

Inspraakbundel

**Zienswijzen en reacties op ontwerpinpassingsplan
'Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	4

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties	6
Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen/reacties	10
Zienswijze 202100653 tot en met 202200164	12

Maart 2022

Woord vooraf

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 lagen voor het project hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. Iedereen kon op het ontwerp inpassingsplan reageren door het indienen van een zienswijze.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV hoogspanningsstation Tilburg. Het 380 kV hoogspanningsstation Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Waar kon u de stukken inzien?

Het ontwerp inpassingsplan is gepubliceerd op www.rvo.nl/Zuid-West-380kv-oost. Op papier kon u het voorbereidingsbesluit tijdens openingstijden van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2021 bekijken op de onderstaande locaties:

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162;
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudenbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer 14 0165.

Zienswijzen

Op de ontwerpbesluiten zijn binnen de reactietermijn in totaal 131 zienswijzen binnengekomen (waarvan 120 uniek). De zienswijzen en reacties zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is het vervolg?

De ontvangen reacties en het advies van de Commissie voor de Milieueffectrapportage worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/Zuid-West-380kv-Oost en www.zuid-west380kv.nl/oost. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79.

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerpinstallatieplan en Informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerpinstallatieplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In dezelfde periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerpinstallatieplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162;
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudenbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>.

Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen/reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 12.

Zienswijzen en reacties op ontwerpinstellingsplan 'Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost'

Registratienummer	Zienswijzenummer
202100653	202100653
202100654	202100654
202200002	202200002
202200003	202200003
202200004	202200004
202200005	202200005
202200006	202200006
202200007	202200007
202200008	202200008
202200016	202200016
202200017	202200017
202200018	202200018
202200019	202200019
202200020	202200020
202200021	202200021
202200022	202200022
202200024	202200024
202200025	202200025
202200027	202200027
202200028	202200028
202200029	202200029
202200030	202200030
202200031	202200031
202200032	202200032
202200034	202200034
202200035	202200035
202200036	202200036
202200037	202200037
202200038	202200038
202200039	202200039
202200040	202200040
202200041	202200041
202200042	202200042
202200044	202200044
202200045	202200045
202200046	202200046

Registratienummer	Zienschijzenummer
202200047	202200047
202200048	202200048
202200049	202200049
202200050	202200050
202200051	202200051
202200052	202200052
202200053	202200053
202200054	202200054
202200055	202200055
202200056	202200056
202200057	202200057
202200058	202200058
202200059	202200059
202200060	202200060
202200061	202200061
202200062	202200062
202200063	202200063
202200065	202200065
202200066	202200066
202200068	202200068
202200069	202200069
202200070	202200070
202200071	202200071
202200072	202200072
202200073	202200073
202200074	202200074
202200075	202200075
202200076	202200076
202200078	202200078
202200079	202200079
202200080	202200080
202200081	202200081
202200082	202200082
202200083	202200083
202200084	202200084
202200085	202200085
202200086	202200086
202200088	202200088
202200089	202200089
202200090	202200090
202200092	202200092
202200093	202200093
202200094	202200094
202200097	202200097

Registratienummer	Zienswijzenummer
202200098	202200098
202200099	202200099
202200100	202200100
202200101	202200101
202200102	202200102
202200103	202200103
202200105	202200105
202200106	202200106
202200107	202200107
202200108	202200108
202200109	202200109
202200110	202200110
202200111	202200111
202200112	202200112
202200113	202200113
202200115	202200115
202200116	202200116
202200117	202200117
202200118	202200118
202200119	202200119
202200120	202200120
202200121	202200121
202200122	202200122
202200123	202200123
202200124	202200124
202200125	202200125
202200126	202200126
202200127	202200127
202200128	202200128
202200129	202200129
202200130	202200130
202200131	202200131
202200132	202200132
202200133	202200133
202200134	202200134
202200135	202200135
202200136	202200136
202200138	202200138
202200141	202200138 (eensluitende zienswijze)
202200142	202200138 (eensluitende zienswijze)
202200143	202200138 (eensluitende zienswijze)
202200144	202200138 (eensluitende zienswijze)
202200145	202200138 (eensluitende zienswijze)
202200146	202200138 (eensluitende zienswijze)

Registratienummer	Zienschijzenummer
202200147	202200138 (eensluitende zienschijze)
202200148	202200138 (eensluitende zienschijze)
202200149	202200138 (eensluitende zienschijze)
202200150	202200138 (eensluitende zienschijze)
202200151	202200138 (eensluitende zienschijze)
202200152	202200152
202200164	202200164

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen/reacties

Zienswijzen en reacties op ontwerp inpasingsplan 'Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost'

Zienswijzenummer	Organisatie
202200046	Achmea Rechtsbijstand, APELDOORN
202200047	Achmea Rechtsbijstand, APELDOORN
202200048	Achmea Rechtsbijstand, APELDOORN
202200049	Achmea Rechtsbijstand, APELDOORN
202200050	Achmea Rechtsbijstand, APELDOORN
202200070	Achmea Rechtsbijstand, APELDOORN
202200124	Aelmans Vastgoedadvies & Bemiddeling B.V., VUGHT
202200035	Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal, ROOSENDAAL
202200041	Buurtschap Kraanven, LOON OP ZAND
202200089	DAS Rechtsbijstand, AMSTERDAM
202200072	Gemeente Dongen, College van Burgemeesters en Wethouders, DONGEN
202200044	Gemeente Drimmelen, College van Burgemeesters en Wethouders, MADE
202200092	Gemeente Halderberge, College van Burgemeesters en Wethouders, OUDENBOSCH
202200066	Gemeente Loon op Zand, College van Burgemeesters en Wethouders, KAATSHEUVEL
202200152	Gemeente Moerdijk, College van Burgemeesters en Wethouders, ZEVENBERGEN
202200093	Gemeente Reimerswaal, College van Burgemeesters en Wethouders, KRUININGEN
202200078	Gemeente Woensdrecht, College van Burgemeesters en Wethouders, HOOGERHEIDE
202200075	Gemeenteraad van de gemeente Roosendaal, College van Burgemeesters en Wethouders, ROOSENDAAL
202200081	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200083	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200084	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200085	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200086	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200088	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200094	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200097	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200098	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200100	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200102	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200103	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200105	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200106	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200107	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200108	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND

Zienswijzenummer	Organisatie
202200109	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200110	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200111	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200112	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200113	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200125	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200126	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200127	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200128	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200129	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200130	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200132	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200133	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200134	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200135	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200136	Goorts + Coppens Advocaten, HELMOND
202200045	Kaan Consultancy, GOES
202200053	Kwekerij in 't Groen, KAATSHEUVEL
202200164	La Gro Geelkerken advocaten, LEIDEN
202200065	Landbouwbedrijf Govers B.V., BERGEN OP ZOOM
202200076	LSNed, ROOSENDAAL
202200021	Mini Camping de Kraanvensche Berg, LOON OP ZAND
202200052	Natuurmonumenten, OISTERWIJK
202200038	Oud Drimmelen Recreatie, DRIMMELEN
202200115	Overwater Rentmeesterkantoor B.V., STRIJEN
202200116	Overwater Rentmeesterkantoor B.V., STRIJEN
202200117	Overwater Rentmeesterkantoor B.V., STRIJEN
202200118	Overwater Rentmeesterkantoor B.V., STRIJEN
202200119	Overwater Rentmeesterkantoor B.V., STRIJEN
202200120	Overwater Rentmeesterkantoor B.V., STRIJEN
202200121	Overwater Rentmeesterkantoor B.V., STRIJEN
202200122	Overwater Rentmeesterkantoor B.V., STRIJEN
202200123	Overwater Rentmeesterkantoor B.V., STRIJEN
202200099	Provincie Noord-Brabant, Gedeputeerde Staten, S-HERTOGENBOSCH
202200040	Radio Vliegclub Brabant, DRUNEN
202200101	Rassers Advocaten, BREDA
202200131	Rassers Advocaten, BREDA
202200036	Rijppaert & Peeters Advocaten, OOSTERHOUT
202200025	Waterschap de Dommel, Het dagelijks bestuur, DRACHTEN
202200058	ZLTO Drimmelen-Geertruidenberg, MADE

Zienswijze 202100653 tot en met 202200164

Verzonden: 12/23/2021 2:25:30 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

In het ontwerp-inpassingsplan lees ik dat op een perceel dat door mij in gebruik is, een rij bomen komt.

Het betreft perceel sectie [REDACTED] en [REDACTED] Ik pacht het perceel.

Ik maak bezwaar tegen de bomenplant, omdat ik die grond nodig heb voor voer voor de koeien.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 12/30/2021 9:34:19 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Niet voorzover ik het kan zien.nu

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Wat is de veilige afstand tussen de hoogspanningslijn ter hoogte van mijn postcode [REDACTED] met de bebouwing.

Dit kan ik niet terugvinden.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Niet direct. Wel als er woningen tussen ons huis en de geplande lijn komen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Nee

Verzonden: 1/3/2022 10:43:07 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Onjuistheden zijn mbt voordelen van het ene tov een ander tracee. Ik zou denken dat er een veel directere route gekozen kan worden.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

We vragen ons af waarom de Zuid West 380 kV Oost leiding parallel aan het Spinderspad loopt en zo ook parallel aan het recreatiegebied het Blauwe meer terwijl een route door het natuurgebied Huis Ter Heide veel logischer lijkt. Daar is het niemand tot last (brede blauwe route aangemerkt op de kaart)

85790595_7206871_Alternatieve_route_.docx

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

De Zuid West 380 kV Oost leiding met de route direct parallel aan het Spinderspad zorgt ervoor dat onze grond daar veel minder waard wordt en dat we dit in de toekomst ook niet meer kunnen ontwikkelen omdat er deels een hoogspanningsleiding overheen ligt en er eventueel nog een mast geplaatst zou worden. Dit kan en mag voor ons niet! We zijn hier apert tegen omdat andere routes veel minder last aan privé grond eigenaren veroorzaken!

85790595_7206872_Percelen_Spinderspad.docx

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De geboden vergoedingen voor de aanleg van de leiding en de masten staan in geen verhouding tot de kosten en het ongemak. Eventuele verkoop van de gronden is voor ons ook niet relevant gezien de lage prijzen die geboden worden.

In eigendom van [REDACTED] zijn de percelen:

[REDACTED] + [REDACTED] + [REDACTED]

Verzonden: 1/7/2022 12:25:45 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ja

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja/nee

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

er komt een mast op mijn land. bij de buurman komt een windmolen op zijn land. de schade is beide gelijk, maar de vergoedingen zijn 40 maal hoger. en dit is beide nodig om nederland van stroom te voorzien.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

de vergoeding is niet meer van dezeitijd.

Verzonden: 1/9/2022 5:40:41 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage

85892026_7222220_Zienswijze [REDACTED]_8-1-2021.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

85892026_7222221_Zienswijze [REDACTED]_8-1-2021.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

85892026_7222222_Zienswijze [REDACTED]_8-1-2021.pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

85892026_7222223_Zienswijze [REDACTED]_8-1-2021.pdf

[REDACTED]

Aan:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kv Oost
Postbus 111
9200AC Drachten

Tevens: via digitaal reactieformulier rvo.nl/zuid-west-380kv-oost

[REDACTED], 8 januari 2021,

Betreft: zienswijze op ontwerp-inpassingsplan zuid-west-380kv-oost

Geachte heer, mevrouw,

Op 21 december 2021 waren wij deelnemer aan de online informatiebijeenkomst van Tennet en werden wij op de hoogte gesteld van het ontwerp-inpassingsplan 380Kv en het voorgenomen besluit t.a.v. het gebruik van Moldau-vakwerkmasten.

U ontvangt hierbij onze zienswijze die gericht is tegen het masttype Moldau. Wij zijn het hier niet mee eens met de keuze w.b. de soort mast die is gemaakt door Tennet en is voorgelegd aan de minister.

In deze brief gaan wij in op de redenen die tegen dit masttype gekant zijn. Zelf geeft Tennet ook in eerdere gepubliceerde publicaties van Tennet zelf aan dat vakwerkmasten niet tot de meest optimale keuze behoren en aldus er altijd is ingestoken vanaf begin van het proces 380Kv op wintrackmasten, de masten die het landelijke toekomstbeeld zouden zijn in Nederland en bepalend zouden worden in het landschapsbeeld. Tot wij in november 2019 vernamen dat Tennet hun eigen argumentatie geheel op zij heeft gezet en de keuze heeft laten vallen op vakwerkmasten.

Wij vragen u om onze brief met zienswijze door te nemen en het voorgenomen besluit t.a.v. het masttype te herzien en daarbij meenemende voor zowel vakwerkmasten als wintrackmasten het voorstel voor de mast voor het ministerie vanuit een zorgvuldiger onderzoek te beargumenteren. Uw voornemen wat betreft mastkeuze is niet gebaseerd op een juiste redenatie en de juiste argumenten en er ontbreekt hierin, in elk geval bij ons als omwonenden, transparantie en communicatie met omwonenden van gevoelige bestemmingen of woningen die grenzen of in de buurt liggen van magneetzones.

Tijdens de online bijeenkomst op 21 december 2021 is aangegeven door een medewerker van Tennet: *"De vakwerkmast draagt het beste bij aan milieuaspecten, inpassing in het huidige landschapsbeeld, in relatie tot de kosten"*.

Er werd niet ingegaan op de keuze voor de vakwerkmast, aangezien het doel van de bijeenkomst zich daar 'niet voor leende' zoals werd aangegeven. Echter, bleek dat dit toch voor de meeste aanwezigen hét cruciale punt was t.a.v. de 380Kv verbinding. Zie hierover ook één van de betreffende persberichten: <https://www.bndestem.nl/bergen-op-zoom/waarom-krijgen-wij-lelijke-moldaumasten-en-geen-wintrackmasten-a2ebcabd/>

Op de website van Tennet staat vermeld: “Op verzoek van de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en op advies van de Samenwerkende Overheden is de best passende mast voor de nieuwe hoogspanningsverbinding Rilland - Tilburg onderzocht. Hierbij is rekening gehouden met de twee bestaande hoogspanningsverbindingen waarmee wordt gebundeld. Belangrijk uitgangspunt was het voorkeurstracé van de minister zoals bepaald in 2019. Op 28 februari 2020 stemde de minister in om vakwerkmasten toe te passen voor de verbinding. Daarmee werd afgestapt de oorspronkelijke wintrack-masten. Tennet heeft vervolgens de mastvorm geoptimaliseerd en technisch verder uitgewerkt. De specifiek voor de verbinding ontwikkelde mast heeft de naam Moldau gekregen.

Met bovenstaande op de website wordt al aangegeven dat het onderzoekstraject bijzonder is te noemen: in de bijeenkomst van november 2019 wordt gemeld dat het Moldau vakwerkmasten worden, waarna wij vragen hebben gesteld (zie verder in deze brief), waar uiteindelijk 8 (!) weken later pas een inhoudelijke reactie op komt. Op 28 februari 2020 heeft de minister al ingestemd met vakwerkmasten, zonder dat het onderzoek in die fase al is afgerond (zie website Tennet: onderzoek vakwerkmasten juli 2020). Dit getuigt niet van een gedegen onderzoek door Tennet tussen vakwerkmasten en wintrackmasten en in de juiste fasen.

Wanneer we chronologisch in de tijd kijken:

Juli 2018

In projectboek 2 (juli 2018) staat vermeld:

6. Vervolgproces

Wij gaan op:

- Een integrale milieuanalyse voor alle uitkomsten vaststellen.

Maart 2019:

- Opleveren huidige effectenanalyse aan ministerie (uitvoeren projectboek 2)
- Minister vraagt advies aan samenwerkende overheden.

Juni 2019:

- Ruimte voor ingewerd vakwerkmasten
- Start bepaling mastlocaties en 100 kV verkeerlijnen

- In de planning is nog steeds aangegeven dat er wintrackmasten worden toegepast. Sterker nog, in juni 2019 zou men overgaan tot bepaling van mastlocaties. Het aanpassen van de soort mast, of onderzoek daartoe, staat nergens opgenomen in de planning.

Maart 2019

Projectboek 3

Titel: “Zuid-West 380 kV Oost wordt uitgevoerd met wintrackmasten”

Zuid-West 380 kV Oost wordt uitgevoerd met wintrackmasten

Voor de nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg wordt de standaard mast van 380 kV-verbindingen gebruikt, namelijk de wintrackmast (380 kV-hoogspanning van 1000 kV).

Het is aan Tennet als initiatiefnemer om een voorstel te doen voor een goede ruimtelijke inpassing en het masttype. Dit voorstel wordt beoordeeld door het ministerie van Economische zaken en Klimaat en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij het vaststellen van het inpassingsplan. In 2010 heeft het College van Rijksadviseurs bepleit de wintrackmast consequent voor alle nieuwe verbindingen in te voeren. Deze keuze is ook van toepassing op het traject Zuid-West 380 kV Oost. In het afgelopen jaar zijn (onder andere door actiecomité Halderberge) vragen gesteld over de keuze van de wintrackmast en waarom bij bundeling geen vakwerkmast kan worden toegepast. Dit met name omdat het voorgenomen tracé tussen Halderberge en Tilburg parallel loopt (bundeling) aan de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding. Deze bestaande hoogspanningsverbinding is uitgevoerd met een Donaumast (vakwerkmast red.). Op de volgende pagina volgt een toelichting op bovenstaande vragen.

Wat is een wintrackmast?
 De wintrackmast is een standaard masttype voor 380 kV-verbindingen. Het is een lichtgewicht masttype dat geschikt is voor de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen. De mast is ontworpen voor de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen en is geschikt voor de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen. De mast is ontworpen voor de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen en is geschikt voor de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen.

Wat is een vakwerkmast?
 De vakwerkmast is een standaard masttype voor 380 kV-verbindingen. Het is een zwaar masttype dat geschikt is voor de aanleg van bestaande hoogspanningsverbindingen. De mast is ontworpen voor de aanleg van bestaande hoogspanningsverbindingen en is geschikt voor de aanleg van bestaande hoogspanningsverbindingen.

“Voor de nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg wordt de wintrackmast als hoofdontwerp gebruikt, net als bij andere nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbindingen.”

- Hier is nog geen enkele aanduiding dat er sprake is van een ander masttype.

“Het is aan Tennet als initiatiefnemer om een voorstel te doen voor een goede ruimtelijke inpassing en het masttype. Dit voorstel wordt beoordeeld door het ministerie van Economische zaken en Klimaat en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij het vaststellen van het inpassingsplan. In 2010 heeft het College van Rijksadviseurs bepleit de wintrackmast consequent voor alle nieuwe verbindingen in te voeren. Deze keuze is ook van toepassing op het traject Zuid-West 380 kV Oost. In het afgelopen jaar zijn (onder andere door actiecomité Halderberge) vragen gesteld over de keuze van de wintrackmast en waarom bij bundeling geen vakwerkmast kan worden toegepast. Dit met name omdat het voorgenomen tracé tussen Halderberge en Tilburg parallel loopt (bundeling) aan de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding. Deze bestaande hoogspanningsverbinding is uitgevoerd met een Donaumast (vakwerkmast red.). Op de volgende pagina volgt een toelichting op bovenstaande vragen.”

- Uit bovenstaande, en het proces wat nadien volgt, komt naar voren dat Tennet door de vragen vanuit o.a. actiecomité Halderberge over de wintrackmast en waarom er geen vakwerkmast wordt toegepast vanwege de bestaande verbindingen. Dit terwijl juist de opdracht was om aan het toekomstbeeld te voldoen met masten, waarbij de wintrackmasten worden doorgetrokken in Nederland. Het bevreemdt ons ten eerste, dat een actiecomité als ac Halderberge, die al zo lang actief is met als doel het eerste plan qua locatie van het traject (Oud Gastel Noord bijvoorbeeld) tegen te houden, nog steeds zoveel inspraak heeft in plannen waar zij weinig tot niets meer mee te maken krijgen. De omwonenden echter wel.

Die omwonenden, zoals wij, hebben daarom ook deelgenomen aan de werkateliers vanwege de impact die de verbinding 380Kv heeft.

Sterker nog, hoe de situatie is nu qua verbindingen, heeft niets te maken met de toekomst. De keuze maken voor vakwerkmasten, ‘omdat die aansluiten bij de andere masten’ geeft geen enkel zicht weer op toekomstvisie: aansluiten op de toekomst, het landelijke landschapsbeeld in Nederland en duurzaamheid. De global concerns/issues betreffen zaken als 3. good health, 7. Affordable and clean energy en 9. Industry, innovation and infrastructure. In hoeverre draagt Tennet als bedrijf bij met de keuze voor de vakwerkmast aan de global concerns? In hoeverre dragen zij bij aan de realisatie van deze doelen? Als we kijken naar deze drie doelen, bepleit dit voor de wintrackmasten: een smallere magneetzone, ofwel over de hele linie van de 380Kv verbinding, minder invloed op de gezondheid van bewoners. Deze staat niet voor niets op nummer 3 en zou hoofd prioriteit moeten zijn ons inziens. Zeker gezien ook de huidige covid-19 crisis. Op omwonenden, en zeker kinderen die daar wonen, zou het effect van de masten zo klein mogelijk moeten zijn, door een zo smal mogelijke magneetzone. De kinderen zijn de toekomst en hebben met covid-19 over het algemeen gezien al meer dan genoeg leerachterstanden en mogelijk ook sociale-emotionele problematieken opgedaan. Ongetwijfeld zullen veel kinderen woonachtig zijn aan de 380Kv verbinding of in de directe zone ernaast.

“Wintrack tenzij.... Zoals aangegeven heeft TenneT als hoofdontwerp voor de wintrackmast gekozen. Alle nieuwe 380 kVhoogspanningsverbindingen worden hierin uitgevoerd, wat in heel Nederland een herkenbaar beeld oplevert. Om het effect te bestuderen op een landschappelijk betere inpassing is bij bundeling toch gekeken naar het toepassen van vakwerkmasten. Daarbij is de gedachte dat de uitvoering van de nieuwe hoogspanningsverbinding in vakwerkmasten tot een betere landschappelijke inpassing en een rustiger beeld leidt. Iedere hoogspanningsverbinding is anders wat betreft technische eigenschappen. De nieuwe hoogspanningsverbinding bundelt met twee bestaande hoogspanningsverbindingen met verschillende verschijningsvormen. Om aan de eisen te voldoen, zou voor het nieuwe tracé een nieuw mastontwerp moeten komen die per definitie ook weer afwijkend is van de bestaande vakwerkmasten. De gehele nieuwe hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV wordt vanaf Borssele in principe met wintrackmasten uitgevoerd, waar Zuid-West 380 kV Oost in Rilland op aansluit. Ook zijn er tracédelen waar de hoogspanningsverbinding op zichzelf door het landschap loopt. Verschillende redenen om voor de gehele verbinding te kiezen voor één masttype: wintrackmast”

- Uw eigen argumentatie, die hierboven staat beschreven (maart 2019!) m.b.t. een herkenbaar beeld in Nederland, legt u opzij met de keuze voor vakwerkmasten in najaar 2019. Terwijl u zelf besluit met: “Verschillende redenen om voor de gehele verbinding te kiezen voor één masttype: wintrackmast”

Het bevreemdt ons dan ook zeer, dat wij zelf als burgers, omwonenden, met redenen in een zienswijze moeten komen waarom er toch gekozen moet worden voor Wintrackmasten. U heeft immers zelf alle argumentatie hiervoor al aangeleverd.

“Wintrackmast goede oplossing voor smalle passages én onderhoudsvriendelijk Een andere reden die vanuit AC Halderberge is aangevoerd om vakwerkmasten toe te passen, is dat met het uitvoeren van de nieuwe hoogspanningsverbinding met vakwerkmasten strakker gebundeld kan worden en dat daardoor bepaalde varianten haalbaar zijn. In de afgelopen fase waarin het voorgenomen tracé verder is uitgewerkt, is gebleken dat de tracévarianten die strakker bundelen met wintrackmasten kunnen worden uitgevoerd. De wintrackmast bi-pole biedt een goede oplossing bij smalle passages. Een ander belangrijk voordeel van de bi-pole-mast is het beperkte onderhoud. De masten hebben een

eenvoudige gladde structuur en zijn hierdoor nagenoeg onderhoudsvrij. Kortom; afwijken van wintrackmasten, en op sommige locaties vakwerkmasten gebruiken, biedt geen optimaler ruimtegebruik, natuurbehoud of minder hinder voor agrarische landbouw.

- Ook hier geeft u aan: het kan strakker uitgevoerd worden, mét wintrackmasten. Tevens nog een belangrijk argument: het beperkte onderhoud. De masten hebben een eenvoudige gladde structuur en zijn hierdoor nagenoeg onderhoudsvrij. Dit is zeer zeker niet van toepassing voor de vakwerkmasten.
- Zoals u zelf aangeeft: Kortom; afwijken van wintrackmasten, en op sommige locaties vakwerkmasten gebruiken, biedt geen optimaler ruimtegebruik, natuurbehoud of minder hinder voor agrarische landbouw.

“Zekerheid voor bewoners belangrijk Naast de beschreven technische argumenten zou een keuze voor een nieuw te ontwikkelen vakwerkmast in de fase waarin het project zich nu bevindt tot vertraging leiden. Niet alleen omdat deze masten nog moeten worden ontworpen en uitgewerkt, maar ook omdat ze met de omgeving afgestemd zouden moeten worden. Onzekerheid en vertraging in deze eindfase van de planologische procedure is voor het project en de omgeving niet wenselijk. Veel inwoners geven aan uit te kijken naar de afronding van deze fase, zodat ze weten waar zij aan toe zijn.”

- U geeft zelf alle technische argumenten al aan die voor de wintrackmasten gelden. Daarnaast zou het ook het proces schade toebrengen, in de vorm van vertraging. U geeft aan waarde te hechten aan zekerheid voor de inwoners. Hoe valt dat dan te rijmen met de ommezwaai naar de vakwerkmast in najaar 2019?

November 2019

Bijeenkomst georganiseerd door Tennet: mededeling dat het vakwerkmasten worden waartoe binnen 3 maanden door de minister wordt besloten.

November 2019- januari 2020

Er heeft na de bijeenkomst in november 2019 mailwisseling plaatsgevonden tussen Tennet en wij als omwonenden over deze keuze voor de vakwerkmast in november 2019 die wij als bijlage hebben toegevoegd.

Zelf heb ik deelgenomen aan twee van de werkateliers, waarin steeds werd gesproken over wintrackmasten. En ineens waren daar de vakwerkmasten, als kleine minieme wijziging.

- Het ontbreekt hierin aan alle zorgvuldigheid en juiste communicatie terwijl de werkateliers er juist voor waren bedoeld om met belanghebbenden en omwonenden hun te betrekken bij het proces en met visualisaties zaken in het landschapsbeeld bespreekbaar te maken met elkaar zodat er draagvlak ligt bij omwonenden. Het stugge proces blijkt helaas hier uit de mailwisselingen ook: er wordt geen enkele inhoudelijke reactie gegeven, pas na acht weken (!) na herhaaldelijk verzoek om reactie! Dit terwijl steeds wordt aangegeven aan de burgers: ‘we verzoeken u te reageren’.

Uit de mailwisseling met Tennet komt naar voren:

“Voor de omgeving kan een ander masttype niet worden getypeerd als een beperkte wijziging.”

- Dit is bijzonder te noemen, aangezien het wel als klein detail werd aangegeven op de bijeenkomst van november 2019.

“Het project Zuid-West 380 kV Oost bevindt zich in een fase waarin dit onderzoek nog mogelijk is. Afgelopen zomer heeft de minister van EZK TenneT gevraagd om het masttype voor de nieuwe verbinding te onderzoeken.”

- Ook dit is bijzonder, daar eerder in projectboek 3 werd aangegeven dat andere masten geen optie waren in de fase van dit proces.

“ Ook zijn er vragen gesteld door de gemeenten, bewonersgroepen (uit verschillende gemeenten) en andere organisaties over het gehanteerde uitgangspunt om wintrack masten toe te passen voor Zuid-West 380 kV Oost. De vragen betreffen de landschappelijke inpassing en functionaliteit van het masttype en daarmee de verbinding. Hierbij is aangegeven dat het uitgangspunt moet zijn het toepassen van een masttype dat past bij het bestaande masttype (bij bundeling: we bundelen over 2/3 van de lengte van de verbinding) en optimale functionaliteit.”

- Hier wordt ook bevestigd dat door vragen, onderzoek is opgestart.

“Dit onderzoek loopt en de resultaten worden eind Q1 2020 verwacht. Het onderzoek heeft betrekking op de technische functionaliteit van het masttype, milieueffecten, omgevingseffecten, landschappelijke inpassing en kosten. Een belangrijke randvoorwaarde is het tracé zoals door de minister in juli 2017 en later in september 2019 is gekozen met de daarbij behorende effecten (aantal gevoelige bestemmingen, effect op natuur, landschap, strakke bundeling etc.). Een eventueel ander masttype dan Wintrack mag niet leiden tot een ander tracé en of negatievere effecten. De effecten kunnen wel positiever worden.

In januari laten we voorlopige resultaten van het onderzoek zien. We bespreken deze met de Samenwerkende Overheden (dus ook de gemeente Halderberge) en publiceren het op de projectwebsite.”

- Het is bijzonder dat er al een keuze gemaakt is voor de vakwerkmasten, en erna het onderzoek nog verwacht wordt, zoals eerder vermeld.
- “Een ander masttype dan Wintrack mag niet leiden tot een ander tracé en of negatievere effecten”. Ik refereer hierbij opnieuw naar de online bijeenkomst van 21 december 2021 waarbij duidelijk vragen werden gesteld door bewoners naar de keuze voor vakwerkmasten, ook het persbericht geeft aan dat er vragen werden gesteld over de lelijke vakwerkmasten. Het leidt dus wel degelijk tot negatievere effecten voor omwonenden. Daarnaast gaf ook de medewerker van Tennet aan dat met de keuze voor de vakwerkmasten het leidt tot meer gevoelige bestemmingen.

Februari 2020

Besluit minister tot vakwerkmasten.

April 2021

In de zienswijze van gemeente Halderberge (20-4-2021) staat vermeld:

“Desondanks zijn we van mening, dat de nieuwe verbinding leidt tot een enorme impact op ons grondgebied en op onze inwoners, ondernemers en overige gebruikers. Ook vanwege het feit dat er al sprake is van bestaande hoogspanningsverbindingen in Halderberge en deze niet allemaal verdwijnen door de aanleg van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. Ook het relatief hoge aantal gevoelige bestemmingen (11) in onze gemeente en de lengte van het tracé over ons grondgebied heeft het tracé een enorme impact voor Halderberge. We vragen u daarom stellig om alert te blijven op mogelijkheden die deze impact doen verkleinen en hier ook naar te handelen.”

- Gemeente Halderberge geeft in hun zienswijze aan dat e.e.a. een enorme impact heeft voor Halderberge. De vraag is om alert te blijven op mogelijkheden die deze impact doen verkleinen en hier ook naar te handelen. Ook uit de online bijeenkomst van 21 december 2021 bleek al de enorme vraag waarom er Moldau masten worden toegepast i.p.v. wintrackmasten en dit tot veel weerstand te leiden. Ook hierin ligt onze vraag om te kijken naar wintrackmasten waardoor de impact verkleind wordt voor omwonenden, en daar ook naar te

handelen. Dit sluit ook aan bij het verzoek van de gemeente Halderberge om de impact zoveel mogelijk te verkleinen.

“Daarnaast vragen wij aandacht voor een zorgvuldige en constante communicatie met alle betrokken inwoners, ondernemers en overige gebruikers, inclusief gemeente gedurende het gehele vervolgtraject, waaronder ook alle voorbereidende werkzaamheden en tijdelijke maatregelen. Tijdige en transparante communicatie en meer en actief verbinding zoeken met en in gesprek gaan met betrokkenen, kan veel onrust voorkomen.”

- Tijdige en transparante communicatie en actief verbinding zoeken, juist ook om onrust te voorkomen, is gebleken uit eerdere ervaringen dat dit niet gerealiseerd wordt. Na de korte mededeling in de bijeenkomst in november 2019, is direct vanuit ons een email gestuurd naar de betrokkenen bij Tennet, waarbij helaas pas acht weken later een inhoudelijke reactie komt. Een inhoudelijke reactie, die helaas niet aansluit bij onze zorgen en die zorgen niet weg kunnen nemen wat betreft de keuze voor vakwerkmasten.

“Omdat het gebied Kralen/A17 te Oud Gastel al een druk verkeersknooppunt is en hier behoorlijk veel (tijdelijke) voorzieningen en werkzaamheden worden voorzien, vragen wij extra aandacht voor dit gebied.”

- Wij wonen aan de Kralen en maken dagelijks de drukte mee aan de weg van Oud Gastel naar Oudenbosch en de enorme drukte op het kruispunt, waar ontzettend veel verkeersongelukken gebeuren door de onoverzichtelijkheid van het kruispunt. Wij vragen expliciet aandacht voor de verkeerssituatie hier, hoe deze, met de huidige verkeerssituatie stabiel kan worden gehouden. In onze optiek zal hier een verkeersplan moeten komen wat recht doet aan de veiligheid van alle verkeersdeelnemers, alsmede de omwonenden en andere burgers die dagelijks hier aan het verkeer deelnemen. Met extra werkzaamheden de komende jaren vanuit Tennet zal dit de verkeerssituatie nog meer doen verslechteren en vragen wij Tennet welke maatregelen zij hierin gaan nemen. Neem daarin mee in overweging dat de wintrackmasten veel minder tijd kosten om op te bouwen, dan de vakwerkmasten. Dit komt dus de verkeersveiligheid zeker niet ten goede, met vakwerkmasten aangezien dit meer bouwtijd in beslag neemt.

“Paragraaf 3.11.3 25 deze paragraaf lijkt te impliceren dat de wijziging van het masttype alleen is gedaan op verzoek van de samenwerkende overheden en niet is gebaseerd op eigen onderzoek. Het vermelde wekt dus een verkeerde indruk en is niet correct. Tennet was al bezig met een ander masttype, onder andere door verzoeken die vanuit gesprekken met bedrijven en bewoners zijn gekomen.”

- Wij refereren hierbij nogmaals aan de website van Tennet: *“Op verzoek van de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en op advies van de Samenwerkende Overheden is de best passende mast voor de nieuwe hoogspanningsverbinding Rilland - Tilburg onderzocht”*
Ook de gemeente Halderberge geeft in hun zienswijze aan dat dit niet kloppend is en dat het gedaan is, onder andere door verzoeken die vanuit gesprekken met bedrijven en bewoners zijn gekomen.
Hierin gaan wij ook in op onze email van november 2019, zoals eerder beschreven in deze zienswijze.

“47 Paragraaf 6.9.5 61 De gemeente Halderberge beschikt momenteel niet over detailinformatie over deze zaken. Daarnaast kent archeologie geen 'tijdelijke effecten'. Eenmaal verstoord is kapot en verloren. Er zijn veel meer (tijdelijke) bodemingrepen voorzien dan uit het RIP blijkt uit. De verschillende bodemversturende werkzaamheden zijn in het archeologische rapport benoemd onder '2.2 werkzaamheden'. Nu wordt de

plaatsing van de (tijdelijke masten 6.9) masten als 'neutraal' gezien, maar aangenomen wordt dat hiervoor naast de verankering e.d. ook bouwputten uitgegraven moeten worden. Slopen kan niet bij voorbaat als niet-onderzoeksplichtig gezien worden; als er een nieuwe mast voor in de plaats komt en hiervoor wordt dieper en groter uitgegraven, dan is ook dit een nieuwe en mogelijk onderzoeksplichtige bodemverstoring.”

- Op ruimtelijkeplannen.nl is zichtbaar dat aan de Kralen sprake is van grond met archeologische waarden. Wij zien graag terug in de onderzoeksrapportage wat het effect is op deze archeologische waarden bij beide soorten masten. Gezien het feit dat vakwerkmasten meer ruimte in beslag nemen, lijkt ons dit een groter negatief effect te hebben op de archeologische waarden van deze gronden.

“90 Verbeelding Er zijn geen mastlocaties opgenomen in het Inpassingsplan. De masten Halderberge hebben een forse impact op het landschap. Doordat de mastlocatie niet in het Inpassingsplan staan, zijn de effecten op het landschap en de omgeving slecht in te schatten. Biedt deze wijze van werken wel voldoende borging van de belangen van derden?”

- De gemeente Halderberge geeft aan dat de masten een forse impact hebben op het landschap. Dit in combinatie met de eerdere alinea over de enorme impact op het grondgebied van gemeente Halderberge, doet nogmaals de vraag stellen waarom er niet gekozen is voor wintrackmasten. Daarnaast wordt de vraag gesteld of deze wijze van werken wel voldoende borging biedt van de belangen van derden. Zoals wij al eerder hebben aangegeven, hadden wij graag dit in de werkateliers besproken, maar is daar helaas geen gehoor aan gegeven door Tennet.

Juli 2020

Zuid-West 380 kV Oost Mastkeuze Vakwerkmast Moldau

28-7-2020, versie 1:

- Er is in het onderzoek naar de mastkeuze alleen ingegaan op de Moldaumast waarmee er in onze optiek geen transparant en gefundeerd onderzoek is geweest, en ook in elk geval niet gepubliceerd over de verschillen tussen wintrackmasten en vakwerkmasten. Een gedegen onderzoek zou laten zien met welke mast de doelen het beste behaald worden, en welke doelen het meest dominant zouden moeten zijn en op basis van welke argumenten de keuze voor een masttype wordt gemaakt.

Denk hierbij aan:

- Technische functionaliteit
- Milieueffecten
- Omgevingseffecten
- Landschappelijke inpassing
- Kosten

Zoals ook eerder in een van de publicaties gemeld: *“een eventueel ander masttype dan wintrack mag niet leiden tot negatievere effecten”*.

Er wordt nu enkel toegeschreven naar de Moldau-vakwerkmast waarbij wij moeten concluderen dat dit onderzoek veel te mager is uitgevoerd en er geen gedegen onderzoek sprake van is waarbij beide masten worden vergeleken met elkaar en worden gevisualiseerd. Tevens geldt dat de plotselinge ommezwaai niet te plaatsen valt binnen het proces.

We zien hier graag een uitgebreid onderzoek naar de te bereiken doelen, eisen, en welke weging hier door het ministerie aan wordt gehangen, in plaats van het toeschrijven naar een bepaalde mast, ineens anders dan in het proces steeds van werd uitgegaan.

Dat er is toegeschreven naar deze mast blijkt al uit het feit dat in de bijeenkomst van 12-11-2019 is aangegeven dat het de Moldau-vakwerkmast gaat worden, terwijl het onderzoek datum 28-7-2020 versie 1 is.

Uit het onderzoek:

“In Nederland was een belangrijke reden voor het ontwikkelen van de wintrackmast een geoptimaliseerde magneetveldzone van bovengrondse EHS-lijnen (220kV+380 kV). Deze sloot aan op het beleid van de Nederlandse overheid inzake elektromagnetische velden en hoogspanningslijnen (referentie 7). Om een smallere magneetveldzone te kunnen bereiken werd een stalen bipolebuis (Wintrack) ontwikkeld. De smallere magneetveldzone werd bereikt door de draden dicht bij elkaar hangen. Een andere belangrijke reden voor de ontwikkeling van de wintrackmast was een modern ontwerp dat in een (verstedelijkt) landschap kan passen. Op dit moment zijn er in Nederland diverse projecten waarbij nieuwe hoogspanningslijnen zijn aangelegd met wintrackmasten. Deze projecten zijn Randstad Zuidring en Noordring 380 kV (nieuwe 380 kV-lijn tussen Wateringen-Bleiswijk-Beverwijk) en Doetinchem-Wesel 380 kV. Andere projecten zijn de planfase gepasseerd. Zij liggen vast in een onherroepelijk inpassingsplan. Deze projecten zijn Zuid-West 380 kV West (nieuwe 380 kV-lijn tussen Borssele en Rilland) en Noord-West 380 kV (nieuwe 380 kV-lijn tussen Eemshaven en Vierverlaten). De bouwfase van deze projecten is gestart en die hoogspanningslijnen zullen worden aangelegd met wintrackmasten. Voor het project Zuid-West 380 kV Oost hebben de Samenwerkende Overheden in hun advies gevraagd naar een onderbouwing van de mastkeuze en geadviseerd eenduidige mastsoorten na te streven. Dit is mede ingegeven door vragen vanuit de omgeving over landschappelijke inpassing, technische functionaliteit en kosten. De minister van EZK heeft TenneT vervolgens bovendien verzocht onderzoek te doen naar de mastvorm voor deze verbinding rekening houdend met de mastvorm van de bestaande verbindingen waarmee de nieuwe 380 kV-verbinding bundelt

- De smallere magneetzone van de wintrackmasten en een modern ontwerp dat in het landschap past geeft u zelf hierboven aan als enkele argumenten. *“Dit is mede ingegeven door vragen vanuit de omgeving over landschappelijke inpassing, technische functionaliteit en kosten”*. Zoals eerder in deze zienswijze vermeld, als we het hebben over landschappelijke inpassing en technische functionaliteit, geeft u in uw eerdere publicaties zelf al aan dat de wintrackmast preferereert boven andere soorten. Dat betekent dat de enige conclusie voor de vakwerkmasten kan zijn: de kosten en de druk vanuit samenwerkende overheden alsmede actiecomités (die geen direct omwonenden zijn!) en niet op inhoudsaspecten is gebaseerd zoals deze hiervoor zijn beschreven.

“Op landschappelijk niveau, op enige afstand van de verbinding, speelt de mastsoort, als het consequent wordt toegepast, slechts een beperkte rol. Vanuit landschappelijke aspecten is er geen eenduidige voorkeur aan te geven voor een mastsoort. Door te bundelen met gelijke mastsoorten (vakwerk/vakwerk) en bij het ontwerp rekening te houden met mastvormen van de verbindingen waarmee wordt gebundeld, is de bundel minder dominant in het landschap aanwezig.”

- Hierin spreekt Tennet zichzelf tegen op zijn eigen argumenten die eerder zijn gepubliceerd.

“De kosten van vakwerkmasten zijn gunstig vanwege lage materiaal- en uitvoeringskosten.”

- In het onderzoek is niets terug te lezen over het verschil in structurele onderhoudskosten en eenmalige investeringskosten (het aanleggen van de 380Kv verbinding”) t.a.v. de Moldau vakwerkmast en de wintrackmasten. Wel is eerder gepubliceerd door Tennet dat de Moldaumast hogere onderhoudskosten met zich

mee brengt: ofwel de structurele lange termijn kosten zijn hoger en zullen uiteindelijk verhaald worden op de burgers in de gemeenschappelijke belastingen. Het moge duidelijk zijn dat er verschil is qua financiën in investeringen die eenmalig zijn, en onderhoudskosten die structureel terugkomen waarbij op de lange termijn van zo'n 100 jaar de wintrackmast een voordeligere keuze is.

Tenslotte:

- De keuze voor de wintrackmasten was helder: passend bij de randstedelijke omgeving en een smaller magneetveld dan magneetvelden van de bestaande verbindingen". Dat houdt concreet in bij de vakwerkmast Moldau:" minder passend en een breder magneetveld", en aldus meer impact voor omwonenden, juist waar onze eigen gemeente Halderberge dringend verzoekt de impact zo klein mogelijk te houden en goed te communiceren met betrokkenen. Tennet gebruikte bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen in Nederland de nieuwe Wintrack-mast, die straling beperkt. Binnen een straal van vijftig meter van zo'n mast komt het niveau niet boven 0,4 microtesla. Daardoor ontstaat langs de hoogspanningsverbinding een smaller magnetisch veld. Ook het aantal gevoelige bestemmingen stijgt bij de keuze voor de vakwerkmast, zoals aangegeven door 1 van de medewerkers bij Tennet op de online bijeenkomst van 21 december 2021;
- De vakwerkmast past absoluut niet in het landschapsbeeld van de toekomst. Een toekomst waarin ook de landelijke overheid een opdracht heeft tot duurzaamheid en het realiseren van een bijdrage aan de global concerns en deze in de toekomstvisie zouden meegenomen moeten worden;
- Zoals ook eerder vermeld: wintrackmasten zijn nagenoeg onderhoudsvrij, er is geen optimaler ruimtegebruik of natuurbehoud bij keuze voor andere masten. Tevens zullen de kosten op structurele lange termijn lager uitvallen;
- Het proces zoals wij dat als omwonenden zien, is voor ons niet transparant, en belangrijke grote effecten, zoals de keuze voor vakwerkmasten worden plotsklaps medegedeeld in november 2019. Communicatie daarna gezocht, en acht weken later volgt een reactie. Op constructieve wijze bewoners laten meedenken, zoals wij hebben voorgesteld om dit te continueren in de werkateliers, is niet op ingegaan door Tennet, hetgeen ons ten zeerste betreurt.

Wij verzoeken u mij de ontvangst van deze zienswijze te bevestigen binnen 1 week na ontvangst van deze brief en ons te voorzien van een reactie op de ingediende zienswijze. Een van uw medewerkers gaf aan in de bijeenkomst van 21 december 2021 dat alle ingediende zienswijzen worden betrokken bij het vervolg van het traject. Wij zien uw reactie dan ook graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Bijlage:

Mailwisseling met Tennet, cc Gemeente Halderberge

Bijlage:

Mailwisseling met Tennet, cc Gemeente Halderberge

Mail aan Tennet 12-11-2019

Geachte dames en heren,

Naar aanleiding van mijn bezoek aan de voorlichtingsbijeenkomst op 12-11-2019 in het Veerhuis te Oud Gastel bericht ik u allen als volgt:

Op de bijeenkomst vanavond werd terstond aangegeven dat het masttype op dit moment onderzocht wordt. Het exacte masttype is een essentieel onderdeel in de inplanning alsmede het zicht op locaties, wat een zeer grote invloed heeft op omwonenden.

De Wintrack mast komt nu ter discussie te staan doordat de minister aangegeven heeft dit te willen onderzoeken omdat andere ateliers/actiecomités dat zouden hebben aangegeven. De afgelopen jaren van trajectlocatie tot trajectbepaling zijn bepaald op het oogpunt van Twintrack. Dat wil bijvoorbeeld zeggen, kort langs de snelweg met hoekpalen of een recht tracé langs de snelweg zonder hoekpalen. Hier is ook duidelijk over gesproken tijdens de werkateliers die horen bij onze locatie.

Daar het nieuwe type mast, welke nog ontwikkeld moet worden, totaal niet gedeeld is met omwonenden en tevens niet besproken is in enige communicatievorm, dan wel in de werkateliers op deze locatie (waar ik ook aan heb deelgenomen steeds) is dit een uiterst bijzondere ontwikkeling en gang van zaken.

Zeker doordat op deze avond is aangegeven dat deze beslissing op een zeer korte termijn van circa 2 maanden zelfs genomen gaat worden.

In aanvang leek e.e.a. erop dat Tennet en de Overheid een zorgvuldig doorlopen traject wensen, maar mijn vrouw en ik zijn beide van mening dat alle zorgvuldigheid en juiste communicatie momenteel ontbreekt.

Ik vraag mij tevens af of u zich realiseert welke grote invloed dit heeft op omwonenden en belanghebbenden: het betreft hier immers niet een klein detail in de hele procedure.

Ik verzoek u dan ook opnieuw de procedure in deze 380Kv ontwikkeling verder goed en zorgvuldig door te lopen, door een werkatelier in te richten op deze locatie ten behoeve van het bepalen van het type masten, en om het nieuwe masttype door middel van visualisaties bespreekbaar te maken met omwonenden en belanghebbenden.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Reactie gemeente Halderberge 19-11-2019

Goedemorgen [REDACTED],

Hierbij laat ik u weten dat ik uw mail in ontvangst heb genomen. Aangezien het ministerie van EZK en TenneT over het proces van de nieuwe hoogspanningsverbinding gaan, heb ik hen gevraagd om, in afstemming met de gemeente, het antwoord aan u te geven. U kunt daarom binnenkort een inhoudelijke reactie op uw vraag verwachten.

Vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Gemeente Halderberge | Team Ontwikkeling | Postbus 5 | 4730 AA Oudenbosch

Mail 4-12-2019 aan Tennet

Beste allen,

Op 12-11-2019 hebben wij u onderstaande email gestuurd.

Tot op heden hebben wij enkel van [REDACTED] reactie ontvangen dat we binnenkort een reactie mogen ontvangen inhoudelijk.

Kunt u aangeven van wie en wanneer wij deze kunnen verwachten?

We zijn nu nl. drie weken verder. Terwijl aangegeven is op 12-11-2019 dat er binnen twee maanden een beslissing gaat vallen t.a.v. de masten?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Mail 5-12-2019 van Tennet (geen inhoudelijke reactie)

Geachte [REDACTED],

Het spijt mij te horen dat u nog geen reactie heeft ontvangen.

Ik zal [REDACTED] vragen op korte termijn te reageren. Dit onderdeel ligt namelijk bij hen.

Het traject dat doorlopen is en de werkateliers zijn ook door hen georganiseerd.

Wanneer dit bij mij had gelegen had ik u weken geleden al een reactie gestuurd.

Mocht u op korte termijn nog steeds niets gehoord hebben kunt u mij altijd bellen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Grid Service Nederland | Real Estate Management | Contracting

Mail 18-12-2019 van Tennet (geen inhoudelijke reactie)

Goede avond [REDACTED]

Ik ga een antwoord via de mail geven.

Ik kan me voorstellen dat we daarna alsnog even telefonisch contact hebben. Het is vaak net genuanceerder en ik kan meteen reageren op andere vragen die eventueel opkomen.

Hartelijke groet en sterkte met alle drukte!

[REDACTED]

[REDACTED]

Mail 24-12-2019 aan Tennet

Goedeavond [REDACTED],

Inmiddels zijn we 6 (!) weken verder en wachten wij nog steeds op uw inhoudelijke reactie.

De termijn die is aangegeven van mastbepaling binnen 2 maanden bij de bijeenkomst in november is daarmee bijna bereikt.

Wij begrijpen niet waardoor het zolang duurt een inhoudelijke reactie te geven op onze vragen en vragen u dit mee te nemen in uw reactie.

Graag vernemen wij wanneer wij uw inhoudelijke reactie per e-mail tegemoet mogen zien.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Mail 6-1-2020 van Tennet (acht weken later!)

Beste [REDACTED],

Allereerst wensen wij jullie een goed jaar.

Vrijdag of zaterdag heb ik [REDACTED] gesproken. Een aantal zaken is verduidelijkt. We hebben afgesproken dat wij ook een reactie geven per mail en als er vragen zijn of iets verder verduidelijkt moet worden, maken we een afspraak. Misschien het beste om een keer bij jullie langs te komen.

Jullie hebben aangegeven dat er op de informatieavond is gezegd dat een ander masttype een beperkte wijziging is. Voor de omgeving kan een ander masttype niet worden getypeerd als een beperkte wijziging.

Het tracé van de nieuwe verbinding is samen met betrokkenen (gemeenten, bewoners, bedrijven, (natuur)organisaties, Rijkswaterstaat, Waterschappen, Buisleidingenstraat, DOW) uitgewerkt. Bij de tracering spelen verschillende voorwaarden, eisen en richtlijnen, zoals veiligheidsafstanden tot andere infrastructuur, gevoelige bestemmingen, bundeling met andere infrastructuur, eisen aan onderhoud en leveringszekerheid. In de uitwerking zijn meerdere alternatieven en varianten in werkateliers onderzocht die voldoen aan deze voorwaarden, eisen en richtlijnen. Deze alternatieven en varianten zijn vervolgens afgewogen. De afweging van het tracé is gedaan door de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Deze afweging heeft hij onder andere gemaakt op basis van het advies

van de samenwerkende overheden, dit zijn alle betrokken gemeenten, waterschappen en provincies.

Een belangrijk element bij het realiseren van een nieuwe verbinding is het masttype. Voor de nieuwe verbinding in de Randstad is een uitvraag gedaan voor de ontwikkeling van een nieuw masttype, met o.a. als uitgangspunt passend bij de Randstedelijke omgeving en een smaller magneetveld dan de magneetvelden van de bestaande verbindingen. Dit is de wintrack mast geworden. Voor de daarop volgende projecten heeft TenneT het masttype Wintrack als uitgangspunt genomen. In eerste instantie ook voor het project Zuid-West 380 kV Oost.

Onze verbindingen en masten staan in een continu proces van optimalisatie. We evalueren en ontwikkelen op basis van ervaring en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van techniek, kosten en landschappelijke inpassing. Dit proces geeft ruimte om voor nieuwe projecten onderzoek te doen naar een project specifiek masttype. Het project Zuid-West 380 kV Oost bevindt zich in een fase waarin dit onderzoek nog mogelijk is. Afgelopen zomer heeft de minister van EZK TenneT gevraagd om het masttype voor de nieuwe verbinding te onderzoeken.

Ook zijn er vragen gesteld door de gemeenten, bewonersgroepen (uit verschillende gemeenten) en andere organisaties over het gehanteerde uitgangspunt om wintrack masten toe te passen voor Zuid-West 380 kV Oost. De vragen betreffen de landschappelijke inpassing en functionaliteit van het masttype en daarmee de verbinding. Hierbij is aangegeven dat het uitgangspunt moet zijn het toepassen van een masttype dat past bij het bestaande masttype (bij bundeling; we bundelen over 2/3 van de lengte van de verbinding) en optimale functionaliteit.

Dit onderzoek loopt en de resultaten worden eind Q1 2020 verwacht. Het onderzoek heeft betrekking op de technische functionaliteit van het masttype, milieueffecten, omgevingseffecten, landschappelijke inpassing en kosten. Een belangrijke randvoorwaarde is het tracé zoals door de minister in juli 2017 en later in september 2019 is gekozen met de daarbij behorende effecten (aantal gevoelige bestemmingen, effect op natuur, landschap, strakke bundeling etc.). Een eventueel ander masttype dan Wintrack mag niet leiden tot een ander tracé en of negatievere effecten. De effecten kunnen wel positiever worden.

In januari laten we voorlopige resultaten van het onderzoek zien. We bespreken deze met de Samenwerkende Overheden (dus ook de gemeente Halderberge) en publiceren het op de projectwebsite.

Als jullie vragen hebben of we veder nog iets kunnen verduidelijken kunnen we ook een afspraak maken en bij jullie langskomen.

Hartelijke groet,

Mail 12-1-2020 aan Tennet
 Goedeavond

Dankjewel voor de uitgebreide mail waarin u alles uiteen zet. Zoals in onze vorige mail reeds is aangegeven vinden we het bijzonder dat er op deze korte termijn, en zonder enig overleg met bewoners of via werkateliers, een besluit wordt genomen t.a.v. het mast type.

Naast de locatie is het mast type toch ook een zeer gewichtige beslissing. In de afgelopen werkateliers is er veel tijd besteed om het landschapsbeeld weer te geven bij het gebruik

van de Twintrack masten. Waarom wordt dit nu met een ander type mast niet weergegeven? Waarom is er over zo'n gewichtige beslissing zo weinig communicatie? Is er überhaupt reeds bekend hoe een ander type mast eruit komt te zien? Dit zijn vragen die bij mij opkomen, echter kan ik me niet voorstellen dat andere omwonende van het nieuwe traject deze niet hebben. Wachten met communiceren tot de beslissing is gevallen lijkt me niet erg transparant.

Graag verneem ik van u over de gestelde vragen.

M.vr.gr

Mail 13-2-2020 van Tennet

Beste

Hieronder geven we een reactie op jullie aanvullende vragen. Mochten er nog onduidelijkheden of vragen zijn, laten we dan een afspraak maken om langs te komen.

Visualisaties

In de werkateliers zijn met de direct betrokkenen mogelijke optimalisaties en varianten van het tracé onderzocht en uitgewerkt. Deze tracé-mogelijkheden zijn in beeld gebracht met visualisaties. Voor deze visualisaties zijn wintrackmasten gebruikt. Dit masttype was toen het uitgangspunt voor nieuwe 380 kV-verbindingen en daarmee ook het uitgangspunt voor Zuid-West 380 kV Oost. De werkateliers waren niet gericht op het masttype maar op de tracé optimalisaties. Het masttype stond niet ter discussie.

Werkateliers

Voor de ontwikkeling van een masttype worden geen werkateliers georganiseerd. De informatie die nodig is om een keuze te maken voor het masttype volgt uit een analyse van technische eisen, randvoorwaarden (o.a. milieueffecten, magneetveldzones), landschappelijke inpassing, rekening houdend met de masten van de bestaande hoogspanningsverbindingen en kosten. Elke verbinding heeft andere functionele eisen waaraan de masten moeten voldoen. Voor Zuid-West 380 kV Oost wordt een vakwerkmast ontwikkeld die voldoet aan de specifieke eisen van deze verbinding. TenneT ontwikkelt deze mast als beheerder van het landelijke hoogspanningsnet. In afstemming met het ministerie van EZK informeren wij over de stand van zaken van het onderzoek, de uitkomst en geven inzicht in de argumenten en achtergronden van de gemaakte keuzes. Zodra de vakwerkmast exact is uitgewerkt, laten we de mastbeelden zien. We zullen de omgeving direct informeren. Op de online tracékaart (<https://tennet.projectatlas.app/zuid-west-380kv-oost/home>) zal het tracé dan worden weergegeven met de nieuwe mastbeelden. De mastposities worden nog geoptimaliseerd naar aanleiding van overleg met de grondeigenaren.

Communicatie

In de vorige mail hebben we verteld dat de minister van EZK afgelopen zomer TenneT gevraagd heeft te onderzoeken welk masttype het meest optimaal is voor het project Zuid-West 380 kV Oost. Dit hebben we op 9 september aan de direct betrokkenen gemaild en is op de projectwebsite als nieuwsbericht geplaatst. Op 24 september heeft de minister van EZK het uitgewerkte tracé gekozen. In deze keuze bevestigt hij zijn opdracht aan TenneT het masttype van de nieuwe verbinding te onderzoeken. Deze keuze is op 25 september gecommuniceerd naar alle direct betrokkenen en breder via de projectwebsite. Op 4 februari heeft TenneT een brief aan de minister van EZK verstuurd. Deze brief is als nieuwsbrief verstuurd en op de projectwebsite gepubliceerd. In de deze brief geeft

Verzonden: 1/10/2022 11:07:02 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

N.v.t.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ons belang om het dagelijks gebruik van de percelen optimaal te gebruiken door de palen aan de buitenkant van de percelen te plaatsen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

De hoogspanningslijnen belasten onze percelen met 2 masten. Gelieve deze iets te verplaatsen naar het oosten om de percelen beter werkbaar te houden voor onze intensieve vollegrondgroente teelten.

Dit houdt in dat er wellicht 2 palen extra op onze percelen komen, maar dit valt gunstiger uit qua ligging.

85902824_7223539_Situatie_achter_Baan_34_in_Kaatsheuvel.docx

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Eerder bezoek gehad [REDACTED] van rentmeester kantoor Duvekot i.v.m. bespreken voorkeuren van het traject. Ditzelfde toen ook aangegeven maar nooit een reactie ontvangen.

Bosroute

Ten noorden van De Moer wordt de bestaande 380 kV-verbinding over een lengte van ongeveer 7,3 kilometer naar het oosten verplaatst en is de nieuwe verbinding met deze bestaande verbinding gebundeld. Dit wordt de Bosroute genoemd. Deze route bestaat uit een nieuwe, dubbele doorsnijding. De huidige doorsnijding door de bestaande 380 kV-verbinding wordt opgeheven. De Bosroute loopt tussen de Baan en de Paalstraat naar het zuidoosten en passeert het vliegveld van de Radio Vliegclub Brabant. Ten zuidwesten van het vliegveld knikt het tracé ter hoogte van een voormalige vuilstortplaats aan de Veldstraat naar het zuidoosten in de richting van het Kraanven in Looen op Zand. Nabij het Kraanven gaat het tracé met 2 kleine knikjes om daar aanwezige stuifduinen heen. Vanaf de Bergstraat gaat het tracé verder in één rechte lijn naar het nieuw te realiseren 380kV-station Tilburg. Hier wordt de nieuwe 380 kV-verbinding gekoppeld aan de landelijke 380 kV-ring. Dit is het eindpunt van de nieuwe verbinding.

De 150kV-verbinding uit het nieuwe tracé wordt vanaf een opstijppunt nabij het nieuwe 380kV-station Tilburg met een ondergrondse 150kV-kabel verbonden met het 150kV-station Tilburg west. Deze wordt met een boring aangelegd om het NNN-gebied zo min mogelijk te belasten.

Legenda

Visualisaties

- foto-inpassing lucht
- foto-inpassing maarkveld

Zuid-west 380 kV Dost

- Combi 380 kV-150 kV
- Solo 380 kV
- 380 kV ondergronds
- 150 kV ondergronds
- Reconstrue
- Te ontwerpen
- Mastlocaties

Bestaande verbindingen

- 380 kV
- 150 kV

Situatie achter XXXXXXXXXX.

Voorkeur om de palen naar rechts (het oosten) op te schuiven, dit zou in de noordelijke lijn effectiever zijn op ons perceel.

Verzonden: 1/11/2022 9:02:30 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja. Ons is toegezegd dat er een inspanning zou worden verricht om Mast [REDACTED] op minimaal 35 m van de slootkant noordelijk van deze mast te plaatsen en eveneens 35 m van de dijkrand oostelijk van deze mast.

Aan de laatste voorwaarde wordt voldaan. Aan de eerste voorwaarde niet. Wij willen dit alsnog aangepast zien.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie hierboven

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Door de geprojecteerde locatie van de bovengenoemde mast wordt een onnodig grote oppervlakte van het perceel niet meer beteelbaar.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De gemeente Reimerswaal ontwikkelt momenteel voor het gebied waarin ons perceel ligt, een structuurvisie voor velden met energieopwekking (aanleg zonnepanelen)

Ons perceel met mast [REDACTED] valt in dit gebied. Wij gaan er vanuit dat bij de bepaling van de schadeloosstelling rekening wordt gehouden met deze ontwikkelingen.

Verzonden: 1/12/2022 12:21:30 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

geen onjuistheden

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

nvt

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

punt 1

ZWO380 landschapsplan

wij wensen geen lineaire beplanting tussen de snelweg A17 en nieuwe verbinding zoals aangegeven in Ha-02.

de beplanting belemmerd de tuinbouwactiviteiten op onze gronden.

minder zonlicht en overlast van vallende bladeren en takken.

punt 2

werken op de percelen.

geen betreding van onze landbouwgronden via de [REDACTED] U komt door het laagste deel en gebied van het perceel naar de snelweg. Wij verwachten enorme structuurbederf. Bovendien wordt het niet te betalen gedeelte van de gronden onevenredig groot.

ons voorstel is aanvoerweg via de A17 die vele malen korter is en die minder risico op structuurbederf geeft.

Tot de Riet benaderen via de Middenstraat en over de Riet benaderen via de A17 en of parallelweg Zuid. Over de Kop van het perceel parallel aan de A17 werken.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

wij willen vooroverleg over inkomstenverliezen omdat landbouwgronden niet te verpachten zijn tijdens de werkzaamheden en vooroverleg over hoe structurele pachtdaling vanwege structuurbederf langdurig wordt gecompenseerd.

Wij verwachten meer afstemming met grondeigenaren en een proactieve houding van de overheid bij een dergelijk ingrijpen in de bedrijfsvoering

Verzonden: 1/12/2022 3:08:05 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Weet ik niet, 6000 pagina's doorspitten is voor mij niet 1-2-3 gedaan.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Voor hoelang worden de zakelijk rechten gevestigd. Voor altijd is niet meer van deze tijd.

Ik heb begrepen dat ik een extern adviseur voor max 1000,- euro mag laten meekijken voor mijn belangen. Dat is niet echt realistisch omdat alleen dit inpassingsplan al zo'n 6000 bladzijden behelst.

Hoe kunnen de direct betrokkenen hun uren vergoed krijgen welke zij nu en straks kwijt zijn aan de voorbereidingen en werkzaamheden voor deze lijn.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

De lijn conflicteert met plannen voor de realisatie van een zonnepark. Door TenneT wordt een deel van mijn perceel buiten de vergunning voor zonnepanelen gehouden. Dit geeft een behoorlijk financieel nadeel.

Overlast van een mast beperkt zich niet tot de voetafdruk van een mast. bijv. een aardappelrooier (de mijne in iedergeval) heeft een lengte van 17 mtr. hierdoor is een groter deel dan de mastvoet niet oogstbaar. Ook geeft het veel overlast bij gewasbehandeling of grondbewerkingen.

Ik ondervind last van de huidige masten in combinatie met GPS techniek. is er onderzoek gedaan of er verschil is in de betrouwbaarheid van GPS systemen nabij masten eventueel ook tussen de verschillende systemen onderling.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Hoe gaat het onderhoud onder de masten geregeld worden. Met name betreffende de vakwerkmasten.

Hoe en wanneer kan ik inbrengen welke werkzaamheden ik zelf op mijn percelen kan/mag verrichten. Voor lokale acceptatie en medewerking is denk ik wel een goede geste om mensen lokaal ook iets met werkzaamheden te laten verdienen als alleen grote aannemers van ver weg. Dit moet dan al bij een eventuele inschrijving voor de bouw opgenomen worden bij de voorwaarden.

Verzonden: 1/16/2022 12:13:17 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Al jaren wordt er getracht op de goederentritten en treinen met gevaarlijke stoffen te weren uit Zevenbergen, Oudenbosch en Roosendaal. Sinds lange tijd wordt er gestreefd om een goederenspoorlijn aangelegd te krijgen vanaf de Moerdijkbrug, langs de A17 richting Antwerpen en Vlissingen. De eerste tekenen van uit de overheid lijken te ontstaan. Maar er zullen nog vele jaren van discussie nodig zijn om tot een overtuigend plan te komen wat het kabinet tot aanleg doet besluiten.

Het voorgestelde trace van de Zuid-west 380kV ligt vanaf Roosendaal zuidwest tot het industrieterrein Moerdijk veel te kort nabij de A17. Indien dit traject wordt aangehouden zal dit een ernstige belemmering zijn voor de mogelijke goederenspoorlijn die er op termijn lijkt aan te komen. Het geplande traject aanhouden, betekend zeer waarschijnlijk dat de goederenspoorlijn langs de A17 nooit meer wordt aangelegd. Door Zevenbergen, Oudenbosch en Roosendaal rijden al veel meer treinen per dag dan in de regelingen zijn toegelaten. En het aantal treinen neemt allen maar toe. Ook met de laatste uitbreiding van spoorvervoer vanuit het industrieterrein/haven Moerdijk. Het is maatschappelijk en veiligheidstechnisch niet langer uit te leggen dat afspraken over het maximale aantal toegestane treinen nog vele jaren wordt overschreden en de inwoners van Zevenbergen, Oudenbosch en Roosendaal worden blootgesteld aan de risico's van gevaarlijke stoffen en het veel te hoge aantal treinen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, net als vele inwoners van Zevenbergen, Oudenbosch en Roosendaal wordt ik geraakt in mijn belang. De veiligheid van mijn dorp staat onder een steeds hogere druk. De leefbaarheid loopt achteruit door het steeds toenemende aantal treinen, de langere sluitingstijden van de spoorovergangen, de daarbij behorende luchtverontreiniging door stilstaande auto's en passerende dieseltreinen. De te hoge geluidsbelasting, het wooncomfort etc. Als de overheid zich zou houden aan zijn eigen regels over het maximale aantal treinbewegingen zou deze overlast een stuk minder zijn. Dit toont ook maar weer eens aan hoe onbetrouwbaar de overheid is.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Momenteel is er voldoende ruimte om een tweebaans spoorlijn te realiseren pal naast de A17. Het geplande trace en de schuine oversteek van het trace nabij het industrieterrein Moerdijk maken een vloeiend liggende spoorbaan onmogelijk. Daarom zou een trace iets verder vanaf de A17 en wat nabij het industrieterrein Moerdijk haakser oversteken van de A17 de mogelijkheid voor het leggen van de goederenspoorbaan wel realiseerbaar maken.

Verzonden: 1/16/2022 2:52:08 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED].

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Er staat niet in dat er bij dubbele masten meer magnetische velden komen.

Mijn inziens wordt het veld breder door dubbele masten te plaatsen.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

woningen vermindering op de markt.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Nu nog niet maar t.z.t. met de verkoop wel, als er hoogspanningsmasten geplaatst worden.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Door de aanleg van dubbele hoogspanningsmasten voorzien van; wel te verstaan 5 x 380 KVA + 3 x 150 KVA.

Wordt het doorgaans minder interessant voor bepaalde mensen om onze huizen te kopen. Mede hierdoor zal onze prijs in de markt zakken. Zelf hebben wij hier geen keuze en/of zeggenschap meer in. Aangezien er voor dit traject in onze achtertuin is gekozen. Voor ons mogen de masten een andere locatie/route krijgen, maar dat kunnen wij vergeten. Graag zouden een compensatie willen daar jullie een dubbele masten lijn gaan plaatsen en ons het uitzicht en vrijheid belemmeren op de horizon, en onze huizen in waarde gaan dalen. Ook het magnetisch veld speelt een rol, daar wij de eerste in Nederland zijn waar de dubbele masten geplaatst gaan worden.

Verzonden: 1/16/2022 2:53:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens: [REDACTED]
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

weet ik niet

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Als de zwaarte van de leiding qua voltage en doorvoer verhoogd wordt mag dit dan zomaar of komt er dan een nader onderzoek over de gezondheidsrisico's

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, doordat de stroomleiding op zeer korte afstand van mijn woonhuis wordt geplaatst leidt dit tot waardevermindering van mijn huis en bedrijfsgebouwen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Om rondom de stroommast goed het perceel te kunnen spuiten ben ik verplicht een nieuwe spuitmachine waarbij de spuitbomen onafhankelijk van elkaar bediend kunnen worden. Koste daarvan zijn vanaf 150000 euro

Verzonden: 1/18/2022 11:54:30 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

n.v.t.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

n.v.t.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Onze leefomgeving is al danig verpest door de aanwezigheid van het hoogspanningsstation en de nieuwe hoogspanningsmasten. Een verdere verrommeling door tussen de bestaande Wintrackmasten Moldau vakwerkmasten te plaatsen. Aan de westzijde van het hoogspanningsstation te Rilland staat momenteel één dubbelrij Wintrackmasten en is een tweede dubbelrij in aanbouw. Aan de oostzijde zijn momenteel al twee dubbelrijen Wintrackmasten aanwezig. Het huidige plan voorziet in een rij Moldau vakwerkmasten tussen de twee rijen Wintracks aan de oostzijde. Het is daarom zeer wenselijk om de masten aan de oostzijde van het station tot aan het Schelde-Rijn kanaal ook te voeren als Wintrack en wel volledig het zelfde uiterlijk als de al geplaatste.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Aan de westzijde van het hoogspanningsstation te Rilland staat momenteel één dubbelrij Wintrackmasten en is een tweede dubbelrij in aanbouw. Aan de oostzijde zijn momenteel al twee dubbelrijen Wintrackmasten aanwezig. Het huidige plan voorziet in een rij Moldau vakwerkmasten tussen de twee rijen Wintracks aan de oostzijde. Het is daarom zeer wenselijk om de masten aan de oostzijde van het station tot aan het Schelde-Rijn kanaal ook te voeren als Wintrack en wel volledig het zelfde uiterlijk als de al geplaatste.

Verzonden: 1/18/2022 3:32:10 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Er is niet met mensen ten oosten van het tracé bosroute overlegd, dus niet in goed overleg na tracé rood een nieuwe route bedacht.

86091562_7252342_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute_Kraanven_[REDACTED].pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ten oosten van het tracé Bosroute zijn de mensen niet op de hoogte gesteld van de plannen na geplande tracé rood. Hebben dus ook geen werkateliers bijgewoond.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: Buurtschap Kraanven / [REDACTED]
[REDACTED], 18-01-2022

Betreft: Zienswijze hoogspanningskabels ter plaatse van de Bosroute Loon op Zand

Geachte heer/mevrouw,

Betreft het voorgenomen hoogspanningstracé Zuid-West 380 kV Oost, ter plaatse van de Bosroute (2x 380 KV + 1 x 150 KV) willen wij als Buurtschap Kraanven onze bezwaren kenbaar maken.

1. In de documenten wordt gesteld dat iedere belanghebbende een werkatelier heeft kunnen bijwonen om zijn belangen en mogelijke bezwaren kenbaar te maken. Echter is aan de oostzijde van het tracé de bosroute, al dan niet bewust, verzaakt de belanghebbende te informeren. Hierdoor zijn de mensen woonachtig ten oosten van de voorgenomen bosroute niet in de gelegenheid gesteld om hun belangen en bezwaren kenbaar te maken. Er heeft dan ook in het werkatelier over de bosroute geen volledige belangenafweging plaatsgevonden. Juist in dit werkatelier is door Natuurmonumenten gevraagd om een tracé zo oostelijk mogelijk. In het gehele proces hierna blijkt dit verzoek van Natuurmonumenten door Tennet als vaststaand uitgangspunt genomen te zijn. In de gesprekken met de Buurtcommissie Kraanven en TenneT is herhaaldelijk gevraagd om in een nieuw werkatelier alsnog een volledige belangenafweging te maken. Echter tot op heden is dit telkens door TenneT afgewezen.

2. Het huidige voorgestelde tracé Bosroute bruin plus voldoet niet aan de gestelde randvoorwaarden. Namelijk daar waar mogelijk dient het onderzoek naar een tracé alle belanghebbende te respecteren. In deze specifieke situatie is tracé rood (midden door het bos en reeds in 2017 door de minister goedgekeurd), het tracé waarin wel de belangen van alle belanghebbende gerespecteerd worden. Dit blijkt ook uit de eigen effectenanalyse van Tennet (opgenomen in notitie Tennet d.d. 8 februari 2021, referentie 002.678.200900025), waarin het tracé rood als beste optie naar voren komt. Daarnaast heeft de Buurtcommissie Kraanven in een gesprek vraagtekens gezet bij de beoordeling van de door haarzelf aangedragen varianten, echter Tennet heeft hier niet meer op gereageerd en naar onze mening heeft geen reële effectenanalyse plaatsgevonden. Ondanks dat komt in de eigen effectenanalyse van Tennet nog steeds tracé Rood als de beste optie naar voren. Daar komt bij dat op deze manier de gevoelige bestemming

Bergstraat 55 vrijgespeeld wordt en blijft ook Kraanven 22 buiten de magneetzone. Daarnaast wordt met het tracé rood ook de stuifduinen en de hierin gelegen schuilkamer volledig ontzien. De stuifduinen en schuilkamer waarvan in verschillende rapporten de waarde is vastgesteld en waarop ook de heemkundekring Loon op Zand nadrukkelijk de cultuur-historische waarde heeft bepaald.

3. Door het tracé verder oostelijk neer te leggen worden er onnodig risico's genomen inzake de gezondheid van de bewoners en belangrijker nog van de kinderen woonachtig ten oosten van het tracé. Het is voor ons simpelweg niet uitlegbaar dat deze risico's moedwillig worden genomen. Het rode tracé wat midden door het bos loopt brengt deze gezondheidsrisico's voor de bewoners en onze kinderen niet mee.

4. Het voorgenomen tracé is dermate dicht aan de bosrand dat de hoogspanningskabels/masten vanuit de straten Kraanven, Duikse Hoef en Blauwloop erg in het zicht liggen boven de bosrand. Dit brengt schade toe aan de menselijke leefomgeving, woongenot en zorgt voor onnodige horizonvervuiling. Het landschappelijke zicht wordt teniet gedaan door het tracé bruin plus. Bij tracé rood zal dit minder zijn. Rood ligt namelijk verder in het bos en dit veroorzaakt ook ten westen van het tracé geen problemen.

5. Wij verzoeken u de keuze voor de moldau masten te heroverwegen. Het aantal gevoelige bestemmingen en de benodigde boskap zullen door het toepassen van wintrack masten significant afnemen. Juist in de nieuwsbrieven van TenneT wordt zeer positief gesproken over de wintrackmasten. Daarnaast geeft TenneT aan dat de hoeveelheid boskap voor haar een reden is om niet terug te gaan naar tracé Rood, maar te blijven bij tracé Bruin plus.

Daarnaast zal ook de magneetveldzone minder breed worden en dat is logischerwijs ook in het belang voor ons als bewoners ten oosten van de bosroute. De keuze voor de moldau masten lijkt vanuit ons oogpunt slechts een financiële achtergrond te hebben.

6. Wij verzoeken overleg met TenneT betreffende mogelijke werkterreinen gelegen aan het Kraanven. Hierover hebben wij niets kunnen vinden in het ontwerp inpassingsplan. We benadrukken dat het Kraanven een landbouwweg is en geen weg voor uitzonderlijk veel/zwaar bouwverkeer.

Aanvullend is het verloop van de communicatie tussen de Buurtcommissie en TenneT in verschillende samenstellingen aangegeven en waarop onze bezwaren zijn afgewogen.

- In 2017 is er in het Maoske in de Moer een bijeenkomst bijgewoond waar het voorgenomen keuzetracé Rood is toegelicht. Op een directe vraag aan Wethouder Gerard Bruijnicks van de gemeente Loon op zand, is er toegezegd dat het tracé midden in het bos zou komen te liggen en dat de bewoners aan het oosten van het bos geen enkele hinder zouden gaan ondervinden.

- In maart 2019 is projectboek 3 uitgekomen. Hierin is te zien dat tracé rood is aangepast naar variant oranje. Bij deze variant werden enkele bewoners van onze buurt gevoelige bestemming, echter zijn zij nooit uitgenodigd en hebben daardoor niet kunnen deelnemen aan het werkatelier.

- Op een e-mail aan TenneT dd 19-03-2019 kwam dd 3-04-2019 een reactie van TenneT dat het voorgenomen tracé Rood verder is uitgewerkt met de omgeving en het resultaat hiervan, een oostelijk tracé Oranje, in het projectboek is opgenomen.

- NB tot op dit moment is er geen contact geweest en gezocht met de bewoners/ belanghebbende ten oosten van de bosroute door TenneT.

- In een e-mail aan TenneT dd 6-4-2019 is TenneT er op gewezen dat onder het voorgenomen tracé Oranje particulieren wonen. Op deze e-mail is nimmer een reactie gekomen, wel heeft [REDACTED] nadien aangegeven dat de e-mail wel was ontvangen.

- Op 12 maart 2020 is er voor het eerst door TenneT telefonisch contact gelegd met [REDACTED] van [REDACTED] inzake het voorgenomen tracé Oranje. Dit was haar eerste contact met TenneT en het moment dat zij bekend werd met het voorgenomen tracé recht over haar woning en perceel.

- Hierna volgden diverse overleggen tussen bewoners ten oosten van de Bosroute, TenneT en hierbij is veelal ook de Gemeente Loon op zand bij aanwezig.

- In deze gesprekken zijn diverse foutieve uitgangspunten van TenneT besproken en verder uitgezocht. Hierin is herhaaldelijk verzocht om opnieuw een effectenanalyse uit te voeren waarin alle nieuwe informatie volledig wordt opgenomen. Daarnaast is verzocht om in een nieuw werkatelier te komen tot een volledige belangenafweging waarin naast de belangen van de bewoners ten Westen, de Modelvliegclub, Natuurmonumenten en de Efteling ook de belangen van de bewoners ten Oosten worden meegenomen. TenneT heeft dit steeds geweigerd en uiteindelijk éézijdig het voorgenomen tracé Oranje aangepast naar tracé Bruin en later naar tracé Bruin plus.

Ons inziens heeft TenneT bewust voor de strategie gekozen om ten oosten van de bosroute niemand te informeren. Zodoende kon er in het werkatelier goed meegedacht worden met de wensen van Natuurmonumenten en de Efteling, namelijk een tracé zo oostelijk mogelijk. Zonder dat er in de werkateliers de belangen van de bewoners ten oosten van het tracé meegenomen werden.

Daarnaast zijn er door TenneT in eerste instantie verkeerde rapportages gehanteerd betreffende waardevol bosgebied en stuifduinen die als lichte verhoging in het maaiveld werden aangemerkt. Het voorgenomen tracé Oranje zou recht over de stuifduinen met de zomereiken heen gaan. Toen TenneT daar achter kwam werd er niet teruggekeerd naar tracé Rood, maar is het tracé door TenneT in twee stappen opgeschoven naar uiteindelijk tracé Bruin plus. Terwijl juist TenneT eerder aangaf in een bijeenkomst op 19-01-2021 bij het Experience Island dat er niet kon worden afgeweken van het tracé Oranje, omdat dit tot een

zwabberend tracé zou leiden. Echter na een week blijkt een zwabberend tracé, zowel in de breedte als in de hoogte, Bruin plus te zijn goedgekeurd door het ministerie EZK. Uit alles blijkt dat als er geen stuifduinen waren, het tracé Oranje, zonder de belangen van de bewoners ten oosten mee te nemen, de voorkeur had gekregen. Wij zijn er van overtuigd dat als TenneT het proces beter had begeleid, ons als bewoners tijdig had geïnformeerd en in de werkateliers had meegenomen we niet in de huidige situatie terecht waren gekomen.

In onze afwezigheid is het tracé van Rood naar Oranje geschoven en daarna is er slechts door het bestaan van de stuifduinen iets naar het westen opgeschoven. Het had gerechtvaardigd en tevens noodzakelijk geweest de werkateliers, waarin ook wij als bewoners ten oosten vertegenwoordigd werden, nogmaals te laten plaatsvinden. Daarin hadden de wensen en belangen van alle belanghebbenden openlijk besproken kunnen worden en had op basis daarvan een weloverwogen besluit genomen kunnen worden inzake het voor te nemen tracé.

Bovenstaande laat duidelijk zien dat onze belangen niet zijn meegenomen in dit gehele proces en dat niet anders besloten kan worden dan dat het proces terug moet gaan naar het begin, namelijk tracé Rood. Zoals destijds in 2017 aan ons is toegezegd.

Verzonden: 1/18/2022 3:48:10 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Kraanven
Huisnummer: 43
Postcode: 5175 PE
Woonplaats: Loon op Zand
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: info@dekraanvenscheberg.nl
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Mini Camping De Kraanvensche Berg

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, zie bijlage

86092123_7252432_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute_Buurtschap_Kraanven
_mini_camping_de_kraanvensche_berg.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Het gaat ons t.z.t. klandizie kosten

zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: Buurtschap Kraanven/ Mini camping De Kraanvensche Berg
Loon op Zand, 18-01-2022

Betreft: Zienswijze hoogspanningskabels ter plaatse van de Bosroute Loon op Zand

Geachte heer/mevrouw,

Betreft het voorgenomen hoogspanningstracé Zuid-West 380 kV Oost, ter plaatse van de Bosroute (2x 380 KV + 1 x 150 KV) willen wij als Buurtschap Kraanven onze bezwaren kenbaar maken.

1. In de documenten wordt gesteld dat iedere belanghebbende een werkatelier heeft kunnen bijwonen om zijn belangen en mogelijke bezwaren kenbaar te maken. Echter is aan de oostzijde van het tracé de bosroute, al dan niet bewust, verzaakt de belanghebbende te informeren. Hierdoor zijn de mensen woonachtig ten oosten van de voorgenomen bosroute niet in de gelegenheid gesteld om hun belangen en bezwaren kenbaar te maken. Er heeft dan ook in het werkatelier over de bosroute geen volledige belangenafweging plaatsgevonden. Juist in dit werkatelier is door Natuurmonumenten gevraagd om een tracé zo oostelijk mogelijk. In het gehele proces hierna blijkt dit verzoek van Natuurmonumenten door Tennet als vaststaand uitgangspunt genomen te zijn. In de gesprekken met de Buurtcommissie Kraanven en TenneT is herhaaldelijk gevraagd om in een nieuw werkatelier alsnog een volledige belangenafweging te maken. Echter tot op heden is dit telkens door TenneT afgewezen.

2. Het huidige voorgestelde tracé Bosroute bruin plus voldoet niet aan de gestelde randvoorwaarden. Namelijk daar waar mogelijk dient het onderzoek naar een tracé alle belanghebbende te respecteren. In deze specifieke situatie is tracé rood (midden door het bos en reeds in 2017 door de minister goedgekeurd), het tracé waarin wel de belangen van alle belanghebbende gerespecteerd worden. Dit blijkt ook uit de eigen effectenanalyse van Tennet (opgenomen in notitie Tennet d.d. 8 februari 2021, referentie 002.678.200900025), waarin het tracé rood als beste optie naar voren komt. Daarnaast heeft de Buurtcommissie Kraanven in een gesprek vraagtekens gezet bij de beoordeling van de door haarzelf aangedragen varianten, echter Tennet heeft hier niet meer op gereageerd en naar onze mening heeft geen reële effectenanalyse plaatsgevonden. Ondanks dat komt in de eigen effectenanalyse van Tennet nog steeds tracé Rood als de beste optie naar voren. Daar komt bij dat op deze manier de gevoelige bestemming

Bergstraat 55 vrijgespeeld wordt en blijft ook Kraanven 22 buiten de magneetzone. Daarnaast wordt met het tracé rood ook de stuifduinen en de hierin gelegen schuilkelder volledig ontzien. De stuifduinen en schuilkelder waarvan in verschillende rapporten de waarde is vastgesteld en waarop ook de heemkundekring Loon op Zand nadrukkelijk de cultuur-historische waarde heeft bepaald.

3. Door het tracé verder oostelijk neer te leggen worden er onnodig risico's genomen inzake de gezondheid van de bewoners en belangrijker nog van de kinderen woonachtig ten oosten van het tracé. Het is voor ons simpelweg niet uitlegbaar dat deze risico's moedwillig worden genomen. Het rode tracé wat midden door het bos loopt brengt deze gezondheidsrisico's voor de bewoners en onze kinderen niet mee.

4. Het voorgenomen tracé is dermate dicht aan de bosrand dat de hoogspanningskabels/masten vanuit de straten Kraanven, Duikse Hoef en Blauwloop erg in het zicht liggen boven de bosrand. Dit brengt schade toe aan de menselijke leefomgeving, woongenot en zorgt voor onnodige horizonvervuiling. Het landschappelijke zicht wordt teniet gedaan door het tracé bruin plus. Bij tracé rood zal dit minder zijn. Rood ligt namelijk verder in het bos en dit veroorzaakt ook ten westen van het tracé geen problemen.

5. Wij verzoeken u de keuze voor de moldau masten te heroverwegen. Het aantal gevoelige bestemmingen en de benodigde boskap zullen door het toepassen van wintrack masten significant afnemen. Juist in de nieuwsbrieven van TenneT wordt zeer positief gesproken over de wintrackmasten. Daarnaast geeft TenneT aan dat de hoeveelheid boskap voor haar een reden is om niet terug te gaan naar tracé Rood, maar te blijven bij tracé Bruin plus.

Daarnaast zal ook de magneetveldzone minder breed worden en dat is logischerwijs ook in het belang voor ons als bewoners ten oosten van de bosroute. De keuze voor de moldau masten lijkt vanuit ons oogpunt slechts een financiële achtergrond te hebben.

6. Wij verzoeken overleg met TenneT betreffende mogelijke werkterreinen gelegen aan het Kraanven. Hierover hebben wij niets kunnen vinden in het ontwerp inpassingsplan. We benadrukken dat het Kraanven een landbouwweg is en geen weg voor uitzonderlijk veel/zwaar bouwverkeer. Vanaf onze camping is in de zomerperiode veel voetganger- en fietsverkeer op deze smalle landbouwweg.

7. Aanliggend ons campingperceel zijn door natuurmonumenten en provincie gronden aangekocht. Wij verzoeken overleg uit voorzorg veiligheid, indien deze gronden, nu landbouwgrond, een andere bestemming krijgen.

8. Onze campinggasten komen hier voor natuur, wandelen, fietsen, rust e.d. Het tracé bruin plus zal zichtbaar zijn vanuit het camping terrein. Dus ook voor onze gasten zal dit horizonvervuiling zijn, en zullen er hierdoor gasten wegblijven.

Aanvullend is het verloop van de communicatie tussen de Buurtcommissie en TenneT in verschillende samenstellingen aangegeven en waarop onze bezwaren zijn afgewogen.

- In 2017 is er in het Maoske in de Moer een bijeenkomst bijgewoond waar het voorgenomen keuzetracé Rood is toegelicht. Op een directe vraag aan Wethouder Gerard Bruijniks van de gemeente Loon op zand, is er toegezegd dat het tracé midden in het bos zou komen te liggen en dat de bewoners aan het oosten van het bos geen enkele hinder zouden gaan ondervinden.

- In maart 2019 is projectboek 3 uitgekomen. Hierin is te zien dat tracé rood is aangepast naar variant oranje. Bij deze variant werden enkele bewoners van onze buurt gevoelige bestemming, echter zijn zij nooit uitgenodigd en hebben daardoor niet kunnen deelnemen aan het werkatelier.

- Op een e-mail aan TenneT dd 19-03-2019 kwam dd 3-04-2019 een reactie van TenneT dat het voorgenomen tracé Rood verder is uitgewerkt met de omgeving en het resultaat hiervan, een oostelijk tracé Oranje, in het projectboek is opgenomen.

- NB tot op dit moment is er geen contact geweest en gezocht met de bewoners/belanghebbende ten oosten van de bosroute door TenneT.

- In een e-mail aan TenneT dd 6-4-2019 is TenneT er op gewezen dat onder het voorgenomen tracé Oranje particulieren wonen. Op deze e-mail is nimmer een reactie gekomen, wel heeft [REDACTED] nadien aangegeven dat de e-mail wel was ontvangen.

- Op 12 maart 2020 is er voor het eerst door TenneT telefonisch contact gelegd met [REDACTED] van [REDACTED] inzake het voorgenomen tracé Oranje. Dit was haar eerste contact met TenneT en het moment dat zij bekend werd met het voorgenomen tracé recht over haar woning en perceel.

- Hierna volgden diverse overleggen tussen bewoners ten oosten van de Bosroute, TenneT en hierbij is veelal ook de Gemeente Loon op zand bij aanwezig.

- In deze gesprekken zijn diverse foutieve uitgangspunten van TenneT besproken en verder uitgezocht. Hierin is herhaaldelijk verzocht om opnieuw een effectenanalyse uit te voeren waarin alle nieuwe informatie volledig wordt opgenomen. Daarnaast is verzocht om in een nieuw werkatelier te komen tot een volledige belangenafweging waarin naast de belangen van de bewoners ten Westen, de Modelvliegclub, Natuurmonumenten en de Efteling ook de belangen van de bewoners ten Oosten worden meegenomen. TenneT heeft dit steeds geweigerd en uiteindelijk éézijdig het voorgenomen tracé Oranje aangepast naar tracé Bruin en later naar tracé Bruin plus.

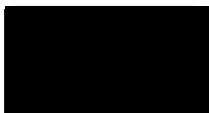
Ons inziens heeft TenneT bewust voor de strategie gekozen om ten oosten van de bosroute niemand te informeren. Zodoende kon er in het werkatelier goed meegedacht worden met de wensen van Natuurmonumenten en de Efteling, namelijk een tracé zo oostelijk mogelijk. Zonder dat er in de werkateliers de belangen van de bewoners ten oosten van het tracé meegenomen werden.

Daarnaast zijn er door TenneT in eerste instantie verkeerde rapportages gehanteerd betreffende waardevol bosgebied en stuifduinen die als lichte verhoging in het maaiveld werden aangemerkt. Het voorgenomen tracé Oranje zou recht over de stuifduinen met de zomereiken heen gaan. Toen Tennenet daar achter kwam werd er niet teruggekeerd naar tracé Rood, maar is het tracé door Tennenet in twee stappen opgeschoven naar uiteindelijk tracé Bruin plus. Terwijl juist TenneT eerder aangaf in een bijeenkomst op 19-01-2021 bij het Experience Island dat er niet kon worden afgeweken van het tracé Oranje, omdat dit tot een zwabberend tracé zou leiden. Echter na een week blijkt een zwabberend tracé, zowel in de breedte als in de hoogte, Bruin plus te zijn goedgekeurd door het ministerie EZK. Uit alles blijkt dat als er geen stuifduinen waren, het tracé Oranje, zonder de belangen van de bewoners ten oosten mee te nemen, de voorkeur had gekregen. Wij zijn er van overtuigd dat als TenneT het proces beter had begeleid, ons als bewoners tijdig had geïnformeerd en in de werkateliers had meegenomen we niet in de huidige situatie terecht waren gekomen.

In onze afwezigheid is het tracé van Rood naar Oranje geschoven en daarna is er slechts door het bestaan van de stuifduinen iets naar het westen opgeschoven. Het had gerechtvaardigd en tevens noodzakelijk geweest de werkateliers, waarin ook wij als bewoners ten oosten vertegenwoordigd werden, nogmaals te laten plaatsvinden. Daarin hadden de wensen en belangen van alle belanghebbenden openlijk besproken kunnen worden en had op basis daarvan een weloverwogen besluit genomen kunnen worden inzake het voor te nemen tracé.

Bovenstaande laat duidelijk zien dat onze belangen niet zijn meegenomen in dit gehele proces en dat niet anders besloten kan worden dan dat het proces terug moet gaan naar het begin, namelijk tracé Rood. Zoals destijds in 2017 aan ons is toegezegd.

Mini Camping De Kraanvensche Berg
Kraanven 41
5175 PE Loon op Zand

Verzonden: 1/18/2022 6:25:23 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

zie bijlage

86096261_7253123_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute_Kraanven_[REDACTED]
[REDACTED]-docx.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage

86096261_7253124_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute_Kraanven_[REDACTED]
[REDACTED].docx.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage

86096261_7253125_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute_Kraanven_[REDACTED]
[REDACTED]-docx.pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

86096261_7253126_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute_Kraanven_[REDACTED]
[REDACTED]-docx.pdf

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: Buurtschap Kraanven / [REDACTED]
[REDACTED], 18-01-2022

Betreft: Zienswijze hoogspanningskabels ter plaatse van de Bosroute Loon op Zand

Geachte heer/mevrouw,

Betreft het voorgenomen hoogspanningstracé Zuid-West 380 kV Oost, ter plaatse van de Bosroute (2x 380 KV + 1 x 150 KV) willen wij als Buurtschap Kraanven onze bezwaren kenbaar maken.

1. In de documenten wordt gesteld dat iedere belanghebbende een werkatelier heeft kunnen bijwonen om zijn belangen en mogelijke bezwaren kenbaar te maken. Echter is aan de oostzijde van het tracé de bosroute, al dan niet bewust, verzaakt de belanghebbende te informeren. Hierdoor zijn de mensen woonachtig ten oosten van de voorgenomen bosroute niet in de gelegenheid gesteld om hun belangen en bezwaren kenbaar te maken. Er heeft dan ook in het werkatelier over de bosroute geen volledige belangenafweging plaatsgevonden. Juist in dit werkatelier is door Natuurmonumenten gevraagd om een tracé zo oostelijk mogelijk. In het gehele proces hierna blijkt dit verzoek van Natuurmonumenten door Tennet als vaststaand uitgangspunt genomen te zijn. In de gesprekken met de Buurtcommissie Kraanven en TenneT is herhaaldelijk gevraagd om in een nieuw werkatelier alsnog een volledige belangenafweging te maken. Echter tot op heden is dit telkens door TenneT afgewezen.

2. Het huidige voorgestelde tracé Bosroute bruin plus voldoet niet aan de gestelde randvoorwaarden. Namelijk daar waar mogelijk dient het onderzoek naar een tracé alle belanghebbende te respecteren. In deze specifieke situatie is tracé rood (midden door het bos en reeds in 2017 door de minister goedgekeurd), het tracé waarin wel de belangen van alle belanghebbende gerespecteerd worden. Dit blijkt ook uit de eigen effectenanalyse van Tennet (opgenomen in notitie Tennet d.d. 8 februari 2021, referentie 002.678.200900025), waarin het tracé rood als beste optie naar voren komt. Daarnaast heeft de Buurtcommissie Kraanven in een gesprek vraagtekens gezet bij de beoordeling van de door haarzelf aangedragen varianten, echter Tennet heeft hier niet meer op gereageerd en naar onze mening heeft geen reële effectenanalyse plaatsgevonden. Ondanks dat komt in de eigen effectenanalyse van Tennet nog steeds tracé Rood als de beste optie naar voren. Daar komt bij dat op deze manier de gevoelige bestemming

Bergstraat 55 vrijgespeeld wordt en blijft ook Kraanven 22 buiten de magneetzone. Daarnaast wordt met het tracé rood ook de stuifduinen en de hierin gelegen schuilkelder volledig ontzien. De stuifduinen en schuilkelder waarvan in verschillende rapporten de waarde is vastgesteld en waarop ook de heemkundekring Loon op Zand nadrukkelijk de cultuur-historische waarde heeft bepaald.

3. Door het tracé verder oostelijk neer te leggen worden er onnodig risico's genomen inzake de gezondheid van de bewoners en belangrijker nog van de kinderen woonachtig ten oosten van het tracé. Het is voor ons simpelweg niet uitlegbaar dat deze risico's moedwillig worden genomen. Het rode tracé wat midden door het bos loopt brengt deze gezondheidsrisico's voor de bewoners en onze kinderen niet mee.

4. Het voorgenomen tracé is dermate dicht aan de bosrand dat de hoogspanningskabels/masten vanuit de straten Kraanven, Duikse Hoef en Blauwloop erg in het zicht liggen boven de bosrand. Dit brengt schade toe aan de menselijke leefomgeving, woongenot en zorgt voor onnodige horizonvervuiling. Het landschappelijke zicht wordt teniet gedaan door het tracé bruin plus. Bij tracé rood zal dit minder zijn. Rood ligt namelijk verder in het bos en dit veroorzaakt ook ten westen van het tracé geen problemen.

5. Wij verzoeken u de keuze voor de moldau masten te heroverwegen. Het aantal gevoelige bestemmingen en de benodigde boskap zullen door het toepassen van wintrack masten significant afnemen. Juist in de nieuwsbrieven van TenneT wordt zeer positief gesproken over de wintrackmasten. Daarnaast geeft TenneT aan dat de hoeveelheid boskap voor haar een reden is om niet terug te gaan naar tracé Rood, maar te blijven bij tracé Bruin plus.

Daarnaast zal ook de magneetveldzone minder breed worden en dat is logischerwijs ook in het belang voor ons als bewoners ten oosten van de bosroute. De keuze voor de moldau masten lijkt vanuit ons oogpunt slechts een financiële achtergrond te hebben.

6. Wij verzoeken overleg met TenneT betreffende mogelijke werkterreinen gelegen aan het Kraanven. Hierover hebben wij niets kunnen vinden in het ontwerp inpassingsplan. We benadrukken dat het Kraanven een landbouwweg is en geen weg voor uitzonderlijk veel/zwaar bouwverkeer.

Aanvullend is het verloop van de communicatie tussen de Buurtcommissie en TenneT in verschillende samenstellingen aangegeven en waarop onze bezwaren zijn afgewogen.

- In 2017 is er in het Maoske in de Moer een bijeenkomst bijgewoond waar het voorgenomen keuzetracé Rood is toegelicht. Op een directe vraag aan Wethouder Gerard Bruijnicks van de gemeente Loon op zand, is er toegezegd dat het tracé midden in het bos zou komen te liggen en dat de bewoners aan het oosten van het bos geen enkele hinder zouden gaan ondervinden.

- In maart 2019 is projectboek 3 uitgekomen. Hierin is te zien dat tracé rood is aangepast naar variant oranje. Bij deze variant werden enkele bewoners van onze buurt gevoelige bestemming, echter zijn zij nooit uitgenodigd en hebben daardoor niet kunnen deelnemen aan het werkatelier.

- Op een e-mail aan TenneT dd 19-03-2019 kwam dd 3-04-2019 een reactie van TenneT dat het voorgenomen tracé Rood verder is uitgewerkt met de omgeving en het resultaat hiervan, een oostelijk tracé Oranje, in het projectboek is opgenomen.

- NB tot op dit moment is er geen contact geweest en gezocht met de bewoners/ belanghebbende ten oosten van de bosroute door TenneT.

- In een e-mail aan TenneT dd 6-4-2019 is TenneT er op gewezen dat onder het voorgenomen tracé Oranje particulieren wonen. Op deze e-mail is nimmer een reactie gekomen, wel heeft [REDACTED] nadien aangegeven dat de e-mail wel was ontvangen.

- Op 12 maart 2020 is er voor het eerst door TenneT telefonisch contact gelegd met [REDACTED] van [REDACTED] inzake het voorgenomen tracé Oranje. Dit was haar eerste contact met TenneT en het moment dat zij bekend werd met het voorgenomen tracé recht over haar woning en perceel.

- Hierna volgden diverse overleggen tussen bewoners ten oosten van de Bosroute, TenneT en hierbij is veelal ook de Gemeente Loon op zand bij aanwezig.

- In deze gesprekken zijn diverse foutieve uitgangspunten van TenneT besproken en verder uitgezocht. Hierin is herhaaldelijk verzocht om opnieuw een effectenanalyse uit te voeren waarin alle nieuwe informatie volledig wordt opgenomen. Daarnaast is verzocht om in een nieuw werkatelier te komen tot een volledige belangenafweging waarin naast de belangen van de bewoners ten Westen, de Modelvliegclub, Natuurmonumenten en de Efteling ook de belangen van de bewoners ten Oosten worden meegenomen. TenneT heeft dit steeds geweigerd en uiteindelijk éézijdig het voorgenomen tracé Oranje aangepast naar tracé Bruin en later naar tracé Bruin plus.

Ons inziens heeft TenneT bewust voor de strategie gekozen om ten oosten van de bosroute niemand te informeren. Zodoende kon er in het werkatelier goed meegedacht worden met de wensen van Natuurmonumenten en de Efteling, namelijk een tracé zo oostelijk mogelijk. Zonder dat er in de werkateliers de belangen van de bewoners ten oosten van het tracé meegenomen werden.

Daarnaast zijn er door TenneT in eerste instantie verkeerde rapportages gehanteerd betreffende waardevol bosgebied en stuifduinen die als lichte verhoging in het maaiveld werden aangemerkt. Het voorgenomen tracé Oranje zou recht over de stuifduinen met de zomereiken heen gaan. Toen TenneT daar achter kwam werd er niet teruggekeerd naar tracé Rood, maar is het tracé door TenneT in twee stappen opgeschoven naar uiteindelijk tracé Bruin plus. Terwijl juist TenneT eerder aangaf in een bijeenkomst op 19-01-2021 bij het Experience Island dat er niet kon worden afgeweken van het tracé Oranje, omdat dit tot een

zwabberend tracé zou leiden. Echter na een week blijkt een zwabberend tracé, zowel in de breedte als in de hoogte, Bruin plus te zijn goedgekeurd door het ministerie EZK. Uit alles blijkt dat als er geen stuifduinen waren, het tracé Oranje, zonder de belangen van de bewoners ten oosten mee te nemen, de voorkeur had gekregen. Wij zijn er van overtuigd dat als TenneT het proces beter had begeleid, ons als bewoners tijdig had geïnformeerd en in de werkateliers had meegenomen we niet in de huidige situatie terecht waren gekomen.

In onze afwezigheid is het tracé van Rood naar Oranje geschoven en daarna is er slechts door het bestaan van de stuifduinen iets naar het westen opgeschoven. Het had gerechtvaardigd en tevens noodzakelijk geweest de werkateliers, waarin ook wij als bewoners ten oosten vertegenwoordigd werden, nogmaals te laten plaatsvinden. Daarin hadden de wensen en belangen van alle belanghebbenden openlijk besproken kunnen worden en had op basis daarvan een weloverwogen besluit genomen kunnen worden inzake het voor te nemen tracé.

Bovenstaande laat duidelijk zien dat onze belangen niet zijn meegenomen in dit gehele proces en dat niet anders besloten kan worden dan dat het proces terug moet gaan naar het begin, namelijk tracé Rood. Zoals destijds in 2017 aan ons is toegezegd.

Verzonden: 1/20/2022 10:30:36 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ik heb geen kennis van deze materie. Dus ik er niets over zeggen.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, planschade vergoeding of gedupeerde helpen in het kader van de waardevermindering van het perceel.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, in alle opzichten. Ruimtelijk, zicht, straling, waardervermindering vastgoed en minder verkoopbaar object.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja

Bureau Energieprojecten
Insprakpunt Zuid-West 380kV Oost
[Redacted]
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Boxtel	:	11 januari 2022	Behandeld door	:	[Redacted]
Ons kenmerk	:	34822 / 37049	Doorkiesnummer	:	[Redacted]
Uw kenmerk	:	DGKE-WO / 21306010	E-mailadres	:	[Redacted]
Onderwerp	:	Instemming ontwerp- inpassingsplan Zuid- West 380 kV Oost	Bijlagen	:	-
			Verzonden	:	13 januari 2022

Geachte heer Van Dorssen,

Op 16 december 2022 ontving Waterschap De Dommel de kennisgeving van de terinzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan "Zuid-West 380kV Oost". Dit plan voorziet in de aanleg van een nieuwe 380kV-verbinding tussen Rilland en Tilburg-Noord, alsmede in de aansluiting op het hoogspanningsstation in Rilland en Tilburg. Een klein deel van de nieuwe verbinding ligt binnen het beheergebied en grondeigendom van Waterschap De Dommel.

Instemming ontwerp-inpassingsplan

Het waterschap heeft een vooroverlegreactie (brief Z26732/U133841 van 6 april 2021) gegeven op de plantoelichting en planregels van het inpassingsplan. Deze opmerkingen zijn naar tevredenheid in het ontwerp-inpassingsplan verwerkt. Het inpassingsplan heeft geen negatieve effecten op de waterbelangen binnen het beheersgebied van Waterschap De Dommel. Bij de inlusing van de kabels van de 380kV-verbinding op het nieuwe hoogspanningsstation Tilburg kruisen de kabels een watergang en de kade van de waterberging van de RWZI Tilburg. Voorafgaand aan de realisatie van het nieuwe hoogspanningsstation en de 380kV-verbinding wordt deze kade verlegd. Dit pakt het waterschap in samenspraak met Tennet en de Gemeente Tilburg op.

Wij waarderen de onderlinge afstemming bij het plan

Bij het opstellen van het inpassingsplan, het landschapsplan en het ontwerp voor de hoogspanningsleiding betreft en informeert u het waterschap op diverse manieren. Dit waardeert het waterschap zeer. Graag zelden wij deze afstemming voort gedurende de verdere voorbereidingen en uitvoering van dit plan:

Heeft u nog vragen?

Neem dan gerust contact met [REDACTED] via telefoonnummer [REDACTED]

Of via mail naar [REDACTED]

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]

Dit document is digitaal ondertekend en daardoor niet voorzien van een zichtbare handtekening.

Verzonden: 1/21/2022 3:57:12 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ja

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Jazeker. Behalve de bewoners die straks dicht bij de kabels komen te wonen is het enorm triest dat de natuur hiervoor opgeofferd wordt. Het duurt jaren voor het bos weer hersteld is. Terwijl je door andere keuzes te maken dit een stuk kunt beperken.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Als natuurliefhebber en fervent wandelaar van dit gebied vind ik het verschrikkelijk dat er zoveel natuur opgeofferd wordt terwijl er minder belastende mogelijkheden zijn.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Er zou in deze situatie alles aan gedaan moeten worden om de natuur en de bewoners zo minimaal mogelijk te belasten. Er zijn hier meerdere mogelijkheden voor. Luister alstublieft naar de bezwaren en neem ze ook serieus.

86165256_7263675_zienswijze.pdf

Mijne Heren/Dames.

Datum: 21-01-2022

Bij deze maak ik bezwaar tegen het tracé dat door het bos/natuur gebied loopt bij Kaatsheuvel-Loon op Zand- Tilburg.

Dit tracé wordt met moldaumasten opgezet welke een aanfluiting zijn voor het bosgebied/natuurgebied.

In een bos/natuurgebied hoort geen hoogspannings tracé te lopen als er voldoende ruimte aanwezig is om dit gebied te vermijden door een westelijke variant te kiezen die significant minder hectares bos kost en ook langs Lobelia kan lopen en niet erover! en het oude tracé is het meest geschikt om ondergronds, verkabelen, dat heeft voor dit tracé een breedte van 70 meter!

Het tracé wat nu voor staat, vernield een breedte van bijna 200meter wat puur neer komt op ontbossing, kaalslag, wat welliswaar gecompenseerd wordt maar als dat weer ergens aangeplant wordt duurt het minstens 10 -20 jaar voor de bomen enigzins gelijk zijn aan wat nu nodeloos geroid wordt buiten de kosten die hiermee gepaard gaan.

Dat geld kun je aanwenden om extra nieuw bos te aan te planten om stikstof uit de lucht te halen en ons zuurstof terug te geven!

Als de keuze voor het oude tracé niet mogelijk is dan beter door het midden van het bosgebied gaan maar ook verkabelen zodat de roofvogels, uilen en andere soorten zich niet te pletter vliegen tegen de draden.

Verkabelen of anders minimaal windrackmasten omdat die ook op een totale breedte van 80meter geplaatst kunnen worden in het bos/natuurgebied die door hun vorm nog wat op boomstammen lijken waardoor het een win win situatie is door minder ontbossing van hectares bos/natuurgebied en geen ijzeren lelijke moldaumasten, die horen niet in genoemde gebied!

Door het tracé midden door het bos te situeren wordt het tracé uit het zicht onttrokken voor alle windrichtingen en geeft het aan de buitenzijde het idee dat het gebied nog intact is in zijn geheel !!!

Met vriendelijke groet,

████████████████████

Verzonden: 1/22/2022 2:49:41 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage.

86183155_7265509_zienswijzen_380_KV_22_januari_2022_.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja.

Zie bijlage 1.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja bedrijfsschade en inbreuk privacy.

Zie bijlage 1.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Is verwoord in de bijlage 1.

Minister van Economische Zaken en Klimaat

Postbus 20401

2500 EK Den Haag

22 januari 2022

Betreft: indienen zienswijzen Ontwerp inpassingsplan Zuid-West 380 Kv Oost en bijbehorende stukken

Geachte Minister,

Wij hebben de volgende zienswijzen:

1. Allereerst wijzen wij op de brief van 26 augustus 2014 uw kenmerk DGETM-EM/14135231. In deze brief wordt aangegeven dat het noordelijk tracé gewijzigd wordt in een zuidelijk tracé om zwaarwegende redenen en dat een dergelijk besluit niet zomaar genomen wordt. Nu is het noordelijk tracé in procedure gebracht en worden wij hierdoor in onze bedrijfsbelangen geschaad. Naar onze mening zijn er in 2014 door u als overheid verwachtingen gewekt jegens ons en wordt in de huidige procedure niet c.q. onvoldoende gemotiveerd waarom de wijziging in 2014 weer ongedaan wordt gemaakt. Gezien de redenen waarom er in 2014 een wijziging werd voorgesteld.
2. In de voorbereidingen m.b.t. het huidige tracé hebben wij gemerkt dat er slordig om werd en wordt gegaan met privacygevoelige informatie zoals bijvoorbeeld het juist adresseren van gespreksverslagen. Uit een rondgang blijkt dat dit niet alleen in onze situatie heeft plaatsgevonden maar ook bij anderen. Hier is sprake van datalekken volgens de AVG waar we tot nu toe niet het gevoel hebben dat hier serieus aandacht aan wordt geschonken. Hetzelfde geldt voor de communicatie en de tijdigheid ervan richting ons. Dit baart ons grote zorgen als bij de komst van de lijn en mogelijke bedrijfsgevolgen in de toekomst er nog meer gecommuniceerd moet worden dan nu het geval is.
3. Ons bedrijf is de afgelopen periode steeds meer geautomatiseerd (robotisering in stal, gps op voertuigen) en dit gaat in de toekomst ongewijzigd door. Wij vrezen door de nieuwe lijn dat er een verdere negatieve impact hierop zal zijn hetgeen we in het verleden en ook nu al merken bij onze dagelijkse werkzaamheden bij de bestaande lijn die over ons bedrijf loopt. Wij verwachten meer bedrijfsongevallen doordat machines automatisch worden aangestuurd door de magneetveldzone. De levensduur van elektronica / automatisering wordt bovendien minder. Daarnaast is het ons niet duidelijk wat de impact zal zijn van de magneetveldzone op de emissiearme vloeren die in de stal moeten worden aangebracht (ivm mogelijk explosiegevaar). Ons is bovendien niet duidelijk welke werkzaamheden wel en niet mogen worden uitgevoerd onder de lijn. Bij het niet mogen uitvoeren worden wij (wellicht nog meer) onevenredig in onze bedrijfsbelangen geschaad.
4. Wij merken dat er steeds meer vogels zich dood vliegen tegen de huidige lijn of zich ernstig verwonden waardoor wij al diverse keren melding bij de gemeente hebben moeten maken om de kadavers op te ruimen of bij verwonde dieren de dierenambulance hebben moeten bellen. Naast het werk dat we hebben met het opruimen van kadavers kan een kadaver ook ongezien blijven. De kadavers op het land kunnen botulisme veroorzaken en dat heeft bij het ongezien inkuielen van het kadaver in het ruwvoer behoorlijke impact. In een artikel van Melkvee van 11

december 2018 wordt een Vlaamse melkveehouder aangehaald die 184 koeien verliest aan botulisme door het inkuilen van een kadaver in het ruwvoer. Met de komst van de nieuwe lijn zal de sterfte van dieren die tegen de lijn(en) aanvliegen zeker niet minder worden is onze verwachting. Tussen 15 oktober 2021 en 31 december 2021 hebben wij al 12 witte zwanen dood onder de huidige kabel aangetroffen. Foto's hiervan zijn aanwezig.

5. Door de aanleg van de lijn vinden er diverse werkzaamheden plaats op ons land, de bodem raakt hierdoor verstoord en wordt nooit meer zoals deze is en er treedt gewasschade en gevolgschade op. Dit is niet in geld uit te drukken. Daarnaast behouden we ons het recht voor op planschadevergoeding doordat ons bedrijf door de komst van de lijn blijvend in waarde minder wordt. Door de werkzaamheden zal er ook veel verkeersaantrekkende werking zijn. Ook kan afhankelijk van de werkzaamheden die moeten gebeuren er eventueel schade ontstaan in de vorm van scheurvorming aan en in gebouwen. Mocht de lijn er komen, dan is een nulmeting op zijn plaats.
6. Mocht de lijn er desondanks komen, willen wij dat er een goede afweging komt t.a.v. de mastkeuze (de grootte van de magneetveldzone t.o.v. het beteeld oppervlak dat verloren gaat bij de plaatsing van de nieuwe mast). Het verlies aan beteeld oppervlak is blijvend en heeft voor veel zaken consequenties zoals verlies aan opbrengst, verlies aan mestplaatsingsruimte en verlies aan benutting van toeslagrechten en de grondgebondenheid voor het aantal koeien per hectare. De locatie van de mast kan ook consequenties hebben voor het efficiënt kunnen onderhouden van sloten en het uitvoeren van andere werkzaamheden. Hoe langer een loonwerker tijd nodig heeft vanwege allerlei obstakels hoe duurder de rekening. Ook verwachten we meer gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest nodig te hebben door overlap bij de mast(en). Ook wordt de capaciteit van machines steeds groter wat invloed heeft op mogelijke plaatsing van de mast. Mocht de lijn er desondanks komen dan moet de impact voor het bedrijf zo min mogelijk zijn denk hierbij aan het efficiënt kunnen benutten van landbouwgrond door de agrariër (zowel in de definitieve situatie als tijdens de aanleg).

Verder behouden we ons alle rechten voor in overige procedures.

Met vriendelijke groet

[Redacted signature block]

Verzonden: 1/24/2022 3:58:12 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Weet ik niet

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Weet ik niet

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, door de komst van de hoogspanningsverbinding zie ik de waarde van mijn onroerend goed verminderen. Ik vraag me af hoe dat gecompenseerd gaat worden.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

het aanbod van Tennet om met ideeën te komen voor de aanleg van beplanting om het zicht op de verbinding te verminderen is op zich goed, maar ik denk dat we dat pas goed kunnen vormgeven op het moment dat de masten staan. Dan hebben we een definitieve zichtlijn.

Verzonden: 1/24/2022 4:26:44 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED].

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Weet ik niet

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Weet ik niet

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Het plangebied gaat nu gedeeltelijk over ons bouwblok. Dat levert voor ons beperkingen op als het gaat om toekomstige bedrijfsontwikkelingen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Op dit moment niet

Verzonden: 1/24/2022 5:29:33 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: [REDACTED]

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

er zijn zeker andere manieren om mijn bos te sparen of minder schade aan te richten

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

de afstande van woonhuizen

en de natuur inpakt

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

de palen staan te dicht bij mijn grondgebied waardoor mijn uitzicht en gezondheid in gevaar kan komen

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

de manier waar op mijn tante behandeld is is ver van normaal voor zoon onderneming achter haar huis

Verzonden: 1/24/2022 5:45:30 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

conform bijlage

86213420_7271014_Tennet_-_aangetekend_380kV_zuid-west_Zienswijze_ingediend_24_jan_2022_.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

conform bijlage

86213420_7271016_Tennet_-_aangetekend_VDV_FSEBV_GT2BV_380kV_zuid-west_Zienswijze_ingediend_24_jan_2022_.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

conform bijlage

86213420_7271018_Tennet_-_aangetekend_380kV_zuid-west_Zienswijze_ingediend_24_jan_2022_.pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

conform bijlage

86213420_7271019_Tennet_-_aangetekend_380kV_zuid-west_Zienswijze_ingediend_24_jan_2022_.pdf

per aangetekend schrijven en via www.rvo.nl/zuid-west-380kV-oost

Bureau Energieprojecten

Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost

Postbus 111

9200 AC Drachten

██████████
██████████
██████████
██████████ 24 januari 2022

Betreft: Indienen zienswijze op ontwerp inpassingsplan hoogspanningsverbinding zuid-west 380 kV oost

L.S.

Bij deze deel ik u mij zienswijze mede en mijn bezwaren tegen het bovengenoemde ontwerp inpassingsplan hoogspanningsverbinding zuid-west 380 kV oost

Er wordt op geen enkele wijze rekening gehouden met de eerder door mij aan aangevoerde en eerder aan Tennet gemelde bezwaren.

Op mijn gronden aan ██████████ en ██████████ worden door mij behalve een agrarische bedrijfsvoering ook recreatieve bedrijfsactiviteiten uitgevoerd sinds 2010 alsmede is op het terrein ook een voorziening voor meerdere Camperplaatsen.

Een en ander zoals ook in het vigerende bestemmingsplan is opgenomen.

Al deze activiteiten betreffen dus normaal beheer en onderhoud ten dienste van de geldende bestemming

Deze uitoefening van mijn bestaande activiteiten worden niet geraakt door de telkenmale opnieuw genomen steeds aflopende voorbereidingsbesluiten

Sterker nog voor de recreatieve bedrijfsactiviteit ten behoeve van kinderen in de leeftijd tot 14 jaar wordt in het voorbereidingsbesluit het volgende opgemerkt in Artikel 3.1.b

Citaat:

Artikel 3 1. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning het bestaande gebruik van gronden en bouwwerken te wijzigen ten behoeve van

b. de realisering van gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen), als bedoeld in het beleidsadvies met betrekking tot hoogspanningslijnen (Brief van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, gedateerd op 3 oktober 2005, kenmerk: SAS/2005183118).

Waaruit direct duidelijk wordt dat ook in de algemeen aanvaarde en geldende normen de plek van de plaatsing van de hoogspanningskabels over mijn grond niet wordt geaccepteerd.

In tegenstelling tot wat Tennet eerder aan mij heeft beweerd is het wel degelijk mogelijk de bestaande bovengrondse 150 KV verbinding te combineren met de nieuwe bovengrondse 380 KV verbinding op de huidige plaats. Het vereist alleen een grotere inspanning van Tennet.

Hiertoe is in de toelichting van het voorbereidingsbesluit het volgende opgenomen op pagina 7 van 13

Citaat:

Bestaande bovengrondse 150 kV-verbindingen worden op een groot gedeelte van het tracé gecombineerd in de nieuwe bovengrondse 380 kV-verbinding. Deze bestaande bovengrondse 150 kV-verbindingen worden uiteindelijk geamoveerd. Nabij 150 kV-stationslocaties moet vanuit de nieuwe verbinding een aansluiting worden gemaakt door middel van een ondergrondse 150 kV-verbinding naar de nieuwe bovengrondse verbinding. Het betreft aansluitingen op de 150 kV-stations Borchwerf-Roosendaal, Moerdijk, Zevenbergschenhoek, Geertruidenberg, Oosteind, Tilburg-west. Ook voor deze aansluitingen zijn zones opgenomen. De 150kV-verbinding tussen 150kV-station Rilland en 150kV-station Woensdrecht zal volledig ondergronds worden aangebracht. Daarnaast komt er een één circuitkabelverbinding tussen 150kV-station Tilburg-west en 380kV-station Tilburg. De breedte van de gereserveerde zone voor de 380kV-verbinding en de 150kV

Ook in tegenstelling tot wat Tennet eerder aan mij heeft beweerd is het wel degelijk mogelijk de 380 KV leiding in de buisleidingenstraat te leggen

Op pagina 7 van 13 in de toelichting op het voorbereidingsbesluit in Artikel Overig wordt hiertoe het volgende aangegeven

Citaat:

Overig:

Tussen knooppunt Markiezaat te Woensdrecht en de Huybergsebaan te Bergen op Zoom komt de nieuwe 380kV-verbinding als ondergrondse verbinding in de buisleidingenstraat

en

Daarbij geldt dat bij de interferentie tussen buisleidingen en hoogspanningsleidingen de NEN-norm 3654 uit 2014 en de NEN-EN-norm 15280 uit 2013 worden toegepast. Gelet op vorenstaande is er geen noodzaak om het tracé in de buisleidingenstraat te beschermen. Op enkele plaatsen kruist de bovengrondse hoogspanningsverbinding de buisleidingenstraat. Voor deze kruisingen wordt de gereserveerde zone niet onderbroken.

De nu geplande hoogspanningskabel gaat diagonaal over mijn grond lopen over het gedeelte waar de recreatieve buitenactiviteiten voor kinderen plaatsvinden en op korte afstand van het bedrijfsgebouw waar de recreatieve binnen kinderactiviteiten plaatsvinden.

Hiertoe wordt in de Toelichting van het Voorbereidingsbesluit op pagina 12 van 13 de volgende norm aangegeven als voorzorgsbeginsel

Citaat:

Voorzorgsbeginsel magnetische velden Een belangrijk thema bij de ontwikkeling van hoogspanningsverbindingen zijn de magneetvelden van de verbinding. Hiervoor wordt het advies van de

staatssecretaris van het toenmalige Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu als algemeen uitgangspunt aangehouden. Dit advies is gebaseerd op de beschikbare wetenschappelijke informatie en het voorzorgsbeginsel. Het advies houdt, kort gezegd, in dat nieuwe situaties waarbij kinderen (0-15 jaar) langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen met een magneetveldzone waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microTesla (de magneetveldzone), zo veel als redelijkerwijs, vermeden worden. De gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen.⁷

Uit onderzoek is duidelijk geworden dat blootstelling aan 50 Hz elektromagnetische velden fofenen kunnen veroorzaken die hinder en schrikreacties kunnen veroorzaken.

Tennet geeft aan dat zij voldoen aan de huidige Europese richtlijn 2004/40/EG en vastgestelde grenswaarden niet overschrijden.

Fysieke meting onder de hoogspanningsleidingen en bij de masten, onder andere onder de bestaande 150kV hoogspanningsmast, geeft aan dat dit zeker voor de magnetische velden niet waar is.

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu bevestigt dat er een verhoogde kans op secundaire ongevallen bestaat door ongecontroleerde lichaamsbewegingen die bijvoorbeeld valongevallen kunnen veroorzaken.

De indicatieve zone is nu al in veel gevallen groter dan vooraf op de Netkaart bepaald zoals bij de bestaande 150 KV leiding het geval is.

Tennet geeft nu al aan dat niet daadwerkelijk bekend is hoe zwaar de lijnen qua vermogen stroomsterke belast worden, of weigert die informatie beschikbaar te stellen in het kader van deze nieuw aan te leggen 380KV hoogspanningsleiding.

Doordat de transportcapaciteit en de jaargemiddelde belasting van een hoogspanningslijn hoger is dan de ontwerpbelasting zal de indicatieve zone groter zijn dan vooraf bepaald op de Netkaart zoals inmiddels in de afgelopen jaren is gebleken waarbij Tennet steeds heeft geprobeert deze gegevens te verdoezelen of niet beschikbaar te stellen of anders te doen voorkomen.

Voor blootstelling aan elektromagnetische velden door kinderen en volwassenen zijn voor het elektrische en magnetisch veld actieniveaus bekend. Het is in de praktijk mogelijk om deze actieniveaus vast te stellen door metingen. Nu zijn de bestaande niveaus onder de bestaande 150 kV tijdens metingen vaak al veel te hoog. Deze gegevens zijn kennelijk bekend en beschikbaar bij Tennet maar worden niet in de projectverantwoording voor deze nieuwe hoogspanningslijn door Tennet gedeeld of verstrekt.

Tennet heeft zonder dit naar individuele grondeigenaren te communiceren het te gebruiken masttype in 2020 gewijzigd in een nieuw type mast kennelijk genaamd "Moldau".

Deze masten zouden zowel binnen hun mastconfiguratie 150 kV circuits hebben als 380 kV circuits

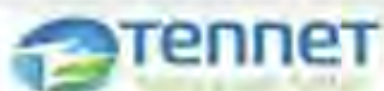
Inmiddels blijkt uit een publicatie van Tennet dat in dit gedeelte van het tracé de 150KV lijnen anders zouden worden gehangen dan in de beschrijving van de Moldau mast aangegeven.

Aangegeven door Tennet is dat de 150 kV circuits binnen de 380kV circuits hangen wat naar Tennet aangeeft een smaller magneetveld geeft. Echter zou dat voor dit gedeelte van het tracé anders zijn waarbij dan kennelijk sprake is van een breder magneetveld dan is gecommuniceerd door Tennet.

Als dit zo is, is dit wederom een feit wat niet door Tennet is gecommuniceerd met de grondeigenaren en omwonenden.

Een uitgewerkte cijfermatige onderbouwing en staving van de bewering van Tennet dat de magneetvelden smaller zijn bij deze Moldau heb ik in de voorgaande e-mail correspondentie wisseling naar mij toe van Tennet niet ontvangen en deze is door mij ook niet terug te vinden op de projectbeschrijving site van Tennet, buiten een publicatie onder de naam "Zuid-West 380kV Oost Mastkeuze Vakwerkmast Moldau Versie 1,0 van 18 juli 2020".

In het voortraject van dit ontwerp-inpassingsplan zuid-west 380KV oost is er door mij een verzoek ingediend voor verplaatsing van de 380 kV hoogspanningsleidingen over mijn grond naar meer oostelijk op een zo kort mogelijke afstand van de Leidingenstraat als in onderstaande afbeelding met de BLAUWE lijn weergegeven. weergegeven

maxima

Tennet TSO B.V.
2 van 2

CLASSIFICATIE

CI Public informatie

ONDERWERP Mastplaatsingsformulier
 Project Zuid-West 380kV-Oost
 Projectnummer: 002.678.20

Kennmerk (in te vullen door Tennet)

	In te vullen door rentmeester
Datum	2 april 2021
Naam rechthebbende	████████████████████
Dossiernummer	72
Rechtstand	1044 1055
Betreffende mastnummer(s)	1045 en 1046
Evt samenhang andere rechtstanden	

Reden van wijziging mastplaatsing (toelichting rechthebbende)

Rechthebbende heeft aangegeven conform gespreksverslag de mogelijk te realiseren hoogspanningslijn zo dicht mogelijk langs de Leidingenstraat te laten lopen

Dit geeft ook de meeste ruimte op het bestaande terrein t.b.v. de exploitatie.

Op de onderstaande afbeelding is dit weergegeven met de blauwe lijn die het hart van de hoogspanningslijn weer geeft.

Tennet heeft hierop gereageerd en enkel aangegeven de werkweg te willen verplaatsen maar niet de 380kV hoogspanningleidingen waarvoor een tweetal masten enigszins verplaatst dienden te worden.

De argumentatie van Tennet was

Reactie Tennet (4 oktober 2014)

Hartlijn tracé: ongewijzigd
Werkweg: gewijzigd

[Openen met Google Documenten](#)

Hartlijn
U hebt gevraagd of de hartlijn van het tracé zo ver mogelijk naar het oosten / zo ver mogelijk richting de busleidingenstraat kan schuiven.

De hartlijn van de nieuwe hoogspanningsverbinding tussen de kruising met de A58 aan de zuidzijde en de Nieuwe Roosendaalse Vliet aan de noordzijde is ingegeven door het aanhouden van een veilige afstand tot de naastgelegen busleidingenstraat.

Met LSNet is gesproken over deze veilige afstand (valafstand en voorkomen van invloed van de hoogspanningsverbinding op kabelsleidingen in de busleidingenstraat). Er wordt een veilige afstand vrij gehouden van 55 meter tussen de rand van de busleidingenstraat en onderdelen van een hoogspanningsmast / bovengrondse verbinding. De zone van 55 meter is ook als vrijwaringszone opgenomen in de verschillende gemeentelijke bestemmingsplannen, waaronder het bestemmingsplan Buitengebied Roosendaal Nispen.

Vanwege de traversearmen van een mast wordt een afstand aangehouden van 75 meter van de hartlijn van de nieuwe 380kV-hoogspanningsverbinding tot de rand van de busleidingenstraat.

De busleidingenstraat heeft een aantal 'uitstulpingen'. Omdat we met de nieuwe hoogspanningsverbinding rechtstand willen creëren, kan het voorkomen dat de afstand tussen mastlocaties en de rand van de busleidingenstraat wat wisselt. Mast 1045 staat daardoor op ca. 110 meter afstand van de busleidingenstraat.

Als mast 1045 op 75 meter van de busleidingenstraat wordt geplaatst, geeft dat of extra knikken in het tracé (om het tracé elders op 75 meter afstand te houden) of betekent dat dat er andere masten binnen de 75 meter zone komen te staan. Vanuit het ocpunt van rechtstand en veilige afstand tot de busleidingenstraat wordt de hartlijn van het tracé bij uw perceel niet gewijzigd.

De daarin door Tennet aangevoerde argumenten met betrekking tot de weigering van verplaatsing van het tracé naar meer oostelijk als door mij aangegeven heb ik allemaal gemotiveerd weerlegd.

De argumenten van Tennet hebben enkel betrekking op door hen opgevoerde punten met betrekking tot de buisleidingenstraat welke ik eerder en verder in dit schrijven allemaal gemotiveerd en inhoudelijk als onjuist heb weerlegd.

In hun e-mail schrijven aan mij van 16 maart 2021 geeft Tennet aan

LSNed heeft als beleid dat het gebied tot er een veilige afstand vrij moet worden gehouden van 55 m. Dit gebied is op verzoek van LSNed ook vastgelegd in de bestemmingsplannen. Dit is op uitstekende onderdelen. Dus hart verbinding zit dan op ongeveer 75 meter.

Nu wordt het hart van de verbinding door Tennet zonder enige technische onderbouwing gesteld op 110 meter wat overigens bij nameting op de visualtie kaart van Tennet meer blijkt te zijn. Huichelachtig gaat Tennet hier voorbij aan haar zelf eerder aangehaalde argument van een veilige afstand van 75 meter naar de leidingenstraat..

Het door Tennet vals gebruikt argument met betrekking tot de buisleidingenstraat komt uit de tekst van het voorbereidingsbesluit en is niet van toepassing op de door Tennet te plaatsen masten en leidingen. Tennet gaat hier volledig aan voorbij en probeert met een drogreden het te doen voorkomen alsof dit zo wettelijk is vastgelegd wat absoluut niet het geval is.

In haar schrijven van 31 maart 2021 aan mij geeft Tennet dit ook zelf aan:

Citaat:

”

Toevoeging voor LSNEED (buisleidingenstraat): Op ruimtelijkeplannen.nl staat de vrijwaringszone bij de buisleidingenstraat, en is in die zin herleidbaar. In het geval dat u vindt dat het Voorbereidingsbesluit niet over de buisleidingenstraat had mogen liggen zou daar een kern von waarheid in zitten. Overigens geeft een Voorbereidingsbesluit niet de concrete vastlegging van het tracé. Het voorbereidingsbesluit zorgt ervoor dat de gronden waar de nieuwe verbinding is voorzien, niet 'minder geschikt' worden voor de nieuwe hoogspanningsverbinding. In die zin: één van de achterliggende gedachtes bij het voorbereidingsbesluit is om te voorkomen dat er nieuwe woningen gerealiseerd kunnen worden in de nabijheid van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Weliswaar ligt de zone dan nog over de buisleidingenstraat. En worden woningen 'in' de buisleidingenstraat niet verwacht. Vanuit uniformiteit van de zone (overal even breed) is de zone hier niet aangepast. De zone wil ontwikkelingen ook niet onmogelijk maken maar worden wel vooral vooraf getaetst. “

Er is geen objectieve reden om mast 1045 niet meer oostelijk naar de leidingstraat te verplaatsen.

Deze Mast 1045 kan zelfs zonder problemen meer richting de buisleidingstraat worden verplaatst naar een afstand van 75 meter.

Het argument van “rechtstand “ wat door Tennet wordt gehanteerd is aantoonbaar niet waar omdat in het Tracé van de voorgaande mast (naar ik aanneem mast 1044) naar mast 1045 al een knik zit.

Vanuit mast 1045 kan dan in nagenoeg rechte lijn weer worden aangesloten met een knik op mast 1046

Op de verbeelding staat ook mast 1046 op 75 meter van de Buisleidingenstraat.

Er is geen enkele technische reden waarom het tracé van de 380 KV masten en hoogspanningslijnen niet meer oostelijk naar de leidingstraat kan worden verplaatst op mijn perceel.

In de bestaande regelgeving kunnen zelfs de masten 1045 en 1046 tegen de buisleidingstraat aan geplaatst worden.

Waarbij de grondeigenaar waarop mast 1045 staat al heeft aangegeven daar geen bezwaar tegen te hebben.

Vanaf die positie van mast 1045 kan dan weer direct op mast 1046 worden aangesloten.

In een eerder door Tennet aan mij verstrekte Tracé weergave in 2013, als hier onder weergegeven, is het 380 kV tracé wel degelijk door Tennet gesitueerd als nu door Tennet wordt geweigerd zo uit te voeren.

Ook plaatsing ondergronds in het huidige 150 kV tracé is een mogelijkheid evenals ondergrondse plaatsing in de buisleidingenstraat of ondergrondse plaatsing naast of tegen de buisleidingenstraat aan. Tennet heeft aangegeven in haar correspondentie aan mij dit niet te doen omdat Tennet hier geen kosten voor wilt maken terwijl dit technisch zeer wel mogelijk is zoals blijkt uit de ondergrondse plaatsing van een deel van de hoogspanningsleidingen elders in het door Tennet voorgestelde tracé.

Het niet uit willen voeren van deze mogelijkheid terwijl dit elders wel wordt gedaan is een duidelijk voorbeeld van willekeur en ongelijke behandeling van de belanghebbende grondeigenaren en omwonenden.

Hier worden door Tennet, een staatsbedrijf, en de diverse Ministeries de Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur geschonden

Schending van het Fair-play beginsel en het Verbod op Détournement de Procedure zoals nu met het Voorbereidingsbesluit wordt gebruikt door Tennet.

Schending van het Motiveringsbeginsel en het Rechtszekerheid- en Vertrouwensbeginsel nu en zoals eerder door Tennet gecommuniceerd en gehandeld in 2013 zoals uit de eerdere bijgevoegde Trace kaart blijkt.

Schending van het Gelijkheidsbeginsel en het Evenredigheidsbeginsel en het verbod van Détournement de Pouvoir zoals het op verschillende plaatsen in het Tracé weigeren door Tennet van gelijke oplossingen.

Schending van het Materiële Zorgvuldigheidbeginsel en het Evenredigheidsbeginsel zoals het veroorzaken bij mij van een niet in verhouding staande schade door te weigeren de betrokken mast en hoogspanningskabels meer oostelijk te leggen als in dit schrijven aangegeven of de hoogspanningskabels ondergronds te leggen.

De door Tennet aangehaalde gesprekken met Leidingenstraat Nederland raken mij niet temeer dat mijn bezwaar inhoudelijk en technisch geen enkele consequentie heeft voor Leidingenstraat Nederland en deze gesprekken geen juridische basis hebben die mijn positie als aangrenzende eigenaar en als burger met alle mij toekomende rechten die mij volgens de wet toekomen kunnen aantasten of beïnvloeden.

Als door Tennet niet volledig aan mijn verzoek tot verplaatsing binnen mijn perceel als in dit schrijven wordt aangegeven wordt tegemoet gekomen sluit ik mij daarom ook aan bij alle door gelijke welke derden ingebrachte zienswijzen en bezwaren tegen het nu ter inzage gelegd Ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 KV Oost, voor verplaatsing van het tracé naar een van de andere varianten waar mijn perceel geen onderdeel van uitmaakt.

Al deze nadere zienswijzen en bezwaren van derden worden door mij als integraal opgenomen en ingelast toegevoegd aan mijn in dit schrijven aangevoerde bezwaren en zienswijzen.

Het door Tennet genoemde punt van "rechtstand" van mast 1045 en 1046 zoals Tennet dat aangeeft is nergens op objectieve technische gronden gebaseerd en wordt ook nergens technisch gemotiveerd onderbouwd of aangegeven door Tennet.

De geplaatste mast (mastnummer 1044? naar ik aanneem) voor mast 1045 geeft al een knik.

Verbinding van deze mast naar mast 1045 waarbij mast 1045 maximaal oostelijk opschuift richting buisleidingenstraat geeft verplaatsing van de hoogspanningslijn waarbij de nu al aanwezige knik in de hoogspanningslijn blijft.

Van mast 1045 naar mast 1046 geeft de hoogspanningslijn vanaf mast 1045 naar mast 1046 dan ook een knik. Per saldo komt er dan een geringe knik bij in de hoogspanningslijn

In de hoogspanningsverbinding komen logischerwijs knikken voor. Als in mijn schrijven aangegeven is er al sprake van een knik in de hoogspanningslijn.

Het door Tennet aangevoerde genoemde argument van "rechtstand" heeft geen enkele technische onderbouwing, als gezegd knikken in de hoogspanningslijn komen met regelmatig voor. Het subjectieve argument dat een de hoogspanningslijn met een rechte lijn minder opvalt is geen objectieve grond of objectief argument om een benodigde wijziging toe te passen evenals het eventuele kostenaspect omdat een rechte lijn goedkoper zal zijn.

Dit weinig zeggend argument van Tennet weegt op geen enkele manier op tegen de door Tennet te veroorzaken schade aan mij en mijn bedrijf. Dit is willekeur en een flagrante schending van de Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur.

Het gaat er Tennet kennelijk alleen om op slinkse wijze met valse argumenten haar zienswijze door te drukken.

Het betreft puur onwil van Tennet om op geen enkele wijze met mijn belangen en de belangen van mijn meer dan 20 medewerkers rekening te houden op deze in de daarop betrekking hebbende regelgeving aangewezen gevoelige bestemming/locatie.

(de realisering van gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen), als bedoeld in het beleidsadvies met betrekking tot hoogspanningslijnen (Brief van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, gedateerd op 3 oktober 2005, kenmerk: SAS/2005183118).

Plaatsing van het tracé op deze plaats betekend effectieve sluiting van mijn Bedrijf, sowieso op basis van het verbod in Arbo wetgeving om mijn medewerkers binnen een bepaalde afstand van de elektromagnetische velden te laten werken.

Dit is zo voorgeschreven en geregeld in het Arbeidsomstandigheden Besluit hoofdstuk 6 afdeling 4b.

Als eerder aangegeven is op mijn perceel duidelijk en expliciet duidelijk sprake van een bestaande gevoelige bestemming (kinderevenementen, kinderfeestjes, kinderopvang en kinderverblijf) wat door Tennet volledig wordt genegeerd.

De schade voor mijn bedrijf aan kosten, ontslagvergoedingen, kapitaalvernietiging en waardevermindering van de opstal zal in een eerste schatting meer dan euro 2 mio bedragen los van het door Tennet veroorzaakte en teweeggebrachte leed wat op geen enkele manier wordt gerechtvaardigd door geen enkel steekhoudend argument van Tennet.

Het lijkt mij goed nog op te merken gezien de eerdere ervaringen met Tennet, mij alle rechten en wesen voor te behouden.

Hoogachtend

[Redacted signature block]

[Redacted line]

[Redacted line]

Bijlagen:

- e-mail correspondentie 2 maart 2021 Gespreksverslag van 23-02-2021
- e-mail correspondentie aanvulling gespreksverslag foto's gebruik buitenterrein
- Tennet 2013 tracé voorstel d.d. 13 mei 2011
- Voorbereidingbesluit Zuid-West 380kV Oost (Rilland-Tilburg)

Bijlage:

e-mail correspondentie 2 maart 2021 Gespreksverslag van 23-02-2021

Re: 72 gespreksverslag

1 bericht

2 maart 2021 om 20:33

Geachte [REDACTED],

Dinsdag 23 februari jl. is door ons een aantal zaken besproken en aangestipt.
Niet al die punten zijn in het gespreksverslag verwerkt.
Op basis van een deel van de besproken zaken heb ik het gespreksverslag aangevuld.
Mijn aanvullingen heb ik voor de duidelijkheid in rood weergegeven.

Graag van u vernemend,
Met vriendelijke groet,

Op vr 26 feb. 2021 om 15:30 schreef [REDACTED] | aaRa rentmeesters & makelaars <[REDACTED]>

Geachte [REDACTED],

Zoals afgelopen dinsdag aangegeven sluit ik hierbij het door mij opgestelde gespreksverslag bij.

Ik kan mij voorstellen dat u nog zaken aan wilt vullen of onjuistheden door wilt halen.

Ik wil u vriendelijk verzoeken om dit door u aangepaste verslag terug te sturen voor woensdag 3 maart 2021.

Vervolgens zal ik het verslag dan weer door zenden aan Tennet.

Mochten er nog vragen zijn dan hoor of zie ik dat graag.

Namens Tennet/Duvekot Rentmeesters,

Met vriendelijke groet,

19K

tennet 2 maart 2021

.docx

Gespreksverslag dd. 23-2-2021.

Aanwezig: [REDACTED] n namens Tennet [REDACTED].

Locatie: bedrijfsbebouwing van [REDACTED], [REDACTED] te [REDACTED]

[REDACTED] is eigenaar van het terrein sinds 2006 en heeft uitgelegd welke activiteiten hij ontplooid op het terrein oostelijk gelegen van de bebouwing.

Hij gaf aan het terrein te gebruiken voor recreatief gebruik t.b.v van evenementen en kinderfeestjes t.b.v. kinderen tot en met een leeftijd van 13 jaar.

Hierbij zijn feitelijk alle vormen van recreatief buitengebruik in beeld waarbij het gehele terrein gebruikt wordt met spelelementen zoals speurtochten laserschieten opblaasbare speeltoestellen sporttoestellen balspellen springkussens en al

Op het terrein is een bedrijfsgebouw waarin *eveneens* evenementen met kinderen plaats *kunnen* vinden. In het bedrijfsgebouw zijn ook een 3-tal escaperooms welke onderdeel zijn van de activiteiten.

Het volledig houten bedrijfsgebouw is vrij uniek in zijn soort en specifiek geschikt gemaakt en ontworpen in combinatie met het direct daar aan grenzende buitenterrein voor het gebruik ten behoeve van kindere entertainment (bouwkosten van alleen dit gebouw meer dan € 800.000,-).

De toekomstige 380 kV hoogspanningslijn loopt dan ook over het voornoemde buitenterrein.

Het bezwaar van [REDACTED] is dan ook het werken met kinderen onder en nabij de hoogspanningslijn en m.n. de uitwerking van de magneetvelden op de spelende kinderen en zijn medewerkers zijn een grote zorg van hem.

[REDACTED] gaf ook aan dat voorafgaand aan de aankoop van het terrein in 2006 onderzoek is gedaan naar de belasting van de elektrisch velden en de magnetische velden m.b.t. de bestaande 150KV hoogspanningsleiding en dat deze resultaten binnen zijn norm met betrekking tot zijn terrein en de bebouwing bleven. Hij gaf ook aan over de apparatuur te beschikken voor het meten van de AC en DC veldsterkten van de elektrische velden en de magnetische velden. Onder de bestaande 150KV hoogspanningsleiding zijn waarden gemeten van veel meer dan 50 μ T in de indicatieve zone, daaruit kan geconstateerd worden dat tussen de incidenteel gemeten dagwaarden en de ontwerpbelasting grote afwijkingen kunnen bestaan welke niet op die wijze in de indicatieve zone tot uitdrukking komen. Het is ook de verwachting dat dit voor de 380KV hoogspanningslijn niet anders zal zijn.

[REDACTED] gaf aan dat de Arbowet niet voorziet in het werken van de medewerkers, waarvan enkele een implantaat hebben, onder een 380 kV hoogspanningslijn.

Ditzelfde protocol is van toepassing op de daaronder en daarnaast verblijvende kinderen (onder andere Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid rapport elektromagnetische velden in arbeidssituatie juli 2016 , Indicatieve magneetveldzones rond bovengrondse hoogspanningslijnen Toelichting bij de geactualiseerde Netkaart RIVM Rapport 2018-0094 en Arbeidsomstandighedenbesluit Hoofdstuk 6, Afdeling 4b).

Daarnaast gaf hij aan met een aantal stukken, als onderstaand kort door hem samengevat, dat het, evenals bij sportvelden, niet toegelaten is om hoogspanningskabels over dit als zodanig in gebruik zijnde terrein aan te leggen, temeer daar de meer dan 20 in eigen beheer gebruikte opblaasbare kunststof spelconstructies, die onder en in de 380 KV hoogspanningslijnen zone staan onaanvaardbaar statische elektriciteit genereren.

Waardoor een onaanvaardbaar risico ontstaat voor de ter plekke aanwezige kinderen en personen, daarin of daarop, welke kinderen en personen logischerwijs niet geaard zijn

wat zoals bekend en geïmplementeerd in o.a. de toepasselijke werkprotocollen, leidt tot een onaanvaardbaar groot risico van spanning opbouw in het lichaam.

Gemeten intensiteiten van blootstelling onder een 380 KV hoogspanningslijn op een terrein kunnen ver boven het maximale als toelaatbaar aangegeven niveau in μT oplopen welke intensiteit een veelvoud bedraagt van een vaak al als maximaal risico aangegeven intensiteit van $> 0,4 \mu\text{T}$ wat ook door de Rijksoverheid in het kader van het voorzichtigheidsprincipe wordt aangehouden als maximale blootstellingsintensiteit voor de risicocorridor rondom de bovengrondse hoogspanningslijnen.

Uitgebreid onderzoek op basis van een zeer grote groep testpersonen heeft statistische informatie ontwikkeld.

De normen in de elektrotechniek voor hoogspanning gaan bij voorbeeld uit van een kans op elektrocutie van 5% en baseren daar de veiligheidsmaatregelen op. Deze ondergrens van 5% wordt gehanteerd, omdat de onderste 5% voornamelijk wordt gevormd door kinderen. Er wordt niet verwacht dat het kinderen zijn die getroffen worden door velden en componenten van een hoogspanningsinstallatie.

Daarbij is de ontregeling van het hartritme niet het enige mogelijke gevolg van een stroom door het lichaam. Een stroom die door het lichaam (of een deel daarvan) vloeit, kan zorgen voor inwendige opwarming. Bij een opwarming van slechts 8 graden ontstaat al permanent letsel aan weke lichaamscellen (onder andere zenuwen) waarbij vooral kinderen een veel groter risico lopen.

Daarnaast is er in het verleden (mei 2011) door Tennet bij [REDACTED] een kaart gepresenteerd waarbij de lijn meer oostelijker richting Leidingstraat was gelegen, hij vraagt zich af waarom dat thans niet het geval is.

[REDACTED] gaf aan niet te weten dat thans de plannen zijn om te werken met de zgn. vakwerkmast, hij ging nog uit van de bouw met Wintrack masten zoals naar hij aangaf in 2019 nog door Tennet is gecommuniceerd, dit is nog weer een grotere claim op de magneetvelden en de elektrische velden, zo gaf hij aan.

De mastlocatie zelf zoals in het Tennet plan van 2011 met de Wintrack masten, behoeft geen belemmering te zijn, zo gaf [REDACTED] aan maar de problematiek van de magneetvelden tellen heel zwaar voor ons alsmede de problematiek van de opgebouwde elektrische velden onder en naast de hoogspanningskabels en zijn zelfs in het nieuw gepresenteerde plan onoverkomelijk en leiden tot het niet meer uit kunnen oefenen van het bedrijf met een schadepost van ver over de € 1.500.000,-, dat is feitelijk de conclusie.

De vragen van [REDACTED] zijn:

- Waarom kan de nieuwe lijn niet gebundeld worden met de thans oostelijk van de Leidingstraat gelegen 150 kV hoogspanningslijn?. Een schriftelijk technisch volledig onderbouwd gemotiveerd antwoord is niet gegeven, het mondeling gegeven antwoord is niet in overeenstemming met de door mij verifieerbare feiten.
- Waarom kan de lijn niet meer naar het oosten komen te liggen
- Waarom kan de lijn niet ondergronds worden aangelegd
- Op basis van welke overwegingen kunnen de Wintrackmasten die een veel beter alternatief vormen, volgens de eigen conclusies van Tennet zelf, niet geplaatst worden en is nu opeens gekozen voor vakwerkmasten, wat haaks staat op de eigen (uitgebreide schriftelijke) communicatie in de afgelopen jaren van Tennet, met alle extra nadelige gevolgen met betrekking tot de daardoor opgewekte magneetvelden en de elektrische velden

Op grond van de volgende argumenten wenst [REDACTED] dan ook niet mee te werken aan de aanleg van de 380kV hoogspanningslijn:

- De belemmering van de magneetzone vs. het werken met kinderen
- De belemmering van de elektrische velden zone vs. het werken met kinderen
- Het niet meer uit kunnen voeren van de bedrijfsactiviteiten op de locatie
- Het in de Arbowetgeving opgenomen verbod voor het werken onder hoogspanningslijnen waardoor zijn bedrijfsvoering onmogelijk wordt
- De direct daardoor veroorzaakte minimale schadepost van € 1.500.000,- oplopend tot een verlies met een contante waarde van ver boven de € 2.000.000,-
- De wijziging van de mastkeuze en consequentie van de magneetvelden hierbij.
- De wijziging van de mastkeuze en de consequentie van de elektrische velden hierbij
- De wijziging van de hoogspanningslijn thans t.o.v. de geprojecteerde lijn in 2011 met de meer oostelijkere variant.
- De onbetrouwbaarheid van Tennet m.b.t. het naar buiten treden met rapporten, onderzoeken etc.

[REDACTED] is niet voornemens mee te werken met een betredingstoestemming op grond van de door [REDACTED] aangereikte tekening.

Bijlage:

e-mail correspondentie aanvulling gespreksverslag foto's gebruik buitenterrein

---

Re: 72 gespreksverslag

1 bericht

3 maart 2021 om 19:48

Geachte [REDACTED]

Ter verduidelijking van hetgeen in de rapportage met betrekking tot het gebruik van het buitenterrein door mij is aangegeven bijgaand een 4-tal foto's.

Met vriendelijke groet,

Op di 2 mrt. 2021 om 23:28 schreef [REDACTED] aaRa rentmeesters & makelaars [REDACTED]

Geachte [REDACTED]

Hartelijk dank voor uw bijdrage.

Ik zal de zaak doorspelen naar Tennet en verwachten hier op korte termijn op terug te komen.

Vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 20:33

Aan: [REDACTED] | aaRa rentmeesters & makelaars [REDACTED]

Onderwerp: Re: 72 gespreksverslag

Geachte [REDACTED],

Dinsdag 23 februari jl. is door ons een aantal zaken besproken en aangestipt.

Niet al die punten zijn in het gespreksverslag verwerkt.

Op basis van een deel van de besproken zaken heb ik het gespreksverslag aangevuld.

Mijn aanvullingen heb ik voor de duidelijkheid in rood weergegeven.

Graag van u vernemend,

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Op vr 26 feb. 2021 om 15:30 schreef [REDACTED] | aaRa rentmeesters & makelaars [REDACTED]

Geachte [REDACTED],

Zoals afgelopen dinsdag aangegeven sluit ik hierbij het door mij opgestelde gespreksverslag bij.

Ik kan mij voorstellen dat u nog zaken aan wilt vullen of onjuistheden door wilt halen.

Ik wil u vriendelijk verzoeken om dit door u aangepaste verslag terug te sturen **voor woensdag 3 maart 2021**

Vervolgens zal ik het verslag dan weer door zenden aan Tennet.

Mochten er nog vragen zijn dan hoor of zie ik dat graag.

Namens Tennet/Duvekot Rentmeesters,

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature block]

4 bijlagen

funskillzfoto.jpg
1275K

funskillzterrein2.jpeg
2214K

funskillz 20210303_151226.jpg
4752K

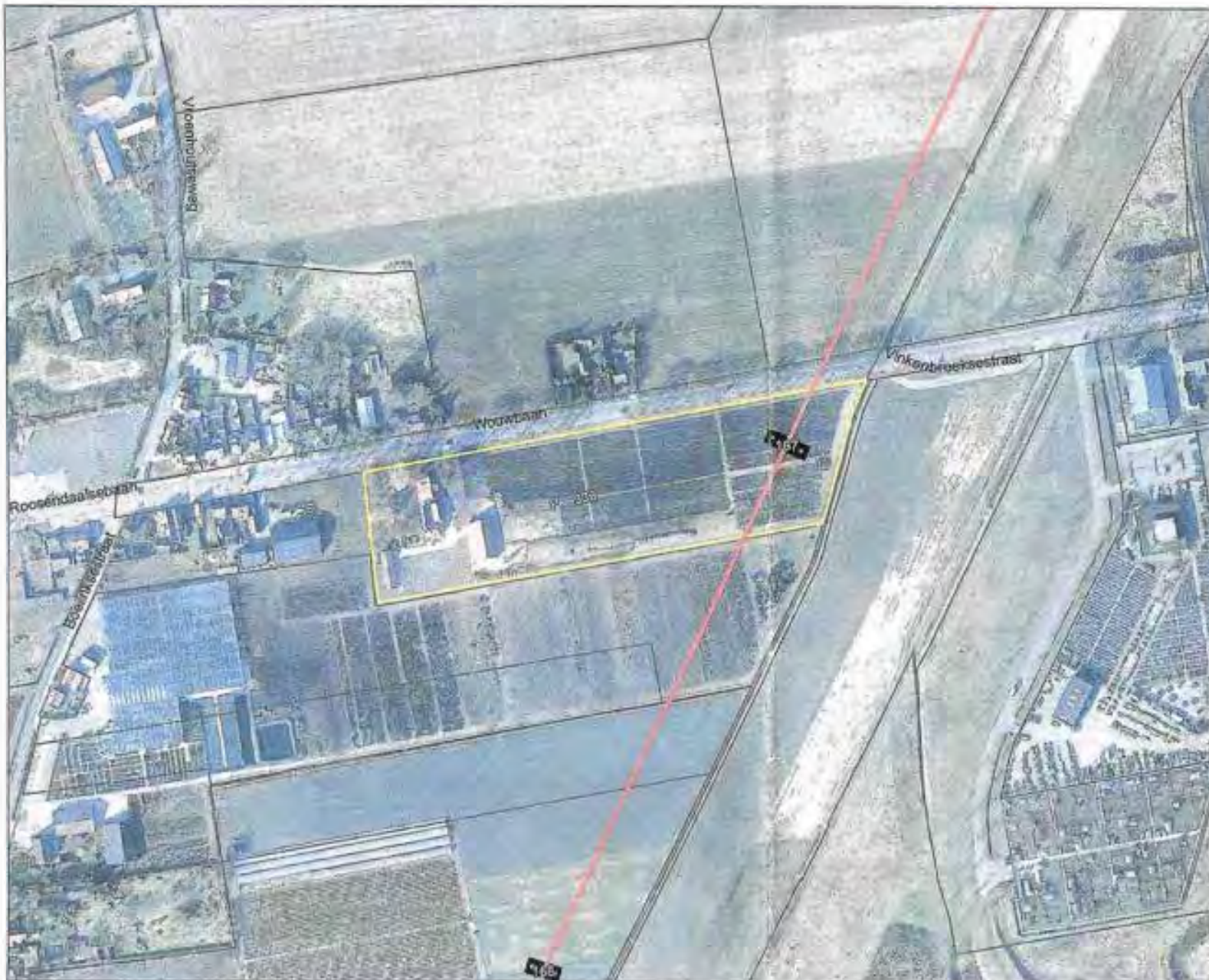

funskillz20210303_151852.jpg
5611K

Bijlage:

tennet 2013 trace voorstel d.d. 13 mei 2011

Legenda

Volgnummer: 61

- kadastraal perceel
- Tracé VKA 1.0**
- tracé bovengronds
- mastvoet
- toegangsweg

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend. © Tinnis TSO B.V.

Zuid - West 380kV
Betrodingstoestemming

Datum: 13 mei 2011

1:2.500

Akkoord eigenaar:

Daan akkoord:

© De elektriciteits en dataoverdracht zijn voorbehouden aan de Cyclonair B.V., Veenendaal 2011

Naam eigenaar:
Dossiernummer:
Naam gebruiker:

0202

Utrechtseweg 310 - Postbus 718 - 6800 AE Arnhem
Tel. (026) 373 11 11 - Fax (026) 373 11 12
Website: www.tennet.nl

Bijlage:

Vorbereidingsbesluit Zuid-West 380kV Oost (Riland-Tilburg)

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Warmte en Ondergrond

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

[REDACTED]

[REDACTED]

Ons kenmerk

DGKE-WO / 20223977

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum 30 september 2020

Betreft Voorbereidingsbesluit Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg) en
Hoogspanningsstation Tilburg

Besluit

De minister van Economische Zaken en Klimaat

en

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Overwegende dat:

- het wenselijk is te voorkomen dat zich, in het gebied dat bestemd zal worden voor een nieuw 380kV-hoogspanningsstation ten noorden van Tilburg én voor het tracé van de voorgenomen hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Rilland-Tilburg, ruimtelijke ontwikkelingen voordoen die het gebied minder geschikt maken voor de verwezenlijking van die bestemmingen;
- hiertoe in de Wet ruimtelijke ordening de mogelijkheid wordt geboden een voorbereidingsbesluit te nemen;

Gelet op de artikelen 3.3 en 3.7 in samenhang met artikel 3.28, tweede lid, en artikel 3.35, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 20a van de Elektriciteitswet 1998;

Besluiten:

Artikel 1

1. Voor het werkingsgebied, zoals aangegeven op de bij dit besluit behorende verbeelding, worden twee inpassingsplannen als bedoeld in artikel 3.28, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening voorbereid.

- a. Er wordt een inpassingsplan opgesteld ten behoeve van het bestemmen van het nieuwe 380kV-hoogspanningsstation Tilburg, de inlissing/aansluiting van de bestaande 380kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven op dit station, en een ondergrondse 150kV-hoogspanningsverbinding tussen 380kV-station Tilburg en 150kV-station Tilburg-noord, en
- b. Er wordt een inpassingsplan opgesteld ten behoeve van het tracé Zuid-West 380 kV Oost (een 380 kilovolt hoogspanningsverbinding tussen het 380 kV-station Rilland en het nieuw te bouwen 380 kV-station bij Tilburg), de daarmee samenhangende ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbindingen en aanpassingen van bestaande 150 kV-hoogspanningsstations, enkele verplaatsingen van bestaande 380 kV-verbindingen, alsmede een aantal tijdelijke hoogspanningsverbindingen/-voorzieningen.
2. De geometrische plaatsbepaling, bedoeld in artikel 1.2.5 van het Besluit ruimtelijke ordening, van het werkingsgebied van dit besluit is met bijbehorende regels en bijlagen vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0000.EZvb17ZW380-3004, dat te vinden is op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Artikel 2

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
- het aanbrengen of rooien van beplantingen en bomen;
  - het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
  - het indrijven van voorwerpen in de bodem;
  - het uitvoeren van groundbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diep ploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
  - het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.
2. De vergunning, bedoeld in het eerste lid, wordt geweigerd indien de werken of werkzaamheden naar het oordeel van het bevoegd gezag de grond in het gebied, waarvoor dit voorbereidingsbesluit geldt, minder geschikt maken voor de verwezenlijking van de bij de in voorbereiding zijnde inpassingsplannen daaraan te geven bestemmingen.
3. In het geval dat een verzoek wordt gedaan voor een vergunning bedoeld in het eerste lid, dan raadpleegt het bevoegd gezag de Minister van Economische Zaken en Klimaat alsmede de beheerder van de hoogspanningsverbindingen bedoeld in artikel 1.
4. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:
- normaal onderhoud en beheer ten dienste van de geldende bestemming betreffen;
  - reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit in overeenstemming met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving;

- c. worden uitgevoerd ten behoeve van de aanleg en het onderhoud van buisleidingen in de Buisleidingenstraat als bedoeld in de wet van 11 maart 1972 (Stb. 1972, 145) en de buisleidingenstroken door Noord-Brabant en Zeeland (vanaf de buisleidingenstraat naar het Sloegebied en vanaf de buisleidingenstraat naar Tilburg) op basis van en conform de Structuurvisie Buisleidingen, waaronder tevens moet worden begrepen de aanleg en het onderhoud van kunstwerken in de Buisleidingenstraat.
- d. worden uitgevoerd door (of in opdracht van) initiatiefnemer TenneT TSO B.V. ten behoeve van het realiseren van de (bouw)werken zoals genoemd in artikel 1, eerste lid, onder a en b.

DGKE-WO / 20223977

Artikel 3

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning het bestaande gebruik van gronden en bouwwerken te wijzigen ten behoeve van:
  - a. de uitvoering van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
  - b. de realisering van gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen), als bedoeld in het beleidsadvies met betrekking tot hoogspanningslijnen (Brief van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, gedateerd op 3 oktober 2005, kenmerk: SAS/2005183118).
2. De vergunning, bedoeld in het eerste lid, wordt geweigerd indien het voorgenomen gebruik naar het oordeel van het bevoegd gezag de grond in het gebied, waarvoor dit voorbereidingsbesluit geldt, minder geschikt maakt voor de verwezenlijking van de bij de in voorbereiding zijnde inpassingsplannen daaraan te geven bestemmingen.
3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing indien het gaat om de uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in artikel 2, vierde lid, onderdeel c.
4. In het geval dat een verzoek wordt gedaan voor een vergunning bedoeld in het eerste lid, dan raadpleegt het bevoegd gezag de Minister van Economische Zaken en Klimaat.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Warmte en Ondergrond

Artikel 4

Dit besluit wordt bekendgemaakt door ter inzage legging en kennisgeving van de zakelijke inhoud in de Staatscourant. Tevens wordt van dit besluit kennisgeving gedaan in de Staatscourant en langs elektronische weg op www.ruimtelijkeplannen.nl. Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het bekend gemaakt is.

DGKE-WO / 20223977

's-Gravenhage,

w.g.

Ir. E.D. Wiebes MBA
Minister van Economische Zaken en Klimaat

w.g.

drs. K.H. Ollongren
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Tegen dit besluit staat geen bezwaar of beroep open (artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 8.5, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht en bijlage 2 bij deze wet).

Toelichting

DGKE-WO / 20223977

Inleiding

Om in de toekomst voldoende capaciteit te hebben voor elektriciteitstransport moet tussen Borssele en Tilburg een nieuwe 380 kilovolt hoogspanningsverbinding worden aangelegd. In de Startnotitie voor de milieueffectrapportage 'Zuid-West 380 kV verbinding Borssele – de landelijke ring' is onderzocht binnen welk gebied de verbinding kan worden aangelegd. Het besluit over het tracé van de verbinding wordt genomen door de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Dit volgt uit artikel 20a van de Elektriciteitswet 1998, waarin is bepaald dat bij die besluitvorming de rijkscoördinatieregeling (artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening) wordt toegepast.

Het besluit over het meest westelijke gedeelte van het tracé is door de ministers (het bevoegd gezag) reeds genomen door middel van het Inpassingsplan Zuid-West 380 kV west.¹ Het nieuwe 380kV-station Rilland is vastgelegd in het Inpassingsplan 'Hoogspanningsstation Rilland'.²

Ten aanzien van het oostelijk tracégedeelte, tussen Rilland en Tilburg, moet besluitvorming nog plaatsvinden.

In juli 2017 is een voorgenomen tracé bekendgemaakt voor de nieuwe 380kV-verbinding tussen Rilland en Tilburg. Dit voorgenomen tracé is daarna verder uitgewerkt in diverse overleggen en gesprekken met belanghebbenden en omwonenden. Op basis van deze uitwerking is in september 2019 een uitgewerkt voorkeurstracé bekend gemaakt.

Het besluit over dit oostelijk gedeelte van het tracé wordt door de ministers (het bevoegd gezag) neergelegd in twee inpassingsplannen (Hoogspanningsstation Tilburg en Zuid-West 380 kV oost tussen Rilland en Tilburg) als bedoeld in artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening. Op grond van artikel 3.35, tweede lid, gelezen in samenhang met artikel 3.28, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn de beide ministers ook bevoegd gezamenlijk een voorbereidingsbesluit te nemen. In een voorbereidingsbesluit verklaren de ministers dat voor een bepaald gebied een inpassingsplan wordt voorbereid. Doel van het voorbereidingsbesluit is dat gebied te vrijwaren van andere ontwikkelingen die aan realisatie van het inpassingsplan in de weg kunnen staan. Voor het oostelijk tracé en de voorziene nieuwe stationslocatie is eerder op 27 september 2017, op 1 oktober 2018 en op 8 oktober 2019 een Voorbereidingsbesluit genomen.³ Het laatste Voorbereidingsbesluit is in werking getreden op 12 oktober 2019. Een Voorbereidingsbesluit vervalt van rechtswege na een jaar.

¹ <https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0000.EZip15ZW380west-3002>

² <https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0000.EZip14StatRilland-3000>

³ https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0000.EZvb17ZW380-3003/vb_NL.IMRO.0000.EZvb17ZW380-3003.pdf

Het gebied

DGKE-WD / 20223977

Dit voorbereidingsbesluit heeft betrekking op de locatie van het nieuwe 380kV-station Tilburg én op het gedeelte van de 380 kV-verbinding van het 380 kV-station Rilland tot het nieuwe 380 kV-station Tilburg (Zuid-West 380 kV Oost). De zone waarop dit voorbereidingsbesluit betrekking heeft, is toegespitst op de meest recente uitwerking van het tracé en de locatie van het 380kV-station Tilburg.

Aanvankelijk maakte het nieuwe hoogspanningsstation projectmatig deel uit van de nieuwe verbinding Zuid-West 380kV Oost. De verbinding zal naar verwachting in 2029 in gebruik genomen worden.

De bouw van het nieuwe hoogspanningsstation moet eerder plaatsvinden om te zorgen voor een betrouwbare, veilige en robuuste energievoorziening in de regio. Zowel de vraag naar als de lokale duurzame productie van elektriciteit nemen toe in de regio Tilburg. Al deze elektriciteit moet getransporteerd worden over het hoogspanningsnetwerk, waardoor de komende jaren knelpunten ontstaan in het 150kV-net in Noord-Brabant. Deze knelpunten zijn te voorkomen door (vooruitlopend op de realisatie van de nieuwe 380kV-verbinding) een koppeling te maken naar het bestaande 380kV-net. In januari 2020 is besloten om de realisatie van het hoogspanningsstation Tilburg onder te brengen in een aparte procedure onder de rijkscoördinatie-regeling met een zelfstandig inpassingsplan en een eigen besluitvormingstraject. Hierdoor kan het hoogspanningsstation inclusief toekomstvaste koppeling met het bestaande 150 kV-net naar verwachting in 2025 gereed zijn.

380kV-station Tilburg

Ten noorden van Tilburg wordt een nieuw 380kV-hoogspanningsstation voorzien. Vooruitlopend op de aansluiting van de nieuwe 380kV-verbinding tussen Rilland en Tilburg wordt de bestaande 380kV-verbinding tussen Geertruidenberg en Eindhoven ingelust op het nieuwe station. Voor deze inlusing worden vier nieuwe vakwerkmasten gebouwd. Een bestaande mast wordt aangepast. Van de bestaande 380kV-verbinding Geertruidenberg worden in eerste instantie twee circuits aangesloten op het station. Eén circuit blijft doorlopen tussen Geertruidenberg en Eindhoven. Na realisatie van de 380kV-verbinding tussen Rilland en Tilburg wordt ook dit derde circuit ingelust op het nieuwe station. Tenslotte wordt er een ondergrondse 150kV-kabel aangelegd tussen het nieuwe 380kV-station Tilburg en het 150kV-station Tilburg-Noord. Hiermee wordt de koppeling van het 380kV-net met het 150kV-net gerealiseerd.

De breedte van de gereserveerde zone voor het 380kV-station

Voor de voorbereiding voor het Inpassingsplan ten behoeve van het 380kV-station Tilburg worden de volgende zones benoemd:

- 380kV-station: stationslocatie én 50 meter rondom de voorziene stationslocatie,
- (Tijdelijke) inlusing 380kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven: 230 meter (115 meter aan weerszijden van het hart van de inlusing), en
- Ondergrondse 150kV-kabelverbinding: 50 meter (25 meter aan weerszijden van het hart van het kabeltracé).

380kV-verbinding

DGKE-WO / 20223977

Het voorgenomen tracé loopt vanaf Rilland via Woensdrecht en Roosendaal-Borchwerf naar Standdaarbuiten en vervolgens via Zevenbergschenhoek en Hooge Zwaluwe naar Geertruidenberg. Hierna loopt het tracé richting 's-Gravenmoer en via de bosroute bij Huis ter Heide naar het nieuw aan te leggen 380 kV-station op de locatie De Spinder ten noorden van Tilburg.

Bestaande bovengrondse 150 kV-verbindingen worden op een groot gedeelte van het tracé gecombineerd in de nieuwe bovengrondse 380 kV-verbinding. Deze bestaande bovengrondse 150 kV-verbindingen worden uiteindelijk geamoveerd. Nabij 150 kV-stationslocaties moet vanuit de nieuwe verbinding een aansluiting worden gemaakt door middel van een ondergrondse 150 kV-verbinding naar de nieuwe bovengrondse verbinding. Het betreft aansluitingen op de 150 kV-stations Borchwerf-Rosendaal, Moerdijk, Zevenbergschenhoek, Geertruidenberg, Oosteind, Tilburg-west. Ook voor deze aansluitingen zijn zones opgenomen. De 150kV-verbinding tussen 150kV-station Rilland en 150kV-station Woensdrecht zal volledig ondergronds worden aangebracht. Daarnaast komt er een één circuit-kabelverbinding tussen 150kV-station Tilburg-west en 380kV-station Tilburg.

De breedte van de gereserveerde zone voor de 380kV-verbinding en de 150kV-aansluitingen

Standaard:

- 200 meter (100 meter aan weerszijden van het hart van de verbinding) voor de bovengrondse tracédelen waar het nieuwe 380kV-tracé gecombineerd wordt met een 150kV-verbinding;
- 140 meter (70 meter aan weerszijden van het hart van de verbinding) voor de bovengrondse tracédelen waar sprake is van een solo 380kV-verbinding. Het betreft de gedeeltes
  - tussen 380kV-station Rilland en de oostzijde van knooppunt Markiezaat,
  - nabij de Nieuwe Roosendaalsche Vliet tot de Middenstraat te Oud Gastel, en
  - tussen de Amertak en het Noordergat/de Donge,
- 230 meter (115 meter aan weerszijden van het hart van de verbinding) voor de reconstructies, oftewel aanpassing van de bestaande 380 kV-vakwerkverbindingen, en
- 50 meter (25 meter aan weerszijden van het hart van de ondergrondse 150kV-kabelverbindingen).

De verschillende zones zijn gebaseerd op de indicatieve magneetveldzones met een kleine marge aan weerszijden van het hart van het voorgenomen tracé.

Overig:

Tussen knooppunt Markiezaat en de Huybergsebaan te Bergen op Zoom komt de nieuwe 380kV-verbinding als ondergrondse verbinding in de buisleidingenstraat. Daarnaast komt een gedeelte van de 150kV-kabelverbinding tussen 150kV-station Rilland en 150kV-station Woensdrecht in de buisleidingenstraat. Zowel deze buisleidingenstraat als (andere) buisleidingenstroken zijn van nationaal belang, zoals aangegeven in de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035.

Bij het aanleggen van buisleidingen in deze buisleidingenstraat is, conform de Structuurvisie, het streven erop gericht om nadelige gevolgen voor andere belangen zoveel mogelijk te voorkomen. Het is toegestaan om een ondergrondse hoogspanningsverbinding te traceren in de buisleidingenstraat. Er is reeds overleg gaande tussen de beheerder van een reeds aanwezige leiding en/of de initiatiefnemer van de nieuw aan te leggen buisleiding en TenneT aangaande de ligging van de verbinding in de buisleidingenstraat en ter voorkoming van interferentie of voor het nemen van mitigerende maatregelen. Daarbij geldt dat bij de interferentie tussen buisleidingen en hoogspanningsleidingen de NEN-norm 3654 uit 2014 en de NEN-EN-norm 15280 uit 2013 worden toegepast. Gelet op vorenstaande is er geen noodzaak om het tracé in de buisleidingenstraat te beschermen. Op enkele plaatsen kruist de bovengrondse hoogspanningsverbinding de buisleidingenstraat. Voor deze kruisingen wordt de gereserveerde zone niet onderbroken.

DGKE-WO / 20223977

Het plangebied omvat daarnaast een zone rondom de bestaande 150 kV-stations Zevenbergschen Hoek en Oosteind. 150kV-station Zevenbergschen Hoek wordt uitgebreid aan de zuidzijde van het bestaande station. De verwachte uitbreiding van station Oosteind zal worden gesitueerd aan de noord of westzijde van het bestaande station.

Op een aantal locaties binnen het tracé zijn tijdelijke verbindingen c.q. tijdelijke voorzieningen nodig. Met een tijdelijke verbinding wordt een bestaande verbinding (tijdelijk) verplaatst, zodat de nieuwe verbinding gerealiseerd kan worden. De tijdelijke verbindingen/voorzieningen zijn voorzien in de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout. Voor deze tijdelijke verbindingen/voorzieningen zijn ook zones opgenomen.

Relatie met Voorbereidingsbesluit 2019

380kV-station Tilburg

Als onderdeel van het nieuwe 380kV-hoogspanningsstation Tilburg is er een 150kV-kabeltracé voorzien tussen dit nieuwe 380kV-hoogspanningsstation Tilburg en 150kV-station Tilburg-noord.

Dit voorgenomen kabeltracé ligt buiten de zone van het voorbereidingsbesluit van 2019. Het voorgenomen tracé wordt met een aantal boringen onder het aanwezige Natuurnetwerk Nederland-gebied door geboord.

Aan de zuidzijde van het voorziene hoogspanningsstation Tilburg is de zone iets verruimd vanwege de tijdelijke inlussing aan de westzijde en definitieve inlussing aan de oostzijde op dit nieuwe station van de bestaande 380kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven.

380kV-verbinding

Het tracé is verder uitgewerkt. In zijn algemeenheid is de zone voor de nieuwe 380kV-verbinding in dit voorbereidingsbesluit smaller dan de zone uit het voorbereidingsbesluit van 2019.

Bij de Zijstraat – De Moer en Kraanven – Loon op Zand is de zone voor de nieuwe 380 kV verbinding iets verruimd. De uitwerking van het tracé moet op deze locatie nog definitief worden gemaakt om zo veel als mogelijk rekening te houden met de modelvliegclub en andere belangen.

Voor de 150kV-verbindingen en voor de realisering van de noodzakelijke tijdelijke 150kV- en 380kV-verbindingen, die onderdeel zijn van de realisering van de nieuwe 380kV-verbinding, waren in het voorbereidingsbesluit van 2019 nog ruime zoekgebieden opgenomen. Ook voor deze verbindingen is het tracé verder uitgewerkt. Daarom wordt nu volstaan met een zone om de voorgenomen tracés. De zone van deze voorgenomen tracés en voorzieningen wijkt op de volgende locaties af van de zone uit het voorbereidingsbesluit van 2019 (in die zin dat de nieuwe zone buiten de zone van 2019 ligt):

- Gemeenten Reimerswaal en Woensdrecht: Er is een 150kV-kabeltracé voorzien dat het Schelde Rijnkanaal kruist en vervolgens de buisleidingenstraat opzoekt aan de noordzijde van de A58. Nabij knooppunt Markiezaat kruist het kabeltracé met een boring de N289 en het spoor Bergen op Zoom – Goes. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat voor de 150kV-kabel, die met een open ontgraving in de buisleidingenstraat wordt aangelegd, geen zone wordt opgenomen.
- Gemeente Roosendaal: Er is een 150kV-kabeltracé voorzien tussen 150kV-station Roosendaal-Borchwerf en de oostzijde van de A17. De zone van het voorgenomen kabeltracé wijkt nabij station Roosendaal-Borchwerf en nabij de Kapelweg – Roosendaal iets af van de zone uit het voorbereidingsbesluit van 2019.
- Gemeente Halderberge: Vanwege een tijdelijke 150kV-verbinding wijkt de zone ten noorden van de Kralen – Oud Gastel iets af van de zone uit het voorbereidingsbesluit van 2019.
- Gemeente Moerdijk: Tussen de Sluissedijk – Standdaarbuiten en de Markweg – Standdaarbuiten is de zone iets ruimer dan de zone van het voorbereidingsbesluit van 2019 vanwege een voorziene tijdelijke (150kV- en/of 380kV-)verbinding.
- Gemeente Moerdijk: Er is een 150kV-kabeltracé voorzien bij de kruising van de A16. De zone van het voorgenomen kabeltracé tussen de oostzijde van de A16 en 150kV-station Zevenbergschen Hoek wijkt iets af van de zone uit het voorbereidingsbesluit van 2019.
- Gemeente Drimmelen: Tussen de Bloemendaalse Zeedijk – Lage Zwaluwe en de Zwaluwse Pootweg – Lage Zwaluwe is de zone iets ruimer dan de zone van het voorbereidingsbesluit van 2019 vanwege een voorziene tijdelijke 150kV-verbinding. Tussen de Lange Reeweg – Lage Zwaluwe en de Horenhilsedijk – Hooge Zwaluwe is de zone gewijzigd, aangezien met de tijdelijke 150kV-verbinding aansluiting is gezocht bij kavelranden.
- Gemeente Drimmelen: Aan de oostzijde van Hooge Zwaluwe is de zone nabij de Zeedijk – Hooge Zwaluwe vanwege voorziene tijdelijke voorzieningen ten behoeve van de realisering iets ruimer dan de zone uit het voorbereidingsbesluit van 2019.
- Gemeente Drimmelen: Er is een 150kV-kabeltracé voorzien vanaf de Bergsepolder – Drimmelen tot aan 150kV-station Geertruidenberg. Ten behoeve van de kruising van dit kabeltracé met de Amertak komt de zone nabij de Kanaalweg-Oost aan de westzijde van de Amertak ietwat buiten de zone van het voorbereidingsbesluit van 2019.
- Gemeente Oosterhout: Er is een 150kV-kabeltracé voorzien tussen de Kijldijk – Oosteind en het 150kV-station Oosteind. Ten noorden van de Kijldijk wijkt

de zone van het voorgenomen kabeltracé iets af van de zone uit het voorbereidingsbesluit van 2019. Daarnaast kruist het voorgenomen kabeltracé aan de noordzijde van Oosteind een aantal gasleidingen. Deze kruising is nu minder haaks dan de voorziene kruising ten tijde van het voorbereidingsbesluit uit 2019.

- Gemeente Tilburg: Er is een 150kV-kabeltracé voorzien tussen 150kV-station Tilburg-west en het Spinderspad - Tilburg. Om het aanwezige Natuurnetwerk Nederland-gebied te ontzien, is in overleg met Natuurmonumenten een tracé gezocht. Dit tracé ligt buiten de zone van het voorbereidingsbesluit uit 2019.

Gevolgen van het voorbereidingsbesluit

Omgevingsvergunningen (bouwen, aanleggen)

In het gebied waarvoor het voorbereidingsbesluit geldt, zijn er beperkingen aan het bouwen van nieuwe bouwwerken en het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden. Als na het in werking treden van het voorbereidingsbesluit een aanvraag wordt gedaan voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of het uitvoeren van een ander werk of van werkzaamheden in het gebied waarvoor het voorbereidingsbesluit geldt, worden de volgende stappen gezet (zie artikel 3.3 van Wet algemene bepalingen omgevingsrecht):

- o Er wordt getoetst of er, los van het voorbereidingsbesluit, een grond is de vergunning te weigeren. Als dit zo is, dan wordt de aanvraag afgewezen.
- o Als dat niet zo is, dan wordt de aanvraag aangehouden. Dat betekent dat er in beginsel geen besluit wordt genomen totdat het inpassingsplan is vastgesteld en in werking is getreden.⁴ De aanvraag wordt dan vervolgens getoetst aan het bestemmingsplan zoals dat na inwerkingtreding van het inpassingsplan is komen te luiden.
- o Bij wijze van uitzondering kan de vergunning toch worden verleend, als blijkt dat de activiteit waarvoor hij wordt aangevraagd niet in strijd is met het inpassingsplan dat wordt voorbereid.

Vergunningstelsel in het voorbereidingsbesluit

In dit voorbereidingsbesluit is bepaald dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning bepaalde werken of werkzaamheden uit te voeren in het gebied waarvoor dit voorbereidingsbesluit geldt. De werken en werkzaamheden waarvoor dit verbod geldt, zijn opgesomd in artikel 2, eerste lid, onder a tot en met e, van het besluit. In artikel 2, vierde lid, is een uitzondering op het verbod opgenomen (zie ook hierna). De omgevingsvergunning zal in de regel worden aangevraagd bij het college van burgemeester en wethouders (hierna: college), via de normale regels voor een omgevingsvergunning. Voordat het college de vergunning verleent, moet de minister van Economische Zaken en Klimaat en de beheerder van de hoogspanningsverbinding (TenneT) worden geraadpleegd (artikel 2, derde lid). De minister zal advies geven over de vraag of uitvoering van het werk of de werkzaamheden waarop de aanvraag betrekking heeft de grond in het gebied waarvoor dit voorbereidingsbesluit geldt minder geschikt maakt voor het verwezenlijken van de hoogspanningsverbinding. Dit vergunningstelsel geldt zolang de werking van het voorbereidingsbesluit voortduurt (zie hierna).

⁴ In artikel 3.3, tweede lid, van de Wabo is in detail aangegeven hoe lang de aanhouding, afhankelijk van de precieze omstandigheden van het geval, duurt.

Overlap omgevingsvergunningen

Als gevolg van dit voorbereidingsbesluit ontstaat de mogelijkheid dat voor dezelfde activiteit twee omgevingsvergunningen nodig zijn:

- o een omgevingsvergunning voor 'overige werken en werkzaamheden' op grond van het gemeentelijke bestemmingsplan; én
- o een omgevingsvergunning voor 'overige werken en werkzaamheden' op grond van het voorbereidingsbesluit.

Voor beide vergunningen is het bevoegd gezag hetzelfde; in beginsel is dit het college van burgemeester en wethouders. Het toetsingskader voor beide vergunningen is op zichzelf verschillend. Dat voor de eerste omgevingsvergunning ligt besloten in het bestemmingsplan; dat voor de tweede in het onderhavige voorbereidingsbesluit. Echter, voor beide vergunningen geldt dat deze slechts kan worden verleend als de activiteit geen belemmering vormt voor realisatie van de hoogspanningsverbinding. De vergunning op grond van het bestemmingsplan moet immers worden aangehouden als niet aan die eis is voldaan, en die op grond van het voorbereidingsbesluit wordt in dat geval geweigerd. De omgevingsvergunning op grond van dit voorbereidingsbesluit heeft echter als 'toegevoegde waarde' dat de minister van Economische Zaken en Klimaat en de beheerder van de hoogspanningsverbinding (TenneT) om advies moet worden gevraagd over de mogelijke belemmering die de activiteit voor de hoogspanningslijn kan vormen. Die advisering acht het Rijk van belang om het gebied zo goed mogelijk te vrijwaren van ongewenste ontwikkelingen die in de weg kunnen staan aan realisatie van de hoogspanningsverbinding. Daarom is het toch wenselijk geacht het vergunningstelsel op te nemen, ook al betekent dat soms – in het geval dat het gemeentelijke bestemmingsplan ook een omgevingsvergunning verelst – dat een 'dubbel' vergunningstelsel ontstaat. Op grond van de Wabo (artikel 2.1, eerste lid, onder b, in samenhang met artikel 2.7) kunnen beide omgevingsvergunningen overigens in één aanvraag worden vervat. Hoewel de Wabo hiervoor geen expliciete regeling kent, gaan wij ervan uit dat als de omgevingsvergunning volgens het gemeentelijk bestemmingsplan moet worden aangehouden (zoals hiervoor beschreven) dit niet belemmert dat een weigeringsbesluit wordt genomen ten aanzien van de vergunning die zijn grondslag vindt in dit voorbereidingsbesluit.

Omgevingsvergunningen (gebruikswijziging)

In dit voorbereidingsbesluit is voorts bepaald dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning bepaalde gebruikswijzigingen te realiseren in het gebied waarvoor dit voorbereidingsbesluit geldt.

Opslag van gevaarlijke stoffen

Met artikel 3, eerste lid, onder a, van het voorbereidingsbesluit is aangegeven dat de uitvoering van activiteiten met en/of opslag van gevaarlijke stoffen die beperkend kunnen zijn voor de realisatie van de verbinding niet wenselijk zijn. Per situatie, waar sprake is of kan zijn van de uitvoering van activiteiten met en/of opslag van gevaarlijke stoffen die beperkend kunnen zijn voor realisatie van de verbinding, wordt bekeken of dit het geval is en wordt door het bevoegd gezag de minister van Economische Zaken en Klimaat geraadpleegd (artikel 3, derde lid).

Deze minister zal in het kader van deze advisering zijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de beheerder van de hoogspanningsverbinding (TenneT) raadplegen.

DGKE-WO / 20223977

Het betreft hier in ieder geval situaties waarbij wordt gewerkt met stoffen of deze stoffen worden opgeslagen die één of meer van de volgende eigenschappen⁵ bezitten: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk. Hierbij moet bedacht worden dat een gevaarlijke stof ook een bestanddeel kan zijn van een product, bijvoorbeeld van een lijm, verf of schoonmaakmiddel (veelal is het product dan geëtiketteerd als gevaarlijk) en kunnen dit zowel gassen, vloeistoffen als vaste stoffen zijn. Daarnaast moet bedacht worden dat ook de opslag van brandgevaarlijke producten (waaronder bijv. papier of hout) beperkend kan zijn voor de realisatie van de nieuwe verbinding.

Vorzorgsbeginsel magnetische velden

Een belangrijk thema bij de ontwikkeling van hoogspanningsverbindingen zijn de magneetvelden van de verbinding. Hiervoor wordt het advies van de staatssecretaris van het toenmalige Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu als algemeen uitgangspunt aangehouden. Dit advies is gebaseerd op de beschikbare wetenschappelijke informatie en het voorzorgsbeginsel. Het advies houdt, kort gezegd, in dat nieuwe situaties waarbij kinderen (0 -15 jaar) langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen met een magneetveldzone waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microTesla (de magneetveldzone), zo veel als redelijkerwijs, vermeden worden. De gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen.⁶

Met het oog op dit beleid is in artikel 3, eerste lid, sub b, van dit voorbereidingsbesluit bepaald dat een omgevingsvergunning nodig is voor gebruikswijzigingen waardoor een gevoelige bestemming wordt gerealiseerd in het gebied waarvoor dit besluit geldt. Ook over deze vergunning raadpleegt het bevoegd gezag de minister van Economische Zaken en Klimaat (artikel 3, vierde lid). Deze minister zal ook in dit kader zijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de beheerder van de verbinding raadplegen.

⁵ In dit voorbereidingsbesluit worden onder gevaarlijke stoffen en activiteiten verstaan stoffen die bij of krachtens hoofdstuk 9 van Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk.

⁶ Brief van staatssecretaris Van Geel van VROM, gedateerd op 3 oktober 2005, kenmerk: SAS/2005183118. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, Den Haag, verduidelijkt door de brief van minister Cramer van VROM, gedateerd op 4 november 2008, kenmerk: DGM\2008105664. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, Den Haag.

Werkingsduur van het voorbereidingsbesluit

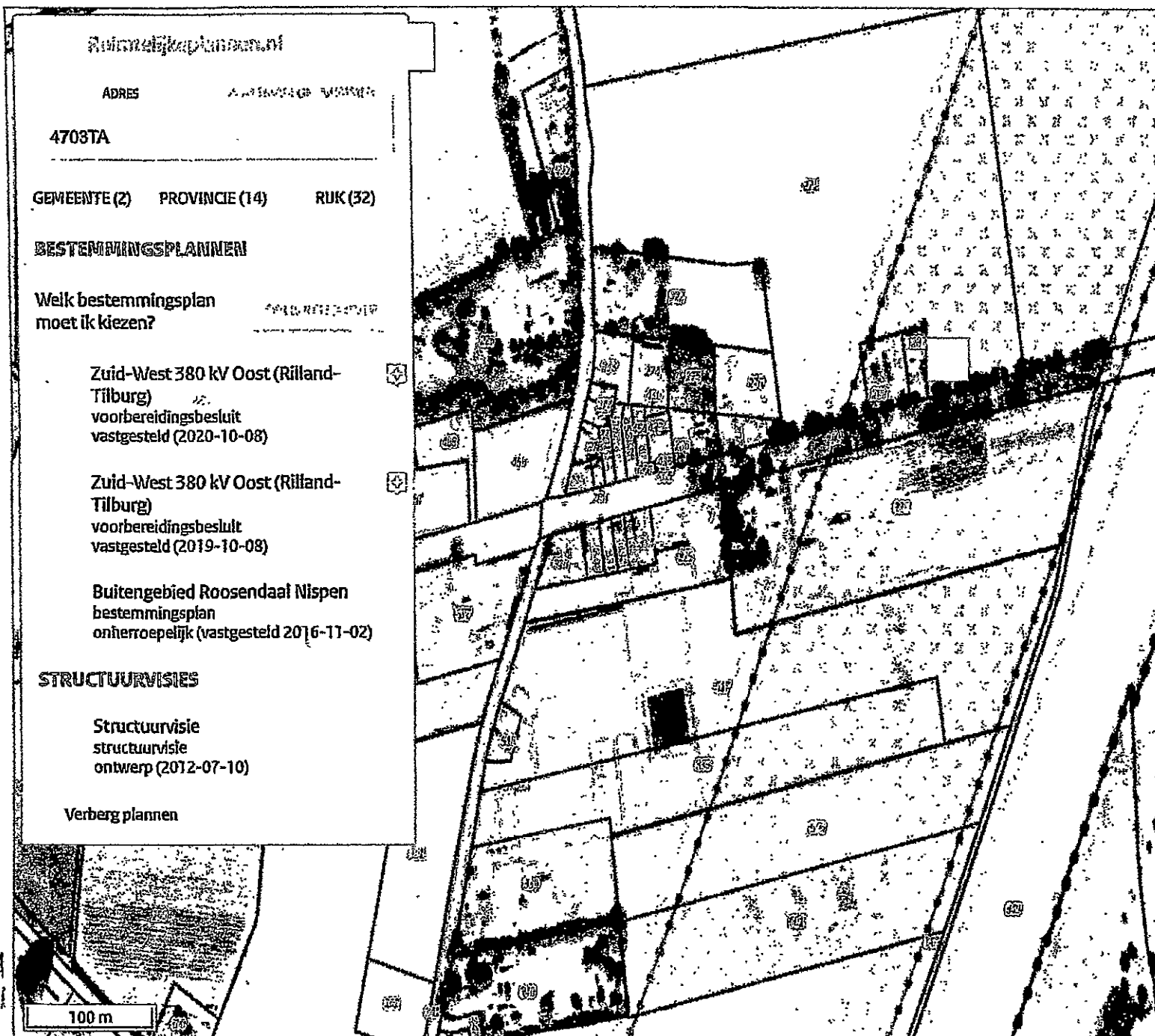
DGKE-WO / 20223977

Het voorbereidingsbesluit heeft betrekking op de voorbereiding van twee inpassingsplannen.

In dit voorbereidingsbesluit worden twee zones vastgelegd. Eén zone ten behoeve van het 380kV-station Tilburg. En één zone ten behoeve van de 380kV-verbinding Rilland-Tilburg.

Het gedeelte van dit voorbereidingsbesluit dat betrekking heeft op het 380kV-station Tilburg vervalt op het moment dat het inpassingsplan ten behoeve van het 380kV-station Tilburg in werking treedt. Het gedeelte van dit voorbereidingsbesluit dat betrekking heeft op de 380kV-verbinding Rilland-Tilburg vervalt op het moment dat het inpassingsplan ten behoeve van de 380kV-verbinding Rilland-Tilburg in werking treedt.

Echter, als niet binnen een jaar na de inwerkingtreding van het voorbereidingsbesluit de betreffende (ontwerp)-inpassingsplannen ter inzage worden gelegd, vervalt het voorbereidingsbesluit op dat moment voor dát gedeelte waarvoor het (ontwerp-)inpassingsplan niet tijdig ter inzage is gelegd. Het vergunningstelsel dat in het voorbereidingsbesluit is opgenomen, vervalt dan ook voor dat betreffende gedeelte.

Kaartweergave

Kaartachtergrond

Kadastrale grenzen

Zichtbaarheid

Het gekozen plan 100%

Overige plangrenzen 60%

Alle bestemmingsplannen 0%

Verzonden: 1/25/2022 10:01:56 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Het is op zijn minst bijzonder dat gesteld wordt dat er naar de mening van de Ministers geen zodanige opstapeling van milieufactoren ontstaat dat de woning niet kan worden gehandhaafd. Daarbij wordt in ogenschouw genomen dat de gevoelige bestemming toch al gedeeltelijk in de magneetveldzone van de bestaande 380Kv ligt. Met de komst van dit tracé wordt de locatie straks echter dubbel getroffen aangezien er dan een bestaande 380kV verbinding aan de ene kant van de woning/het bedrijf loopt en dan ook nog een nieuwe 380kV verbinding aan de andere kant.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Het betreft een bedrijfswoning met horecalocatie. Bedrijf en woning zijn opgenomen in één gebouw. Het is één complex.

Het is niet mogelijk om onderscheid te maken tussen woning en bedrijf voor het toepassen van de regelingen aangezien bedrijf en woning niet kunnen gesplitst.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Het betreft perceel [REDACTED] te [REDACTED] in het bestemmingsgebied "Dongen Buitengebied (2020)".

Met de komst van dit tracé wordt de locatie straks dubbel getroffen aangezien er dan een bestaande 380kV verbinding aan de ene kant van de woning/het bedrijf loopt en dan ook nog een nieuwe 380kV verbinding aan de andere kant. Het bedrijf is hierdoor niet meer rendabel te exploiteren. Door onderzoeken die verwijzen naar de mogelijke negatieve gevolgen van magneetvelden worden steeds meer mensen zich er van bewust dat deze hoogspanningslijnen gevolgen voor de gezondheid kunnen hebben. Personeel zal niet bereid zijn langdurig blootgesteld te worden aan de straling en bezoekers zullen daardoor wegblijven.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Het betreft een bedrijfswoning met horecalocatie. Bedrijf en woning zijn opgenomen in één gebouw. Het is zoals al gemeld één complex.

Het is niet mogelijk om onderscheid te maken tussen woning en bedrijf voor het toepassen van de regelingen aangezien bedrijf en woning kunnen niet worden gesplitst. De eigenaren verwachten dan ook een aanbod van TenneT dat gebaseerd is op het complex en niet alleen op het woongedeelte. Deze overeenkomst dient gesloten te zijn voordat het Inpassingsplan wordt vastgesteld.

Hoewel het een gevoelige zone betreft en gesproken wordt over een passende oplossing, is er tot op de dag van vandaag geen overeenstemming met TenneT over schadeloosstelling of aankoop. De eigenaar/bewoner kan dan ook niet instemmen met het tracé en ziet slechts twee oplossingen: het tracé verleggen zodat [REDACTED] buiten de magneetveldzone valt of het gehele complex tegen een reële marktwaarde aankopen.

Verzonden: 1/25/2022 10:29:00 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: ██████████

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: ██████████

Straat: ██████████

Huisnummer: █

Postcode: ██████

Woonplaats: ██████████

Land: ██████████

Telefoonnummer: (06) 57 74 06 49

E-mailadres: ██████████

Als: Buurt en/of bewonersorganisatie

(Mede) namens:

Organisatie: Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, zie bijlage 1

86224412_7272693_Zienswijze_Bewonersgroep_Vlietweg-Noordstraat.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie bijlage 1

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie bijlage 1

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, zie bijlage 1

BEWONERSGROEP VLIETWEG en NOORDSTRAAT

Ons kenmerk: Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal 20220125

AAN:

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost:
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

DIGITAAL INDIENEN

25 januari 2022

AFZENDER:

Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat

Zienswijze Ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV-oost

Deze zienswijze is ingedeeld in de volgende hoofdonderwerpen:

- Tracékeuze
- Mastkeuze
- Magneetveld
- MER Passende beoordeling Wet natuurbescherming
- Veiligheid en Gezondheid
- Ondergronds
- Landschaps-inpassingsplan

In de onderdelen hierna volgen [verwijzingen](#) naar de documenten van resp. het Inpassingsplan en het MER.

Tracé keuze

1. Tijdsverloop

7 juli 2017 wordt gekozen voor tracé Rood, op dat moment het meest gedragen tracé.

Juli 2018 verschijnt projectboek 2 met tracé Rood.

3 oktober 2018 Werkatelier Bijeenkomst Borchwerf II, zonder deelname van bewoners Vlietweg. Opgave om knikken uit Tracé Rood te halen, variant Grijs-Blauw wordt voor het eerst genoemd.

12 november 2018 overleg met bewoners [REDACTED], bij de variant Paars worden zij gevoelige bestemming.

Medio december 2018 is een variant met een oostelijke ligging ten westen van de A17 uitgewerkt, deze variant Grijs-Blauw blijkt een technisch haalbare variant te zijn.

7 januari 2019, 4 maanden nadat Grijs-Blauw voor het eerst is genoemd, worden de bewoners van [REDACTED] mondeling ingelicht dat zij gevoelige bestemming zijn geworden.

Tot aan dit moment is niemand aan de Vlietweg ooit betrokken geweest bij enig overleg wat geleid heeft tot deze keuze. Communicatie heeft pas plaatsgevonden na de keuze Grijs-Blauw.

28 januari 2019 volgt er een "werkatelier" waarbij het nieuwe tracé Grijs-Blauw wordt gepresenteerd, alles lijkt gereed, tot en met de nieuwe aanplant toe. In dit werkatelier al de nodige vraagtekens i.v.m. het toch wel erg dicht bij de woningen lopende tracé.

15 maart 2019 is het verslag aan de aanwezigen toegestuurd.

21 maart 2019 wordt al het projectboek 3 gepubliceerd, nu dus met de nieuwe varianten waaronder Grijs-Blauw.

Ons kenmerk: Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal 20220125

2 Adviezen Samenwerkende Overheden

6 juni 2019 wordt zonder overleg of inspraak met de bewoners, het advies van de Samenwerkende Overheden kenmerk 2019-132 Advies Rijksproject Zuid-west 380 kV verstuurd naar de Minister.

In dit advies staan naast de mededelingen dat alles in goed overleg heeft plaatsgevonden en dit advies breed gedragen wordt, de volgende discutabele opmerkingen:

- *Geen nieuwe doorsnijding landschap*
Op deze korte afstand wordt het nog steeds gezien als een doorsnijding, 63 meter hoge masten blijven nadrukkelijk aanwezig.
- *Sluit aan bij bundelingsprincipe zoals ook uitgedragen door lokale bevolking(-sgroepen).*
Welke bevolkingsgroepen, zeker niet de bewoners aan de Vlietweg, bovendien bundelen met de leidingstraat valt ook onder bundelingsprincipe.
- *Bestaande 150-kV verbinding richting Roosendaal wordt door deze variant al eerder verkabeld. Dit doet goed aan het landschapsbeeld, de huidige negatieve effecten op de nabijgelegen buisleidingenstraat en nabijgelegen bedrijven.*
Alleen de 150 kV wordt losgekoppeld en verkabeld, de 380 kV blijft zijn weg vervolgen door het landschap en veroorzaakt grote negatieve effecten op de bedrijven langs de A17.
- *Dowleiding wordt verplaatst naar buisleidingenstraat (verdere bundeling (ondergrondse) leidingen)*
Een zeer kostbare, onnodige, onzichtbare en nutteloze ingreep die los staat van de 380 kV
- *Buiten invloed afstanden Windturbines gelegen.*
Alternatieve tracés vallen ook buiten de invloedssfeer van de windmolens. Er wordt nu gekozen voor een tracé binnen de invloedssfeer van de A17 en bedrijven langs de A17.
- *Meer rechtstand en een rustiger ruimtelijk beeld.*
Minder rechtstand dan variant Paars, nu opvallende knikken en een onrustig beeld door ongelijke afstanden en hoogtes van de masten.
- *Geen doorsnijding NNB gebied.*
Nu wel doorsnijding NNB gebied Roosendaalsche Vliet.
- *Op afstand van bebouwingsconcentratie De Wildenhoek en woningen Drassaertstraat. Waardoor bebouwingsconcentratie De Wildenhoek niet ingesloten wordt.*
Nu nog dichterbij bebouwingsconcentratie Vlietweg. Bewoners Vlietweg worden nu op veel kortere afstand ingesloten door het nieuwe tracé. **Zie bijlage 2 pag. 4**
- *Heeft 1 gevoelige bestemming minder dan variant Paars en gelijk aantal gevoelige bestemmingen dan variant Rood.*
Wij hebben de voorkeur voor géén gevoelige bestemmingen, en géén bijna gevoelige bestemmingen. Ondergronds in de leidingstraat voldoet daar aan.

Ons kenmerk: Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal 20220125

Nergens in dit advies worden de bewoners aan de Vlietweg genoemd.

24 september 2019 maakt de minister zijn keuze bekend, bij deze keuze vaart de minister blindelings op het advies van de Samenwerkende Overheden. Bedenklijk is wel dat aan het overleg van de Samenwerkende Overheden ook het Ministerie deelneemt, men kan dit zien als de slager die zijn eigen vlees keurt. Een verwerpelijke manier om een eigen voorkeur er door te drukken en elke vorm van inspraak te voorkomen.

Later volgt er nogmaals advies met betrekking tot een alternatief, aangedragen door de omwonenden van de Vlietweg en Noordstraat, ook hier weer exact dezelfde manier om de keuze bij de Minister er door te drukken. Onze reactie op dit besluit ontbreekt in dit Ontwerp Inpassingsplan Derhalve hebben wij dit als **bijlage 1 20200809reactie op EZK.pdf** bijgevoegd aan onze zienswijze:

- 3 **In de MER rapportage onder Deelrapport-1-2-3 pagina 315 7.3 Omgevingsproces**
In het werkatelier is vanuit de omgeving Roosendaal-Kruisland gevraagd om, als de varianten die beter bundelen niet haalbaar blijken te zijn, in gesprek te gaan over andere oplossingen en niet zondermeer terug te vallen op variant Rood.
 Hier wordt duidelijk hoe er is omgesprongen met de belangen van de bewoners aan de Vlietweg. Hier worden de problemen dus letterlijk over de schutting gegoid.

Mastkeuze

- 4 **Hoofdrapport-deelrapport-1-2-en-3-Zuid-West pag. 367**
 Op 4 februari wordt bekend gemaakt, overigens ook nu weer op advies van de Samenwerkende Overheden, dat er gekozen wordt voor de z.g. Moldau mast, dus een z.g. vakwerkmast.
 De meeste van alle voorgaande rapporten zouden hiermee komen te vervallen. Het tegendeel is waar, alles blijft bij het oude. Er wordt niet meer gekeken naar de besluiten welke genomen zijn met betrekking tot de tracékeuzes. In een aantal gevallen zijn deze afgevallen vanwege de positie van de mast. Omdat er nu sprake is van een enkele centraal geplaatste mast in plaats van twee masten op ruime afstand van elkaar moet hier onderzoek naar worden gedaan, een aantal varianten vallen nu juist niet meer af.
- 5 **Radarhindertoetsing Ontwerp Inpassingsplan Overige bijlagen pag.68**
 Er is een onderzoeksrapport naar de radarverstoring Rapportage radarhindertoetsing TNO Rapportage DHW-TS-2015-0100285365 dateert van 13 mei 2015, is geheel gebaseerd op de Wintrack masten en derhalve niet bruikbaar. Er dient een nieuwe rapportage naar de radarverstoring te worden opgesteld welke specifiek op de Moldaumast is gericht.

Magneetveld

- 6 **Magneetveldonderzoek DNV**
9. Magneetveldonderzoeken hoogspanningsverbinding, tijdelijke verbindingen en opstijgpunten o.b.v. handreiking RIVM
 Het is dan gelukt om onder ideale omstandigheden zoals bij 15° C, gelijk belaste fases, gelijk hangende draden en de juiste transportrichting en bij deze berekeningen behorende positie van de mast, het magneetveld op 55 meter te krijgen. Wij zetten hierbij de nodige vraagtekens. Herhaaldelijk is gevraagd naar de magneetveldberekeningen behorende bij deze mast. Uiteindelijk is een berekening gepresenteerd, maar gebaseerd op de Wintrackmasten

Ons kenmerk: Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal 20220125

zie **Bijlage 2 pag.6 bovenste afbeelding**. Afstand van het 0,4 microtesla contour is dan 61,1 meter. Bij de ontwikkeling van de Moldau mast is als eis gesteld dat er geen gevoelige bestemmingen bij mochten komen. Is overigens niet helemaal gelukt, zie 8. Bij de eerste digitale informatieavond, wordt nog expliciet gevraagd of het magneetveld groter wordt bij de Moldaumast, hierop wordt geantwoord: nee. Bij de tweede digitale informatie wordt een afbeelding gepresenteerd met de verschillen tussen de Wintrack en de Moldaumasten, zie **bijlage 3**. Hierop is te zien dat het magneetveld zes meter groter is. Een berekening met goede onderbouwing is vereist.

Voor deze berekeningen is gebruik gemaakt van de inputgegevens van document 002.678.00 0949393 RFI-001 ZWO380 M-fields

Dit document is echter niet aanwezig in dit rapport of in het Ontwerp Inpassingsplan. Derhalve is het niet mogelijk om dit rapport te (laten) beoordelen of te (laten) verifiëren.

7 **Moldau**

Bij het verschijnen van dit Inpassingsplan is er nog geen enkele zg. Moldau mast in gebruik en moeten wij afwachten of deze wel aan de hooggespannen verwachtingen in de praktijk zal voldoen. In dit Inpassingsplan ontbreekt de noodzakelijke monitoringsverplichting. Het advies voor monitoren is ook al aangedragen door de Samenwerkende Overheden. De onrust is dus niet alleen bij de bewoners en bedrijven in de directe omgeving aanwezig.

8 **Gevoelige bestemming**

Er ontstaat in tegenstelling tot de opdracht "*er mag geen extra gevoelige bestemming bijkomen*" toch een extra gevoelige bestemming aan de [REDACTED]. De afstand tot de lijn en de overige omstandigheden zijn gelijk aan die van de [REDACTED] toch wordt het pand bestemd als gevoelige bestemming; de reden is ons niet duidelijk. Het verschuiven van het geplande opstijgpunt kan de reden niet zijn, er zijn geen belemmeringen. Drie meter hogere masten, die zijn er ook aan de Vlietweg (zes meter), en langer verkabelen van de 150 kV is het ook niet. Er is wel sprake van langere traversen. Wij vragen ons af of dit ook het geval is bij hoekmast 1055 aan de Vlietweg. Of is toch het magneetveld de oorzaak?

9 **Magneetveld ondergronds**

Het aan ons toegezegde magneetveldrapport met betrekking tot de ondergrondse 150 kV lijn ontbreekt; zie **bijlage 2: 20210401 mail TenneT**. Ook ontbreekt daarmee een beoordeling van de invloed van het 150 kV magneetveld op het 380 kV magneetveld erboven. Het kan niet zo zijn dat een bij van oorsprong combilijn 380Kv 150 kV door de 150 kV los te koppelen van de bovengrondse masten en deze te verplaatsen onder deze 380 kV lijn, het magneetveld verdwijnt. In deze situatie dienen beide magneetvelden als combi of als lijnen in elkaars nabijheid te worden berekend en beoordeeld, evenals de beïnvloeding van elkaars magneetveld

In 2011 zijn er afspraken gemaakt met betrekking tot de rekenmethodiek voor opstijgpunten en ondergrondse kabels, in dit geval met betrekking tot de Randstad 380 kV verbinding door Tennet, RIVM en enkele adviesbureaus. Voor dit project moeten deze methodieken geactualiseerd en toegepast worden. Graag ontvangen wij het magneetveldrapport en stelt u ons in de gelegenheid hierop te reageren, binnen een redelijke termijn.

BEWONERSGROEP VLIETWEG en NOORDSTRAAT

Ons kenmerk; Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal 20220125

MER Passende beoordeling Wet natuurbescherming

10 Deelrapport 4

Waarom komt in het hele Deelrapport 4 het verleggen van de DOW-leiding niet voor, terwijl dit rapport toch dateert van december 2021.

11 Aerius berekening

In Deel B, Bijlage A. Uitgangspunten Aerius berekening, onder 2. Pagina 273 Wettelijk kader wordt gesteld:

In de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 is gesteld dat het PAS niet (meer) gebruikt mag worden. De afgegeven vergunning betreft echter een zogenaamde pre-PAS-vergunning, waarmee deze buiten de gevolgen van deze uitspraak van de Raad van State valt.

Wat bedoelt u met de termen 'de afgegeven vergunning' en 'pre-PAS-vergunning'?

Opgemerkt dient hier te worden dat de wijziging in het tracé nabij de Vlietweg na 29 mei 2019 heeft plaatsgevonden, door het Ministerie op 24 september 2019, en hier dus geen sprake is van een "pre-PAS-vergunning". Als hier *pre* staat voor vóór de PAS.

5. Berekening

Nergens in de berekeningen wordt melding gedaan van een rekening gehouden met het verleggen van de DOW-leiding. Deze werkzaamheden met een niet onaanzienlijke stikstof emissie zijn dus niet meegenomen in deze berekeningen. Er zijn dus nieuwe berekeningen nodig om die inzichtelijk te maken.

Veiligheid en Gezondheid

12 Tracé-keuze

bij het tracé Grijs-Blauw passeert het tracé de vrijwaringszone van Rijkswaterstaat. De vrijwaringszone van Rijkswaterstaat is 50 meter breed. De afstand tussen hoogspanningslijn en snelweg varieert tussen 50 en 30 meter, dit is in principe niet vergunbaar. Dit geldt ook voor het kruisen van een kanaal, in dit geval de (ter plaatse gekanaliseerde) Roosendaalsche Vliet die onder een hoek van circa 45 graden dient te kruisen i.v.m. radarverstoring; in dit geval kruist het tracé het kanaal vrijwel haaks. De afstand tot de leidingstraat was ook al een reden voor een extra gevoelige bestemming aan de Noordstraat, hier moet een woning wijken vanwege de afstand die aangehouden dient te worden tussen hoogspanningslijn en leidingstraat. Ook de nabijheid van windmolens speelt een rol. In enkele haalbare en vergunbare tracés wordt de nabijheid van windmolens aangehaald om hier niet voor te kiezen. Veiligheid in verband met het mogelijk omvallen wordt dan vaak genoemd, en daar is zo dicht bij de snelweg zeker sprake van. Een omgevallen mast bestrijkt de volledige snelweg, of valt geheel over de aanliggende bedrijven. Bewoners vinden dit een gevaarlijke situatie, vanwege ongevallen op de A17 als gevolg van mogelijk omvallen van de masten. Gerealiseerd moet worden dat er meer dan 2100 tankwagens per dag (eentje elke 1,5 min) met gevaarlijke stoffen passeren. Bron wetten.nl - [Regeling - Regeling basisnet - BWBR0039000](#) (overheid.nl) (A17: Knp. Noordhoek - afrit 21 (Roosendaal Noord))

Uit het Nationaal Verkeers- en Vervoersplan 2.3 [kst52865.pdf](#) (parlementairemonitor.nl)

2.2.7 Vrijwaringszone

Random het hoofdwegennet, het hoofdspoorwegennet en het hoofdvaarwegennet worden vrijwaringszones gerealiseerd. Deze dienen om oplossingen voor mogelijke toekomstige knelpunten in de infrastructuur niet te belemmeren, de ruimtelijke kwaliteit – met name een goede inpassing van de

BEWONERSGROEP VLIETWEG en NOORDSTRAAT

Ons kenmerk: Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal 20220125

infrastructuur – te verbeteren, mogelijkheden open te houden voor bundeling van functies die met infrastructuur kunnen worden gecombineerd, conflicterende functies vanuit milieuoptiek (geluid, externe veiligheid en lokale luchtkwaliteit) te verminderen en/of te voorkomen, en een bijdrage te leveren aan de verkeersveiligheid

- Wij benadrukken nogmaals dat dit ook nu weer ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit.
- Ook dit doet weer afbreuk aan de woon- en leefomgeving van de bewoners,
- Er ontstaat een onveilige situatie.
- Ontwikkelmogelijkheden met betrekking tot de infrastructuur A17-A58 (Noord-Oost Tangent) worden beperkt, zo niet onmogelijk.
- Voor het kruisen van de Roosendaalsche Vliet geldt in verband met de mogelijke radarverstoring hetzelfde: de situatie wordt onveilig.

Ondergronds

13 **Reactie verkabeling Roosendaal 002.678.20 0918166 Tennet**

In deze reactie (de antwoorden betreffende een eerder verzoek tot verkabelen) staat:

Verkabeling? Om knelpunten in het tracé op te lossen, is het toegestaan om een ondergrondse 380kV-kabel in te zetten. Voor het tracé Zuid-West 380kV Oost mag in totaal niet meer dan 10 kilometer 380kV-kabel worden gebruikt.

Deze beperking dateert al vanaf de aanleg van de 380 kV Randstad, indertijd waarschijnlijk bepaald in verband met de onbekendheid van mogelijke technische problemen.

Inmiddels zijn we weer een tiental jaren verder en heeft de techniek niet stil gestaan en zijn er inmiddels in binnen- en buitenland diverse 380 kV en 400 kV leidingen ondergronds aangelegd zonder voor ons bekende problemen.

Ook in alle documenten, verslagen en rapporten in dit Ontwerp Inpassingsplan zoals in Bijlagen vanaf pag.206 [Quick scan naar mogelijke 380kV-verkabeling \(2015\)](#) zijn er geen bezwaren meer te vinden die extra tracé-lengte verkabeling in de weg staan.

14 *Bij een ondergrondse 380kV-verbinding is de hersteltijd bij storingen (veel) langer dan bij een bovengrondse verbinding. Allereerst is het moeilijker om de storingslocatie te achterhalen, omdat deze niet zichtbaar is. Daarnaast moet de kabel bij storingen opgegraven worden. Dit vraagt tijd en geeft veel overlast voor de betreffende grondeigenaar en voor de omgeving.*

Storingen aan kabels komen nooit voor, zeker niet in een veilige leidingstraat; als er al storingen optreden is dat bij isolatoren en connectoren aan de einden van de kabels, en die zitten bovengronds.

Storingslocatie achterhalen: zoals al vermeld, komt dit nooit voor; een defect aan de ondergrondse kabel is met de huidige technieken tot op de cm exact te bepalen. Opgraven is in het zeer toegankelijke open terrein snel en eenvoudig mogelijk en geeft geen overlast; niet voor de eigenaar van de leidingstraat (LSned) en zeker niet voor de omwonenden.

15 *De lange hersteltijd bij 380kV-kabels leiden tot grotere en ongewenste leveringszekerheidsrisico's met (mogelijk) grote gevolgen*

Zie 14. De kans op storingen is zo goed als nihil, en zeker niet groter dan bovengronds.

16 *Een kabel ondergronds gedraagt zich elektrotechnisch anders dan een bovengrondse lijn. Technisch wordt dit benoemd als: 'de harmonische impedantie wordt beïnvloed door kabels in het hoogspanningsnet'. Een 380kV-hoogspanningskabel vormt daarmee een risico voor de bedrijfszekerheid*

BEWONERSGROEP VLIETWEG en NOORDSTRAAT

Ons kenmerk: Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal 20220125

van het gehele hoogspanningsnetwerk. Voor 10 kilometer kabel binnen het project Zuid West 380kV Oost wordt dit risico aanvaardbaar geacht.

Dat een kabel zich ondergronds anders gedraagt dan bovengronds is correct. In het huidige traject worden al maatregelen genomen om al deze en ook andere effecten in de huidige configuratie te verminderen en te voorkomen d.m.v. compensatiespoelen en/of filters, zie hiervoor de [Notitie: Quick scan naar mogelijke 380kV-verkabeling in ZW380kV Oost \(Rilland-Tilburg\) Overige bijlagen v.a. pag. 206](#) Een extra traject lengte die verkabeld gaat worden is in binnen en buitenland vaker toegepast; 15 tot 20 km is geen uitzondering en vijf afzonderlijke stukken komt ook voor. Het risico veroorzaakt bij connectoren als gevolg van kortsluiting, is relatief, circuit bestaat uit twee lijnen; zoals wij begrepen hebben, is het omschakelen een kwestie van fracties van seconden, bovendien ga ik er van uit dat het ontwerp van deze connectoren is gebaseerd op de te verwachte stromen en spanningen die op de uiteinden van de kabel voorkomen.

- 17 *Binnen een ander TenneT-project (380kV-verbinding tussen Wateringen – Zoetermeer – Beverwijk) is 20 kilometer ondergrondse 380kV-kabel toegepast. Deze toepassing geeft echter nog onvoldoende kennis en ervaring om in een vermaasd hoogspanningsnetwerk op grote schaal 380kV-kabels toe te passen.*

De TenneT 380kV verbinding ligt er inmiddels 10 jaar, in het buitenland, b.v. Denemarken in het TenneT project [WEST COAST LINE: NEW INTERCONNECTOR TO GERMANY | Energinet](#) is men bezig met de realisatie van een 75 km 400 kV tracé met vijf ondergrondse kabelverbindingen van resp. 2,1-1,6-5,7-1,9 en 3,3 km in totaal gaat het dus om 14,6 km Dit moet lijkt ons voldoende ervaring zijn om hier 5,7 km extra kabel toe te passen om daarmee alle problemen in de omgeving van Roosendaal op te lossen.

- 18 *Een ondergrondse 380kV-kabelverbinding is meer dan 2 keer duurder dan een (sola) bovengrondse 380kV-verbinding (€ 11,7M/km versus € 5,2M/km).*

Dit is te kort door de bocht. Dit vraagt om een betere onderbouwing, men heeft met het huidige tracé Grijs-Blauw gekozen voor de meest gecompliceerde en duurste oplossing met de nodige onzekerheden. Bovendien is door de makkelijkere toegankelijkheid van de leidingstraat en het niet hoeven verplaatsen van de DOW-leiding de kabelaanleg in verhouding minder duur.

- 19 Wij sommen voor u op waarom ondergronds in de leidingstraat de beste oplossing is. Wij komen tot de volgende voordelen:

- Twee gevoelige bestemmingen minder;
- Negen bijna gevoelige bestemmingen minder;
- Vrijwaringszone Rijksweg A17 hoeft niet gebruikt te worden;
- De kostbare verlegging van de Dow-leiding is niet nodig;
- Geen doorsnijding NNB gebied Roosendaalsche Vliet;
- Geen bomenkap;
- Geen draadslachtoffers;
- Geen landschaps-inpassingsplan nodig in deze omgeving;
- Een veilige en gezonde werkomgeving voor de bedrijven langs de A17;
- Lagere stikstof-emissie;
- Geen doorsnijding van het landschap;

BEWONERSGROEP VLIETWEG en NOORDSTRAAT

Ons kenmerk: Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal 20220125

- Een rustiger ruimtelijk beeld;
- Geen geluidseffecten en geen trillingen in de gebruiksfase.

Landschaps-inpassingsplan

- 20 In de bescheiden aandacht die besteed wordt aan het landschaps-inpassingsplan met betrekking tot de Vlietweg, blijken er voldoende mogelijkheden te zijn. De aanwezigheid van de 63 meter hoge masten zullen echter een zwaar stempel drukken op de woon- en leefomgeving.
- Tot nu toe is er nog geen enkele concrete afspraak gemaakt met betrekking tot het gebruik van het benodigde perceel gelegen tussen Vlietweg en A17, ook met Rijkswaterstaat zijn er nog geen afspraken gemaakt met betrekking tot maatregelen voor geluidreductie en herplanting van de groenstrook die moet verdwijnen langs de A17.

Tot slot nog dit....

Al ruim drie jaar zijn wij bezig om op dit plan te reageren. Het meest gedragen tracé Rood is verlaten met zwakke argumenten. Er is een tracé voor in de plaats gekomen waar de ruimte niet voor is, wat te duur is en te gecompliceerd. Tot op de dag van vandaag vragen wij ons af waarom dit plan doorgezet wordt ten koste van de leef- en woonomgeving van negen gezinnen aan de Vlietweg en twee gezinnen aan de Noordstraat. Alternatieven zijn door ons aangedragen, besluiten door Samenwerkende Overheden, Tennet en Ministerie zijn door ons bestreden. Wij ervaren dat als een ongelijke strijd. Adviezen naar het Ministerie zijn er op slinkse wijze zonder medeweten van de bewoners doorgedrukt. De problemen van de bewoners worden niet erkend, maar worden afgedaan met holle frasen als "wij blijven binnen de regels" en "Er zal extra aandacht komen voor de bewoners aan Vlietweg en Noordstraat". Onze ervaring tot nu toe is dat we er niets mee zijn opgeschoten. We hopen dat deze zienswijze wél zal bijdragen aan een rechtvaardig, eerlijk en goed uitvoerbaar besluit.

Namens de Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat,

██████████

Bij dit document behoren de volgende drie bijlagen:

Bijlage 1 20200809reactie op EZK.pdf (=onze reactie op advies van Tennet en Samenwerkende Overheden)

Bijlage 2 20210401 Mail van Tennet, (o.a. over de ontbrekende magneetveldzoneberekening)

Bijlage 3 Magneetveld en Wintrack Moldau (Uit presentatie DNV informatieavond 13 jan.)

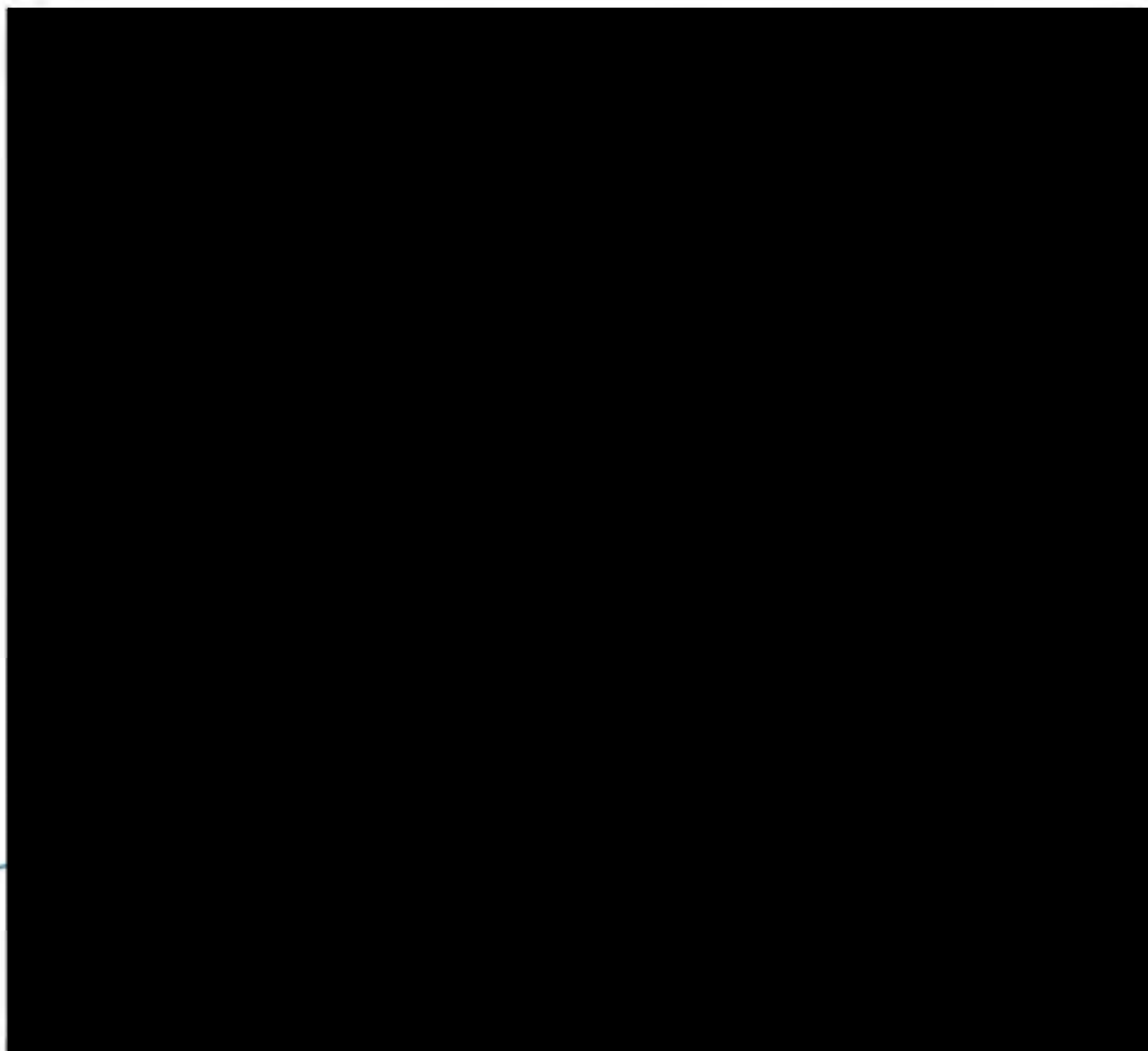
Zie de volgende bladzijde voor de verdere ondertekening van de bewoners

BEWONERSGROEP VLIETWEG en NOORDSTRAAT

Ons kenmerk: Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg en Noordstraat Roosendaal 20220125

BIJLAGE 1

Bewonersgroep Vlietweg

Ons kenmerk: Zienswijze 380 kV Oost-Bewonersgroep Vlietweg Noordstraat Roosendaal 20220125

Van Bewonersgroep Vlietweg

Aan Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Directoraat-generaal Klimaat en Energie
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

Onderwerp: Reactie op advies Tennet en Samenwerkende overheden
 Uw kenmerk DGKE / 20209019
 Behandeld door [REDACTED]

Datum: 2020-08-09

Geachte [REDACTED]

Dank u voor het toesturen van uw besluit op de door ons ingediende variant Borchwerf bij Zuid-West 380 kV met de daarbij behorende rapportage.

Opnieuw worden wij, bewoners aan de Vlietweg en Noordstraat achteraf betrokken bij een advies naar u met betrekking tot een voorstel tot wijziging van het 380 kV traject te Roosendaal. Reden voor ons om u nu rechtstreeks te benaderen met onze zienswijze op dit advies.

Om onze zienswijze op het advies duidelijk te maken zullen de afzonderlijke punten uit het advies van de samenwerkende overheden (*cursief*) en de Effectbeschrijving van Tennet (op onderwerp en *cursief*) becommentarieerd worden.

Advies Samenwerkende Overheden (*cursief*) op ingediende variant Borchwerf met reacties

Het voorstel doet afbreuk aan de vastgestelde uitgangspunten van bundeling en combineren van infrastructuren. Het voorstel leidt tot een extra verbinding in het gebied, waarbij de DOW-leiding niet wordt verlegd in de buisleidingenstraat. De Samenwerkende overheden zien de verlegging van deze leiding in de buisleidingenstraat als winst waarbij er geen nieuwe locatie hoeft worden aangewezen voor de hoogspanningsverbinding, maar gebruik kan worden gemaakt van de vrijkomende locatie. Een mooie vorm van duurzaam ruimtegebruik;

Het voorstel doet absoluut geen afbreuk aan de vastgestelde uitgangspunten en combineren van infrastructuur, de hoogspanningsleiding blijft langs de A17 lopen. De mogelijkheid om langer de buisleidingenstraat te volgen om daarna aan te sluiten op de A17 heeft men zelf helaas al eerder laten vallen met de varianten Bruin, Paars, Groen en Geel (niet te verwarren met het door ons voorgestelde gele tracé). Wat men bedoelt met de extra verbinding in het gebied is niet duidelijk. Men ziet het verleggen van de DOW-leiding als winst, kosten zeker 10 miljoen. Voor het aanwijzen van een nieuwe locatie voor de hoogspanningsmast is al een indicatie gegeven middels het voorgestelde nieuwe traject aan de oostzijde van de A17. De exacte positie komt bij het verder uitwerken van het ingediende traject aan bod net zoals het voor het huidige traject nog moet gebeuren. Het gebruik maken van de vrijgekomen locatie is dus niet nodig, en kan blijven zoals het nu is, landbouwgrond. Het verleggen van de DOW-leiding is allesbehalve duurzaam, zelfs slecht voor het milieu. Gedurende een lange periode zal het landschap worden gedomineerd door zwaar materieel die dat landschap over vele kilometers overhoophaalt, voor het verwijderen van de oude leiding en het plaatsen van de nieuwe. De DOW-leiding zoals getekend op de kaart is misleidend. In werkelijkheid houdt de leiding niet op achter de Vlietweg maar vervolgt zijn weg onder het kanaal de Roosendaalsche Vliet door, richting vuilverbranding van SUEZ om daarna aan te sluiten op de leidingstraat.

Het voorstel doet afbreuk aan de vastgestelde uitgangspunten van zorgvuldige landschappelijke inpassing. Het door de bewoner aangedragen voorstel leidt ertoe dat niet langer sprake is van rechtstand, maar van het tweemaal doorsnijden van de A17 en extra knikken. Dit zorgt voor een verstoring van het rustig ruimtelijk beeld ter plaats en gezien van grotere afstand. Ook is er sprake van een toename van het aantal masten, wat ook leidt tot meer landschappelijke afbreuk;

Door te kiezen voor het voorgestelde tracé aan de oostzijde van de A17 wordt de landschappelijke inpassing verbeterd. Het traject komt meer in de industriële omgeving te liggen waar deze masten en leidingen horen. Het doorsnijden van de A17 zien wij niet als bezwaarlijk. De extra knikken komen aan de Noordzijde waar het traject weer aansluit op het huidige traject. De knik aan het begin van de oversteek is er nu ook. Het voorgestelde traject geeft een indicatie waar en hoe deze aansluiting zou kunnen komen. Wij zijn geen landschapsarchitecten en laten deze inpassing graag aan deze over. Men kan immers kiezen om deze oversteek geleidelijker te laten verlopen. Een mogelijkheid is zelfs dat het traject aan de oostzijde van de A17 blijft waardoor het reconstrueren van 3,2 Km leiding tussen Pletsaweg (Oud-Gastel) en Slusedijk (Standaarbuiten) achterwege kan blijven. Het toenemen van het aantal masten is ons niet duidelijk, is waarschijnlijk gissen. Dat het leidt tot nog meer landschappelijke afbreuk bestrijden wij.

De voorgestelde variant loopt in de nog in ontwikkeling zijnde bedrijvenstrook van het regionale bedrijventerrein Borchwerf II. Deze verbinding komt te liggen in de snelwegstrook van veld F. Binnen deze strook zijn naast bedrijven ook zelfstandige kantoren mogelijk. Aan de noordzijde van de strook is nu ook een horecacluster aanwezig. Ook is een hotelfunctie in deze strook mogelijk. Deze strook aan de oostzijde van de A17 is uniek ten opzichte van het overige bedrijventerrein. Er zijn en worden functies in deze strook toegestaan waarbinnen langere tijd mensen verblijven (publiek aantrekkende functies). Ook worden aan de bedrijven hoge eisen gesteld met betrekking tot het uiterlijk van de gebouwen. De strook is deels nog in ontwikkeling, percelen moeten nog worden verkocht. Een tracé in deze strook kan leiden tot een regionale economische schade van circa 6 miljoen euro directe en indirecte schade aan en van de reeds gevestigde bedrijven;

Binnen de snelweg strook zijn dan wel zelfstandige kantoren mogelijk, maar realistisch is dit niet. Het is zeer onwaarschijnlijk dat in de strook waar de hoogspanningsleidingen komen te lopen kantoren kunnen of mogen worden gevestigd zo dicht tegen de A17. Het gebied is nog in ontwikkeling, en het merendeel niet verkocht. Er is dus voldoende gelegenheid om te anticiperen op de nieuwe situatie. Anders is dit voor de bewoners aan Vlietweg en Noordstraat, deze hebben te maken met de huidige situatie waar niets aan kan veranderen. Verder is een hotelfunctie mogelijk. Ook functies waar mensen langere tijd verblijven. Dit staat in geen verhouding tot locaties aan de Vlietweg en Noordstraat waar mensen permanent wonen. De hoge eisen die aan de gebouwen worden gesteld kunnen gehandhaafd worden. De hoogspanningsleidingen en masten hoeven daar geen afbreuk aan te doen is ons medegedeeld op de informatieavond. De waarde van de woningen zou niet of nauwelijks aangetast worden. Bovendien bevinden de hoogspanningsleidingen op een hoogte waarbij de gebouwen nog steeds volledig zichtbaar zijn. De schade, door het ons voorgestelde tracé aan deze zijde van 6 miljoen, is gebaseerd op "als als". Er is immers nog niets verkocht, en wat betreft de schade aan de reeds gevestigde bedrijven, deze is niet anders dan de schade aan de bedrijven die bij het huidige traject worden getroffen, aan de andere zijde van de snelweg veld D. Dit zijn er zeker niet minder, en om nog maar te zwijgen over de schade aan leefbaarheid en economische waarde van onze 10 woningen.

Er zal door de voorgestelde variant sprake zijn van meer schade aan de natuur, meer bomenkap is noodzakelijk;

Schade is er in ruime mate aan de natuur, zowel flora als fauna in de huidige situatie in combinatie met de leefbaarheid aan de Vlietweg. De bomen die gekapt zullen worden hebben een functie, namelijk het onttrekken van het zicht op het verkeer op de A17 en het dempen van verkeerslawaai van diezelfde snelweg. De bomen die gekapt zullen moeten worden op de wallen van de bezinkvljvers van COSUN gelegen aan de Westelijke havendijk hebben ook de functie, het aan het zicht onttrekken van de vulverbrandingsinstallatie van SUEZ. Ook die zullen gekapt gaan worden.

Ondanks dat de voorgestelde variant leidt tot twee gevoelige bestemmingen minder, zullen door verschuivingen van het tracé de masten in het zuidelijk gedeelte weer dicht bij een andere woning komen te staan. Dit zorgt hierdoor weer tot een verminderde leefbaarheid op deze locatie en kan leiden tot onrust en weerstand van de bewoners ter plaatse.

Inderdaad zal door de verschuiving het tracé de leidingen, maar niet de masten, dicht bij een bedrijfswoning komen, en ja, men geeft hiertoe dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid. Dat dit leidt tot onrust en weerstand is middels deze brief nu ook duidelijk. Het geldt namelijk net zo voor de 10 woningen aan de Vlietweg en Noordstraat.

Het honoreren van deze variant doet afbreuk aan het gevolgde participatieproces en zal leiden tot een heroverweging van de door u gekozen voorkeursvariant, waardoor een nieuw gedegen participatieproces noodzakelijk is. Met aansluitend op basis van dit proces een advies vanuit Samenwerkende Overheden. Dit achten wij ongewenst aangezien een zorgvuldige voorbereiding aan de huidige variant (westzijde A17) ten grondslag ligt en vanuit de Samenwerkende Overheden draagvlak is voor de gekozen voorkeursvariant.

Wij bewoners, zouden het op prijs stellen, dat als er nu wel een gedegen participatieproces op gang wordt gezet. En dan nu met de belangrijkste partij, de bewoners zelf die tot nu toe 1,5 jaar, en in het geval van de Noordstraat 10 jaar in onzekerheid leven met nu al een aanzienlijke waardedaling van hun woningen als gevolg, en het vooruitzicht op een zeer onaangename leefomgeving. Van een zorgvuldige voorbereiding op de huidige variant (Grijsblauw westzijde A17) is hier geen sprake geweest.

Conclusie

Wij zijn om de hierboven benoemde redenen als Samenwerkende Overheden van mening dat aan het zorgvuldig gekozen tracé van de minister moet worden vastgehouden. Wij dringen er daarom op aan om vast te houden aan de variant aan de westzijde van de A17. Hierdoor hoeven ook geen stappen teruggedaan te worden in ons gezamenlijke, zorgvuldige proces. Wel vragen wij aan u extra aandacht voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing voor de bewoners aan de Vlietweg en hen te betrekken in de ontwikkelingen. En vanzelfsprekend zullen de gemeenten Halderberge en Roosendaal daarbij ook betrokken willen worden.

Wij verzoeken u in uw verdere overwegingen met ons standpunt terdege rekening te houden.

De conclusie van de bewoners mag inmiddels duidelijk zijn; **dit advies is eenzijdig gekleurd**. Het is een typisch geval van de slager die zijn eigen vlees keurt.

Dat er extra aandacht gevraagd wordt om een zorgvuldige landschappelijke inpassing voor de bewoners aan de Vlietweg is een opmerking die weer net zo veel vraagtekens oproept. Dit had eerder onderzocht moeten worden. Op dit moment is het omliggend weiland in particulier bezit, en een natuurcompensatie op een andere locatie, daar zijn de bewoners niet mee gebaat. Dat de gemeenten daarbij betrokken willen worden is duidelijk, die stem is in deze rapportage ook al duidelijk naar voren gekomen. En die stem was al eerder te horen bij eerdere voorstellen in maart 2020 aan Tennet om het traject te verplaatsen, ook hier waren er bezwaren van de gemeente Roosendaal.

Effectbeschrijvingen van TENNET (op onderwerp en cursief) met reacties

Landschap	het tracé ligt op 65 meter van het door bedrijven ingeklemde rijksmonument. Het hier geplande opstijppunt kan op grote afstand geplaatst worden of bij gebruik van een combiverbinding achterwege blijven.
Natuur	<i>Bij de afritten A17 staan aan de oostzijde van de A17 meer bomen dan aan de westzijde.</i> Dit klopt, deze bomen hebben echter i.o.v. de bomen aan de A17 nabij de Vlietweg geen specifieke functie. Bovendien loopt het traject zoals te zien op visualisatie 2 door de retentievijver, waardoor de bomenkap beperkt is.
N2000-NNN	<i>Voor de kruising van de A17 doorkruist het tracé een NNB-gebied (zie kaart pagina 10) Dit geeft bomenkap en/of sjoel.</i> Of er bomen moeten worden gekapt in dit gebied is nog maar de vraag. Zoals al eerder opgemerkt is de ingetekende lijn slechts indicatief. En zoals te zien op de kaart is bomenkap niet noodzakelijk.
Bodem	Zoals bekend bij bewoners en gemeente bestaat de huidige geluidswal/grondberging op het achterste gedeelte tussen Vlietweg en de A17 uit verontreinigde grond afkomstig van de vroegere ijzergleteri Asselbergs. Deze geluidswal/grondberging zal mogelijk gedeeltelijk afgegraven moeten worden bij het huidige tracé Grijsblauw aan de westzijde. Informatie hierover ontbreekt in de rapportage.
Raakvlak	Het ingediende voorstel loopt inderdaad over een grotere afstand dicht langs gevestigde en te vestigen bedrijven. Echter de bedrijven in het eerste gedeelte wat er dus bijgekomen is bij het voorgestelde nieuwe tracé, zijn voornamelijk transportbedrijven en transportgerelateerde bedrijven waarvan de meesten hun parkeerplaatsen aan de zijde

van het voorgestelde tracé hebben gesitueerd. Een groot aantal bedrijven in veld D wordt nu niet meer benadeeld met het nieuwe tracé aan de oostzijde, en dat zijn ook hoogwaardige bedrijven met een zichtlocatie. Daar staat tegenover dat in veld F slechts enkele bedrijven zijn gevestigd. De overige locaties zijn nog niet ingevuld/verkocht, hier kan dus op de nieuwe situatie worden geanticipeerd.

Tot slot

Tot nu toe zijn de bewoners aan de Vlietweg nooit gehoord of geraadpleegd met betrekking tot de keuze voor traject grijs-blauw aan de westzijde van de A17. Ook nu dus worden wij weer achteraf na het besluit van u geïnformeerd. Al heel wat jaren wisten de bewoners niet beter dan dat het tot dan gekozen traject Rood, het enige juiste traject definitief was. Pas begin december 2018 werden wij er attent op gemaakt door een van de bewoners van een gevoelige bestemming dat het traject was gewijzigd en nu dus vlak langs de woningen aan de Vlietweg is gesitueerd.

Een van de bewoners aan de Vlietweg heeft begin december 2018 het huis aangekocht, enkele weken voor aankoop is door Tennet nog verzekerd dat het tracé niet dichterbij zou komen dan de tot de tot toe bekende variant Rood. Deze wijziging is in enkele maanden tot stand gekomen, en heeft alle kenmerken van een haastklus. Het naderhand eenzijdig mededelen over het dan definitieve traject Grijsblauw in de bijeenkomst van 28 januari 2019, waar overigens de bewoners zelf op hebben aangedrongen, mag nimmer als participatie en/of communicatie met betrokken bewoners worden gekenmerkt. Wel is een maand eerder gesproken met de twee gezinnen ([REDACTED] en [REDACTED]) die als gevoelige bestemming zijn aangemerkt (minder dan 60 meter afstand). De overige bewoners wonend op 61 meter, 63 meter, 66 meter, 74 meter, 119 meter en 177 meter (2x), vallen dus net buiten deze grens om in aanmerking te komen voor een uitkoopregeling of een compensatie wanneer deze willen blijven wonen.

Wij verzoeken u om de door ons aangedragen zienswijze op het advies van de Samenwerkende Overheden en de Effectbeschrijving ingediend trace-voorstel 'Borchwerf Oost' van Tennet mee te nemen in een heroverweging en hierbij voldoende redén ziet om te komen tot het herzien van uw besluit in deze.

Hoogachtend

[REDACTED]

Namens de Bewoners aan de Vlietweg en Noordstraat

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

CC: Vaste kamercommissie EZ
Projectleider Tennet William Hartman
Samenwerkende Overheden 380kV ZWO

Onderwerp: ZWO380: Aanvullende Info magneetvelden - Vlietweg Roosendaal

Van: [REDACTED]

Datum: 1-4-2021 18:45

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Geachte [REDACTED],

Dank voor uw vragen over de magneetveldzoneberekening.

In deze mail wil ik een en ander rondom de systematiek van de magneetveldzone weergeven. Wellicht geeft dat wat meer zicht op het geheel.

Het is wellicht een wat uitgebreid verhaal. Ik hoop dat ik het goed/duidelijk en volgbaar heb verwoord.

Tracering - Magneetveldzone tussen 2 masten

Bij het traceren van een nieuwe hoogspanningsverbinding wordt uitgegaan van een indicatieve magneetveldzone. Dit is een vooraf berekende maximale magneetveldzone die een nieuwe hoogspanningsverbinding zal hebben.

Deze maximale magneetveldzone is onder meer afhankelijk van het masttype, de maximale afstand (veldlengte) tussen twee masten, en de maximale belasting van de verbinding.

We hanteren een indicatieve magneetveldzone omdat de uiteindelijke mastlocatie, de masthoogtes en veldlengtes / afstand tussen de masten van invloed zijn op de uiteindelijke specifieke magneetveldzone. De specifieke magneetveldzone wordt als bijlage bij het ontwerp-inpassingsplan gevoegd.

De indicatieve magneetveldzone is in eerste instantie bepaald voor een Wintrackmast voor Zuid-West 380kV-Oost. Immers, oorspronkelijk was de gedachte om de nieuwe verbinding met Wintrackmasten uit te voeren.

Voor de magneetveldzone van de Wintrackmast golden de volgende breedtes:

- 60 meter uit het hart / aan weerszijden van de verbinding bij een solo 380kV-verbinding
- 80 meter uit het hart bij een combi 380/150kV-verbinding
- 90 meter uit het hart bij een combi 380/150kV-verbinding op die tracégedeeltes waar de nieuwe verbinding gebundeld staat met een bestaande 380kV-verbinding.

De 60/80/90 meter is een magneetveldzone tussen 2 mastlocaties.

Ofwel: de magneetveldzone wordt al een rechte strook/lijn aangegeven tussen masten. Deze wijze van weergeven komt voort uit de Handreiking voor het berekenen van de specifieke magneetveldzone bij bovengrondse hoogspanningslijnen van het RIVM. Deze Handreiking geeft de uitgangspunten op basis waarvan de magneetveldzone berekend moet worden.

Eén van de uitgangspunten die we hierbij moeten hanteren, is: de magneetveldzone wordt gebaseerd op de maximaal toelaatbare stroom voor het type geleider dat in deze verbinding komt. Voor Zuid West 380kV-Oost is deze belasting maximaal 30% van 4000 Ampère als jaargemiddelde belasting.

Omdat de Handreiking gevolgd wordt, is de magneetveldzone zoals TenneT deze hanteert dus altijd een rechte lijn/strook. Het is niet zo dat de indicatieve magneetveldzone bij een mast smaller mag worden weergegeven dan in het midden tussen twee mastlocaties.

Als wordt gesproken over een magneetveldzone van 60 meter bij de Vlietweg, dan gaat het om een magneetveldzone/strook van 60 meter uit het hart van de verbinding tussen de masten 1054-1055-1056.

Inmiddels is het masttype gewijzigd in een vakwerkmast. Bij het ontwerp van de nieuwe mast is de indicatieve magneetveldzone van de Wintrackmast een belangrijk uitgangspunt. Voor dit project is mede daarom een nieuwe mast ontwerpen, de Moldaumast.

Kijkend naar de verbinding bij de Vlietweg. Daar is sprake van een solo 380kV-verbinding.

Voor dit stukje tracé is met name voor het stuk bij de Vlietweg op uw verzoek al iets specifieker berekend of/dat de indicatieve magneetveldzone 60 meter uit het hart blijft.

De berekening van de magneetveldzone tussen de masten 1055 en 1056 is aan u overgelegd in ons gesprek van 4

maart 2021. Deze berekening is uitgevoerd conform de Handreiking van het RIVM. De berekening geeft de conclusie dat de magneetveldzone 60 meter uit het hart van de verbinding is.

Om een zicht te geven op de indicatieve magneetveldzone heb ik een tekening bijgevoegd van deze zone nabij de Vlietweg.

Invloed kabel

Bij de kabel speelt een aantal punten.

Het voorzorgbeleid over wonen in de nabijheid van een hoogspanningsverbinding ziet enkel op bovengrondse hoogspanningslijnen.

In die zin is er geen beleid omtrent ondergrondse hoogspanningskabels in de nabijheid van woningen.

De Handreiking voor het berekenen van de specifieke magneetveldzone bevat ook geen kader om de magneetveldzone voor ondergrondse hoogspanningskabels te berekenen. En, er wordt geen rekening mee gehouden bij de berekening van de magneetveldzone voor de bovengrondse verbinding.

Desalniettemin probeert TenneT een ondergrondse hoogspanningsverbinding op enige afstand van woningen te traceren.

Concreet wordt geprobeerd om te voorkomen dat woningen binnen 25 meter uit het hart van de verbinding komt.

In dit geval wordt de boring van de kabel onder de Nieuwe Roosendaalsche Vliet nog nader uitgewerkt.

Het is de verwachting dat de kabel in de uiteindelijke uitwerking op een afstand van tussen de 30 en 40 meter van uw perceel komt te liggen.

Alhoewel de Handreiking voor het berekenen van de magneetveldzone in beginsel niet geschreven is voor ondergrondse verbindingen, zal TenneT toch een magneetveldzone laten berekenen van ondergrondse kabels. In de uitwerking is ook de diepteligging van de kabel van belang. Hoe dieper de kabel ligt, hoe minder breed het magneetveld is (of op maaiveld zelfs niet meer aanwezig zijn).

De uitwerking van het kabeltracé en de boring onder de Nieuwe Roosendaalsche Vliet zal zodanig zijn dat de magneetveldzone van de kabel niet over de woonpercelen aan de Vlietweg komt.

Rapport magneetveldzone / specifieke magneetveldzone

U vraagt om de Rapportage zoneberekening toe te sturen.

Ik kan u aangeven dat de informatie die op 4 maart 2021 aan u overgelegd is (en die bij deze mail is gevoegd), is berekend met de uitgangspunten zoals deze zijn benoemd/opgenomen in de Handreiking van het RIVM.

Een rapportage à la 'Petersburg' wordt opgesteld en bijgevoegd bij het (ontwerp-)inpassingsplan. De rapportage bij het Inpassingsplan geeft de specifieke magneetveldzone weer. Petersburg is daarbij overigens slechts één van de bureaus die dergelijke rapporten opstelt.

In de komende maanden wordt deze rapportage opgesteld.

Bij de terinzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan komen deze rapporten voor eenieder beschikbaar.

Met bovenstaande toelichting en de bijgevoegde kaart hopen we u wat meer zicht te hebben gegeven op de (indicatieve) magneetveldzone bij de Vlietweg.

Mocht u toch nog vragen hebben, dan kunnen we deze vragen in ons gesprek van aankomende woensdag – 7 april bespreken.

Met vriendelijke groet,

Large Projects | Zuid-West 380kV Oost

Aanwezig: maandag tot en met donderdag

T [REDACTED]
E [REDACTED]
I www.tennet.eu

TenneT TSO B.V.
Utrechtseweg 310
Arnhem
Postbus 718
6800 AS Arnhem
Nederland

Handelsregister: Arnhem 09155985

Denk aan het milieu. Print dit bericht alleen als het noodzakelijk is.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 maart 2021 12:06
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Aanvullende info magneetvelden

[REDACTED]

De aangeboden informatie betreffende de rapportage van de magneetvelden is niet voldoende.

De masten 1054 en 1056 zijn hoger, en geven daardoor een smaller magneetveld.
Wat is het effect op het magneetveld als deze draden dichterbij elkaar (verticaal) hangen?

De 150kV kabel op 25 meter afstand, welk magneet veld geeft dat en wat is de invloed hiervan op het magneetveld van de hierboven hangende 380 kV draden.

Hoe liggen de contouren rond de hoekmast.

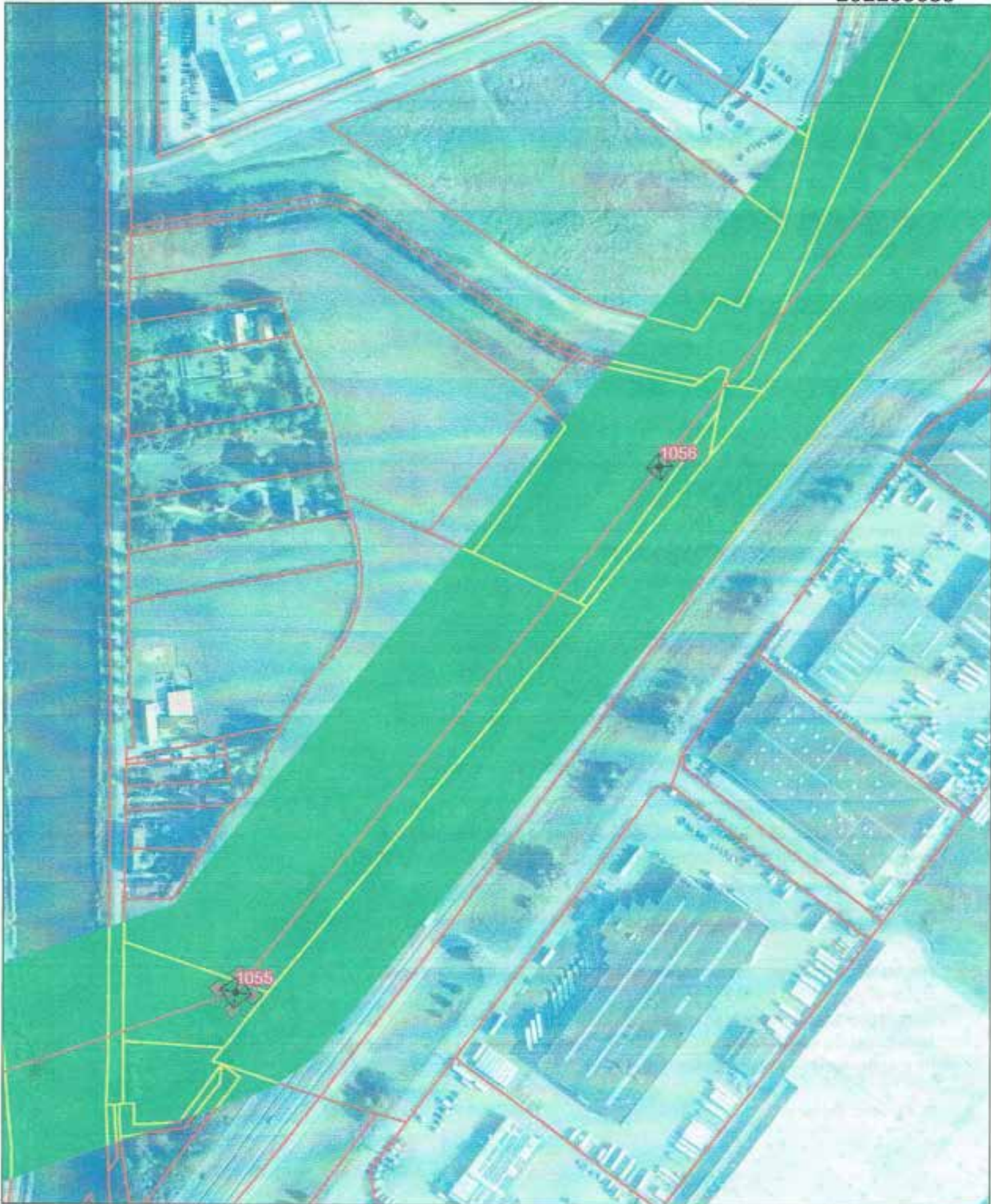
Hierbij het verzoek de "Rapportage zoneberekening" zoals vermeld in de Handreiking van het RIVM toe te sturen.
Deze rapportage is bedoeld voor communicatie, dus graag toesturen en dan samen met de Rapportage zoneberekening voor de Wintrack masten waarvan de magneetvelden ook op 60 meter liggen.

[REDACTED]

-----Bijlagen:-----

210323_Indicatief_magneetveld_Vlietweg.pdf	3,3 MB
002.678.20 0908008 Indicatieve magneetveldzone masten 1055-1056.pdf	266 KB

Legenda

VKA ZW380-oost

● Mastlocatie

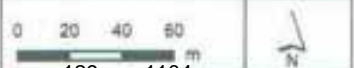
— Hartlijn 380 kV verbinding

Indicatief magneteveld (2 x 60m)

Kadastraal perceel

Versie	Concept	Datum	3/23/2021
Schaal	1:2.000	Formaat	A3
Kenmerk	2022-0000035		

AAN Bewoners Vlietweg - Roosendaal	CLASSIFICATIE DATUM REFERENTIE VAN	C2 - Interne Informatie 3 maart 2021 002.678.20 0908008 XXXXXXXXXX
--	---	--

ONDERWERP Indicatieve magneetveldzone masten 1055-1056

TER INFORMATIE

TER BESLUITVORMING

Voor de gedeelten solo 380kV-verbinding binnen de verbinding Rilland-Tilburg is de indicatieve magneetveldzone van 60 meter uit het hart van de verbinding aangehouden.

Onderstaande is de indicatieve magneetveldzone concreet gemaakt voor de situatie tussen de masten 1055 en 1056.

De veldlengte tussen 1055 en 1056 wordt gekozen omdat:

- Deze veldlengte groter is dan de veldlengte/afstand tussen masten 1054 en 1055.
- De masten 1054 en 1055 hoger zijn in verband met de kruising van de Nieuwe Roosendaalsche Vliet. Bij hogere draden/geleiders is de 0,4 microTesla-zone op maaiveld smaller.

Van belang hierbij is:

1. Dit betreft een indicatieve magneetveldzone. Ten behoeve van het (ontwerp-)Inpassingsplan worden specifieke magneetveldzoneberekeningen opgesteld die bij dit Inpassingplan ter inzage worden gelegd.
De specifieke magneetveldzoneberekeningen mogen enkel door gecertificeerde bedrijven worden uitgerekend.
2. De magneetveldzoneberekening wordt opgesteld op basis van de RIVM – Handreiking voor het berekenen van de specifieke magneetveldzone bij bovengrondse hoogspanningslijnen.
3. Een 150kV-kabel wordt in beginsel op 25 meter (vanaf hart kabeltracé) afstand van woningen gelegd.
Ondanks dat voor ondergrondse hoogspanningskabels geen voorzorgbeleid geldt, wordt bij het (ontwerp-)Inpassingsplan wel een magneetveldzoneberekening ter inzage gelegd van de kabeltracés.
4. De berekende afstanden worden uiteindelijk afgerond op het dichtst bij gelegen veelvoud van 5. Dat wil zeggen dat 97,5 m en 102,4 m op 100 meter worden afgerond en 102,6m op 105m

DATUM
REFERENTIE
PAGINA

TenneT TSO B.V.
3 maart 2021
002.678.20 0908008
2 van 2

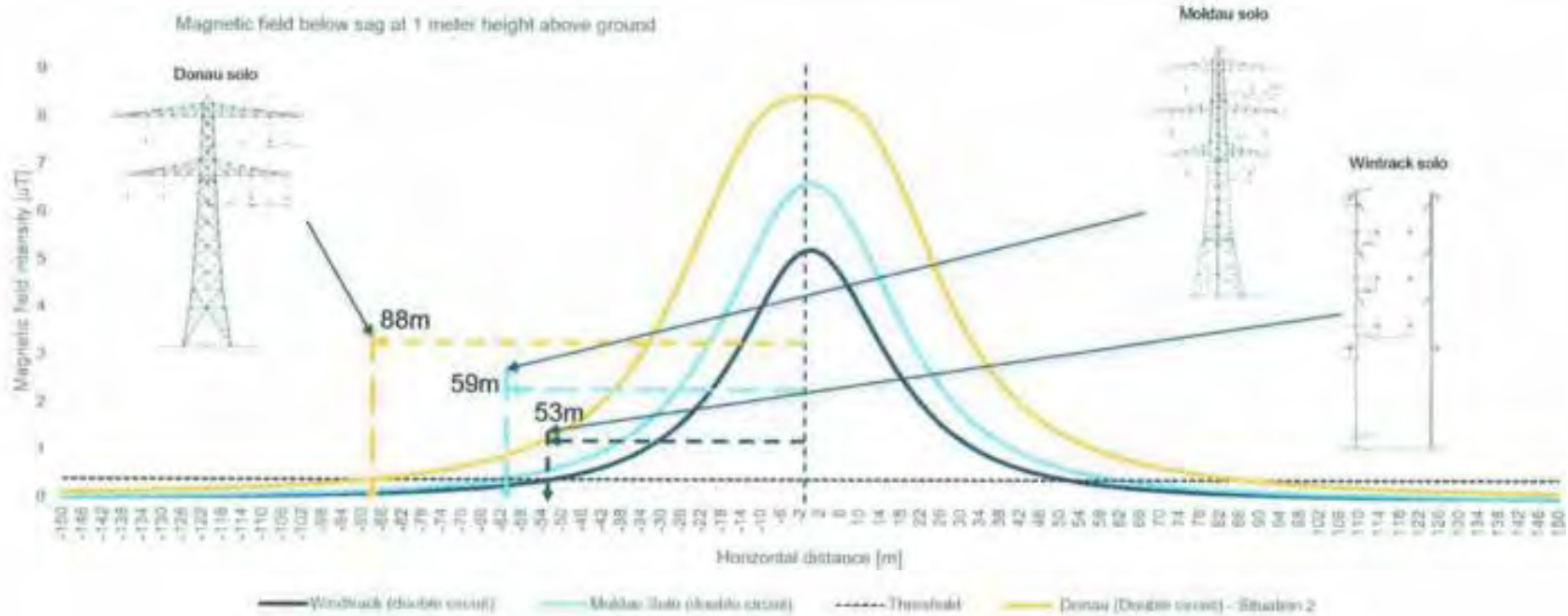

MDF Calculation Results:

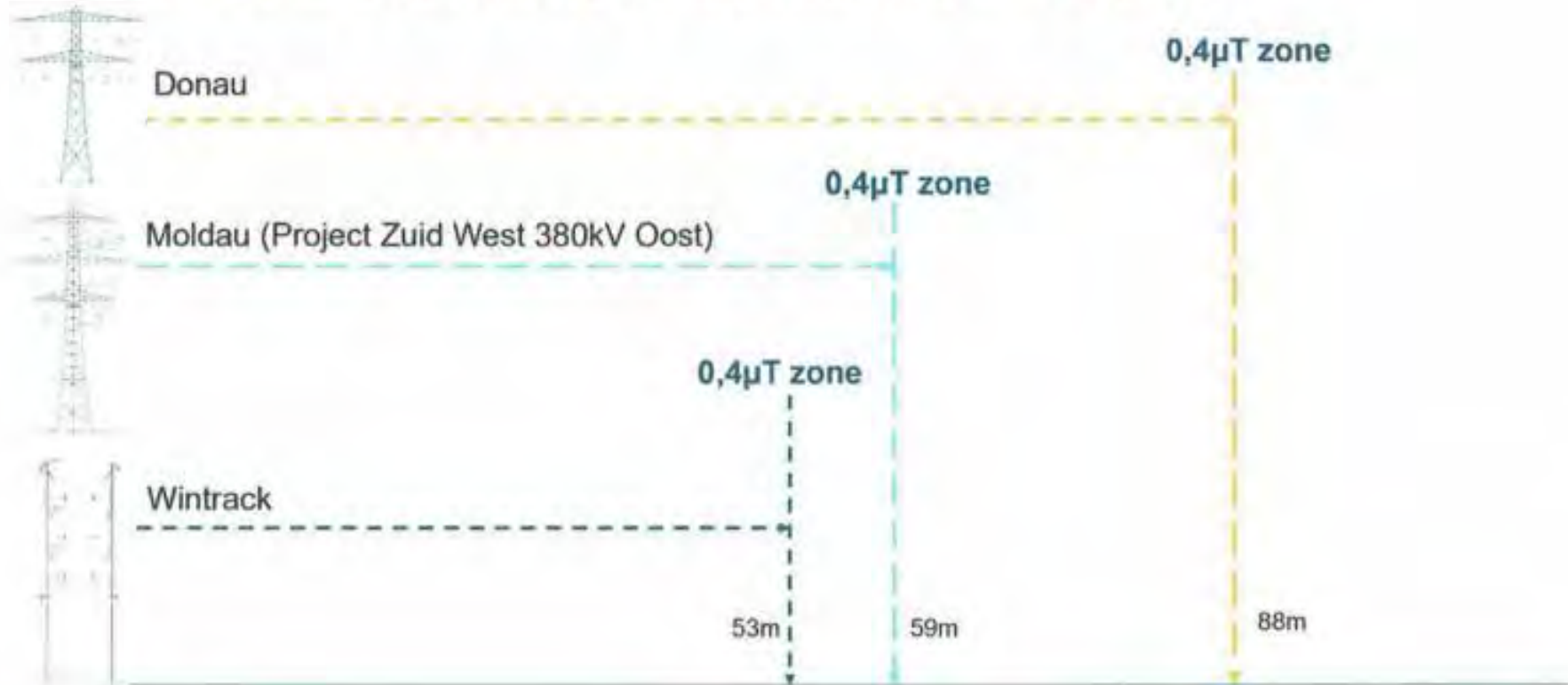
Station Offset	X	Y	Z	M	B	Phase	Res.	Real	Imag.	Angle	Res.	Real	Imag.	Angle	Res.	Angle	Res.
(m)	(m)	(m)	(m)	(m)	(m)	(deg)	(uT)	(uT)	(uT)	(deg)	(uT)	(uT)	(uT)	(deg)	(uT)	(deg)	(uT)
10104.93	-82.00	90031.53	396476.55	0.00	0.309	0.24393	39.2	0.381	0.042	0.01310	19.9	169.2	0.044				
10104.93	-81.80	90031.61	396476.53	0.00	0.301	0.24434	39.2	0.388	0.042	0.01342	20.3	169.2	0.044				
10104.93	-81.60	90031.68	396476.47	0.00	0.300	0.24575	39.2	0.389	0.042	0.01373	20.7	169.2	0.044				
10104.93	-81.40	90031.74	396476.40	0.00	0.303	0.24666	39.2	0.381	0.042	0.01403	21.1	169.2	0.044				
10104.93	-81.20	90031.84	396476.34	0.00	0.304	0.24738	39.2	0.382	0.041	0.01427	21.5	169.2	0.044				
10104.93	-81.00	90031.83	396476.28	0.00	0.308	0.24850	39.1	0.394	0.041	0.01489	22.0	169.2	0.043				
10104.93	-80.80	90032.00	396476.22	0.00	0.308	0.24943	39.1	0.395	0.041	0.01500	22.4	169.2	0.043				
10104.93	-80.60	90032.07	396476.15	0.00	0.308	0.25039	39.1	0.397	0.041	0.01523	22.8	169.2	0.043				
10104.93	-80.40	90032.15	396476.09	0.00	0.309	0.25130	39.1	0.398	0.041	0.01547	23.2	169.2	0.043				
10104.93	-80.20	90032.23	396476.02	0.00	0.310	0.25224	39.1	0.400	0.041	0.01570	23.6	169.2	0.043				
10104.93	-80.00	90032.31	396476.97	0.00	0.310	0.25303	39.1	0.402	0.041	0.01593	24.0	169.2	0.043				
10104.93	-80.80	90032.39	396476.91	0.00	0.311	0.25413	39.1	0.402	0.041	0.01606	24.4	169.2	0.043				
10104.93	-80.60	90032.46	396476.84	0.00	0.311	0.25508	39.1	0.404	0.041	0.01620	24.8	169.2	0.043				
10104.93	-80.40	90032.54	396476.78	0.00	0.312	0.25604	39.1	0.406	0.041	0.01634	25.2	169.2	0.043				
10104.93	-80.20	90032.62	396476.72	0.00	0.312	0.25705	39.1	0.407	0.041	0.01648	25.6	169.2	0.043				
10104.93	-80.00	90032.70	396476.66	0.00	0.317	0.25807	38.8	0.408	0.041	0.01662	26.0	169.2	0.043				
10104.93	-79.80	90032.78	396476.60	0.00	0.318	0.25914	39.1	0.411	0.041	0.01676	26.4	169.2	0.043				
10104.93	-79.60	90032.85	396476.54	0.00	0.320	0.26018	39.1	0.413	0.041	0.01690	26.8	169.2	0.043				
10104.93	-79.40	90032.93	396476.48	0.00	0.321	0.26130	39.1	0.414	0.041	0.01704	27.2	169.2	0.043				
10104.93	-79.20	90033.01	396476.42	0.00	0.322	0.26243	39.1	0.415	0.041	0.01718	27.6	169.2	0.043				
10104.93	-79.00	90033.08	396476.36	0.00	0.324	0.26358	39.1	0.417	0.041	0.01732	28.0	169.2	0.043				
10104.93	-78.80	90033.17	396476.30	0.00	0.325	0.26474	39.1	0.419	0.041	0.01746	28.4	169.2	0.043				
10104.93	-78.60	90033.25	396476.24	0.00	0.326	0.26592	39.1	0.420	0.041	0.01760	28.8	169.2	0.043				
10104.93	-78.40	90033.34	396476.18	0.00	0.327	0.26711	39.1	0.422	0.041	0.01774	29.2	169.2	0.043				
10104.93	-78.20	90033.42	396476.12	0.00	0.328	0.26831	39.1	0.423	0.041	0.01788	29.6	169.2	0.043				
10104.93	-78.00	90033.50	396476.06	0.00	0.329	0.26952	39.1	0.424	0.041	0.01802	30.0	169.2	0.043				

10104.93	-77.80	90033.59	396476.00	0.00	0.330	0.27074	39.1	0.424	0.041	0.01816	30.4	169.2	0.043				
10104.93	-77.60	90033.67	396475.94	0.00	0.330	0.27197	39.1	0.425	0.041	0.01830	30.8	169.2	0.043				
10104.93	-77.40	90033.75	396475.88	0.00	0.331	0.27320	39.1	0.426	0.041	0.01844	31.2	169.2	0.043				
10104.93	-77.20	90033.83	396475.82	0.00	0.331	0.27443	39.1	0.426	0.041	0.01858	31.6	169.2	0.043				
10104.93	-77.00	90033.91	396475.76	0.00	0.332	0.27566	39.1	0.427	0.041	0.01872	32.0	169.2	0.043				
10104.93	-76.80	90033.99	396475.70	0.00	0.332	0.27689	39.1	0.428	0.041	0.01886	32.4	169.2	0.043				
10104.93	-76.60	90034.07	396475.64	0.00	0.333	0.27812	39.1	0.428	0.041	0.01900	32.8	169.2	0.043				
10104.93	-76.40	90034.15	396475.58	0.00	0.333	0.27935	39.1	0.429	0.041	0.01914	33.2	169.2	0.043				
10104.93	-76.20	90034.23	396475.52	0.00	0.334	0.28058	39.1	0.429	0.041	0.01928	33.6	169.2	0.043				
10104.93	-76.00	90034.31	396475.46	0.00	0.334	0.28181	39.1	0.430	0.041	0.01942	34.0	169.2	0.043				
10104.93	-75.80	90034.39	396475.40	0.00	0.335	0.28304	39.1	0.430	0.041	0.01956	34.4	169.2	0.043				
10104.93	-75.60	90034.47	396475.34	0.00	0.335	0.28427	39.1	0.431	0.041	0.01970	34.8	169.2	0.043				
10104.93	-75.40	90034.55	396475.28	0.00	0.336	0.28550	39.1	0.431	0.041	0.01984	35.2	169.2	0.043				
10104.93	-75.20	90034.63	396475.22	0.00	0.336	0.28673	39.1	0.432	0.041	0.02000	35.6	169.2	0.043				
10104.93	-75.00	90034.71	396475.16	0.00	0.337	0.28796	39.1	0.432	0.041	0.02014	36.0	169.2	0.043				
10104.93	-74.80	90034.79	396475.10	0.00	0.337	0.28919	39.1	0.433	0.041	0.02028	36.4	169.2	0.043				
10104.93	-74.60	90034.87	396475.04	0.00	0.338	0.29042	39.1	0.433	0.041	0.02042	36.8	169.2	0.043				
10104.93	-74.40	90034.95	396474.98	0.00	0.338	0.29165	39.1	0.434	0.041	0.02056	37.2	169.2	0.043				
10104.93	-74.20	90035.03	396474.92	0.00	0.339	0.29288	39.1	0.434	0.041	0.02070	37.6	169.2	0.043				
10104.93	-74.00	90035.11	396474.86	0.00	0.339	0.29411	39.1	0.435	0.041	0.02084	38.0	169.2	0.043				
10104.93	-73.80	90035.19	396474.80	0.00	0.339	0.29534	39.1	0.435	0.041	0.02098	38.4	169.2	0.043				
10104.93	-73.60	90035.27	396474.74	0.00	0.340	0.29657	39.1	0.436	0.041	0.02112	38.8	169.2	0.043				
10104.93	-73.40	90035.35	396474.68	0.00	0.340	0.29780	39.1	0.436	0.041	0.02126	39.2	169.2	0.043				
10104.93	-73.20	90035.43	396474.62	0.00	0.340	0.29903	39.1	0.437	0.041	0.02140	39.6	169.2	0.043				
10104.93	-73.00	90035.51	396474.56	0.00	0.341	0.30026	39.1	0.437	0.041	0.02154	40.0	169.2	0.043				
10104.93	-72.80	90035.59	396474.50	0.00	0.341	0.30149	39.1	0.438	0.041	0.02168	40.4	169.2	0.043				
10104.93	-72.60	90035.67	396474.44	0.00	0.342	0.30272	39.1	0.438	0.041	0.02182	40.8	169.2	0.043				
10104.93	-72.40	90035.75	396474.38	0.00	0.342	0.30395	39.1	0.439	0.041	0.02196	41.2	169.2	0.043				
10104.93	-72.20	90035.83	396474.32	0.00	0.342	0.30518	39.1	0.439	0.041	0.02210	41.6	169.2	0.043				
10104.93	-72.00	90035.91	396474.26	0.00	0.343	0.30641	39.1	0.440	0.041	0.02224	42.0	169.2	0.043				
10104.93	-71.80	90035.99	396474.20	0.00	0.343	0.30764	39.1	0.440	0.041	0.02238	42.4	169.2	0.043				
10104.93	-71.60	90036.07	396474.14	0.00	0.344	0.30887	39.1	0.441	0.041	0.02252	42.8	169.2	0.043				
10104.93	-71.40	90036.15	396474.08	0.00	0.344	0.31010	39.1	0.441	0.041	0.02266	43.2	169.2	0.043				
10104.93	-71.20	90036.23	396474.02	0.00	0.344	0.31133	39.1	0.442	0.041	0.02280	43.6	169.2	0.043				
10104.93	-71.00	90036.31	396473.96	0.00	0.345	0.31256	39.1	0.442	0.041	0.02294	44.0	169.2	0.043				
10104.93	-70.80	90036.39	396473.90	0.00	0.345	0.31379	39.1	0.443	0.041	0.02308	44.4	169.2	0.043				
10104.93	-70.60	90036.47	396473.84	0.00	0.345	0.31502	39.1	0.443	0.041	0.02322	44.8	169.2	0.043				
10104.93	-70.40	90036.55	396473.78	0.00	0.346	0.31625	39.1	0.444	0.041	0.02336	45.2	169.2	0.043				
10104.93	-70.20	90036.63	396473.72	0.00	0.346	0.31748	39.1	0.444	0.041	0.02350	45.6	169.2	0.043				
10104.93	-70.00	90036.71	396473.66	0.00	0.346	0.31871	39.1	0.445	0.041	0.02364	46.0	169.2	0.043				
10104.93	-69.80	90036.79	396473.60	0.00	0.347	0.31994	39.1	0.445	0.041	0.02378	46.4	169.2	0.043				
10104.93	-69.60	90036.87	396473.54	0.00	0.347	0.32117	39.1	0.446	0.041	0.02392	46.8	169.2	0.043				
10104.93</																	

Voorbeeld: Wintrack vs Moldau vs Donau

Voorbeeld: Wintrack vs Moldau vs Donau

Verzonden: 1/25/2022 2:31:41 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Heuvelstraat
Huisnummer: 10
Postcode: 4901 KD
Woonplaats: Oosterhout
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Advocaat namens cliënt
(Mede) namens:
Organisatie: Rijppaert-Peeters Advocaten

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, zie Bijlage 1: zienswijze

86232216_7274328_22-01ab06-Bureau_Energieprojecten.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie Bijlage 1: zienswijze

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja zie Bijlage 1: zienswijze

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, zie Bijlage 1: zienswijze

Bureau Energieprojecten,
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

De heer
Koningstraat 10
3512 CA Utrecht
T 043 200 0000
F 043 200 0001
E rijppaert@rijppaertadvocaten.nl
rijppaertadvocaten.nl

Oosterhout, 25 januari 2022

Inzake : [REDACTED]
Zaaknr. : 12/37545/JR06
E-mail : [REDACTED]

202200036

Betreft: ontwerp inpassingsplan hoogspanningsverbinding Zuid-West 380kV Oost

ZIENSWIJZE

Geachte heer/mevrouw,

Namens [REDACTED] wonende te [REDACTED], aan het [REDACTED] en [REDACTED], wonende te [REDACTED], aan het [REDACTED] (hierna ook gezamenlijk te noemen: "cliënten"), dien ik een zienswijze in tegen het ontwerp inpassingsplan hoogspanningsverbinding Zuid-West 380kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport, dat van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 ter inzage ligt.

Inleiding

[REDACTED] is eigenaar van het perceel aan [REDACTED] te [REDACTED], Kadastraal bekend gemeente [REDACTED] sectie | nummer [REDACTED]. Op het perceel aan [REDACTED] is een woning met bijgebouwen aanwezig. De woning is al sinds 1973 in het bezit van [REDACTED] en zij woont vanaf 5 januari 1990 permanent in deze woning [REDACTED] staat volgens de Basisregistratie personen ingeschreven op het adres [REDACTED]. De gemeente [REDACTED] heeft met de permanente bewoning ingestemd. Het perceel van [REDACTED] moet derhalve als gevoelige bestemming aangemerkt worden.

[REDACTED] is eigenaar van het perceel met een recreatiewoning aan [REDACTED] te [REDACTED], Kadastraal bekend gemeente [REDACTED], sectie | nummer [REDACTED]. Het perceel is al sinds 1932 in eigendom van de [REDACTED]. De recreatiewoning is gebouwd in 1937 na verkrijging van een vergunning. Ook deze recreatiewoning wordt belast als woning.

De percelen [REDACTED] en [REDACTED] hebben volgens het Bestemmingsplan 'Buitengebied 2011' beide de dubbelbestemming Waarde – Archeologie 2, en gebiedsaanduiding reconstructiewetzone – extensiveringsgebied. De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de te verwachten archeologische waarden van de gronden.

Rijppaert & Peeters
Koningstraat 10
3512 CA Utrecht
T 043 200 0000
F 043 200 0001
E rijppaert@rijppaertadvocaten.nl
rijppaertadvocaten.nl

■■■■■ maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Groene Hoofdstructuur (GHS-Natuur en GHS-Landbouw): een samenhangend netwerk van alle natuur- en bosgebieden, landbouwgebieden en andere gebieden met bijzondere natuurwaarden, en landbouwgebieden die bepaalde potenties hebben voor de ontwikkeling van natuurwaarden. De provincie wil deze waarden en de hiermee samenhangende landschapswaarden in de GHS planologisch beschermen.

Op de percelen ■■■■■ en ■■■■ alsook op de percelen van Natuurmonumenten, zijn ecologische en cultuurhistorische waarden op en in de gronden aanwezig. Er zijn waardevolle stuifduinen met zomereiken en een schuilkelder uit de tweede wereldoorlog aanwezig.

Schuilkelder

De schuilkelder is een relict uit de tweede wereldoorlog en ligt diep verscholen in het bos op het perceel ■■■■■. Volgens het rapport van Monumentenhuis Brabant d.d. 13 november 2020 heeft de schuilkelder een hoge cultuurhistorische waarde, bouwhistorische en constructiewijze waarden, een hoge gaalheid en absolute hoge zeldzaamheidswaarde vanwege locatie en de situationele waarden. De ligging in een stuifduinwal vertegenwoordigt een zeer hoge waarde.

Samengevat, maar niet uitputtend bedoeld, benoemt het rapport van Monumentenhuis Brabant de volgende waardes:

- *Hoge Cultuurhistorische waarde*
- *Bouwhistorische en constructiewijze waarden*
- *Hoge Gaalheid*
- *Absolute hoge zeldzaamheidswaarde vanwege locatie en de situationele waarden*
- *De ligging in een stuifduinwal vertegenwoordigt een zeer hoge waarde.*
- *De absolute zeldzaamheid is hoog*
- *Relict uit de tweede wereldoorlog*
- *Deze schuilkelder ligt diep verscholen in het bos op perceel ■■■■■ in ■■■■■/*

Door het Bruin Plus tracé wordt de situatie van de schuilkelder bedreigd. Door ontbossing in verband met het tracé zal de westzijde van de kelder bloot komen. Voorts doet het zicht op een hoogspanningstracé afbreuk aan de voormelde waarden en het doel bij de bezichtigingen: een schuilkelder uit de tweede wereldoorlog, diep verscholen in het bos.

Vanwege de ligging in een stuifduin heeft van de schuilkelder geen vaste stevige ondergrond. Door bouwwerkzaamheden, zoals heien of boren in de buurt van de kelder, het gebruik van zware machines en trillingen van (vracht)verkeer, kan deze schuilkelder verzakken

Stuifduinencomplex

Waardenburg heeft op 27 november 2020 in opdracht van TenneT een rapport uitgebracht over de ecologische- en cultuurhistorische waarden van de stuifduinen op ■■■■■. Volgens het rapport van Waardenburg heeft het duinencomplex bij ■■■■■ een gecombineerde aardkundig-ecologisch-cultuurhistorische waarde heeft. De waarde wordt vooral geduid door het ontstaan van de duinen als gevolg van ingrijpen van de mens in het natuurlijke proces van zandverstuiving. De oude zomereiken boren onlosmakelijk bij deze duinvorm.

Het gehele ensemble is nog gaaf en het behouden en beschermen waard, bestaande uit uitstuiwzone-
instuifwal/duinen met (en zonder) zomereiken - te beschermen akkers.

De woningen van cliënten en andere bouwwerken (dus ook de schuilkelder) liggen op de grens van
bewoonbaar en overstoven gebied. Met het toevoegen van nieuwe bouwwerken of structuren, zoals
hoogspanningsmasten en hoogspanningslijnen binnen dit ensemble, moet zeer terughoudend worden
omgegaan om de gaafheid van de duinen te beschermen en afleesbaarheid van de cultuurhistorisch –
aardkundige waarden in dit landschap te behouden. Intact laten van het reliëf en behoud van de
zomereiken zijn daarbij de belangrijkste parameters.

Onzorgvuldig proces

Hoewel het project al een lange voorgeschiedenis kent, kwam de locatie [REDACTED] te [REDACTED]
pas in maart 2020 in beeld als mogelijk gevoelige bestemming.

[REDACTED] is voor het eerst op 12 maart 2020 telefonisch benaderd door [REDACTED]
van TenneT met de mededeling dat er een tracé diagonaal over haar perceel gaat komen.
Pas maanden later kwam [REDACTED] erachter dat in september 2019 het Projectboek 3 was
uitgebracht met voorkeursvariant Oranje welke over haar perceel [REDACTED] loopt, dat goedgekeurd
was door de Minister.

Cliënten en andere belanghebbenden van het [REDACTED] zijn volledig uitgesloten van informatie over
variant Oranje. Zij zijn nooit uitgenodigd voor een werkoverleg of werkatelier over variant Oranje.
Achteraf is gebleken dat de effecten van variant Oranje onvoldoende onderzocht zijn, dat TenneT heeft
nagelaten om de belanghebbenden voldoende in beeld te krijgen en dat TenneT geen overleg heeft
gezocht met de belanghebbenden. Kortom, TenneT heeft bij de totstandkoming van variant Oranje
gehandeld in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel.

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Loon op Zand (hierna ook: "de gemeente") hebben bij
brieven d.d. 10 december 2020 aan TenneT en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
(nogmaals) aandacht gevraagd voor de locatie [REDACTED]. De gemeente heeft aangegeven dat zij het
niet acceptabel vindt dat de planologische procedure al dreigt te starten, terwijl dit vraagstuk nog niet
objectief en integraal is afgewogen. Dit werd nog versterkt door het feit, dat sinds maart 2020
onvoldoende stappen zijn gezet. De gemeente heeft voorts aangegeven dat zij, als gemeente, pas een
weloverwogen advies geven aan de samenwerkende overheden en de Minister op basis van een
volwaardige effectenanalyse en een zorgvuldig doorlopen proces.

De gemeente heeft TenneT en het Ministerie dringend verzocht om op korte termijn het perceel
[REDACTED] aan te merken als gevoelige bestemming en haar vanuit die basis te betrekken bij de
planvoorbereiding, een werkatelier met de stakeholders/gebiedspartijen in te plannen voor de integrale
beoordeling van de varianten en de waarderende onderzoeken naar de stuifduinen (cultuur-historisch
en landschappelijk) voorafgaand aan het college toe te sturen.

Door cliënten, de gemeente Loon op Zand en ander belanghebbenden in het gebied [REDACTED] zijn drie eisen gesteld waaraan een voorkeursvariant van moet voldoen, te weten:

1. het perceel [REDACTED] moet formeel aangemerkt worden als gevoelige bestemming en volledig buiten de magneetveldzone liggen.
2. de waardevolle stuifduinen, schuilkelder en zomereiken op de percelen [REDACTED] en [REDACTED] moeten in ruimtelijke zin volledig ontzien worden.
3. TenneT dient een inhoudelijke toelichting te geven op de effectenanalyse, op basis waarvan alle varianten (waaronder de eerdere voorkeursvariant Rood) inhoudelijk gewogen kunnen worden.

Door TenneT is één bijeenkomst met cliënten en andere belanghebbenden in het gebied Kraanven georganiseerd, namelijk op 19 januari 2021. Tijdens deze bijeenkomst is door TenneT een presentatie gegeven van de in Projectboek 3 opgenomen varianten Rood, Geel en Oranje en varianten welke door het Kraanven zijn aangedragen, te weten de varianten 1, 1b, 2 en 2b. Daarnaast werd door TenneT tijdens de bijeenkomst een nieuwe variant gepresenteerd, de variant 'Westzijde Stuifduinen'. Bij deze presentatie was onvoldoende mogelijkheid voor cliënten en ander belanghebbenden om hun mening te vormen en geven over de door TenneT gepresenteerde varianten. Van een door de gemeente Loon op Zand bedoeld 'werkatelier' was geen sprake.

TenneT heeft op 28 januari 2021 een verslag toegezonden, met het verzoek daarop uiterlijk 29 januari 2021 (dus slechts één dag later) te reageren.

Op 29 januari 2021 is aan TenneT kenbaar gemaakt dat het cliënten niet lukt om inhoudelijk te reageren op de informatie welke op 19 januari 2021 aan hen is voorgeschoteld en waarvan zij de verslaglegging pas een dag eerder ontvangen hebben. Daarbij is nogmaals verzocht om (ook) de belangen van cliënten volledig in kaart te brengen en mee te nemen bij de besluitvorming. Voorts is met klem verzocht te wachten met het voorleggen van een voorkeurstracé aan de minister totdat ook cliënten de mogelijkheid gehad hebben om te reageren op de tracé varianten die TenneT op 19 januari 2021 gepresenteerd heeft.

TenneT heeft vervolgens in het schrijven d.d. 8 februari 2021 aan de Minister van Economische Zaken & Klimaat, met referentie 002.678.20 0899979, gevraagd om de keuze voor variant Oranje te herzien en in plaats daarvan te kiezen voor de voorkeursvariant Bruin Plus.

Cliënten waren en zijn het echter niet eens met de door TenneT naar voren geschoven variant Bruin Plus. Bruin Plus betrof op dat moment een volledig nieuwe variant, die niet eerder aan cliënten en andere belanghebbenden, waaronder de gemeente Loon op Zand, kenbaar was gemaakt en waarvan de effecten niet kenbaar onderzocht en met andere varianten vergeleken waren.

Cliënten hebben TenneT in een schrijven van 24 februari 2021 gewezen op de onjuistheden in hun schrijven aan de Minister. Van dit schrijven is per gelijke post een afschrift aan de Minister is verzonden.

Op 8 maart 2021 heeft ook de Werkgroep Kraanven gereageerd op de effectbeschrijving van TenneT van 8 februari 2021. Vervolgens heeft op 8 april 2021 een overleg plaatsgevonden met de Werkgroep Kraanven, waarbij afgesproken is dat TenneT een schriftelijke reactie zou geven op de door de Werkgroep ingebrachte effectenanalyse.

Op 29 april 2022 ontving de Werkgroep Kraanven een notitie van TenneT waarin de door TenneT gekozen variant Bruin Plus verdedigd wordt. Doch ook deze notitie staat wederom vol onjuistheden.

Pf

Varianten

De percelen van cliënten liggen in het uitwerkingsgebied 10: Bosroute.

Alle varianten genoemd in het ontwerp inpassingsplan voldoen niet aan de eisen die door cliënten, de gemeente Loon op Zand en ander belanghebbenden in het gebied Kraanven zijn gesteld.

Variant Oranje

Met het verzoek om de keuze voor variant Oranje te herzien zijn cliënten het eens. De noodzaak voor herziening van de keuze voor het tracé van de Bosroute is evident. Aangezien variant Oranje rechtstreeks over de percelen [REDACTED] en [REDACTED] loopt, waarop de woning op [REDACTED] en de waardevolle stuifduinen, schuilkelder en zomereiken zich bevinden, is het logisch dat niet meer vastgehouden wordt aan deze variant.

Variant Rood

De voorkeursvariant Rood, welke al eerder door de Minister werd goedgekeurd, wordt opeens niet meer genoemd. Dat terwijl de variant Rood objectief gezien de minste gevoelige bestemmingen kent, de minste geraakte bestemmingen kent en de minst nadelige gevolgen heeft voor landschap, natuur, archeologie, boden en water, nettechniek en ook nog eens minder investeringskosten geeft.

Bij de presentatie op 19 januari 2021 heeft TenneT een tabel getoond waaruit volgens TenneT bleek dat de variant Rood en de variant "Westzijde stuifduinen" (thans variant Bruin) als minst slecht uit de afweging kwamen. Op de vraag waarom niet gekozen is voor variant Rood, is niet geantwoord.

Vervolgens is in de brief van 8 februari 2021 aan de Minister zonder enige motivering de variant Rood terzijde gesteld en de nieuwe variant Bruin Plus geïntroduceerd.

Om onverklaarbare redenen is TenneT niet meer bereid om te kijken naar variant Rood, welke in een eerder stadium als voorkeursvariant naar voren is geschoven, maar zonder motivering. Ondanks het verzoek om ook de variant Rood te betrekken bij de effectenanalyse, komt variant Rood in de reactie op de effectenanalyse niet voor, behalve in de volgende opmerking:

"Als we met variant Rood de stuifduinen hadden willen ontzien, dan hadden we bij variant Rood 2 extreem verhoogde (reconstructie)masten nodig."

Maar deze bewering is aantoonbaar onjuist. Variant Rood komt niet eens in de buurt van de stuifduinen.

Uit de effectentabel blijkt bovendien dat variant Rood juist op de minste bezwaren stuit. Daar komt bij dat TenneT de negatieve effecten van variant Bruin Plus niet correct in de effectentabel heeft vermeld.

Variant Bruin Plus

TenneT heeft eenzijdig, zonder overleg met cliënten, de gemeente en andere belanghebbenden gekozen voor een nieuwe variant: de variant Bruin Plus. De variant Bruin Plus komt evenwel niet tegemoet aan de voormelde eisen en de verschillende belangen in de Bosroute.

Er wordt niet voldaan aan de eis dat de het gehele perceel [REDACTED] 22 [REDACTED] aangemerkt dient te worden als gevoelige bestemming en volledig buiten de magneetveldzone dient te liggen. TenneT stelt weliswaar dat de variant Bruin Plus een extra knikje heeft waardoor de nieuwe verbinding op (iets meer dan) 80 meter van de grens van het perceel [REDACTED] [REDACTED] zou komen te liggen, maar de 'verwachting' dat de woning daarmee buiten de specifieke magneetveldzone komt te liggen is allerminst overtuigend, temeer daar de indicatieve magneetveldzone 100 meter bedraagt en de woning bijna tegen de perceelgrens staat.

Er wordt evenmin voldaan aan de eis dat de waardevolle stuifduinen, schuilkelder en zomereiken op de percelen [REDACTED] [REDACTED] en [REDACTED] in ruimtelijke zin volledig ontzien worden. TenneT stelt dat het tracé de stuifduinen 'praktisch volledig' ontziet. Cliënten lezen daarin dat het tracé de stuifduinen dus niet volledig ontziet. Dit is niet het geval. De (verhoogde) masten steken ruim voorbij de perceelsgrens boven de teen van de stuifduinen. Er is een groter risico dat bij een draadbreek de stuifduinen en zomereiken onherstelbaar beschadigd worden.

Indien gekozen zou worden voor de variant Bruin Plus, wordt de situatie van de schuilkelder bedreigd, doordat deze aan de westzijde door ontbossing bloot zal komen te liggen. Daarbij zal het zicht op een elektriciteits-tracé afbreuk doen aan de waarden die volgens het rapport van Monumentenhuis Brabant d.d. 13 november 2020 aan de schuilkelder toegekend worden. Voorts kunnen het (bouw)verkeer en de werkzaamheden in verband met de aanleg van het tracé, zoals heien of boren, zorgen voor schade aan de schuilkelder, omdat deze geen vaste stevige ondergrond heeft, ook door zware machines in de buurt en over de weg zal door trillingen schade berokkend worden aan deze zeldzame schuilkelder.

Voorts kent de variant Bruin Plus verhoogde masten bij vuilstort, extra verhoogde masten ter hoogte van het perceel [REDACTED] [REDACTED] met in totaal drie knikken. Deze masten zijn kostenverhogend en meer horizonvervuilend. Eerder werd dit als een bezwaar gezien. Nu opeens niet? Er is geen consistent beleid.

Het rapport van Waardenburg geeft duidelijk aan dat het stuifduinencomplex niet alleen loopt over [REDACTED] [REDACTED] en [REDACTED] maar ook in het aanliggende deel van Natuurmonumenten welke dus ook beschermd dient te worden. Op bladzijden 29 en 30 van het rapport van Waardenburg wordt de begrenzing aangegeven van het waardevol ensemble. Het stuifduinencomplex is een waardevol ensemble dat intact moet blijven vanwege zijn zeer hoge aardkundige en ecologische waarden. Uit dit rapport blijkt dat het stuifduinencomplex volledig ontzien moet worden. Het tracé mag geen enkel gedeelte van het stuifduinencomplex raken.

TenneT blijft tegen beter weten in vasthouden aan variant Bruin Plus, terwijl op basis van de effectenanalyses aantoonbaar beter passende varianten voorhanden zijn, zoals de door cliënten en werkgroep Kraanven aangedragen variant 'Bruin Plus Plus'. TenneT heeft echter te kennen gegeven dat hierover niet meer te praten is.

Antwoordnota Bro-overlegreacties

In de antwoordnota Bro-overlegreacties d.d. 28 oktober 2021 wordt in punt 1 melding gemaakt van de eis van de gemeente Loon op Zand, dat het kadastrale (woon)perceel [REDACTED] volledig buiten de magneetveldzone dient te liggen, zodat de woning geen gevoelige bestemming is en wordt én de eis dat de waardevolle stuifduinen in ruimtelijke zin volledig worden ontzien: er vindt op geen enkele wijze een fysieke aantasting plaats, ook niet bij een mogelijke calamiteit (zoals draadbreuk).

Ten onrechte antwoordt TenneT dat de door de minister vastgestelde variant Bruin Plus voldoet aan de door de gemeente genoemde criteria.

Het perceel [REDACTED] is niet vermeld op de lijst van gevoelig bestemmingen (Bijlage 1 bij het ontwerp inpassingsplan). Anders dan TenneT stelt ligt het perceel [REDACTED] niet volledig buiten de magneetveldzone liggen. Voor de nieuwe 380kV-verbinding Rilland-Tilburg hanteert TenneT een indicatieve magneetveldzone van 90 meter (bij bundeling met de 380kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven) en een indicatieve magneetveldzone van 100 meter voor de te reconstrueren 380kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven. Ter plaatse van de stuifduinen hanteert TenneT echter slechts een indicatieve magneetveldzone van 80 respectievelijk 70 meter. Het magneetveldonderzoek vermeldt op pagina 18 voor het vaksegment 50N naar 51N een specifieke magneetveldzone van 80 meter en voor het vaksegment 51N naar 51 AN een specifieke magneetveldzone van 70 meter.

TenneT heeft de keuze om af te wijken van de indicatieve magneetveldzone als volgt gemotiveerd:

"En, gelet op de bijzondere situatie die zich omtrent de woning van [REDACTED] voordoet (nogmaals: niet bestemd in het onderliggend bestemmingsplan) is in dit geval specifiek gekeken naar de magneetveldzone in de nabijheid van de woning van [REDACTED]. Onze conclusie is dat deze magneetveldzone niet breder zal worden dan 80 meter uit het hart van de verbinding. In onze bijeenkomst van 8 april jl. hebben we aangegeven dat de magneetveldzone nog door een daartoe gecertificeerd bureau wordt berekend, zoals dit ook voor de volledige verbinding wordt uitgevoerd. Als deze berekening beschikbaar is, zal de berekening worden gedeeld."

De bedoelde berekening van de specifieke magneetveldzone hebben cliënten ondanks herhaalde verzoeken nooit ontvangen.

De waardevolle stuifduinen, schuilkelder en zomereiken op de percelen [REDACTED] en [REDACTED] en de percelen van Natuurmonumenten worden in ruimtelijke zin niet volledig ontzien. Variant Bruin Plus ontziet de stuifduinen niet volledig, maar schampt de teen van de meest zuidelijke stuifduin.

Dit volgt uit de volgende passage:

"Varianten Bruin en Bruin Plus schampen de teen van de meest zuidelijke stuifduin. Variant Bruin iets meer dan variant Bruin Plus. Van belang bij de stuifduinen is de vraag of de stuifduinen met zomereiken worden aangetast. Bij deze notitie is een tekening gevoegd met het 'raakvlak' tussen de standaardplanzone van de reconstructie van variant Bruin Plus en de (teen van de zuidelijke) stuifduin."

De hartlijn van de reconstructie ligt op ca. 35 meter van de teen van de stuifduinen. De draden/geleiders hangen in dit geval op ca. 18,7 meter uit het hart van de verbinding. Met een uitzwaai (vanwege wind) komen de draden/geleiders op ca. 25 meter uit het hart. Daarmee is er voldoende afstand tot de stuifduinen om geen impact te veroorzaken.

De mast staat niet op deze teen van de stuifduin. In de uitvoering zal het werkterrein ook buiten de (teen van de) stuifduin gehouden worden.

De stuifduin met zomereiken wordt daarmee niet aangetast."

TenneT voldoet dus niet aan de eis van gemeente Loon op Zand. TenneT probeert daar een draai aan te geven door te stellen dat het gaat om de stuifduinen met zomereiken en dat deze wel ontzien worden. Maar vast staat dat er wel degelijk een fysieke aantasting van de stuifduinen plaats vindt indien gekozen zou worden voor variant Bruin Plus.

Bovendien is de analyse van TenneT gebaseerd op eigen aannames wat betreft de referentiehoogte van de stuifduinen, die daardoor oostelijker komen te liggen. Visueel is echter duidelijk dat de meest westelijke gelegen punt van perceel [REDACTED] wel degelijk qua hoogte en natuursamenstelling onderdeel is van het te beschermen stuifduinencomplex. De hartlijn hoogspanning op circa 10 meter van deze punt voldoet niet aan de eisen.

TenneT heeft geen inhoudelijke toelichting gegeven op de effectenanalyse, op basis waarvan alle varianten (waaronder de eerdere voorkeursvariant Rood) inhoudelijk gewogen kunnen worden.

Magneetveldzone

Bij de Bosroute worden masten geplaatst van het type Moldau voor een combinatie van een 380 kV-lijn en een 150 kV-lijn. Cliënten menen dat de magneetveldzone groter is dan een enkele lijn. Zij menen voorts dat onvoldoende is onderzocht of deze dubbele verbinding voldoet aan de grenswaarde van 0,4 μ T welke in het kader van het voorzorgsbeginsel in acht moet worden genomen. De magneetveldzones van Windrackmasten vergeleken met Moldaumasten berusten op aannames en zijn niet gebaseerd op dubbele tracés.

Het inpassingsplan vermeldt dat in het kader van het ontwerp inpassingsplan ook de specifieke magneetveldzone is berekend. TenneT stelt dat het verschil tussen de indicatieve en de specifieke magneetveldzone bij een bovengrondse verbinding onder meer wordt veroorzaakt door de plaats van en de afstand tussen masten en de hoogte van de geleiders ten opzichte van het maaiveld in het locatie specifieke geval. De specifieke magneetveldzone (die bepalend is voor het beleidsadvies inzake hoogspanningslijnen en het magneetveld) geeft aan of al deze genoemde gevoelige objecten zich wel of niet binnen de magneetveldzone gaan bevinden.

TenneT heeft een onjuiste voorstelling gegeven van de situering van het tracé van de variant Bruin plus ten opzichte van de stuifduinen. TenneT hanteert ten onrechte een hogere referentiehoogte (op de kaart weergegeven als "instuifwal - zeer hoog") waardoor het lijkt dat het tracé van variant Bruin Plus langs de contouren van de stuifduinen gaat. Het tracé gaat echter over het lagergelegen gedeelte van de stuifduinen dat eveneens deel uitmaakt van het duinencomplex met ecologische- en cultuurhistorische waarden. De westelijke grens van de stuifduinen, zijnde de kant waar het tracé is beoogd, waarborgt de nog originele samenstelling van de duin en vegetatie. Cliënten verwijzen naar de bijgevoegde kaarten (bijlage 1 en 2).

202200036

Ten onrechte hanteert TenneT bij [REDACTED] een specifieke magneetveldzone van 80 meter. TenneT stelt dat door positionering van de masten en verhoogde masten ter plaatse van de stuifduinen een geringere specifieke magneetveldzone gehanteerd mag worden. Bij het bepalen van de effecten is uitgegaan van de indicatieve magneetveldzone die is berekend op basis van een aantal aannames overeenkomstig de Handreiking van het RIVM voor het berekenen van de specifieke 0,4 μ T-zone in de omgeving van bovengrondse hoogspanningslijnen. Voor de nieuwe 380kV-verbinding Rilland-Tilburg hanteert TenneT een indicatieve magneetveldzone van 90 meter (bij bundeling met de 380kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven) en hanteert TenneT een indicatieve magneetveldzone van 100 meter voor de te reconstrueren 380kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven. De woning aan het [REDACTED] is in de effectentabel als apart raakvlak benoemd. TenneT dient derhalve een magneetveldzone van 100 meter te hanteren.

Aangezien het inpassingsplan niet bepaald waar de masten komen te staan, moet een gelijke maatstaf gehanteerd worden. Het kan niet zo zijn dat TenneT wanneer het haar uitkomt eenzijdig kan bepalen dat de (specifieke) magneetveldzone op bepaalde gedeeltes van het traject geringer is, op grond van niet te controleren gegevens zoals nog niet uitgewerkte mastposities.

Daarbij dient tevens rekening gehouden te worden met mast- en draadincidenten, zoals bij de mastenbreuk in Oosterwolde in 2021. Verhoogde masten zijn extra gevoelig voor calamiteiten.

Cliënten verwijzen naar de kaart verhoogde masten en foto van de mastbreuk in Oostwolde (bijlage 3 en 4).

Voorts wenst [REDACTED] op te merken dat de afstand van de magneetveldzone tot haar woonhuis onvoldoende is om ziektes als gevolg van de stralingen, zoals dementie, alzheimer en kanker uit te sluiten. [REDACTED] heeft meerdere keren aan TenneT gemeld dat het woonhuis opgebouwd is op een groot ijzeren grondframe, de standers en alle spanten zijn van ijzer en ook het dak, waardoor het gevoeliger is voor elektrische- en magnetische velden. Tevens is de overlast van geluiden en storingen die de draden en aansluitingen van het dubbel 380 kV tracé maken, de zogenaamde coronageluiden, erg hoog/groot. Zeker in verhouding tot de huidige stilte in het bos.

[REDACTED] vindt het uitermate vreemd dat voor haar woning en de waardevolle stuifduinen een specifieke afstand van 80 meter gehanteerd wordt, terwijl op de Bosroute voor de modelbouwvliegclub – een niet gevoelige bestemming – een extra knik in het tracé en een specifieke afstand van 150 meter gehanteerd wordt en dat bij de Galgeneindsestraat, die eerst in de magneetveldzone lag, het tracé verschoven is zodat de magneetveldzone op 150 meter ligt.

[REDACTED] vreest dat het woonhuis op [REDACTED] en de schuilkelder, welke zijn gebouwd op duinzand, als gevolg van de (bouw)werkzaamheden en het (bouw)verkeer mogelijk zullen verzakken.

Leefomgeving

Tot slot worden de percelen [REDACTED] en [REDACTED] (onevenredig) zwaar aangetast door de kaalslag van het bos en zicht op een dubbel 380kV tracé in plaats van volledig verscholen te wonen in een bos.

Coronageluiden

Bij dit zware dubbelen 380Kv tracé is de overlast van geluid en storingen zeer groot.

Effecten

In punt 2 van de antwoordnota wordt melding gemaakt van de opmerking van de gemeente Loon op Zand, dat het inpassingsplan te vroeg komt voor de uitwerking van de 'Bosroute'. De gemeente merkt op dat zij het hierin opgenomen tracé niet als definitief kunnen beschouwen, omdat juist nog niet is voldaan aan een cruciaal punt, namelijk een complete en juiste vergelijking van de tracés in de integrale effectenanalyse. De gemeente acht het essentieel voor zowel de werkgroep Kraanven als de gemeente hoe de varianten zijn gewogen om inzicht te krijgen hoe met variant Bruin Plus invulling wordt gegeven aan een zorgvuldige afweging van alle belangen in het gebied.

Ten onrechte stelt TenneT in haar reactie dat de vergelijking van de verschillende varianten is toegelicht in de notitie 'Effectenbeschrijving varianten Bosroute' van 8 februari 2021 (kenmerk 00.678.20 0900025). De effectenbeschrijving geeft geen inzicht in de effecten van variant Bruin Plus ten opzichte van de variant Rood

In punt 5 van de van de antwoordnota wordt melding gemaakt van de opmerking van de gemeente Loon op Zand, dat er een eerste bureauonderzoek is uitgevoerd, dat voor zover de gemeente weet nog niet is voorgelegd aan de gemeentelijke archeoloog. De gemeente stelt de volgende vragen:

- Is de woning [REDACTED] meegenomen als gevoelige bestemming?
- Is het meest recente tracé (Bruin Plus) in het bureauonderzoek opgenomen?
- Is de vorig jaar 'ontdekte' schuilkelder aan het [REDACTED] hierin meegenomen?
- Hoe wordt omgegaan met de detailuitwerkingen, in het tracé dan wel bij het bepalen van de locaties van de mastvoeten?

[REDACTED] heeft aangegeven dat de schuilkelder archeologische waarden heeft. TenneT heeft de deze waarde ten onrechte niet aan het perceel toegekend, omdat dit een extra rood vlak in de effectentabel zou opleveren, zodat variant Bruin Plus dan slechter zou scoren dan variant Rood.

TenneT stelt zonder enige onderbouwing dat het archeologisch onderzoek is aangepast naar aanleiding van het vooroverleg dat heeft plaatsgevonden en dat hierin is ook het meest recente tracé Bruin Plus is opgenomen en dat het archeologisch onderzoek voor een reactie/akkoord is voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog of de adviseur van de gemeente. Een archeologisch onderzoek heeft, voor zover cliënten weten, nooit plaatsgevonden.

Masten

In projectboek 3 blz. 34/35 maart 2019 is wordt nog als uitgangspunt gehanteerd dat op het gehele traject zogenaamde wintrackmasten geplaatst worden. Omdat het grootste deel van het tracé Rilland-Tilburg in het open veld ligt, is uiteindelijk toch besloten voor beter bij dit landschap passende vakwerkmasten (moldaumasten). De Bosroute – de naam zegt het al – betreft vooral bosgebied, dus geen open veld, waar beter windrackmasten toegepast kunnen worden. Dit klemt temeer omdat de oude masten bij Lobelia gesloopt worden. Vanaf de vuilstortplaats kunnen "geruisloos" wintrackmasten toegepast worden voor de laatste 5 kilometer naar de Spinder.

Bij gebruik van windtrackmasten is de tracébreedte smaller dan bij vakwerkmasten/moldaumasten. Bij bundeling is het gunstig effect van wintrackmasten nog signifikanter. Bijkomend voordeel hiervan is dat een minder breed tracé gunstig is voor natuur. Elke meter besparing in de tracébreedte levert extra natuur op. Omdat de middelste traverse van Moldaumasten even breed uitsteken als bij de Donaumast is het magneetveld van de Moldaumast veel hoger dan nu wordt aangegeven door TenneT. De door TenneT toegezegde berekening van de specifieke magneetveldzone door een onafhankelijke deskundige omstreeks juni 2021 is door cliënten nooit ontvangen.

Wintrackmasten maken optimaal gebruik van de beschikbare ruimte in de omgeving, geven een smaller magneetveld, zijn flexibel in gebruik, onderhoudsvriendelijk (minder verstoring natuur). Een ander, nog betere, optie is een ondergronds tracé.

Conclusie

Cliënten menen dat onvoldoende inzichtelijk is, wat de gevolgen van het tracé Bruin Plus zijn voor de woning op [REDACTED] en het stuifduinencomplex met zomereiken en schuilkelder op de percelen [REDACTED] en de percelen van Natuurmonumenten. Voorts menen zij dat ten onrechte een afstand wordt gehanteerd van 80 respectievelijk 70 meter vanuit de hartlijn van de moldaumasten, terwijl onvoldoende duidelijk is wat de gevolgen zijn van de dubbele verbinding voor de magneetveldzone, elektriciteitszone en coronageluiden van de daadwerkelijke mastposities nog niet bekend zijn en de stuifduinen niet volledig ontzien worden indien een specifieke magneetveldzone van 80 respectievelijk 70 meter gehanteerd wordt.

Cliënten menen dat het nieuwe tracé meer westelijk gepositioneerd moet worden (zoals variant Rood), het oude/bestaande tracé moet volgen, ondergronds moet gaan, om het stuifduinencomplex met zomereiken en schuilkelder volledig te ontzien en dat windrackmasten gebruikt dienen te worden om onnodige bomenkap te voorkomen en de hoeveelheid grondgebruik met de helft te verminderen om dit probleem op te lossen.

Variant Rood komt veruit als beste meest gunstigste tracé in alle effectenanalyses naar voren en is eerder goedgekeurd door de Minister, reden waarom cliënten verzoeken om de keuze voor Variant Bruin Plus te heroverwegen en terug te keren naar variant Rood om alle problemen en hoge kosten die Bruin Plus met zich meebrengt te vermijden.

Deze zienswijze wordt tevens digitaal ingediend via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kV-post.

Uw ontvangstbevestiging, berichten over de verdere behandeling en reactie op de zienswijze, zien ik graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

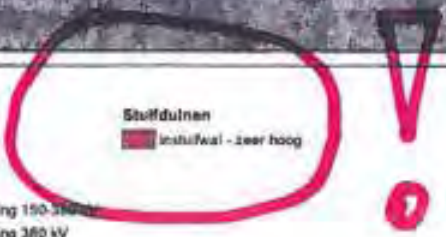
BIJLAGE I

202200036

nbl 380kV / 150kV
 ontrastie bestaende 380 kV
 -Inpassingsplan
 ling - Hoogspanningsverbinding 150-380kV
 ling - Hoogspanningsverbinding 380 kV

Versie	1.1	Datum	11/10/2021
Status	Concept	Schaal	1:1.500
Auteur	DM-DA	Formaat	A3
Kenmerk			

0 10 20 30 40 50
 Meter

N

Bylage I

BIJLAGE II

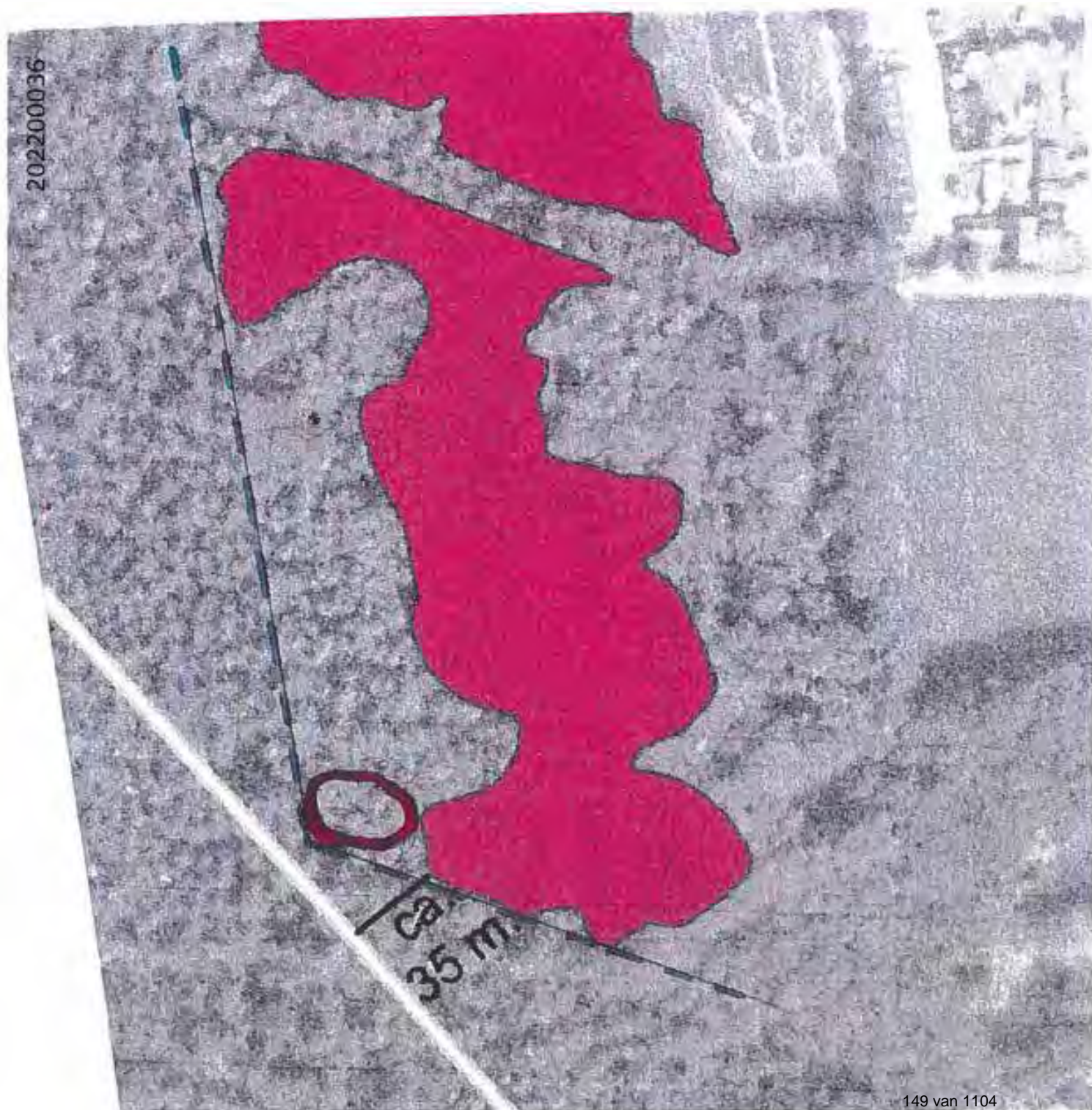
202200036

Bijlage II

----- PERCEELS GRENS

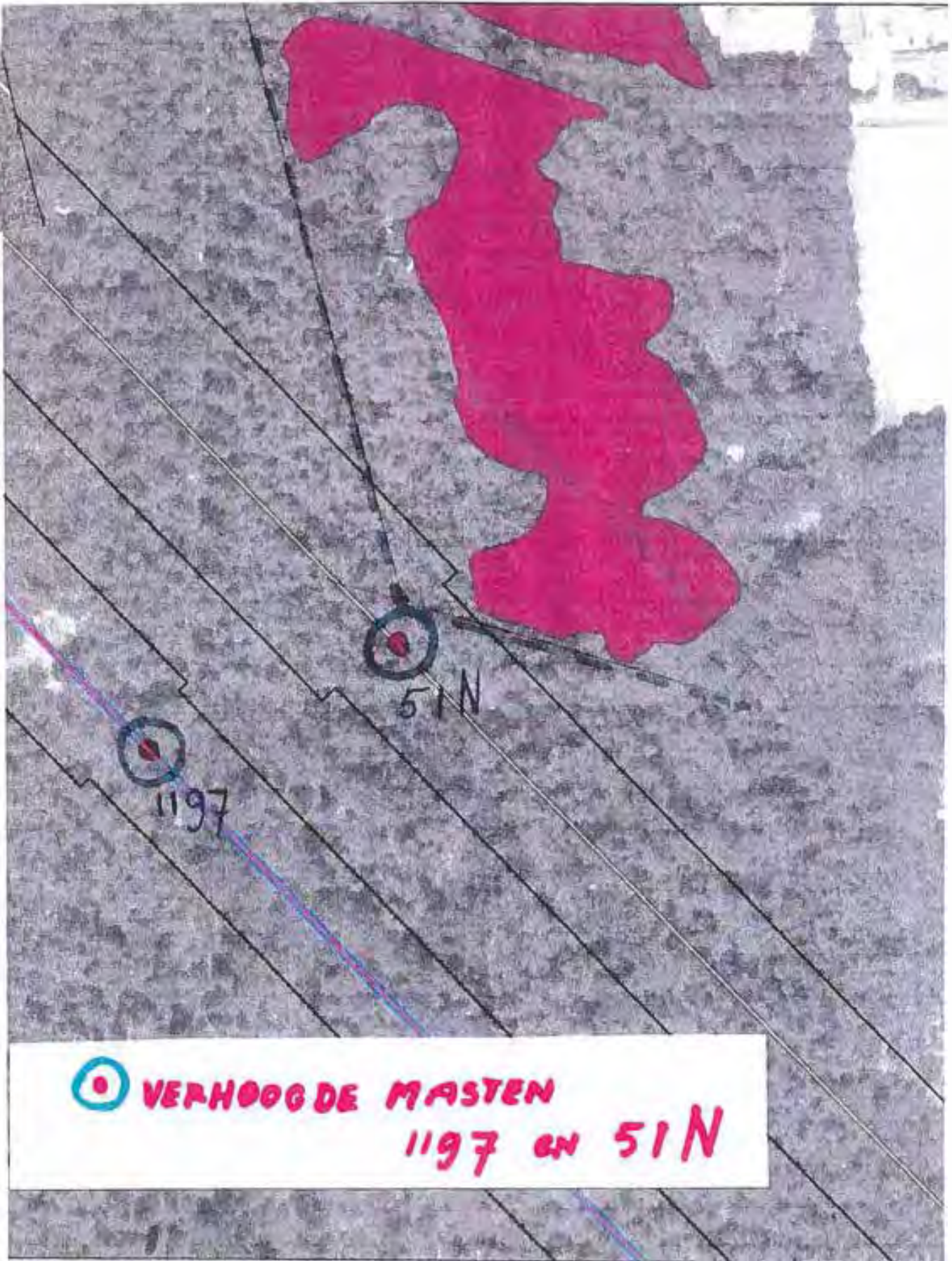

○ MAAT GEVEND STUIFDUIN

BIJLAGE III

202200036

 VERHOOG DE MASTEN
1197 EN 51N

1150kV
 twaakende 380 kV
 tpaalen
 paastringaerbinding 150-380 kV
 paastringaerbinding 380 kV

 Stuttdaunen
 instu'haal - zeer hoog

Bijlage III

Version	1.1	Datum	15/10/2021
Status	Concept	Schaal	1:1.500
Auteur	DM-DA	Formaat	A3
Rechtsmerk			
0 10 20 30 40 50		 Meter 	

BIJLAGE IV

202200036

foto Goos van der Veen/ANP/HH. Omgewaalde hoogspanningsmasten na een storm in het Gelderse Oosterwolde; juni vorig jaar.

Bijlage IV

Verzonden: 1/25/2022 3:34:36 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: ██████████

Tussenvoegsel(s): █████

Voorletters: █████

Straat: ██████████

Huisnummer: █████

Postcode: ████████

Woonplaats: ████████

Land: ██████████

Telefoonnummer: ████████████████████

E-mailadres: ████████████████████

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ja, de argumentatie om te kiezen voor een ander trace dan trace rood (2017) lijkt ingegeven door de 2 grootste burens waar wij, woonachtig op ██████████ al veel veranderingen van moeten slikken. De argumentatie had moeten onderbouwd worden met de mening van de bewoners, aangezien zij er wonen en werken. Bij Trace rood hoeft er minder gekapt te worden waardoor er meer natuur bespaard blijft. En heel belangrijk, het is verder weg van de bebouwing en uit het zicht.

86234182_7274742_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, het ontwerp plan is tot mij gekomen door burens. Hiervan ben ik als recreatiebedrijf niet bij betrokken geweest, terwijl mijn gasten veel gebruik maken van natuurgebied Huis ter Heide. Hier ga ik financieel schade van ondervinden.

86234182_7274743_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Mijn recreatiebedrijf komt dicht bij het trace te liggen. Dit is aan het einde van mijn straat. Gasten die op mijn bedrijf verblijven, maken veel gebruik van natuurgebied Huis ter Heide ter ontspanning. Van dit gebied blijft niets over met de komst van het trace. Dit gaat mijn klanten kosten waardoor ik inkomen ga missen.

86234182_7274744_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute.pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik mis in het gehele traject een uitnodiging om een info avond bij te wonen als ondernemer en als burger. Wij zijn hiermee flink overvallen en hebben sterk de indruk dat andere partijen met Tennet samen een gemeenschappelijk doel hebben gehad. Waarbij geen rekening is gehouden met oa mijn recreatiebedrijf en als burger/omwonende met mijn gezin.

86234182_7274745_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute.pdf

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: Buurtschap Kraanven

Betreft: Zienswijze hoogspanningskabels ter plaatse van de Bosroute Loon op Zand

Geachte heer/mevrouw,

Betreft het voorgenomen hoogspanningstracé Zuid-West 380 kV Oost, ter plaatse van de Bosroute (2 x 380 KV + 1 x 150 KV) willen wij als Buurtschap Kraanven onze bezwaren kenbaar maken.

1. In de documenten wordt gesteld dat iedere belanghebbende een werkatelier heeft kunnen bijwonen om zijn belangen en mogelijke bezwaren kenbaar te maken. Echter is aan de oostzijde van het tracé de bosroute, al dan niet bewust, verzaakt de belanghebbende te informeren. Hierdoor zijn de mensen woonachtig ten oosten van de voorgenomen bosroute niet in de gelegenheid gesteld om hun belangen en bezwaren kenbaar te maken. Er heeft dan ook in het werkatelier over de bosroute geen volledige belangenafweging plaatsgevonden. Juist in dit werkatelier is door Natuurmonumenten gevraagd om een tracé zo oostelijk mogelijk. In het gehele proces hierna blijkt dit verzoek van Natuurmonumenten door Tennet als vaststaand uitgangspunt genomen te zijn. In de gesprekken met de Buurtcommissie Kraanven en TenneT is herhaaldelijk gevraagd om in een nieuw werkatelier alsnog een volledige belangenafweging te maken. Echter tot op heden is dit telkens door TenneT afgewezen.
2. Het huidige voorgestelde tracé Bosroute bruin plus voldoet niet aan de gestelde randvoorwaarden. Namelijk daar waar mogelijk dient het onderzoek naar een tracé alle belanghebbende te respecteren. In deze specifieke situatie is tracé rood (midden door het bos en reeds in 2017 door de minister goedgekeurd), het tracé waarin wel de belangen van alle belanghebbende gerespecteerd worden. Dit blijkt ook uit de eigen effectenanalyse van Tennet (opgenomen in notitie Tennet d.d. 8 februari 2021, referentie 002.678.200900025), waarin het tracé rood als beste optie naar voren komt. Daarnaast heeft de Buurtcommissie Kraanven in een gesprek vraagtekens gezet bij de beoordeling van de door haarzelf aangedragen varianten, echter Tennet heeft hier niet meer op gereageerd en naar onze mening heeft geen reële effectenanalyse plaatsgevonden. Ondanks dat komt in de eigen effectenanalyse van Tennet nog steeds tracé Rood als de beste optie naar voren. Daar komt bij dat op deze manier de gevoelige bestemming [REDACTED] vrijgespeeld wordt en blijft ook [REDACTED] buiten de magneetzone. Daarnaast wordt met het tracé rood ook de stuifduinen en de hierin gelegen schuilkelder volledig ontzien. De stuifduinen en schuilkelder waarvan in verschillende rapporten de waarde is vastgesteld en waarop ook de heemkundekring Loon op Zand nadrukkelijk de cultuur-historische waarde heeft bepaald.
3. Door het tracé verder oostelijk neer te leggen worden er onnodig risico's genomen inzake de gezondheid van de bewoners en belangrijker nog van de kinderen woonachtig ten oosten van het tracé. Het is voor ons simpelweg niet uitlegbaar dat deze risico's moedwillig worden genomen. Het rode tracé wat midden door het bos loopt brengt deze gezondheidsrisico's voor de bewoners en onze kinderen niet mee.
4. Het voorgenomen tracé is dermate dicht aan de bosrand dat de hoogspanningskabels/masten vanuit de straten Kraanven, Duikse Hoef en Blauwloop erg in het zicht liggen boven de bosrand. Dit brengt schade toe aan de menselijke leefomgeving, woongenot en zorgt voor onnodige horizonvervuiling. Het landschappelijke zicht wordt teniet gedaan door het tracé bruin plus. Bij tracé rood zal dit minder zijn. Rood ligt namelijk verder in het bos en dit veroorzaakt ook ten westen van het tracé geen problemen.

5. Wij verzoeken u de keuze voor de moldau masten te heroverwegen. Het aantal gevoelige bestemmingen en de benodigde boskap zullen door het toepassen van wintrack masten significant afnemen. Juist in de nieuwsbrieven van TenneT wordt zeer positief gesproken over de wintrackmasten. Daarnaast geeft Tennen aan dat de hoeveelheid boskap voor haar een reden is om niet terug te gaan naar tracé Rood, maar te blijven bij tracé Bruin plus. Daarnaast zal ook de magneetveldzone minder breed worden en dat is logischerwijs ook in het belang voor ons als bewoners ten oosten van de bosroute. De keuze voor de moldau masten lijkt vanuit ons oogpunt slechts een financiële achtergrond te hebben.
6. Wij verzoeken overleg met TenneT betreffende mogelijke werkterreinen gelegen aan het Kraanven. Hierover hebben wij niets kunnen vinden in het ontwerp inpassingsplan. We benadrukken dat het Kraanven een landbouwweg is en geen weg voor uitzonderlijk veel/zwaar bouwverkeer.

Aanvullend is het verloop van de communicatie tussen de Buurtcommissie en TenneT in verschillende samenstellingen aangegeven en waarop onze bezwaren zijn afgewogen.

- In 2017 is er in het Maoske in de Moer een bijeenkomst bijgewoond waar het voorgenomen keuzetracé Rood is toegelicht. Op een directe vraag aan Wethouder Gerard Bruijniks van de gemeente Loon op zand, is er toegezegd dat het tracé midden in het bos zou komen te liggen en dat de bewoners aan het oosten van het bos geen enkele hinder zouden gaan ondervinden.
- In maart 2019 is projectboek 3 uitgekomen. Hierin is te zien dat tracé rood is aangepast naar variant oranje. Bij deze variant werden enkele bewoners van onze buurt gevoelige bestemming, echter zijn zij nooit uitgenodigd en hebben daardoor niet kunnen deelnemen aan het werkatelier.
- Op een e-mail aan TenneT dd 19-03-2019 kwam dd 3-04-2019 een reactie van TenneT dat het voorgenomen tracé Rood verder is uitgewerkt met de omgeving en het resultaat hiervan, een oostelijk tracé Oranje, in het projectboek is opgenomen.
- NB tot op dit moment is er geen contact geweest en gezocht met de bewoners/ belanghebbende ten oosten van de bosroute door TenneT.
- In een e-mail aan TenneT dd 6-4-2019 is TenneT er op gewezen dat onder het voorgenomen tracé Oranje particulieren wonen. Op deze e-mail is nimmer een reactie gekomen, wel heeft [REDACTED] nadien aangegeven dat de e-mail wel was ontvangen.
- Op 12 maart 2020 is er voor het eerst door Tennen telefonisch contact gelegd met [REDACTED] van [REDACTED] inzake het voorgenomen tracé Oranje. Dit was haar eerste contact met TenneT en het moment dat zij bekend werd met het voorgenomen tracé recht over haar woning en perceel.
- Hierna volgden diverse overleggen tussen bewoners ten oosten van de Bosroute, TenneT en hierbij is veelal ook de Gemeente Loon op zand bij aanwezig.
- In deze gesprekken zijn diverse foutieve uitgangspunten van TenneT besproken en verder uitgezocht. Hierin is herhaaldelijk verzocht om opnieuw een effectenanalyse uit te voeren waarin alle nieuwe informatie volledig wordt opgenomen. Daarnaast is verzocht om in een nieuw werkatelier te komen tot een volledige belangenafweging waarin naast de belangen van de bewoners ten Westen, de Modelvliegclub, Natuurmonumenten en de Efteling ook de belangen van de bewoners ten Oosten worden meegenomen. TenneT heeft dit steeds geweigerd en uiteindelijk éénzijdig het voorgenomen tracé Oranje aangepast naar tracé Bruin en later naar tracé Bruin plus.

Ons inziens heeft TenneT bewust voor de strategie gekozen om ten oosten van de bosroute niemand te informeren. Zodoende kon er in het werkatelier goed meegedacht worden met de wensen van Natuurmonumenten en de Efteling, namelijk een tracé zo oostelijk mogelijk. Zonder dat er in de werkateliers de belangen van de bewoners ten oosten van het tracé meegenomen werden.

Daarnaast zijn er door TenneT in eerste instantie verkeerde rapportages gehanteerd betreffende waardevol bosgebied en stuifduinen die als lichte verhoging in het maaiveld werden aangemerkt. Het voorgenomen tracé Oranje zou recht over de stuifduinen met de zomereiken heen gaan. Toen Tennen daar achter kwam werd er niet teruggekeerd naar tracé Rood, maar is het tracé door Tennen in twee stappen opgeschoven naar uiteindelijk tracé Bruin plus. Terwijl juist TenneT eerder aangaf in een bijeenkomst op 19-01-2021 bij het Experience Island dat er niet kon worden afgeweken van

het tracé Oranje, omdat dit tot een zwabberend tracé zou leiden. Echter na een week blijkt een zwabberend tracé, zowel in de breedte als in de hoogte, Bruin plus te zijn goedgekeurd door het ministerie EZK. Uit alles blijkt dat als er geen stuifduinen waren, het tracé Oranje, zonder de belangen van de bewoners ten oosten mee te nemen, de voorkeur had gekregen.

Wij zijn er van overtuigd dat als TenneT het proces beter had begeleid, ons als bewoners tijdig had geïnformeerd en in de werkateliers had meegenomen we niet in de huidige situatie terecht waren gekomen. In onze afwezigheid is het tracé van Rood naar Oranje geschoven en daarna is er slechts door het bestaan van de stuifduinen iets naar het westen opgeschoven. Het had gerechtvaardigd en tevens noodzakelijk geweest de werkateliers, waarin ook wij als bewoners ten oosten vertegenwoordigd werden, nogmaals te laten plaatsvinden. Daarin hadden de wensen en belangen van alle belanghebbenden openlijk besproken kunnen worden en had op basis daarvan een weloverwogen besluit genomen kunnen worden inzake het voor te nemen tracé.

Bovenstaande laat duidelijk zien dat onze belangen niet zijn meegenomen in dit gehele proces en dat niet anders besloten kan worden dan dat het proces terug moet gaan naar het begin, namelijk tracé Rood. Zoals destijds in 2017 aan ons is toegezegd.

Verzonden: 1/25/2022 5:15:59 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s): ██████
Voorletters: █
Straat: Oud Drimmelen
Huisnummer: 12
Postcode: 4924 EK
Woonplaats: Drimmelen
Land: Nederland
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: ██████████
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Oud Drimmelen Recreatie

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

--zie bijlage hoort bij de volgende opmerkingen niet bij deze

86238762_7275395_bijlage_bij_zienswijze_I.jpg

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er zijn geen mastposities bepaald in het ontwerp-inpassingsplan. Hier is in 2019 ook al met u over gesproken (zie bijlage) en er is nog steeds geen duidelijkheid hierover.

Op jullie site zijn echter al wel mastlocaties zichtbaar. Na overleg met ██████████ en zijn collega op 16 december jl. bleek dat deze locaties eigenlijk al vast liggen.

86238762_7275396_190522_286_Mastplaatsingsformulier_bijlage_bij_zienswijze.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Wanneer de te plaatsen masten niet in de pas komen te lopen zal dat zeer storend worden ten aanzien van het open karakter van het landschap. Als recreatie bedrijf verwachten wij als gevolg hiervan veel minder gasten te ontvangen. Wanneer je de masten niet in de pas laat lopen de draden ook niet evenwijdig doorhangen krijg je een soort gordijn wat ook niet gewenst is voor de vele vogels die overvliegen vanuit de Biesbosch. Te denken valt aan ganzen die tegenwoordig ook in dit gebied overwinteren.

86238762_7275397_bijlage_bij_zienswijze_II.jpg

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

In de bijlage de voorstellen waar u kunt zien hoe het wél mogelijk is om de masten in de pas te laten lopen waarbij de rust in het open landschap bewaard blijft. Wij hopen dat u serieus wil kijken naar de tekeningen omdat u op een afstand van ongeveer 6 km al twee masten minder hoeft te plaatsen. In een eerder overleg op 16 december jl. met ██████████ en zijn collega bleek dat het technisch mogelijk is om dit te doen maar dat er dan een tijdelijke mast gezet moet worden tijdens de bouw.

86238762_7275398_bijlage_bij_zienswijze_III.jpg

Met het aanpassen van de mastlocaties bij Hooge Zwaluwe is het mogelijk om ook hier 1 mast te verwijderen.

Aanpassing in de vorm van zwarte lijn op deze foto.

CLASSIFICATIE
DATUM

C1: Public Information
8 mei 2019

ONDERWERP Mastplaatsingsformulier / locatie kabel / locatie werkterrein
Project Zuid-West 380kV-Oost
Projectnummer: 002.678.20

Kenmerk: (in te vullen door TenneT)

	In te vullen door rentmeester
<i>Datum:</i>	21 mei 2019
<i>Naam rechthebbende:</i>	██████████
<i>Dossiernummer:</i>	286
<i>Rechtstand:</i>	1133-1148
<i>Betreffende mastnummer(s) of kadastrale percelen:</i>	
<i>Evt. samenhang andere rechtstanden</i>	

Reden van wijziging mastplaatsing / ligging werkterrein (toelichting rechthebbende + evt. kaart/tekening ter verduidelijking)

██████████ geeft aan dat er afspraken zijn tussen ZLTO en TenneT over de plaatsing van de masten. De afspraak is dat de masten op gelijke hoogte (in de pas) worden geplaatst met de bestaande 380 kV masten. Dit betekent dat er een mastlocatie zou komen op het perceel van ██████████. De reden hiervoor is dat er meer 'rust' in het landschap ontstaat. De masten zouden in de pas lopen vanaf Hoge Zwaluwe tot aan Geertruidenberg. Het gaat hier om de masten 1137 en 1138. De monitoringscommissie M.E.R. heeft op 3-2-17 vanuit RVO een brief verzonden aan TenneT. In de notitie van ██████████ d.d. 8-2-17 staat in paragraaf/nummer 12 iets over 'in de pas lopen'.

QzA van 28-2-17 waar een melding stond over in de pas lopen.

NB: Bespreek (alle) mogelijke varianten – alle verzoeken van de rechthebbende.

met het aanpassen van het traject blijft de afstand tot aan de woning ruim voldoende.

met deze aanpassingen wordt meer rust ervaren door de masten in de pas te plaatsen en het voordeel is dat er op dit kleine stuk 2 masten minder nodig zijn.

Aanpassing in de vorm van zwarte lijn op deze foto.

→ Aanpassing in de vorm van blauwe streepjes op deze foto

op bovenstaande tekeningen is duidelijk te zien dat in de pas lopen mogelijk is
Dat scheelt 1 uur 15 minuten op het traject tussen G-Beng en Hooge Zwaluwe.

→ Aanpassing in de vorm van puntjes op deze foto

Verzonden: 1/25/2022 5:39:18 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: ████████
Straat: ██████████
Huisnummer: █
Postcode: ████████
Woonplaats: ██████████
Land: ██████████
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: ██████████
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: ██████████ ██████████

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

nee

86239822_7275510_25.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

25-01-2022

Aan : Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost

Onderwerp : Bezwaar/zienswijze ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380kV Oost

Hierbij wil ik mijn zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost indienen.

Het inpassingsplan heeft tot gevolg dat de hoogspanningsdraden boven enkele van mijn percelen landbouwgrond komen te hangen. Dit is een belemmering van het eigendomsrecht van de in mijn bezit zijnde gronden. Daarnaast wordt de toekomstige hoogspanningslijn gebruikt door commerciële energie aanbieders, dus van algemeen belang waarvoor deze lijn aangelegd moet worden, is geen sprake.

Ook voorziet dit inpassingsplan in een aanpassing van het Kromgat ten zuiden van mijn agrarisch bedrijf. Dit wordt vermeld onder maatregelcode : Oo-O1 gemeente Oosterhout.

Deze maatregel houdt in : Het herstellen en versterken van de landschaps- en structurele en uitvoering het geven aan compensatieopgave.

Hierbij wordt ten zuiden van de nieuwe hoogspanningslijn een rij met zeer hoge beplanting gerealiseerd. Ik heb zelf in 2021 geïnvesteerd in een manier om mijn bedrijf energieneutraal te maken. Dit heb ik gedaan met de plaatsing van een kleine windmolen die energie opwerkt voor mijn eigen bedrijf. De geplande hoge beplanting van de maatregel Oo-O1 gemeente Oosterhout is gesitueerd op korte afstand ten zuiden van mijn windmolen waar 90% van de wi

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

nee

25-01-2022

Aan : Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost

Onderwerp :Bezwaar/zienswijze ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380kV Oost

Hierbij wil ik mijn zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost indienen.

Het inpassingsplan heeft tot gevolg dat de hoogspanningsdraden boven enkele van mijn percelen landbouwgrond komen te hangen. Dit is een belemmering van het eigendomsrecht van de in mijn bezit zijnde gronden. Daarnaast wordt de toekomstige hoogspanningslijn gebruikt door commerciële energie aanbieders , dus van algemeen belang waarvoor deze lijn aangelegd moet worden, is geen sprake.

Ook voorziet dit inpassingsplan in een aanpassing van het Kromgat ten zuiden van mijn agrarisch bedrijf. Dit wordt vermeld onder maatregelcode : Oo-O1 gemeente Oosterhout.

Deze maatregel houdt in : Het herstellen en versterken van de landschaps- en structurele en uitvoering het geven aan compensatieopgave.

Hierbij wordt ten zuiden van de nieuwe hoogspanningslijn een rij met zeer hoge beplanting gerealiseerd. Ik heb zelf in 2021 geïnvesteerd in een manier om mijn bedrijf energieneutraal te maken . Dit heb ik gedaan met de plaatsing van een kleine windmolen die energie opwerkt voor mijn eigen bedrijf. De geplande hoge beplanting van de maatregel Oo-O1 gemeente Oosterhout is gesitueerd op korte afstand ten zuiden van mijn windmolen waar 90% van de wind voor mijn molen vandaan komt . Ik voorzie dan ook door dit plan grote gevolgen voor de rentabiliteit van mijn molen.

Om reden van bovenstaande maak ik bezwaar tegen het ontwerp-inpassingsplan Zuid- West 380 kV Oost.

Hoogachtend,

[Redacted signature block]
e-mai [Redacted]
[Redacted]

Verzonden: 1/25/2022 5:43:02 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Rijnring
Huisnummer: 18
Postcode: 5152 RA
Woonplaats: Drunen
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: voorzitter@radiovliegclubbrabant.nl
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: Radio Vliegclub Brabant
Organisatie: Radio Vliegclub Brabant

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

We zijn van mening dat de afstand van het tracé tot ons "modeluchtvaartterrein" groter kan zijn als het traject 30 meter in zuidwestelijke richting wordt verlegd en als de masten vlak langs de Veldstraat worden gesitueerd.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

neen

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ons vlieggebied wordt aangetast. Ons modeluchtvaartterrein bestaat al 50 jaar en we proberen dus de aantasting van ons vlieggebied zo klein mogelijk te laten zijn.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

neen

Verzonden: 1/25/2022 8:35:08 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Buurtschap Kraanven
Organisatie: Buurtschap Kraanven

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Hiervoor verwijzen wij u graag naar bijgevoegde zienswijze ingediend namens het buurtschap Kraanven.

86244064_7276063_20220125_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute_Buurtschap_Kraanven.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Hiervoor verwijzen wij u graag naar bijgevoegde zienswijze ingediend namens het buurtschap Kraanven.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Hiervoor verwijzen wij u graag naar bijgevoegde zienswijze ingediend namens het buurtschap Kraanven.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Hiervoor verwijzen wij u graag naar bijgevoegde zienswijze ingediend namens het buurtschap Kraanven.

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: Buurtschap Kraanven

Betreft: Zienswijze hoogspanningskabels ter plaatse van de Bosroute Loon op Zand

Geachte heer/mevrouw,

Betreft het voorgenomen hoogspanningstracé Zuid-West 380 kV Oost, ter plaatse van de Bosroute (2 x 380 KV + 1 x 150 KV) willen wij als Buurtschap Kraanven onze bezwaren kenbaar maken.

1. In de documenten wordt gesteld dat iedere belanghebbende een werkatelier heeft kunnen bijwonen om zijn belangen en mogelijke bezwaren kenbaar te maken. Echter is aan de oostzijde van het tracé de bosroute, al dan niet bewust, verzaakt de belanghebbende te informeren. Hierdoor zijn de mensen woonachtig ten oosten van de voorgenomen bosroute niet in de gelegenheid gesteld om hun belangen en bezwaren kenbaar te maken. Er heeft dan ook in het werkatelier over de bosroute geen volledige belangenafweging plaatsgevonden. Juist in dit werkatelier is door Natuurmonumenten gevraagd om een tracé zo oostelijk mogelijk. In het gehele proces hierna blijkt dit verzoek van Natuurmonumenten door Tennet als vaststaand uitgangspunt genomen te zijn. In de gesprekken met de Buurtcommissie Kraanven en TenneT is herhaaldelijk gevraagd om in een nieuw werkatelier alsnog een volledige belangenafweging te maken. Echter tot op heden is dit telkens door TenneT afgewezen.
2. Het huidige voorgestelde tracé Bosroute bruin plus voldoet niet aan de gestelde randvoorwaarden. Namelijk daar waar mogelijk dient het onderzoek naar een tracé alle belanghebbende te respecteren. In deze specifieke situatie is tracé rood (midden door het bos en reeds in 2017 door de minister goedgekeurd), het tracé waarin wel de belangen van alle belanghebbende gerespecteerd worden. Dit blijkt ook uit de eigen effectenanalyse van Tennet (opgenomen in notitie Tennet d.d. 8 februari 2021, referentie 002.678.200900025), waarin het tracé rood als beste optie naar voren komt. Daarnaast heeft de Buurtcommissie Kraanven in een gesprek vraagtekens gezet bij de beoordeling van de door haarzelf aangedragen varianten, echter Tennet heeft hier niet meer op gereageerd en naar onze mening heeft geen reële effectenanalyse plaatsgevonden. Ondanks dat komt in de eigen effectenanalyse van Tennet nog steeds tracé Rood als de beste optie naar voren. Daar komt bij dat op deze manier de gevoelige bestemming Bergstraat 55 vrijgespeeld wordt en blijft ook Kraanven 22 buiten de magneetzone. Daarnaast wordt met het tracé rood ook de stuifduinen en de hierin gelegen schuilkelder volledig ontzien. De stuifduinen en schuilkelder waarvan in verschillende rapporten de waarde is vastgesteld en waarop ook de heemkondekring Loon op Zand nadrukkelijk de cultuur-historische waarde heeft bepaald.
3. Door het tracé verder oostelijk neer te leggen worden er onnodig risico's genomen inzake de gezondheid van de bewoners en belangrijker nog van de kinderen woonachtig ten oosten van het tracé. Het is voor ons simpelweg niet uitlegbaar dat deze risico's moedwillig worden genomen. Het rode tracé wat midden door het bos loopt brengt deze gezondheidsrisico's voor de bewoners en onze kinderen niet mee.
4. Het voorgenomen tracé is dermate dicht aan de bosrand dat de hoogspanningskabels/masten vanuit de straten Kraanven, Duikse Hoef en Blauwloop erg in het zicht liggen boven de bosrand. Dit brengt schade toe aan de menselijke leefomgeving, woongenot en zorgt voor onnodige horizonvervuiling. Het landschappelijke zicht wordt teniet gedaan door het tracé bruin plus. Bij tracé rood zal dit minder zijn. Rood ligt namelijk verder in het bos en dit veroorzaakt ook ten westen van het tracé geen problemen.

5. Wij verzoeken u de keuze voor de moldau masten te heroverwegen. Het aantal gevoelige bestemmingen en de benodigde boskap zullen door het toepassen van wintrack masten significant afnemen. Juist in de nieuwsbrieven van TenneT wordt zeer positief gesproken over de wintrackmasten. Daarnaast geeft TenneT aan dat de hoeveelheid boskap voor haar een reden is om niet terug te gaan naar tracé Rood, maar te blijven bij tracé Bruin plus. Daarnaast zal ook de magneetveldzone minder breed worden en dat is logischerwijs ook in het belang voor ons als bewoners ten oosten van de bosroute. De keuze voor de moldau masten lijkt vanuit ons oogpunt slechts een financiële achtergrond te hebben.
6. Wij verzoeken overleg met TenneT betreffende mogelijke werkterreinen gelegen aan het Kraanven. Hierover hebben wij niets kunnen vinden in het ontwerp inpassingsplan. We benadrukken dat het Kraanven een landbouwweg is en geen weg voor uitzonderlijk veel/zwaar bouwverkeer.

Aanvullend is het verloop van de communicatie tussen de Buurtcommissie en TenneT in verschillende samenstellingen aangegeven en waarop onze bezwaren zijn afgewogen.

- In 2017 is er in het Maoske in de Moer een bijeenkomst bijgewoond waar het voorgenomen keuzetracé Rood is toegelicht. Op een directe vraag aan Wethouder Gerard Bruijniks van de gemeente Loon op zand, is er toegezegd dat het tracé midden in het bos zou komen te liggen en dat de bewoners aan het oosten van het bos geen enkele hinder zouden gaan ondervinden.
- In maart 2019 is projectboek 3 uitgekomen. Hierin is te zien dat tracé rood is aangepast naar variant oranje. Bij deze variant werden enkele bewoners van onze buurt gevoelige bestemming, echter zijn zij nooit uitgenodigd en hebben daardoor niet kunnen deelnemen aan het werkatelier.
- Op een e-mail aan TenneT dd 19-03-2019 kwam dd 3-04-2019 een reactie van TenneT dat het voorgenomen tracé Rood verder is uitgewerkt met de omgeving en het resultaat hiervan, een oostelijk tracé Oranje, in het projectboek is opgenomen.
- NB tot op dit moment is er geen contact geweest en gezocht met de bewoners/belanghebbende ten oosten van de bosroute door TenneT.
- In een e-mail aan TenneT dd 6-4-2019 is TenneT er op gewezen dat onder het voorgenomen tracé Oranje particulieren wonen. Op deze e-mail is nimmer een reactie gekomen, wel heeft [REDACTED] nadien aangegeven dat de e-mail wel was ontvangen.
- Op 12 maart 2020 is er voor het eerst door TenneT telefonisch contact gelegd met [REDACTED] van [REDACTED] inzake het voorgenomen tracé Oranje. Dit was haar eerste contact met TenneT en het moment dat zij bekend werd met het voorgenomen tracé recht over haar woning en perceel.
- Hierna volgden diverse overleggen tussen bewoners ten oosten van de Bosroute, TenneT en hierbij is veelal ook de Gemeente Loon op zand bij aanwezig.
- In deze gesprekken zijn diverse foutieve uitgangspunten van TenneT besproken en verder uitgezocht. Hierin is herhaaldelijk verzocht om opnieuw een effectenanalyse uit te voeren waarin alle nieuwe informatie volledig wordt opgenomen. Daarnaast is verzocht om in een nieuw werkatelier te komen tot een volledige belangenafweging waarin naast de belangen van de bewoners ten Westen, de Modelvliegclub, Natuurmonumenten en de Efteling ook de belangen van de bewoners ten Oosten worden meegenomen. TenneT heeft dit steeds geweigerd en uiteindelijk éénzijdig het voorgenomen tracé Oranje aangepast naar tracé Bruin en later naar tracé Bruin plus.

Ons inziens heeft TenneT bewust voor de strategie gekozen om ten oosten van de bosroute niemand te informeren. Zodoende kon er in het werkatelier goed meegedacht worden met de wensen van Natuurmonumenten en de Efteling, namelijk een tracé zo oostelijk mogelijk. Zonder dat er in de werkateliers de belangen van de bewoners ten oosten van het tracé meegenomen werden.

Daarnaast zijn er door TenneT in eerste instantie verkeerde rapportages gehanteerd betreffende waardevol bosgebied en stuifduinen die als lichte verhoging in het maaiveld werden aangemerkt. Het voorgenomen tracé Oranje zou recht over de stuifduinen met de zomereiken heen gaan. Toen TenneT daar achter kwam werd er niet teruggekeerd naar tracé Rood, maar is het tracé door TenneT in twee stappen opgeschoven naar uiteindelijk tracé Bruin plus. Terwijl juist TenneT eerder aangaf in een bijeenkomst op 19-01-2021 bij het Experience Island dat er niet kon worden afgeweken van

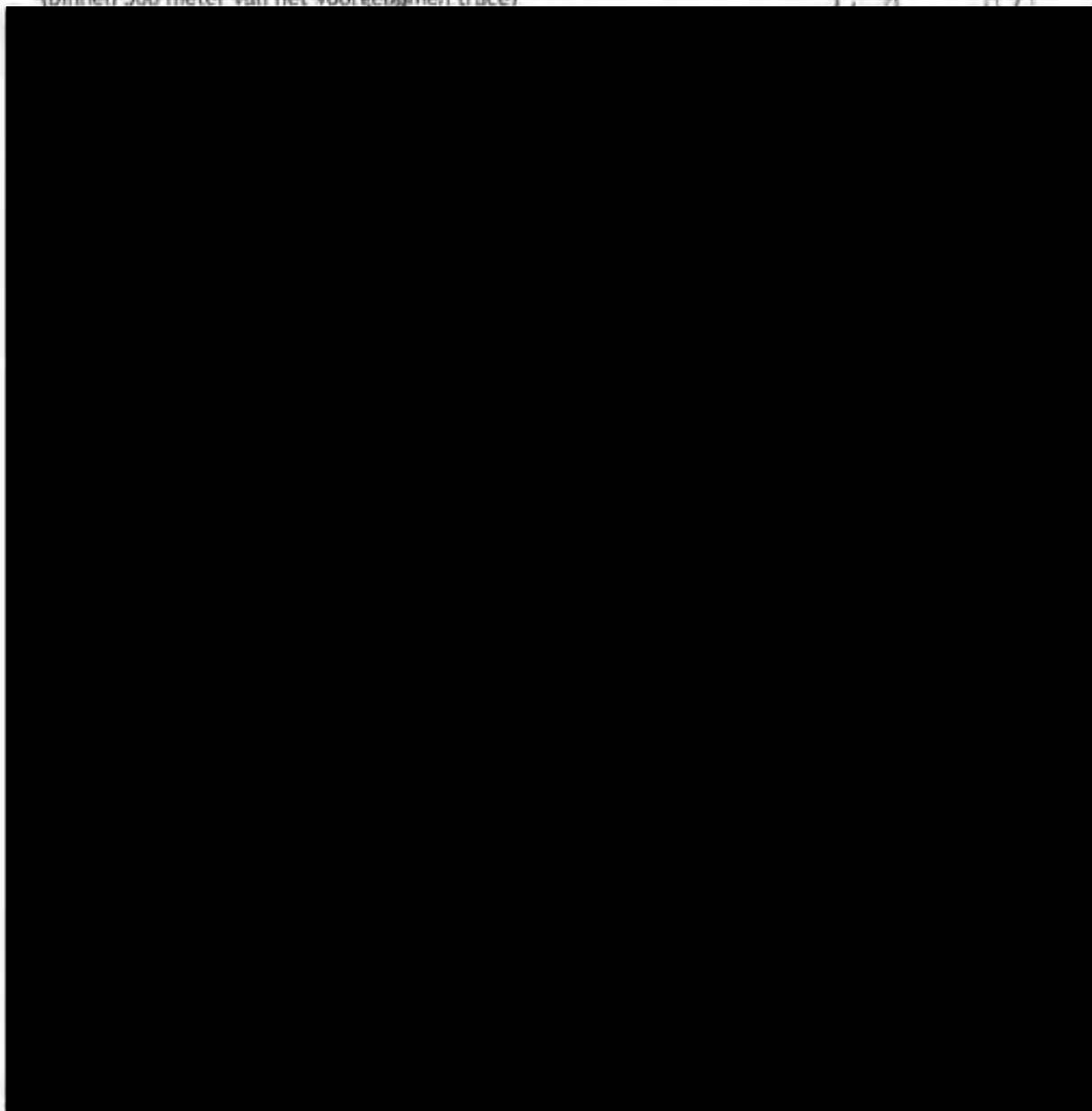

het tracé Oranje, omdat dit tot een zwabberend tracé zou leiden. Echter na een week blijkt een zwabberend tracé, zowel in de breedte als in de hoogte, Bruin plus te zijn goedgekeurd door het ministerie EZK. Uit alles blijkt dat als er geen stuifduinen waren, het tracé Oranje, zonder de belangen van de bewoners ten oosten mee te nemen, de voorkeur had gekregen.

Wij zijn er van overtuigd dat als TenneT het proces beter had begeleid, ons als bewoners tijdig had geïnformeerd en in de werkateliers had meegenomen we niet in de huidige situatie terecht waren gekomen. In onze afwezigheid is het tracé van Rood naar Oranje geschoven en daarna is er slechts door het bestaan van de stuifduinen iets naar het westen opgeschoven. Het had gerechtvaardigd en tevens noodzakelijk geweest de werkateliers, waarin ook wij als bewoners ten oosten vertegenwoordigd werden, nogmaals te laten plaatsvinden. Daarin hadden de wensen en belangen van alle belanghebbenden openlijk besproken kunnen worden en had op basis daarvan een weloverwogen besluit genomen kunnen worden inzake het voor te nemen tracé.

Bovenstaande laat duidelijk zien dat onze belangen niet zijn meegenomen in dit gehele proces en dat niet anders besloten kan worden dan dat het proces terug moet gaan naar het begin, namelijk tracé Rood. Zoals destijds in 2017 aan ons is toegezegd.

Zienswijze namens het gehele Buurtschap Kraanveen en mede namens direct belanghebbenden (binnen 500 meter van het voorgenomen tracé)

Verzonden: 1/25/2022 9:40:39 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s): ██████████
Voorletters: ██████████
Straat: ██████████
Huisnummer: ██████████
Postcode: ██████████
Woonplaats: ██████████
Land: Nederland
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: ██████████
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, wij zijn als bewoners van ██████████ te ██████████ niet betrokken in het proces en zodoende zijn onze belangen niet meegenomen in de gemaakte afwegingen. In 2017 is er voor de Bosroute besloten tot tracé Rood, midden door het bos. Op een informatiebijeenkomst in 2017 is op een directe vraag aan ██████████ van de gemeente Loon op zand, toegezegd dat het tracé midden in het bos zou komen te liggen en dat de bewoners aan het oosten van het bos geen enkele hinder zouden gaan ondervinden. Echter in maart 2019 bleek in het projectboek 3 dat tracé rood is aangepast naar variant oranje. Deze variant lag plotseling aan het oosten van het bos en daarmee zeer dichtbij onze woning. Hiervan zijn wij nooit op de hoogte gebracht en wij hebben geen uitnodiging ontvangen voor het werkatelier, waardoor onze belangen niet zijn meegewogen.

Pas in 2020 zijn wij als bewoners ten oosten benaderd en ondanks gesprekken heeft Tennet nooit meer een eerlijke effectenanalyse gemaakt waarin onze belangen zijn meegewogen. Daarnaast blijkt ook uit de eigen effectenanalyse van Tennet (opgenomen in notitie Tennet d.d. 8 februari 2021, referentie 002.678.20090025), dat het tracé rood als beste optie naar voren komt.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, de belangen van ons als bewoners zijn simpelweg helemaal niet meegenomen in de keuze voor het tracé. Niet in de keuze voor tracé Oranje, maar ook niet in de latere aanpassing naar tracé Bruin plus. De belangen van Natuurmonumenten, Efteling en de modelvliegclub (alle drie wel aanwezig bij het werkatelier) gaan blijkbaar voor de belangen van ons, terwijl wij hier wonen en onze dochters van 3 en 6 hier opgroeien.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, wij hebben in mei 2016 een huis en weiland gekocht op een prachtige plek dicht tegen het bos aan. In de afgelopen 5 jaar hebben wij het huis grondig gerenoveerd en bijna dagelijks keihard gewerkt aan het realiseren van ons droomhuis. Al ons werk wordt nu plotseling minder waard door het tracé wat onnodig dichtbij ons huis wordt aangelegd. Natuurlijk waren we al niet blij met de aankondiging van tracé rood, wat ons betreft al het mooie stuk bos enorm beschadigd. Maar met het huidige tracé Bruin plus wordt het voor ons nog veel erger. Het tracé is straks zelfs zichtbaar vanuit onze woonkamer. We vrezen dat het storende geluid in deze stille omgeving en de afbreuk aan het landschappelijk uitzicht ons woongenot af zal laten nemen. De hoogspanningskabels en masten zijn een ernstige aantasting van onze leefomgeving. Daarnaast maken we ons ook zorgen wat de effecten zijn op de gezondheid van ons en onze kinderen. Elke kans op gezondheidseffecten kan simpelweg voorkomen worden door terug te gaan naar het oorspronkelijke tracé, namelijk tracé rood. Natuurlijk is ondergrondse aanleg een nog betere oplossing. Het is voor ons onaanvaardbaar en niet uit te leggen dat de belangen van Natuurmonumenten voor gaan op onze belangen en die van onze kinderen. Hetgeen ook volledig in strijd is met de steeds aangehaalde

uitspraak: mensen gaan voor bomen. Daar komt nog de geldelijke schade bij die wij lijden door de flinke waardevermindering van ons huis en perceel.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

In overleggen die wij hebben bijgewoond tussen Tennet en de buurtcommissie werd door Tennet gezegd: "wij vinden het vervelend dat jullie het gevoel hebben dat jullie niet zijn gehoord en jullie belangen niet zijn meegenomen". Maar het gaat hier niet om het gevoel wat wij hebben, het gaat om de feiten, namelijk dat wij al dan niet opzettelijk niet zijn betrokken in het gehele proces. Hierdoor kon tracé rood zonder enige tegenspraak van de bewoners die hier last van ondervinden opschuiven naar tracé oranje. Daarna is er slechts door de aanwezigheid van stuifduinen iets westelijk opgeschoven.

Bovenstaande laat duidelijk zien dat onze belangen niet zijn meegenomen in dit gehele proces en dat niet anders besloten kan worden dan dat het proces terug moet gaan naar het begin, namelijk tracé Rood. Zoals destijds in 2017 aan ons is toegezegd.

Wij onderschrijven de zienswijze die door het Buurtschap Kraanven is ingediend. Voor de volledigheid is deze bijgaand toegevoegd.

86244752_7276243_20220113_Zienswijze_hoogspanningskabels_Bosroute.pdf

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: Buurtschap Kraanven

Betreft: Zienswijze hoogspanningskabels ter plaatse van de Bosroute Loon op Zand

Geachte heer/mevrouw,

Betreft het voorgenomen hoogspanningstracé Zuid-West 380 kV Oost, ter plaatse van de Bosroute (2 x 380 KV + 1 x 150 KV) willen wij als Buurtschap Kraanven onze bezwaren kenbaar maken.

1. In de documenten wordt gesteld dat iedere belanghebbende een werkatelier heeft kunnen bijwonen om zijn belangen en mogelijke bezwaren kenbaar te maken. Echter is aan de oostzijde van het tracé de bosroute, al dan niet bewust, verzaakt de belanghebbende te informeren. Hierdoor zijn de mensen woonachtig ten oosten van de voorgenomen bosroute niet in de gelegenheid gesteld om hun belangen en bezwaren kenbaar te maken. Er heeft dan ook in het werkatelier over de bosroute geen volledige belangenafweging plaatsgevonden. Juist in dit werkatelier is door Natuurmonumenten gevraagd om een tracé zo oostelijk mogelijk. In het gehele proces hierna blijkt dit verzoek van Natuurmonumenten door Tennet als vaststaand uitgangspunt genomen te zijn. In de gesprekken met de Buurtcommissie Kraanven en TenneT is herhaaldelijk gevraagd om in een nieuw werkatelier alsnog een volledige belangenafweging te maken. Echter tot op heden is dit telkens door TenneT afgewezen.
2. Het huidige voorgestelde tracé Bosroute bruin plus voldoet niet aan de gestelde randvoorwaarden. Namelijk daar waar mogelijk dient het onderzoek naar een tracé alle belanghebbende te respecteren. In deze specifieke situatie is tracé rood (midden door het bos en reeds in 2017 door de minister goedgekeurd), het tracé waarin wel de belangen van alle belanghebbende gerespecteerd worden. Dit blijkt ook uit de eigen effectenanalyse van Tennet (opgenomen in notitie Tennet d.d. 8 februari 2021, referentie 002.678.200900025), waarin het tracé rood als beste optie naar voren komt. Daarnaast heeft de Buurtcommissie Kraanven in een gesprek vraagtekens gezet bij de beoordeling van de door haarzelf aangedragen varianten, echter Tennet heeft hier niet meer op gereageerd en naar onze mening heeft geen reële effectenanalyse plaatsgevonden. Ondanks dat komt in de eigen effectenanalyse van Tennet nog steeds tracé Rood als de beste optie naar voren. Daar komt bij dat op deze manier de gevoelige bestemming Bergstraat 55 vrijgespeeld wordt en blijft ook Kraanven 22 buiten de magneetzone. Daarnaast wordt met het tracé rood ook de stuifduinen en de hierin gelegen schuilkelder volledig ontzien. De stuifduinen en schuilkelder waarvan in verschillende rapporten de waarde is vastgesteld en waarop ook de heemkundekring Loon op Zand nadrukkelijk de cultuur-historische waarde heeft bepaald.
3. Door het tracé verder oostelijk neer te leggen worden er onnodig risico's genomen inzake de gezondheid van de bewoners en belangrijker nog van de kinderen woonachtig ten oosten van het tracé. Het is voor ons simpelweg niet uitlegbaar dat deze risico's moedwillig worden genomen. Het rode tracé wat midden door het bos loopt brengt deze gezondheidsrisico's voor de bewoners en onze kinderen niet mee.
4. Het voorgenomen tracé is dermate dicht aan de bosrand dat de hoogspanningskabels/masten vanuit de straten Kraanven, Duikse Hoef en Blauwloop erg in het zicht liggen boven de bosrand. Dit brengt schade toe aan de menselijke leefomgeving, woongenot en zorgt voor onnodige horizonvervuiling. Het landschappelijke zicht wordt teniet gedaan door het tracé bruin plus. Bij tracé rood zal dit minder zijn. Rood ligt namelijk verder in het bos en dit veroorzaakt ook ten westen van het tracé geen problemen.

5. Wij verzoeken u de keuze voor de moldau masten te heroverwegen. Het aantal gevoelige bestemmingen en de benodigde boskap zullen door het toepassen van wintrack masten significant afnemen. Juist in de nieuwsbrieven van TenneT wordt zeer positief gesproken over de wintrackmasten. Daarnaast geeft TenneT aan dat de hoeveelheid boskap voor haar een reden is om niet terug te gaan naar tracé Rood, maar te blijven bij tracé Bruin plus. Daarnaast zal ook de magneetveldzone minder breed worden en dat is logischerwijs ook in het belang voor ons als bewoners ten oosten van de bosroute. De keuze voor de moldau masten lijkt vanuit ons oogpunt slechts een financiële achtergrond te hebben.
6. Wij verzoeken overleg met TenneT betreffende mogelijke werkterreinen gelegen aan het Kraanven. Hierover hebben wij niets kunnen vinden in het ontwerp inpassingsplan. We benadrukken dat het Kraanven een landbouwweg is en geen weg voor uitzonderlijk veel/zwaar bouwverkeer.

Aanvullend is het verloop van de communicatie tussen de Buurtcommissie en TenneT in verschillende samenstellingen aangegeven en waarop onze bezwaren zijn afgewogen.

- In 2017 is er in het Maoske in de Moer een bijeenkomst bijgewoond waar het voorgenomen keuzetracé Rood is toegelicht. Op een directe vraag aan Wethouder Gerard Bruijniks van de gemeente Loon op zand, is er toegezegd dat het tracé midden in het bos zou komen te liggen en dat de bewoners aan het oosten van het bos geen enkele hinder zouden gaan ondervinden.
- In maart 2019 is projectboek 3 uitgekomen. Hierin is te zien dat tracé rood is aangepast naar variant oranje. Bij deze variant werden enkele bewoners van onze buurt gevoelige bestemming, echter zijn zij nooit uitgenodigd en hebben daardoor niet kunnen deelnemen aan het werkatelier.
- Op een e-mail aan TenneT dd 19-03-2019 kwam dd 3-04-2019 een reactie van TenneT dat het voorgenomen tracé Rood verder is uitgewerkt met de omgeving en het resultaat hiervan, een oostelijk tracé Oranje, in het projectboek is opgenomen.
- NB tot op dit moment is er geen contact geweest en gezocht met de bewoners/ belanghebbende ten oosten van de bosroute door TenneT.
- In een e-mail aan TenneT dd 6-4-2019 is TenneT er op gewezen dat onder het voorgenomen tracé Oranje particulieren wonen. Op deze e-mail is nimmer een reactie gekomen, wel heeft [REDACTED] nadien aangegeven dat de e-mail wel was ontvangen.
- Op 12 maart 2020 is er voor het eerst door TenneT telefonisch contact gelegd met [REDACTED] van [REDACTED] inzake het voorgenomen tracé Oranje. Dit was haar eerste contact met TenneT en het moment dat zij bekend werd met het voorgenomen tracé recht over haar woning en perceel.
- Hierna volgden diverse overleggen tussen bewoners ten oosten van de Bosroute, TenneT en hierbij is veelal ook de Gemeente Loon op zand bij aanwezig.
- In deze gesprekken zijn diverse foutieve uitgangspunten van TenneT besproken en verder uitgezocht. Hierin is herhaaldelijk verzocht om opnieuw een effectenanalyse uit te voeren waarin alle nieuwe informatie volledig wordt opgenomen. Daarnaast is verzocht om in een nieuw werkatelier te komen tot een volledige belangenafweging waarin naast de belangen van de bewoners ten Westen, de Modelvliegclub, Natuurmonumenten en de Efteling ook de belangen van de bewoners ten Oosten worden meegenomen. TenneT heeft dit steeds geweigerd en uiteindelijk éézijdig het voorgenomen tracé Oranje aangepast naar tracé Bruin en later naar tracé Bruin plus.

Ons inziens heeft TenneT bewust voor de strategie gekozen om ten oosten van de bosroute niemand te informeren. Zodoende kon er in het werkatelier goed meegedacht worden met de wensen van Natuurmonumenten en de Efteling, namelijk een tracé zo oostelijk mogelijk. Zonder dat er in de werkateliers de belangen van de bewoners ten oosten van het tracé meegenomen werden.

Daarnaast zijn er door TenneT in eerste instantie verkeerde rapportages gehanteerd betreffende waardevol bosgebied en stuifduinen die als lichte verhoging in het maaiveld werden aangemerkt. Het voorgenomen tracé Oranje zou recht over de stuifduinen met de zomereiken heen gaan. Toen TenneT daar achter kwam werd er niet teruggekeerd naar tracé Rood, maar is het tracé door TenneT in twee stappen opgeschoven naar uiteindelijk tracé Bruin plus. Terwijl juist TenneT eerder aangaf in een bijeenkomst op 19-01-2021 bij het Experience Island dat er niet kon worden afgeweken van

het tracé Oranje, omdat dit tot een zwabberend tracé zou leiden. Echter na een week blijkt een zwabberend tracé, zowel in de breedte als in de hoogte, Bruin plus te zijn goedgekeurd door het ministerie EZK. Uit alles blijkt dat als er geen stuifduinen waren, het tracé Oranje, zonder de belangen van de bewoners ten oosten mee te nemen, de voorkeur had gekregen.

Wij zijn er van overtuigd dat als TenneT het proces beter had begeleid, ons als bewoners tijdig had geïnformeerd en in de werkateliers had meegenomen we niet in de huidige situatie terecht waren gekomen. In onze afwezigheid is het tracé van Rood naar Oranje geschoven en daarna is er slechts door het bestaan van de stuifduinen iets naar het westen opgeschoven. Het had gerechtvaardigd en tevens noodzakelijk geweest de werkateliers, waarin ook wij als bewoners ten oosten vertegenwoordigd werden, nogmaals te laten plaatsvinden. Daarin hadden de wensen en belangen van alle belanghebbenden openlijk besproken kunnen worden en had op basis daarvan een weloverwogen besluit genomen kunnen worden inzake het voor te nemen tracé.

Bovenstaande laat duidelijk zien dat onze belangen niet zijn meegenomen in dit gehele proces en dat niet anders besloten kan worden dan dat het proces terug moet gaan naar het begin, namelijk tracé Rood. Zoals destijds in 2017 aan ons is toegezegd.

Verzonden: 1/26/2022 2:16:31 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 19

Postcode: 4920 AA

Woonplaats: Made

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: gemeente Drimmelen

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Gemeente Drimmelen

Postbus 19

4920 AA Made

Op het ontwerp inpassingsplan Zuid west 380 kV Oost dient het college van B&W van Drimmelen de volgende zienswijze in:

Wij hebben namens gemeente Drimmelen eerder een Bro reactie gegeven op het voorontwerp inpassingsplan.

Bij het ontwerp is nu een samenvatting en beantwoording van Bro reacties opgenomen.

Bro reactie 21 punt 4 van onze gemeente Drimmelen gaat over tijdelijke verbindingen in relatie tot het lokale archeologie beleid.

De Bro reactie is als volgt.

Indien aan de orde en noodzakelijk vindt, na afstemming en akkoord m.b.t. het archeologisch bureau onderzoek, afstemming plaats over het aspect archeologie met het bevoegd gezag. In samenspraak met het bevoegd gezag wordt het benodigde onderzoek uitgevoerd, indien aan de orde. Op deze manier wordt voorkomen dat onnodig schade wordt aangebracht aan eventuele aanwezige archeologische waarden.

Het college van Drimmelen vraagt aan het ministerie van EZK en Tennet de aandacht om op basis van dit antwoord ook rekening te blijven houden met het lokale archeologische beleid.

Dit betreft het collegebesluit d.d. 25 januari 2022

86257691_7278808_college_besluit_gemeente_Drimmelen_d-d-_25-1-2022.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie vorige opmerkingen en bijlage 1

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, in het belang van het lokale archeologische beleid, maar als conform het antwoord van de Bro reactie gevolg wordt gegeven aan het lokale archeologisch beleid zal het goed zijn. Wij vragen daarom om het benodigde archeologische onderzoek in samenspraak met de gemeente uit te voeren.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

nee

Gemeente Drimmelen
Postbus 19
4920 AA Made

Op het ontwerp inpassingsplan Zuid west 380 kV Oost dient het college van B&W van Drimmelen de volgende zienswijze in:

Wij hebben namens gemeente Drimmelen eerder een Bro reactie gegeven op het voorontwerp inpassingsplan.

Bij het ontwerp is nu een samenvatting en beantwoording van Bro reacties opgenomen.

Bro reactie 21 punt 4 van onze gemeente Drimmelen gaat over tijdelijke verbindingen in relatie tot het lokale archeologie beleid.

De Bro reactie is als volgt.

Indien aan de orde en noodzakelijk vindt, na afstemming en akkoord m.b.t. het archeologisch bureau onderzoek, afstemming plaats over het aspect archeologie met het bevoegd gezag. In samenspraak met het bevoegd gezag wordt het benodigde onderzoek uitgevoerd, indien aan de orde. Op deze manier wordt voorkomen dat onnodig schade wordt aangebracht aan eventuele aanwezige archeologische waarden.

Het college van Drimmelen vraagt aan het ministerie van EZK en Tennet de aandacht om op basis van dit antwoord ook rekening te blijven houden met het lokale archeologische beleid.

Dit betreft het collegebesluit d.d. 25 januari 2022

Verzonden: 1/26/2022 2:53:50 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: ██████.
Straat: De Stelle
Huisnummer: 30
Postcode: 4464 BP
Woonplaats: Goes
Land: Nederland
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: mail@kaanconsultancy.nl
Als: Adviesbureau
(Mede) namens: PZEM, DOW en ZR
Organisatie: Kaan Consultancy

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage (pagina 35 uit het mer-concept

86258786_7279053_Zienswijze_op_Inpassingsplan_Zuid_West_Oost_380KV.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Naast gasleidingen ook aandacht voor andere leidingen

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

EMC ed. zie bijlage.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Graag doorgaan met informatiesessies en informatie wanneer concreet en definitief afstemmen.

Goes, 26 januari 2022

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
Digitaal per webformulier:

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380kV Oost

Geachte mevrouw, meneer,

Refererend aan de kennisgeving, d.d. 16 december jl. uit de Staatscourant brengen wij hierbij namens Zeeland Refinery N.V./Total opslag en Pijpleiding Nederland N.V. (hierna: ZR), Dow Benelux B.V. (hierna Dow), PZEM Pipe B.V. (hierna PZEM en gezamenlijk Partijen) de volgende zienswijze onder Uw aandacht.

In voornoemde kennisgeving maakt U kenbaar dat het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de landelijk beheerder van het hoogspanningsnet TenneT werken aan het project 'Zuid-West 380kV Oost. Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Belanghebbenden worden in de gelegenheid gebracht een zienswijze in te dienen tot en met 27 januari 2022 op de gepubliceerde documenten.

ZR, DOW en PZEM zijn belanghebbenden vanwege het feit dat partijen allen buisleidingen exploiteren die onder het regime van het Besluit Externe Veiligheid (hierna: Bevb) vallen en in het beoogde tracé richting Rilland zijn gelegen. Voornoemde partijen worden in meer of minder mate geraakt omdat de lengte en tracé van de partijen verschillend is.

Wij hebben de stukken doorgenomen en constateren dat er op een aantal punten nader onderzoek zal moeten plaatsvinden om de impact op de buisleidingen in kaart te brengen. Positief meedenkend brengen wij graag de volgende zaken onder Uw aandacht.

1. Effecten van hoogspanningsverbindingen op buisleidingen

Hoogspanningsverbindingen kunnen effecten hebben op de veilige instandhouding van buisleidingen. Met belangstelling zien wij uit naar de, hiervoor gebruikelijk, te maken impactanalyses waarin onder andere de elektromagnetische beïnvloeding van de hoogspanningsverbinding op de buisleiding in kaart wordt gebracht. Wellicht ten overvloede benadrukken wij dat Partijen in overleg wenst te treden wanneer deze rapporten beschikbaar zijn. Voorkeur van Partijen gaat uit naar geen enkel (negatief) effect op de buisleidingen maar in geval van, dan zijn Partijen bereid positief mee te denken, voor zover de veilige en ongestoorde ligging van de buisleidingen niet in het geding komt, en de effecten passen binnen het veiligheidsbeheersysteem. Gelet op de beperkte liggingsruimte van kabels en leidingen in de omgeving van hoogspanningsstation Rilland en de complexiteit van dergelijke impactanalyses, is het raadzaam in een vroeg stadium aan te vangen met het maken van voornoemde berekeningen. Dit omdat uit de berekeningen naar voren zou kunnen komen dat het beoogde kabeltracé anders aangelegd dient te worden dan nu beoogd is.

Bovendien is de buisleiding van Partijen voor een deel parallel naast de verbinding Zuidwest 380kV gelegen. In het verleden is het effect van deze verbinding op de naastgelegen buisleidingen aangetoond en ten gevolge hiervan zijn mitigerende maatregelen genomen aan onder andere de kathodische bescherming van de buisleidingen. Onderzocht zal moeten worden of de effect- berekeningen van de Zuidwest 380kV verbinding nog afdoende zijn in verband met de mogelijke toename van stroom die door deze verbinding zal lopen en daarmee samenhangende extra effecten c.q. extra te nemen mitigerende maatregelen.

2. Effecten van hoogspanningsverbindingen ook op andere leidingen, niet alleen gas

Uit de stukken zou opgemaakt kunnen worden dat de impactanalyses zoals hiervoor genoemd alleen voor gasleidingen in kaart gebracht worden. Vanwege de hoeveelheid documentatie is het betreffende stuk in de bijlage opgenomen. Wij benadrukken dat voor de impactanalyse de gehele verbinding en effect op het gehele buisleidingensysteem in kaart gebracht dient te worden.

3. Instemming en vervolprocedure

Partijen hebben op basis van conceptdocumentatie kennisgenomen van het voorgenomen project. Deze zijn netjes toegelicht, maar daarbij is ook aangegeven dat er nog een en ander uitgewerkt dient te worden en in kaart gebracht moet worden. Partijen benadrukken dat voorafgaande toestemming voor realisatie van de nieuwe verbinding onomstreden vastgesteld moet worden dat de effecten op de buisleidingsystemen binnen de hiervoor geldende normen blijven. Tot op heden is nog niet vastgesteld dat de effecten acceptabel zijn voor Partijen en kan men nog geen definitieve instemming verlenen. Wij verzoeken u de benodigde impactanalyses te delen, zodat partijen de stukken nader kunnen bestuderen.

Daarnaast attenderen wij u erop dat de in het plangebied gelegen ondergrondse infrastructuur te allen tijde vrij toegankelijk dient te zijn, zowel tijdens als na de werkzaamheden.

Gelet op de hoeveelheid belangen van Partijen, de nog te maken keuzes voor het project en hiermee samenhangende impactanalyses, stellen wij voor dat Partijen als bijzondere stakeholder verder betrokken wordt in de onderzoeken en impactanalyses (Met Dow loopt al een overleg overleg). Tot zover zijn Partijen goed betrokken en hebben er een aantal overleggen plaatsgevonden waarop Partijen positief terugkijken.

Wij vertrouwen hiermee deze zienswijze namens Partijen voldoende toegelicht te hebben en zien met vertrouwen en belangstelling de verdere ontwikkelingen in het traject tegemoet. Mocht een nadere toelichting gewenst zijn, dan zijn wij daartoe als vanzelfsprekend bereid.

Met vriendelijke groet,

██████████

Kaan Consultancy

Bijlage 1 pagina 35 uit het mer-concept

https://www.mer.nl/interactief/2015/06/27/360N20concept%20MER%20...
<https://www.mer.nl/interactief/2015/06/27/360N20concept%20MER%20...>

Militaire Luchthaven)	een AMB)	landschappelijke inpassing van de verbinding
Tweede Structuurschema militaire terreinen	Aandachtgebied Laagvlorgroete VO Aandachtgebied reductoren Veiligheidszones munitieopslag Ruimteloos gebied rondom vliegveld	De in het gebied aanwezige natuur terreinen (Woerdsrecht en Gips-rijen) vormen een belangrijk uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing van de verbinding.
Structuurschema Ruimte voor de Rivier	Beleidslijn voor landelijke watersbergingsmogelijkheden	In het zoekgebied zijn enkele rivieren aanwezig, zoals De Maas en Steenbergse Vliet. Deze vormen een belangrijk uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing van de verbinding.
Structuurvisie Buisleidingen (2011)	Vase waarmee het Rijk voor de komende 20 tot 30 jaar ruimte wil reserveren voor toekomstige ondergrondse buisleidingen voor provinciegrens- en vaak ook landgrens overschrijdend transport van gevaarlijke stoffen. De Structuurvisie Buisleidingen is het vervolg op het Structuurschema Buisleidingen uit 1985.	Uitgaande van het hoofdprincipe 'bundeling' met bestaande leidingnetten en leidingen worden toekomstige ondergrondse buisleidingen (grootleidingen) aangewezen waar ruimte moet worden vrijgehouden voor de aanleg van toekomstige buisleidingen voor gevaarlijke stoffen. Deze vrijkating is puntsoort gebaseerd via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Bairo). Structuurvisie Buisleidingen (2011) De Structuurvisie Buisleidingen is een visie van het Rijk waarmee het Rijk voor de komende 20 tot 30 jaar ruimte wil reserveren in Nederland voor toekomstige buisleidingen voor gevaarlijke stoffen. In het kader van extreme veiligheid is het van belang om rekening te houden met gasleidingen. In het kader van extreme veiligheid is het van belang om rekening te houden met gasleidingen.
Provinciaal		
Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 (2012)	Het omgevingsplan geeft de provinciale visie op de toekomstige ontwikkeling van de fysieke leefomgeving	Het omgevingsplan geeft op hoofdlijnen aan waar de komende jaren ontwikkelingen plaatsvinden. Het provinciale plan is niet bindend, zij vormt een belangrijke leidraad voor gemeentelijke plannen. De ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk ook relevant voor het project ZW300, zoals aardkundige werken.
Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (2014)	In de structuurvisie heeft de provincie haar provinciale ruimtelijke belangen benoemd en de wijze waarop zij deze behartelt	In de Provinciale Structuurvisie, en de Verordening Ruimte 2014, worden een aantal gebiedsontwikkelingen genoemd die relevant zijn voor ZW300. Zo heeft de provincie de

38

Verzonden: 1/26/2022 3:14:05 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 4116

Postcode: 7320 AC

Woonplaats: Apeldoorn

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Advocaat namens cliënt

(Mede) namens:

Organisatie: Achmea Rechtsbijstand

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

-

86259394_7279186_[REDACTED]_zienswijze.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

-

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

-

Stichting Achmea Rechtsbijstand
Postbus 4116
7320 AC Apeldoorn

Dellaertweg 1
Leiden

Telefoon 088 462 3700
Fax 088 462 2799
klantenservice@achmearechtsbijstand.nl
www.achmearechtsbijstand.nl

AANTEKENEN R215130583

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
postbus 11
9200 AC DRACHTEN

<i>Datum</i>	<i>Ons zaaknummer</i>	<i>Behandeld door</i>
20 januari 2022	R215130583	██████████
<i>Onderwerp</i>	<i>Uw kenmerk</i>	
zienswijze ontwerpbestemmingsplan		██████████

Geachte heer, mevrouw,

██████████ en ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ in ██████████ ██████████ vroegen ons om juridische hulp.

Cliënten zijn het niet eens met het ontwerp-inpassingsplan Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Cliënten wonen langs de A16, hun woning ligt binnen de geluidszone van artikel 74 Weg geluidhinder (400 meter vanuit de as van de A16, 250 meter vanuit de as van de Ewoudsdam en ook vanuit de Hoofdstraat), en binnen de geluidzone van de spoorverbinding tussen Rotterdam en Breda zoals vermeld op de geluidsplafondkaart (artikel 11.18 Wet Milieubeheer) en krijgen dichtbij hun perceel bovendien de hoogspanningsleiding (zie bijgevoegde plattegrond, productie II). De woning van mijn cliënten ligt ook binnen de veiligheidszone zoals vermeld op het basisnet Weg. Dit op grond van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

De woning van mijn cliënten ligt binnen de magneetzone. Dit plan heeft daarom voor cliënten grote nadelige gevolgen voor hun woon en leefklimaat. Het plan is in strijd met een goede ruimtelijke ordening en rechtszekerheid.

1. Onzorgvuldige voorbereiding

Het ontwerp inpassingsplan is niet raadpleegbaar op ruimtelijkeplannen.nl wat in strijd is met artikel van het Besluit omgevingsrecht. Ik wijs u ook op de uitspraak van de ABRvSt van ██████████ waarin bepaald is dat inzake onduidelijkheid over de inhoud of reikwijdte van de van toepassing zijnde regels de

Rekeningnummer (IBAN) NL11 RABO 0101 0506 74
Kvk 41 038 571 Apeldoorn

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
2

bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl, de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl doorslaggevend zijn. Nu deze publicatie in het geheel niet beschikbaar is gesteld, bestaat er grote onduidelijkheid over wat er nu vastgesteld gaat worden, als dit plan door gaat, en wat de consequenties zijn voor mijn cliënten.

Zoals in het ontwerp zelf wordt aangegeven ligt de exacte plaats van de masten en de hoogspanningsverbinding niet vast. Ook daarom is op voorhand niet zeker wat de consequenties zullen zijn voor mijn cliënten. Waar de magneetzone komt te liggen ligt niet vast, bovendien is daardoor ook niet uitgesloten dat de woning van mijn cliënten wel degelijk binnen de magneetzone komt te liggen.

Het is het uitgangspunt dat er uitgegaan moet worden van de maximale planologische mogelijkheden. Dat is niet gebeurd, nu de onderzoeken niet uitgaan van de gevolgen van de hoogspanningsleidingen binnen het bestemmingsgebied, maar ten onrechte uitgaan van een vastliggend tracé, terwijl dat tracé ruimtelijk niet vastgelegd is.

2. Stapeling milieufactoren

Bij mijn cliënten is er een stapeling van milieufactoren omdat zij ook in de geluidszone wonen van zowel de snelweg als de lokale Hoofdstraat en de spoorweg. Bovendien komt de woning van mijn cliënten in de magneetzone te liggen. Ook hebben mijn cliënten te maken met fijnstof als gevolg van de snelweg, en ligt de woning van mijn cliënten in de veiligheidszone van de snelweg A16.

Voor de bebouwing binnen 200 meter van de hoofdweg moeten gemeenten rekening houden met het groepsrisico. Dat betekent dat gemeenten bij plannen voor dichte bebouwing langs hoofdwegen moeten kijken naar mogelijkheden om het groepsrisico te beperken en naar lokale veiligheidsaspecten zoals de mogelijkheden voor de hulpverlening en de zelfredzaamheid, blusvoorzieningen en vluchtwegen voor de bewoners of gebruikers van de gebouwen.

Tenslotte moeten gemeenten langs bepaalde wegen rekening houden met de effecten van een ongeluk met zeer brandbare vloeistoffen. Bij een ongeval met een tankwagen met zeer brandbare vloeistoffen kan de vloeistof uitstromen en in brand raken (plasbrand). Dat kan in een zone van 30 meter langs de weg tot slachtoffers leiden. De zone van 30 meter langs wegen waar veel zeer brandbare vloeistoffen vervoerd worden is daarom aangeduid als Plasbrand Aandacht Gebied (PAG: plasbrandaandachtsgebied). De gemeente moet bij ruimtelijke ontwikkelingen in die gebieden verantwoordelijk waarom op deze locatie wordt gebouwd. Er moet voldaan worden aan artikel 2:132 Bouwbesluit. Hier wordt langs de A17 ten onrechte geen gevolg aan gegeven, nu de masten en de

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
3

hoogspanningsverbinding binnen het PAG worden aangelegd. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de veiligheid van mijn cliënten.

Ik citeer de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State van 8 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2672, waarin de Afdeling in r.o. 14.2 het volgende overweegt:
“Het voorgaande neemt niet weg dat de Afdeling in eerdergenoemde uitspraak van 29 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO9217, heeft overwogen dat dit rijksbeleid ook inhoudt dat een afweging moet worden gemaakt of gevoelige bestemmingen die binnen de magneetveldzone komen te liggen en die redelijkerwijs niet vermeden kunnen worden, ter plaatse kunnen worden gehandhaafd. In die uitspraak is daarbij tevens overwogen dat het op de weg van de ministers ligt om zelf die afweging te maken. Bij de vaststelling van het voorliggende inpassingsplan is door de ministers voor elke gevoelige bestemming ook een afzonderlijke afweging gemaakt en de uitkomsten daarvan zijn opgenomen in bijlage 17 bij de plantoelichting. Bij die afweging wordt door de ministers betrokken of sprake is van een zodanige stapeling van milieufactoren dat de woning en de woonbestemming als gevolg daarvan redelijkerwijs niet kunnen worden gehandhaafd. In overeenstemming met die eerdere uitspraak hebben de ministers voor alle bestaande woningen die binnen de magneetveldzone zullen komen te staan ook de afweging gemaakt of het laten voortduren van de woonbestemming wenselijk is.”

Deze uitspraak gaat over de Zuid-West hoogspanningsverbinding voor het westelijk gedeelte, en kan als richtinggevend worden beschouwd voor deze procedure.

Nu er sprake is van een stapeling van milieufactoren en de woning van mijn cliënten binnen de magneetzone komt te liggen, acht ik het op zijn minst noodzakelijk dat er gekeken wordt naar een aanpassing van het tracé ten gunste van mijn cliënten, dat er uitvoering wordt gegeven aan de milieuwetgeving zoals door mij aangehaald en anders volledige schadeloosstelling en wellicht een aanbod om de woning te verplaatsen.

3. Landschappelijke inpassing

Ook de wijze waarop het landschapsplan is opgenomen in het inpassingsplan is discutabel. Volgens de planvoorschriften wordt pas na 5 jaar, te verlengen met nog een keer 5 jaar, na de aanleg van de hoogspanningsverbinding met de uitvoering van het landschapsplan begonnen. Als dat betekent dat het traject helemaal gereed moet zijn, kan het dus nog erg lang duren voordat het landschapsplan wordt uitgevoerd.

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer

4

4. Vergoedingen en beperking rechten

De vergoedingen voor de overlast gedurende de realisatiefase, en de vergoeding voor het beperkte gebruiksrecht van de eigen percelen, zijn veel te laag. Er dient per geval vastgesteld te worden wat de overlast betreft, of de beperking noodzakelijk is, en waarom er dus een zakelijk recht gevestigd dient te worden. Ook worden het plan allerlei bewerkingen van het lang beperkt, zoals diepplougen, zonder enige noodzaak. Dit is misbruik van bevoegdheid en in strijd met het eigendomsrecht van mijn cliënten.

Cliënten vragen u het (ontwerp)inpassingsplan niet vast te stellen

In ieder geval vragen zij u rekening te houden met deze zienswijze en het plan aan te passen.

Bel of mail mij gerust als u nog vragen hebt

U bereikt mij op telefoonnummer [REDACTED] Mailen kan naar klantenservice@achmearechtsbijstand.nl. Ons zaaknummer is R217759713. Wilt u dit nummer altijd noemen als u belt of mailt? Wij kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Stichting Achmea Rechtsbijstand

Stichting Achmea Rechtsbijstand
Postbus 4116
7320 AC Apeldoorn

AANTEKENEN R217729125

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV
postbus 11
9200 AC DRACHTEN

Dellaertweg 1
Leiden

Telefoon 088 462 3700
Fax 088 462 2799
klantenservice@achmearechtsbijstand.nl
www.achmearechtsbijstand.nl

<i>Datum</i>	<i>Ons zaaknummer</i>	<i>Behandeld door</i>
20 januari 2022	R217729125	██
<i>Onderwerp</i>	<i>Uw kenmerk</i>	████████████████

Geachte heer, mevrouw,

Tot mij wendden zich ██████████ en ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ te ██████████ met het verzoek hun belangen te behartigen in het volgende.

Cliënten zijn het niet eens met het ontwerp-inpassingsplan Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Cliënten wonen langs de A17, hun woning ligt binnen de geluidszone van artikel 74 Weg geluidhinder (400 meter vanuit de as van de A17, 250 meter vanuit de as van de Vlietweg) en krijgen vlakbij hun perceel bovendien de hoogspanningsleiding (zie bijgevoegde plattegrond, productie II). De woning van mijn cliënten ligt ook binnen de veiligheidszone zoals vermeld op het basisnet Weg. Dit op grond van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

Volgens u ligt de woning van mijn cliënten niet in de magneetzone.

Echter, doordat de ligging van de hoogspanningsleiding en de plaats van de masten nog niet vast liggen, is niet uitgesloten dat de woning van mijn cliënten binnen de magneetzone komt te liggen. Dit plan heeft voor cliënten grote nadelige gevolgen voor hun woon en leefklimaat. Het plan is in strijd met een goede ruimtelijke ordening en rechtszekerheid. Wat dit plan des te vervelender maakt, is dat mijn cliënten hun woning kochten, nadat zij zich hadden laten informeren over de locatie van de hoogspanningsverbinding. Door diverse mensen is hun uitgelegd dat er zeker geen hoogspanningsverbinding zou komen op het tracé dat nu gekozen is, vlakbij hun woning. Nadat mijn

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
2

cliënten hun woning gekocht hadden, werd opeens een tracé gekozen geheel tegen de wens van de lokale overheden in. Ik verwijs naar de zienswijze van de gemeente Moerdijk wat dat betreft. De keuzes zijn verklaard in een brief die met vage bewoordingen probeert te verhullen, dat de keuze voor het huidige tracé voornamelijk is ingegeven vanuit financiële motieven. Dat is toch in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

1. Onzorgvuldige voorbereiding

Het ontwerp inpassingsplan is niet raadpleegbaar op ruimtelijkeplannen.nl wat in strijd is met artikel van het Besluit omgevingsrecht. Ik wijs u ook op de uitspraak van de ABRvSt van ... waarin bepaald is dat inzake onduidelijkheid over de inhoud of reikwijdte van de van toepassing zijnde regels de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl, de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl doorslaggevend zijn. Nu deze publicatie in het geheel niet beschikbaar is gesteld, bestaat er grote onduidelijkheid over wat er nu vastgesteld gaat worden, als dit plan door gaat, en wat de consequenties zijn voor mijn cliënten.

Zoals in het ontwerp zelf wordt aangegeven ligt de exacte plaats van de masten en de hoogspanningsverbinding niet vast. Ook daarom is op voorhand niet zeker wat de consequenties zullen zijn voor mijn cliënten. Waar de magneetzone komt te liggen ligt niet vast, bovendien is daardoor ook niet uitgesloten dat de woning van mijn cliënten wel degelijk binnen de magneetzone komt te liggen.

Het is het uitgangspunt dat er uitgegaan moet worden van de maximale planologische mogelijkheden. Dat is niet gebeurd, nu de onderzoeken niet uitgaan van de gevolgen van de hoogspanningsleidingen binnen het bestemmingsgebied, maar ten onrechte uitgaan van een vastliggend tracé, terwijl dat tracé ruimtelijk niet vastgelegd is.

2. Stapeling milieufactoren

Bij mijn cliënten is er een stapeling van milieufactoren omdat zij ook in de geluidszone wonen van zowel de snelweg als de Middenstraat. Het is dus niet uitgesloten dat de woning van mijn cliënten in de magneetzone komt te liggen. Ook hebben mijn cliënten te maken met fijnstof als gevolg van de snelweg, en ligt de woning van mijn cliënten in de veiligheidszone van de snelweg A17.

Voor de bebouwing binnen 200 meter van de hoofdweg moeten gemeenten rekening houden met het groepsrisico. Dat betekent dat gemeenten bij plannen voor dichte bebouwing langs hoofdwegen

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
3

moeten kijken naar mogelijkheden om het groepsrisico te beperken en naar lokale veiligheidsaspecten zoals de mogelijkheden voor de hulpverlening en de zelfredzaamheid, blusvoorzieningen en vluchtwegen voor de bewoners of gebruikers van de gebouwen.

Tenslotte moeten gemeenten langs bepaalde wegen rekening houden met de effecten van een ongeluk met zeer brandbare vloeistoffen. Bij een ongeval met een tankwagen met zeer brandbare vloeistoffen kan de vloeistof uitstromen en in brand raken (plasbrand). Dat kan in een zone van 30 meter langs de weg tot slachtoffers leiden. De zone van 30 meter langs wegen waar veel zeer brandbare vloeistoffen vervoerd worden is daarom aangeduid als Plasbrand Aandacht Gebied (PAG: plasbrandaandachtsgebied). De gemeente moet bij ruimtelijke ontwikkelingen in die gebieden verantwoorden waarom op deze locatie wordt gebouwd. Er moet voldaan worden aan artikel 2:132 Bouwbesluit. Hier wordt langs de A17 ten onrechte geen gevolg aan gegeven, nu de masten en de hoogspanningsverbinding binnen het PAG worden aangelegd. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de veiligheid van mijn cliënten.

Ik citeer de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State van 8 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2672, waarin de Afdeling in r.o. 14.2 het volgende overweegt:
"Het voorgaande neemt niet weg dat de Afdeling in eerdergenoemde uitspraak van 29 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO9217, heeft overwogen dat dit rijksbeleid ook inhoudt dat een afweging moet worden gemaakt of gevoelige bestemmingen die binnen de magneetveldzone komen te liggen en die redelijkerwijs niet vermeden kunnen worden, ter plaatse kunnen worden gehandhaafd. In die uitspraak is daarbij tevens overwogen dat het op de weg van de ministers ligt om zelf die afweging te maken. Bij de vaststelling van het voorliggende inpassingsplan is door de ministers voor elke gevoelige bestemming ook een afzonderlijke afweging gemaakt en de uitkomsten daarvan zijn opgenomen in bijlage 17 bij de plantoelichting. Bij die afweging wordt door de ministers betrokken of sprake is van een zodanige stapeling van milieufactoren dat de woning en de woonbestemming als gevolg daarvan redelijkerwijs niet kunnen worden gehandhaafd. In overeenstemming met die eerdere uitspraak hebben de ministers voor alle bestaande woningen die binnen de magneetveldzone zullen komen te staan ook de afweging gemaakt of het laten voortduren van de woonbestemming wenselijk is."

Deze uitspraak gaat over de Zuid-West hoogspanningsverbinding voor het westelijk gedeelte, en kan als richtinggevend worden beschouwd voor deze procedure.

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
4

Nu er sprake is van een stapeling van milieufactoren en niet uitgesloten is dat de woning van mijn cliënten binnen de magneetzone komt te liggen, acht ik het op zijn minst noodzakelijk dat er gekeken wordt naar een aanpassing van het tracé ten gunste van mijn cliënten, dat er uitvoering wordt gegeven aan de milieuwetgeving zoals door mij aangehaald en anders volledige schadeloosstelling.

3. Landschappelijke inpassing

Ook de wijze waarop het landschapsplan is opgenomen in het inpassingsplan is discutabel. Volgens de planvoorschriften wordt pas na 5 jaar, te verlengen met nog een keer 5 jaar, na de aanleg van de hoogspanningsverbinding met de uitvoering van het landschapsplan begonnen. Als dat betekent dat het traject helemaal gereed moet zijn, kan het dus nog erg lang duren voordat het landschapsplan wordt uitgevoerd.

4. Vergoedingen en beperking rechten

De vergoedingen voor de overlast gedurende de realisatiefase, en de vergoeding voor het beperkte gebruiksrecht van de eigen percelen, zijn veel te laag. Er dient per geval vastgesteld te worden wat de overlast betreft, of de beperking noodzakelijk is, en waarom er dus een zakelijk recht gevestigd dient te worden. Ook worden het plan allerlei bewerkingen van het lang beperkt, zoals diepploegen, zonder enige noodzaak. Dit is misbruik van bevoegdheid en in strijd met het eigendomsrecht van mijn cliënten.

Cliënten vragen u het (ontwerp)inpassingsplan niet vast te stellen

In ieder geval vragen zij u rekening te houden met deze zienswijze en het plan aan te passen.

Bel of mail mij gerust als u nog vragen hebt

U bereikt mij op telefoonnummer [REDACTED]. Mailen kan naar klantenservice@achmearechtsbijstand.nl. Ons zaaknummer is R217759713. Wilt u dit nummer altijd noemen als u belt of mailt? Wij kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]
Stichting Achmea Rechtsbijstand

Verzonden: 1/26/2022 3:26:37 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 4116

Postcode: 7320 AC

Woonplaats: Apeldoorn

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Advocaat namens cliënt

(Mede) namens:

Organisatie: Achmea Rechtsbijstand

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

-

86259730_7279272_ [REDACTED]_zw.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

-

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

-

Stichting Achmea Rechtsbijstand
Postbus 4116
7320 AC Apeldoorn

Dellaertweg 1
Leiden

Telefoon 088 462 3700
Fax 088 462 2799
klantenservice@achmearechtsbijstand.nl
www.achmearechtsbijstand.nl

AANTEKENEN R217759713

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
postbus 111
9200 AC DRACHTEN

<i>Datum</i>	<i>Ons zaaknummer</i>	<i>Behandeld door</i>
20 januari 2022	R217759713	[REDACTED]
<i>Onderwerp</i>	<i>Uw kenmerk</i>	
zienswijze ontwerp inpassingsplan 380 kV ZW Oost		[REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

[REDACTED] en [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] in [REDACTED]
[REDACTED], vroegen ons om juridische hulp.

Cliënten zijn het niet eens met het ontwerp-inpassingsplan Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Cliënten wonen langs de A17, hun woning ligt binnen de geluidszone van artikel 74 Weg geluidhinder (400 meter vanuit de as van de A17, 250 meter vanuit de as van de Middenstraat) en krijgen over hun perceel bovendien de hoogspanningsleiding (zie bijgevoegde plattegrond, productie II). De woning van mijn cliënten ligt ook binnen de veiligheidszone zoals vermeld op het basisnet Weg. Dit op grond van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

Volgens verweerder ligt de woning van mijn cliënten niet in de magneetzone, maar wel komt er een zakelijk recht te rusten op hun perceel.

Echter, doordat de ligging van de hoogspanningsleiding en de plaats van de masten nog niet vast liggen, is niet uitgesloten dat de woning van mijn cliënten binnen de magneetzone komt te liggen. Bovendien exploiteert [REDACTED] een honden-trimsalon, in het bijgebouw, waar ten onrechte geen rekening mee wordt gehouden. Ik acht dit wel degelijk een gevoelig object. Dit plan heeft voor cliënten grote nadelige gevolgen voor hun woon en leefklimaat. Het plan is in strijd met een goede ruimtelijke ordening en rechtszekerheid.

Rekeningnummer (IBAN) NL11 RABO 0101 0506 74
Kvk 41 038 571 Apeldoorn

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
2

1. Onzorgvuldige voorbereiding

Het ontwerp inpassingsplan is niet raadpleegbaar op ruimtelijkeplannen.nl wat in strijd is met artikel van het Besluit omgevingsrecht. Ik wijs u ook op de uitspraak van de ABRvSt van waarin bepaald is dat inzake onduidelijkheid over de inhoud of reikwijdte van de van toepassing zijnde regels de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl, de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl doorslaggevend zijn. Nu deze publicatie in het geheel niet beschikbaar is gesteld, bestaat er grote onduidelijkheid over wat er nu vastgesteld gaat worden, als dit plan door gaat, en wat de consequenties zijn voor mijn cliënten.

Zoals in het ontwerp zelf wordt aangegeven ligt de exacte plaats van de masten en de hoogspanningsverbinding niet vast. Ook daarom is op voorhand niet zeker wat de consequenties zullen zijn voor mijn cliënten. Waar de magneetzone komt te liggen ligt niet vast, bovendien is daardoor ook niet uitgesloten dat de woning van mijn cliënten wel degelijk binnen de magneetzone komt te liggen.

Het is het uitgangspunt dat er uitgegaan moet worden van de maximale planologische mogelijkheden. Dat is niet gebeurd, nu de onderzoeken niet uitgaan van de gevolgen van de hoogspanningsleidingen binnen het bestemmingsgebied, maar ten onrechte uitgaan van een vastliggend tracé, terwijl dat tracé ruimtelijk niet vastgelegd is.

2. Stapeling milieufactoren

Bij mijn cliënten is er een stapeling van milieufactoren omdat zij ook in de geluidszone wonen van zowel de snelweg als de Middenstraat. Het is dus niet uitgesloten dat de woning van mijn cliënten in de magneetzone komt te liggen. Ook hebben mijn cliënten te maken met fijnstof als gevolg van de snelweg, en ligt de woning van mijn cliënten in de veiligheidszone van de snelweg A17.

Voor de bebouwing binnen 200 meter van de hoofdweg moeten gemeenten rekening houden met het groepsrisico. Dat betekent dat gemeenten bij plannen voor dichte bebouwing langs hoofdwegen moeten kijken naar mogelijkheden om het groepsrisico te beperken en naar lokale veiligheidsaspecten zoals de mogelijkheden voor de hulpverlening en de zelfredzaamheid, blusvoorzieningen en vluchtwegen voor de bewoners of gebruikers van de gebouwen. Uit geen enkel

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
3

Tenslotte moeten gemeenten langs bepaalde wegen rekening houden met de effecten van een ongeluk met zeer brandbare vloeistoffen. Bij een ongeval met een tankwagen met zeer brandbare vloeistoffen kan de vloeistof uitstromen en in brand raken (plasbrand). Dat kan in een zone van 30 meter langs de weg tot slachtoffers leiden. De zone van 30 meter langs wegen waar veel zeer brandbare vloeistoffen vervoerd worden is daarom aangeduid als Plasbrand Aandacht Gebied (PAG: plasbrandaandachtsgebied). De gemeente moet bij ruimtelijke ontwikkelingen in die gebieden verantwoordelijk zijn waarom op deze locatie wordt gebouwd. Hier wordt langs de A17 ten onrechte geen gevolg aan gegeven, nu de masten en de hoogspanningsverbinding binnen het PAG worden aangelegd. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de veiligheid van mijn cliënten.

Ik citeer de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtpraak Raad van State van 8 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2672, waarin de Afdeling in r.o. 14.2 het volgende overweegt:
“Het voorgaande neemt niet weg dat de Afdeling in eerdergenoemde uitspraak van 29 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO9217, heeft overwogen dat dit rijksbeleid ook inhoudt dat een afweging moet worden gemaakt of gevoelige bestemmingen die binnen de magneetveldzone komen te liggen en die redelijkerwijs niet vermeden kunnen worden, ter plaatse kunnen worden gehandhaafd. In die uitspraak is daarbij tevens overwogen dat het op de weg van de ministers ligt om zelf die afweging te maken. Bij de vaststelling van het voorliggende inpassingsplan is door de ministers voor elke gevoelige bestemming ook een afzonderlijke afweging gemaakt en de uitkomsten daarvan zijn opgenomen in bijlage 17 bij de plandoelichting. Bij die afweging wordt door de ministers betrokken of sprake is van een zodanige stapeling van milieufactoren dat de woning en de woonbestemming als gevolg daarvan redelijkerwijs niet kunnen worden gehandhaafd. In overeenstemming met die eerdere uitspraak hebben de ministers voor alle bestaande woningen die binnen de magneetveldzone zullen komen te staan ook de afweging gemaakt of het laten voortduren van de woonbestemming wenselijk is.”

Deze uitspraak gaat over de Zuid-West hoogspanningsverbinding voor het westelijk gedeelte, en kan als richtinggevend worden beschouwd voor deze procedure.

Nu er sprake is van een stapeling van milieufactoren en niet uitgesloten is dat de woning van mijn cliënten binnen de magneetzone komt te liggen, acht ik het op zijn minst noodzakelijk dat er gekeken wordt naar een aanpassing van het tracé ten gunste van mijn cliënten, dat er uitvoering wordt gegeven aan de milieuwetgeving zoals door mij aangehaald en anders volledige schadeloosstelling en wellicht een aanbod om de woning te verplaatsen.

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
4

3. Landschappelijke inpassing

Ook de wijze waarop het landschapsplan is opgenomen in het inpassingsplan is discutabel. Volgens de planvoorschriften wordt pas na 5 jaar, te verlengen met nog een keer 5 jaar, na de aanleg van de hoogspanningsverbinding met de uitvoering van het landschapsplan begonnen. Als dat betekent dat het traject helemaal gereed moet zijn, kan het dus nog erg lang duren voordat het landschapsplan wordt uitgevoerd.

4. Vergoedingen en beperking rechten

De vergoedingen voor de overlast gedurende de realisatiefase, en de vergoeding voor het beperkte gebruiksrecht van de eigen percelen, zijn veel te laag. Er dient per geval vastgesteld te worden wat de overlast betreft, of de beperking noodzakelijk is, en waarom er dus een zakelijk recht gevestigd dient te worden. Ook worden het plan allerlei bewerkingen van het lang beperkt, zoals diepploegen, zonder enige noodzaak. Dit is misbruik van bevoegdheid en in strijd met het eigendomsrecht van mijn cliënten.

Cliënten vragen u het (ontwerp)inpassingsplan niet vast te stellen

In ieder geval vragen zij u rekening te houden met deze zienswijze en het plan aan te passen.

Bel of mail mij gerust als u nog vragen hebt

U bereikt mij op telefoonnummer [REDACTED]. Mailen kan naar klantenservice@achmearechtsbijstand.nl. Ons zaaknummer is R217759713. Wilt u dit nummer altijd noemen als u belt of mailt? Wij kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Stichting Achmea Rechtsbijstand

Stichting Achmea Rechtsbijstand
Postbus 4116
7320 AC Apeldoorn

Dellaertweg 1
Leiden

Telefoon 088 462 3700
Fax 088 462 2799
klantenservice@achmearechtsbijstand.nl
www.achmearechtsbijstand.nl

AANTEKENEN R218124715

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
postbus 11
9200 AC DRACHTEN

<i>Datum</i>	<i>Ons zaaknummer</i>	<i>Behandeld door</i>
13 januari 2022	R218124715	[REDACTED]
<i>Onderwerp</i>	<i>Uw kenmerk</i>	
zienswijze ontwerp inpassingsplan 380 kV ZW Oost		[REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

[REDACTED] en de [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] in [REDACTED],
vroegen ons om juridische hulp.

Cliënten zijn het niet eens met het ontwerp-inpassingsplan Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Cliënten wonen nu in een mooi landelijk gebied, en zien straks twee in plaats van één grote hoogspanningsmasten zeer dichtbij hun woning, raketings over hun achter tuin. De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt namelijk, gezien vanuit de achterkant van de woning, voor de huidige hoogspanningsverbinding dichterbij bij de woning van mijn cliënten geplaatst. Ze komen daarom volop in de magneetzone te liggen.

1. Onzorgvuldige voorbereiding

Het ontwerp inpassingsplan is niet raadpleegbaar op ruimtelijkeplannen.nl wat in strijd is met artikel van het Besluit omgevingsrecht. De hoofdregel is dat een bestemmingsplan raadpleegbaar is op de landelijke voorziening (artikel 1.2.1, eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening). Ik wijs u ook op de uitspraak van de ABRvSt van 28 april 2021 Brielle ECLI:NL:RVS:2021:913, waarin bepaald is dat inzake onduidelijkheid over de inhoud of reikwijdte van de van toepassing zijnde regels de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl, de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl doorslaggevend zijn. Nu deze publicatie in het geheel niet beschikbaar is gesteld, bestaat er grote onduidelijkheid over wat er nu vastgesteld gaat worden, als dit plan door gaat, en wat de consequenties zijn voor mijn cliënten. Dit is in strijd met artikel 1.2.1 eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid, van het Bro.

Rekeningnummer (IBAN) NL11 RABO 0101 0506 74
Kvk 41 038 571 Apeldoorn

Vervolg op de brief van
13 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
2

Zoals in het ontwerp zelf wordt aangegeven ligt de exacte plaats van de masten en de hoogspanningsverbinding niet vast. Ook daarom is op voorhand niet zeker wat de consequenties zullen zijn voor mijn cliënten. Waar de magneetzone komt te liggen ligt niet vast, bovendien is daardoor ook niet uitgesloten wat de gevolgen zijn voor mijn cliënten, nu de woning van mijn cliënten binnen de magneetzone komt te liggen.

Het is het uitgangspunt dat er uitgegaan moet worden van de maximale planologische mogelijkheden. Dat is niet gebeurd, nu de onderzoeken niet uitgaan van de gevolgen van de hoogspanningsleidingen binnen het bestemmingsgebied, maar ten onrechte uitgaan van een vastliggend tracé, terwijl dat tracé ruimtelijk niet vastgelegd is.

2. Landschappelijke inpassing

Ook de wijze waarop het landschapsplan is opgenomen in het inpassingsplan is discutabel. Volgens de planvoorschriften wordt pas na 5 jaar, te verlengen met nog een keer 5 jaar, na de aanleg van de hoogspanningsverbinding met de uitvoering van het landschapsplan begonnen. Als dat betekent dat het traject helemaal gereed moet zijn, kan het dus nog erg lang duren voordat het landschapsplan wordt uitgevoerd.

3. Alternatieven afwegen

Voor uitwerkingsgebied 6 (Moerdijk – Zevenbergschen Hoek) heeft u een variant gekozen die afwijkt van het advies van de Samenwerkende overheden.

U geeft aan deze keuze gemaakt te hebben vanwege de effecten op landschap, tijdelijke overlast voor bewoners/omgeving, nettechniek en kosten. U stelt dat de gekozen variant het minste effect op de omgeving heeft. Dit is niet juist. In een uitgebreide planstudie met de omgeving en betrokken overheden is een variant ontwikkeld die als beter werd beoordeeld, óók op het gebied van landschap.

Mijn cliënten vinden het bijzonder dat u de mening van alle partijen die in het gebied wonen, werken én de bevoegde gezagen in het gebied, naast u neerlegt met de opmerking dat uw voorkeursvariant het minste effect op het landschap zou hebben.

In de planstudiesessies is ook gesproken over een eventuele extra tijdelijke overlast tijdens van de bouwfase van variant Geel. De overgrote meerderheid van de aanwezigen vonden deze tijdelijke overlast echter niet opwegen tegen de grote voordelen die variant Geel voor de langere termijn geeft. In de Antwoordnota op de vooroverlegreacties geeft u aan dat de argumenten over een verdere aantasting van het gebied rondom Zevenbergschen Hoek door de realisatie van een opstijgpunt, niet

Vervolg op de brief van
13 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
3

van toepassing zijn. Het opstijppunt is nodig, ongeacht de gekozen variant. Om die reden zijn het naar uw mening geen onderscheidende elementen en draagt geen van beide varianten bij aan een verlichting van de ruimtelijke druk in het gebied.

De stelling is ook niet dat één van beide varianten een verlichting van de ruimtelijke druk met zich meebrengt. Wel stellen mijn cliënten dat variant Geel, vanwege de ligging en de gunstiger effecten op leefbaarheid, minder extra ruimtelijke druk in dit gebied met zich mee zal brengen. Dat is een significant verschil. Mijn cliënten beseffen terdege dat er bepaalde aantasting van het gebied onontkoombaar is, door de aanleg van deze nieuwe verbinding. Mijn cliënten zijn echter wel van mening dat Variant Geel op een aantal punten (minder gevoelige bestemmingen, beter voor de leefbaarheid, meer afstand tot het toch al druk belaste gebied) veel beter scoort voor de leefbaarheid en leefomgeving dan Variant Rood.

Mijn cliënten begrijpen dat het toepassen van een extra knik een grotere uitdaging in nettechniek en bouwfase oplevert. Echter er zijn meer situaties aan te wijzen in het hele tracé van Borssele tot Tilburg waar uitdagingen bestaan die worden opgelost.

Mijn cliënten vermoeden daarom dat de werkelijke reden voor uw keuze ligt in de hogere kosten die het voorkeursalternatief Variant Geel met zich meebrengt. Uw beantwoording van de vooroverlegreactie lijkt dit vermoeden te onderbouwen. U schrijft dat de maatschappelijke meerwaarde van Variant Geel niet opweegt tegen de meerkosten.

Daarmee laat u zien dat er geen afweging op basis van 'een goede ruimtelijke ordening' heeft plaatsgevonden, maar dat vooral een financiële afweging is gemaakt. Eén van de uitgangspunten die bij de start van dit hele proces door één van uw voorgangers is bepaald – zo weinig mogelijk gevoelige bestemmingen – wordt nu ondergeschikt gemaakt aan een financiële afweging. Dat doet naar de mening geen recht aan de belangen van landschap, leefbaarheid en het belang van de betrokken bewoners en bedrijven.

Dat er elders gevoelige bestemmingen niet meer in een zone komen te liggen, is geen rechtvaardiging dat met dit tracé nieuwe gevoelige bestemmingen in een zone worden geplaatst.

In het Inpassingsplan wordt de toevoeging gedaan, dat het de ervaring is dat door TenneT aangekochte woningen veelal snel weer worden verkocht. U verwacht geen leegstand. Een afweging met betrekking tot de persoonlijke omstandigheden van de betrokken woningeigenaren en het bestaande buurtschap ontbreekt echter.

Vervolg op de brief van
13 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
4

Weegt het aspect geld zoveel zwaarder dan het fundamentele recht van een woningeigenaar? Naar de mening ontbreekt in dit geval een zorgvuldige afweging over een goede ruimtelijke ordening en de belangafweging uit het gevolgde participatieproces.

Bovenal geldt voor u de plicht, om goed te motiveren waarom u voor een bepaalde variant (alternatief) heeft gekozen: Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State 20 mei 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1264.

Daarom is dit ontwerp inpassingsplan, voor de keuze van het onderhavige tracé, in strijd met artikelen 3:2 en 3:46 Awb.

Cliënten vragen u het (ontwerp)inpassingsplan niet vast te stellen

In ieder geval vragen zij u rekening te houden met deze zienswijze en het plan aan te passen.

Bel of mail mij gerust als u nog vragen hebt

U bereikt mij op telefoonnummer [REDACTED]. Mailen kan naar klantenservice@achmearechtsbijstand.nl. Ons zaaknummer is R217759713. Wilt u dit nummer altijd noemen als u belt of mailt? Mijn cliënten kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]
Stichting Achmea Rechtsbijstand

Stichting Achmea Rechtsbijstand
Postbus 4116
7320 AC Apeldoorn

AANTEKENEN R220572811

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
postbus 11
9200 AC DRACHTEN

Dellaertweg 1
Leiden

Telefoon 088 462 3700
Fax 088 462 2799
klantenservice@achmearechtsbijstand.nl
www.achmearechtsbijstand.nl

<i>Datum</i>	<i>Ons zaaknummer</i>	<i>Behandeld door</i>
20 januari 2022	R220572811	██
<i>Onderwerp</i>	<i>Uw kenmerk</i>	
zienswijze		████████████████

Geachte heer, mevrouw,

██████████ en ██████████, handelende onder de naam ██████████, wonende aan de ██████████ te ██████████ vroegen ons om juridische hulp.

Cliënten zijn het niet eens met het ontwerp-inpassingsplan Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Bij mijn cliënten komen op hun percelen twee masten te staan: Eén mast in de huiskavel bij hun melkveebedrijf, één mast in een veldkavel verderop in de straat. Daarnaast komen er bij mijn cliënten op hun percelen twee opstijgpunten voor de 150 kv-kabel die extra in de 380 kv leiding gehangen wordt om de 150 kv lijn af te kunnen breken. De stroom wordt vanaf de opstijgpunten via een ondergrondse leiding naar het hoogspanningsstation gebracht.

De plaatsing van de mast en het opstijgpunt in het huiskavel van mijn cliënten baart de meeste zorgen. Dit kavel is al niet erg groot en wordt nu nog verder verkleind. Het melkveebedrijf van mijn cliënten heeft koeien met weidegang en daarvoor heb je een norm voor het aantal koeien per hectare. Doordat er ruimte verloren gaat (door de mast in het veldkavel en de mast op het huiskavel) is er minder grond beschikbaar voor het melkveebedrijf van mijn cliënten en dat leidt dus tot financiële en economische schade die op voorhand niet vergoed wordt. De plaatsing van de masten maakt bovendien de bewerkbaarheid van het perceel veel lastiger. Wanneer mijn cliënten geen opvolger hebben, zullen ze het waarschijnlijk niet als melkveebedrijf kunnen verkopen. Planschadevergoeding dekt bij lange na niet de schade en dat voelt heel erg onrechtvaardig, want waarom zou in Nederland een private partij, die bewust schade toebrengt aan een ander, wel volledig de schade dienen te vergoeden, maar als het gaat om de overheid, niet.

Rekeningnummer (IBAN) NL11 RABO 0101 0506 74
Kvk 41 038 571 Apeldoorn

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
2

Mijn cliënten hebben verzocht om de mast en het opstijppunt ten oosten van de watergang te plaatsen. Dit is een veldkavel van een boer uit het dorp, dat is met een vervangende kavel veel gemakkelijker op te vangen. Daar is helaas niet op gereageerd.

Bij de bestaande hoogspanningsmast in de veldkavel is vervuiling aangetroffen door verf van de huidige mast. Tennet weigert hiervoor aansprakelijkheid te nemen. Mijn cliënten maken zich zorgen over de betrouwbaarheid van Tennet gezien deze historie, en hebben weinig vertrouwen in de toezeggingen over schadeloosstelling voor hun. Bovendien zijn de vergoedingen die wel uitgekeerd worden, volstrekt onvoldoende.

Mijn cliënten wonen binnen 100 meter van de hoogspanningsmast, maar niet in de uitkoopzone. Ze maken zich zorgen over hun gezondheid en die van de dieren van hun bedrijf. De voortdurende magnetische straling, ondanks dat het zogenaamde oorzakelijk verband tussen de vaker optredende leukemie en aanwezigheid in de stralingszone niet is aangetoond, kan gewoon niet gezond zijn. Ook worden door de nabije aanwezigheid van de masten de alternatieve bestemmingsmogelijkheden mogelijk aangetast. Mijn cliënten hebben zeer weinig mogelijkheden meer op hun percelen, waar de hoogspanningsverbinding zal komen te hangen/liggen. Zelf normaal bewerken van de grond is straks uitgesloten.

Volgens verweerder ligt de woning van mijn cliënten niet in de magneetzone, maar wel komt er een zakelijk recht te rusten op hun perceel.

Echter, doordat de ligging van de hoogspanningsleiding en de plaats van de masten nog niet vast liggen, is niet uitgesloten dat de woning van mijn cliënten binnen de magneetzone komt te liggen. Bovendien exploiteren mijn cliënten een melkveebedrijf, waarin zij een groot deel van de dag aanwezig zijn. Ik acht dit wel degelijk een gevoelig object. Dit plan heeft voor cliënten grote nadelige gevolgen voor hun woon en leefklimaat. Het plan is in strijd met een goede ruimtelijke ordening en rechtszekerheid.

1. Onzorgvuldige voorbereiding

Het ontwerp inpassingsplan is niet raadpleegbaar op ruimtelijkeplannen.nl wat in strijd is met artikel van het Besluit omgevingsrecht. Ik wijs u ook op de uitspraak van de ABRvSt van www.abrvst.nl waarin bepaald is dat inzake onduidelijkheid over de inhoud of reikwijdte van de van toepassing zijnde regels de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl, de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl doorslaggevend zijn. Nu deze publicatie in het geheel niet

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
3

beschikbaar is gesteld, bestaat er grote onduidelijkheid over wat er nu vastgesteld gaat worden, als dit plan door gaat, en wat de consequenties zijn voor mijn cliënten.

Zoals in het ontwerp zelf wordt aangegeven ligt de exacte plaats van de masten en de hoogspanningsverbinding niet vast. Ook daarom is op voorhand niet zeker wat de consequenties zullen zijn voor mijn cliënten. Waar de magneetzone komt te liggen ligt niet vast, bovendien is daardoor ook niet uitgesloten dat de woning van mijn cliënten wel degelijk binnen de magneetzone komt te liggen.

Het is het uitgangspunt dat er uitgegaan moet worden van de maximale planologische mogelijkheden. Dat is niet gebeurd, nu de onderzoeken niet uitgaan van de gevolgen van de hoogspanningsleidingen binnen het bestemmingsgebied, maar ten onrechte uitgaan van een vastliggend tracé, terwijl dat tracé ruimtelijk niet vastgelegd is.

2. Landschappelijke inpassing

Ook de wijze waarop het landschapsplan is opgenomen in het inpassingsplan is discutabel. Volgens de planvoorschriften wordt pas na 5 jaar, te verlengen met nog een keer 5 jaar, na de aanleg van de hoogspanningsverbinding met de uitvoering van het landschapsplan begonnen. Als dat betekent dat het traject helemaal gereed moet zijn, kan het dus nog erg lang duren voordat het landschapsplan wordt uitgevoerd.

3. Vergoedingen en beperking rechten

De vergoedingen voor de overlast gedurende de realisatiefase, en de vergoeding voor het beperkte gebruiksrecht van de eigen percelen, zijn veel te laag. Er dient per geval vastgesteld te worden wat de overlast betreft, of de beperking noodzakelijk is, en waarom er dus een zakelijk recht gevestigd dient te worden. Ook worden er in het plan allerlei bewerkingen van het land beperkt, zoals diepploegen, zonder enige noodzaak. Dit is misbruik van bevoegdheid en in strijd met het eigendomsrecht van mijn cliënten.

Vervolg op de brief van
20 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
4

Cliënten vragen u het (ontwerp)inpassingsplan niet vast te stellen

Dit vanwege alle redenen in deze zienswijze genoemd. En anders het plan te wijzigen door volledig tegemoet te komen aan de zienswijze van mijn cliënten.

Bel of mail mij gerust als u nog vragen hebt

U bereikt mij op telefoonnummer [REDACTED]. Mailen kan naar klantenservice@achmearechtsbijstand.nl. Ons zaaknummer is R217759713. Wilt u dit nummer altijd noemen als u belt of mailt? Wij kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Stichting Achmea Rechtsbijstand

Verzonden: 1/26/2022 4:14:27 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: ██████████

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: ██████

Straat: ██████████

Huisnummer: █

Postcode: ██████

Woonplaats: ██████ ██████

Land: Nederland

Telefoonnummer: ████████████████████

E-mailadres: ████████████████████

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: ██████████

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Allereerst blij ik verbaasd dat door de tussentijdse wijziging vanuit jullie zijde, ik opeens een mast moet plaatsen op mijn grond, waar eerst een heel andere lijn ingetekend was en zodoende ons perceel niet raakte. Aangezien wij dus toentertijd geen betrokken partij waren, hebben wij ons verder ook niet verdiept in de verdere ontwikkelingen. Ik blijf van mening dat de variant zoals eerst ingetekend logischer is. De lijn had niet zonder medeweten van de eigenaren verplaatst mogen worden. Dit is het 'probleem' verleggen. Ik heb contact gehad met de eigenaren (vanaf Pootweg tot en met mijn perceel) die in deze nieuwe situatie een mast zouden krijgen, volgens de huidige intekening. Deze eigenaren zijn dezelfde mening toegeedaan als ik, dat de oude lijn terug aangenomen moet worden. Deze is ook al gesondeerd. Naar verluidt door opmerkingen/voorkeur van eerder overeenkomsten/gesprekken/bezwaren en iets minder financiële kosten is deze lijn aangepast. Ondanks dat het voor Tennet moeilijker en meer werk is.

Als de oude lijn weer opgepakt wordt, komen de palen bij de meeste partijen van de Pootweg tot mij op minder belemmerende plekken te staan. De betrokkenen en grondeigenaren dienen voor te gaan. Deze overlast gaat ook onze opvolgers, generatie aan het hart. Ik denk dat indien het moeilijk werken en meer kosten met zich meebrengt, Tennet het fatsoen moet hebben om op dit deel

traject en op zich moeten nemen om de economisch productie vd gronden zo min mogelijk uit productie te halen.

86261066_7310959_01022022090251_0001.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Verplaatsing van de lijn in noordelijke richting vanaf de Zwaluwse Pootweg tot een met net voorbij mijn perceel, van knikmast tot knikmast, zoals de eerste lijn ingetekend was en daarbij zijn er op die plaatsen al diverse sonderingen gedaan. Deze lijn aanhouden svp! Er wordt aan voorbij gegaan dat ik niet meegenomen ben in het voortraject en nu plots geconfronteerd door ██████████ N wordt met deze (over)last. Tevens; Deze paal komt op zo'n situatie te staan dat het een gemeen iets is doordat r niet goed omheen gewerkt kan worden met mijn grote machines.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Veel financiële schade; schadeimpact is meer als u denkt.

oa.

ontriefft van een van de betere eigendom/ produktiegrond van mijn bedrijf.

ontriefft van werktijd

eventuele verstoring gps

ontrieff van plaatsingsruimte mest

ontrieff van plaatsingsruimte toeslagen

ontrieff van dierplaatsingsruimte fieren

ontrieff van gewasderving

kans op meer plantenziekten

meer bestrijdingsmiddelen verbruik

meer brandstofverbruik

ontrieff van produktieperceel tov.zonder belemmeringen

ontrieff snelwerkbare perceelsvorm(oa.tijd,machines efficientie,kunstmest strooien,zaaizaadverlies etc etc

ontwatering, stuctuurschade produktieschade gewassen etc etc

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Graag de oude lijn inpassen.

ik krijg dan geen mast en de andere waarmee ik gesproken heb hebben ook dr voordeel.

tevens stel ik voor de werkweg terug op het oude voorstel te leggen.Circa 1 mtr vd perceelsgrens bij de burens(staatsgrond) met daarnaast op hun perceel een afwateringsgoot te leggen zodat ik daardor geen waterschade krijg en tot de perceelsgrens mn produktie kan behouden op ht veld en kan werken tot de preceelsgrens.

zi e tevens de mailwisseling met u vertegenwoordiger **[REDACTED]**

Geachte Heer Memerus,

Hierbij mijn venswijze op u
voornemen!

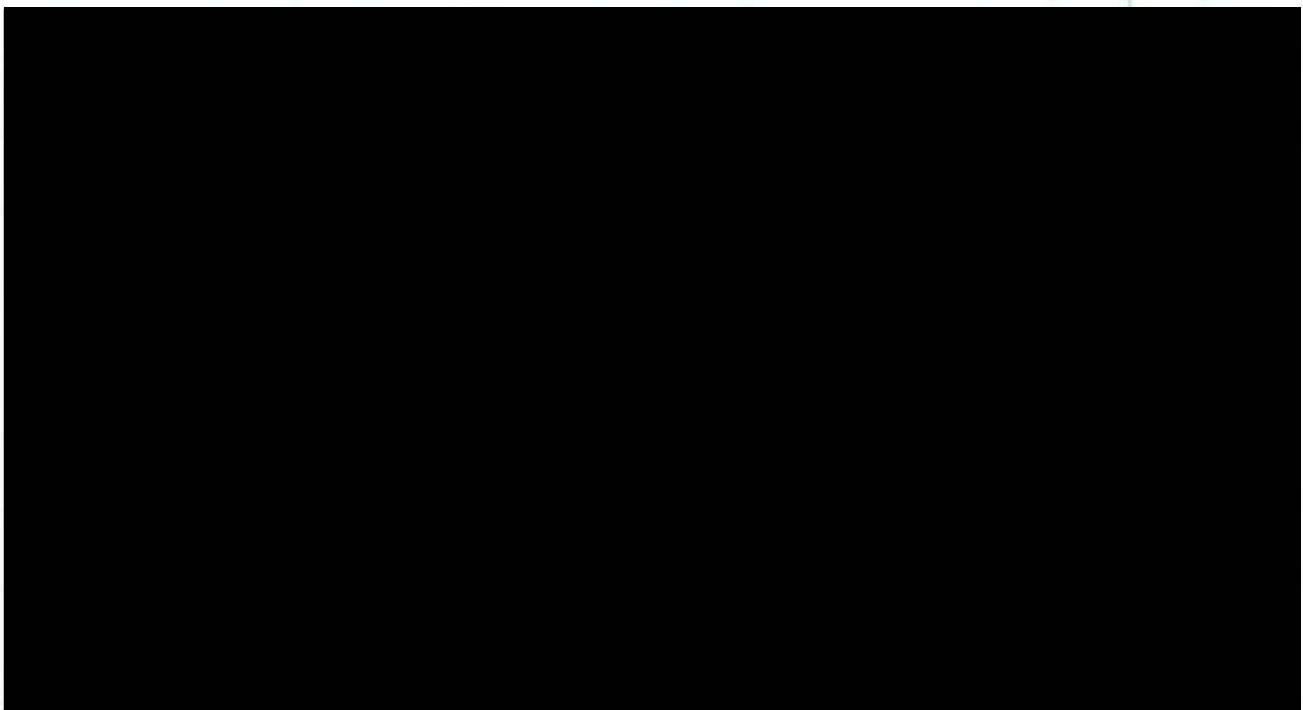
Hopelijk op een positieve wending

v.t. troefict voor mij

verblijt ik wouknde op

u positieve antwoord.

Mit unvroudeylke groet

RE: Uw verzoek tot verplaatsing van een mast, Tennet

[Redacted]

06/26/2022 11:01

Aan [Redacted]
CC: 'Grondzaken ZWO' <GrondzakenZWO@tennet.nl>

1 Dinsdag 12 Mei
Korrespondentie tienswijzelegging.ppt

Geachte [Redacted]

niet ontvangen!

In december is er een brief uitgegaan naar u en alle grondeigenaren en betrokkenen in de directe omgeving. Hierin is uitlog gegeven over onder meer indienen zienswijze. In de bijlage vind u een voorbeeldemplaar aan van de brief die is verstuurd.

LET OP! Zienswijze kan nog tot en met 27-1-2021 (morgen) ingediend worden. Dit kan via de website: www.vri.nl/wind-went-sterk/vood.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet.

[Redacted]

Rechtsmeester/Registreer Taxateur

VAN LON GRONDZAKEN
Ceas de Jongstraat 25, 6523 RG Nijmegen

T: [Redacted]
M: [Redacted]
K: [Redacted]
E: vanlon@vanlon.nl

De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, verboden. Graag worden wij geïnformeerd indien u dit bericht ten onrechte heeft ontvangen. Van Lon Grondzaken staat niet in voor de juistte en volledige overbrenging van de inhoud van een gezonden e-mail, noch voor de ontvangst daarvan.

Disclaimer
Is dit bericht niet voor u bestemd of wilt u meer informatie, neem dan contact op met de afzender. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend. Een contractuele verplichting wordt uitsluitend per brief verzonden en ondertekend door een daartoe bevoegd persoon.

Van [Redacted]
Verzonden: maandag 24 januari 2022 23:05
Aan [Redacted]
Onderwerp: Re: Uw verzoek tot verplaatsing van een mast, Tennet

Geachte [Redacted]

Wij hebben elkaar meermaals gemaakt en telefonisch gesproken. Dit alles naar aanleiding van het opeens gewijzigde traject van Tennet. Alwaar enige jaren geleden het traject volkomen anders zou lopen, betrof dit niet mijn eigendom/perceel. Uitermate verast waren wij dan ook toen vorig jaar de tekening volledig anders was.

Omdat ik bezig ben met onderzoek voor verplaatsing van de mast naar het noorden, werd mij verteld dat deze week de zienswijze ingediend moet worden. Het indienen van een zienswijze, wat voor mijn vragen/problemen, zeer zeker van toepassing is, is niet door u benoemd.

Hierbij wil ik u vragen om mijn onderstaande mail van 22 december mee te nemen als zienswijze. Graag ontvang ik zo spoedig mogelijk van u nog de informatie om deze ook nog extra via de officiële weg tijdig in te dienen.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: maandag 10 januari 2022 17:47
Aan: [Redacted]

Zuid-West 380kV Oost inspraak op het ontwerp-inpassingsplan

U dient een zienswijze in als: **Bedrijf**

Naam organisatie/bedrijf

Contactgegevens:

Indiener:
Voorletter(s)   Tussenvoegsel   Achternaam

Land

Postcode   Huisnummer   Toevoeging

Straat / Postbus

Plaats

Telefoonnummer

E-mail adres *

E-mail adres
(controle) *

(mede) Namens

Reageren

Een ieder kan reageren op dit project.

Zienswijze en bijlagen

U kunt hieronder uw reactie en eventuele bijlagen (bijvoorbeeld in een Word en/of PDF bestand) invoegen. Hierbij stellen wij het op prijs als u ingaat op de volgende vragen:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerp-inpassingsplan?
(Maximaal 1.500 karakters)

Allereerst blijf ik verbaasd dat door de tussentijdse wijziging vanuit jullie zijde, ik opeens een mast moet plaatsen op mijn grond, waar eerst een heel andere lijn ingetekend was en zodoende ons perceel niet raakte. Aangezien wij dus toentertijd geen betrokken partij waren, hebben wij ons verder ook niet verdiept in de verdere ontwikkelingen. Ik blijf van mening dat de variant zoals eerst ingetekend logischer is. De lijn had niet zonder medeweten van de eigenaren verplaatst mogen worden. Dit is het 'probleem' verleggen. Ik heb contact gehad met de eigenaren (vanaf Pootweg tot en met mijn perceel) die in deze nieuwe situatie een mast zouden krijgen, volgens de huidige intekening. Deze eigenaren zijn dezelfde mening toegedaan als ik, dat de oude lijn terug aangenomen moet worden. Deze is ook al gesondeerd. Naar verluidt door overënkkomsten/gesprekken/bezwaren en iets minder

202200051
financiële kosten is deze lijn aangepast Ondanks dat het voor Tennet moeilijker en meer werk is. Als de oude lijn weer opgepakt wordt, komen de palen bij de meeste partijen van de Pootweg tot mij op minder belemmerende plekken te staan. De betrokkenen en grondeigenaren dienen voor te gaan. Deze overlast gaat ook onze opvolgers, generatie aan het hart. Ik denk dat indien het moeilijk werken en meer kosten met zich meebrengt, Tennet het fatsoen moet hebben om op dit deel traject en op zich moeten nemen om de economisch productie vd gronden zo min mogelijk uit productie te halen.

Bijlage 1

(maximaal 25 MB)

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
(Maximaal 1.500 karakters)

Verplaatsing van de lijn in noordelijke richting vanaf de Zwaluwse Pootweg tot een met net voorbij mijn perceel, van knikmast tot knikmast, zoals de eerst lijn ingetekend was en daarbij zijn er op die plaatsen al diverse sonderingen gedaan. Deze lijn aanhouden svp! Er wordt aan voorbij gegaan dat ik niet meegenomen ben in het voortraject en nu plots geconfronteerd door [REDACTED] wordt met deze (over)last. Tevens; Deze paal komt op zo'n situatie te staan dat het een gemeen iets is doordat r niet goed omheen gewerkt kan worden met mijn grote machines.

Bijlage 2

(maximaal 25 MB)

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?
(Maximaal 1.500 karakters)

Veel financiële schade; schadeimpact is meer als u denkt.
oa.
ontriefft van een van de betere eigendom/ produktiegrond van mijn bedrijf.
ontriefft van werktijd
eventuele verstoring gps
ontriefft van plaatsingsruimte mest
ontriefft van plaatsingsruimte toeslagen
ontriefft van dierplaatsingsruimte fieren
ontriefft van gewasderving
kans op meer plantenziekten
meer bestrijdingsmiddelen verbruik
meer brandstofverbruik
ontriefft van produktieperceel tov. zonder belemmeringen
ontriefft snelwerkbaar perceelsvorm (oa. tijd, machines efficiëntie, kunstmest strooien, zaaizaadverlies etc etc
ontwatering, stuctuurschade produktieschade gewassen etc etc

Bijlage 3

(maximaal 25 MB)

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
(Maximaal 1.500 karakters)

Graag de oude lijn inpassen.
ik krijg dan geen mast en de andere waarmee ik gesproken heb hebben ook dr voordeel.
tevens stel ik voor de werkweg terug op het oude voorstel te leggen. Circa 1 mtr vd perceelsgrens bij de burenen (staatsgrond) met daarnaast op hun perceel een afwateringsgoot te leggen zodat ik daardor geen waterschade krijg en tot de perceelsgrens mn produktie kan behouden op ht veld en kan werken tot de preceelsgrens.
zi e tevens de mailwisseling met u vertegenwoordiger [REDACTED]

Bijlage 4

(maximaal 25 MB)

(maximaal 25 MB)

Problemen met het digitaal indienen

Ondervindt u problemen met het digitaal indienen van een zienswijze? Neem dan contact op met Bureau Energieprojecten 070 379 8979. Wij bieden u een passende oplossing voor het indienen van uw zienswijze. 202200051

Informatie over de verwerking van uw persoonsgegevens

De Rijksoverheid gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en houdt zich aan de bepalingen in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) verwerkt die persoonsgegevens die u verstrekt bij het indienen van uw zienswijze. Dient u, als gemachtigde, een zienswijze in namens iemand anders, dan worden ook zijn of haar persoonsgegevens verwerkt. Uw bereikbaarheidsgegevens worden gebruikt voor verdere correspondentie over dit project. Om uw privacy te beschermen, verzoekt het ministerie u om geen persoonsgegevens en/of informatie die herleidbaar is tot uw persoon op te nemen in de inhoud van uw zienswijze. Als u in uw zienswijze en (titels van) bijlagen toch informatie opneemt die tot u zelf of andere personen herleidbaar is, doet u dat voor eigen risico. De informatie die u deelt onder 'persoonsgegevens' en 'bereikbaarheidsgegevens' in dit zienswijzeformulier wordt niet openbaar gemaakt. Extra informatie over de verwerking van uw persoonsgegevens kunt u lezen in de privacyverklaring via: [\[link\]](#)

Verzonden: 1/26/2022 4:39:40 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: van Tienhovenlaan

Huisnummer: 4

Postcode: 5062 SK

Woonplaats: Oisterwijk

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Maatschappelijke organisatie

(Mede) namens:

Organisatie: Natuurmonumenten

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja

86261718_7279714_20220126_-_Zienswijze_Ontwerpinpassingsplan_Zuid-West_380kV_Oost.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Geen andere dan de zienswijze

Stationsplein 1
Postbus 2166
3800 CD Amersfoort

T (035) 479 70 00
www.natuurmonumenten.nl

IBAN NL 56 INGB 0866 9285 24
BIC INGBNL2A

KvK nr. 40516738

Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum 26 januari 2022
Behandeld door [REDACTED]
Telefoonnummer [REDACTED]
Oms kenmerk
LW kenmerk
Natuurgebied Huis ter Heide
Onderwerp Zienswijze Ontwerpinpassingsplan Zuid-West 380kV Oost

Geachte heer/mevrouw,

Namens de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, hierna te noemen; "Natuurmonumenten" statutair gevestigd en kantoorhoudende aan het Stationsplein 1 te 3818 LE Amersfoort stel ik bij dezen en derhalve tijdig, een zienswijze in over het Ontwerpinpassingsplan Zuid-West 380kV Oost.

380 kV hoogspanningsleidingen gaan grote schade aanrichten aan topnatuurgebied Huis ter Heide

Onze reactie beperkt zich tot het gedeelte van de hoogspanningsleidingen dat over een lengte van zo'n drie kilometer het natuurgebied Huis ter Heide bij Tilburg doorkruist.

Natuurgebied Huis ter Heide, een topnatuurgebied van zo'n 1000 hectare, was ten tijde van de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden in Nederland nog onvoldoende in beeld. Na die aanwijzingen hebben in en om Huis ter Heide grootschalige natuurontwikkeling en natuurherstelprojecten (o.a. vennen) plaatsgevonden, zodat het gebied inmiddels kwalificeert in het kader van Natura 2000 voor een aantal soorten (oa waterweegbree en kamsalamander) en habitats (bv zwak gebufferd ven en oud eikenbos).

Vanwege de ligging pal naast de stad Tilburg vormt Huis ter Heide bovendien een zeer waardevol uitlooplandschap en inmiddels een van de meest bezochte natuurgebieden van Brabant. Daarmee levert het ook een belangrijke bijdrage aan het leef- en investeringsklimaat van de regio. Waar 25 jaar geleden nog een zee van mais stond, is er in het kader van het Natuurnetwerk Brabant een omvangrijk half open natuurlandschap gecreëerd met een rijkdom aan soorten. Een van de paradijzen van het Natuurnetwerk Brabant!

Aangezien het hier gaat om de aanleg van een dubbele rij 380kV-masten en -lijnen, zowel de nieuwe als de om te leggen bestaande 380 kV, is er sprake van een enorme aantasting van de natuur en het landschap. Over de hele lengte van drie kilometer zal in twee stroken van 83 resp 78 meter breedte bos gekapt gaan worden met alle gevolgen van dien voor de natuur. De vele werkwegen en werkterreinen zullen de schade aan de natuur verder vergroten. Door de dubbele rij masten en lijnen zal de belevingswaarde van het landschap ernstig aangetast worden. Het opruimen van de bestaande 380 kV lijn midden door het gebied zien wij uiteraard als een belangrijke landschappelijke verbetering, maar omdat het niet gelukt is om de te verplaatsen en de nieuwe lijn helemaal aan de oostgrens van Huis ter Heide te leggen, blijft de impact op de natuur, de landschappelijke waarde en de belevingswaarde groot.

Als eigenaar en beheerder van het grootste gedeelte van natuurgebied Huis ter Heide raakt deze grote aantasting van natuur en landschap ons extra. Al vele tientallen jaren zetten wij ons in voor behoud en versterking van natuur en landschap in Huis ter Heide. De komst van een nieuwe hoogspanningsleiding doet ernstig afbreuk hieraan. Daar komt nog bij het nieuwe hoogspanningsstation (waarvoor een separaat inpassingsplan in voorbereiding is), dat ook half in het Natuurnetwerk ligt, voor een deel op eigendom van Natuurmonumenten en op een zeer ongunstige plek in de verbinding tussen de natuurgebieden De Brand-Noorderbos-Huis ter Heide.

Voorgeschiedenis

Natuurmonumenten heeft, met oog voor de bewoners van De Moer, zich in 2014 positief opgesteld inzake een mogelijk tracé waarbij de bestaande 380 kV (dwars door Huis ter Heide), te samen met een volledig nieuw aan te leggen 380 kV-lijn, gebundeld omgeleid zou worden aan de oostgrens van het gebied. Toen het tracé uiteindelijk naar buiten kwam in 2017, genaamd Bosroute, bleek deze gebundelde dubbele 380 kV-lijn alsnog niet aan de oostgrens van het natuurgebied te komen, maar er doorheen, met alle negatieve gevolgen voor natuur en landschap van dien.

Gekozen tracé strijdig met de 'Nee, tenzij'-beschermingsregels Natuurnetwerk Nederland.

Ondergrondse aanleg van de leidingen, tevens meest natuurvriendelijk alternatief volgens de Integrale Effectenanalyse uit 2017, is blijkbaar geen optie voor de Minister, met als reden o.a. dat Huis ter Heide geen Natura 2000-gebied is. Wij betreuren dit. Ondergrondse aanleg van beide lijnen zou in onze ogen, gezien de grote natuur- en landschapswaarden die in het geding zijn bij Huis ter Heide, nog steeds de beste oplossing zijn. Ten onrechte is dit alternatief afgefallen.

Onderzoek door Arcadis (2018, zie ook p. 52 Toelichting IP) in opdracht van Tennet adviseerde om de 380 kV-lijnen zo oostelijk mogelijk te leggen, om daarmee zoveel mogelijk strijdigheid met de beschermingsregels voor het Natuurnetwerk Brabant te voorkomen. Slechts een beperkte opschuiving van de lijnen naar de oostelijke rand van het natuurgebied bleek acceptabel voor Tennet. Dit werd het Voorkeurstracé van de minister (variant 'oranje') en is later nog enigszins aangepast tot de variant 'bruin plus' om een woning en stuifduinen te sparen. Deze variant is opgenomen in het voordigende ontwerp-inpassingsplan.

Vanuit het oogpunt van de beschermingsregels voor het Natuurnetwerk Nederland, zetten wij vraagtekens bij deze uiteindelijke keuze. De conclusie die (zie paragraaf 5.3 van de Toelichting) wordt getrokken, dat het gekozen tracé in overeenstemming is met het beschreven rijksbeleid, onderschrijven wij dan ook niet. Wij signaleren dat de beschermingsregels van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (wettelijk vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), het zogenaamde ‘nee, tenzij’-beleid) onjuist zijn toegepast. Dat nee, tenzij-beleid houdt in dat slechts in geval van zwaarwegend openbaar belang én het ontbreken van alternatieven ingrepen in het NNN zijn toegestaan. Terwijl er in dit geval alternatieven aanwezig zijn (ondergrondse aanleg en oostelijker varianten), is Tennet toch verder gegaan met een alternatief dat het NNN ingrijpender aantast. Wij verzoeken u de toetsing op deze zogenaamde onontkoombaarheid van de aantasting van het NNN alsnog te verrichten, inclusief een ondergronds alternatief en met inachtneming van het bovengenoemde Arcadisadvies om de lijnen zo oostelijk mogelijk te leggen om schade aan het NNN te beperken. Daarbij signaleren wij dat Tennet zelf ook alternatieven in beeld heeft gebracht (zie Projectboeken) die het NNN minder aantasten en dus minder strijdig zijn met de beschermingsregels voor het NNN.

Huidige stand van zaken

Sinds 2019 zijn wij in gesprek met Tennet om te kijken hoe de schade aan natuur en landschap in natuurgebied Huis ter Heide als gevolg van de gekozen 380kV-variant beperkt kan worden en hoe de overblijvende schade zo goed mogelijk gemitigeerd en gecompenseerd kan worden. Hierover hebben we een aantal afspraken in de maak, die in een bilaterale overeenkomst tussen Tennet en Natuurmonumenten bekrachtigd moeten gaan worden. Aangezien op dit moment nog niet op alle punten overeenstemming is bereikt en er dus nog geen sprake is van een ondertekende overeenkomst, voelen wij ons genoodzaakt om onze natuurbelangen veilig te stellen door het indienen van deze zienswijze.

Ontwerpinpassingsplan doet onvoldoende recht aan het grote natuur- en landschapsbelang.

Onderstaand lichten wij onze opmerkingen toe.

De Regels

Bestemming Leiding Hoogspanningsverbinding 150/380kV biedt ongewenste ruimte in de natuur.

Artikel 8.1: de bestemmingsomschrijving is in onze te ruim en (mede daardoor) te onbepaald. ‘Bouwwerken’ dienen in onze ogen voor het gedeelte in Huis ter Heide expliciet te worden beperkt tot de hoogspanningsmasten, er is geen ruimte voor andere bouwwerken, zeker niet in gebieden met onderliggende bestemming natuur- of bosgebied. Nutsvoorzieningen en toegangswegen, anders die nu reeds bekend zijn, dienen in onze ogen geschrapt te worden, in elk geval daar waar er sprake is van een onderliggende bestemming natuur- of bosgebied, want deze vormen een bedreiging voor de natuur.

Realisatie landschappelijke inpassing en natuurcompensatie veel te laat en te onzeker.

Art 12.1: dit artikel beoogt blijkbaar o.a. de borging van de landschappelijke inpassing, conform het als bijlage bij dit plan opgenomen landschapsplan (dus inclusief de natuurcompensatie). Het komt erop neer dat er sprake van strijdig gebruik is, als na vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningslijnen niet voorzien is in de landschappelijke inpassing conform het landschapsplan. Dit is in onze ogen veel te passief en veel te laat.

Te passief omdat het Landschapsplan en de bijbehorende natuurcompensatie niet actief in het Inpassingsplan is geborgd, op de plankaart.

En veel te laat omdat in het ergste geval pas na vijf jaar na aanleg van de hoogspanningslijnen een procedure kan aanvragen om het landschapsplan alsnog gerealiseerd te krijgen. U beschouwt de realisatie van het Landschapsplan als onderdeel van de 'gebruiksfase', waar u de aanleg van de nieuwe 380 kV ziet als onderdeel van de 'aanlegfase'. Voor Natuurmonumenten is dit onlogisch en onverteerbaar. In onze ogen dient het landschapsplan uiterlijk gelijktijdig (en bij voorkeur voorafgaand) met de aanleg van de 380 kV-lijn te worden gerealiseerd. Dan pas wordt recht gedaan aan het natuurbelang dat geschaad wordt met de aanleg van de nieuwe 380 kV.

In het artikel staat ook dat pas vijf jaar na ingebruikname van de nieuwe hoogspanningsleiding het verwijderen van bestaande verbindingen als strijdig gebruik moet worden gezien. Ook dit vinden wij niet acceptabel en geen recht doen aan het belang van de natuur. De aanleg van de nieuwe 380 kV is pas vanaf 2025 voorzien. Dan heeft u nog vier jaar de tijd om te organiseren dat het verwijderen van de bestaande verbinding de dag na ingebruikname van de nieuwe start en bv een jaar later klaar kan zijn.

Met de afwijkingsregels zoals geformuleerd in 12.2 wordt bovenstaande situatie nog verergerd. De minister kan blijkbaar besluit om de landschappelijke inpassing anders te doen, via de eenvoudige procedure van een omgevingsvergunning, waarbij niet expliciet geregeld is dat Natuurmonumenten daarbij betrokken wordt, en om de termijn te verlengen. Beiden zijn zeer ongewenst.

Wij verzoeken u dringend om de realisatie van het Landschapsplan naar voren te halen (gelijk met de aanleg van de 380 kV) en actiever in het Inpassingsplan op te nemen (inclusief op de plankaart).

Overigens signaleren we dat u voor de aanleg van de natuurcompensatie wel een beperkte verbetering heeft aangebracht ten opzichte van het concept-ontwerp, door de realisatietermijn te koppelen aan het tijdstip van het onherroepelijk worden van het inpassingsplan in plaats van aan de realisatie van de hoogspanningslijnen.

De Plankaart

Wij verzoeken u om de natuurcompensatie op de plankaart op te nemen, als noodzakelijke bijdrage aan de borging van de realisatie.

Ten aanzien van de geplande ondergrondse aanleg van de 150 kV-verbinding tussen de trafostation Tilburg west en Tilburg is voor onze eigendommen boring (in plaats van open ontgraving) randvoorwaardelijk. Wij kunnen op de plankaart (en in de regels) niet goed zien of geborgd is dat deze aanleg plaatsvindt door middel van een boring.

Landschapsplan nog niet volledig

Het bij het ontwerpinpassingsplan behorende Concept-Landschapsplan (versie 7 dec 2021) mist nog een aantal belangrijke punten voor de natuur, waarover we al mondeling overeenstemming hebben met Tennet, maar die pas hun beslag krijgen in de af te sluiten overeenkomst. Zo ontbreekt nog in het Landschapsplan dat Tennet de gehele oppervlakte bos in de beide belemmeringenstroken (onder de lijnen) voor 100% gaat compenseren, zijnde een oppervlakte van 40 ha.

Inpassingsplan en MER gaan ten onrechte voorbij aan de grote landschappelijk aantasting

Toelichting

@6.3.3 Effecten op het landschap: hier wordt gesteld dat het 'landschappelijke hoofdpatroon enigszins wordt versterkt' doordat de nieuwe 380 kV-lijn bundelt met de bestaande 380 kV. Dit doet in onze ogen totaal geen recht aan de werkelijkheid ter hoogte van Huis ter Heide. Licht positief is hier dat de bestaande 380 kV uit het open natuurlandschap wordt verwijderd, maar het feit dat er een dubbele 380 kV-lijn elders in Huis ter Heide voor in de plaats komt, maakt het effect op het landschap hier zeer negatief. De ten opzichte van het concept-ontwerp toegevoegde zinsnede 'dat deze bundeling lokaal negatieve effecten op lijn- en mastniveau kan hebben', bagatelliseert de schade aan het landschap in en bij Huis ter Heide.

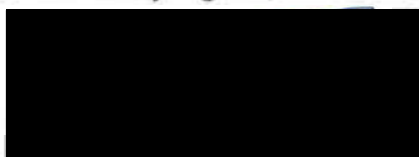
MER (deel C)

Evenals in het Landschapsplan en de toelichting bij het Inpassingsplan vergeet het MER (o.a. p. 82) dat veranderingen in het landschap ook een zeer negatieve impact op het landschap kunnen hebben. Bijvoorbeeld als een zeer waardevol landschap, dat al dan niet beschermd is in het overheidsbeleid, verblijd wordt met een hoogspanningsleiding. Dat is bijvoorbeeld bij het half open natuurlandschap van Huis ter Heide het geval. Landschapspijp is inmiddels een erkend fenomeen en dit zou niet mogen ontbreken in een MER.

In onze ogen is er sprake van een grote landschappelijke aantasting, in strijd met de Europese Landschapconventie en in strijd met het Masterplan Van Gogh Nationaal Park, die op zijn minst compensatieplichtig is.

Wij verzoeken u om het plan op bovengenoemde punten aan te passen.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 1/26/2022 6:46:14 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s): ██████████
Voorletters: ██████████
Straat: ██████████
Huisnummer: ██████████
Postcode: ██████████
Woonplaats: ██████████
Land: ██████████
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: kwekerijinhetgroen@home.nl
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: kwekerij in t groen

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

In gesprek met de rentmeester is besproken dat de nieuwe hoogspanningsmast geplaatst zou worden op het perceel achter ons. Op het perceel van de buurman aan de ██████████ f.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Het plaatsen van de mast op ons perceel veroorzaakt een inkomstenderving. Tevens wordt het bewerken van het perceel met landbouwmachines hierdoor ontzettend bemoeilijkt.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Omzetderving doordat er geen gewas geplaatst/geoogst kan worden op de plek waar de mast staat.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Er zijn nog steeds vraagstukken over het wel/niet aantasten van gezondheid door de straling van deze masten. Is het onderzocht wat eventuele consequenties zijn op het moment dat een persoon meerdere uren per dag binnen minimale afstand van 2 masten werkt.

86265387_7280385_Zienswijze_26-01-2022.pdf

Kwekerij in 't Groen

[REDACTED]

[REDACTED]

Bureau Energieprojecten

t.a.v. Inspraakpunt Zuid-West 380Kv Oost

Postbus 111

9200 AC Drachten

Betreft: Zienswijze indienen

[REDACTED] 26 januari 2022,

Geachte heer/mevrouw,

Graag zou ik u middels deze brief de zienswijze betreffende het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380Kv Oost voor Kwekerij in 't Groen te Kaatsheuvel toelichten.

Kwekerij in 't Groen bestaat uit een kas met daaromheen percelen landbouwgrond voor het telen van diverse volle grond groenten. Op het perceel achter onze kas, waar wij ook telen, staat reeds een hoogspanningsmast van het "oude" type.

In het ontwerp-inpassingsplan voor de nieuwe hoogspanningsverbinding, staat een tweede hoogspanningsmast ingetekend op één van onze percelen die wij gebruiken voor het telen van de volle grond groenten. Dit zou betekenen voor ons bedrijf dat wij binnenkort twee hoogspanningsmasten op onze percelen hebben staan.

De hoogspanningsmast veroorzaakt hinder tijdens het planten, verzorgen en oogsten van onze teelten. Meerdere werkzaamheden met het gebruik van landbouwmachines zijn niet optimaal uit te voeren, het is ook niet mogelijk om deze werkzaamheden op een andere manier te verrichten.

De eerste hoogspanningsmast en de inefficiënte manier van werken rondom de "oude" hoogspanningsmast hebben wij geaccepteerd.

Een 2e hoogspanningsmast op één van onze percelen zou onze werkzaamheden dubbel zoveel hinderen. Dit komt het planten, verzorgen en oogsten van onze teelten zeker niet ten goede. Buiten het feit dat het werk rondom de mast inefficiënt is, kost dit ons erg veel extra tijd. Nog niet gesproken over inkomstenderving. Vanaf het moment van plaatsing van de mast zal er een gedeelte van het perceel onbruikbaar worden en dit levert vanaf plaatsing jaarlijks een inkomstenderving van zo'n € 1000,00. Hoe wordt dit gecompenseerd.

In het najaar van 2021 heeft er een gesprek plaatsgevonden op het land en aan de keukentafel tussen [REDACTED] en een rentmeester. Bij deze rentmeester zijn deze bezwaren en belangen al eens aangegeven en werden deze beaamd.

Wij hebben er alle vertrouwen in dat u onze belangen mee zult wegen in het ontwerp-inpassingsplan.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Kwekerij in 't Groen

[REDACTED]

Verzonden: 1/26/2022 7:03:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: ██████
Straat: ██████████
Huisnummer: ██████
Postcode: ██████
Woonplaats: ██████████
Land: ██████████
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: ██████████
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Vanaf een vroeg stadium in het ontwerp is aangenomen dat zogeheten Windtrackmasten geplaatst zouden worden op dit tracé. In een latere fase is besloten dat er zogeheten Moldaumasten geplaatst gaan worden. Uit de beantwoording op vragen van de informatieavond van 13 januari j.l. blijkt dat de Moldaumasten een groter magnetisch veld kennen dan de Windtrackmasten. Omdat de Moldaumasten esthetisch beter in het plaatje passen wordt voor de Moldaumasten gekozen. Ik vind het onjuist dat esthetiek boven de gezondheid van de omwonenden wordt geplaatst. Dit is een grote fout in het plan en dient te worden omgezet.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

In het ontwerp-inpassingsplan wordt de nieuwe 380kV verbinding ingetekend op luttele meters van de reeds bestaande 380kV verbinding. In mijn geval komt er naast de huidige 380kV lijn die naast mijn huis loopt een gecombineerde mast met 150kV en 380kV. Ik zit met mijn huis nu al in de bestaande magneetzone van de huidige 380kV mast, aangezien mijn huis op ruim 70 meter van de huidige 380kV lijn staat. Het kan niet anders dan wanneer er een nieuwe – dubbele – mast wordt geplaatst het huidige magneetveld groter wordt dan dat het nu het geval is. Op antwoorden van vragen gesteld op de informatieavond van 13 januari j.l. wordt door TenneT gesteld dat er op dit moment geen ervaring is met twee masten naast elkaar, laat staan wanneer een van deze masten een gecombineerde mast is van 380kV en 150kV. Het is mij niet uit te leggen dat het huidige magneetveld hetzelfde gaat blijven als dat nu het geval is, laat staan kleiner gaat worden. Wanneer de nieuwe – gecombineerde – mast geplaatst zal worden zal dit ertoe leiden dat het magneetveld groter wordt en daarmee de schade aan mijn gezondheid, de gezondheid van mijn gezin en de gezondheid van al de dieren en de bezoekers van mijn manege. In plaats van concrete cijfers baseert TenneT zich op een Handreiking van het RIVMN. Wanneer er zo'n groot risico is voor de gezondheid van mij, mijn dieren en de buurtbewoners zou er een meer degelijk onderzoek gedaan dienen te worden alvorens wordt overgegaan tot de bouw.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Mijn huis ligt reeds in de magneetveldzone. Door een nieuwe - gecombineerde - mast te plaatsen naast de huidige 380kV verbinding zal de magneetveldzone en de gezondheidsrisico's vergroten. Ik wil dan ook in het licht van de nieuwe ontwikkelingen dat TenneT de verplaatsing van mijn woonhuis uit deze magneetveldzone bekostigt om gezondheidsrisico's te verminderen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Niet van toepassing

Verzonden: 1/26/2022 7:28:42 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja zie bijlage 1.

86265940_7280541_aanvulling_zienswijzen_26_januari_2022.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja zie bijlage 1.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja zie bijlage 1.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja zie bijlage 1.

Minister van Economische Zaken en Klimaat

Postbus 20401

2500 EK Den Haag

26 januari 2022

Betreft: aanvulling indienen zienswijzen Ontwerp inpassingsplan Zuid-West 380 Kv Oost en bijbehorende stukken

Geachte Minister,

In aansluiting op de door ons ingediende zienswijzen d.d. 22 januari 2022 hebben we nog de volgende aanvulling:

1. De gevoelige bestemmingen waar de normen m.b.t. de magneetveldzone van uit gaan betreffen woningen. Bij agrarische bedrijven zijn de bewoners vaker aanwezig in de bedrijfsgebouwen (stal en loods) in plaats van in de woning. De normen zijn bedoeld om mensen te beschermen en dan moet het niet uitmaken of dit in een woning of ander gebouw is. Het gaat om het principe waarbij "het verstand boven de norm gesteld moet worden". Wij zijn dan ook bevreesd dat wij door de plaatsing van de extra lijn in onze gezondheid worden geschaad door het werken en wonen op onze bedrijfslocatie.
2. In het landschapsplan zijn voor wat betreft gemeente Drimmelen te nemen inpassingsmaatregelen voorgesteld. Deze inpassingsmaatregelen zijn niet vooraf door u of de gemeente met ons en/of met een agrarische belangenvereniging besproken. [REDACTED] en [REDACTED] in de gemeente waar wij onze percelen hebben, worden voorzien van bomen. Hiertegen maken wij bezwaar niet alleen vanwege aantasting van het open polderlandschap maar ook vanwege
  - Schaduw (opbrengstderving) en bladeren in gewassen (afbreuk aan kwaliteit van gewassen die geoogst moeten worden).
  - Minder zicht met landbouwmachines bij op- en afrijden percelen (verkeersgevaarlijke situaties)
  - Het onderhoud aan de sloten wordt moeilijker, kan niet meer vanuit de openbare weg plaatsvinden maar moet via de percelen van de agrariër
  - Wortelopdruk van wegen
  - Afhankelijkheid van snoeiwerkzaamheden gemeente. Wij kennen bijv. de situatie dat de bomen aan de Zeggeweg een belemmering opleverden voor groot landbouwverkeer omdat deze bomen laat werden gesnoeid door de gemeente met schade aan landbouwvoertuigen van dien.
3. Landschappelijke inpassing is met name bedoeld als vorm van compensatie voor degenen die overlast krijgen van de aanleg van de 380 KV lijn. Door de aanplant van bomen wordt de agrariër op wiens perceel de aanleg plaatsvindt juist NIET gecompenseerd (zie hiervóór onder 2). Wij pleiten er dan ook voor in plaats van het planten van bomen nu eindelijk eens werk te maken van het renoveren van de landbouwwegen. De Koekoekweg is zo slecht dat deze niet tot nauwelijks geschikt is voor het landbouwverkeer. En wij verwachten dat deze weg met het verkeer dat nodig is voor de aanleg van de lijn er niet beter op zal worden. Er zijn zelfs nu al borden van slecht wegdek geplaatst. Het opknappen van de weg (in plaats van het planten van bomen) daar hebben de agrariërs - en dus ook wij- écht iets aan.

Verder behouden we ons alle rechten voor in overige procedures.

Met vriendelijke groet

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Verzonden: 1/26/2022 7:50:23 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: ([REDACTED])

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ik wil bezwaar maken op het plaatsen van een aantal masten op onze percelen. (perceel gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] en [REDACTED] gelegen aan de Groenendijk te Oosteind

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er word slecht gecorrespondeerd met ons. er is ons bij een bijeenkomst in raamsdonkveer toe gezegd dat tennet een adviseur in de hand mochten nemen. nu geeft tennet niet thuis om deze te vergoeden.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Er weer nieuwe vervuiling kan ontstaan bij plaatsen en onderhoud van de masten! zoals bij de bestaande masten!!! overlast met het bewerken van de gronden. waardoor minder voer opbrengsten. en straling die vrij komt bij de masten. want koeien zijn hier erg gevoelig voor. En waarde vermindering van onze grond en bedrijf!!

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ook wil ik bezwaar maken tegen het inpassingsplan om een rij bomen te planten op perceel sectie [REDACTED] en [REDACTED]. dit perceel hebben wij in gebruik voor de teelt van div gewassen en voer onze koeien.

Verzonden: 1/26/2022 8:19:31 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: ████████
Straat: ██████████
Huisnummer: ██████
Postcode: ██████
Woonplaats: ██████████
Land: Nederland
Telefoonnummer: ████████████████████
E-mailadres: ████████████████████
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, zie bijlage 1

86266796_7280706_Zienswijze_Tennet_januari_2022_(2).docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie bijlage 1

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie bijlage 1

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, zie bijlage 1

Bureau Energieprojecten

██████████ 23 januari 2022.

Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost

Postbus 111

9200 AC Drachten

Betreft indienen zienswijze ontwerp-inpassingsplan hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. (ter hoogte van Roosendaal/Borchwerf)

. Ongepaste tijd/datum voor indienen van de zienswijze

Het tijdstip voor het indienen van de zienswijze is veel te kort. Het is een periode waarin de feestdagen vallen en de meeste bedrijven twee weken dicht zijn of op halve kracht werken.

De kans om vragen of adviezen te kunnen indienen bij raadgevers of instanties kan dan niet, of is beperkt mogelijk gezien de tijdsdruk.

. Ellende van 11 jaar met beperkte communicatie en onduidelijkheid

In mei 2009 is de startnotitie voor de Milieueffect rapportage voor het project Zuid-West 380kV uitgebracht. Inmiddels is dit Zuid-West 380kV Oost geworden. Wij hebben de eerste voorlichtingsbijeenkomst toen al gehad. Vervolgens hebben ██████████ en ██████████ van TenneT ons thuis bezocht. Er was toen al sprake van dat de hoogspanningsverbinding over onze woning zou komen. Nu, 11 jaar later wordt er pas een ontwerp/inpassingsplan voorgelegd, terwijl bij het voorbereidingsbesluit van 5 december 2012 al gepubliceerd werd, dat het ontwerp/inpassingsplan naar verwachting begin 2014 ter inzage werd gelegd (bron: Ministerie van Economische Zaken, voorbereidingsbesluit Zuid-West 380kV, deel Noord Brabant). Daarnaast wordt hier ook vermeld dat tot het moment van vaststelling van het inpassingsplan, geen ontwikkelingen mogen plaats vinden in het gebied die de aanleg van de verbinding belemmeren of onmogelijk maken. Een punt waarbij wij en de mensen in onze omgeving als het ware gegijzeld worden in hun eigen leefomgeving. En dan spreek ik nog niet over het verloren woongenot al die jaren, ook omdat je niet zeker bent hoelang je nog kunt wonen in een huis wat je ooit hebt gekocht om er oud in te worden. Het tracé is namelijk na 2009 meerdere keren gewijzigd, waarbij we dan weer wel en dan weer niet worden uitgekocht. En eerlijk gezegd is dat nu nog niet helemaal duidelijk. Dit veroorzaakt al die jaren al veel stress. Ook ontbreekt de ambitie dan om iets aan je huis of tuin te doen, omdat je niet zeker weet of je wel of niet weg moet uit je huis. Hierdoor zijn we ook subsidie misgelopen om ons huis te verduurzamen. Waardevermindering van het huis tot gevolg, waardoor we nu moeten inleveren bij eventuele uitkoop.

In het verleden hebben we TenneT al 2x benaderd voor uitkoop van onze woning. Er hebben in de afgelopen jaren twee woningen in onze omgeving te koop gestaan, die wij eventueel wilden kopen. TenneT gaf aan dat ze nog geen zaken met ons konden doen op dat moment en dat we een ander huis maar met eigen financiële middelen moesten bekostigen. Op 9 juli 2021 krijgen wij te horen dat TenneT ons nu wel een taxatie aanbod wil doen. Te laat, helaas zijn deze woningen inmiddels al verkocht!

Naar onze mening is er ook onvoldoende gecommuniceerd met de betrokken bewoners en bedrijven. Alles wat we aandroegen in het verleden werd wel aangehoord, maar vervolgens toch weer van tafel geveegd. Wij hebben het idee dat dit plan erdoor gedrukt moet worden ten koste van alles.

. Verschillende alternatieven, dan dit door TenneT gekozen tracé

Wij hebben 3 alternatieven ingebracht bij TenneT. Ten eerste, het gele tracé te gaan volgen langs het zuidelijk gedeelte van Rijksweg A17. Dit zou zorgen voor minder gevoelige bestemmingen. Ten tweede, plaatsing van het nieuwe tracé op het oude 150kV tracé (wat verwijderd gaat worden door TenneT) Dit laat de omgeving ongewijzigd. Door het plaatsen van een derde transformator op hoogspanningsstation Borssele kon hierin een afweging plaatsvinden (bron: publicatie 14 januari 2013, referentie 0079163), maar hiermee werd niet ingestemd door TenneT. Het derde alternatief is plaatsing van de 380kV leiding ondergronds in de bestaande buisleidingenstraat van LSned, waardoor de bestaande DOW leiding die anders verlegd moet worden kan blijven liggen. De verlegging van de DOW leiding is in het verleden al op 10 miljoen euro beraamd, dit zal nu niet goedkoper zijn. Door de leiding ondergronds te leggen wordt er ook bespaard op +/- 12 vakwerkmasten. Tevens is er dan ook minder infrastructuur belasting, zoals tijdelijke en blijvende aanleg van wegen voor plaatsing van de masten. Technisch is beschreven dat het mogelijk is, echter TenneT geeft het verweer dat de kosten te hoog zijn, doordat het moeilijker is storingen ondergronds aan te pakken en bij een storing de leveringstijd in gevaar kan komen. Maar het is al bewezen dat bij ondergrondse aanleg (zoals 380 kV Randstad) de kans op storingen zo goed als nihil is en zeker niet groter als bovengronds. Bovendien als er een storing voorkomt, betreft dit meestal bovengronds bij isolatoren en koppelingen. Een nog bijkomend voordeel is dat de electromagnetische straling ondergronds minder is als bovengronds. Hierbij is het voordeel dat er geen gevoelige bestemmingen meer zijn. Bij bovengrondse aanleg zijn de risico's groter dat er iets gebeurt met de masten en leidingen. Bijvoorbeeld bij extreme stormen (die steeds vaker voorkomen) wanneer er beplating van bedrijfsgebouwen, die kort bij de aan te leggen 380 kV staan (industriegebied Borchwerf 2) voor ernstige storingen kunnen zorgen. En dan hebben we het nog niet over vliegtuigongelukken of omgevallen masten. TenneT beweert dat de kosten voor ondergronds te hoog zijn, terwijl in de bijeenkomsten van TenneT meermaals werd aangegeven dat de kosten niet van belang waren. Ook zijn ze nooit met een kostenplaatje gekomen van boven- of ondergrondse aanleg.

Wel wordt er 10 km. ondergrondse kabel aangelegd in de Brabantse Wal (natuurgebied) Deze 10 km. werd al eerder ingepland in een eerder tracé. In het definitieve tracé is deze 10 km. blijven bestaan. Wij, de bewoners in onze omgeving, bewonersgroep Vlietweg en de ondernemers op Borchwerf hebben nooit mee kunnen denken of beslissen waar de 10 km. komt in dit nieuwe tracé. Waarschijnlijk zijn vogels en natuur belangrijker als mensen!

. Milieuredenen

TenneT heeft naar hun zeggen altijd gestreefd naar het meest milieuvriendelijke alternatief. Als dat zo is dan hadden ze de kabel ondergronds in de leidingstraat moeten laten lopen. De leidingstraat is al een werkstrook met goede infrastructuur er naar toe. Bij de plannen van TenneT wordt onnodig een deel van het landschap geruïneerd en op zijn kop gezet.

.Eindconclusie

Ondanks onze inspanningen wordt er niet naar ons geluisterd en wordt er niet van het gekozen tracé afgeweken. De manier van communiceren maakt dat de kloof tussen burger en overheidsinstanties, zoals in dit geval TenneT steeds groter wordt. Daarbij worden wij al 11 jaar in de houdgreep gehouden!

Hoogachtend,

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Verzonden: 1/26/2022 9:20:48 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: ██████████
Straat: Voorstraat
Huisnummer: 18
Postcode: 4921 SJ
Woonplaats: Made
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: zltodrimmelen@zlto.nl
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens:
Organisatie: ZLTO Drimmelen-Geertruidenberg

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

De ZLTO-afdeling Drimmelen-Geertruidenberg behartigt de belangen van ondernemers in de groene ruimte. Vanuit die positie hebben wij het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost met grote belangstelling bestudeerd.

Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar op het landschapsplan Zuid-West 380 kV en de inpassingsmaatregelen in de gemeente Drimmelen. De 380 kV verbinding loopt hier van west naar oost door open polderlandschap. In het landschapsplan zijn drie inpassingsmaatregelen opgenomen.

De complete zienswijze is als bijlage bijgevoegd.

86267420_7280889_20220126_-_Zienswijze_ontwerp-inpassingsplan_380_kV.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Hiervoor verwijs ik naar de complete zienswijze welke als bijlage is bijgevoegd.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Hiervoor verwijs ik naar de complete zienswijze welke als bijlage is bijgevoegd.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Hiervoor verwijs ik naar de complete zienswijze welke als bijlage is bijgevoegd.

Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie

ZLTO-afdeling Drimmelen-Geertruidenberg
 Voorstraat 18
 4921 SJ Made
www.zlto.nl/drimmelen
zitodrimmelen@zlto.nl

Made, 26 januari 2022

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Onderwerp: Zienswijze tegen het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost.

Geachte heer/mevrouw,

De ZLTO-afdeling Drimmelen-Geertruidenberg behartigt de belangen van ondernemers in de groene ruimte. Vanuit die positie hebben wij het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost met grote belangstelling bestudeerd.

Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar op het landschapsplan Zuid-West 380 kV en de inpassingsmaatregelen in de gemeente Drimmelen. De 380 kV verbinding loopt hier van west naar oost door open polderlandschap. In het landschapsplan zijn drie inpassingsmaatregelen opgenomen.

In het plan zijn ten noorden van de verbinding meerdere nieuwe bosjes ingetekend. De logica van deze inpassingsmaatregel ontgaat ons. De bosjes hebben ruimtelijk gezien geen relatie met de 380 kV verbinding, maar liggen zelfs op geruime afstand in een andere polder. De bosjes hebben ook geen verbinding met het omringende grote open polderlandschap. Anders dan de omschrijving van de maatregel doet vermoeden, liggen zij niet in een bestaande EVZ. Daarnaast worden er Drimmelen voor dit project weinig tot geen bomen gekapt waardoor er geen plaatselijke compensatie verplichting ontstaat. Hoe is men aan de oppervlakte van de maatregel in Drimmelen, een kleine 6 ha, berekend?

De bosjes zijn ingetekend op land in eigendom van agrariërs. Is dit al afgestemd met de betreffende agrariërs en wat zijn de invloeden op de naastgelegen percelen. Op gebruiksniveau gaat het bijvoorbeeld om zaken als schaduwwerking en bladafval. Qua regelgeving is van belang of deze bosjes natuur worden en daar dan een schaduwwerking vanuit gaat?

Langs de Hamseweg, de Koekoeksweg en de Zeggeweg is een aanplant van bomen opgenomen. Deze wegen lopen van Noord-Zuid en kruisen slechts de 380 kV verbinding, waardoor ook deze aanplant niet bijdraagt aan een landschappelijke inpassing van de verbinding. Waarom is er voor deze wegen gekozen en welke boomsoorten wil men aanplanten? Op welke wijze houdt men rekening met de effecten op de naastgelegen percelen?

Op de kaart zijn bij het dorp Hooge Zwaluwe en op het punt waar de Hamseweg de Buitendijk kruist nog inpassingsmaatregelen opgenomen. Door het ontbreken van een legenda bij deze kaart is het onduidelijk om wat voor maatregelen het hier gaat. Wij zouden hier graag een verduidelijking van zien.

Wij hopen dat u met onze opmerkingen rekening zult houden bij het definitief vaststellen van het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost. Wij zijn graag bereid deze reactie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Namens ZLTO Afdeling Drimmelen

Verzonden: 1/26/2022 9:23:42 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

magnetisch veld over de camping

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Het magnetisch veld van de masten bedekt een gedeelte van het kampeerterrein van mijn boerderijcamping op de [REDACTED] in [REDACTED]

Dit gedeelte van de camping kan ik, als de masten zijn geplaatst, niet meer gebruiken voor gezinnen met kinderen die langere tijd verblijven op de camping.

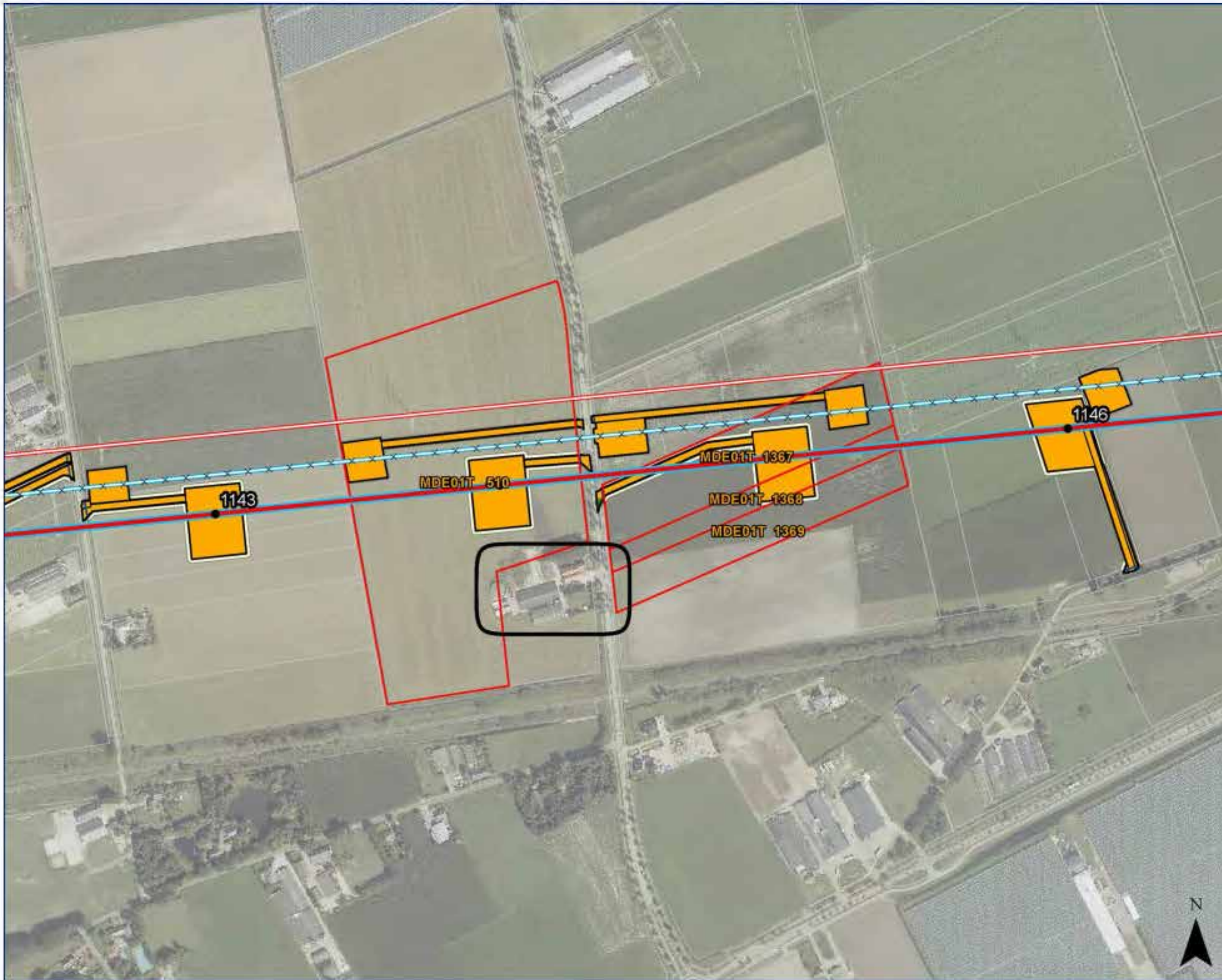
86267453_7280905_200615_285 [REDACTED] n_2_BT.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Een gedeelte van het kampeerterrein kan ik niet meer gebruiken, dat leid tot inkomsten derving

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

nee

Legenda Volgnummer: 2

1206 Kadastraal perceel

Tracé VKA 1.0

- 26 Mastlocatie
- Bovengronds Combi 380 / 150kV
- Bovengronds Solo 380kV
- Ondergronds 150kV boring
- Ondergronds 150kV open ontgraving

Werkterreinen

Watergang permanent omleggen	Te kappen boom
Watergang tijdelijk dempen	Duiker
Watergang tijdelijk omleggen	Groen verwijderen
Cultuurtechnische Zone	Lierterrein
Werkterrein / toegangsweg	Draglineschot
Begrenzing werkterreinen	Uitleg kabelstrook

Tijdelijke verbindingen

- Tijdelijke verbinding
- Werkterrein / toegangsweg

Bestaande verbindingen

- 380kV bovengronds
- 150kV bovengronds
- × × × Te amoveren

Zuid - West 380kV oost

Betredingskaart
 0 60 120 180 240 300 m.

Formaat: A3
 Datum: 15-06-2020 1: 5000

Akkoord Eigenaar / Zakelijk Gerechtigde: _____ Datum akkoord: _____

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend. © TenneT TSO B.V.

© De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de CycloMedia B.V., Zaltbommel 2019

Naam eigenaar / pachter: _____
 Dossiernummer: 285

Verzonden: 1/26/2022 9:48:53 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: .

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Grondkabel door perceel met zonnepanelen

86267691_7280972_200615_285_[REDACTED]_1_BT.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zoals u op tekening kunt zien gaat er een grondkabel door mijn perceel waar een offerte is aangeboden is voor zonnepanelen. De bedoeling is om dit te realiseren.

86267691_7280973_Samenwerkingsovereenkomst_Zonnepark_Bergsepolder [REDACTED]_concept_2018-11-01_.pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

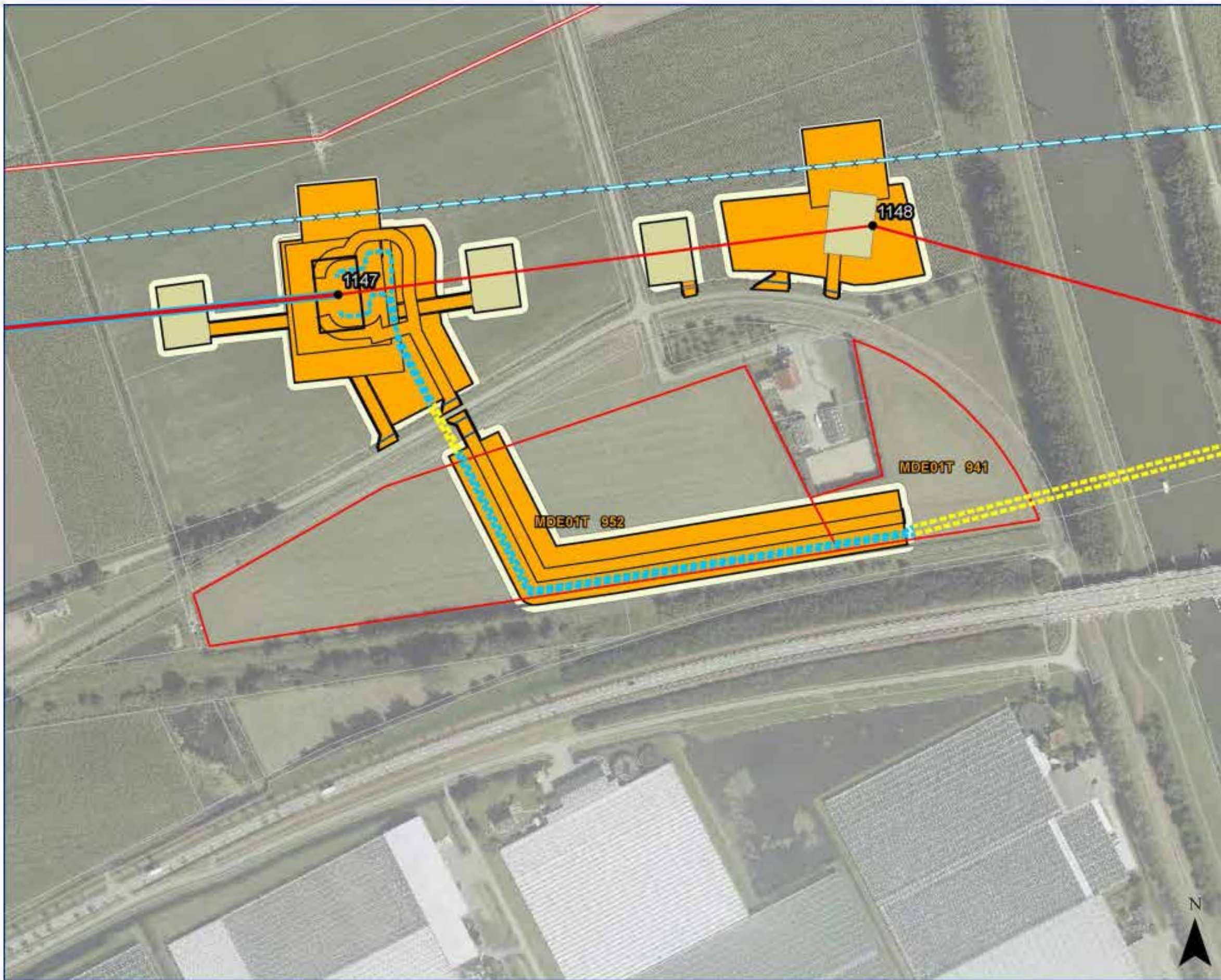
Uitbreidingsmogelijkheden zonnepanelen worden nu belemmerd door de komst van de ondergrondse kabel.

De kabel kan naar mijn mening , gewoon rechtdoor naast de hoogspanningsmasten graven en er is ruimte genoeg is om onder het kanaal door te gaan.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, raar dat ik maar 1 zienswijze kan indienen.

De reeds ingediende zienswijze kon ik niet meer wijzigen of aanpassen.

Legenda Volgnummer: 1

1200 Kadastraal perceel

Tracé VKA 1.0

- 26 Mastlocatie
- Bovengronds Combi 380 / 150kV
- Bovengronds Solo 380kV
- - - - - Ondergronds 150kV boring
- - - - - Ondergronds 150kV open ontgraving

Werkterreinen

 Watergang permanent omleggen	● Te kappen boom
 Watergang tijdelijk dempen	— Duiker
 Watergang tijdelijk omleggen	 Groen verwijderen
 Cultuurtechnische Zone	 Lierterrein
 Werkterrein / toegangsweg	 Draglineschot
 Begrenzing werkterreinen	 Uitleg kabelstrook

Tijdelijke verbindingen

- Tijdelijke verbinding
- Werkterrein / toegangsweg

Bestaande verbindingen

- 380kV bovengronds
- 150kV bovengronds
- × × × Te amoveren

Zuid - West 380kV oost
 Betredingskaart
 0 30 60 90 120 150 m.

Formaat: A3
 Datum: 15-06-2020 1: 2500

Akkoord Eigenaar / Zakelijk Gerechtigde: _____ Datum akkoord: _____

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend. © TenneT TSO B.V.

© De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de CycloMedia B.V., Zaltbommel 2019

Naam eigenaar / pachter: _____
 Dossiernummer: 285

Samenwerkingsovereenkomst Zonnepark Bergsepolder - [REDACTED] [REDACTED] (1^e concept)

Datum: 1 november 2018
Versie: 1.0

Partijen

- a. [REDACTED] wonende te ....., hierna aangeduid als [REDACTED];
- b. Odura advies en projecten BV, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 6912.2970, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door bevoegde bestuurders Michel Suijkerbuijk, Joost Berkvens en Allard van Krevel, hierna aangeduid als "Odura";

gezamenlijk aangeduid als "partijen".

Intentie

De partijen voelen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de productie van duurzaam opgewekte energie via een energieopwekkingsinstallatie met zonnepanelen op een grondperceel van [REDACTED] (aangeduid als "zonnepark") en Odura wil deze ontwikkeling voor eigen rekening en risico faciliteren. Odura zet zich in voor een professionele realisatie met maximale maatschappelijke meerwaarde. De realisatie zal rendabel worden gemaakt middels subsidie uit het nationale SDE+-stimuleringsprogramma voor duurzame energie. Bij de realisatie van het zonnepark zal Odura samenwerken met de Stichting Energietransitie Drimmelen, bijvoorbeeld in de vorm van het gezamenlijk organiseren van burgerparticipatie en/of afdracht van een jaarlijks bedrag aan een lokaal duurzaamheidsfonds waarover de Stichting beschikt.

Nadere uitwerking van de samenwerking en afspraken

Artikel 1 Definitie energieopwekkingsinstallatie

De energieopwekkingsinstallatie en toebehoren bestaat uit:

- Zonnepanelen.
- Draagconstructie.
- Omvormers.
- Bekabeling.
- Elektriciteitsaansluiting.
- Omheining.
- Eventuele overige toebehoren.
- (Ontsluitings-)wegen.

Artikel 2 Samenwerking

Partijen komen de volgende samenwerking overeen:

- a. Odura zal een inrichtingsplan op (laten) stellen waarbij aandacht wordt besteed aan de landschappelijke inpassing van het zonnepark en aan sociale aspecten bij realisatie, exploitatie, onderhoud en beheer van het zonnepark. Dit inrichtingsplan zal tevens dienen als onderlegger voor de in te dienen omgevingsvergunning.
- b. Voor de realisatie van het zonnepark zal [REDACTED] grond aan Odura ter beschikking stellen, waarvoor partijen een overeenkomst voor de vestiging van een zakelijk recht zullen overeenkomen. De grond, zoals beschreven in Artikel 3 lid d, zal gedurende de periode dat de samenwerkingsovereenkomst geldig is, door Van Loenhout beschikbaar worden gehouden.

Artikel 3 Vestiging zakelijk recht

De overeenkomst met betrekking tot de vestiging van een zakelijk recht (hierna "opstalovereenkomst") zal definitief worden aangegaan kort voor aanvang van de bouwwerkzaamheden op de percelen.

- a. De beoogde opstalovereenkomst zal worden aangegaan voor een duur van twintig jaar plus de bouwtijd van de installatie zodat de installatie twintig volle exploitatiejaren heeft. De opstalovereenkomst zal inwerking treden op de eerste dag van de kalendermaand waarin de bouwwerkzaamheden op de percelen zullen starten.
- b. In de beoogde opstalovereenkomst wordt een optie tot verlenging van een maal vijf jaar opgenomen.
- c. De huurprijs is vastgesteld op € 0,45 per m² per jaar, vrij van btw, zonder indexering, voor het eerste jaar na definitief ingaan van de opstalovereenkomst. Indien er tevens een samenwerkingsovereenkomst wordt getekend voor de percelen x en x aan de [REDACTED] met een oppervlakte van minimaal xxx m² zal de huurprijs van het perceel zoals beschreven in Artikel 3 lid d worden verhoogd naar €0,50 per m² per jaar. De huurprijs zal in 12 maandelijkse termijnen worden uitbetaald. Betaling per termijn geschiedt voor het einde van de desbetreffende maand. De eerste betaling zal plaatsvinden binnen één maand na ondertekening van de opstalovereenkomst.
- d. De beoogde locatie omvat vier percelen grond, met kadastrale aanduiding [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] en [REDACTED] gelegen in Sectie [REDACTED] met kadastrale gemeentenaam [REDACTED] en [REDACTED] (zie ook bijlage 1). Het voor het zonnepark beschikbare oppervlak binnen deze percelen heeft een omvang van circa 4,8 hectare. De exacte omvang van het te huren oppervlak wordt nader bepaald op basis van het werkelijke ruimtebeslag dat het zonnepark inclusief omheining inneemt en wordt daarna als zodanig vastgelegd in de opstalovereenkomst.
- e. Odura heeft geen recht op enige vergoeding wegens aan het gehuurde aangebrachte veranderingen.
- f. Odura levert de gehuurde oppervlakte aan het einde van de huurperiode op in oorspronkelijke staat.
- g. De tekst van de beoogde opstalovereenkomst is als bijlage toegevoegd aan deze samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 4 Kosten

Alle kosten voor de ontwikkeling van het zonnepark, voorafgaand aan het ingaan van de opstalovereenkomst, zijn voor rekening van Odura tenzij anders afgesproken. Hieronder vallen onder andere de kosten voor het verkrijgen van de omgevingsvergunning en de kosten voor het onderzoek naar de landschappelijke inpassing en de landschappelijke kwaliteitsverbetering.

Artikel 5 Duur van de samenwerkingsovereenkomst

- a. De samenwerkingsovereenkomst treedt in werking op de datum van ondertekening ervan en eindigt na het verstrijken van de door partijen af te sluiten opstalovereenkomst als bedoeld in Artikel 3.
- b. De opstalovereenkomst dient binnen vier jaar na ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst door beide partijen getekend te zijn. Zo niet, dan verloopt de samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 6 Beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst

Deze samenwerkingsovereenkomst wordt geacht te zijn ontbonden indien:

- a. De omgevingsvergunning niet wordt verleend dan wel niet onherroepelijk van kracht wordt.
- b. De benodigde financiering of subsidiëring niet kan worden verkregen.
- c. Sprake is van onvoorziene omstandigheden die van dien aard zijn dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van deze overeenkomst niet van partijen kan worden gevergd.

De samenwerkingsovereenkomst kan eveneens worden geëindigd indien:

- d. Partijen hiertoe gezamenlijk besluiten.

- e. Odura zijn faillissement aanvraagt of onherroepelijk in staat van faillissement wordt verklaard, surseance van betaling aanvraagt of zijn crediteuren een onderhands (betalings-)akkoord aanbiedt of zijn bedrijfsactiviteiten staakt. Odura dient Van Loenhout hierover schriftelijk te informeren.

Artikel 7 Slotbepalingen

- a. Geen van de partijen is de ander schadevergoeding verschuldigd bij het beëindigen van deze samenwerkingsovereenkomst als gevolg van Artikel 6 lid a tot en met Artikel 6 lid e.
- b. Op deze samenwerkingsovereenkomst is Nederlands recht van toepassing. Eventuele geschillen zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Arnhem.

Ondertekening

_____

verhuurder,

Namens Odura,
huurder,

Datum:

_____

_____

_____

_____

Datum:

_____

Bijlagen

1. Beoogde locatie zonnepark.
2. Concepttekst beoogde opstalovereenkomst.

Bijlage 1 Beoogde locatie zonnepark

Bijlage 2 Beoogde opstalovereenkomst

Overeenkomst tot vestiging van een recht van opstal

Ondergetekenden

a. [REDACTED] wonende te ....., eigenaar van het perceel grond kadastraal aangeduid in de overwegingen, hierna aangeduid als "opstalgever";

en

b. Odura advies en projecten BV, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 6912.2970, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door bevoegde bestuurders Michel Suijkerbuijk, Joost Berkvens en Allard van Krevel, hierna aangeduid als "opstalhouder";

hierna gezamenlijk aan te duiden met "partijen", komen onderstaande overeen.

Overwegingen

- De opstalgever is eigenaar van de grond van de percelen, kadastraal bekend bij de gemeente Made en [REDACTED] Sectie [REDACTED] nummers [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] en [REDACTED] zoals aangegeven op bijbehorende en als zodanig gewaarmerkte tekening en aangeduid met de "onroerende zaak".
- De opstalhouder is voornemens op de onroerende zaak van opstalgever een energieopwekkingsinstallatie, te weten **xx.xxx m²** zonnepanelen met bijbehorende infrastructuur en voorzieningen waaronder begrepen (ontsluitings-)wegen en bekabeling, te realiseren en te exploiteren.
- De opstalgever is bereid en bevoegd tegen een financiële vergoeding aan opstalhouder (gedeelten van) de onroerende zaak ter beschikking te stellen en wel door het (doen) vestigen van (een) zelfstandig(e) recht(en) van opstal met bijbehorende erfdienstbaarheden voor de realisatie, exploitatie, onderhoud en te zijner tijd verwijderen van de energieopwekkingsinstallatie.
- De opstalhouder zal zorg dragen voor het aanvragen van de benodigde vergunningen en zal zich inspannen de energieopwekkingsinstallatie binnen afzienbare tijd te realiseren.
- De partijen zijn zich er van bewust dat de geplande opstelling zoals is aangegeven op de zodanig gewaarmerkte tekening kan veranderen, hetgeen ook inhoudt dat het aantal, oppervlakte en vermogen van de te realiseren PV-installatie kan wijzigen.
- Dat opstalgever en opstalhouder de gemaakte afspraken over het vestigen van het zakelijk recht van opstal en erfdienstbaarheden alsmede hun onderlinge rechtsverhouding en wensen deze middels deze Overeenkomst vast te leggen.

Nadere uitwerking en afspraken

Artikel 1 Het recht van opstal

- Het recht van opstal houdt in de bevoegdheid om op/aan/in de onroerende zaak in eigendom te hebben of te verkrijgen een energieopwekkingsinstallatie en toebehoren conform de bijgevoegde schets.
- Onder de bevoegdheid wordt mede begrepen het gebruiken, aanbrengen, onderhouden en wegnemen van de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren.
- Het is de opstalhouder uitsluitend toegestaan de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren te gebruiken voor activiteiten die in relatie staan met activiteiten zoals die behoren tot de opstalhouder.

- d. Andere objecten dan de hier vermelde zullen niet op de onroerende zaak waarvoor het opstalrecht geldt mogen worden gesteld zonder schriftelijke toestemming van de opstalgever.

Artikel 2 Duur en verlenging van het recht van opstal

- a. Het recht van opstal wordt verleend voor een tijdvak van twintig jaren, ingaande op <datum> en derhalve eindigend op <datum>.
- b. Het recht van opstal wordt na het verstrijken van de in lid a van dit artikel genoemde termijn met een periode van vijf jaren verlengd, behoudens beëindiging door één van de partijen.
- c. Wenst één van de partijen tot beëindiging van het recht van opstal over te gaan, dan dient hiervan ten minste een jaar van tevoren bij aangetekend schrijven of deurwaardersexploot onder opgave van redenen mededeling te worden gedaan aan de andere partij. De kosten voor beëindiging, zoals de kosten voor het opmaken van een notariële akte, worden door opstalgever en opstalhouder op een 50/50-basis gedeeld.

Artikel 3 Huurprijs

- a. De huurprijs is vastgesteld op € 0,45 per m² per jaar, vrij van btw, zonder indexering en wordt in 12 maandelijkse termijnen uitbetaald. Betaling per termijn geschiedt voor het einde van de desbetreffende maand. De eerste betaling zal plaatsvinden binnen één maand na ondertekening van de opstalovereenkomst.
- b. De opstalgever is niet gerechtigd om de huurprijs tussentijds te verhogen gedurende de looptijd van deze overeenkomst.

Artikel 4 Notariële akte van vestiging

- a. De notariële overdracht dient plaats te vinden ten overstaan van een door de opstalhouder aan te wijzen notaris, uiterlijk twee maanden na de datum waarop de overeenkomst tot vestiging van een recht van opstal tussen partijen is gesloten.
- b. Alle notariële en andere kosten die verband houden met de vestiging van het recht van opstal komen voor rekening van de opstalhouder. Onder deze kosten zijn in elk geval begrepen de kosten van het notarieel transport en de kadastrale rechten.
- c. Als de opstalhouder vóór het verlijden van de notariële akte tot vestiging van het recht van opstal in staat van faillissement wordt verklaard, surseance van betaling heeft verkregen, dan wel onder curatele is gesteld, alsmede bij inbeslagname van zijn onroerende zaken, dan zal de overeenkomst tot vestiging van het recht van opstal ontbonden zijn zodra de opstalgever daarvan kennis heeft verkregen, zonder dat ontbinding in rechte behoeft te worden gevorderd.

Artikel 5 Aflevering en risico

De feitelijke en juridische levering van het opstalrecht vindt plaats terstond na de ondertekening van de notariële akte. Vanaf dat tijdstip komen de baten de opstalhouder ten goede en zijn de lasten en belastingen die worden geheven in verband met de op de onroerende zaak aanwezige energieopwekkingsinstallatie en toebehoren voor rekening van de opstalhouder en draagt de opstalhouder het risico van de energieopwekkingsinstallatie.

Artikel 6 Werken

- a. De opstalgever is gerechtigd werken uit te (laten) voeren in de directe nabijheid van de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren.
- b. Indien deze werken de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren mogelijk nadelig beïnvloeden informeert de opstalgever de opstalhouder schriftelijk, uiterlijk twee weken voor aanvang van de werken.

- c. De opstalhouder is gerechtigd aanwijzingen te geven omtrent de werken.
- d. Indien de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren door of in opdracht van de opstalgever in een periode van tien jaar voor in totaal meer dan twee maanden nadelig beïnvloed wordt treden partijen in overleg om de schade zoveel mogelijk te beperken. De opstalgever vergoedt in dat geval de schade van de opstalhouder aan de opstalhouder voor zover deze rechtstreeks voortvloeit uit handelswijze van de opstalgever.

Artikel 7 Verplichtingen van de opstalgever

- a. De opstalgever dient, behoudens voorafgaande schriftelijke instemming van de opstalhouder, af te zien van het (doen of laten) verrichten van activiteiten op of ten aanzien van de onroerende zaak dan wel in de onmiddellijke omgeving daarvan die de realisatie en/of de exploitatie van de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren enigerlei wijze kunnen benadelen. Hieronder vallen onder andere maar niet uitsluitend het plaatsen van beplanting en objecten.
- b. De opstalgever zal geen handelingen (doen) verrichten waardoor:
  - i. De energieopwekkingsinstallatie in gevaar zou kunnen komen.
  - ii. Gevaar zou kunnen ontstaan voor personen en/of goederen die zich in verband met de energieopwekkingsinstallatie op de onroerende zaak bevinden.
  - iii. De ongestoorde uitoefening van het opstalrecht zou kunnen worden belemmerd.

Artikel 8 Verplichtingen van de opstalhouder

- a. De opstalhouder dient de energie-opwekkingsinstallatie en toebehoren in alle opzichten goed te onderhouden en waar nodig te herstellen en/of te vernieuwen.
- b. De opstalhouder is verplicht om in het geval dat hij wijzigingen aan de energieopwekkingsinstallatie of toebehoren aanbrengt, deze (gedeeltelijk) afbreekt, (gedeeltelijk) vervangt of (een) nieuwe plaatst, hiervoor de eventueel benodigde vergunningen bij de gemeente of bij andere (overheids)instanties aan te vragen vóór met de werkzaamheden wordt begonnen.
- c. Grenst de energieopwekkingsinstallatie of toebehoren van de opstalhouder aan één of meer eigendommen van andere eigenaren dan de opstalgever, dan dient de opstalhouder die betreffende eigenaren te informeren indien het genot van hun eigendom wordt beperkt door het genoemde in Artikel 8 lid b.
- d. De opstalhouder is verplicht voor de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren verzekeringen af te sluiten:
  - i. die schade aan de onroerende zaak dekken, veroorzaakt door de energieopwekkingsinstallatie en/of toebehoren;
  - ii. die schade aan de energieopwekkingsinstallatie en/of toebehoren dekken.
- e. De in lid d van dit artikel genoemde verzekeringen dienen gedurende de gehele periode waarbij het opstalrecht geldt van kracht te zijn.
- f. De opstalhouder is verplicht om aan de opstalgever een kopie van de verzekeringspolissen te verstrekken.
- g. Alle kosten voor het onderhoud, de benodigde vergunningen en verzekeringen, in de meest ruime zin, inzake de energieopwekkingsinstallatie en/of toebehoren komen voor rekening van de opstalhouder.
- h. Achteruitgang van de prestatie van de energieopwekkingsinstallatie en/of toebehoren door een niet aan de opstalgever toe te rekenen oorzaak komt voor risico van de opstalhouder.
- i. De opstalhouder vrijwaart de opstalgever voor alle aanspraken van derden op vergoeding van schade die ontstaat door de energieopwekkingsinstallatie en/of toebehoren van de opstalhouder.
- j. De opstalhouder levert de onroerende zaak bij beëindiging van het recht van opstal op in oorspronkelijke staat. Op het moment van ingebruikname van de onroerende zaak door de opstalhouder zullen door de opstalgever en de opstalhouder gezamenlijk foto's worden gemaakt van de onroerende zaak en belangrijke elementen. Op deze manier wordt de oorspronkelijke staat nader vastgelegd.

Artikel 9 Vervreemding recht van opstal en verhuur

Het is de opstalhouder niet toegestaan om het recht van opstal zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opstalgever te vervreemden of te verhuren of het genot ervan af te staan.

Artikel 10 Vervreemding onroerende zaak door de opstalgever

- a. Het is de opstalgever toegestaan om de onroerende zaak waarop het opstalrecht is gevestigd over te dragen aan een derde, zonder dat daarvoor mondelinge of schriftelijke toestemming van de opstalhouder is vereist.
- b. Bij vervreemding van de onroerende zaak zal de opstalgever de opstalhouder tenminste acht weken voor het notariële transport hiervan schriftelijk in kennis stellen.
- c. Vervreemding door de opstalgever leidt niet tot beëindiging van het opstalrecht of tot een aanpassing van de voorwaarden zoals vastgelegd in voorliggende overeenkomst.

Artikel 11 Kettingbeding opstalgever

- a. Bij een eventuele overdracht van de onroerende zaak of het verlenen daarop van enig beperkt of zakelijk recht aan de opstalgever zal voor de opstalhouder in de notariële akte een kettingbeding worden opgenomen. In het kettingbeding dienen alle in deze overeenkomst opgenomen verplichtingen letterlijk te worden overgenomen.
- b. De opstalgever is verplicht om vóór de ondertekening van de notariële akte van overdracht, als bedoeld in lid a van dit artikel, een ontwerp daarvan aan de opstalhouder te overhandigen ter controle of aan dit kettingbeding is voldaan.
- c. Indien niet is voldaan aan bovengenoemd kettingbeding door de opstalgever, dan verbeurt zij een direct opeisbare dwangsom van € 50.000. Dit laat het recht van de opstalhouder onverlet om verdere vervolgschade veroorzaakt door de inbreuk op het kettingbeding op de opstalgever te verhalen. Deze bepaling zal worden opgenomen in de notariële akte.

Artikel 12 Belastingen

Alle belastingen en lasten, die, onder welke benaming ook, voor de tijd gedurende welke het recht van opstal zal bestaan, op of wegens de energieopwekkingsinstallatie en/of toebehoren worden geheven, zijn vanaf 1 januari volgende op het jaar van notarieel transport voor rekening van de opstalhouder. Vooralnog hebben partijen geen kennis van dergelijke belastingen en lasten.

Artikel 13 Verontreiniging

- a. Het is de opstalgever niet bekend dat de onroerende zaak enige verontreiniging bevat die ten nadele strekt van het in Artikel 1 omschreven gebruik door de opstalhouder of die heeft geleid of zou kunnen leiden tot een verplichting tot sanering van de onroerende zaak, dan wel tot het nemen van andere maatregelen, ingevolge de thans geldende milieuwetgeving en/of milieurechtspraak.
- b. Indien toch blijkt dat er sprake is van dermate ernstige verontreiniging van de grond dat deze dient te worden gesaneerd of daardoor andere maatregelen moeten worden getroffen, zijn de kosten daarvoor voor de opstalgever.
- c. Het is de opstalhouder niet toegestaan de onroerende zaak zodanig te gebruiken dat ten gevolge van dit gebruik bodem- en andere milieuverontreiniging optreedt, dan wel schade aan de onroerende zaak of de belendende percelen kan ontstaan.
- d. De partijen komen overeen dat de opstalgever desgewenst binnen één maand na beëindiging van het gebruik van de onroerende zaak voor zijn rekening een genormeerd bodemonderzoek kan laten verrichten, waarvoor de opstalhouder in overleg met de opstalgever opdracht zal verstrekken aan een gerenomeerd bedrijf. Als het daarover uit te brengen rapport blijkt geeft van verontreinigingen, dan zullen de

kosten van het onderzoek door de opstalhouder worden vergoed aan de opstalgever. Ook worden de verontreinigingen door en op kosten van de opstalhouder ongedaan gemaakt binnen drie maanden nadat het resultaat van het onderzoek ter kennis is gebracht aan de partijen. Voor verontreiniging die aantoonbaar afkomstig is van belendende percelen zal de opstalhouder niet aansprakelijk worden gehouden, mits de opstalhouder niet verantwoordelijk is voor verontreiniging op of in die belendende percelen.

Artikel 14 Garanties

De opstalgever garandeert het volgende:

- a. De opstalgever is gerechtigd het opstalrecht te vestigen.
- b. Het opstalrecht is niet bezwaard met beslagen of rechten van hypotheeken of inschrijvingen daarvan of met andere beperkte rechten (behoudens de in deze overeenkomst vermelde rechten).
- c. De onroerende zaak is niet betrokken in een ruilverkavelings- of herinrichtingplan en is niet ter onteigening aangewezen.
- d. Voor de opstalgever bestaan geen verplichtingen ten opzichte van derden uit hoofde van een voorkeursrecht of optierecht die de vestiging in de weg staan.
- e. De onroerende zaak is in relatie tot de Wet voorkeursrecht gemeenten niet opgenomen in een aanwijzing als bedoeld in Artikel 2 of Artikel 8 of in een voorstel als bedoeld in Artikel 6 of 8a van deze wet.
- f. De opstalgever staat er - voor zover dit binnen haar invloed ligt - zoveel mogelijk voor in dat geen handelingen plaatsvinden waardoor een ongestoorde uitoefening van (de rechten verbonden aan) het opstalrecht zou(den) kunnen worden belemmerd.

Artikel 15 Einde van het recht van opstal

Het recht van opstal eindigt:

- a. Door opzegging van de opstalgever aan het einde van de periode zoals genoemd in Artikel 2 lid a.
- b. Door opzegging van de opstalhouder.
- c. Door het doen van afstand op een door de wet voorgeschreven wijze.
- d. Door tussenkomst van een rechter op grond van het bepaalde in Artikel 5:97 juncto 5:104 van het Burgerlijk Wetboek.
- e. Vanwege andere in de wet omschreven gronden.

Artikel 16 Beëindiging van de opstalovereenkomst bij niet-nakoming

- a. Bij niet of niet-tijdige nakoming van de overeenkomst anders dan door niet toerekenbare tekortkoming (overmacht) is de nalatige partij aansprakelijk voor alle daaruit voor de wederpartij ontstane schade met kosten en rente, ongeacht het feit of de nalatige partij in verzuim is in de zin van het volgende lid.
- b. Als een van de partijen, na bij deurwaardersexploot in gebreke te zijn gesteld, gedurende acht dagen tekortschiet in de nakoming van een of meer van haar verplichtingen is deze partij in verzuim en heeft de wederpartij de al dan niet subsidiaire keuze tussen:
  - i. Uitvoering van de overeenkomst te verlangen.
  - ii. De overeenkomst door een schriftelijke verklaring voor ontbonden te verklaren, zonder dat daarvoor tussenkomst van een rechter is vereist.
- c. Bij beëindiging van het recht van opstal zoals genoemd in lid ii onder lid b van dit artikel dient de opstalhouder de onroerende zaak binnen één maand vrij van opstallen en volledig opgeschoond op te leveren.
- d. Bij het niet-nakomen door de opstalhouder van enige verplichting heeft de opstalgever na beëindiging geen enkele verplichting meer, noch het verschuldigd zijn van een eventuele schadeloosstelling of vergoeding, noch het beschikbaar stellen van een alternatieve locatie.

- e. Alle kosten die gemaakt moeten worden om het recht van opstal in het geval zoals genoemd in lid ff onder lid b van dit artikel te beëindigen zijn voor rekening van de nalatige partij.

Artikel 17 Schadevergoeding bij tussentijdse opzegging

- a. Bij tussentijdse beëindiging van het recht van opstal door de opstalgever, zal de opstalgever aan de opstalhouder de op dat moment geldende waarde van de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren vergoeden - voor zover deze nog aanwezig is -, vast te stellen op de wijze als hierna bedoeld, plus een schadevergoeding met een waarde van 10% van de op dat moment geldende waarde van de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren.
- b. Het vaststellen van de waarde van de vergoeding van de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren als in lid a van dit artikel bedoeld geschiedt door middel van het berekenen van de netto contante waarde van de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren wanneer deze regulier verder geëxploiteerd zou worden alsof er geen tussentijdse beëindiging zou plaatsvinden. Deze waardebepaling wordt uitgevoerd door een deskundige (hierna: deskundige A), aan te wijzen door de opstalgever. Vaststelling van de waardevergoeding voor de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren door voormelde deskundige dient binnen twee maanden nadat de deskundige is aangewezen aan zowel opstalhouder als de opstalgever door de deskundige te zijn medegedeeld.
- c. Als de opstalhouder zich niet kan vinden in de vaststelling van de waardevergoeding door deskundige A, is hij bevoegd om binnen één maand na bekendmaking van de vaststelling van de waardevergoeding een andere deskundige (hierna: deskundige B) aan te wijzen. Binnen twee maanden nadat deskundige B is aangewezen zal deskundige B aan zowel de opstalhouder als de opstalgever de door hem bepaalde waarde mededelen.
- d. Verschilt de vastgestelde waardevergoeding, vastgesteld door de deskundige B, meer dan 20% van de vastgestelde waardevergoeding, vastgesteld door de deskundige A, dan zal de vastgestelde waardevergoeding door de deskundige B als ongeldig worden aangemerkt. De opstalhouder dient in een dergelijk geval een nieuwe deskundige (hierna: deskundige C) aan te wijzen. Op hem zijn de bepalingen genoemd in lid c van dit artikel van toepassing.
- e. Verschilt de vastgestelde waardevergoeding van deskundige C meer dan 20% van de vastgestelde waarde door de deskundige A, dan zullen de partijen de rechtbank verzoeken om een waarde voor de opstal(len) vast te stellen.
- f. Verschilt de vastgestelde waardevergoeding door de deskundigen A en B en eventueel C niet meer dan 20%, dan zullen de vastgestelde waarden worden gemiddeld en zal deze waarde als vastgestelde waarde gelden.
- g. De kosten van de door de opstalgever aangewezen deskundige komen voor rekening van de opstalgever. De kosten van de door opstalhouder aangewezen deskundige(n) komen voor rekening van de opstalhouder.
- h. Na beëindiging van het recht van opstal wordt de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren opgeruimd voor rekening van de opstalhouder, tenzij overeengekomen is dat de opstalgever de energieopwekkingsinstallatie en toebehoren zal overnemen of dat de beëindiging voor het eind van de periode als genoemd in Artikel 2 lid a tot stand komt op verzoek van de opstalgever. In dat geval komen de kosten van opruimen of verplaatsen op aanwijzen van opstalhouder voor rekening van opstalgever.

Artikel 18 Hypotheekhouder(s)

- a. Wanneer het recht van opstal met hypotheek bezwaard wordt, zullen de voorwaarden genoemd in deze overeenkomst - voor zover deze op de hypotheekhouder(s) betrekking hebben - slechts van toepassing zijn als de hypotheekhouder de opstalgever een authentiek afschrift van de akte van hypotheekverlening heeft verstrekt.

- b. De hypotheekhouder die aan het in het eerste lid van dit artikel bepaalde gevolg heeft gegeven is verplicht aan de opstalgever onverwijld kennis te geven van de doorhaling van de hypothecaire inschrijving.
- c. De opstalgever zal de hypotheekhouder(s) tijdig in kennis stellen van een voornemen tot beëindiging van het recht van opstal.

Artikel 19 Kettingbeding opstalhouder

- a. Bij een eventuele overdracht van het opstalrecht of het verlenen daarop van enig beperkt of zakelijk recht aan de nieuwe opstalhouder of (beperkt) zakelijk gerechtigde zal ten behoeve van de opstalgever in de notariële akte een kettingbeding worden opgenomen. In het kettingbeding dienen alle in deze overeenkomst opgenomen verplichtingen letterlijk te worden overgenomen.
- b. De opstalhouder is verplicht om vóór de ondertekening van de notariële akte van overdracht, als bedoeld in lid a van dit artikel, een ontwerp daarvan aan de opstalgever te overhandigen ter controle of aan dit kettingbeding is voldaan.
- c. Indien niet is voldaan aan bovengenoemd kettingbeding door de opstalhouder, dan verbeurt zij een direct opeisbare dwangsom van € 50.000. Dit laat onverlet het recht van de opstalgever om verdere vervolgschade veroorzaakt door de inbreuk op het kettingbeding op de opstalhouder te verhalen. Deze bepaling zal worden opgenomen in de notariële akte.

Artikel 20 Overige bepalingen

- a. Indien een bepaling van deze overeenkomst ongeldig of niet afdwingbaar zou zijn, laat dit de geldigheid of afdwingbaarheid van enige andere bepaling uit deze overeenkomst onverlet. Een dergelijke ongeldige of niet afdwingbare bepaling zal worden vervangen of geacht worden te zijn vervangen door een bepaling die geacht wordt geldig en afdwingbaar te zijn en waarvan de interpretatie de strekking van de ongeldige of niet afdwingbare bepaling zo dicht mogelijk benadert.
- b. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
- c. De Rechtbank te Arnhem is bij uitsluiting bevoegd geschillen die voortvloeien uit hoofde van deze overeenkomst te beslechten.

Artikel 21 Verklaring van partijen

partijen verklaren kennis te hebben genomen van de inhoud van deze overeenkomst.

Ondertekening

██████████
opstalgever,

Namens Odura,
opstalhouder,

Datum:

_____

██████████

██████████

██████████

Datum:

_____

CONCEPT

Verzonden: 1/27/2022 7:58:19 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED] [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ja, zie bijlage

86270090_7281410_Bezwaar_TenneT_TSO_BV_380_kV_2022.docx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, zie bijlage

86270090_7281411_Bezwaar_TenneT_TSO_BV_380_kV_2022.docx

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja zie bijlage

86270090_7281412_Bezwaar_TenneT_TSO_BV_380_kV_2022.docx

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

nee

Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Geachte afgevaardigde van TenneT TSO B.V.

Met afgrijzende verbazing lazen we het concept landschapsplan en heb ik kennis genomen van de 'landschappelijke inpassing' van het buitengebied in Drimmelen. Ik ben hier op geattendeerd door een collega die een hoogspanningsmast in zijn land krijgt.

Ik run samen met mijn gezin een akkerbouw bedrijf in de polder van [REDACTED]
Op de kaarten van het concept landschapsplan blijkt dat jullie gewoon op onze grond compensatiegroen intekenen. Op de ruilverkavelingsweg zelfs een soort bosje op onze grond. Ook staan door andere percelen die tot ons eigendom behoren bomenrijen doorgetekend. Dit alles op het kaartje op bladzijde 68 van het concept landschapsplan Zuid-West 380kV Oost hoogspanningsverbinding Rilland-Tilburg
Ook heeft in mijn ogen een stroomnetbeheerder niets te maken met versterken of inpassen van ecologische verbindingzone's op grond die niet van hun is.

Ik weet niet of dat jullie ooit gehoord hebben van eigendomsrechten, en dat jullie denken dat je alles maar kunt toe-eigenen op tekening maar dit is ver over de schreef en lijkt op communisme. We pakken er een tekeningetje bij en we gaan lekker los op de grond van een ander. Het frustrerende is dat dit voor de zoveelste keer gebeurt.

Nou staan we als landbouw niet van wat provocatie te kijken want de overheid, onbetrouwbaar als ie is, doet de laatste jaren niet anders. Maar dit helpt zeker mee om absoluut geen zaken met jullie te willen doen.

Kortom, wij zijn het totaal niet eens met wat voor soorten bomen of groen op onze gronden of wat je dan ook verder van plan bent. Want we hebben onze grond duur verworven voor de teelt van voedsel. En verder komt er niets of niemand op.

Namens [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Verzonden: 1/27/2022 9:56:59 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s): ██████████
Voorletters: ██████████
Straat: ██████████
Huisnummer: ██████████
Postcode: ██████████
Woonplaats: ██████████
Land: ██████████
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: ██████████
Als: Bedrijf
(Mede) namens: ██████████
Organisatie: ██████████

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

er wort weer zomaar op ons land bomen en een vierkand vak ingetekend op ons land we hebben schaduw schade door bomen en stuiken kunnen daar geen conserve zoals spinazie meer zaaien op de voor eindes door inwaaierende blad enzovoort

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

de boeren zelf weer die krijgen het weer een dag van te voren te horen dat je nog een dag de tijd hebt om je ziens wijze in te diennen

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

door dat op de ██████████ 2 perselen van ons liggen en we zelf in de ██████████ wonen

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

nou hebben ze in de ██████████ een mooie weg liggen en dan groenen de boom wortels straks weer onder de weg door waardoor het asfalt weer omhoog komt

Verzonden: 1/27/2022 1:10:47 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ja, zie vraag 3

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, zie vraag 3

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Er is een stuk natuurcompensatie op onze grond ingetekend zonder ons medeweten. Het gaat om de kruising tussen de ruilverkavelingsweg en de brandpolderweg in Hooge Zwaluwe. Het is toevallig dat wij dit van een collega hoorden gisteren anders hadden wij het niet geweten. Het is ronduit schandalig dat er natuur en andere dingen ingetekend worden op andermans grond zonder die eigenaar in te lichten. De andere stukken grond waren ook niet bij de eigenaren bekend dat daar natuur ingetekend staat.

Uiteraard zijn wij het niet eens met deze bestemming op onze grond. Dit is uiterst goede en duurzame landbouwgrond en een prachtig mooi vierkant perceel en dan hebben wij geen belang bij een rare hoek erin met 'natuur' (wat allemaal onkruid en rotzooi wordt).

Nogmaals bij deze: op onze grond komt er GEEN natuurcompensatie.

86277989_7283191_IMG-20220126-WA0015.jpg

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

nee

fig. 51 a Maatregel Dr-01

Verzonden: 1/27/2022 3:03:48 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: ██████
Straat: ██████████
Huisnummer: ████
Postcode: ██████
Woonplaats: ██████████
Land: Nederland
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: ██████████
Als: Bedrijf
(Mede) namens: ██████████
Organisatie: Landbouwbedrijf Govers BV

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

We zijn bezorgd dat onze gezondheid schade kan oplopen omdat op korte afstand van onze woning de kabels voor de nieuwe hoogspanningslijn ondergronds worden gelegd.

Wij willen ons op deze reactie kunnen beroepen wanneer in de toekomst blijkt dat er sprake is van gezondheidsproblemen.

Wij maken ons ook zorgen over eventuele calamiteiten (ontploffingen). Mocht in de toekomst hiervan sprake zijn, dan beroepen wij ons ook op deze zienswijze.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

-

VERZONDEN 27 JAN 2022

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200AC DRACHTEN

Datum	Verzenddatum	Zaakdossier nr.	uw kenmerk	uw brief / registratienr
27 januari 2022		ZK22.00396		/

Onderwerp
Zienswijze ontwerp inpassingsplan Zuid West 380kV Oost

Geachte heer, mevrouw,

Op 16 december 2021 informeerde u ons over de terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan voor de nieuwe hoogspanningsverbinding van Riland naar Tilburg, het project Zuid-West 380 kV Oost. Met deze brief maken wij gebruik van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen.

Tracékeuze

In 2017 heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK), mede op basis van een advies van de samenwerkende overheden, zijn keuze gemaakt voor het tracé van de nieuwe hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. In onze gemeente werd daarbij de zogenaamde 'bosroute' voorgesteld.

Dit tracé is in 2018 geoptimaliseerd tijdens de zogenoemde werkateliers, waarbij eigenaren en stakeholders zijn betrokken op basis van het 'rode' voorkeursalternatief (VKA). In september 2019 heeft de minister van EZK het uitgewerkte tracé bekendgemaakt en is variant 'oranje' gekozen.

In maart 2020 bleek er op een locatie aan het Kraanven te Loon op Zand sprake te zijn van een tot dan toe 'witte vlek' in de voorbereidingen. Hier is zowel sprake van een woning als van een herontdekte schuilplaats / -kelder en van cultuurhistorisch waardevolle 'stuifduinen', die ook op naastgelegen percelen voorkomen. TenneT heeft vervolgens aanvullende onderzoeken verricht en op basis daarvan variant Bruin Plus voorgesteld.

Wij adviseerden in februari 2021 dat met Bruin Plus – binnen de beperkte tijd en mogelijkheden tot overleg die daarvoor beschikbaar was - invulling is gegeven aan een weging van alle belangen in dit gebied. Daarbij stelden wij nadrukkelijk twee criteria als eis bij de verdere uitwerking:

- *Het kadastrale (woon)perceel Kraanven 22 dient volledig buiten de magneetveldzone te liggen, zodat de woning geen gevoelige bestemming is en wordt.*

Het tracé Bruin Plus ligt op korte afstand van dit woonperceel. De bewijslast van dit criterium ligt in de berekening van de specifieke magneetveldzone van het nieuwe (gebundelde) tracé. Wij zien graag aangetoond of hieraan voldaan wordt. Op basis van het ontwerp inpassingsplan kunnen we dat niet beoordelen. Een en ander dient ook in nauwe afstemming te gebeuren met de bewoonster.

- *De waardevolle stuifduinen worden in ruimtelijke zin volledig ontzien: er vindt op geen enkele wijze een fysieke aantasting plaats, ook niet bij een mogelijke calamiteit (zoals draadbreek).*

De waarde van de stuifduinen is aangetoond in het rapport van bureau Waardenburg. U hebt toegezegd dat de teen van de stuifduinen buiten de planzone is gelegen en er dus ruimtelijk gezien geen sprake is van een belemmering. Hierbij worden door onder andere de werkgroep Kraanven wel vraagtekens gezet. Op de verbeelding van het ontwerp inpassingsplan is een versmalling te zien ter hoogte van de stuifduinen, die het gevolg is van de kortere afstand tussen de masten. Graag worden wij betrokken bij de exacte uitwerking ter plaatse om te kunnen beoordelen hoe voldaan wordt aan dit criterium.

Mastkeuze en veldlengte

Eerder in het proces hebben de samenwerkende overheden gepleit voor het toepassen van een eenduidige mastkeuze. Mede naar aanleiding van dat advies heeft uw Ministerie gekozen voor het uitvoeren van het gehele tracé met vakwerkmasten. Behalve het kiezen voor een eenduidig masttype is het van groot (landschappelijk) belang dat daarbij de veldlengte (de afstand tussen de masten) van de beide verbindingen gelijk is. Dit zorgt voor een rustiger landschappelijk beeld. In de regels (artikel 8 en artikel 9) wordt echter een minimale en een maximale veldlengte opgenomen voor beide verbindingen, waardoor het risico ontstaat dat ze 'uit de pas' kunnen gaan lopen. Wij verzoeken u om in de regels te borgen dat beide leidingen met dezelfde veldlengte worden uitgevoerd.

Landschapsplan

Er heeft een aantal overleggen tussen TenneT en ons plaatsgevonden over het landschapsplan, waarbij we een aantal principes met elkaar hebben vastgelegd, die zijn terug te lezen in het landschapsplan dat opgenomen is als bijlage bij het inpassingsplan. Graag werken we het landschapsplan conform afspraak in de komende periode verder met u, TenneT en betrokken partijen en omwonenden uit.

Archeologie

Het inpassingsplan bevat een archeologisch onderzoek waarin ook uitspraken zijn gedaan over eventuele archeologische waarden in onze gemeente. Wij verzoeken u om bij de archeologische vervolgstappen, zoals omschreven in artikel 11 van de regels, ons selectieadvies van 22 oktober 2021 in acht te nemen.

Planuitwerking / vervolg

Het voorgestelde tracé heeft een enorme impact op de leefomgeving, de natuur en het landschap, mede omdat er sprake is van een nieuwe doorsnijding. Wij vragen zowel uw Ministerie als TenneT om volop ruimte te bieden aan het zo goed mogelijk blijven betrekken van alle betrokken partijen, omwonenden en eigenaren:

Cruciaal daarbij vinden wij het om te blijven streven naar het zoeken van gedeelde belangen. Ook in deze min of meer 'formele' fase dient er de mogelijkheid te zijn om optimalisaties door te voeren. Enerzijds als die nodig zijn om te voldoen aan de eerder door ons gestelde criteria, anderzijds als daarmee meer draagvlak ontstaat bij de betrokken bewoners en eigenaren.

Meer informatie

Wilt u bij vervolgcórréspondentie over deze zaak het zaaknummer ZK22.00396 vermelden?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met [REDACTED], afdeling Ruimtelijke ontwikkeling, telefoonnummer [REDACTED], e-mail [REDACTED].

Hoogachtend

Het college van burgemeester en wethouders,
namens het college,
het hoofd van de afdeling Ruimtelijke ontwikkeling

Verzonden: 1/27/2022 5:02:42 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: [REDACTED]

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage

86285512_7284980_Zienswijze_zuid-west-380_kV-oost.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage 1

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage 1

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage 1

Geachte heer / mevrouw,

Hierbij dient ondergetekende zijn zienswijze in met betrekking tot de ter inzage legging ontwerp-inpassingsplan Zuid West 380 KV Oost, in het bijzonder met betrekking tot de plaatsing van de hoogspanningsmasten ter hoogte van het gedeelte Raamsdonksveer – Geertruidenberg.

Het betreft de plaatsing van de hoogspanningsmasten 1149, 1152 en 1155 en de gevolgen en consequenties van de realisatie hiervan.

Ondergetekende is eigenaar van perceel [REDACTED] en heeft dit perceel aangekocht speciaal om op het bouwblok van de huiskavel een aardappelbewaarplaats / werktuigenberging te bouwen en het bouwblok in te richten voor de opslag voor suikerbieten, compost en mestopslag.

De plaatsing van een hoogspanningsmast op of nabij het bouwblok is voor ondergetekende volstrekt onaanvaardbaar. Ook de ondergrondse 150 KV boring kan ondergetekende op geen enkele wijze accepteren. De voorgenomen omzetting van agrarisch naar een bedrijfsbestemming op het betreffende perceel levert voor ondergetekende een substantiële vermogensschade op, zodat alternatieve mogelijkheden in zuidelijke richting vele malen gunstigere zijn. Momenteel is het perceel aangemerkt als bestaand stedelijk gebied. Een verdere ontwikkeling van de bouw van bedrijfshallen wordt hierdoor onmogelijk gemaakt.

Het perceel [REDACTED] is in reguliere pacht bij ondergetekende. In het zuidwestelijk deel van het perceel wordt aangegeven dat eveneens een ondergrondse 150 KV boring en ontgraving is gepland. Ondergetekende wenst hier eveneens dat de boring ten zuiden van de watergang in de oude Spoordijk wordt geplaatst.

Ten aanzien van de huidige geplande hoogspanningsmast 1152 heeft ondergetekende meerdere malen aangegeven dat deze mast veel logischer in noordelijke richting of westelijke richting verplaatst kan worden. Het volledig westelijk gedeelte van het perceel gaat nu voor landbouwkundig gebruik volledig verloren.

Met betrekking tot mast 1155, merkt ondergetekende op dat hij deze hoogspanningsmast wil verplaatsen in oostelijke richting van de watergang c.q. fietspad. Dit is praktisch zeer goed mogelijk en kan op geen enkel bezwaar stuiten mijn inziens. Beide percelen zijn in eigendom van ondergetekende. Op perceel C 21 geeft de hoogspanningsmast aanmerkelijk minder gewas- en vermogensschade.

Vertrouwende u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd en graag bereidt tot nadere toelichting verblijf ik,

Hoogachtend,

[REDACTED]

[REDACTED]

Verzonden: 1/27/2022 5:55:13 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens: [REDACTED]

[REDACTED]

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, effectenanalyse is onjuist. nalatigheid in proces betreffende zorgvuldigheidsbesluit.

86286779_7285299_zienswijze.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja, o.a. leefomgeving en woongenot

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie zienswijze

Bureau Energieprojecten,
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum: 25-01-2022
Betreft: Zienswijze inpassingsplan 380 kV – Oost

Geachte heer/mevrouw,

Deze zienswijze, tegen uw ontwerp inpassingsplan, is opgesteld uit naam van:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Aanleiding:

Medio 2017 zijn wij via lokale weekblad op de hoogte gesteld van een inloopavond betreffende de hoogspanningsverbinding van Rilland naar Tilburg. Deze avond hebben we bezocht en daar kennis genomen van de plannen van TenneT om via het bos, gelegen nabij Huis ter Heide in Loon op Zand, via “de Bosroute” met een dubbel tracé wintrackmasten te passeren. Dit plan had voor onze locaties weinig invloed en hebben dit ter kennisgeving aangenomen en geen bezwaren gemaakt. Via de vertegenwoordigers van TenneT en gemeente kregen wij de indruk dat dit plan zo goed als rond was. Het plan was zorgvuldig afgewogen, via integrale methoden. “Mensen gaan voor bomen en er worden zo min mogelijk gevoelige bestemmingen geraakt” volgens de gemeente, wij hoefde ons geen zorgen te maken dat we hinder ondervinden van de plannen. VKA 2017 is dan reeds goedgekeurd door de minister EZK.

Echter in Augustus 2019 ontvangen wij, en een aantal andere buurtbewoners in onze buurt, een brief van TenneT betreffende de mastkeuze Bosroute. Er wordt een nieuw type vakwerkmast, de Moldaumast, toegepast en het dubbel tracé is ook veel oostelijker geplaatst als aanvankelijk de bedoeling was. Ons eerste contact met TenneT na de inloopavond, twee jaar eerder.

Waarom bezwaar tegen deze tracé variant?

In de twee jaar is blijkbaar een hoop veranderd aan het tracé terwijl TenneT voorwendt in goed contact met bewoners en betrokkenen te zijn (zie projectboeken). Betrokkenen zijn belanghebbenden met eigendommen binnen 500meter van het beoogde tracé. Echter bevinden wij ons buiten de magneetveldzone dus zijn voor TenneT als indirect betrokkenen aangemerkt (blijkt pas in 2020) dus hebben geen recht op inspraak. Om dit te verduidelijken: Onze volledige buurt heeft nooit informatie van TenneT ontvangen tot de brief van mastkeuze.

Via buurtcommissie Kraanven is de communicatie naar TenneT en gemeente verlopen. Onze buurtcommissie heeft nooit een fatsoenlijke mogelijkheid gehad voor het inbrengen van informatie op een “werkatelier” zoals alle andere betrokkenen wel hadden. Dit vind TenneT niet nodig cq wenselijk omdat het ontwerpproces reeds te ver gevorderd is en er geen aanpassingen aan het tracé meer gedaan worden. Tracé wordt reeds uitgedetailleerd met mastposities, werkterreinen, etc. Deze manier van werken is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. Wij zijn, als buurtschap, veel te laat bij het proces betrokken door nalatigheid van TenneT en gemeente. Een onzorgvuldig proces.

In de projectboeken verklaard TenneT alle varianten van de tracés op vergelijkbare manier te toetsen volgens de integrale effectenanalyse (zie o.a. projectboek 2, blz 6). Dit is niet naar waarheid gebeurd, gebaseerd op feiten en argumenten. Het oorspronkelijke VKA 2017 (variant rood) scoort in projectboek 3 in de integrale effectenanalyse (blz. 139) op alle toetsingscriteria “grijs”. Ook alle andere varianten scoren op alle vakjes grijs en zijn dus gelijkwaardig (verschillen zijn verwaarloosbaar). Echter opteren natuurmonumenten (NM) en Efteling het tracé zo ver mogelijk naar het oosten te plaatsen, vandaar krijgt variant oranje de voorkeur op VKA 2017 (blz. 138 en uitwerking werkatelier bosroute).

Toch blijkt in 2020 bij VKA 2019 (variant oranje) een aantal zaken over het hoofd gezien, zoals o.a. woning [REDACTED] met bijbehorende stuifduinen en oorlogsbunker. Ook loopt het tracé over woning [REDACTED] met bijbehorend bedrijf [REDACTED] ([REDACTED]). Met VKA 2019 is alleen [REDACTED] als gevoelige bestemming vrij gespeeld, maar zijn er twee voor terug gekomen. Dan lijkt de conclusie simpel, terug naar VKA 2017 met mogelijk lichte aanpassing om [REDACTED] ook vrij te spelen. Een tracé zonder gevoelige bestemmingen zou het uitgangspunt moeten zijn.

TenneT lijkt de wens van Efteling en NM “zo ver mogelijk oostelijke ligging” als een doelstelling te hebben aangenomen want de effectenanalyse wordt daarna drastisch aangepast. Om de stuifduinen en bunker te ontzien wordt tracé “Westzijde Stuifduinen” opgetuigd. Hierin is [REDACTED] nog steeds in de magneetveldzone en zijn ook de stuifduinen nog steeds in het gedrang. Tijdens de presentatie van 19 januari 2021 zijn er bij VKA 2017 in de effectenanalyse een aantal vakjes anders gekleurd en het aantal gevoelige bestemmingen gewijzigd. Dit zou niet moeten kunnen en is een proces van pure willekeur. Het VKA 2017 scoort nu identiek aan tracé “westzijde stuifduinen” en is daarmee volgens TenneT niet significant onderscheidend (woorden [REDACTED]). In de effectenanalyse wordt [REDACTED] niet meegeteld als gevoelige bestemming terwijl [REDACTED] daar feitelijk al 30 jaar woont en de gemeente dit ook erkent. Zij geven toe hier een fout te hebben gemaakt en [REDACTED] moet als gevoelige bestemming gezien worden.

De aangedragen tracés van buurtbewoners langs westzijde bos worden niet met gepaste aandacht en diepte getoetst. Tijd om gezamenlijk over de effectenanalyse te sparren is er na de presentatie niet. De delegatie van TenneT vindt het te laat worden, men moet naar huis. De uitwerking van effectenanalyse zal op papier moeten geschieden i.p.v. fysieke bijeenkomst. Ook i.v.m. geldende corona maatregelen.

Om tracé westzijde stuifduinen toch significant onderscheidend te maken van VKA 2017 wordt een week later, zonder medeweten of overleg van buurtbewoners, variant “bruin plus” aan de minister EZK gepresenteerd. Schuiven op de vierkante centimeter t.o.v. westzijde stuifduinen om zodoende toch in de effectenanalyse iets gunstiger als VKA 2017 uit te komen, waarvan de effectenanalyse al reeds eerder was aangepast.

Het resultaat is tracé Bruin Plus dat zwabbert zowel in de lengte (3 knikken) alsook in de hoogte (verhoogde masten). Zie projectboek 2 blz. 9. Citaat: “Elke knik, hoe klein ook, heeft een hoekmast nodig”...”zeker meer knikken op korte afstand van elkaar, geeft vaak op grote afstand in het landschap een rommelig beeld”. Daar komt het verschil in hoogte van masten nog bij. Terwijl het originele VKA 2017 door het bos overal normale masten had en slechts één knikje in het midden.

Als betrokkenen binnen 500 meter zal dit tracé onze leefomgeving en uitzicht drastisch verstoren, zeker gezien de extra benodigde knikken en verhoogde masten. Een meer westelijk gelegen tracé is redelijkerwijs gewoon mogelijk en minder prominent in het straatbeeld aanwezig is de huidige variant.

Naar onze mening drukt de landschapsarchitect van TenneT een hele grote stempel op de effectenanalyse en het uiteindelijke tracé. Hij is onstandvastig en inconsistent. VKA 2017 was reeds goedgekeurd met zijn goedkeuring en ook door de minister. In 2020 is hij van mening veranderd en vind dat VKA 2017 o.a. het gebied “doorsnijdt” en veel meer bos gekapt moet worden. In praktijk: VKA 2017 gebruikt 3 ha meer NNB gebied (ca. 5% meer NNB gebied als variant Bruin Plus). Een nagenoeg verwaarloosbaar verschil.

Volgens het landschapsplan van 380 kV-O, opgesteld door dezelfde landschapsarchitect, is het beste tracé het eenvoudigste tracé (zie blz. 5). Het gekapte bos moet gecompenseerd worden volgens de compensatieregeling (tabel 1, overzicht compensatiebepaling). Het zoekgebied van deze compensatie (ca. 50-60 ha) ligt grotendeels ten oosten van het tracé, aansluitend aan de grote boskernen van Huis ter Heide, waarmee ook het tracé Bruin Plus juist meer in de bossen gelegen komt (afb. 66, blz. 86). De doorsnijding van het gebied tussen tracés VKA 2017 en Bruin Plus wordt daardoor kleiner, aangezien het bos in het oosten expandeert.

Tijdens de bijeenkomsten met TenneT wordt altijd voorgehouden dat NM geen “partij” is, m.a.w. ze beslissen niet mede over de ligging van het hoogspanningstracé. Echter op blz. 86 staat, citaat: “na aanleiding van de komst van het hoogspanningstracé heeft NM een Gebiedsplan Huis ter Heide laten opstellen dat een grote input zal leveren voor dit landschapsplan”. En indirect daarmee natuurlijk ook voor de ligging van het tracé. Het Gebiedsplan Huis ter Heide is echter voor ons niet inzichtelijk.

Onze kinderopvang, waarmee wij dagelijks voor ca. 90 verschillende kinderen de dagopvang verzorgen, ligt op ca. 300 meter (erfgrens) van uw geplande tracé. Wij onderscheiden ons door de groene pedagogiek toe te passen, we zij daarmee elke dag buiten met de kinderen en maken o.a. gebruik van buitenbedjes. Ondanks wij buiten de theoretische magneetveldzone liggen, uiten wij onze zorgen over, ten eerste, onwenselijk geluid van de hoogspanningslijnen, en ten tweede, aantasting van ons gebied waar wij vaak met de kinderen spelen (bos overkant blauwloop). Ook onze plannen voor de oprichting van een basisschool in het buitengebied, bekend bij wethouder en ambtenaar gemeente Loon op Zand, komen met dit tracé in het gedrang.

De windrichting is 90% van de tijd in zuidwestelijke richting. Dus van uw tracé naar onze kinderopvang. Daar liggen, vaak in buitenbedjes, de 0 – 2 jarige kindjes te slapen, ook bij slecht weer en mist. Hoogspanningskabels kunnen dan erg knetteren en brommen. Het is wenselijk om het tracé zo ver als redelijkerwijs mogelijk bij de kinderen vandaan te houden.

Ook spelen wij met de kinderen vaak in de bossen tegenover de blauwloop. Ondanks er geen directe link tussen kinderziektes en hoogspanningslijnen kan worden gelegd, maar daarentegen ook geen uitsluiting van dit causaal verband kan worden gemaakt, is het voor ons erg aanbevelenswaardig uw keuze te heroverwegen.

Graag ontvangen wij een ontvangstbevestiging en wachten uw reactie op deze zienswijze af.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Verzonden: 1/27/2022 6:15:26 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 4116

Postcode: 7320 AC

Woonplaats: Apeldoorn

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Advocaat namens cliënt

(Mede) namens:

Organisatie: Achmea rechtsbijstand

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ja, zie bijgevoegde zienswijze.

86287142_7285391_220127_znsw_[REDACTED].pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, zie bijgevoegde zienswijze.

86287142_7285392_220127_znsw_[REDACTED].pdf

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja, zie bijgevoegde zienswijze.

86287142_7285393_220127_znsw_[REDACTED].pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijgevoegde machtiging.

86287142_7285394_220127_machtiging.pdf

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV
Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Stichting Achmea Rechtsbijstand
Postbus 4116
7320 AC Apeldoorn

Dellaertweg 1
Leiden

Telefoon 088 462 3700
Fax 088 462 2799
klantenservice@achmearechtsbijstand.nl
www.achmearechtsbijstand.nl

<i>Datum</i>	<i>Ons zaaknummer</i>	<i>Behandeld door</i>
26 januari 2022	R220667433	██
<i>Onderwerp</i>	<i>Uw kenmerk</i>	████████████████

Geachte heer, mevrouw,

Tot mij wendden zich ██ en m ██, wonende aan ██ te ██ met het verzoek hun belangen te behartigen in het volgende.

Cliënten zijn het niet eens met het ontwerp-inpassingsplan Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (zie productie I).

Cliënten wonen nu in een mooi landelijk gebied, en zien straks twee in plaats van één grote hoogspanningsmasten zeer dichtbij hun woning, raketings over hun achter tuin. De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt namelijk, gezien vanuit de achterkant van de woning, voor de huidige hoogspanningsverbinding dichterbij bij de woning van mijn cliënten geplaatst. Achter hun perceel komt 1 mast type Moldow met 4 poten, met daaraan vast een opstijgpunt, met daaromheen een hekwerk,

Ze komen daarom volop in de magneetzone te liggen.

Daarbij is aan de orde dat u weigert rekening te houden met de feitelijke situatie. Mijn cliënten wonen namelijk op een perceel met een deels woonbestemming, deels bosbestemming, deels natuurbestemming, deels agrarische bestemming. Op grond van vaste rechtspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State, zie bijvoorbeeld de uitspraak van 21 december 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BU8913, is bij de vaststelling van de omvang van het perceel de actuele situatie bepalend, waarbij in beginsel dient te worden uitgegaan van het kadastrale perceel waarop het bouwplan is voorzien. Daar is bij mijn cliënten sprake van, nu hun perceel weliswaar verschillende

Vervolg op de brief van
26 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
2

bestemmingen heeft, maar kadastraal 1 perceel vormt, en dat perceel ook volledig ten dienste staat voor hun woonbestemming (inclusief bedrijf en beroep aan huis). [REDACTED] heeft een koeltechnisch bedrijf met in de schuur een werkplaats en kantoorwerkzaamheden vanuit huis.

[REDACTED] oefent een beroep aan huis uit, namelijk zij verzorgt yogalessen en activiteiten voor volwassenen en kinderen: workshops en "bezinning" retraites (waarin juist de rust en de natuurlijke omgeving van belang is) in het deel van hun perceel dat binnen de magneetzone komt te vallen.

Aangezien de bestemming "agrarisch", "bos" en "natuur" is, meent u dat u met die belangen geen rekening hoeft te houden. Dat is volstrekt bezijden de waarheid. Dat het perceel op dit moment planologisch niet in zijn geheel de bestemming heeft die overeenkomt met het feitelijk gebruik, wil niet zeggen dat u met dat feitelijk gebruik geen rekening dient te houden. Door geen rekening te houden met de gerechtvaardigde belangen van mijn cliënten ben ik van mening dat uw ontwerp inpassingsplan niet vastgesteld kan worden, omdat het plan onevenredige gevolgen heeft voor mijn cliënten, nu de beroepsactiviteiten van [REDACTED] en de bedrijfsactiviteiten van [REDACTED] deels niet meer uitgeoefend kunnen worden, aangezien de magneetzone over dat deel van hun perceel valt, waar zij die activiteiten mede plegen te verrichten.

Ouders zullen hun kinderen niet willen laten spelen in een gebied binnen een magneetzone. U zorgt er dus voor dat het huisgebonden beroep van [REDACTED] niet meer uitgeoefend kan worden. Voor het gedeelte dat wel een woonbestemming heeft, bepaalt u ten onrechte dat het gedeelte waarin overdekt activiteiten worden verricht in het kader van beroepsuitoefening van [REDACTED], dat dit geen gevoelige bestemming is. Dat bestrijd ik. Ook gebouwen waarin mensen langdurig aan het werk zijn of activiteiten verrichten, moeten aangemerkt worden als gevoelige objecten. En door de magneetzone kunnen mijn cliënten geen bijgebouwen hebben/bouwen op een groot deel van hun perceel.

1. Onzorgvuldige voorbereiding

Het ontwerp inpassingsplan is niet raadpleegbaar op ruimtelijkeplannen.nl wat in strijd is met artikel van het Besluit omgevingsrecht. De hoofdregel is dat een bestemmingsplan raadpleegbaar is op de landelijke voorziening (artikel 1.2.1, eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening). Ik wijs u ook op de uitspraak van de ABRvSt van 28 april 2021 Brielle

Vervolg op de brief van
26 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
3

ECLI:NL:RVS:2021:913, waarin bepaald is dat inzake onduidelijkheid over de inhoud of reikwijdte van de van toepassing zijnde regels de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl, de bepalingen en het plan zoals gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl doorslaggevend zijn. Nu deze publicatie in het geheel niet beschikbaar is gesteld, bestaat er grote onduidelijkheid over wat er nu vastgesteld gaat worden, als dit plan door gaat, en wat de consequenties zijn voor mijn cliënten. Dit is in strijd met artikel 1.2.1 eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid, van het Bro.

Zoals in het ontwerp zelf wordt aangegeven ligt de exacte plaats van de masten en de hoogspanningsverbinding niet vast. Ook daarom is op voorhand niet zeker wat de consequenties zullen zijn voor mijn cliënten. Waar de magneetzone komt te liggen ligt niet vast, bovendien is daardoor ook niet uitgesloten wat de gevolgen zijn voor mijn cliënten, nu een groot deel van hun perceel en mogelijk ook de woning van mijn cliënten binnen de magneetzone komt te liggen.

Het is het uitgangspunt dat er uitgegaan moet worden van de maximale planologische mogelijkheden. Dat is niet gebeurd, nu de onderzoeken niet uitgaan van de gevolgen van de hoogspanningsleidingen binnen het bestemmingsgebied, maar ten onrechte uitgaan van een vastliggend tracé, terwijl dat tracé ruimtelijk niet vastgelegd is.

2. Landschappelijke inpassing

Ook de wijze waarop het landschapsplan is opgenomen in het inpassingsplan is discutabel. Volgens de planvoorschriften wordt pas na 5 jaar, te verlengen met nog een keer 5 jaar, na de aanleg van de hoogspanningsverbinding met de uitvoering van het landschapsplan begonnen. Als dat betekent dat het traject helemaal gereed moet zijn, kan het dus nog erg lang duren voordat het landschapsplan wordt uitgevoerd.

3. Alternatieven afwegen

U geeft aan dat u uw keuze voor het definitieve tracé heeft gemaakt vanwege de effecten op landschap, tijdelijke overlast voor bewoners/omgeving, nettechniek en kosten. U stelt dat de gekozen variant het minste effect op de omgeving heeft. Dit is niet juist. In een uitgebreide planstudie met de omgeving en betrokken overheden is een variant ontwikkeld die als beter werd beoordeeld, óók op het gebied van landschap.

Vervolg op de brief van
26 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
4

Mijn cliënten vinden het bijzonder dat u de mening van alle partijen die in het gebied wonen, werken én de bevoegde gezagen in het gebied, naast u neerlegt met de opmerking dat uw voorkeursvariant het minste effect op het landschap zou hebben.

In de planstudiesessies is ook gesproken over een eventuele extra tijdelijke overlast tijdens van de bouwfase van variant Geel. De overgrote meerderheid van de aanwezigen vonden deze tijdelijke overlast echter niet opwegen tegen de grote voordelen die variant Geel voor de langere termijn geeft. In de Antwoordnota op de vooroverlegreacties geeft u aan dat de argumenten over een verdere aantasting van het gebied rondom Zevenbergschen Hoek door de realisatie van een opstijgpunt, niet van toepassing zijn. Het opstijgpunt is nodig, ongeacht de gekozen variant. Om die reden zijn het naar uw mening geen onderscheidende elementen en draagt geen van beide varianten bij aan een verlichting van de ruimtelijke druk in het gebied.

De stelling is ook niet dat één van beide varianten een verlichting van de ruimtelijke druk met zich meebrengt. Wel stellen mijn cliënten dat variant Geel, vanwege de ligging en de gunstiger effecten op leefbaarheid, minder extra ruimtelijke druk in dit gebied met zich mee zal brengen. Dat is een significant verschil. Mijn cliënten beseffen terdege dat er bepaalde aantasting van het gebied onontkoombaar is, door de aanleg van deze nieuwe verbinding. Mijn cliënten zijn echter wel van mening dat Variant Geel op een aantal punten (minder gevoelige bestemmingen, beter voor de leefbaarheid, meer afstand tot het toch al druk belaste gebied) veel beter scoort voor de leefbaarheid en leefomgeving dan Variant Rood.

Mijn cliënten begrijpen dat het toepassen van een extra knik een grotere uitdaging in nettechniek en bouwfase oplevert. Echter er zijn meer situaties aan te wijzen in het hele tracé van Borssele tot Tilburg waar uitdagingen bestaan die worden opgelost.

Mijn cliënten vermoeden daarom dat de werkelijke reden voor uw keuze ligt in de hogere kosten die het voorkeursalternatief Variant Geel met zich meebrengt. Uw beantwoording van de vooroverlegreactie lijkt dit vermoeden te onderbouwen. U schrijft dat de maatschappelijke meerwaarde van Variant Geel niet opweegt tegen de meerkosten.

Daarmee laat u zien dat er geen afweging op basis van 'een goede ruimtelijke ordening' heeft plaatsgevonden, maar dat vooral een financiële afweging is gemaakt. Eén van de uitgangspunten die bij de start van dit hele proces door één van uw voorgangers is bepaald – zo weinig mogelijk gevoelige bestemmingen – wordt nu ondergeschikt gemaakt aan een financiële afweging. Dat doet naar de mening geen recht aan de belangen van landschap, leefbaarheid en het belang van de

Vervolg op de brief van
26 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
5

betrokken bewoners en bedrijven.

Dat er elders gevoelige bestemmingen niet meer in een zone komen te liggen, is geen rechtvaardiging dat met dit tracé nieuwe gevoelige bestemmingen in een zone worden geplaatst.

In het Inpassingsplan wordt de toevoeging gedaan, dat het de ervaring is dat door TenneT aangekochte woningen veelal snel weer worden verkocht. U verwacht geen leegstand. Een afweging met betrekking tot de persoonlijke omstandigheden van de betrokken woningeigenaren en het bestaande buurtschap ontbreekt echter.

Weegt het aspect geld zoveel zwaarder dan het fundamentele recht van een woningeigenaar? Naar de mening ontbreekt in dit geval een zorgvuldige afweging over een goede ruimtelijke ordening en de belangafweging uit het gevolgde participatieproces.

Bovenal geldt voor u de plicht, om goed te motiveren waarom u voor een bepaalde variant (alternatief) heeft gekozen: Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State 20 mei 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1264.

Daarom is dit ontwerp inpassingsplan, voor de keuze van het onderhavige tracé, in strijd met artikelen 3:2 en 3:46 Awb.

4. Stapeling milieufactoren

Bij mijn cliënten is er een stapeling van milieufactoren omdat zij ook in de geluidszone wonen van zowel de snelweg als de Noordstraat. Ook wonen ze binnen de hinderzone van de bedrijvigheid aan de Potendreef: vuilverbranding, persgemaal, bezinkputten.

Het is dus niet uitgesloten dat, naast het perceel en bijgebouwen, ook de woning van mijn cliënten in de magneetzone komt te liggen. Ook hebben mijn cliënten te maken met fijnstof als gevolg van de snelweg, en ligt de woning van mijn cliënten in de veiligheidszone van de snelweg A17.

Voor de bebouwing binnen 200 meter van de hoofdweg moeten gemeenten rekening houden met het groepsrisico. Dat betekent dat gemeenten bij plannen voor dichte bebouwing langs hoofdwegen moeten kijken naar mogelijkheden om het groepsrisico te beperken en naar lokale veiligheidsaspecten zoals de mogelijkheden voor de hulpverlening en de zelfredzaamheid, blusvoorzieningen en vluchtwegen voor de bewoners of gebruikers van de gebouwen.

Vervolg op de brief van
26 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
6

Tenslotte moeten gemeenten langs bepaalde wegen rekening houden met de effecten van een ongeluk met zeer brandbare vloeistoffen. Bij een ongeval met een tankwagen met zeer brandbare vloeistoffen kan de vloeistof uitstromen en in brand raken (plasbrand). Dat kan in een zone van 30 meter langs de weg tot slachtoffers leiden. De zone van 30 meter langs wegen waar veel zeer brandbare vloeistoffen vervoerd worden is daarom aangeduid als Plasbrand Aandacht Gebied (PAG: plasbrandaandachtsgebied). De gemeente moet bij ruimtelijke ontwikkelingen in die gebieden verantwoordelijk zijn waarom op deze locatie wordt gebouwd. Er moet voldaan worden aan artikel 2:132 Bouwbesluit. Hier wordt langs de A17 ten onrechte geen gevolg aan gegeven, nu de masten en de hoogspanningsverbinding binnen het PAG worden aangelegd. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de veiligheid van mijn cliënten.

Ik citeer de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State van 8 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2672, waarin de Afdeling in r.o. 14.2 het volgende overweegt:

“Het voorgaande neemt niet weg dat de Afdeling in eerdergenoemde uitspraak van 29 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO9217, heeft overwogen dat dit rijksbeleid ook inhoudt dat een afweging moet worden gemaakt of gevoelige bestemmingen die binnen de magneetveldzone komen te liggen en die redelijkerwijs niet vermeden kunnen worden, ter plaatse kunnen worden gehandhaafd. In die uitspraak is daarbij tevens overwogen dat het op de weg van de ministers ligt om zelf die afweging te maken. Bij de vaststelling van het voorliggende inpassingsplan is door de ministers voor elke gevoelige bestemming ook een afzonderlijke afweging gemaakt en de uitkomsten daarvan zijn opgenomen in bijlage 17 bij de plandoelichting. Bij die afweging wordt door de ministers betrekken of sprake is van een zodanige stapeling van milieufactoren dat de woning en de woonbestemming als gevolg daarvan redelijkerwijs niet kunnen worden gehandhaafd. In overeenstemming met die eerdere uitspraak hebben de ministers voor alle bestaande woningen die binnen de magneetveldzone zullen komen te staan ook de afweging gemaakt of het laten voortduren van de woonbestemming wenselijk is.”

Deze uitspraak gaat over de Zuid-West hoogspanningsverbinding voor het westelijk gedeelte, en kan als richtinggevend worden beschouwd voor deze procedure.

Nu er sprake is van een stapeling van milieufactoren en niet uitgesloten is dat naast hun perceel ook de woning van mijn cliënten binnen de magneetzone komt te liggen, acht ik het op zijn minst noodzakelijk dat er gekeken wordt naar een aanpassing van het tracé ten gunste van mijn cliënten, dat

Vervolg op de brief van
26 januari 2022

Bestemd voor

Bladnummer
7

er uitvoering wordt gegeven aan de milieuwetgeving zoals door mij aangehaald en anders volledige schadeloosstelling en wellicht een aanbod om de woning te verplaatsen.

5. Vergoedingen en beperking rechten

De vergoedingen voor de overlast gedurende de realisatiefase, en de vergoeding voor het beperkte gebruiksrecht van de eigen percelen, zijn veel te laag. Er dient per geval vastgesteld te worden wat de overlast betreft, of de beperking noodzakelijk is, en waarom er dus een zakelijk recht gevestigd dient te worden. Ook worden het plan allerlei bewerkingen van het lang beperkt, zoals diepploegen, zonder enige noodzaak. Dit is misbruik van bevoegdheid en in strijd met het eigendomsrecht van mijn cliënten.

Cliënten vragen u het (ontwerp)inpassingsplan niet vast te stellen

In ieder geval vragen zij u rekening te houden met deze zienswijze en het plan aan te passen.

Bel of mail mij gerust als u nog vragen hebt

U bereikt mij op telefoonnummer [REDACTED]. Mailen kan naar klantenservice@achmearechtsbijstand.nl. Ons zaaknummer is R217759713. Wilt u dit nummer altijd noemen als u belt of mailt? Mijn cliënten kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]
Stichting Achmea Rechtsbijstand

Machtiging

Verzekerde

Machtiging R220667433Ik machtig (en indien nodig een andere behandelbaar) van Stichting Achmea Rechtsbijstand om voor en namens mij:

- correspondentie met derden te voeren;
- op (hoor)zittingen te verschijnen;
- alle handelingen in juridische procedures te verrichten, die volgens de jurist die mijn zaak behandelt nodig of wenselijk zijn;
- datgene te doen, wat ik zou doen als ik zelf aanwezig was.

Betreft procedure: Procedure tegen inpassingsplan Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg)**Naam** **Adres** **Postcode en woonplaats** **Geboortedatum** 23-12-1973 11-7-1979**Datum** 27-1-2022**Handtekening**

Verzonden: 1/27/2022 7:05:07 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: ██████████

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: █

Straat: ██████████

Huisnummer: █

Postcode: ██████

Woonplaats: ██████

Land: ██████████

Telefoonnummer: ████████████████████

E-mailadres: ██████████

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

eigendom en gezondheid worden onvoldoende gewaarborgd.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

eigendom, woongenot en gezondheid

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

de kabel kan geboord in de grond worden aangelegd.

het tracé is nog onduidelijk (waar binnen de bandbreedte)

gevolgen gezondheid onduidelijk

Verzonden: 1/27/2022 8:37:11 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: Gemeente Dongen

Tussenvoegsel(s):

Voorletters:

Straat: Hoge Ham

Huisnummer: 62

Postcode: 5104 JJ

Woonplaats: Dongen

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens: College van Burgemeester wethouders en Gemeenteraad van Dongen

Organisatie: Gemeente Dongen

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Gemeente Dongen behartigd de belangen van inwoners en ondernemers van Dongen

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Gezamenlijke brief van College van Burgemeester en Wethouders en gemeenteraad van Dongen

86289408_7285931_2021-019770_Reactiebrief_380kV_zuid-west-oost_-_getekend_-_word.docx

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Per e-mailbericht aan: [REDACTED]

Dongen, 27 januari 2022

Uw kenmerk :
Zaaknummer : 2021-019770
Bijlage(n) :
Contactpersoon/tel.nr. : [REDACTED]
Betreft : Reactie gemeente Dongen Ontwerp Inpassingsplan
hoogspanningsverbinding 380kV zuid-west/oost

Brief behorende bij besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d. 11 januari 2022 en besluit gemeenteraad d.d. 27 januari 2022.

Geachte dames, heren,

Bij bekendmaking van 16 december 2021 hebben wij het Ontwerp Inpassingsplan voor de hoogspanningsverbindingen 380kV zuid-west/oost ontvangen.

Hierbij ontvangt u de gezamenlijke reactie van college en gemeenteraad.

Bestuurlijk vooroverleg

Bij brief van 19 april 2021 hebben wij u de gezamenlijke reactie van college en gemeenteraad op het Voorontwerp Inpassingsplan voor de hoogspanningsverbindingen 380kV zuid-west/oost, toegezonden.

In deze reactie zijn wij ingegaan op:

1. Tracé en variant;
2. Masttype;
3. Archeologie;
4. Elektromagnetische velden / gezondheid;
5. Landschap / natuur;
6. Juridische regeling.

In uw Antwoordnota Bro-overlegreacties heeft u gereageerd op deze onderwerpen en aangegeven wat dat betekent voor het Ontwerp Inpassingsplan. Gelet op deze reactie en de overige ontvangen documenten dienen wij geen nadere reactie / zienswijze in op de onderwerpen 1, 2, 3, 4 en 6. Onze reactie d.d. 19 april 2021 is afdoende beantwoord.

Landschapsplan

Wel reageren wij graag op het Landschapsplan.

Als bijdrage voor de opstelling van het landschapsplan hebben wij bij e-mailberichten van 3 december 2020 en 4 februari 2021 aan TenneT (met afschriften aan het ministerie) de initiatieven/plannen toegestuurd van de Bewonersgroep 's Gravenmoer, in samenwerking met de Heemkundekring Des Graven Moer en de Dorpsraad 's Gravenmoer, en de Dorpsraad Klein Dongen - Vaart.

Vanwege de kwaliteiten van de plannen, de toegevoegde waarde voor Klein Dongen – Vaart en 's Gravenmoer en het brede maatschappelijk draagvlak hebben wij verzocht de plannen volledig en integraal op te nemen in het landschapsplan.

In onze brief van 19 april 2021 hebben wij u nogmaals verzocht om de hierboven genoemde burgerinitiatieven één op één in het landschapsplan op te nemen.

Wij constateren dat alle voorgestelde maatregelen voor 's Gravenmoer en Klein Dongen – Vaart in het Landschapsplan zijn opgenomen.

Het landschapsplan, waarin landschappelijke inpassing en natuurcompensatie samenkomen, is geschreven op hoofdlijnen en behoeft nadere uitwerking. Wij vragen u deze uitwerking vorm te geven in blijvend intensief en zorgvuldig overleg met niet alleen de gemeente Dongen, maar ook met de Bewonersgroep 's Gravenmoer /Dorpsraad 's Gravenmoer en de Dorpsraad Klein Dongen - Vaart. Tevens verzoeken wij u te bewerkstelligen dat de maatregelen zo snel als mogelijk is – na het onherroepelijk worden van het Inpassingsplan – worden uitgevoerd. De uitvoering van de maatregelen heeft geen beperkende werking op het realiseren van de hoogspanningsverbinding.

Gevoelige bestemmingen

Binnen onze gemeente zijn er drie gevoelige bestemmingen. Het betreffen (bedrijfs)woningen die binnen de magneetveldzone vallen. Het is ons bekend dat TenneT in gesprek is met de eigenaren van de objecten over de mogelijkheden van aankoop, schadeloosstelling of uitkoop van de woningen. Enerzijds bereiken ons berichten dat er in goed overleg tussen eigenaar en TenneT een principe-aankoopovereenkomst is gesloten. Anderzijds, in specifieke situaties, anders dan een solitaire woning (bijvoorbeeld waar sprake is van een bedrijfspand met een in pandige woning, in één bouwkundige eenheid), is maatwerk vereist en weten wij dat de onderhandelingen moeizaam verlopen en nog niet tot overeenstemming hebben geleid. Wij verzoeken met klem om, met name in specifieke situaties, ruimhartig met de regelingen om te gaan met oog voor individuele belangen.

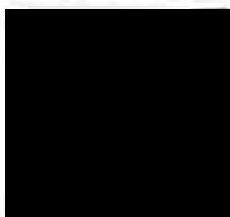
Wij vertrouwen er op u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

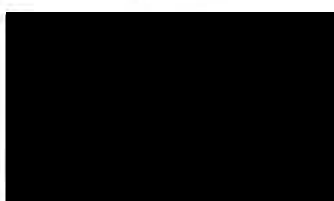
Burgemeester en wethouders van Dongen,

De secretaris,

De burgemeester,

Mr. H.L.M. van Noort

Drs. M.C. Starmans-Gelijns

Verzonden: 1/27/2022 9:32:43 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Zuid-West 380kV Oost
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s): ██████
Voorletters: █
Straat: ██████████
Huisnummer: █
Postcode: ██████
Woonplaats: ██████████
Land: ██████████
Telefoonnummer: ██████████
E-mailadres: ██████████
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: ██████████

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ingetekende beplanting op ons perceel aan de ██████████ te ██████████. Hierbij is geen overleg geweest met de grondeigenaren, en wordt buiten ons medeweten om ingetekend. Tevens staan er natura2000 gebieden ingetekend op plekken waar dat nu niet is, Wij zijn van mening dat deze gebieden niet terecht worden aangewezen als natura2000 gebied.

86289952_7286112_tekening_1.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Grondeigenaren per post of email direct informeren over voorgenomen plannen mbt beplanting op percelen en langs wegen.

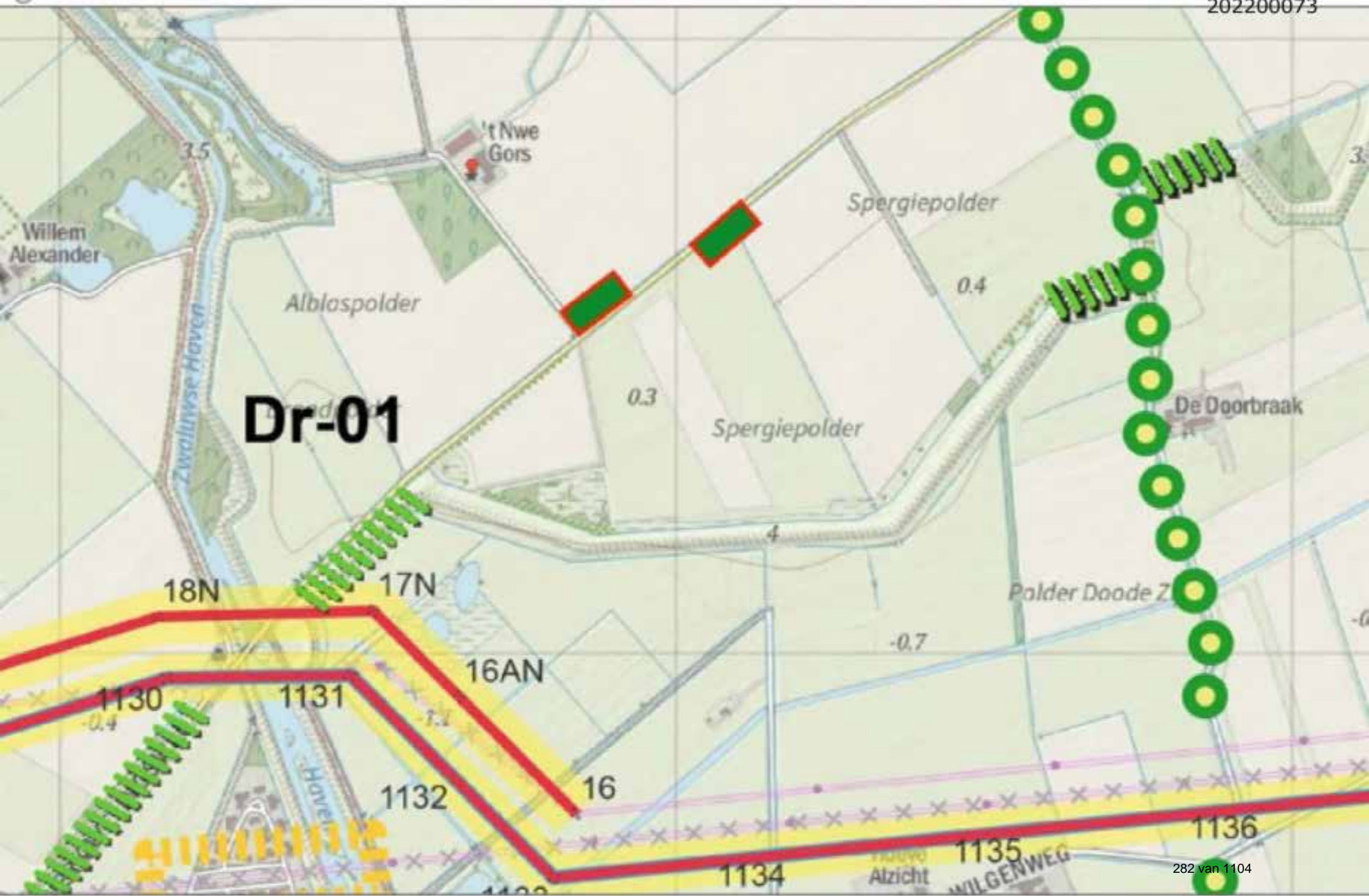
Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, door extra beplanting aan de Zeggeweg raken we ons vrije polderuitzicht kwijt en wordt het transport van en naar ons bedrijf belemmerd. Ook wordt het onderhoud van de bermen en sloten belemmerd door de beplanting, daardoor moeten ze onderhoud plegen via onze percelen en dat gebeurt nu vanaf de weg. Verkeersveiligheid komt in het geding (passerende landbouwvoertuigen max 3m), doordat er mogelijk aan 2 kanten van de weg bomen/ beplantingen komen.

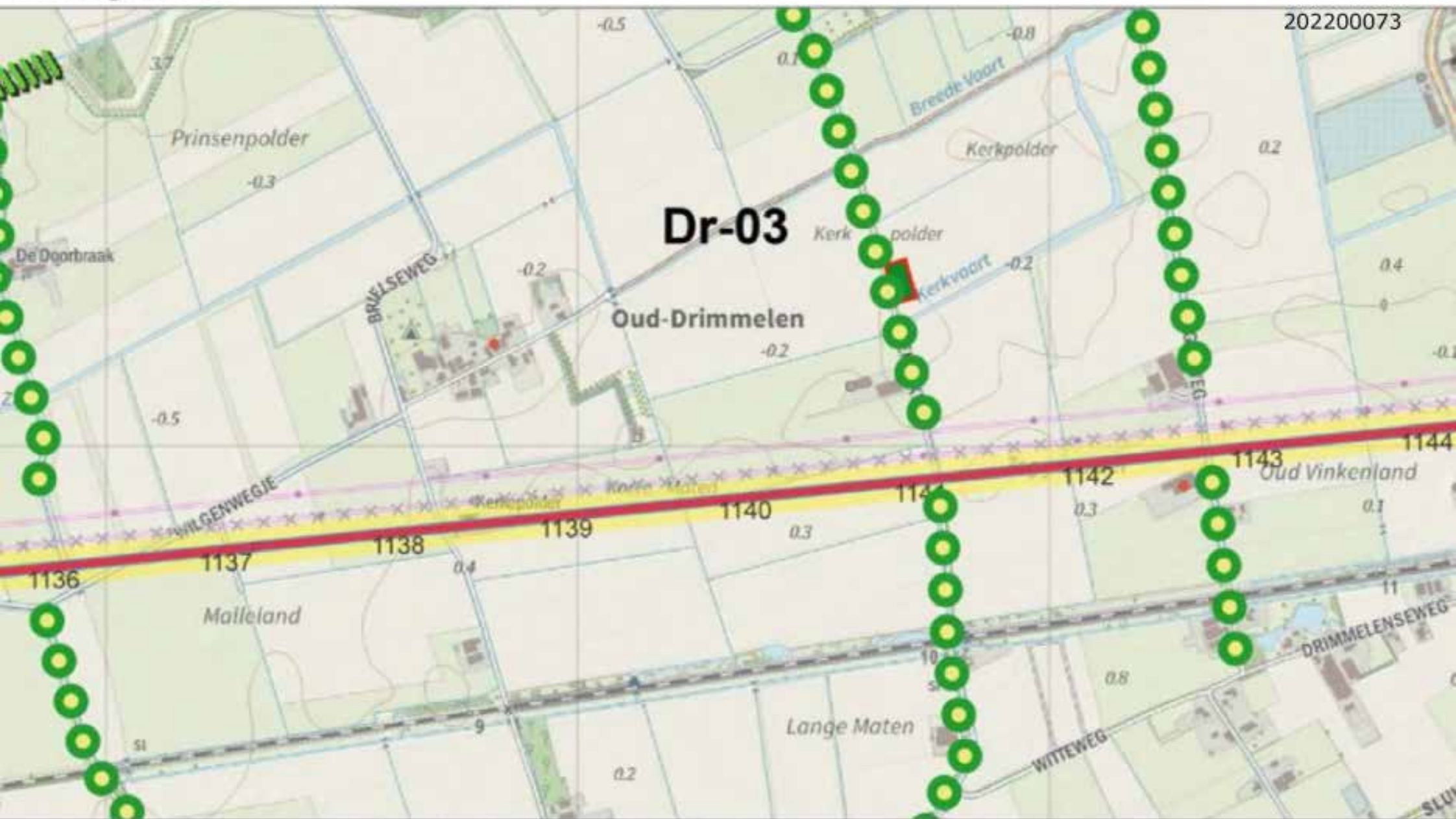
86289952_7286113_tekening_2.pdf

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Communicatie met grondeigenaren/belang hebbende verbeteren en via een normale gang van zaken op de hoogte stellen.

Dr-01

Verzonden: 1/27/2022 9:42:36 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: s [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

zie bijlage 4

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage 4

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

zie bijlage 4

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage 4

86290071_7286148_Landschapsplan-Zuid-West-380-kV-Oost-_zienswijze_def.docx

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

██████████ 27 januari 2022

Onderwerp: Zienswijze tegen het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost.

Geachte heer/mevrouw,

Als bewoner en eigenaar van een in ██████████ en ██████████ gelegen landgoed maak ik hierbij mijn zienswijze kenbaar op het landschapsplan Zuid-West 380 kV en de inpassingsmaatregelen in de gemeente Drimmelen.

Uit de schaarse tekst maak ik op dat het plan onder andere inhoudt de realisering van een wegbeplanting langs de Koekoekweg bij de Worp. De Worp is een natuurgebied en ontstaan van uit een geschiedenis van overstromingen, landwinning en turfsteken. Deze processen hebben een coulisselandschap van bos en weilandjes gecreëerd. Bij de Worp staan naast de Koekoekweg nu bomen, afgewisseld met struiken en open ruimten. Dit eigen beplantingspatroon hoort bij deze plek, en het zou zonde zijn als dit nu teniet gedaan wordt door het te vervangen door nieuwe (eenvormige) beplanting langs dit stuk weg.

Verder heeft ons huis, dat gelegen is in het coulisselandschap op enige afstand van de weg, tussen de bestaande bosschages door een zichtlijn op het open polderlandschap. Een lijnbeplanting langs de Koekoekweg zal deze zichtlijn wegnemen. Ook zal een dergelijke beplanting het voor ons huis gelegen weiland opsluiten en optisch verkleinen, waardoor het beoogde ruimtelijk effect teniet wordt gedaan.

Daarnaast is de Koekoekweg een smalle weg met op sommige plaatsen ook een smalle berm. Tegelijkertijd vind er veel landbouwverkeer plaats en worden de bermen veelvuldig door het (landbouw)verkeer gebruikt als uitwijkmogelijkheid. Een beplanting aan weerszijden van de weg zal dan ook de doorstroming belemmeren. Ook zal het een negatief effect op de verkeersveiligheid hebben, speciaal in de herfst/oogst maanden.

Verder is als inpassingsmaatregel opgenomen het versterken EVZ- Gat van de Ham. Waarschijnlijk worden hiermee de groene vlekken op de kaart bedoeld. Behalve dat deze vlekken uit 20% hout bestaan en 50 meter breed zijn, is onbekend wat deze maatregel inhoudt. Anders dan de tekst aangeeft liggen deze groene vlekken niet in een ecologische verbindingszone/NNB. Ook maken zij geen deel uit van de groene hoofdstructuur in het beleidsplan van de gemeente Drimmelen.

Opvallend is ook dat 4 van de 5 groene vlekken op ruime afstand van de 380 kV liggen en wel in een geheel andere polder. Nu deze vlekken geen onderdeel van de EVZ/NNB zijn, geen landschappelijke

verbinding met de 380kV hebben, in de naaste omgeving vrijwel geen compensatieverplichting is ontstaan, rijst de vraag waarom deze plekken hier zijn ingetekend .

Des te meer daar deze vlekken op landbouwgrond, en niet op eigendom van een overheid of TBO zijn ingetekend. Zo is één van de vlekken ingetekend op een perceel dat bij ons landgoed hoort. Met ons is geen enkel overleg geweest over dit plan. Wij hebben een eigen beplanting/inrichtingsplan en zijn actief bezig om die uit te voeren. Het lijkt met de nu aanwezige kennis van de voorgestelde inrichting uiterst onwaarschijnlijk dat de voorgenomen inpassingsmaatregelen passen in het beplanting- en gebruiksplan van ons landgoed voor dit perceel.

Tenslotte heb ik nog enkelen vragen. Wanneer worden de inpassingsmaatregelen verder ingevuld? Wat zijn de effecten van de maatregelen op naastgelegen percelen, zowel qua gebruik als qua regelgeving? Wie onderhoudt de inpassingen? Wat gaat men doen als de huidige grondeigenaren niet instemmen met deze inpassingmaatregelen?

Uiteraard ben ik bereid deze reactie nader schriftelijk of mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

Verzonden: 1/27/2022 9:56:55 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Zuid-West 380kV Oost

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus 5000

Huisnummer: 1

Postcode: 4700 KA

Woonplaats: Roosendaal

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Politiek

(Mede) namens: De gemeenteraad van de gemeente Roosendaal

Organisatie: Gemeenteraad van de gemeente Roosendaal

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

De gemeenteraad van de gemeente Roosendaal heeft in de raadsvergadering van 27 januari 2022 unaniem een motie aangenomen waarin de raad besluit tot het indienen van een zienswijze. De motie met de zienswijze treft u bijgaand aan.

86290216_7286194_Zienswijze_gemeenteraad_Roosendaal_op_ontwerp_inpassingsplan_hoogspanningsverbinding_Zuid-West_380_kV_Oost.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie hierboven

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie hierboven

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie hierboven

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Contactpersoon: Griffie gemeente Roosendaal

Telefoon:

Onderwerp: Zienswijze gemeenteraad Roosendaal
op ontwerp inpassingsplan hoogspanningsverbinding
Zuid-West 380 kV Oost

Roosendaal, 27 januari 2022

Geachte Minister,

U heeft ons in de gelegenheid gesteld om een reactie op het ontwerp van het inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost te geven door middel van het indienen van een zienswijze. Middels dit schrijven maakt de gemeenteraad van Roosendaal graag haar zienswijze middels onderstaande punten aan u kenbaar.

1. De gemeenteraad is van mening, dat de masten te dicht langs de snelweg komen te staan, binnen de zone die normaal gesproken vrij moet blijven. Dit vormt een belemmering voor toekomstige ontwikkelingen. Hiermee wijkt Tennet af van de beleidslijn zoals Rijkswaterstaat deze hanteert.
2. De gemeenteraad acht ondergrondse bekabeling realistisch, wenselijk en juist. Dit in verband met de leefbaarheid van bewoners alsmede de bedrijfsvoering van de vele bedrijven gelegen langs de snelweg. Woningen, bedrijven en snelweg liggen te dicht bij elkaar om hier ook nog een infrastructuur van deze omvang bovengronds aan toe te voegen. Binnen de 10 km -die wat betreft de gemeenteraad zou kunnen worden uitgebreid- die binnen dit tracé ondergronds mag worden aangelegd, zit nog enige ruimte om knelpunten in het onderhavige tracé aan te pakken. De gemeenteraad staat op het standpunt, dat met een relatief geringe toevoeging ondergrondse aanleg goed mogelijk is.
3. Bewoners en medewerkers van de bedrijven in dit gebied maken zich grote zorgen over hun gezondheid. Woningen en bedrijven liggen weliswaar ook buiten de 60 meter zone, maar de afstanden tot de zone zijn gering. Het betreft hier enkele honderden personen.

Wij zien uw reactie op deze zienswijze met belangstelling tegemoet.

Gemeenteraad van Roosendaal

Namens de gemeenteraad van Roosendaal,

J.M. van Midden
Burgemeester

Griffie
Postbus 5000
4700 KA Roosendaal
Telefoon (0165) 57 92 77
E-mail griffie@roosendaal.nl

MOTIE 1 is UNANIEM AANGENOMEN

Agendapunt 7b

MOTIE 1**Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost**

De gemeenteraad van Roosendaal in vergadering bijeen op 27 januari 2022, gehoord hebbende de beraadslagingen.

Overwegende dat:

- Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat de gemeenteraad in de gelegenheid stelt om een reactie op het ontwerp van het inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost te geven door middel van het indienen van een zienswijze.

Besluit:

1. De als bijlage bij deze motie gevoegde zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan voor de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost namens de gemeenteraad van Roosendaal aan de minister van Economische Zaken en Klimaat kenbaar te maken;
2. De griffie te verzoeken om -gelet op de deadline voor het indienen van zienswijzen uiterlijk op 27 januari 2022- deze zienswijze vandaag nog via het daartoe bestemde digitale reactieformulier namens de gemeenteraad van Roosendaal in te dienen.

En gaat over tot de orde van de vergadering.

Namens,

PvdA, [redacted]
 Lokaal Sociaal 21, [redacted]
 Roosendaalse Lijst, [redacted]
 GroenLinks, [redacted]
 Wezenbeek, [redacted]
 CDA, [redacted]
 VVD, [redacted]
 VLP, [redacted]
 ChristenUnie, [redacted]
 D66, [redacted]

Bijslage:

Zienswijze gemeenteraad Roosendaal op ontwerp-inpassingsplan hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

Uw kenmerk:
DGKE-WO / 21306010

Uw brief van:
16 december 2021

Ons kenmerk:
ZWO/211231MVE02

Behandelaar:

Bijlage(n)

Datum: **VERZONDEN 20 JAN 2022**

E-mail

Onderwerp: **Zienswijze / reactie op het ontwerp inpassingsplan Zuid-West 380kV Oost**

Geachte heer of mevrouw,

Stichting Leidingenstraat Nederland (hierna: LSNed) heeft kennis genomen van het 'Ontwerp inpassingsplan Zuid-West 380kV Oost'.

LSNed heeft de gronden van de Buisleidingenstraat in eeuwig durende erfpacht en is de wettelijke beheerder van de Buisleidingenstraat, conform artikel 3 van de wet van 11 maart 1972, en dient hiermee een inspraakreactie in op het ontwerp inpassingsplan. Onderstaand lichten wij onze reactie toe.

De Buisleidingenstraat doorkruist meerdere gemeentes en vele bestemmingsplannen. Een éénduidige manier van bestemmen is voor ons van groot belang. Zowel de zonering als de regelgeving van het ontwerp inpassingsplan dient zodanig te zijn dat dit de normale bedrijfsvoering van de Buisleidingenstraat niet hindert, zodat LSNed haar wettelijke taken kan blijven uitvoeren, en zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande door LSNed gewenste regelgeving in bestemmingsplannen.

Ontwerp inpassingsplan ZW380kV-Oost

Toelichting

a. **5.1.2, Buisleidingen, 1^e alinea**

Het gestelde is niet geheel juist.

In de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2030 worden de leidingstroken genoemd die het bevoegd gezag in bestemmingsplannen moet reserveren voor buisleidingen van nationaal belang. De Buisleidingenstraat wordt beschreven in de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035, maar maakt hier formeel geen deel van uit omdat de Buisleidingenstraat al geregeld is via de

betreffende wet van 11 maart 1972 en de Buisleidingenstraat ook gebruikt mag worden door regionale buisleidingen en kabelverbindingen.

b) 5.1.2. Buisleidingen, 2^e alinea

LSNed heeft nog geen informatie ontvangen die onderbouwt dat er geen relevante beïnvloedingseffecten te verwachten zijn ten aanzien van de aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbindingen.

De verwachting is dat inductieve beïnvloeding gering zal zijn. Echter van de mogelijke effecten van een kortsluiting in de hoogspanningsverbindingen is nog geen informatie met LSNed gedeeld. Hetzelfde geldt voor de locaties waar cross bonding moffen in de ondergrondse hoogspanningsverbinding geaard zullen worden. De laatste rapportage, conform NEN3654:2014, die LSNed heeft ontvangen stamt uit 2015 en behandelt een volledig bovengrondse verbinding met WinTrack masten.

c) 6.3.3. Landschappelijk hoofdpatroon, laatste alinea

LSNed begrijpt dat inpassingmaatregelen worden afgestemd met de gemeente om na te gaan of de maatregelen passen binnen de vigerende bestemming. Echter er worden ook maatregelen voorgesteld op de gronden van de Buisleidingenstraat. Dat TenneT de Buisleidingenstraat op het oog heeft als onderdeel van de inpassingsmaatregelen is bij LSNed bekend. Op deze melding van TenneT heeft LSNed aangegeven geen voorstander van dergelijke maatregelen te zijn op de Buisleidingenstraat tenzij het zogenaamde overhoeken betreft.

Gezien het bovenstaande is LSNed van mening dat, behalve met de gemeente, ook met LSNed overleg dient plaats te vinden en afspraken gemaakt dienen te worden over eventuele inpassingsmaatregelen op de gronden van de Buisleidingenstraat.

d) 6.8.2. Veiligheid, kabels en leidingen, Effecten voorkeurstracé en conclusie, voorlaatste alinea

Met betrekking tot de beïnvloeding wordt hier verwezen naar bijlage 10. Zeer waarschijnlijk wordt met bijlage 10 het concept document van Wolfsakker Advies bedoeld met de titel "Haalbaarheid toepassing fasenwisselingen in ZWO 380kV" versie 0.3 met kenmerk TE2101-R02. Uit deze concept rapportage blijkt door eerst de meest geschikte fasevolgorde in de 380kV verbinding te kiezen het risico op het niet kunnen realiseren van mitigerende maatregelen aan de zijde van de buisleidingen kan worden verkleind; "Concluderend geldt voor de beïnvloeding van leidingen in de buisleidingenstraat dat de set maatregelen in de buisleidingenstraat afhankelijk is van de uiteindelijk gekozen fasevolgorde voor 380kV Geertruidenberg – Rilland". Zolang niet duidelijk is welke fasevolgorden TenneT daadwerkelijk gaat toepassen is het onduidelijk wat de daadwerkelijke beïnvloeding zal zijn en of het mogelijk is om alle noodzakelijk mitigerende maatregelen te treffen. De noodzakelijke mitigerende maatregelen moeten ook nog praktisch realiseerbaar zijn. In de praktijk is gebleken dat het niet overal mogelijk is om de aanbevolen aardverspreidingsweerstand voor wisselstroomdrainages te realiseren. Een ander risico is dat noodzakelijke mitigerende maatregelen elkaar overlappen waardoor ze in de praktijk niet gerealiseerd kunnen worden. Door de keuze van de fasevolgorden en klokgetallen aan de grens van de oplosbaarheid te gaan zitten ontstaat een risico voor de praktische haalbaarheid. De praktische haalbaarheid kan op dit moment alleen met een volledige NEN3654 detailstudie / voorontwerp worden aangetoond en niet met de huidige beschouwing. Verder is er geen document waaruit blijkt welke keuze TenneT heeft gemaakt of gaat maken, zodat onbekend blijft of de keuze die TenneT zal maken uiteindelijk de juiste is gezien vanuit de buisleiding exploitanten.

6.9. Tijdelijke verbindingen

Wanneer tijdelijke opstellingen boven of direct naast leidingen komen is een termijn van vijf jaar veel te lang in kader van inspectie en onderhoud. Met name bij de Sluissedijk is er sprake van dat er boven het bestaande kabel en leidingentracé voorzieningen geplaatst moeten worden. De effecten van de tijdelijke verbindingen op de aanwezige kabels en leidingen worden hier niet genoemd. Ook de effecten van tijdelijke verbindingen dienen conform de NEN3654:2014 te worden beschouwd. Aan de hand van de resultaten dienen dan de noodzakelijke tijdelijke mitigerende maatregelen getroffen te worden. Bij tijdelijke verbindingen die maximaal een paar maanden aanwezig zijn bijvoorbeeld 'hands off' afspraken voldoende, bij langdurige tijdelijke verbindingen zullen echter ook mitigerende maatregelen nodig zijn in de vorm van wisselstroomdrainages.

f. 6.9.5. Archeologie

Binnen de Buisleidingenstraat is het niet de bedoeling dat er objecten zoals klapankers achterblijven, tenzij deze dieper dan 4,0 m beneden maaiveld achterblijven.

g. Antwoordnota BRO-overlegreacties, 2. LSNed, nr. 1.

De concept notitie van Wolfsakker Advies "Haalbaarheid toepassing fasenwisselingen in ZWO 380kV" is geen geactualiseerde studie op basis van de NEN3654:2014, maar een indicatie van mogelijke beïnvloedingseffecten indien TenneT kiest voor bepaalde fasenvolgorde en klokgetallen.

De notitie van Wolfsakker Advies is inderdaad gedeeld met LSNed waarbij LSNed heeft aangegeven dat een NEN3654:2014 vooronderzoek uitgevoerd dient te worden op basis van de keuzes die TenneT heeft gemaakt op basis van de hiervoor genoemde concept notitie.

Regels

h. 2.3, Artikel 5, Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig

Ten aanzien van de tijdelijke verbindingen is vermeld dat deze mogelijk gedurende 5 jaar aanwezig kunnen zijn. Het aanbrengen van tijdelijke hoogspanningsmasten, eventueel met bijbehorende verankeringen, dient derhalve zodanig te worden uitgevoerd dat onderhoud aan bestaande kabels en leidingen mogelijk blijft. Ook moet het mogelijk blijven om nieuwe buisleidingen, bijvoorbeeld in het kader van de energietransitie, aan te leggen in de Buisleidingenstraat. Wij verzoeken u deze mogelijkheid te creëren in het inpassingsplan.

i. 2.4, Artikel 6.3, Leiding – Hoogspanning 150 kV-ondergronds, afwijken van de bouwregels

Wij verzoeken u eveneens een consultatie met de beheerder van de Buisleidingenstraat aan de opsomming toe te voegen indien het de gronden van de Buisleidingenstraat betreft.

j. 2.4, Artikel 6.4.1.b, Leiding – Hoogspanning 150 kV-ondergronds, omgevingsvergunning

Wij verzoeken u lid b. te laten vervallen op de gronden van de Buisleidingenstraat. In de Buisleidingenstraat kan een dergelijke activiteit niet worden uitgevoerd zonder een formele toestemming van LSNed en nadat alle direct en indirect betrokken kabel- en leidingbeheerders door de initiatiefnemer en/of LSNed zijn geïnformeerd en deze hun goedkeuring hebben gegeven.

- k. 2.4, Artikel 6.4.2, Leiding – Hoogspanning 150 kV-ondergronds, uitzonderingen
Wij verzoeken u de reguliere onderhoudswerkzaamheden en de aanleg van kabels en leidingen in de Buisleidingenstraat als uitzondering toe te voegen aan de opsomming.
- l. 2.5, Artikel 7.3, Leiding – Hoogspanning 380 kV-ondergronds, afwijken van de bouwregels
Wij verzoeken u eveneens een consultatie met de beheerder van de Buisleidingenstraat aan de opsomming toe te voegen indien het de gronden van de Buisleidingenstraat betreft.
- m. 2.5, Artikel 7.4.1.b, Leiding – Hoogspanning 380 kV-ondergronds, omgevingsvergunning
Wij verzoeken u lid b. te laten vervallen op de gronden van de Buisleidingenstraat.
In de Buisleidingenstraat kan een dergelijke activiteit niet worden uitgevoerd zonder een formele toestemming van LSNed en nadat alle direct en indirect betrokken kabel- en leidingbeheerders door de initiatiefnemer en/of LSNed zijn geïnformeerd en deze hun goedkeuring hebben gegeven.
- n. 2.5, Artikel 7.4.2, Leiding – Hoogspanning 380 kV-ondergronds, uitzonderingen
Wij verzoeken u de reguliere onderhoudswerkzaamheden en de aanleg van kabels en leidingen in de Buisleidingenstraat als uitzondering toe te voegen aan de opsomming.
- o. 2.6, Artikel 8.4.2, Leiding – Hoogspanningsverbinding 150/380 kV, uitzonderingen
Wij verzoeken u de reguliere onderhoudswerkzaamheden en de aanleg van kabels en leidingen in de Buisleidingenstraat als uitzondering toe te voegen aan de opsomming op locaties waar de Buisleidingenstraat bovengronds wordt gekruist.
- p. 2.7, Artikel 9.4.2, Leiding – Hoogspanningsverbinding 150/380 kV, uitzonderingen
Wij verzoeken u de reguliere onderhoudswerkzaamheden en de aanleg van kabels en leidingen in de Buisleidingenstraat als uitzondering toe te voegen aan de opsomming op locaties waar de Buisleidingenstraat bovengronds wordt gekruist.
- q. 3.4, Artikel 13.4 t/m 13.7, 13.9 en 13.10, Luchtvaartverkeerszone
Het begrip 'IHCS' wordt nergens verklaard.
- r. 3.4, Artikel 13.8, geluidsempfindelijke functie
Het begrip 'Ke-lijn' wordt nergens verklaard.
- s. 3.4, Artikel 13.12, Veiligheidszone
In het gebied van het bestemmingsplan Buitengebied Zuid van de gemeente Bergen op Zoom geeft dit inpassingsplan ook regels voor de ligging van de hoogspanningskabels in de Buisleidingenstraat. Om die reden zien wij graag ook de veiligheidszonerings van de Buisleidingenstraat vermeld in het inpassingsplan.
  - Een 55 meter vrijwaringszone aan weerskanten van de Buisleidingenstraat Rotterdam – Vlissingen/Antwerpen om ongewenste ontwikkelingen te dicht op de Buisleidingenstraat te voorkomen.
  - Een 175 meter brede zone aan weerskanten van de Buisleidingenstraat Rotterdam – Vlissingen/Antwerpen waarin het ongewenst is dat er zich mensen bevinden die niet

zelfredzaam zijn (denk hierbij onder andere aan (basis)scholen, kinderopvang, verzorgingstehuizen, bejaardenhuizen, ziekenhuizen, etc.).
Indien gewenst kan LSNed van haar vrijwaringszone (55m) en veiligheidszone (175m) een DWG- of SHP-file toesturen.

Verbeeldingen

t. Projectkaart 2/7, omgeving OSP Borchwerf

Hier is aan weerszijden van de Buisleidingenstraat een "B-OP" bestemming weergegeven met een 150kV kabeltracé tussen de beide locaties die de Buisleidingenstraat kruisen. De locatie van de 150kV kruising is afgestemd met LSNed.

Het oostelijk van de Buisleidingenstraat gelegen B-OP bevindt zich op circa 25 meter van de Buisleidingenstraat. Aangezien er nog geen NEN3654 rapportage aan LSNed is verstrekt kan niet beoordeeld worden of de locatie van dit specifieke opstijgpunt tot een te grote potentiaaltrechter tot gevolg heeft ter plaatse van de met bitumen gecoate buisleidingen in de Buisleidingenstraat. Bij een potentiaaltrechter groter dan 1.000 Volt ter plaatse van de eerste stalen buisleiding in de Buisleidingenstraat of van 1.500 Volt ter plaatse van de terreingrens van de Buisleidingenstraat zal mogelijk het opstijgpunt moeten worden verplaatst.

Behalve op het ontwerp inpassingsplan hebben wij nog een aantal opmerkingen en vragen betreffende een aantal andere documenten die konden worden ingezien.

Landschapsplan

a. Algemeen

In het Landschapsplan wordt meermalen gesproken over 'leidingstraat'. Dit is een onjuiste

benaming, de juiste benaming is 'Buisleidingenstraat' zoals in de wet van 11 maart 1972 is vermeld.

b. Art. 7.2, Wo-01 Inpassing Opstijgpunt (OSP)

In dit artikel is vermeld dat er een voornemen is om een meer natuurlijk maaiveld in te richten boven de 380kV kabels in de Buisleidingenstraat.

Wij willen u erop wijzen dat hierover nog geen afspraken gemaakt zijn met LSNed over het anders inrichten van gronden van de Buisleidingenstraat. De huidige agrarische inrichting van de Buisleidingenstraat is conform de wensen van zowel de Eerste als Tweede Kamer ten tijde van de behandeling van de wet in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw.

Om de Buisleidingenstraat te kunnen onderhouden worden de gronden verpacht, aan met name agrariërs, die hiervoor een vergoeding betalen aan LSNed. Als delen van gronden niet meer kunnen worden verpacht of een lagere pachtopbrengst hebben is dat voor LSNed niet acceptabel gezien de impact op de financiële positie van LSNed, tenzij er een jaarlijkse dekkende vergoeding voor wordt gegeven.

c. Ro-01 Versterking EVZ – Smalle Beek

De smalle Beek kruist de Buisleidingenstraat door middel van een sifon welke in de jaren zeventig door het Rijk is gerealiseerd. Op figuur 43a is weergegeven dat ter plaatse van de Buisleidingenstraat 'groene steppingstones' en natuurvriendelijke oevers gerealiseerd zullen worden. Het verwijderen van de sifon om het voorgaande te realiseren is onwenselijk voor zowel LSNed als de beheerders van de bestaande kabels en buisleidingen in de Buisleidingenstraat.

Overige bijlagen, Haalbaarheid fasewisselingen ivm elektrische beïnvloeding buisleidingen

a. Versie

Het betreffende document heeft de status 'concept'. Is er een definitieve versie beschikbaar?

b. Conclusie en aanbevelingen

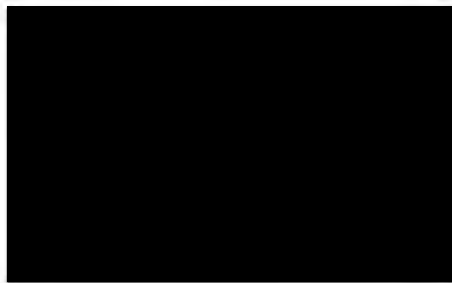
Aanbevolen wordt om de meest geschikte klokgetalconfiguratie voor de 380kV verbinding Geertruidenberg – Rilland vast te stellen.

- i. De conclusie is dat door een tracé met wisselmasten de elektrische beïnvloeding toeneemt en dat doordoor extra maatregelen noodzakelijk zijn.
  - i. In de praktijk betekent dat meestal dat aan de zijde van de buisleidingen maatregelen in de vorm van wisselstroomdrainages genomen dienen te worden. Hoewel het uitgangpunt van LSNed is dat TenneT de realisatie van deze extra maatregelen voor haar rekening neemt zijn er daarna ook nog kosten. Over de kosten betreffende realisatie, beheer, onderhoud en vervanging dienen nog afspraken gemaakt te worden.
  - ii. Tevens betekent dit dat ontwerp problemen aan de zijde van TenneT kunnen worden opgelost door grotere beïnvloeding bij buisleidingen te veroorzaken.
- ii. Hoe is geborgd dat uiteindelijk de voor de buisleidingen de meest geschikte 380kV klokgetalconfiguratie wordt gekozen in het verdere ontwerp door TenneT?
- iii. Dient er voor de 150kV verbindingen Moerdijk-Roosendaal, Roosendaal-Borchwerf, Borchwerf-Woensdrecht en Rilland-Woensdrecht geen optimale klokgetalconfiguratie te worden vastgesteld in samenhang met de 380kV verbinding?

- IV. In de uitvoeringfase zijn er diverse kortstondige en langdurige tijdelijke situaties. Is hier ook al een beschouwing over de effecten op buisleidingen van beschikbaar?
- V. Hoe is geborgd dat in het project Zuidwest 380kV-oost de aanbevelingen op een juiste wijze worden uitgewerkt.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor meer informatie of voor overleg kunt u contact opnemen met [REDACTED], telefonisch bereikbaar op respectievelijk [REDACTED]

Hoogachtend,
Leidingenstraat Nederland

[REDACTED]
[REDACTED]

Kopie met bijlagen aan:

LSNed: [REDACTED]

Min. EZK [REDACTED]

Bijlage(n):

Bureau Energieprojecten
T.a.v. Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Ow kenmerk
Zaaknummer 222.00066
Onderwerp Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost.
Datum 20 januari 2022
Bijlagen

Geachte heer/mevrouw,

Onlangs heeft u het ontwerp rijksinpassingsplan voor het project Zuid-West 380 kV Oost, de nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg, ter inzage gelegd. Deze hoogspanningsverbinding loopt ook door de gemeente Woensdrecht. In deze brief geven wij onze zienswijze op het ter inzage liggende plan.

Inleiding

Voorliggende rijksinpassingsplan betreft de nieuwe hoogspanningsverbinding Rilland-Tilburg die ook in onze gemeente gaat komen. Deze verbinding zal binnen onze gemeente grotendeels ondergronds in de bestaande buisleidingenstraat aangelegd gaan worden. De bestaande hoogspanningsverbinding aan de noordkant van onze gemeente zal na aanleg van deze nieuwe verbinding verdwijnen. Als gemeente Woensdrecht zijn we ons bewust van het belang van deze nieuwe hoogspanningsverbinding voor het landelijke elektriciteitsnetwerk. In het kader van het vooroverleg hebben we al gereageerd op deze planontwikkeling. In deze reactie gaan we graag (bij herhaling) in op enkele aspecten die voor de gemeente Woensdrecht nog steeds belangrijk zijn voor voorliggende planontwikkeling.

Advies

1. Planologische regeling

Voorliggend rijksinpassingsplan voorziet in een planologische regeling voor de nieuwe hoogspanningsverbinding, waarbij deze grotendeels ondergronds in de bestaande buisleidingenstraat gerealiseerd gaat worden. Ook de ondergrondse aansluitingen naar het hoogspanningsstation Woensdrecht zijn opgenomen in dit plan. Wij zien dat deze tracés zijn weergegeven zoals overeengekomen in de doorlopen voortrajecten. Daarnaast zijn we tevreden dat ook het planologisch verwijderen van de straks overbodige hoogspanningsverbindingen in deze plannen reeds meegenomen is, zoals ook overeengekomen in de als samenwerkende overheden uitgebrachte regionale adviezen.

Inspraakpunt
Postbus 14
4166 AA Hoogerheide
Gemeente
Hartbergweg 1
Hoogerheide

Tel: 0164 91 41 44
Fax: 0164 91 45 11
www.woensdrecht.nl
gemeente@woensdrecht.nl

Inspraakpunt
Bureau: ENGHNLD
Baanste: NLSJBNCH023509604
185, gemeente Woensdrecht
E-mail: gemeente@woensdrecht.nl
20164995

2. Landschappelijke inpassing

De nieuwe hoogspanningsverbinding moet goed ingepast worden in de omgeving. In de gemeente Woensdrecht verdient vooral het toekomstige opstijgpunt in het open polderlandschap de nodige aandacht. In bijgevoegd landschapsplan wordt hier al aan gerefereerd. Nu is in de voorliggende stukken aangegeven dat voorliggend landschapsplan nog steeds een conceptstuk is en is er nog geen concreet zicht op hoe de landschappelijke inpassing in onze gemeente concreet vorm gaat krijgen. Hierbij willen we dan ook specifieke aandacht blijven vragen voor de verdere landschappelijke inpassing van de nieuwe hoogspanningsverbinding en specifiek het toekomstige opstijgpunt in het open polderlandschap.

3. Mogelijke hinder tijdens aanleg

Als gemeente zijn we verheugd dat het overgrote deel van de nieuwe hoogspanningsverbinding binnen onze gemeente ondergronds in de bestaande buisleidingenstraat aangelegd gaat worden, mede gezien dat de nieuwe hoogspanningslijn in een gevoelig gebied gaat komen met vele natuur- en landschapswaarden. Maar gezien die waarden vragen we ook aandacht voor het effect van de aanleg van de hoogspanningsverbinding op de omgeving, zowel voor de gebruikers van deze omgeving als de natuur(waarden) in dit gebied. We vertrouwen erop dat u er op toeziet dat de mogelijke hinder en overlast van de aanleg van deze verbinding voor de omgeving zo veel als mogelijk beperkt wordt. Tevens gaan we er vanuit dat indien gevolgen voor natuur en landschap in de omgeving onvermijdelijk zijn tijdens de aanleg deze zo veel mogelijk beperkt worden en eventuele schade zo spoedig mogelijk hersteld wordt.

Tot slot

Heeft u nog vragen, neemt u dan gerust contact met ons op. U kunt ons bereiken via de Servicelijn op telefoonnummer 14 0164 of per e-mail: gemeente@woensdrecht.nl.

Om u snel van dienst te kunnen zijn, verzoeken wij u vriendelijk om het zaaknummer Z22.00066 te vermelden.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders,

Drs. J.J.C. Adriaansen
Burgemeester

Bijlagen: n.v.t.

Dit document is elektronisch gegenereerd en daarom niet ondertekend.

Bureau Energieprojecten
Insprakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

[REDACTED], 23 januari 2022

Betreft: Zienswijze ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Geachte heer, mevrouw,

Het ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost is door u ter inzage gelegd. Tot 28 januari 2022 kan een ieder een zienswijze indienen op dit ontwerp-Inpassingsplan. Via deze weg ontvangt u mijn zienswijze.

Gelet op het voorkeurstraject van TenneT wil ik u allereerst wijzen op de waardedaling van mijn woning indien de 380kV-hoogspanningsverbindingmasten dichtbij mijn woning geplaatst zullen worden. Ondanks dat mijn woning niet in de magneetveldzone zal komen te staan betekent dit niet dat de waarde van mijn woning niet zal dalen. Redenen van het dalen van mijn woningwaarde zijn onder andere de:

- Horizonvervuiling vanwege dichtbij staande masten.
- Angst van potentiële kopers op gezondheidsrisico's vanwege de dichtbij zijnde magneetveldzone.
- De extra infrastructurele belasting van het gebied.

In het oorspronkelijk bestemmingsplan (huidige situatie) wordt het uitzicht van mijn woning niet belemmerd op enkele hoogspanningsmasten op afstand na.

Middels het voorkeurstraject van TenneT zal er vanwege het plaatsen van de 380kV-hoogspanningsverbindingmasten sprake zijn van horizonvervuiling. De landelijke omgeving wordt teniet gedaan door de hoogte en breedte van de 380kV- hoogspanningsverbindingmasten. Naast horizonvervuiling zal tevens sprake zijn van neven effecten zoals boven benoemd.

Daarnaast wil ik u wijzen op de voortzettende krimp van een hechte gemeenschap. Diverse omwonenden dienen te verhuizen om niet in de magneetveldzone hoeven te wonen. Tevens zal men tot sloop overgaan bij huizen die onder de lijn komen te staan als gevolg van het plaatsen van de hoogspanningsverbindingmasten. Dit leidt tot sociale ontwrichting van een hechte gemeenschap.

Via deze weg wil ik u verzoeken om het verbindingstraject op andere wijze vorm te geven. Er zijn diverse mogelijkheden aangedragen, zoals de gele variant. De planstudie heeft deugdelijk aangetoond dat er meerdere redenen zijn om te kiezen voor de gele variant. Zo wordt de ruimtelijke druk op het gebied verminderd en zullen minder gevoelige bestemmingen geraakt worden. Door de gele variant uit te voeren zal tevens de waarde van mijn woning in mindere mate dalen en wordt het uitzicht in mindere mate vervuld. Daarnaast verzoek ik u, gelet op bovenstaande redenen, om financiële compensatie vanwege het gederfd woongenot en waardedaling van mijn woning in de toekomst door het voorkeurstraject.

Verder wil ik bij deze een verwijzing maken naar de zienswijze van het buurtschap de Kattekraam.

Graag ontvang ik van u een ontvangstbevestiging op deze brief.

In afwachting van uw reactie, verblijf ik,

Hoogachtend,

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Bureau Energieprojecten
Insprakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

[REDACTED], 21 januari 2022

Betreft: Zienswijze ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Geachte heer, mevrouw,

Tot 28 januari 2022 hebben we de mogelijkheid onze zienswijze op het ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost (hierna: ontwerp-IP) in te dienen. Graag maken wij van deze mogelijkheid gebruik. In aanvulling op "Zienswijze ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost" door Gemeente Moerdijk (door behandelend [REDACTED]) geven wij onze zienswijze vanuit persoonlijk perspectief.

Het ontwerp-IP, specifiek uitwerkingsgebied 6 (Moerdijk – Zevenbergschen Hoek), geeft duidelijk weer dat het ontwerp-tracé precies over ons perceel en huis loopt, [REDACTED]

[REDACTED] Dit ondanks de geadviseerde variant van de samenwerkende overheden (variant Geel), een advies wat tot stand is gekomen met alle partijen die in het gebied wonen en werken én met de bevoegde gezagen in het gebied. In de motivatie om vast te houden aan de voorkeursvariant kwam de Minister alles afwegende tot de conclusie dat de maatschappelijke meerwaarde van de door de samenwerkende overheden geadviseerde variant niet opweegt tegen de meerkosten en het alternatief op meerdere aspecten beter scoort¹. Vanwege de effecten op landschap, tijdelijke overlast voor de bewoners/omgeving, nettechniek en kosten van de variant Geel heeft de minister hier toch voor variant Rood gekozen. Dit komt overeen met de eerdere keuze van het Voorgenomen Voorkeursalternatief uit 2017².

Deze motivatie is voor ons onbegrijpelijk en onverteerbaar. Uiteraard onderkennen we de landschappelijke, milieu- en economische belangen. Maar uw keuze voelt als een groot onrecht door argumenten van persoonlijk welzijn, sociale cohesie van het buurtschap Kattenkraam en bescherming van individuele burgers niet zwaarder te laten wegen in uw keuze. Het getuigt van minachting van het advies van de samenwerkende overheden c. s.

Als je de landschappelijke belangen beschouwt dan bevinden zich in het gebied al een snelweg A16, een HSL, op korte afstand een logistiek terrein, bestaande 150- en 380KV lijnen en in aanbouw negen windmolens. Een bescheiden aanpassing van het tracé is hier geen spelbreker met negatieve landschappelijk impact!

¹ Op 24 september 2019 heeft de toenmalige Minister de heer E. Wiebes de Tweede Kamer der Staten-Generaal per brief geïnformeerd over de uitwerking van het voorgenomen tracé voor de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg). In deze brief heeft de Minister aangegeven dat hij voor het uitwerkingsgebied Moerdijk Zevenbergschen Hoek een andere keuze heeft gemaakt dan de samenwerkende overheden.

² Bron: Ontwerp-inpassingsplan-Zuid-West-380kV-Oost, Versie inpassingsplan, 18 november 2021; § 3.11 ANTWOORDNOTA BRO-OVERLEGREACTIES; § 7.2, pag. 20 e.v.

Als bewoner hebben wij deelgenomen aan de gehouden werkateliers/planstudiesessies en de aldaar uitgevoerde planstudie. In een uitgebreide planstudie met de omgeving en betrokken overheden is een variant ontwikkeld die unaniem door alle partijen als beter werd beoordeeld, óók op het gebied van landschap. Wij vinden het dan ook zeer bijzonder dat u de mening van betrokkenen die in het gebied wonen, werken én de bevoegde gezagen, naast u neerlegt met de opmerking dat uw voorkeursvariant het minste effect op het landschap zou hebben. Met de aanstaande invoering van de Omgevingswet lijkt het ons niet meer dan normaal dat u bij deze keuze juist uw oor te luister legt bij de omgeving, die als bewoners de gevolgen voor het landschap het best kunnen beoordelen. Simpelweg omdat zij daar al jaren wonen en de gevolgen van de oprukkende infrastructurele maatregelen het best – in samenhang – kunnen beoordelen.

Evenmin zijn wij overtuigd van een 'aanzienlijke toename' van de kosten, zowel voor de tijdelijke als de uiteindelijke situatie. Het in het ontwerp-IP geschetste beeld van andere varianten (Geel en Groen) geeft een overschrijding in kosten van nog geen 1% van de totale kosten. Dat is weliswaar een serieus bedrag maar op het totaal verdedigbaar vanuit sociale en persoonlijke belangen én vanuit maatschappelijke meerwaarde. Een precieze rekensom is voor ons niet doenlijk aangezien niet alle begrotingen en budgetten openbaar zijn.

Uw beantwoording van de gemeentelijk vooroverlegreactie geeft onderbouwing voor het vermoeden dat de werkelijke reden voor uw keuze ligt in de hogere kosten die het voorkeursalternatief variant Geel met zich meebrengt. U schrijft dat de maatschappelijke meerwaarde van variant Geel niet opweegt tegen de meerkosten. Daarmee laat u zien dat er geen afweging op basis van 'een goede ruimtelijke ordening' heeft plaatsgevonden, maar dat vooral een financiële afweging is gemaakt. Eén van de uitgangspunten die bij de start van dit hele proces door één van uw voorgangers is bepaald – zo weinig mogelijk gevoelige bestemmingen – wordt nu ondergeschikt gemaakt aan een financiële afweging, waarbij naar onze mening vraagtekens gezet kunnen worden bij de impact op het totale projectbudget. Dat doet naar onze mening geen recht aan de belangen van landschap, leefbaarheid en het belang van de betrokken bewoners.

Bovendien wijzen de Ministers ten overvloede op de opdracht aan TenneT om bij de uitwerking van het landschapsplan extra aandacht te geven aan het gebied bij de Ewoudsdam en de Landekensdijk. Daarnaast dient TenneT samen met belanghebbenden betrokken overheden te verkennen of er andere manieren zijn om bij te dragen aan de leefbaarheid (van bewoners) in Zevenbergschen Hoek in relatie tot de nieuwe hoogspanningsverbinding².

Wij begrijpen dat het toepassen van een extra knik bij variant Geel een grotere uitdaging in nettechniek is en mogelijk overigens beperkte vertraging in de bouwfase kan opleveren. Er zijn echter meer situaties aan te wijzen in het hele tracé van Borssele tot Tilburg waar uitdagingen bestaan die worden opgelost. Vertraging kan nooit doorslaggevend zijn bij een planologisch traject van deze omvang, met blijvende ingrijpende impact op de omgeving.

Stelt u zich eens voor ... Ruim 14 jaar geleden zijn we de randstad ontvlucht op zoek naar ruimte, rust en sociale cohesie van een buurtschap. De keuze voor onze huidige landelijke locatie was mede ingegeven door de voor ons beiden aantrekkelijke woon-werk afstand. En niet op de laatste plaats,

² Bron: Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380kV Oost, pag. 108

een locatie waarin we onze passie kwijt kunnen, nl. het houden en fokken van paarden en mogelijkheden dressuur te beoefenen.

De realisatie van het ontwerp-IP gooit roet in ons eten: de 380KV-lijn komt recht over ons huis waardoor we midden onder de specifieke magneetveldzone van ZW380kV-Oost liggen en dus dat we een zeer gevoelige bestemming worden⁴, waarbij het uitgangspunt van TenneT is dat de woning gesloopt moet worden. Onze woning komt dus niet in aanmerking voor doorverkoop. Dit kan niet anders betekenen dan dat we op zoek moeten naar een andere locatie die recht doet aan onze huidige woonsituatie op minimaal 1500m².

Naast alle onzekerheden in de afgelopen jaren brengt een mogelijke verhuizing persoonlijke en relationele spanningen. Onze persoonlijke situatie is echter uniek, aangezien we ons woongenot combineren met het houden/fokken van paarden. Waar vinden we überhaupt een dergelijke nieuwe woonsituatie? Met dezelfde faciliteiten om paarden te houden? Wat zijn dan de kosten in een huizenmarkt waar de prijzen disproportioneel stijgen en het aanbod almaar kleiner wordt? En is dat dan in een buurtschap waar de sociale cohesie ouderwets hoog is, waar we voor elkaar zorgen en waar "het touwtje uit de brievenbus hangt"? Wat zal dan de impact zijn op onze woon-werk afstand en -tijd? En wie gaat ons daar in alle vertrouwen bij helpen?

Sinds de eerste publicatie van de plannen zijn we bijna vijf jaar verder en is er maatschappelijk, economisch en technisch het nodige veranderd. In dat licht pleiten wij voor een heroverweging van alle argumenten en eerdere adviezen van de samenwerkende overheden om andere factoren dan landschappelijke impact en economische criteria zwaarder te laten wegen teneinde recht te doen aan persoonlijke belangen, bescherming van individuele burgers en maatschappelijke meerwaarde. Oftewel: kies voor variant Geel! Een variant die op belangrijke aspecten (minder gevoelige bestemmingen, beter voor de leefbaarheid, meer afstand tot het toch al druk belaste gebied) veel beter scoort voor de leefbaarheid en leefomgeving dan variant Rood.

Tot slot ...

Vanuit het collectieve maatschappelijk belang voor een adequate energievoorziening en -transport begrijpen wij terdege dat, mede in het licht van klimaatakkoorden, uitbreiding van het KVnet onvermijdelijk is. Waar wij echter geen begrip voor hebben is de wijze waarop het ontwerp-IP tot stand is gekomen en met name de gebrekkige onderbouwing van de keuze voor de voorgestelde variant en het ontbreken van een zorgvuldige afweging over een goede ruimtelijke ordening en de belangenafweging uit het gevolgde participatieproces.

Wij verzoeken u alle onderdelen uit onze zienswijze te betrekken in uw verdere besluitvorming. Wij zien graag uw schriftelijke reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

⁴ Bron: Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380kV Oost, Bijlage bij het Ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380kV Oost, 18 november 2021, par. 43. Landekensdijk 7, Zevenbergschen Hoek, pag. 106

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 24 januari 2022

Onze ref. : D20210819 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

* [REDACTED] en [REDACTED],
[REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de
bijbehorende milieueffectrapportage aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari
2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar
maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is
waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website
www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat
het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat
betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-
)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld
met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste
naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde
systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het

voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

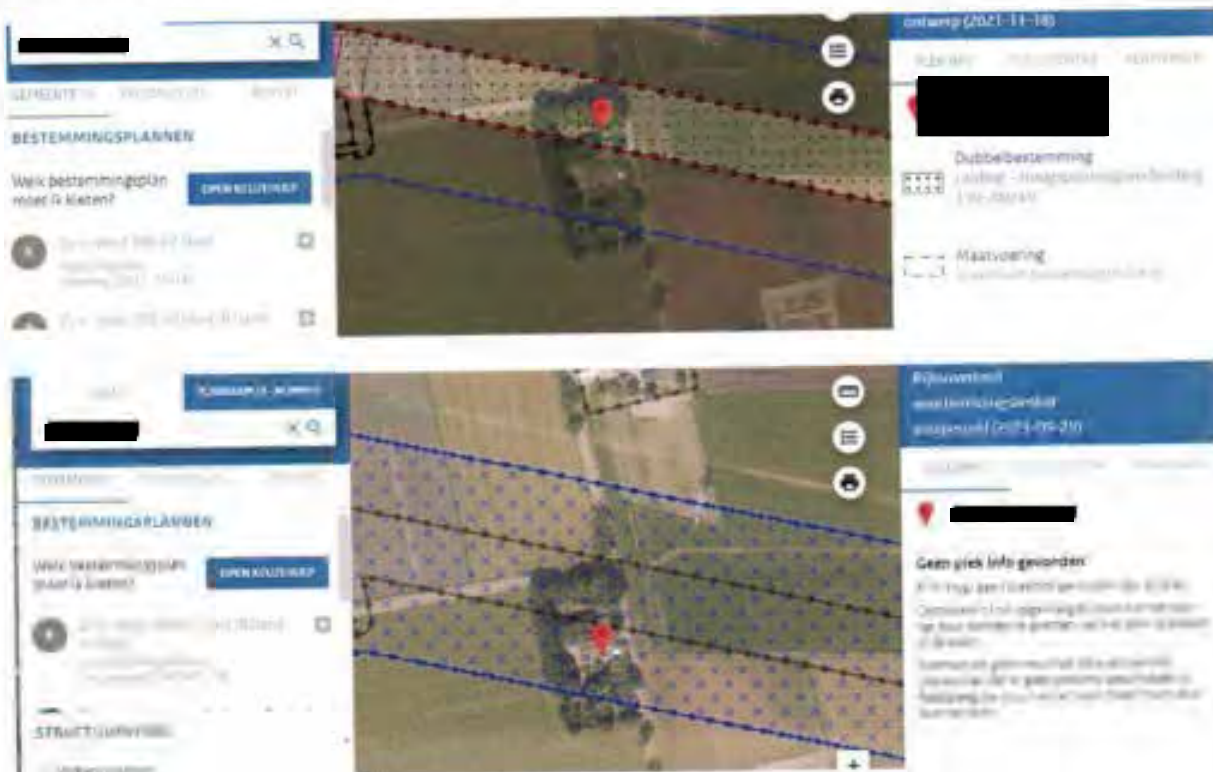
Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten wonen op het adres [REDACTED] in [REDACTED]

Hoewel cliënten daar altijd als burgers hebben gewoond en dus geen agrarisch bedrijf hebben geëxploiteerd, heeft de locatie in het vigerende bestemmingsplan buitengebied de enkelbestemming "agrarisch", is een bouwvlak toegekend en bestaat de mogelijkheid voor het realiseren van 2 wooneenheden:

Volgens de "Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost" ligt de magneetveldzone volledige over de woning [REDACTED]:

52. [REDACTED]

Hoewel de magneetveldzone over de woning en de tuin ligt, wordt gesteld dat de gevoelige bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven en dat van de zijde van TenneT aan mijn cliënten een maatwerkoplossing voor wordt geboden in de vorm van uitkoop. Bij de planregels bevindt zich een bijlage waarop een lijst van alle gevoelige bestemmingen staat vermeld. De woning en tuin/erf van mijn cliënten worden ook als zodanig aangeduid.

Gelet op de ligging binnen het magneetveldzonegebied, zal er een passende oplossing gezocht moeten worden en dat kan in de vorm van uitkoop van de woning. Als dit niet tot het gewenste resultaat leidt, willen cliënten nog nadenken over een alternatief in die zin dat de mogelijkheid wordt geboden om binnen het hierboven geel omkaderde gebied maar buiten het magneetveldzonegebied, een woning wordt gebouwd.

Primair wensen cliënten echter een zodanige regeling te treffen dat de woning door TenneT wordt aangekocht zoals aangegeven in de genoemde afwegingsnotitie.

4. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woningen van mijn cliënten gerealiseerd kan worden.

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

5. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhang van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

6. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een Inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het Inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novl is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novl, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV-station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1 Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

7. Strijdigheid met Barro

Clënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

8. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

9. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

10. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

11. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

12. Maatwerkoplossing

Gelet op de tekst in de Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 V Oost die luidt:

"De Ministers zijn tot slot nog van oordeel dat, in dit geval vanwege het feitelijk gebruik als woning, niet zijnde een bedrijfswoning, ook niet onvermeld mag blijven dat van de zijde van TenneT aan bewoners van de onderhavige woning een aanbod tot uitkoop wordt gedaan, waarbij TenneT met betrekking tot de hoogte van de financiële vergoeding bereid is zich te binden aan een uitspraak van een Commissie van drie deskundigen die de totale schade op basis van een vergoeding gebaseerd op het onteigeningsrecht vaststellen. Deze regeling stelt de huidige bewoners in staat met volledige schadeloosstelling te verhuizen als zij dat zouden willen. Een en ander past ook in het beleid zoals verwoord in de nota 'Nuchter omgaan met risico's (2003)'. Bewoners die er voor kiezen om niet te verhuizen krijgen een volledige vergoeding voor de waardevermindering van hun woning. Ook dit wordt in een overeenkomst vastgelegd en ingeschreven bij het Kadaster."

gaan mijn cliënten er van uit dat er onderhandelingen gestart zullen worden tot aankoop van hun woning en dat dit ook tot resultaat zal leiden. Indien dit niet tot resultaat mocht leiden, behouden mijn cliënten zich het recht voor dat ze de zienswijze kunnen aanvullen dan wel in beroep met aanvullende gronden kunnen komen, bijvoorbeeld ten aanzien van de belemmeringen die het plan voor het bouwen en gebruik van de grond met zich meebrengt.

13. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf B.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

14. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

15. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

11 januari 2022

Geachte Heren,

Betreft: Voorgenomen tracé Zuid-West 380 kV Oost passage Huis ter Heide.

De Raad van State heeft in 2019 voorgedragen aan de Europese Commissie meer kwetsbare natuurgebieden te beschermen.(Huis ter Heide)

Daar gaan wij De Raad van State aan houden!

Door protest in 2014/2015 het tracé door natuurgebieden(Oosterheide,Seterse Bossen,Duiventoren) te laten lopen is het tracé verlegd en gaat het nu Huis ter Heide passeren!(eveneens natuurgebied)

We spreken vandaag de dag over stikstof,co2 uitstoot,en natuur bescherming.
Wat op Huis ter Heide staat te gebeuren is de grootste ontbossing in jaren!

De doorsnijding van de provinciale weg N261(aanleg 1987-1990)was de laatste grote ontbossing waardoor Huis ter Heide gescheiden werd van de Loonse en Drunense Duinen.

De Provincie Brabant, Natuurmonumenten, Gemeente Loon op Zand, hebben verzaakt Huis ter Heide aan te dragen als Natura 2000 gebied!

Het rapport Waardenburg van 27-11-2020 geeft dit duidelijk als advies aan!

Alternatief zou zijn het bestaande 380 kV tracé uit te bereiden en ondergronds te verkabelen t.p.v. Huis ter Heide. Gaat er niets verloren! (natuurbehoud)

Zeker zou ondergronds verkabelen mogelijk zijn via noordzijde,wat voor 70% uit weilanden bestaat en de weggenomen munitie opslagplaatsen passeert met jonge bebossing van berken en vuilbomen.(zie bijlage)

Ondergronds verkabelen kan op dezelfde manier als op de Brabantse Wal.met een werkbreedte van 70 meter. (zie bijlage.)

Initiatief van Tennet zou moeten zijn,zo veel mogelijk natuurbehoud!(nergens te vinden)

De regering stelt inmiddels weer 35 miljard euro ter beschikking voor co2 uitstoot,dus natuurbehoud.

Een deeltje kan zeker op Huis ter Heide ingezet worden voor ondergronds verkabelen!

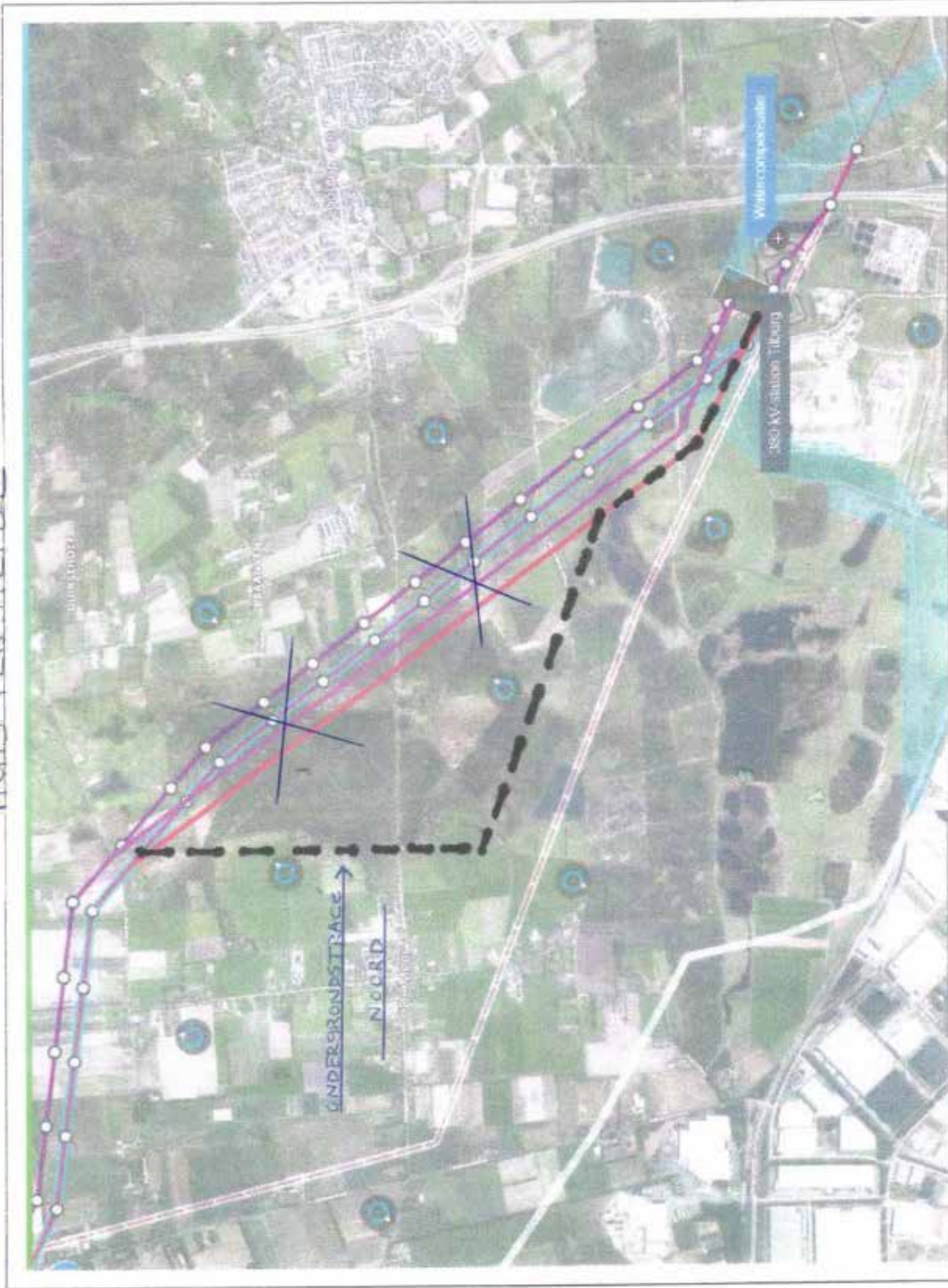
Hopelijk ziet U in dat er een andere koers gevaren moet/kan worden!

Bijlage:Situatie Huis ter Heide.
:Werkbreedte Brabantse Wal.

Programeind

advies

HUIS TER HEIDE

Johan Pieterse

Van: "TenneT Customer Care Center" <tennetccc@tennet.eu>
Datum: dinsdag 14 september 2021 12:39
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Reactie op uw vraag aan TenneT TSO B.V. callnummer: CAL-23395-V8S6T3 ten:0001801

Geachte [REDACTED]

Met deze e-mail geven wij aan uw vraag met callnummer CAL-23395-V8S6T3 te hebben afgerond met het onderstaande antwoord:

Hartelijk dank voor uw vraag. Het tracé Zuid-West 380 kV Oost wordt bij de Brabantse wal 10 kilometer lang verkabeld. Dat is op dit moment de langst mogelijke verkabeling van een 380 kV verbinding. Om de kabel onder de grond aan te kunnen leggen, hebben wij een werkbreedte nodig van 70 meter.

Mocht u nog vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van deze e-mail, neemt u dan gerust contact met ons op via tennetccc@tennet.eu of telefoonnummer +31 (0)88 - 936 1717 onder vermelding van het bovengenoemde callnummer.

Met vriendelijke groeten,

TenneT Customer Care Center | Customers & Markets

T +31 (0) 88 - 936 1717
E tennetccc@tennet.eu
www.tennet.eu

TenneT TSO B.V.
Utrechtseweg 110
Arnhem
Postbus 718
6800 AS Arnhem

Aanwezig: maandag t/m vrijdag

Deuk van het mobiel bericht kan anders zijn dan wat u ziet op het scherm.

MyTenneT

Nieuwsberichten en uw facturen altijd direct inzien?

Vraag een MyTenneT account aan via tennetccc@tennet.eu

Virusvrij. www.avg.com

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANTEKENEN

Helmond, 25 januari 2022

Onze ref. : D20210826 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)

Uw ref. :

Behandelaar [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Betreft: zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan en bijbehorend milieueffectrapport.

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- 1 [REDACTED] en
- 2 [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste

naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een fruitteeltbedrijf op het adres [REDACTED] in [REDACTED]. Volgens het ontwerp-inpassingsplan komt het tracé dwars over het perceel van mijn cliënten:

BESTEMMINGSPANNEN

Welk bestemmingsplan moet ik kiezen?

OVER KIEZEN

Bestemmingsplan 1

Bestemmingsplan 2

Buitengebied: Veenplan 1

Zoals gezegd, exploiteren mijn cliënten een fruitteeltbedrijf en in die hoedanigheid worden er appels, peren, rode bessen en kersen geteeld. Hoewel niet uit het plan blijkt op welke plaats de hoogspanningsmast is geprojecteerd, is de kans groot dat deze midden in het perceel van mijn cliënten wordt geplaatst. Ik kom daar nog op terug.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhang van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhang van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en

milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe traces hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofd rapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor

de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort én goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten – waaronder ruimtebeslag – zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemmt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd. De exacte locatie van de mast is voor de bedrijfsvoering van mijn cliënt van groot belang.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast midden in het perceel gerealiseerd zou kunnen worden.

Indien de gevolgen van een plan inzichtelijk moeten worden gemaakt, zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan óf er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komen. Nu is dat niet vastgelegd. Dit is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

Mijn cliënten dienen te kunnen beschikken over teelt ondersteunende voorzieningen, zoals hagelnetten. Het aanbrengen van een hagelnet gebeurt met een constructie zodat daarvoor een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen nodig is. In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 m bedragen;

5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op grond van de planvoorschriften is het dus verboden om een hagelnetconstructie aan te brengen als deze niet dient ter vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken.

Op basis van het vigerende bestemmingsplan zijn tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen wel toegestaan. In artikel 3.1.2 onder l. is namelijk voor de enkelbestemming "Agrarisch – 1" bepaald:

l Teeltondersteunende voorzieningen

Voor teeltondersteunende voorzieningen gelden de volgende bepalingen:

1. permanente teeltondersteunende voorzieningen zijn uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan, alsmede ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - permanente tov';
2. tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn zowel ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak' als daar buiten toegestaan, met dien verstande dat tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen niet zijn toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied ecologische verbindingzone / herstel watersysteem';
3. overige teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan, met dien verstande dat overige teeltondersteunende voorzieningen niet zijn toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied ecologische verbindingzone / herstel watersysteem'.

Kortom, het voorgenomen plan leidt tot beperkingen omdat tot nu toe het plaatsen van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen rechtstreeks was toegestaan. Weliswaar is in de nieuwe opzet gekozen voor een vergunningplicht zodat het niet per definitie verboden is, maar het moet mogelijk

blijven om zonder vergunningplicht hagelnetten te kunnen plaatsen. Het is immers bekend op welke hoogte de hoogspanningsleidingen komen te hangen en hoe hoog een constructie voor hagelnetten is (ongeveer 4,25 meter). De beoordeling of de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding wordt geschaad, kan dus nu al worden gemaakt en hoeft niet te worden verschoven naar een vergunningplicht.

De mogelijkheid voor het aanbrengen van een constructie met hagelnetten is voor mijn cliënten van groot belang omdat hij bij de thans aanwezige hoogspanningsleiding constateert dat deze leiding juist (hagel)buien aantrekt waardoor er meer hagelschade is ter hoogte van de hoogspanningsleidingen. Hij zal dus juist ten gevolge van de hoogspanningsleiding maatregelen moeten nemen om deze schade te voorkomen.

12. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zander of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepplagen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook als ook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;

- d. *graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. *is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
b. *vaaraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

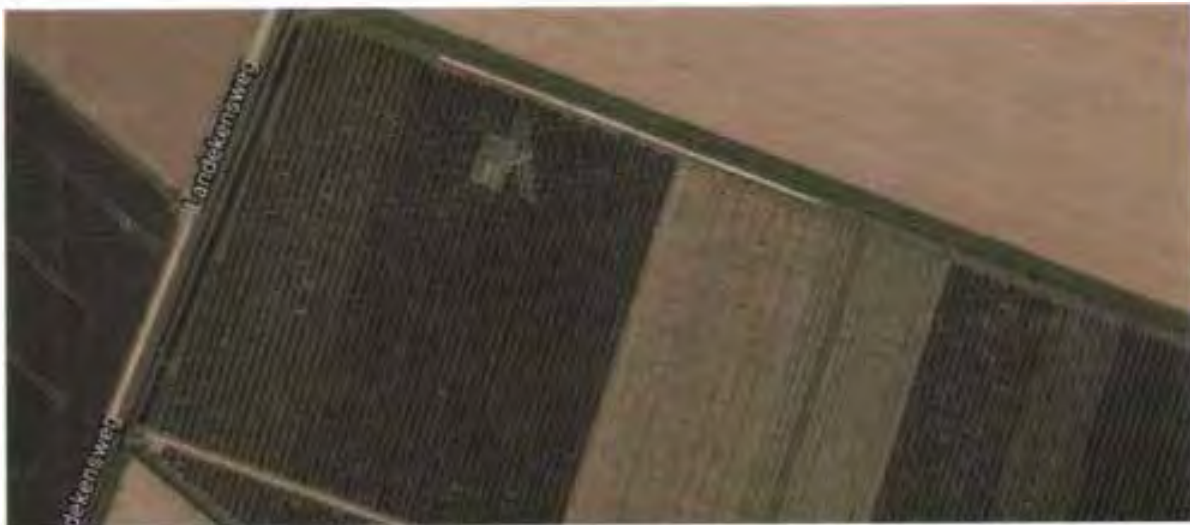

14. Bedrijfseconomische gevolgen

Zoals gezegd constateren mijn cliënten dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de appelboomgaard doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Op dit moment is er al sprake van belemmeringen in het perceel vanwege de aanwezigheid van een hoogspanningsmast. Deze mast, waarvan hieronder een foto is opgenomen, blijft in de nieuwe plannen gehandhaafd met als gevolg dat mijn cliënten in de voorgestelde situatie met twee hoogspanningsmasten worden geconfronteerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Ook het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van twee hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

15. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

16. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

17. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 25 januari 2022

Onze ref. : D20220042 [REDACTED] / TennET TraceZW380 (S)(D)

Uw ref. :

Behandelaar [REDACTED]

E-mail direct [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED] en
- [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het

voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn!

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

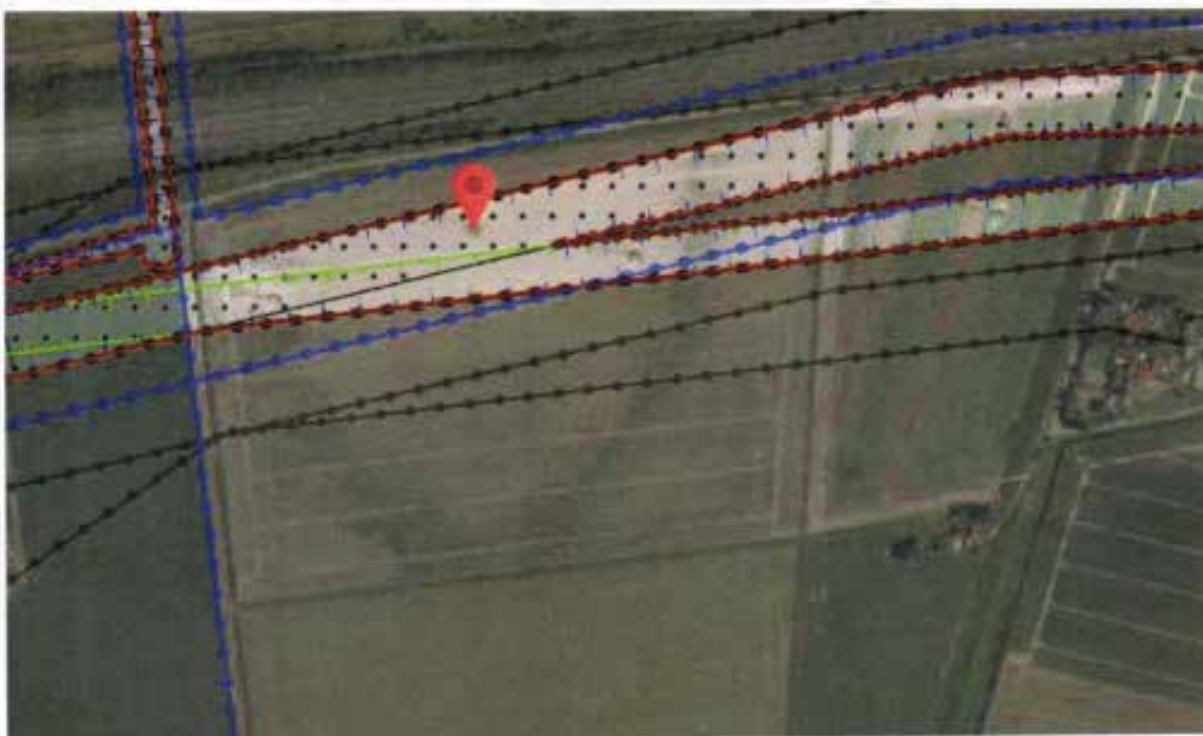
3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten een akkerbouwbedrijf en beschikken daarvoor over diverse landbouwpercelen. Daarnaast exploiteert mijn cliënt een zonnepark.

Met het voorgenomen plan worden op de percelen van mijn cliënten hoogspanningsleidingen én hoogspanningsmasten mogelijk gemaakt. Hieronder worden uitsneden van de door cliënt ontvangen kaarten getoond waar dit uit blijkt.

Overigens lijkt het er op dat de plankaart een andere plangrens kent dan de aan mijn cliënten gepresenteerde tekeningen, in die zin dat de plangrens ten zuiden van de voorgenomen masten ligt:

Dat zou betekenen dat de masten en de leidingen opschuiven naar het midden van het perceel terwijl de masten en leidingen volgens de gepresenteerde tekeningen juist aan de rand van het perceel worden gerealiseerd. In ieder geval leidt het gepresenteerde plan tot zowel landbouwkundige beperkingen als tot beperkingen in die zin dat er geen mogelijkheid wordt geboden, althans niet direct, tot het realiseren van een zonnepark. Hieronder zal ik daar nader op in gaan.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-

verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhang van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhang van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet

is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor

de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat onduidelijk is waar de mast en de leiding gerealiseerd gaat worden.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

9. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

10. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

11. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

Artikel 14 Leiding - Hoogspanningsverbinding 380 kV

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 380 kV' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- a. een bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding, met de daarbij behorende belemmeringenstrook;*

met de daarbij behorende:

- b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;*
- c. groenvoorzieningen;*
- d. nutsvoorzieningen;*
- e. toegangswegen;*
- f. waterlopen en waterpartijen;*
- g. waterhuishoudkundige voorzieningen.*

14.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels – uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

14.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 14.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast

landbouwkundig lastiger te bewerken is. Sterker nog, mijn cliënt heeft een dergelijk initiatief al ontplooid en wordt nu geconfronteerd met bezwaren van de zijde van Tennet terwijl beide initiatieven elkaar niet in de weg hoeven te zitten. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

12. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

14.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

14.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming "Leiding - Hoogspanningsverbinding 380 kV" zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grandroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

14.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 14.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringsstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;

- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

14.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 14.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

13. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat er op de percelen van mijn cliënten enkele hoogspanningsmasten worden gerealiseerd waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvalten van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van de hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

14. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoopplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

15. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

16. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

17. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.³ Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een

³ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

Bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 25 januari 2022

Onze ref. : ██████████ / TenneT TraceZW380 (S)
Uw ref. : ██████████
Behandelaar : ██████████
E-mail direct : ██████████

Betreft: zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

1. ██████████ en ██████████
██████████

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan, ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. **Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg**

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld

met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten zijn eigenaar van het perceel, kadastraal bekend gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nummer [REDACTED]. Volgens het ontwerp-inpassingsplan komt het tracé dwars over het perceel van mijn cliënten:

Op dat perceel worden aardappelen en maïs geteeld. Hoewel niet uit het plan blijkt op welke plaats de hoogspanningsmast is geprojecteerd, is de kans groot dat deze midden in het perceel van mijn cliënten wordt geplaatst. Ik kom daar nog op terug.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale

energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingsfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemmt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst,

omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het Inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd. De exacte locatie van de mast is voor de bedrijfsvoering van mijn cliënt van groot belang.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast midden in het perceel gerealiseerd zou kunnen worden. Volgens een aan mijn cliënt gepresenteerde betredingskaart komt de mast midden in het perceel te liggen terwijl in een eerder ontwerp de mast nog buiten het perceel zou komen te liggen. Hieronder vindt u de tekening van hetgeen nu, blijkbaar, gepland is en van de tekening zoals het eerst was voorzien:

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS/2021:2782, r.o. 6)

In ieder geval is op dit moment onvoldoende duidelijk hoe het tracé wordt ingericht en dit leidt tot rechtsonzekerheid.

Indien de gevolgen van een plan inzichtelijk moeten worden gemaakt, zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan óf er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komen. Nu is dat niet vastgelegd. Dit is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkerreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkerreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkerreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringsstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;

- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

12. Bedrijfseconomische gevolgen

Zoals gezegd biedt het inpassingsplan de mogelijkheid om midden in het perceel een hoogspanningsmast te plaatsen. Als het plan wordt uitgevoerd zoals het op de laatste tekening is gepresenteerd, leidt dat tot een onwerkbaar perceel. Vooral bij het verrichten van spuitwerkzaamheden, hetgeen bij het telen van aardappelen nogal eens het geval is, leidt dit tot veel extra handelingen. Gelet op de omvang en vorm van het perceel, ligt het voor de hand dat dit perceel door TenneT wordt aangekocht. Mijn cliënten hoeven geen vervangende grond terug maar wensen dat het perceel wordt aangekocht. De waardevermindering van het perceel als het voorgestelde plan wordt uitgevoerd, is van dien aard dat verkopen van het perceel onmogelijk is. Indien TenneT stelt dat er nog wel sprake is van een verkoopbaar perceel, dan kan TenneT dit perceel van cliënten verwerven en vervolgens verkopen aan derden.

Als TenneT besluit om het perceel te kopen dan wenst in ieder geval de grond nog te gebruiken tot en met 24 april 2027 vanwege de fosfaatrechten die aan het perceel verbonden zijn. Ook moet de garantie worden gegeven dat verkoop geen gevolgen heeft voor de fosfaatrechten en dat dit geen gevolgen heeft voor de afspraken die in de koopakte zijn vastgelegd ten aanzien van de verschuldigde overdrachtsbelasting.

13. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de

hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

14. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan

hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

15. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

16. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 25 januari 2022

Onze ref. : D20210818 [redacted] / TenneT Trace2W380 (S)

Uw ref. :

Behandelaar [redacted]

E-mail direct [redacted]

Betreft: zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan en bijbehorende milieueffectrapport

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

1. [redacted] en [redacted]
[redacted]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

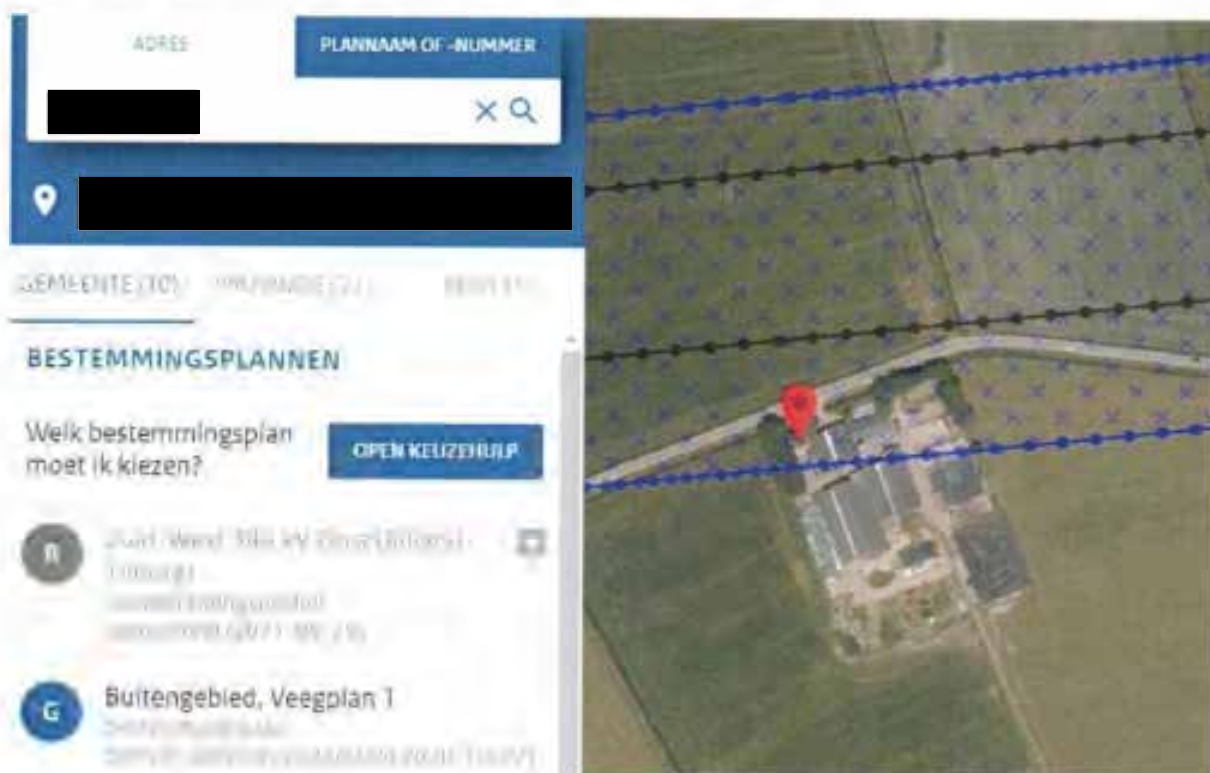
1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

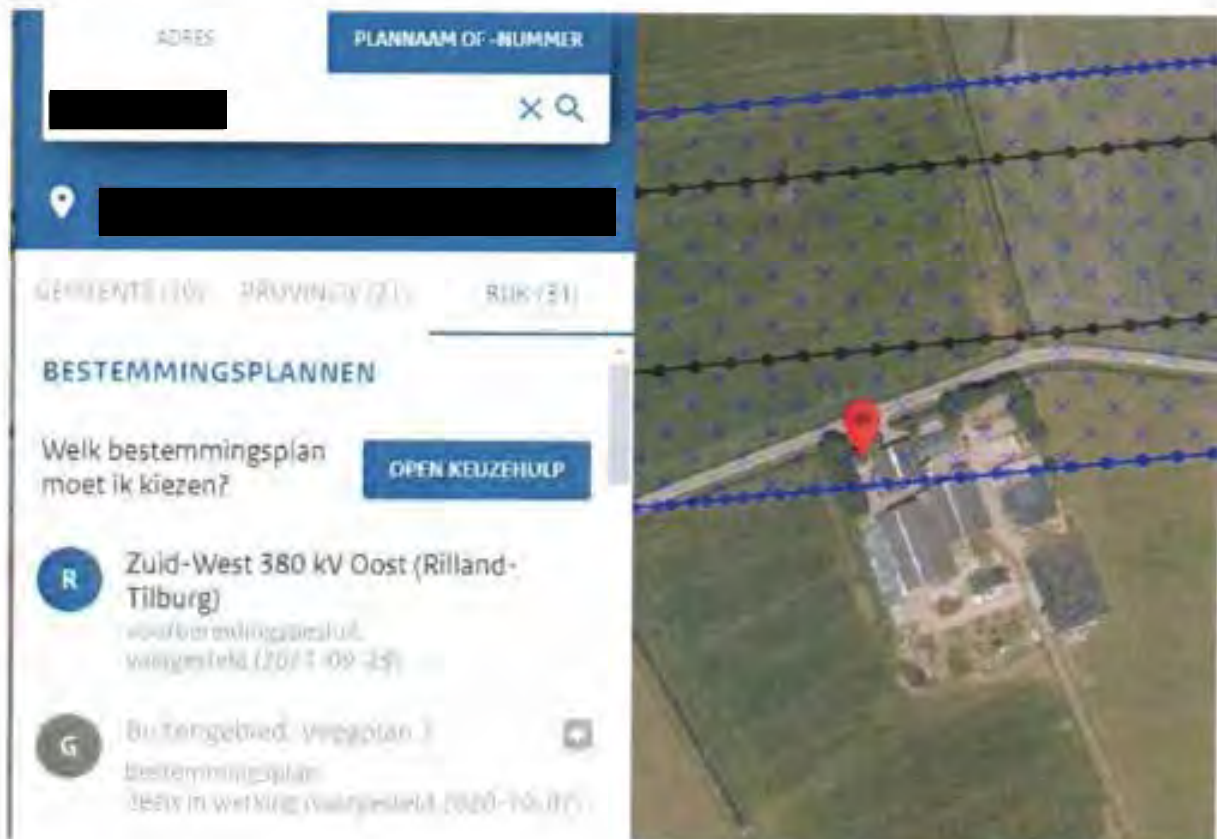
Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde

systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, is onduidelijk welke bestemming c.q. aanduiding van toepassing is. Op de locatie van mijn cliënt rust blijkbaar wel het voorbereidingsbesluit:

BESTEMMINGSPANNEN

Welk bestemmingsplan moet ik kiezen?

OPEN KEUZEHULP

- K** Buitengebied, Veegplan 1
- G** Buitengebied, Veegplan 1
- B** Buitengebied

Het inpassingsplan zou vervolgens niet over de locatie van mijn cliënt komen te liggen:

BESTEMMINGSPANNEN

Welk bestemmingsplan moet ik kiezen?

OPEN KEUZEHULP

- K** Buitengebied, Veegplan 1
- G** Buitengebied, Veegplan 1
- B** Buitengebied

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een melkveebedrijf op het adres [REDACTED] in [REDACTED]. Volgens de "Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost" ligt de magneetveldzone voor een deel over de bedrijfsgebouwen en de tuin:

47. [REDACTED]

In de genoemde afwegingsnotitie wordt aangegeven dat een deel van de tuin is gelegen binnen de specifieke magneetveldzone, dat de gevoelige bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven en dat van de zijde van TenneT aan mijn cliënten een maatwerkoplossing voor de bedrijfswoning wordt geboden. Bij de planregels bevindt zich een bijlage waarop een lijst van alle gevoelige bestemmingen staat vermeld. De woning en tuin/erf van mijn cliënten worden ook als zodanig aangeduid.

4. Stapeling van milieufactoren

In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er geen stapeling is van milieufactoren aan de orde is. In de brief van de toenmalig Staatssecretaris van VROM¹ wordt op pagina 2 aangegeven dat stapeling van negatieve milieufactoren een indicatie kan zijn voor het treffen van extra voorzorgen

¹ Brief van 2005 aan de bestuursorganen en netbeheerders met als onderwerp "Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen"(ongedateerd) (<https://www.rijksinformatie.nl/belcidsadvies-vrom-2005-pdf-361-kl-1>)

en maatregelen. Ondanks het feit dat er met het voorgenomen plan twee hoogspanningslijnen van 380 kV in de directe nabijheid van de woning en de tuin/erf mogelijk worden gemaakt (één bestaande en één nieuwe), bent u van mening dat er geen sprake is van een stapeling van negatieve milieufactoren. Juist bij dit soort situaties, waarbij er sprake is van een cumulatie van lijnen, moet worden geconcludeerd dat er zich een stapeling van milieufactoren voordoet.

5. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen Inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het Inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhang van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhang van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

6. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma

wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel Ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1 Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoamkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

7. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6, zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

8. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot vernoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet

onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvoldedig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten – waaronder ruimtebeslag – zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

9. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

10. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie² moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats. Zie de tekening onder punt 3.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woning van mijn cliënten gerealiseerd kan worden.

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

11. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

² O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

³ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

12. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels. De woning van mijn cliënten is opgenomen in de bijlage.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding terwijl wel wordt gesteld, via bijlage 1, dat de woning met tuin/erf als een bestaande gevoelige bestemming binnen de zone wordt beschouwd.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid

13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende

bepanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

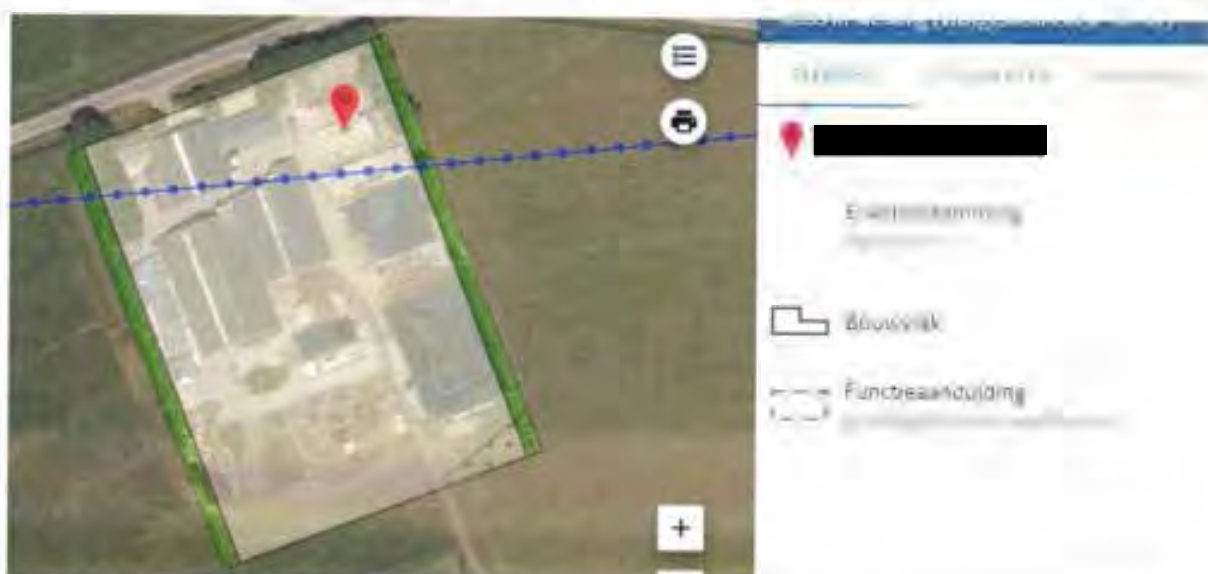
Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

15. Mogelijkheden binnen het bouwvlak zijn uitgeput

Mijn cliënt exploiteert een rundveehouderij en bij het op 7 oktober 2020 vastgestelde veegplan is het bouwvlak vergroot tot 1,5 hectare. Dat bouwvlak is inmiddels volledig benut. In de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' wordt aangegeven dat er van de zijde van TenneT aan mijn cliënten een maatwerkoplossing wordt geboden met betrekking tot de bedrijfswoning. Mijn cliënten zijn bereid om mee te werken aan een oplossing waarbij er een vervangende woning kan worden gebouwd bij de bestaande woning. Dat zal echter wel betekenen dat daarvoor het bouwvlak vergroot moet worden en daar dan ook de medewerking van de gemeente nodig is. Cliënten hebben vernomen dat de gemeente Drimmelen de bereidheid tot medewerking heeft uitgesproken maar dit zal nog wel moeten worden uitgewerkt. Het moge duidelijk zijn dat de kosten die met deze aanpassing en nieuwbouw gemoeid zijn, voor rekening van de initiatiefnemer moeten komen.

Hieronder treft u de uitsnede van de verbeelding van het veegplan aan!

Cliënten verwachten dat door TenneT het initiatief wordt genomen voor de maatwerkoplossing.

16. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooral duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

17. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

18. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan,

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het Inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220046 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)(D)
Uw ref. :
Behandelaar [REDACTED]
E-mail direct [REDACTED]

Geachte heer/mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED], wonend aan de [REDACTED] te [REDACTED]
- [REDACTED] gevestigd aan [REDACTED], [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1, maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blij gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Cliënten exploiteren een land- en tuinbouwbedrijf gelegen aan [redacted]. Cliënten zijn eigenaar van het perceel kadastraal bekend gemeente [redacted] en [redacted] sectie [redacted] nummer [redacted].

Cliënten ondervinden door het inpassingsplan forse hinder als gevolg van het voorgenomen hoogspanningstracé. Niet alleen kunnen zij hun eigendommen niet meer adequaat gebruiken en exploiteren, ook worden de eigendommen fors in waarde aangepast met de vaststelling van het plan.

Clënten zullen dat hierna nader toelichten.

Clënten verwachten forse overlast als gevolg van het geplande hoogspanningstracé over hun gronden. Zo wordt bewerking van het perceel ten behoeve van zijn bedrijfsactiviteiten ernstig belemmerd ten aanzien van drainage, beregening en spuitwerkzaamheden. Hierdoor ondervinden cliënten schade en draagt niet bij aan een efficiënte bedrijfsvoering vanwege de restricties die het tracé met zich mee brengen voor cliënten.

Bovendien verwachten cliënten forse hinder als gevolg van de werkweg die wordt aangelegd door Tennet. Op onderstaande schets wordt door Tennet de toekomstige situatie geschetst. In deze situatieschets, die geen onderdeel uitmaakt van het inpassingsplan, zullen cliënten ernstige hinder ondervinden als gevolg van de te plaatsen werkweg. Het is cliënten, ondanks verschillende verzoeken hiertoe, onduidelijk en onbegrijpelijk waarom is gekozen voor de situering van de nieuwe werkweg. Ten meer nu cliënten geen hoogspanningsmast op hun eigendommen krijgen, zo blijkt uit de werktekening/schets. Het is voor cliënten onbegrijpelijk waarom de werkweg om de oude hoogspanningsmast te amoveren niet tevens wordt gebruikt om de nieuwe hoogspanningsmast te plaatsen.

Er is, en zo is ook besproken met Tennet een betere en huidige oplossing denkbaar via de bestaande werkweg, waardoor cliënten geen, dan wel minder overlast zullen ervaren. De belangen van cliënten zijn onvoldoende meegewogen in de planvorming. In de huidige geschetste situatie levert de werkweg forse overlast ten tijde van de aanleg van de werkzaamheden, maar ook in geval er onderhoud dient plaats te vinden aan het tracé. Ook is voor cliënten onduidelijk hoe diep wordt gegraven ten behoeve van de aanleg van de werkzaamheden. Ook hier vrezen cliënten overlast en hinder in hun bedrijfsactiviteiten te ondervinden. Hier is ten onrechte geen rekening mee gehouden.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhang van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhang van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1 Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door spijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Clënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie

en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mér is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

B. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van

ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

¹ O.a. ABRVS 13 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

13. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

³ ABR vS 24 december 2008. ECLI:NL:RVS:2008:BB18112

14. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming "Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV" mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na in gebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt

en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;

- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet

worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden. Tevens worden cliënten geconfronteerd met schade als gevolg van moeilijkheden ten aanzien van beregening en drainage van zijn eigendommen.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer

uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

20. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Clënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en

bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

21. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

PRODUCTIE 1

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp inpassingsplan en Informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In dezelfde periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerp inpassingsplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp-inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162;
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudensbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer: 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp-inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

In verband met COVID-19 wensen wij zoveel mogelijk vanuit huis en is bezoek op onze vestigingen helaas momenteel niet mogelijk. Een afspraak via beeldbellen is wel mogelijk. Zodra het weer mogelijk is ontvangen wij u weer graag op afspraak persoonlijk op één van onze vestigingen.

AANTEKENEN

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Dossiernummer:
2CL.6.22.007539

Telefoon: [REDACTED]

Datum: 22 februari 2022

Behandeld door:
[REDACTED]

E-mail: dossiergroep@das.nl
vermeld ons dossiernummer in
de onderwerpregel

Fax: [REDACTED]

Betreft: zienswijze tegen Ontwerpinpassingsplan Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost

Geachte dames en heren,

Op 26 januari 2022 heb ik een pro forma zienswijze ingediend namens cliënt [REDACTED] [REDACTED] gevestigd aan [REDACTED] in [REDACTED].

Bij brief van 10 februari 2022 heeft u een nadere termijn van twee weken verleend voor het indienen van de inhoudelijke zienswijze (**productie 1**). Van deze gelegenheid maak ik hierbij tijdig gebruik.

Achtergrond

Cliënt is een melkveehouderij. Binnen het tracé van de nieuwe hoogspanningsverbinding bezit hij een perceel grond dat momenteel gebruikt wordt voor de teelt van mais en gras. Het perceel met kadastraal nummer 854 bevindt zich ter hoogte van Heerle en ten zuiden van de A58 (**productie 3**). Hierop is het bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' van toepassing. Het perceel heeft de enkelbestemming 'Agrarisch met waarden - 1' en de dubbelbestemmingen 'Leiding' en 'Waarde - Archeologie'. Op het perceel bevindt zich al een hoogspanningsmast. Deze zal verwijderd worden. Ten zuiden van het perceel loopt een buisleidingstraat.

Zienswijze

De zienswijze luidt als volgt.

Cliënt wordt om de volgende redenen geraakt in zijn belang vanwege het ontwerpplan.

Beperking gebruiksmogelijkheden

Artikel 13.4.1 van het ontwerpplan houdt een verbod in om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning bepaalde werken of werkzaamheden uit te voeren. Dit verbod omvat meer

werkzaamheden dan op grond van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' op deze locatie vergunningplichtig zijn. Dit heeft daarom een beperking van de gebruiksmogelijkheden van het perceel tot gevolg. Cliënt verzoekt daarom dit artikel in zoverre te schrappen. Indien hier geen gehoor aan gegeven wordt, dienen de kosten voor het aanvragen van een omgevingsvergunning vergoed te worden. Indien de aangevraagde omgevingsvergunning niet verleend wordt, dan wenst cliënt gecompenseerd te worden voor de beperking in de bedrijfsvoering als gevolg van het invoeren van artikel 13.4.1.

Het vliegen met drones, zoals gebruikt wordt bij precisielandbouw, is verboden in de buurt van hoogspanningsmasten. Ook een gps-signaal kan hierdoor verstoord worden. Dit alles beperkt de gebruiksmogelijkheden van het perceel.

De landbouwsector is een innovatieve sector waarbij gebruik van drones en precisielandbouw steeds vaker wordt toegepast. Door plaatsing van de hoogspanningsmast wordt cliënt beperkt in of zelfs uitgesloten van deze toepassingen. Cliënt wenst hiervoor te worden gecompenseerd.

Tijdelijke hinder

Tijdens de aanleg van de nieuwe hoogspanningsmast en sloop van de oude mast zal een aanzienlijk deel van het perceel (tijdelijk) niet te gebruiken zijn voor agrarische doeleinden. Op dat moment kunnen er bijvoorbeeld geen gewassen gezaaid en geoogst worden en kan geen mest uitgereden worden. De plaatsingsruimte van de hoeveelheid mest wordt hierdoor verminderd. Als compensatie wenst cliënt vervangende landbouwgrond voor de periode van de werkzaamheden. De vervangende landbouwgrond dient in de omgeving van zijn bedrijf (Schouwenbaan 7 in Wouwse Plantage) te liggen; niet verder dan de afstand tot het huidige perceel. Hij wil er nadrukkelijk op wijzen dat compensatie in deze niet alleen in geld uit te drukken is. Deze hinder treft namelijk zijn gehele bedrijfsvoering. Enkele richtlijnen/eisen waar hij mee te maken heeft:

- percentage eiwit van eigen grond
- GVE per hectare (aantal groot vee eenheden)
- percentage blijvend grasland

Hogere vergoeding

De vergoeding voor het plaatsen van de mast op het perceel zou verhoogd dienen te worden. Dit omdat de mast meer ruimte inneemt, het een hoger voltage betreft (van 150 naar 380 kV) en de hoogspanningsverbinding naast een nutsvoorziening nu ook een commercieel doel lijkt te dienen gezien het doortrekken van de verbinding naar Duitsland.

Landschapsplan

Cliënt verzoekt duidelijkheid over de mate waarin het verplicht is om aan het landschapsplan medewerking te verlenen op zijn grond, wat de concrete gevolgen hiervan zijn en in hoeverre hij zeggenschap heeft over de concrete invulling hiervan.

Locatie mast

Cliënt zou graag duidelijkheid krijgen over de precieze locatie van de mast op zijn perceel. Daar is geen informatie over. De locatie van de mast is mede van invloed op de hoogte van de vergoeding. Het liefst ziet cliënt dat de mast in het geheel niet op zijn perceel geplaatst wordt. Is dat wel het geval dan gaat de voorkeur uit naar plaatsing van de mast in de 'stepping stones' nabij de Smalle Beek.

Verzoek

Het is om vorenstaande redenen dat cliënt u verzoekt het besluit niet althans niet ongewijzigd vast te stellen.

Met vriendelijke groet,

DAS

Bijlage:
* Productie 1

Productie 1

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

DAS
dossiergroep@das.nl**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

BezoekadresBezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag**Postadres**Postbus 20401
2500 EK Den Haag**Overheidsidentificatienr**

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk**Behandeld door**

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Ons kenmerk

DGKE-WO / 22049088

Uw kenmerk

ZCL.6.22.007539

Bijlage(n) Datum 10 februari 2022
Betreft Pro forma zienswijze Zuid-West 380 kV Oost

Geachte [REDACTED],

U heeft een pro forma zienswijze ingediend op het project Zuid-West 380 kV Oost en vraagt mij een termijn te geven voor indiening van de gronden.

In uw brief baseert u dit verzoek op artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit artikel heeft betrekking op bezwaar- en beroepsprocedures en is niet van (overeenkomstige) toepassing op zienswijzenprocedures als hier aan de orde. Op basis van vaste jurisprudentie (vgl. ABRvS 11 september 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3097) vereist het zorgvuldigheidsbeginsel dat als sprake is van een pro forma zienswijze een termijn van twee weken wordt gesteld om deze aan te vullen. Gelet hierop stel ik u tot twee weken na de dag van verzending van deze brief in de gelegenheid om uw zienswijze aan te vullen.

De Minister voor Klimaat en Energie,
namens deze:

[REDACTED]

[REDACTED]

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Van: [REDACTED]
Datum : 25 januari 2022

Betreft: Zienswijze hoogspanningskabels ter plaatse van de Bosroute Loon op Zand

Geachte heer/mevrouw,

Als aanvulling op de zienswijze van het buurtschap Kraanven hierbij mijn persoonlijke bezwaren tegen het voorgenomen tracé. Medio 2017 heb ik de woning op [REDACTED] gekocht met name voor zijn volledig vrije uitzicht en de prachtige natuur die er aan grenst. Helaas zijn ook wij pas in maart 2020 geïnformeerd over het nieuwe voorgenomen bosroute tracé waarover wij als belanghebbende nooit eerder iets hebben gehoord of vernomen terwijl dit dus al veel langer bekend was, een hele slechte zaak. Ik wil vast aangeven dat er naar mijn mening bij het voorgenomen tracé sprake zal zijn van planschade en dit ook gevolgen zal hebben voor de waarde van mijn woning en het perceel. Tevens heeft dit alles inmiddels ook gevolgen gehad voor mijn mentale gezondheid met een burnout in 2020 tot gevolg met aantoonbaar verlies aan inkomen. Persoonlijk ben ik dan ook voornemens om mijn rechtsbijstand verzekering in te schakelen om de financiële consequenties verder te onderbouwen en te gaan verhalen als de plannen zo blijven. Als aanvulling hieronder nogmaals de zienswijze van ons buurtschap;

Betreft het voorgenomen hoogspanningstracé Zuid-West 380 kV Oost, ter plaatse van de Bosroute (2 x 380 KV + 1 x 150 KV) willen wij als Buurtschap Kraanven onze bezwaren kenbaar maken.

1. In de documenten wordt gesteld dat iedere belanghebbende een werkatelier heeft kunnen bijwonen om zijn belangen en mogelijke bezwaren kenbaar te maken. Echter is aan de oostzijde van het tracé de bosroute, al dan niet bewust, verzaakt de belanghebbende te informeren. Hierdoor zijn de mensen woonachtig ten oosten van de voorgenomen bosroute niet in de gelegenheid gesteld om hun belangen en bezwaren kenbaar te maken. Er heeft dan ook in het werkatelier over de bosroute geen volledige belangenafweging plaatsgevonden. Juist in dit werkatelier is door Natuurmonumenten gevraagd om een tracé zo oostelijk mogelijk. In het gehele proces hierna blijkt dit verzoek van Natuurmonumenten door Tennet als vaststaand uitgangspunt genomen te zijn. In de gesprekken met de Buurtcommissie Kraanven en TenneT is herhaaldelijk gevraagd om in een nieuw werkatelier alsnog een volledige belangenafweging te maken. Echter tot op heden is dit telkens door TenneT afgewezen.

2. Het huidige voorgestelde tracé Bosroute bruin plus voldoet niet aan de gestelde randvoorwaarden. Namelijk daar waar mogelijk dient het onderzoek naar een tracé alle belanghebbende te respecteren. In deze specifieke situatie is tracé rood (midden door het bos en reeds in 2017 door de minister goedgekeurd), het tracé waarin wel de belangen van alle belanghebbende gerespecteerd worden. Dit blijkt ook uit de eigen effectenanalyse van Tennet (opgenomen in notitie Tennet d.d. 8 februari 2021, referentie 002.678.200900025), waarin het tracé rood als beste optie naar voren komt. Daarnaast heeft de Buurtcommissie Kraanven in een gesprek vraagtekens gezet bij de beoordeling van de door haarzelf aangedragen varianten, echter Tennet heeft hier niet meer op gereageerd en naar onze mening heeft geen reële effectenanalyse plaatsgevonden. Ondanks dat komt in de eigen effectenanalyse van Tennet nog steeds tracé Rood als de beste optie naar voren. Daar komt bij dat op deze manier de gevoelige bestemming Bergstraat 55 vrijgespeeld wordt en blijft ook Kraanven 22 buiten de magneetzone. Daarnaast wordt met het tracé rood ook de stuifduinen en de hierin gelegen schuilkelder volledig ontzien. De stuifduinen en schuilkelder waarvan in verschillende rapporten de waarde is vastgesteld en waarop ook de heemkundekring Loon op Zand nadrukkelijk de cultuur-historische waarde heeft bepaald.

3. Door het tracé verder oostelijk neer te leggen worden er onnodig risico's genomen inzake de gezondheid van de bewoners en belangrijker nog van de kinderen woonachtig ten oosten van het tracé. Het is voor ons simpelweg niet uitlegbaar dat deze risico's moedwillig worden genomen. Het rode tracé wat midden door het bos loopt brengt deze gezondheidsrisico's voor de bewoners en onze kinderen niet mee.

4. Het voorgenomen tracé is dermate dicht aan de bosrand dat de hoogspanningskabels/masten vanuit de straten Kraanven, Duikse Hoef en Blauwloop erg in het zicht liggen boven de bosrand. Dit brengt schade toe aan de menselijke leefomgeving, woongenot en zorgt voor onnodige horizonvervuiling. Het landschappelijke zicht wordt teniet gedaan door het tracé bruin plus. Bij tracé rood zal dit minder zijn. Rood ligt namelijk verder in het bos en dit veroorzaakt ook ten westen van het tracé geen problemen.

5. Wij verzoeken u de keuze voor de moldau masten te heroverwegen. Het aantal gevoelige bestemmingen en de benodigde boskap zullen door het toepassen van wintrack masten significant afnemen. Juist in de nieuwsbrieven van TenneT wordt zeer positief gesproken over de wintrackmasten. Daarnaast geeft Tennet aan dat de hoeveelheid boskap voor haar een reden is om niet terug te gaan naar tracé Rood, maar te blijven bij tracé Bruin plus. Daarnaast zal ook de magneetveldzone minder breed worden en dat is logischerwijs ook in het belang voor ons als bewoners ten oosten van de bosroute. De keuze voor de moldau masten lijkt vanuit ons oogpunt slechts een financiële achtergrond te hebben.

6. Wij verzoeken overleg met TenneT betreffende mogelijke werkterreinen gelegen aan het Kraanven. Hierover hebben wij niets kunnen vinden in het ontwerp inpassingsplan. We benadrukken dat het Kraanven een landbouwweg is en geen weg voor uitzonderlijk veel/zwaar bouwverkeer.

Aanvullend is het verloop van de communicatie tussen de Buurtcommissie en TenneT in verschillende samenstellingen aangegeven en waarop onze bezwaren zijn afgewogen.

- In 2017 is er in het Maoske in de Moer een bijeenkomst bijgewoond waar het voorgenomen keuzetracé Rood is toegelicht. Op een directe vraag aan Wethouder Gerard Bruijnicks van de gemeente Loon op zand, is er toegezegd dat het tracé midden in het bos zou komen te liggen en dat de bewoners aan het oosten van het bos geen enkele hinder zouden gaan ondervinden.

- In maart 2019 is projectboek 3 uitgekomen. Hierin is te zien dat tracé rood is aangepast naar variant oranje. Bij deze variant werden enkele bewoners van onze buurt gevoelige bestemming, echter zijn zij nooit uitgenodigd en hebben daardoor niet kunnen deelnemen aan het werkatelier.
- Op een e-mail aan TenneT dd 19-03-2019 kwam dd 3-04-2019 een reactie van TenneT dat het voorgenomen tracé Rood verder is uitgewerkt met de omgeving en het resultaat hiervan, een oostelijk tracé Oranje, in het projectboek is opgenomen.
- NB tot op dit moment is er geen contact geweest en gezocht met de bewoners/belanghebbende ten oosten van de bosroute door TenneT.
- In een e-mail aan TenneT dd 6-4-2019 is TenneT er op gewezen dat onder het voorgenomen tracé Oranje particulieren wonen. Op deze e-mail is nimmer een reactie gekomen, wel heeft [REDACTED] nadien aangegeven dat de e-mail wel was ontvangen.
- Op 12 maart 2020 is er voor het eerst door TenneT telefonisch contact gelegd met [REDACTED] van [REDACTED] inzake het voorgenomen tracé Oranje. Dit was haar eerste contact met TenneT en het moment dat zij bekend werd met het voorgenomen tracé recht over haar woning en perceel.
- Hierna volgden diverse overleggen tussen bewoners ten oosten van de Bosroute, TenneT en hierbij is veelal ook de Gemeente Loon op zand bij aanwezig.
- In deze gesprekken zijn diverse foutieve uitgangspunten van TenneT besproken en verder uitgezocht. Hierin is herhaaldelijk verzocht om opnieuw een effectenanalyse uit te voeren waarin alle nieuwe informatie volledig wordt opgenomen. Daarnaast is verzocht om in een nieuw werkatelier te komen tot een volledige belangenafweging waarin naast de belangen van de bewoners ten Westen, de Modelvliegclub, Natuurmonumenten en de Efteling ook de belangen van de bewoners ten Oosten worden meegenomen. TenneT heeft dit steeds geweigerd en uiteindelijk éézijdig het voorgenomen tracé Oranje aangepast naar tracé Bruin en later naar tracé Bruin plus.

Ons inziens heeft TenneT bewust voor de strategie gekozen om ten oosten van de bosroute niemand te informeren. Zodoende kon er in het werkatelier goed meegedacht worden met de wensen van Natuurmonumenten en de Efteling, namelijk een tracé zo oostelijk mogelijk. Zonder dat er in de werkateliers de belangen van de bewoners ten oosten van het tracé meegenomen werden.

Daarnaast zijn er door TenneT in eerste instantie verkeerde rapportages gehanteerd betreffende waardevol bosgebied en stuifduinen die als lichte verhoging in het maaiveld werden aangemerkt. Het voorgenomen tracé Oranje zou recht over de stuifduinen met de zomereiken heen gaan. Toen TenneT daar achter kwam werd er niet teruggekeerd naar tracé Rood, maar is het tracé door TenneT in twee stappen opgeschoven naar uiteindelijk tracé Bruin plus. Terwijl juist TenneT eerder aangaf in een bijeenkomst op 19-01-2021 bij het Experience Island dat er niet kon worden afgeweken van het tracé Oranje, omdat dit tot een zwabberend tracé zou leiden. Echter na een week blijkt een zwabberend tracé, zowel in de breedte als in de hoogte, Bruin plus te zijn goedgekeurd door het ministerie EZK. Uit alles blijkt dat als er geen stuifduinen waren, het tracé Oranje, zonder de belangen van de bewoners ten oosten mee te nemen, de voorkeur had gekregen.

Wij zijn er van overtuigd dat als TenneT het proces beter had begeleid, ons als bewoners tijdig had geïnformeerd en in de werkateliers had meegenomen we niet in de huidige situatie terecht waren gekomen. In onze afwezigheid is het tracé van Rood naar Oranje geschoven en daarna is er slechts door het bestaan van de stuifduinen iets naar het westen opgeschoven. Het had gerechtvaardigd en tevens noodzakelijk geweest de werkateliers, waarin ook wij als bewoners ten oosten vertegenwoordigd werden, nogmaals te laten plaatsvinden. Daarin hadden de wensen en belangen

van alle belanghebbenden openlijk besproken kunnen worden en had op basis daarvan een weloverwogen besluit genomen kunnen worden inzake het voor te nemen tracé.

Bovenstaande laat duidelijk zien dat onze belangen niet zijn meegenomen in dit gehele proces en dat niet anders besloten kan worden dan dat het proces terug moet gaan naar het begin, namelijk tracé Rood. Zoals destijds in 2017 aan ons is toegezegd.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature block]

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Documentnr.	00000	Document datum	2022-01-26
Documenttitel	Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost	Documentnummer	181196
De afzender		Wettelijke titel	Verordening inzake de bestuursprocedure (art. 17)

VERZONDEN 26 JAN 2022

Classificatie: 25 januari 2022

Geachte mevrouw, meneer,

Vanaf 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 ligt het ontwerp-Rijksinpassingsplan met MER over de nieuw aan te leggen hoogspanningsverbinding Zuid-West 380kV Oost terinzage. In deze periode kan iedereen een zienswijze indienen. Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders hebben inmiddels kennisgenomen van voornoemde documenten, waaronder ook de beantwoording van de eerdere vooroverlegreactie op het eerdere voorontwerp-Rijksinpassingsplan.

Raad en college kunnen in grote lijnen instemmen met het voorontwerp en met de daarin gemaakte tracékeuze. Toch geeft de beantwoording van de eerdere vooroverlegreactie aanleiding om een zienswijze in te dienen. Daarnaast zijn in het huidige ontwerp-inpassingsplan aanvullingen en aanpassingen verwerkt, die nog leiden tot vragen en reactie.

Middels deze brief ontvangt u de zienswijze van raad en college. Ter verduidelijking en aanvulling is aan deze brief een bijlage toegevoegd met vooroverlegreacties, die nog niet (volledig) door u zijn beantwoord en in het ontwerp-inpassingsplan zijn verwerkt. Deze zienswijze kunt u lezen als een gezamenlijke reactie van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van Halderberge; hierna aan te duiden als 'wij'.

Wij vertrouwen erop dat u in het vervolgtraject met deze zienswijze rekening houdt en ook zodanig verwerkt in het ontwerp-Rijksinpassingsplan, MER, landschapsplan en andere relevante stukken die komende tijd worden opgesteld.

Onze belangrijkste punten hebben we hieronder uitgelicht en voorzien van een toelichting.

Blijvend streven om impact voor Halderberge te verkleinen

Zoals we eerder aangaven in onze vooroverlegreactie, zijn we tevreden met uw tracékeuze, zoals thans is opgenomen in het ontwerp-inpassingsplan. Het advies van Samenwerkende Overheden met betrekking tot grondgebied Halderberge heeft u hierbij overgenomen. Dit sluit ook aan bij de gemeentelijke visie om bestaande en nieuwe grootschalige infrastructuren zoveel mogelijk te bundelen en te combineren in plaats van verdere verspreiding.

Desondanks blijven we van mening, dat de nieuwe verbinding leidt tot een enorme impact op ons grondgebied en op onze inwoners, ondernemers en gebruikers. Ook vanwege het feit dat er al sprake is van bestaande hoogspanningsverbindingen in Halderberge en deze niet allemaal verdwijnen door de aanleg van deze nieuwe hoogspanningsverbinding. En daarnaast heeft het tracé een enorme impact vanwege het relatief hoge aantal gevoelige bestemmingen (11) in onze gemeente en de lengte van het tracé over ons grondgebied.

We vragen u daarom ook in deze zienswijze stellig om alert te blijven op mogelijkheden die deze impact doen verkleinen en hier ook naar te handelen. Wij vinden het hierbij van zeer groot belang om goed te (blijven) luisteren naar en afstemming te zoeken met onze betrokken inwoners, ondernemers en overige gebruikers. Wellicht dat er richting verdere uitwerking, waaronder de bepaling van de mastposities en landschappelijke inpassing, toch nog mogelijkheden zijn om de impact te verkleinen. Ook met andere belangen van deze betrokkenen, vragen wij zorgvuldig en coulant om te gaan in het vervolgproces.

Zorgvuldige communicatie

We vragen u te streven naar een zorgvuldige en constante communicatie met alle betrokken inwoners, ondernemers en overige gebruikers, als ook de gemeente gedurende het gehele vervolgtraject, waaronder ook voor alle voorbereidende werkzaamheden en tijdelijke maatregelen. Tijdige en transparante communicatie en het in gesprek gaan met betrokkenen, kan veel onrust voorkomen.

In de beantwoording van onze eerdere vooroverlegreactie wordt verwezen naar omgevingsprocessen. We vragen u ook de gemeente op de hoogte te stellen van de (resultaten) van deze omgevingsprocessen en ons hier zo nodig bij te betrekken.

Gevoelige bestemmingen en nabijgelegen bedrijven

Voor de gevoelige bestemmingen vragen wij u om een ruimhartige toepassing van de uitkoopregels (niet alleen naar de letter, maar ook op maatschappelijk gedragen wijze).

Voor de gevoelige bestemmingen van agrarische bedrijven benadrukken wij het belang van het behoud van de bedrijfswoning nabij de bedrijfsgebouwen.

We vragen u in het inpassingsplan te regelen dat de impact door de hoogspanningsverbinding voor onze ondernemers zo beperkt mogelijk is.

Voor de bedrijven op Borchwerf II en andere nabij het tracé gelegen bedrijven, vragen wij u zorg te dragen dat zij niet worden beperkt in bedrijfsvoering, en in hun zichtlocatie.

Concreet vragen wij u bij de verdere uitwerking van het tracé, te weten de bepaling van de mastposities, de bedrijven uit de belemmeringszone van de hoogspanningsverbinding te houden, of anders deze zonering over het bedrijfsperceel zo beperkt mogelijk te houden.

Extra aandacht gebied Kralen/A17

We zijn tevreden dat het gebied Kralen/A17 voor tijdelijke voorzieningen op de verbeelding kleiner is gemaakt ten opzichte van het voorontwerp-inpassingsplan. Hierdoor wordt een minder groot gebied in de bouwperiode belemmerd.

We maken ons voor het gebied desondanks nog steeds zorgen over de tijdelijke situatie gedurende de bouwperiode. Zeker omdat het gebied Kralen/A17 al een druk verkeersknooppunt is en hier behoorlijk veel (tijdelijke) voorzieningen en werkzaamheden worden gepland.

Om overlast voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken, verzoeken wij u de bouwperiode te bundelen, zodat de periode van tijdelijke maatregelen zo kort mogelijk duurt.

Daarnaast verzoeken wij u om eventuele maatregelen die nodig zijn voor de bereikbaarheid in het gebied vooraf te bespreken met de gemeente, maar vooral ook met de inwoners, ondernemers en gebruikers in het gebied. Een heldere en blijvende communicatie ruim vooraf is noodzakelijk om begrip te krijgen en overlast te beperken. Wij gaan er van uit dat betrokkenen een vast aanspreekpunt bij TenneT houden, waar eventuele knelpunten tijdens de bouwfase neergelegd kunnen worden en die ervoor zorg draagt dat de knelpunten snel opgelost worden. Dit geldt natuurlijk ook voor het gehele grondgebied.

Tijdelijke verbindingen

In paragraaf 6.9 wordt gesproken over tijdelijke opstijgpunten tijdens de bouwfase. Uit het ontwerp-inpassingsplan wordt niet duidelijk waar deze tijdelijke opstijgpunten precies worden gerealiseerd, hoe deze er uit zien en hoe de belangen van de omgeving worden gewaarborgd. In de paragraaf landschap bij de tijdelijke verbindingen wordt alleen ingegaan op de tijdelijke masten, maar niet op alle andere tijdelijke voorzieningen, zoals deze tijdelijke opstijgpunten, die voor de bouwfase nodig zijn. We vragen u daarom een nadere toelichting hierop te geven. En ook hiervoor vragen wij u gedurende het (vervolg)proces zorgvuldig te blijven communiceren richting gemeente en vooral ook met de betrokken inwoners, ondernemers en gebruikers.

Opstijgpunten

In onze gemeente worden 3 opstijgpunten gerealiseerd. In de regels is opgenomen dat de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde die u binnen deze opstijgpunten mogelijk maakt, maximaal 20 meter is. Dit op in ieder geval 2 locaties die nu nog open en onbebouwd zijn. De impact kan hierdoor in het landschap fors zijn. Het is nu onvoldoende in het inpassingsplan (en landschapsplan) onderbouwd hoe deze opstijgpunten worden ingepast. We vragen u stellig om de schade aan de omgeving, waaronder ook het landschap zo veel mogelijk te beperken en dit ook goed in overleg met de omgeving vorm te geven.

Landschappelijke inpassing en compensatie

Het inpassingsplan verwijst naar het landschapsplan. We hadden in dit ontwerp-inpassingsplan verwacht dat de te nemen maatregelen al verder waren uitgewerkt en daardoor ook beter geborgd zouden zijn. Om de landschappelijke inpassing van alle benoemde gebieden in Halderberge beter te borgen, vragen wij referentiebeelden en nadere beschrijving per gebied toe te voegen aan het landschapsplan.

Ook de reacties van onze inwoners, ondernemers en overige gebruikers over het concept-landschapsplan en wat er met deze reacties is gedaan, zijn ons niet bekend. Hierdoor kunnen we nu ook niet inschatten of de landschappelijke inpassing voor de omgeving voldoende is.

In de beantwoording van onze vooroverlegreactie wordt beschreven dat in overleg met de gemeente aanplanting rond de 150kV- opstijgpunten niet gewenst is. Wij vinden dit te voorbarig en zijn hierover nog met TenneT in overleg. Omdat deze opstijgpunten qua omvang en maximale hoogtes zeker een impact op het landschap hebben, vragen we deze punten in het landschapsplan nog nader te bezien in afstemming met de gemeente en ook met de omgeving.

Met de nodige verbazing hebben we kennis genomen van de inpassingsmaatregel Ha-03 Versterking Gastels Laag. Zoals verwoord in eerdere versies van het landschapsplan zou hier sprake zijn van versterking van de kwaliteit van het landschap door het aanbrengen van kleine landschapselementen als bosjes en houtwallen in het Gastels Laag, verbetering van de toegankelijkheid en verbetering van de langzaam verkeersverbinding (wanderverbinding) tussen Oud Gastel en Oudenbosch. De verbeteringen zijn voor ons om onduidelijke redenen geschrappt in het huidige landschapsplan. Dit verzwakt enorm het geheel van de inpassingsmaatregel Ha-03.

Omdat de versterking van het Gastels laag een gezamenlijk project is van zowel gemeente

Halderberge, Stichting de Langenberg, Staatsbosbeheer, ZLTO, waterschap Brabantse Delta als de provincie Noord-Brabant, vragen wij dit in het landschapsplan ook te vermelden, in plaats van dat het uitsluitend een gemeentelijk project is.

Met de overige inpassingsmaatregelen zijn we tevreden, wanneer deze met referentiebeelden en nadere beschrijven worden aangevuld.

Voornoemde inhoudelijke punten met betrekking tot het landschapsplan zijn inmiddels, tijdens een constructief overleg op 13 januari jongstleden, nader toegelicht door de gemeente aan TenneT. Een vervolgoverleg met TenneT hierover staat inmiddels gepland.

In artikel 12.2 van de planregels kan de minister afwijken bij de omgevingsvergunning om een andere vorm van landschappelijke inpassing en/of compensatie toe te staan, dan uitgewerkt in het landschapsplan. We verzoeken aan deze regel toe te voegen dat de uiteindelijke omvang en invulling niet mag wijzigen en in ieder geval het onderliggende gedachtegoed van de afgesproken inpassing met gemeente en de omgeving in stand wordt gehouden. Het uitsluitend 'betrekken' van gemeenten, vinden wij in dit artikel ook te beperkt en vragen u daarom dit woord te vervangen in 'tijdige afstemming met gemeenten....'.

Het aanleggen van de landschappelijke inpassing binnen 5 jaar en de compensatie binnen 10 jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbinding, vinden wij een te lange periode. Om de impact voor met name de inwoners, ondernemers en overige gebruikers zo minimaal mogelijk te laten zijn, vragen wij u deze periode voor zowel de landschappelijke inpassing als de compensatie te beperken tot 2 jaar na de aanleg van de verbinding. Hiermee komt u de omgeving naar onze mening veel beter tegemoet, dan dat ze op de aankleding nog zo lang moeten wachten.

Voor de uitvoering, behoud en beheer van deze inpassing en compensatie, zal het noodzakelijk zijn om dit ook planologisch te borgen. In de beantwoording van onze eerdere vooroverlegreactie is nog geen antwoord gegeven op de vraag of de hiervoor nodige procedurele kosten ook voor rekening van TenneT zijn. Wij gaan er van uit dat deze kosten onderdeel zijn en blijven van dit project en niet voor rekening van de gemeente komen.

Archeologie

In onze vooroverlegreactie hebben wij gereageerd op het aspect archeologie. Verschillende van de opmerkingen zijn niet verwerkt in het ontwerp-inpassingsplan.

Wij hebben eerder ingestemd met het archeologisch rapport. De gekozen, zeer globale onderzoeksmethode, heeft niet gezorgd voor een verfijning van de bestaande gemeentelijke verwachtingskaarten. De archeologisch uitvoerder schuift de bijstelling van de verwachting vooruit naar het vervolgonderzoek, waardoor er naar onze mening teveel vervolgonderzoek plaats dient te vinden. Dit is een keuze waar u als opdrachtgever kennelijk mee instemt. Maar, het definitieve rapport is nog niet beschikbaar en wordt pas later opgeleverd. De meest recente informatie daaruit is daarom nog niet verwerkt in het ontwerp-inpassingsplan. Deze volgorde verbaast ons. De door u gekozen werkwijze zorgt voor discrepanties tussen toelichting en rapport en daaraan gerelateerd, verwarring of verschil in verwachtingen.

In het ontwerp-inpassingsplan geeft u aan dat u, indien aan de orde, in samenspraak met het bevoegd gezag (de gemeenten) invulling zal geven aan het vervolgonderzoek voorafgaand aan de bouw. U heeft hiervoor een bouwregel opgenomen in het ontwerp-inpassingsplan. De mogelijke aantasting van waarden, is natuurlijk niet alleen het gevolg van bouwen, maar ook van andere bodemingrepen, bijvoorbeeld graafwerkzaamheden etc. Een bouwregel is daarvoor niet afdoende. De bescherming van archeologische waarden is daardoor in dit ontwerp-inpassingsplan naar onze mening niet voldoende.

Wij kunnen tot slot niet instemmen met de volgende passage uit het archeologisch onderzoek

(paragraaf 2.2): 'Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV verbinding, de nieuwe 380 kV verbinding en de stationslocaties. Voor het amoveren van bestaande kabels en masten is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk. De bodem is hier immers al verstoord.'

Het amoveren van bestaande kabels en masten kan voor een bredere strook graafwerkzaamheden met zich meebrengen, waardoor ook voor een nieuwe verstoring plaats kan vinden. In de regels in artikel 7 en 11 zou naar onze mening óók regels ten aanzien van het uitvoeren van werken opgenomen moeten worden. De inhoud van het artikel zoals het in het ontwerp-inpassingsplan is opgenomen, borgt niet het goedkeuringsvereiste van de bevoegde overheden ten aanzien van toetsing van rapporten, plannen van aanpak en programma's van eisen).

Onze opmerkingen ten aanzien van de aanpassingen die nodig zijn in de regels om onderzoek bij werkzaamheden te waarborgen én de toetsende rol van het bevoegd gezag een correcte plaats te geven zijn niet verwerkt. Wij verzoeken u daarom onze opmerkingen uit de vooroverlegreactie op dit punt als ingevoegd en herhaald te beschouwen.

Vrijwaringszone te verwijderen Dow-leiding

Net zoals voor de te verwijderen hoogspanningsleidingen, zien wij graag in dit inpassingsplan ook een vrijwaringszone opgenomen voor de te verwijderen Dow-leiding. Omdat deze leiding voor de aanleg van de hoogspanningsverbinding moet worden verplaatst naar de buisleidingenstraat, kan de oude locatie van deze leiding vervolgens worden wegbestemd. Omdat dit direct onderdeel is van dit project en wij veel waarde hechten aan bundeling en concentratie van leidingen, verwachten wij dat deze verwijdering planologisch wordt geborgd in het inpassingsplan.

Borging (komende) proceskosten

Na vaststelling van dit inpassingsplan zullen richting uitvoering, behoud en beheer nog de nodige afzonderlijke planologische procedures moeten worden gevolgd, waaronder voor de landschappelijke inpassing en compensatie, verplaatsing of wijziging van agrarische bouwblokken en het wegbestemmen van te verwijderen leidingen. Zoals hiervoor al specifiek voor de landschappelijke inpassing en compensatie is gevraagd, vragen wij voor alle komende procedures die onderdeel zijn van dit rijksproject de betreffende kosten ook voor rekening van dit project te laten zijn. Het mag niet de bedoeling zijn dat dergelijke kosten direct of indirect voor rekening komen van onze inwoners, ondernemers of aan de gemeente worden voorgelegd.

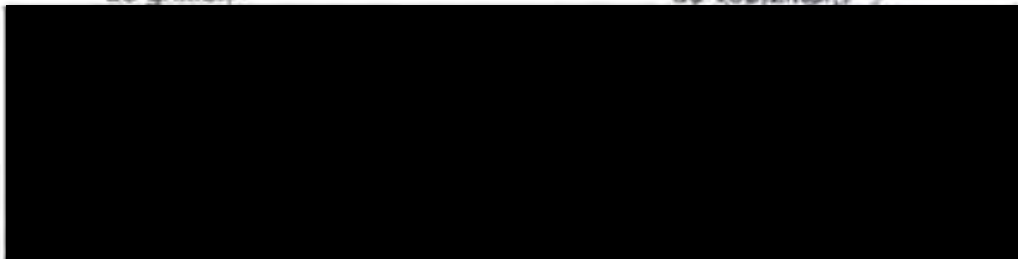
Voor de overige punten, ter aanvulling en ter verduidelijking op deze zienswijze, verwijzen wij u naar de bijlage. Wij vragen u alle reacties in behandeling te nemen en te voorzien van antwoord.

We wachten uw reactie op onze zienswijze met belangstelling af. Daarnaast blijven we graag in gesprek met uw ministerie en TenneT en willen graag blijven meedenken over het vervolgproces en uitwerking van het tracé en landschappelijke inpassing.

Hoogachtend,

De raad van de gemeente Halderberge,
de griffier,

de voorzitter,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Halderberge,
de secretaris, de burgemeester,

drs. B.J.A. Roks

Bijlage

Koninkrijksprobleem 417 2001 (1)

	Reactie op voorontwerp-inpassingsplan	Beantwoording ministerie	Wijzing in ontwerp-inpassingsplan	Zinnelijke (aanvulling op brief)
1	<p>De nieuwe hoogspanningsverbinding heeft een maximaal impact op onze inwoners, ondernemers en overige gebruikers. Wij verzoeken u ook voor hem de impact zoveel als mogelijk te beperken en zorgvuldig en rouwloos met hun belangen om te gaan in het vervolgproces.</p> <p>Voor de gewenste bestemmingen vragen wij om een ruimhartige toepassing van de uitkoopregels (niet alleen naar de letter, maar ook op maatschappelijk gedrags wijze).</p> <p>Wij vragen u in het inpassingsplan te regelen dat de impact door de hoogspanningsverbinding voor onze ondernemers zo beperkt mogelijk is. Voor de gewenste bestemmingen van agrarische bedrijven buitenruiken wij het belang van het behoud van de bedrijfswoning nabij de bedrijfgebouwen. We vragen de uitkoopregeling hiervoor nader in het inpassingsplan toe te lichten, waarbij ook duidelijk is dat de hieronder noodzakelijke procedures voor inkering van TenneT zijn.</p> <p>Voor de bedrijven op Berckwael 1, en zeker voor de bedrijven op korte afstand van de hoogspanningsverbinding, vragen wij u zorg te dragen dat zij niet worden beperkt in bedrijfswoning, althans in hun dichtlocatie. Indien wordt geconcludeerd dat op dichtlocaties door de hoogspanningsverbinding toch extra maatregelen moeten worden getroffen, dan dienen deze maatregelen door TenneT in volledige afstemming met de betrokken ondernemer te worden vastgesteld op kosten van TenneT te worden uitgevoerd, als ook eventuele schade te worden vergoed.</p>	<p>In zureng met de Samenwerkende Overheden is door TenneT een communicatie- en participatieplan opgesteld om inspraak te geven aan duidelijke en terughoudende communicatie richting de gemeenten, bewoners en bedrijven.</p>	<p>De reactie leidt niet tot wijziging van het inpassingsplan.</p>	<p>Een inhoudelijke reactie ontbreekt hier. Het gaat niet alleen over een communicatie- en participatieplan, maar ook over het ministerie/TenneT rouwloos en eengevuldig omgaan met het vervolgproces met betrekking tot de gewenste bestemmingen en ondernemers, inclusief ook een verduidelijking in het inpassingsplan geleid op de (latere) procedurekosten.</p>
2	<p>Algemeen: Waar en op welke wijze wordt de landschappelijke inpassing en landschapsgestaltung weergegeven?</p>	<p>Artikel 13.1 beschrijft het moment waarop landschappelijke inpassing en natuurcompensatie algemeen moeten zijn. We kunnen hiervoor een toezicht op basis van verdere projectontwikkeling is. Het landschapsplan is gekoppeld aan de plannings.</p>	<p>De reactie leidt niet tot wijziging van het inpassingsplan.</p>	<p>Het landschapsplan maakt, als bijlage van de regels, onderdeel uit van de regels. Inhoudelijk is het beheer, onderhoud en kosten overlopende geborgd.</p>
3	<p>Paragraaf 6.3.3, p. 51: Het landschapsplan is nog concept en wordt ingevuld bij ontwerp II. Gevraagd wordt zorg te dragen voor een juiste omvang van de landschappelijke inpassing en natuurcompensatie voor Halderberge en de groutchalige effecten van de nieuw aan te leggen hoogspanningsverbinding in te passen en te compenseren.</p>	<p>Art 13.1 wordt naast de verplichting ten aanzien van de landschappelijke inpassing aangevuld met een voorwaardelijke verplichting voor de natuurcompensatie, zoals is opgenomen in het landschapsplan.</p>	<p>De reactie leidt tot wijziging van de regels van het inpassingsplan.</p>	<p>De wijzigingen zijn gedaan in artikel 12.1. De regels zijn uitvoerig aan de hand, maar niet over de kosten. Gevraagd wordt bevestiging dat de kosten voor inkering van TenneT komen.</p>
4	<p>Paragraaf 6.6.2, p. 55: Archeologische paragraaf moet nog aangepast worden aan het archeologische rapport dat ook nog verbeterd moet worden. Lijkt nog niet uit of in dit stadium verschillende bureauonderzoek per gemeente, indien dit niet mogelijk is, dan moet hier vermeld worden dat voor het gehele gebied voorzien wordt in een dubbelbestemming 'Waarde - archeologie'.</p>	<p>Mede naar aanleiding van deze reactie en in overleg met de regio West-Brabant is het ontwerp aangepast. Specifiek voor de gemeente Halderberge is het volgende toegevoegd: alle lage verwachtingsgebieden (in) bestaande verwachting, potentieel hoog en laag) en laag advies: 'verkenning bestaand' i.p.v. 'een vervolgonderzoek'. Op dit moment is een aantal partijen al diende met het uitvoeren van veld- en bodemonderzoek. Na afsluiting hiervan wordt erop het archeologische bureauonderzoek kan ook gestart worden met het uitvoeren van de behoeve van archeologisch onderzoek, om zo voortgaand aan de realisatie de benodigde onderzoeken uitgewerkt te hebben op geen overbodige schade aan te brengen aan eventuele archeologische waarden te plaatsen. Een dubbelbestemming 'Waarde - archeologie' wordt niet opgenomen.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot wijziging van het inpassingsplan.</p>	<p>Er wordt geen dubbelbestemming opgenomen, wel een gebiedsbeoordeling en een archeologische inpassing. Deze verwijst niet naar de archeologische bestemmingen, maar gaat in algemeen termen aan dat er onderzoek gedaan moet worden. Met deze gebiedsbeoordeling wordt in de regels niets gedaan. Wij vragen hier aandacht voor en een toelichting op.</p>

202200092

5	Paragraaf 7.5, p. 65: Voor de wijzigingsprocedures m.b.t. de tijdelijke voorzieningen wordt uitgegaan dat initiatiefnemer (TenneT) de aanvrager is en de gemeente die de procedure ook bevestigt. Dit wordt ook graag bevestigd gezien al dan niet in een te sluiten overeenkomst.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.	Wij gaan er vanuit dat de kosten voor vervolgproudures als gevolg van dit inpassingsplan voor rekening van TenneT komen. Graag zien wij dit bevestigd.
6	Paragraaf 10.3, p. 90: "het gebruik van de gronden, ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone als gevoelige bestemming, anders dan voor de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage PM bij dit plan". De bijlage is nog niet toegevoegd en wordt gevraagd nog te verstrekken. Waarbij hierover ook zorgvuldig wordt gecommuniceerd richting eigenaren en gebruikers van deze gevoelige bestemmingen. Algevraagd wordt hoe nu concreet de procedure wordt doorlopen met betrekking tot de woningen/gehele agrarische bedrijven die verplaatst worden. Hoe wordt juridisch geborgd dat deze bouwblokken kunnen worden verplaatst? Ook wordt gevraagd vast te leggen dat de kosten voor deze procedures voor rekening van het Rijk/TenneT komen.	De bijlage met gevoelige bestemming wordt bij het inpassingsplan gevoegd. TenneT is reeds met de meeste eigenaren/gebruikers in gesprek. Indien en voor zover in overeenstemming tussen TenneT en eigenaren van agrarische bedrijven wordt overeengekomen dat verplaatsing aan de orde is, dan zal dit in verder overleg met de desbetreffende gemeente worden besproken. Indien een planologische aanpassing noodzakelijk is, dan wordt hier een separate gemeentelijke bestemmingsplanprocedure doorlopen.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting en toevoegen van een bijlage bij het inpassingsplan.	Er is niet geborgd dat de bouwblokken kunnen worden verplaatst. Dit zal met een aparte procedure moeten gebeuren. Komen de kosten voor deze procedure(s) voor rekening van TenneT?
7	Paragraaf 13.2, p. 95: Afwijken van algemene gebruiksregels. Aanvullen dat de landschappelijke inpassing kwalitatief en in omvang vergelijkbaar of in een grotere kwaliteit en/of vorm zal worden uitgevoerd en in ieder geval niet minder zal zijn dan in het landschapsplan opgenomen.	Deze suggestie wordt niet overgenomen.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.	Wij vragen nogmaals om dit voorstel over te nemen en een duidelijke toelichting bij de beantwoording.
8	Algemeen: Op welke wijze is onderzoek gedaan naar mogelijke beperkingen in bedrijfsvoering ten gevolge van de mast?	Wanneer het de bedrijfsvoering van bedrijven in zijn algemeenheid betreft kan worden gesteld dat dit niet is meegewogen. Dit criterium wordt niet relevant geacht en wordt / is ook in het kader van andere hoogspanningstrajecten niet onderzocht en relevant gebleken.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.	Wij vragen nogmaals aandacht voor inzage in mogelijke belemmering van bedrijfsvoering, niet alleen van bedrijven op Borchwerf maar ook op andere locaties binnen de gemeente.
9	Deel A 10.4, p. 62: "Voor (agrarische) dienstwoningen zoekt TenneT in overleg met betrokkenen andere oplossingen dan voor particuliere woningen. Er wordt bezien of de woning verplaatst kan worden naar buiten de magneetveldzone, terwijl de bedrijfsactiviteiten op de bestaande locatie worden voortgezet. Als dit niet mogelijk is, wordt gekeken naar andere oplossingen. Het betreft in alle gevallen maatwerk dat op kosten van TenneT wordt uitgevoerd." We benadrukken het belang van onze agrarische ondernemers om de bedrijfswoning bij de bedrijfsgebouwen te hebben staan en niet op afstand. We gaan er vanuit dat dit ook door TenneT zal worden nagestreefd en er zorgvuldig naar de ondernemers wordt geluisterd en naar gehandeld. Indien er procedurekosten worden gemaakt ten behoeve van bouwblokwijziging of -verplaatsing, dan gaan wij uit dat dit ook voor rekening van TenneT is.	Zoals gezegd betreft het maatwerk en worden hier nadere afspraken over gemaakt indien aan de orde en noodzakelijk.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.	Indien er procedurekosten worden gemaakt ten behoeve van bouwblokwijziging of -verplaatsing, dan gaan wij uit dat dit ook voor rekening van TenneT is. Graag zien wij dit bevestigd.

10	10.2, p. 60: "Een bijdrage leveren aan het provinciaal/ gemeentelijk project Gastels Laag door kwaliteit van het landschap te versterken." Verzocht wordt deze aanpassing door te voeren en de bijdrage te concretiseren in overleg met betrokkenen waaronder gemeente Halderberge, zodat deze vervolgens ook zodanig in het plan geborgd is. We verwachten vanwege de enorme impact van een relatief lang tracédeel in onze gemeente dat deze bijdrage ook in verhouding staat met de impact van de nieuwe verbinding op het grondgebied van Halderberge, haar inwoners en gebruikers.	De gevraagde aanpassing wordt overeenkomstig het verzoek doorgevoerd. In overleg met betrokkenen wordt de bijdrage geconcretiseerd en zo nodig geborgd in het inpassingsplan.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het landschapsplan.	Hetgeen wat staat verwoord in het landschapsplan is niet overeenkomstig de gemaakte afspraak. In eerdere versies van het landschapsplan is mede de afspraak gemaakt om te investeren in verbetering van de toegankelijkheid en in de langzaamverkeerroute tussen Oud Gastel en Oudenbosch. En zoals eerder is aangegeven betreft het hier een gezamenlijk project van zowel gemeente, Stichting de Langenberg, Staatsbosbeheer, ZLTO, waterschap als de provincie.
11	10.2, p. 60: Extra landschappelijke inpassing voor de 3 installaties in Halderberge (opstijppunt bij Borchwerf II is ook Halderberge) aan weerszijden van de A17, in verband met de verkabeling van de 150kv, is noodzakelijk om deze landschappelijke impact in het gebied te compenseren/verfraaien voor de omgeving.	In eerder overleg met de gemeente Halderberge is het voorgaande besproken. Toen is duidelijk geworden dat het aanbrengen van beplanting rond deze 150 kV- opstijppunten niet gewenst is. De kleine en transparante installaties staan direct rond de mast en zullen door beplanting onnodig opvallend in het landschap aanwezig zijn, wanneer ze middels beplanting worden ingepast.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het landschapsplan.	In de beantwoording wordt beschreven dat in overleg met de gemeente aanplanting rond de 150kv- opstijppunten niet gewenst is. Wij vinden dit te voorbarig en zijn hierover nog met TenneT in overleg. Omdat deze opstijppunten qua omvang en maximale hoogtes zeker een impact op het landschap hebben, vragen we deze punten in het landschapsplan nog nader te bezien in afstemming met de gemeente en ook met de omgeving.
12	Akoestisch onderzoek	Was eerder nog geen onderdeel van het RIP		Er is onderzocht of er geluidgevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de contouren van de limietwaarden van coronageluid voor hoogspanningsmasten. De limietwaarden geven echter geen informatie of er bij geluidgevoelige bestemmingen nabij een hoogspanningsmast sprake zal zijn van een acceptabel woon- en leefklimaat. Gevraagd wordt om aan te sluiten bij het toetsingskader uit de VNG-publicatie bedrijven en milieuzonering en te beoordelen of aan de betreffende richtwaarden kan worden voldaan.

13	Akoestisch onderzoek	Was eerder nog geen onderdeel van het RIP		Voor de aanlegfase van de masten en het kabeltracé is in het onderzoek bepaald welke afstand de werklocatie moet aanhouden om niet te worden beperkt in het aantal werkdagen (volgens het Bouwbesluit). De berekeningen zijn weliswaar onderbouwd, maar niet is aangegeven hoe lang de werkzaamheden op een locatie in beslag nemen. Daarnaast is niet bepaald of er geluidgevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de berekende contouren. Niet duidelijk is daarom of er geluidgevoelige bestemmingen zijn waar tijdens de sloop en bouw van hoogspanningsmasten knelpunten met de grenswaarden uit het Bouwbesluit te verwachten zijn. Graag zien wij dit verder uitgewerkt en toegelicht.
----	----------------------	---	--	---

Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Uw brief van : 16-12-2021
Uw kenmerk :

Zaak : Z20.005853
Document : D22.198785

Contactpersoon :
Bijlage

Onderwerp: reactie op ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en MER

Krainingen, 25 januari 2022

Geachte mevrouw, heer,

Op 16 december 2021 ontvingen wij via de mail van de heer [REDACTED] van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat de stukken van het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport (MER). Hartelijk dank daarvoor. Tot en met 27 januari 2022 zijn wij in de gelegenheid hier een reactie op te geven. Dank voor deze mogelijkheid.

Wij kunnen instemmen met de inhoud van het ontwerp-inpassingsplan en MER en dienen daarmee geen zienswijze in. Met het tracé zoals verwoord in het ontwerp van het inpassingsplan komt de nieuwe 380 kV-verbinding zo ver mogelijk van de buurtschap Völckerdorp af te liggen. Bovendien zal de bestaande 150 kV-verbinding die nu ten noorden van Völckerdorp loopt ondergronds worden gebracht in de buisleidingenstraat ten noorden van de autosnelweg A58. Hiermee is voor de gemeente Reimerswaal en ook voor de bewoners van de buurtschap Völckerdorp een zo optimaal mogelijk (ruimtelijk) resultaat behaald.

Wel vragen wij uw aandacht voor de uitvoering van het landschapsplan op de in het concept-landschapsplan beschreven 3 locaties in onze gemeente. Wij zijn bereid samen met TenneT en de overige betrokken partijen hierover in (nader) overleg te gaan.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met [REDACTED] van de afdeling Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling. Zij is bereikbaar via ons centrale telefoonnummer 14 0113 of via gemeente@reimerswaal.nl. Als u reageert op deze brief, wilt u dan ons zaaknummer Z20.005853 vermelden?

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van Reimerswaal

[REDACTED]
[REDACTED]

Dit document is in een geautomatiseerd proces vervaardigd en daarom niet ondertekend.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

AANTEKENEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220064 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)

Uw ref. :

Behandelaar : [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED] gevestigd aan [REDACTED];
- [REDACTED], wonende aan [REDACTED];
- [REDACTED], bedrijfsvoerende aan [REDACTED];
- [REDACTED], wonende aan [REDACTED];
- [REDACTED], bedrijfsvoerende aan de [REDACTED];

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de bijbehorende milieueffectrapportage aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen in het landelijke transportnetwerk met een spanning van 220 kV en meer in beginsel bovengronds worden aangelegd. Verzwaring van bestaande verbindingen heeft de voorkeur boven realisering op een nieuw tracé.

Desalniettemin blijkt uit de verbeelding dat cliënten te maken krijgen met een beperking. Dit komt door wijzingen aan het bestaande tracé. Meer concreet citeren cliënten uit de toelichting van het inpassingsplan:

“De nieuwe 380 kV-verbinding kruist in de gemeente Reimerswaal twee maal de huidige 150 kV-verbinding Rilland-Woensdrecht. Om de 150 kV-verbinding in bedrijf te houden, wordt deze eerst als een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding tussen 150 kV-station Rilland en 150 kV-station Woensdrecht aangelegd. Na deze verkabeling wordt de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding tussen Rilland en Woensdrecht afgebroken. Daardoor ontstaat ruimte om de nieuwe 380 kV-verbinding op dit tracégedeelte te bouwen.”

Hieruit blijkt dat de bestaande 150 kV-verbinding wordt gewijzigd. Immers deze wordt ondergronds aangelegd op een niet bestaand tracé. Hierdoor krijgen cliënten te maken met een bestemming 'leiding-hoogspanningsverbinding 150 kV ondergronds'. Deze aanpak is niet conform de Novi, immers als conform de uitgangspunten van de Novi wordt gehandeld zou de 150 kV-verbinding worden ingehangen op de nieuwe hoogspanningsverbinding. Dit gebeurt op meerdere locaties. Het is voor cliënten onbegrijpelijk waarom niet hiervoor is gekozen.

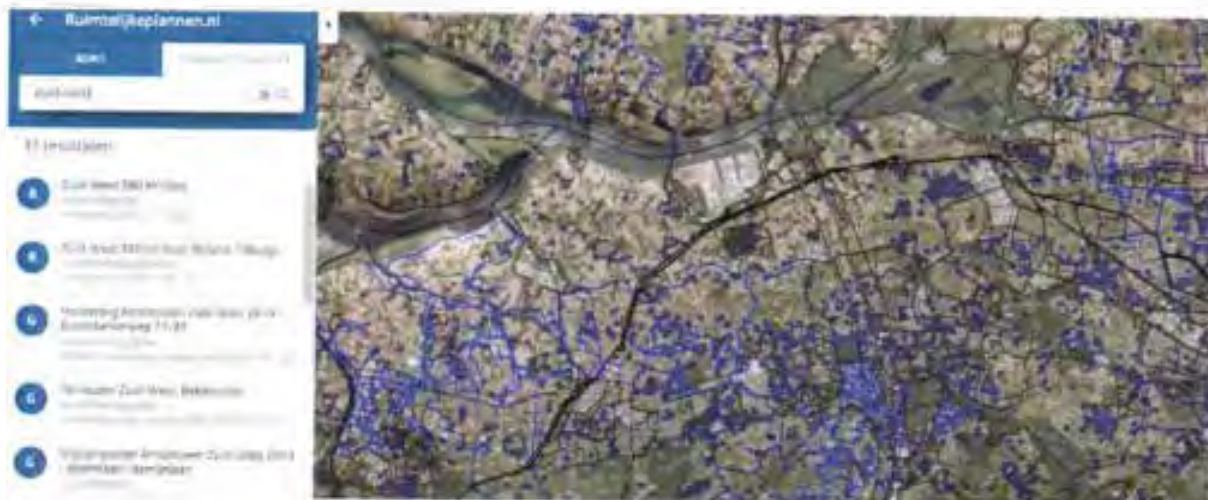
5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicoc contouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150 kV ondergronds' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming genoemde belangen

is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een akkerbouwbedrijf en beschikken daarvoor over diverse landbouwpercelen. Daarnaast zijn cliënten actief in de duurzaamheidsbranche op het gebied van wind en zonn. Op hun bedrijfsgebouwen en op het land hebben cliënten al diverse zonnepanelen aangelegd. Ook zijn cliënten actief zelf werkzaam in deze branche, omdat zij ook onderhoudswerkzaamheden verrichten van zonneparken en de reiniging van panelen.

Voor cliënten is het wezenlijk van belang voor de bedrijfsvoering om niet geconfronteerd te worden met enige onevenredige beperkingen voor hun bedrijfsvoeringen. Het gaat daarbij dus niet louter om de agrarische/landbouwtechnische beperkingen, maar ook om de beperkingen die het plan met zich meebrengt voor duurzaamheidsinitiatieven, zoals zonnepanelen. Tevens zijn de gronden van cliënten aangewezen als zoekgebied voor windenergie door de provincie in de RES 1.0.

In ieder geval leidt het gepresenteerde plan tot zowel landbouwkundige beperkingen als tot beperkingen in die zin dat er geen mogelijkheid wordt geboden, althans niet direct, tot het realiseren van een zonnepark. Om de situatie goed inzichtelijk te maken hebben cliënten hieronder de verbeelding van het inpassingsplan opgenomen en in paars de betreffende percelen omlijnd. Het betreffen de kadastrale percelen die bekend zijn onder gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nrs. [REDACTED] en [REDACTED]. In verbeelding 2 hebben cliënten eveneens een verbeelding ingevoegd. Daar is ingezoomd op de situatie.

Verbeelding 1: bestemming Leiding - Hoogspanning 150 kV-ondergronds op percelen kadastraal bekend onder gemeente Reimerswaal sectie ■ nrs. ■ en ■

Verbeelding 2: ingezoomd op de situatie

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie.*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clijënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt.

Inconsistent en onnavolgbaar worden verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten. In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld. Het milieuaspect 'Ruimtebeslag', waaronder de passage van agrarische functies door het hoogspanningstracé, wordt kennelijk als 'niet onderscheidend' aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er een verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt op pagina 260 vervolgens aangegeven dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA heeft een sneeuwbaaleffect. In deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend zijn. De reden die wordt gegeven is dat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent aan de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding op agrarische percelen is echter dat betreffende situering permanente effecten heeft. Effecten welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook zijn te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect 'ruimtebeslag' zou als een belangrijke afwegingsfactor moeten gelden voor de bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Cliënten stellen dat een zorgvuldige en concrete afweging voor de locatiekeuze van het ondergrondse noodzakelijk is in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Die afweging ontbreekt in het inpassingsplan. Zoals reeds aangegeven is het onbegrijpelijk waarom de bestaande 150 kV hoogspanningsverbinding niet in de nieuwe 380 kV-verbinding wordt gehangen zoals op meerdere locaties wel gebeurt. Dit heeft tot gevolg dat er onnodig een ondergronds tracé wordt aangelegd. Dit klemmt te meer ook gelet op de traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Er is niet

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150 kV ondergronds', de leiding wordt gesitueerd.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsverbinding leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 11 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 11.4.2, zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd;

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novl. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid een status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

³ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG6312.

13. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

14. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

11.2 *Bouwregels*

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning 150 kV-ondergronds' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 m;*
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels – uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

11.3 *Afwijken van de bouwregels*

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 11.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- d. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- e. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht. bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding (ondergronds) bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Zoals reeds aangegeven is dit ook wezenlijk van belang voor de bedrijfsvoeringen van cliënten. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen op hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een ondergronds hoogspanningsleiding landbouwkundig lastiger te bewerken is vanwege de vele beperkingen waarmee cliënten te maken krijgen. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding ondergronds mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel boven de hoogspanningsleiding moet zijn.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

11.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

11.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- a. het aanbrengen van diepwortelende beplanting en bomen;*
- b. het indrijven van voorwerpen in de bodem;*
- c. diepploegen;*
- d. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;*
- e. het verrichten van grandroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;*
- f. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;*
- g. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;*
- h. het permanent opslaan van goederen of stoffen;*
- i. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk.*

11.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 11.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;*
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;*
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

11.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 11.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. *is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding. Bij die afweging wordt de diepte waarop de kabel ligt mede betrokken;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters diep onder het perceel wordt aangelegd. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt. Sterker nog cliënten citeren uit een informatiefolder van Tennet, genaamd 'Wat gebeurt er op mijn land? Informatie voor landeigenaren over de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding' welke is gemaakt voor landeigenaren over de aanleg van een ondergronds hoogspanningsverbinding:⁴

"Kabels liggen diep genoeg in de grond om normale landbouwkundige bewerkingen uit te voeren. Als we hier toch van afwijken, dan maken wij altijd aanvullende afspraken met de grondeigenaar."

Het valt op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen, maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, kan al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak ontbreekt, om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

De bodemcultuur en het bodemleven worden bij een bovengrondse, maar ook bij een ondergrondse hoogspanningsleiding anders. Ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor in de buurt van een

---

⁴ Laatste bezocht 27 januari 2022:
https://www.tennet.eu/fileadmin/user_upload/Company/Publications/Corporate_Brochures/Wat_gebeurt_er_Ondergronds_FEB2017_DEF.pdf

hoogspanningsleiding. De groei blijft bij een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding bij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur machinale werkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en

andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

20. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

21. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

BIJLAGE 1

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp inpassingsplan en Informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In dezelfde periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerp inpassingsplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162;
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudenbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>.

Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

AANTEKENEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220082 [REDACTED] TenneT TraceZW380 (S)

Uw ref. :

Behandelaar : [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED], gevestigd aan [REDACTED]
- [REDACTED], wonende en bedrijfsvoerende aan [REDACTED];
- [REDACTED], wonende en bedrijfsvoerende aan de [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de bijbehorende milieueffectrapportage aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen in een inpassingsplan moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen

bestaan. Een zorgvuldige voorbereiding en een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel moet het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen vergaren. De voor de belanghebbenden nadellige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot met het besluit te dienen doelen. Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een zorgvuldige voorbereiding van het besluit en een zorgvuldige belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming. Dit is in strijd met artikel 3:2 en artikel 3:4 Awb.

Het bevoegd gezag heeft verder niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met 3:46 en 3:47 Awb.

2. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een akkerbouwbedrijf en gebruiken hiervoor de percelen die kadastraal bekend zijn onder de gemeente [REDACTED] sectie, [REDACTED] nrs. [REDACTED] en [REDACTED]. Deze percelen zijn aldus in gebruik voor hun bedrijfsvoering. Cliënten zijn tevens eigenaar van deze gronden.

De hoogspanningsverbinding doorsnijdt fors deze percelen. Cliënten kunnen zich daarom niet verenigen met dit ontwerp-inpassingsplan. De percelen zijn door ondergetekende in de onderstaande verbeeldingen met paars omlijnd en paars gearceerd.

Cliënten hebben in de nabijheid van deze percelen nog enkele andere percelen. Deze percelen zijn echter in beeld voor een infra-project tijdens de gemeente. Vanwege de komst van een ziekenhuis wordt de infrastructuur binnen afzienbare tijd 'aangepakt' door de gemeente. Dit met alle gevolgen van dien voor cliënten. Cliënten worden dus tweemaal diep getroffen in hun bedrijfsvoering voor zover alle planologische plannen 'groen licht krijgen'. De impact van deze infrastructurele aanpak zal in combinatie met de vestiging van het zakelijk recht tot gevolg hebben dat deze als onbruikbaar

moet worden beschouwd en in zijn totaal verworven dient te worden. Cliënten houden op deze wijze geen grond meer over. Voorts worden ook beoogde duurzaamheidsinitiatieven van cliënten doorkruist. Cliënten overwegen al lange tijd om zonnepanelen aan te leggen, hebben hier reeds kosten voor gemaakt en gaan de procedure willen doorlopen. Dit zal door de komst van het tracé straks onmogelijk worden gemaakt. Met betrekking tot zonnepanelen verwijzen cliënten nadrukkelijk ook naar hun zienswijzegrond 15.

3. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 KV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

4. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

5. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

Afbeelding 1: kaart (bijlage 5) conform Barro

6. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt.

Inconsistent en onnavolgbaar worden verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten. In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Het milieuaspect 'Ruimtebeslag', waaronder de passage van agrarische functies door het hoogspanningstracé, wordt kennelijk als 'niet onderscheidend' aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er een verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt op pagina 260 vervolgens aangegeven dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA heeft een sneeuwbaaleffect. In deelrapport 2, dat ziet op de tracékeuze, wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend zijn. De reden die wordt gegeven is dat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent aan de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding op agrarische percelen is echter dat betreffende situering permanente effecten heeft. Effecten welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook zijn te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect 'ruimtebeslag' zou als een belangrijke afwegingsfactor moeten gelden voor de bepaling van het voorkeustracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

7. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er felteijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

Locatiespecifiek

In de toelichting op het inpassingsplan lezen cliënten dat vanaf buurtschap Zoomvliet het tracé de bestaande 150 kV-verbinding volgt en de buisleidingenstraat aan de noordzijde. Ten zuiden van Wouw kruist het tracé de A58 bij de afrit Wouwse Plantage. Vanaf deze kruising loopt de gecombineerde verbinding aan de westzijde van de buisleidingenstraat tot aan Roosendaal. In de verbeelding zien cliënten dit terug komen. De verbinding wordt nagenoeg gelegd op de locatie van de bestaande hoogspanningsverbinding. Echter tot verbazing wordt deze keuze doorbroken ter hoogte van de percelen van cliënten. Voor cliënten is het onbegrijpelijk waarom niet gekozen is om de verbinding aan te leggen op het reeds bestaande hoogspanningstracé. Zeker gezien de uitgangspunten en de te hanteren traceringsprincipes is deze keuze onbegrijpelijk. Dit klemt te meer nu het tracé komt te liggen midden over het perceel van cliënten. Cliënten hebben hieronder de verbeelding van het inpassingsplan weergegeven. Met rood is omcirkeld het problematische punt. Dit betreft aldus het punt waarbij wordt afgeweken van het bestaande hoogspanningstracé.

Afbeelding 2: afwijking bestaand hoogspanningstracé

Clënten stellen dat het tracé gelet op het voorgaande moet worden gewijzigd in die zin dat het bestaande tracé wordt gevolgd, zodat doorsnijding van de percelen van cliënten wordt voorkomen.

8. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

9. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

10. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid een status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

11. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

12. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

³ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*

4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. *de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. *het aanbrengen van bovengrandse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;*
- b. *het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;*
- c. *het indrijven van voorwerpen in de bodem;*
- d. *diepploegen;*
- e. *het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;*
- f. *het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;*
- g. *het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;*
- h. *het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;*
- i. *het permanent opslaan van goederen of stoffen;*
- j. *het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;*
- k. *werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.*

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. *verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrandse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;*
- b. *betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;*
- c. *reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*

- d. *graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. *is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

16. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van machinale werkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van twee hoogspanningsmasten en de hoogspanningsverbinding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

17. Onuitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het

schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadeplans zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadeplan geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

20. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt

bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

BIJLAGE 1

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp inpassingsplan en informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In dezelfde periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerp inpassingsplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur; magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kV-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kV-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162;
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudenbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer: 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kV-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kV-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220055 [REDACTED] / Tennet TraceZW380 (S)(D)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer/mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED] gevestigd aan [REDACTED];
- [REDACTED], wonend aan [REDACTED]
[REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

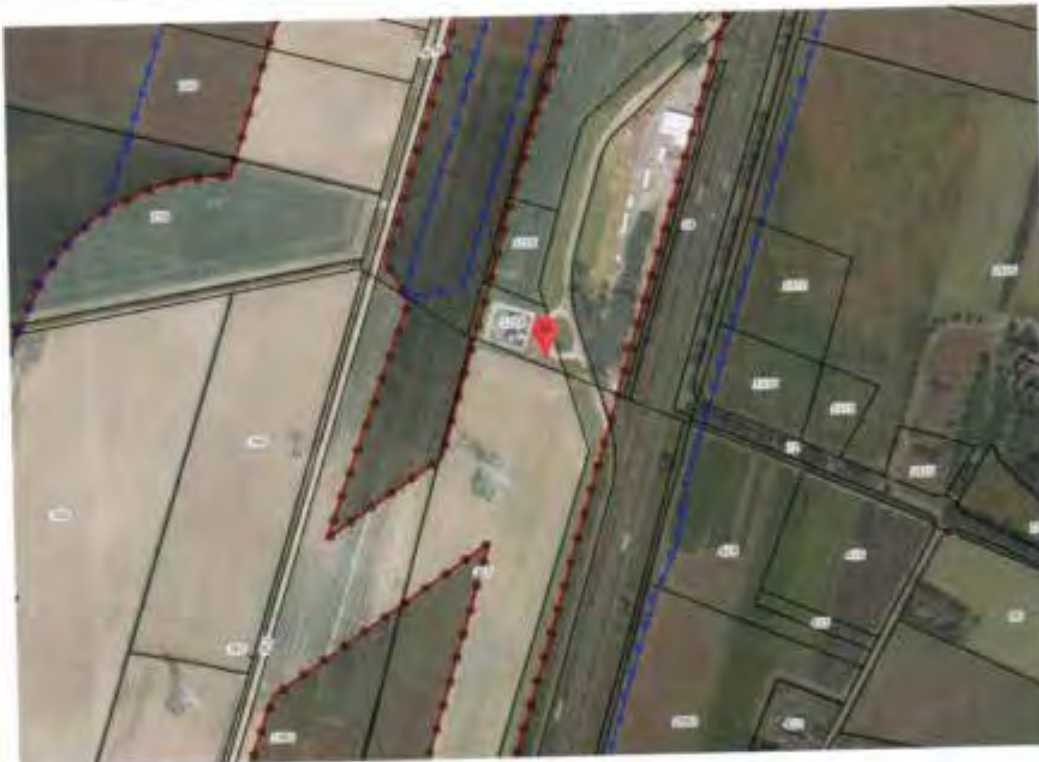
Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

2. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren gronden met daarop gelegen een mestbassin aan [REDACTED] kadastraal bekend [REDACTED] (postcode [REDACTED] te [REDACTED] grootte 0,2655 ha.

Door de komst van het inpassingsplan dat het gehele perceel van cliënten behelst, ondervinden cliënten forse schade aan hun eigendommen. Op onderstaande uitsnede van de verbeelding is de impact van het plan goed te zien:

Door het komst van het hoogspanningstracé ondervinden cliënten ernstige hinder, overlast en uiteindelijk ook schade aan hun eigendommen. De belangen van cliënten zijn onvoldoende meegenomen in de besluitvorming. Met het tracé en de hoogspanningsmasten op hun eigendommen zijn cliënten niet in de gelegenheid hun gronden optimaal te gebruiken voor hun bedrijfsvoering. Het mestbassin dat is gelegen op de eigendommen van cliënten dient te alle tijden bereikbaar te zijn. Met het inpassingsplan gelden bovendien grove beperkingen in onderhoud en bouwwerkzaamheden, zie hierna meer, waar zij in het vigerende planologische regime geen rekening mee behoeften te houden.

Clënten vrezen in het bijzonder in de aanlegfase en onderhoudsfase van de hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleidingen dat zij niet in de gelegenheid zijn hun gronden te bereiken en dat hun klanten hierdoor hinder zullen ondervinden. In het Inpassingsplan is geen rekening gehouden met deze specifieke belangen van cliënten.

Met Tennet hebben gesprekken plaatsgevonden en werd telkenmale bevestigd door Tennet dat cliënten geen hinder of overlast zouden ondervinden van het toekomstig tracé. Na bestuderen van de stukken blijkt dat cliënten wel degelijk in de huidige en in de toekomstige bedrijfsvoering ernstig beperkingen (kunnen) ontstaan. In deze zienswijzen wensen cliënten dit nader toe te lichten.

3. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is gebleken dat meerdere 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

4. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

5. Strijdigheid met Barro

Clënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6, zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro - hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

6. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingsfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

7. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemmt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op éénzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

8. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

¹ (1) W. 2001:15 december 2001, N279 (E.C.), P.NL RVS-2021-2782 (a.o. 6)

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

9. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

10. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het

traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

11. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

12. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

³ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BO6312

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast.*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de*

hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;

- 6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en vaarschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling

bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

16. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Bovendien, en dat geldt specifiek voor de huidige bedrijfsvoering van cliënten, op grond van verplichtingen vanuit RVO dienen relaties en bezoekers/chauffeurs die het mestbassin verplicht GPS bij zich te hebben. Iedere storing in het GPS-systeem zorg voor een ernstige beperking van de bedrijfsvoering.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

17. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8,3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

18. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

19. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

20. Het landschapsplan

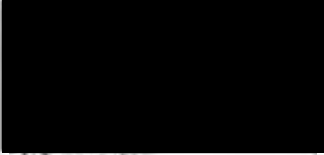
Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Provinciale Staten

Bureau Energieprojecten
 Inpraakpunt Zuid-West 380kV Oost
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Brabantlaan 1
 Postbus 90151
 5200 MC 's-Hertogenbosch
 Telefoon (073) 681 28 12
 Fax (073) 680 76 80
 www.brabant.nl
 IBAN NL86ING80674560043

Bereikbaarheid
 openbaar vervoer en fiets:
 www.brabant.nl/roum

Onderwerp

Zienswijze ontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Datum

27 januari 2022

Oms kenmerk

5021496

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

[REDACTED]

Telefoon

[REDACTED]

Email

[REDACTED]

Bijlage

1. Besluit 74/21 van Provinciale Staten van Noord-Brabant van 17 december 2021 inzake Ontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost
2. Brief van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant d.d. 11 januari 2022 inzake Zienswijze ontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Geachte minister,

Op 17 december jl. is het ontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost voor een periode van zes weken ter inzage gelegd. Hierdoor kan in de periode van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 een zienswijze tegen het ontwerp-Rijksinpassingsplan naar voren worden gebracht. Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben in hun vergadering van 17 december jl. besloten aan te sluiten bij de reeds door u ontvangen zienswijze van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant (brief d.d. 11 januari 2022, kenmerk C2288306/5005188). Genoemde brief van Gedeputeerde Staten alsmede het besluit van Provinciale Staten treft u als bijlagen bij deze brief aan.

De griffier van Provinciale Staten van Noord-Brabant,

[REDACTED]

[REDACTED]

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.

Besluit 74/21

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering 17 december 2021

Onderwerp

Ontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Datum

17 december 2021

Documentnummer

4997237

Provinciale Staten van Noord-Brabant;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 november 2021, nr. 74/21 A.

Gelet op artikel 3.28 lid 1 en 2 en artikel 3.8 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening;

Overwegende dat

- de Minister van Economische Zaken en Klimaat in het voorjaar 2021 in het kader van de Rijkscoördinatieregeling een inpassingsplan in procedure heeft gebracht, voor de uitbreiding van de hoogspanningsverbinding 380 kV voor het deel tussen Rilland en Tilburg, genoemd het RIP-380 kV West-oost;
- uitbreiding van het bestaande elektriciteitsnet noodzakelijk is om in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke eisen voor leveringszekerheid van elektriciteit;
- in het kader van dit vooroverleg Gedeputeerde Staten op grond van artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening en Provinciale Staten op grond van artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening een vooroverlegreactie hebben uitgebracht op dit inpassingsplan;

Datum

17 december 2021

Documentnummer

4997237

- na het uitbrengen van de vooroverlegreacties door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten de ambtelijke overleggen met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Tennet en de samenwerkende gemeenten op constructieve en intensieve wijze zijn voortgezet;
- het ontwerp-inpassingsplan met ingang van 17 december j.l. ter inzage is gelegd en de wettelijke termijn om hiertegen een zienswijze in te brengen loopt tot 28 januari 2022 op grond van artikel 3.16 van de Algemene wet bestuursrecht;
- de onderdelen van de uitgebrachte vooroverlegreacties zien op:
  - het belang van een zorgvuldige landschappelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding;
  - het belang in beeld te hebben, waar binnen het gehele tracé de inpassing van de hoogspanningsverbinding leidt tot aantasting van het Natuur Netwerk Brabant;
  - het belang van de uitwerking van de natuurcompensatie en de wijze waarop dit juridisch geborgd wordt;
- aanvullend door Provinciale Staten naar voren is gebracht:
  - het belang van een veilige en gezonde leefomgeving en is gevraagd of de afstand van de gevoelige bestemmingen tot de 380 kV leiding verder vergroot kan worden, waarbij met name aandacht is gevraagd voor de omgeving Roosendaal, de Kattenkraam en 's Gravenmoer;
  - het belang van een blijvende, intensieve en zorgvuldige participatie van bewoners(groepen) bij het landschapsinpassingsplan;
- de provinciale belangen inzake landschappelijke inpassing van het tracé en de natuurcompensatie-opgave op uitvoerige en zorgvuldige wijze zijn vertaald in het landschapsplan en dat de uitvoering van de landschappelijke inpassing en natuurcompensatie worden geborgd met een voorwaardelijke verplichting in het inpassingsplan en nog af te sluiten anterieure overeenkomsten;

- de natuurcompensatie conform provinciaal beleid plaatsvindt in het niet-gerealiseerde Natuur Netwerk Brabant en dat deze fysiek of financieel zal plaatsvinden, dan wel fysiek en aanvullend gedeeltelijk financieel;
- primair wordt gestreefd om de natuurcompensatie fysiek vorm te geven in de regio van het plangebied;
- het vereist is dat de gewenste percelen voor de natuurcompensatie beschikbaar zullen zijn vóór de datum van vaststelling van het inpassingsplan en voorzien zijn of worden van een 'natuur' bestemming op basis van het van toepassing zijnde bestemmingsplan;
- vooruitlopend op het mogelijk beschikbaar zijn van de gewenste percelen voor de vaststelling van het inpassingsplan secundair wordt gekozen voor gehele of gedeeltelijke financiële compensatie;
- het provinciaal natuurcompensatiebeleid op juiste wijze is geïnterpreteerd en toegepast;
- de exacte kwantitatieve opgave natuurcompensatie nader zal moeten worden vastgesteld;
- het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voldoende heeft toegelicht dat gestreefd is in samenspraak met de omgeving om tot voldoende veilige afstand te komen tussen de hoogspanningsverbinding en gevoelige bestemmingen en specifiek voor de gemeenten Roosendaal, de Kattakraam en 's Gravenmoer;
- het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voldoende heeft toegelicht dat de bewoners(groepen) voldoende zijn betrokken bij de landschappelijke inpassing per deeltracé;
- er op grond van het overwogene geen redenen zijn om een inhoudelijke zienswijze in te dienen;
- het wenselijk is om te reageren op het inpassingsplan om het belang van een goede voortzetting van het constructieve overleg te benadrukken, mede

Datum

17 december 2021

Documentnummer

4997237

in relatie tot een goede borging van de natuurcompensatie en de landschappelijke inpassingsmaatregelen;

Datum
17 december 2021
Documentnummer
4997237

Besluiten:

1. Voorsortierend op de ter inzagelegging van het inpassingsplan op 17 december aanstaande, in principe in te stemmen met het ontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost.
2. Aan te sluiten bij het besluit van Gedeputeerde Staten tot het uitbrengen van een formele pro-forma zienswijze op het ontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost.

's-Hertogenbosch, 17 december 2021

Provinciale Staten voornoemd,

de voorzitter,

de griffier,

██████████

██████████

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

Brabantlaan 1
 Postbus 90151
 5200 MC 's-Hertogenbosch
 Telefoon (073) 681 28 12
 Fax (073) 680 76 80
 www.b brabant.nl
 IBAN NL86INGR0674560043

VERZONDEN

11 JAN 2022

Bereikbaarheid
 openbaar vervoer en fiets
 www.b brabant.nl/rouw

Onderwerp

Zienswijze ontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Datum

11 januari 2022

Ons kenmerk

C2288306/5005188

Uw kenmerk

Geachte minister,

Contactpersoon

[REDACTED]

Telefoon

[REDACTED]

Email

[REDACTED]

Bijlage(n)

1

Op 17 december j.l. is het ontwerp-Rijksinpassingsplan (nader te noemen inpassingsplan) in procedure gebracht en binnen de wettelijke termijn van 6 weken zijn we in de gelegenheid gesteld op dit inpassingsplan een zienswijze in te dienen.

Voor onze zienswijze op dit ontwerp-Rijksinpassingsplan verwijzen wij naar de *inhoud* van de eerder pro-forma ingediende zienswijze van 15 november 2021 (C2288306/4976691), waarover het college van Gedeputeerde Staten op 15 november j.l. een besluit heeft genomen. Een afschrift van deze pro-forma zienswijze treft u hierbij aan.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
 namens deze,

[REDACTED]

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Pro-forma zienswijze ontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Geachte Minister [REDACTED].

Op 17 december j.l. zal het ontwerp-Rijksinpassingsplan (nader te noemen inpassingsplan) in procedure gebracht worden en binnen de wettelijke termijn van 6 weken zullen we in de gelegenheid gesteld worden op dit inpassingsplan een zienswijze in te dienen.

Wij onderschrijven het grote maatschappelijke belang van een voortvarende totstandkoming van dit inpassingsplan, om de leveringszekerheid van een duurzame elektriciteitsverbinding voor de toekomst veilig te stellen en het toenemende aantal duurzame initiatieven (wind en zon) mogelijk te blijven maken.

Wij constateren dat er een voortdurend zorgvuldig proces van belangenafweging heeft plaatsgevonden met de omgeving en de betrokken gemeenten in het afstemmingsoverleg. Gedurende het gehele proces van totstandkoming van het inpassingsplan zijn de vele belangen die er spelen, gevoelige bestemmingen (woon omgeving), natuur, archeologie, landschap, techniek, het bundelen met bestaande leidingen en kosten zorgvuldig gewogen en in beeld gebracht.

Zoals wij in het kader van het vooroverleg (C2276423/4845989) hebben opgemerkt is een zorgvuldige landschappelijke inpassing en een juiste planologische vertaling van ons natuurcompensatie beleid van provinciaal belang.

Er heeft tot op heden constructief ambtelijk overleg plaatsgevonden over de uitwerking van het Landschapsplan. Hierin zijn de voorgenomen maatregelen voor de landschappelijke inpassing per deeltracé gedetailleerd uiteengezet en is het natuurcompensatiebeleid verantwoord en toegelicht op basis van de uitgangspunten en principes van ons provinciaal beleid.

Datum

15 november 2021

Ons kenmerk

C2288306/497669

Uw kenmerk**Contactpersoon**

[REDACTED]

Telefoon

[REDACTED]

Email

[REDACTED]

Bijlage(n)

De natuurcompensatie-opgave alsmede de verplichting uit de Natuurbeschermingswet (Nbw) voor de compensatie van houtopstanden zal op basis van de principes van ons provinciaal beleid voor dit inpassingsplan goed in beeld gebracht worden.

Daarnaast zal buiten het kader van dit inpassingsplan voorstellen worden gedaan over gebieden waar de compensatie van houtopstanden zal plaatsvinden.

Ten aanzien van de natuurcompensatie opgave van het Natuur Netwerk Brabant is aangegeven dat primair gestreefd wordt, om hier op fysieke wijze invulling aan te geven. Geconstateerd is, dat dit op grond van ons provinciaal beleid moet worden gerealiseerd binnen het nog niet-gerealiseerde Natuur Netwerk Brabant. Op het moment van ter inzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan zullen naar alle waarschijnlijkheid de daarvoor in aanmerking komende percelen nog niet beschikbaar gekomen zijn, zodat de fysieke natuurcompensatie op dat moment nog niet juridisch geborgd kan worden en nog niet uitvoerbaar is. Zoals uit ambtelijk overleg is gebleken zal bij het inpassingsplan daarom secundair ingestoken worden op financiële compensatie. Wij benadrukken dat de keuze voor het definitief vorm geven van de natuurcompensatie fysiek, financieel, dan wel fysiek en gedeeltelijk financieel vóór de vaststelling van het inpassingsplan moet zijn gemaakt. Indien ingezet wordt op fysieke natuurcompensatie dienen de daarvoor in aanmerking komende percelen beschikbaar te zijn en dient er een natuurcompensatieplan voor te liggen met daaraan gekoppelde inrichting- en beheermaatregelen. Tevens dienen deze gronden voorzien zijn van een 'natuur' bestemming, dan wel dienen hierover sluitende afdwingbare afspraken te worden gemaakt met de betreffende gemeente.

Indien ingezet wordt op gehele of gedeeltelijke financiële compensatie dienen de financiële middelen hiervoor te worden gereserveerd.

Daarnaast wijzen wij er ten overvloede op dat de natuurcompensatie-opgave op transparante wijze zowel kwantitatief als kwalitatief in beeld gebracht moet zijn. Tevens verzoeken wij de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant in beeld te brengen, dan wel op de Verbeelding behorend bij het inpassingsplan aan geven.

Ten slotte zullen de landschapsinrichtingsmaatregelen, zoals ook eerder aangegeven nader geborgd moeten worden via een voorwaardelijke bepaling en anterieure overeenkomsten.

Datum:

15 november 2021

Ops kenmerk:

C2289306/4976691

Hoewel hierover tot op heden constructieve gesprekken worden gevoerd met het projectteam hechten wij eraan in het kader van deze zienswijze-procedure, nogmaals op dit belang te wijzen.

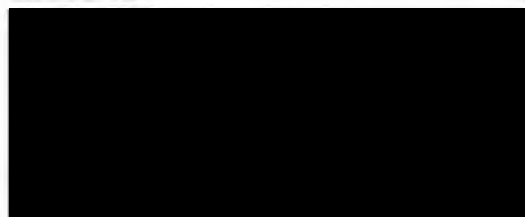
Datum

15 november 2021

Ons kenmerk

C2288306/4976691

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

AANTEKENEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : ██████████ / TenneT TraceZW380 (S)

Uw ref. :

Behandelaar : ██████████

E-mail direct : ██████████

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- ██████████, gevestigd aan ██████████;
- ██████████, wonende aan ██████████;
- ██████████, wonende aan ██████████;
- ██████████, wonende aan ██████████;
- ██████████, wonende aan ██████████.

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen daarom tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Overlegging stukken

Cliënten overleggen hierbij:

- een afschrift van de bekendmaking van het ontwerp-inpassingsplan (**bijlage 1**).

Zienswijzen

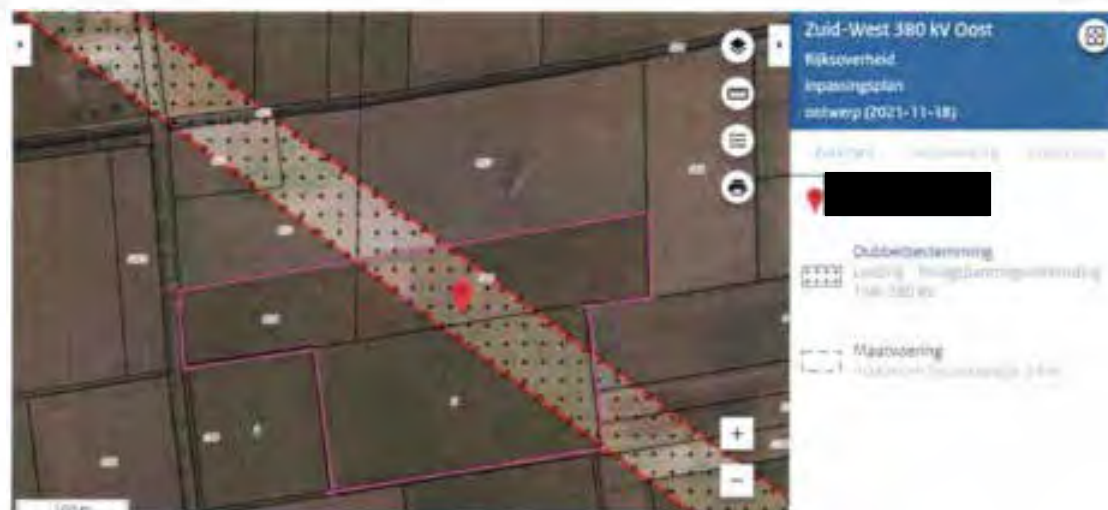
1. Geen goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen in een inpassingsplan moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een zorgvuldige voorbereiding en een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel moet het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot met het besluit te dienen doelen. Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijkt gegeven van een zorgvuldige voorbereiding van het besluit en een zorgvuldige belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming. Dit is in strijd met artikel 3:2 en artikel 3:4 Awb.

Het bevoegd gezag heeft verder niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met 3:46 en 3:47 Awb.

2. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een melkveebedrijf. De melkveehouderij betreft de hoofdtak van het bedrijf van cliënten. Naast de melkveehouderij als hoofdtak, hebben cliënten bewust ingezet op een verbreding van het bedrijf, hetgeen heeft geleid tot een zijtak van het bedrijf in de akkerbouw. De hoofdtak en de zijtak gezamenlijk zijn essentiële onderdelen van de algehele bedrijfsstructuur en de bedrijfsvoering. Voor de akkerbouw gebruiken cliënten de percelen die kadastraal bekend zijn onder de gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nr. [REDACTED] de gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nr. 2 en de gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nr. [REDACTED]. Deze percelen zijn aldus in gebruik voor hun bedrijfsvoering. Tevens zijn cliënten eigenaar. De percelen waar het omgaat zijn door ondergetekende met paars omlijnd. U treft op de volgende bladzijde de verbeelding aan van het inpassingsplan.

Verbeelding 1 dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV op perceel cliënten

Zoals goed te zien doorsnijdt het hoogspanningstracé fors de percelen van cliënten, waardoor cliënten fors in hun bedrijfsvoering zullen worden geraakt. Zoals reeds uiteengezet vervult de akkerbouw-tak een essentiële rol in de bedrijfsstructuur en bedrijfsvoering. Het inpassingsplan zal beperkingen opleveren, waarbij de beperkingen zich niet beperken op perceel niveau. De beperkingen zullen van directe invloed zijn op de gehele bedrijfsvoering van cliënten. Elk van de percelen van cliënten hebben immers een essentiële rol in de gehele bedrijfsvoering

Ten behoeve van de akkerbouw telen cliënten op hun percelen gewassen en hanteren hierbij een gewasrotatiesysteem. Of anders geformuleerd: cliënten passen wisselbouw toe op hun percelen. Dat betekent concreet dat er op verschillende percelen, verschillende gewassen worden geteeld en na het oogsten, op de percelen een ander gewas wordt geteeld. Het op deze wijze exploiteren van grond levert een zo groot mogelijk kwaliteit van de grond op.

De gronden zijn dus ieder voor zich noodzakelijk voor een optimale bedrijfsvoering. Daarnaast helpt gewasrotatie ook in het voorkomen van gewasspecifieke ziektes. Het inpassingsplan zal inbreuk maken op dit teeltsysteem en dus risico's opleveren. Hierbij merken cliënten nog op dat zo'n gewasrotatiesysteem een meerjarenplanning vergt. Het is dus niet zo dat met wat eenvoudige aanpassingen de bedrijfsvoering op orde kan worden gebracht. Bovendien verliezen cliënten dus grond om optimaal hun bedrijfsvoering te organiseren.

Kort en goed: elke beperking op de eerdergenoemde percelen is funest voor hun bedrijfsvoering. Cliënten kunnen zich daarom niet verenigen met dit ontwerp-inpassingsplan.

3. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (Sevill)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan ontérecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (Sevill). Alhoewel op pagina 37 van de Nationale

Omgevingsvisie (Novi) is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur gezien moet worden als de opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Nationale Omgevingsvisie (Novi)

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer – waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen – op één mast worden gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi, in de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort over dit uitgangspunt wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties zou worden gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. Met andere woorden: de bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden dus in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve vier circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek zou zijn gebleken dat meerdere 380 kV-verbindingen in een mast inhangen niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zouden leiden tot te grote nettechnische risico's.

Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus – conform de NOVI – een vier circuits verbinding van 380 kV tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met de bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd. Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

4. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. Het Rijk maakt in dit programma op strategisch beleidsniveau keuzes.

In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met

andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de 'Novi', pagina 93, wordt hierover verder aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur worden gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking: onderstreping door ondergetekende),

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de totale planvorming is immers de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

5. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6 Barro. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen.

In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen. Zoals blijkt uit het Barro is de

voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 – waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder verder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

Abbeelding 1: kaart bijlage 5 waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro

6. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt.

Inconsistent en onnavolgbaar worden verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten. In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Het milieuaspect 'Ruimtebeslag', waaronder de passage van agrarische functies door het hoogspanningstracé, wordt kennelijk als 'niet onderscheidend' aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van

deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er een verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt op pagina 260 vervolgens aangegeven dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA heeft een sneeuwbaaleffect. In deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend zijn. De reden die wordt gegeven is dat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent aan de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding op agrarische percelen is echter dat betreffende situering permanente effecten heeft. Effecten welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook zijn te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het vornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect 'ruimtebeslag' zou als een belangrijke afwegingfactor moeten gelden voor de bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

7. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

8. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

9. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Het plan voorziet in de mogelijkheid om werkterreinen en werkwegen aan te leggen binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften). Dit kan op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

Verder is eerder aangegeven aan cliënten dat zijn op hun percelen geen 'last' zullen krijgen van zwaar materieel, en er geen toegangsweg en/of terrein wordt aangelegd. Gezien de planregels is dit echter niet zodanig verankerd. Cliënten moeten in weerwil van hetgeen hen is medegedeeld dus nu rekening houden met de aanleg van een toegangsweg, en dus de omstandigheid dat zwaar materieel gebruik zal maken van deze weg/terrein.

10. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Cliënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt immers te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing van traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid een status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting zoeken bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

11. Gevoelige bestemming

Cliënten stellen dat het begrip 'gevoelige bestemming' te rechtsonzeker is en uit wordt gegaan van een te beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Het begrip 'gevoelige bestemming' is gedefinieerd, echter wordt niet concreet aangegeven op welk beleidsadvies wordt bedoeld.

Cliënten vermoeden dat het uit 2005 wordt bedoeld. Echter de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat cliënten vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal of loods, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

12. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

³ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RV5:2008:BG8312

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen Jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;

3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. *de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij

men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Ook in het geval cliënten geen mast krijgen – hetgeen voor cliënten onduidelijk is vooralsnog – mogen zij niks op de dubbelbestemming; In de huidige plansituatie mogen cliënten tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen en overige teeltondersteunende voorzieningen plaatsen op een percelen. In de nieuwe voorliggende situatie is dit dus uitgesloten.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;*
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;*
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;*
- d. dieploegen;*
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;*
- f. het verrichten van grandroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;*
- g. het uitvoeren van grandbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;*
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;*
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;*
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;*
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.*

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid

13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding. Dit maakt dat het onnodig is om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat de noodzaak ontbreekt voor een aantal werkzaamheden om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

16. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten, en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van machinale werkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet. Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van meerdere hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

17. Onuitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Clënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatie-niveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat

locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

20. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen, terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

advocaat

BIJLAGE 1

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp inpassingsplan en informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In dezelfde periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerp inpassingsplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé

- ↳ Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp-inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heeft het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162;
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudenbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- ↳ Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp-inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Breda, 26 januari 2022

Aangetekend
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Sophiastraat 24
4811 EL Breda
Postbus/PO BOX 3404
4800 DK Breda

Advocaat

E

W www.rassers.nl

T

M

Per e-mail: [REDACTED]

Inzake: Mark/380-kV Oost

Onze ref.: 20210528/MW/MVB

Uw ref.: zienswijze ontwerp inpassingsplan "Zuid-West 380 kV Oost"

Excellenties,

Namens mijn cliënte, **Betonmortelcentrale De Mark B.V.**, gevestigd te (4751 SC) Oud-Gastel aan de St. Antoinedijk 7, maak ik hierbij een zienswijze kenbaar tegen het ontwerp inpassingsplan "Zuid-West 380 kV Oost".

Blijkens de publicatie in de Staatscourant (nr. 49684, **productie 1**) ligt het ontwerp inpassingsplan van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 ter inzage. Binnen deze periode kan een zienswijze worden ingediend tegen het ontwerp inpassingsplan.

Middels dit schrijven maakt cliënte graag van die gelegenheid gebruik. Cliënte merkt op voorhand op dat zij zich in haar zienswijze vooralsnog zal beperken tot haar belangrijkste bezwaren tegen het ontwerp inpassingsplan. Zij behoudt zich evenwel nadrukkelijk het recht voor om in beroep nieuwe en aanvullende gronden aan te voeren, met name ook locatie-overstijgende gronden.

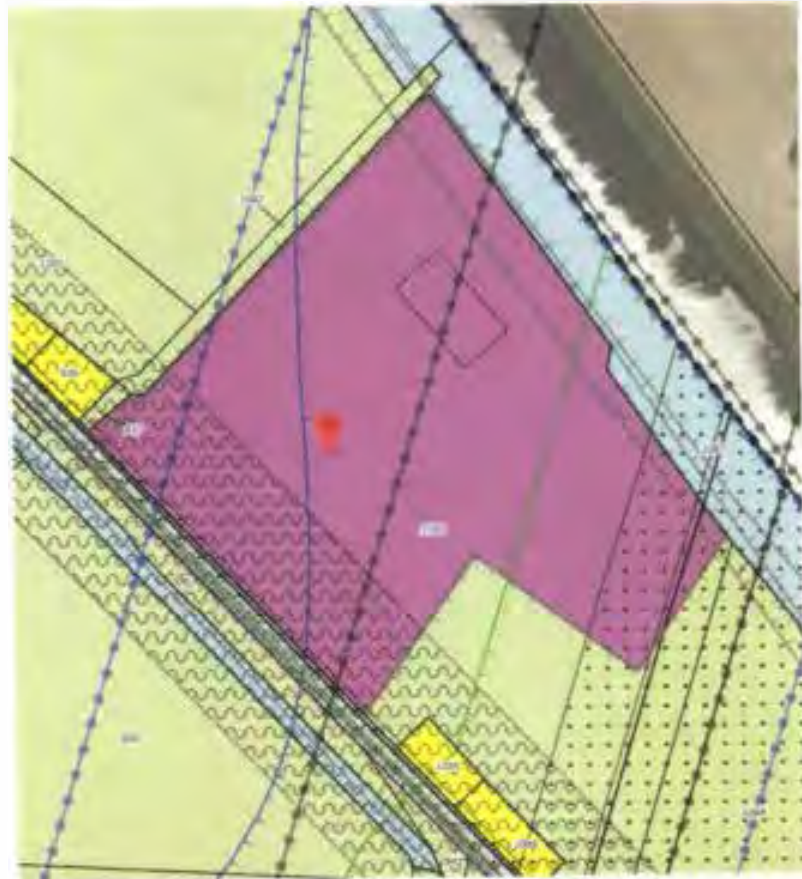
I. Inleiding – bestaande situatie

Cliënte exploiteert aan de St. Antoinedijk 7 te Oud Gastel sedert eind jaren '50 van de vorige eeuw een betonmortelcentrale. Deze betonmortelcentrale is gelegen op de gronden kadastraal bekend gemeente Oud en Nieuw Gastel, sectie G, nummer 1083, groot 31.155 m². Cliënte is eigenaresse van deze gronden. De betonmortelcentrale is

Pagina : 2
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

positief bestemd en (verplicht) gelegen op een gezoneerd industrieterrein:

Op grond van het vigerende bestemmingsplan geldt voor de betonmortelcentrale een maximum bouw- en goothoogte van 30 meter. De reeds aanwezige bebouwing heeft deze hoogte. Voor het uitvoeren van onderhoudstaken dient ten behoeve van deze bebouwing gebruik te worden gemaakt van telescoopkranen, die ver boven deze 30 meter uitsteken. In geval van nieuwbouw, onder andere bij de toepassing van een elevator, is een vrije hoogte van tenminste 70 meter vereist.

Bovendien is de betonmortelcentrale gelegen aan (vaar)water (De Dintel) en in de directe nabijheid van (op- en afritten van) rijksweg A17. Ligging aan (vaar)water is essentieel voor de toelevering van grondstoffen (zand en grind). Schepen meren daarvoor aan aan de

Pagina : 3
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

loskade van cliënte. Ligging nabij rijksweg A17 is essentieel voor de afvoer per as van betonmortel:

Gezoneerde watergebonden industrieterreinen, gelegen nabij rijkswegen, zijn schaars. Deze betonmortelcentrale is qua ligging van strategisch belang. Behoud en vernieuwing van deze betonmortelcentrale heeft voor cliënte de hoogste prioriteit.

Pagina : 4
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

ii. Inleiding – beoogde situatie

Blijkens het ontwerpingsplan wordt aan de gronden van cliënte de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding 380 kV' toegekend met als maatvoering een maximum bouwhoogte van 80 meter:

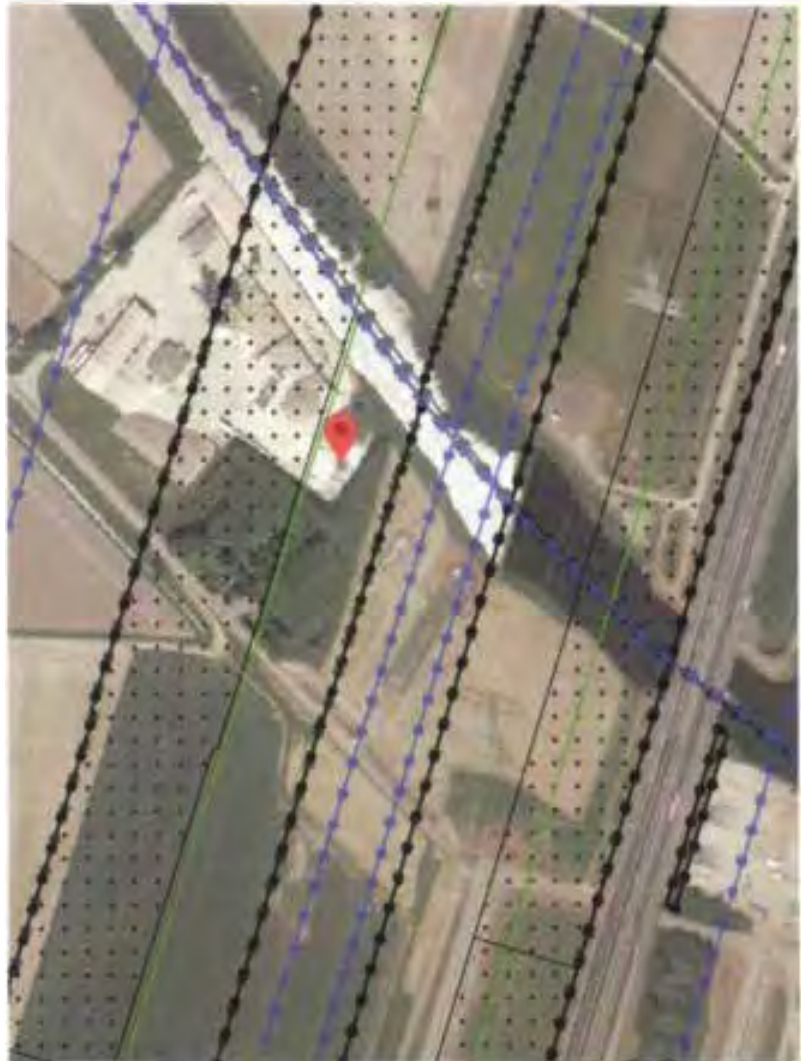

Verder is aan (een deel van) haar perceel de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - hoogspanningsverbinding te vervallen' toegekend (tussen de groene lijnen):

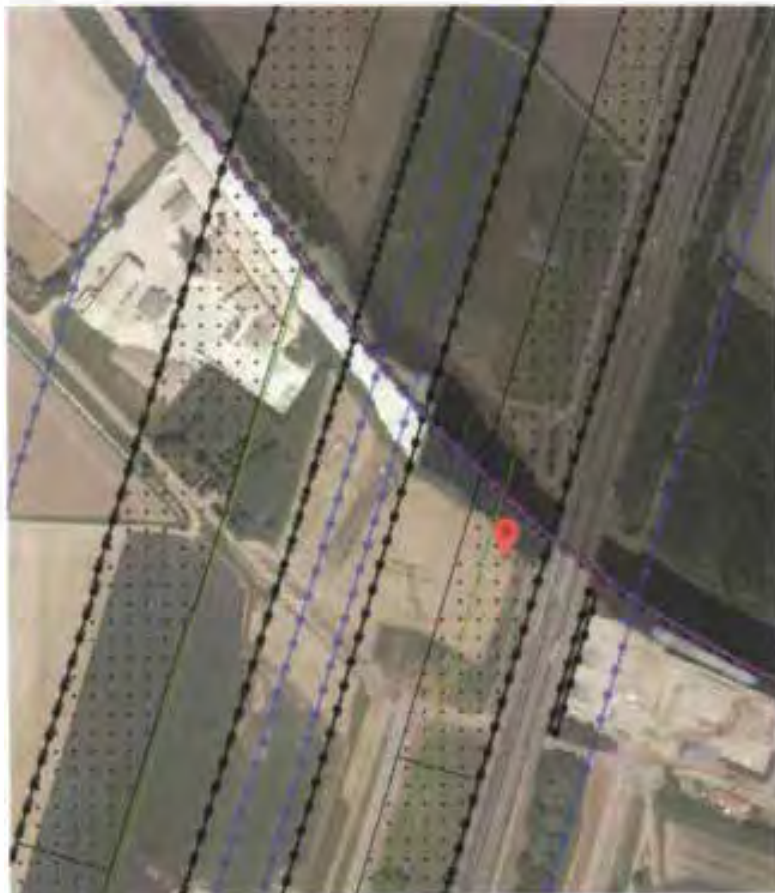
Pagina : 5
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-kV Oost

Parallel aan rijksweg A17 is de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding 150 – 380 kV' toegekend aan de daar gelegen gronden met een maatvoering 'maximum bouwhoogte: 70 m';

Pagina 6
Datum 26 januari 2022
Inzake Mark/380-KV Oost

De totstandkoming van het voorkeursalternatief voor het uitwerkingsgebied, waarin de betonmortelcentrale van cliënte is gelegen, wordt beschreven in par. 3.11.7 van (de toelichting bij) het ontwerp inpassingsplan:

Pagina : 7
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

4.3.2 **Inpassingsplan (aanleg) 380 kV-verbinding**

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

In par. 4.3.2 wordt het tracé onderbouwd en beschreven:

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

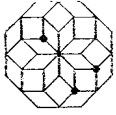
De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

De aanleg is het tracé tussen twee 380 kV-verbindingen, namelijk de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding) en de 380 kV-verbinding 380/150 kV-verbinding (380/150 kV-verbinding).

Clïente vreest dat (de aanleg van) dit tracé - een dubbele 380 kV-verbinding met een gecombineerde 150 kV-verbinding - om meerdere redenen haar bedrijfsvoering onmogelijk gemaakt. De exploitatie van een betonmortelcentrale op dit perceel is met dit inpassingsplan niet langer mogelijk.

Zij is van mening dat met haar belangen in het ontwerp inpassingsplan geen dan wel onvoldoende rekening is gehouden. Zij acht het ontwerp inpassingsplan om die reden in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Pagina : 8
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

III. Zienswijze

Nut en noodzaak

Cliënte plaatst als eerste vraagtekens bij 'nut en noodzaak'.

Aanvankelijk was sprake van één project: een nieuwe 380 kV-verbinding tussen Borssele en de landelijke ring bij Tilburg: Zuid-West 380 kV (ZW380). Dit project is opgeknipt in vier delen, die ieder hun eigen besluitvormingsprocedure (hebben) doorlopen. Voor ieder plan is of wordt een apart inpassingsplan vastgesteld:

1. Hoogspanningsstation Rilland (8 oktober 2015);
2. Hoogspanningsverbinding Zuid West 380 kV West (17 oktober 2018);
3. Hoogspanningsstation Tilburg;
4. Hoogspanningsverbinding Zuid West 380 kV Oost.

Hoewel -naar gesteld- deze plannen samenhang hebben, dient 'nut en noodzaak' van ieder plan zelfstandig te zijn onderbouwd en vast te staan.

Nut en noodzaak van het plan Zuid West 380 kV West is door de ABRv5 beoordeeld en voldoende gemotiveerd geacht.¹ Met dit plan is het knelpunt in het net tussen Borssele en Rilland opgelost.

Nut en noodzaak van het plan Zuid West 380 kV West lijken echter niet op te gaan voor het (ontwerp)plan Zuid West 380 kV Oost. Afgezien van het feit dat de hoeveelheid te transporteren elektriciteit in het ontwerpbesluit niet overeenkomt met de hoeveelheid genoemd in het besluit Zuid West 380 kV West, lijkt een uitbreiding van het 380 kV-net tussen Rilland en Geertruidenberg dan wel Tilburg enkel ingegeven door onderhoudsoverwegingen. Niet onderzocht is evenwel of onderhoud op een andere manier kan worden uitgevoerd zonder uitbreiding van het 380 kV-netwerk. Bijvoorbeeld middels tijdelijke verbindingen. Die worden nu ook aangelegd om de nieuwe 380 kV-verbinding te bouwen op de huidige locatie van de bestaande 380 kV-verbinding (zie par. 4.8). Zelfs indien het bestaande 150 kV-net overbelast zou raken, hetgeen verder niet wordt onderbouwd, dan nog valt niet in te zien waarom onderhoud, welk onderhoud overigens?, niet op een andere en minder ingrijpende wijze zou kunnen plaatsvinden.

---

¹ ECLI:NL:RVS:2018:2672, r.o. 12.

Pagina : 9
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

Miskend wordt bovendien dat de aanleg van hoogspanningsverbindingen als deze geschiedt om dwingende redenen van groot openbaar belang (artikel 6.11 Pkb SEV III). Niet gebleken is van dwingende redenen van groot openbaar belang.

Cliënte acht het nut en de noodzaak van dit besluit dan ook onvoldoende aangetoond.

Milieueffectrapportage

Als tweede plaatst cliënte vraagtekens bij de gevoerde MER-procedure. Omdat de inpassingsplannen -naar eigen zeggen- samenhang vertonen, moet het opknippen van het project c.q. tracé in vier verschillende delen en vier verschillende besluiten in strijd met de Richtlijn MER, de Wet milieubeheer, het besluit mer en de Wet natuurbescherming worden geacht. Het project dient in zijn geheel beoordeeld te worden. Met het opknippen hiervan in vier verschillende delen is hier geen sprake van.

Zoals volgt uit vaste jurisprudentie van de ABRvS geldt dat voor de beoordeling van de m.e.r.(-beoordelings)plicht de ontwikkeling integraal beoordeeld dient te worden.² Achtergrond hiervan is dat de keuzen die worden gemaakt in een eerste project gevolgen kunnen hebben voor het volgende project. Er dient sprake te zijn van een integrale beoordeling van de mogelijke nadelige gevolgen van een ontwikkeling. De omstandigheid dat over twee projecten al besluitvorming heeft plaatsgevonden, doet aan het vorenstaande niet af.

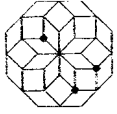
Masttype

In de derde plaats vraagt cliënte zich af waarom is gekozen voor een nieuwe vakwerkmast, de zogeheten Moldaumast. Uitgangspunt was immers de 'wintrackmast'. Wintrackmasten hebben een beperkter ruimtebeslag en daarmee ook een beperktere magneetveldzone.

De keuze voor de Moldaumast wordt in par. 3.11.1 en 4.6 van de toelichting bij het ontwerpbesluit niet dan wel onvoldoende gemotiveerd. Er is zelfs een extra gevoelige bestemming bijgekomen

---

² ABRvS 5 november 2003, ECLI:NL:RVS:2003:AN7220. Zie voorts ABRvS 29 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1333, JM 2015/86, met noot A. Wagenmakers.

Pagina : 10
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

door de keuze voor deze mast, hoewel als uitgangspunt heeft te gelden dat dit voorkomen had moeten worden. De keuze voor dit masttype moet dus in strijd met de gehanteerde uitgangspunten worden geacht.

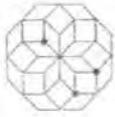
Magneetveldzones

Als vierde merkt cliënte op dat het haar niet duidelijk is waar op haar perceel (de) magneetveldzones zijn gelegen en wat de omvang (breedte en hoogte) en oppervlakte hiervan is. Niet duidelijk is waarom er voor gekozen is om de magneetveldzones niet alsnog op de verbeelding op te nemen. Opneming op de verbeelding zou de rechtszekerheid ten goede komen.

Gesteld wordt dat de specifieke magneetveldberekeningen behorende bij dit plan zijn uitgevoerd conform versie 4.1 van de Handreiking RIVM (toelichting, pag. 75 van 166 en 80 van 166). Cliënte heeft deze berekeningen voor haar perceel niet kunnen achterhalen. Zij houdt het er voornamelijk voor dat deze berekeningen niet zijn gemaakt voor haar locatie en situatie. Cliënte vraagt zich bovendien af waarom niet wordt gewacht c.q. voorgesorteerd op het nieuwe in ontwikkeling zijnde voorzorgbeleid (toelichting, pag. 75 van 166). Het komt haar voor dat bij de vaststelling van dit plan rekening dient te worden gehouden met de meest recente en actuele inzichten op het gebied van risico's rondom magneetveldzones.

Onduidelijk is ook welk effect deze magneetveldzones hebben op haar bedrijfsvoering. De gevolgen hiervan zijn niet in kaart gebracht. Cliënte heeft nimmer duidelijk antwoord gekregen op de vragen die zij hierover gesteld heeft (zie haar brief aan beide ministers van 2 december 2021, **productie 2**). En welk effect hebben de magneetveldzones op haar werknemers, in het bijzonder indien deze op 40 meter hoogte onderhoud verrichten aan de betonmortelcentrale?! Deze vragen klemmen te meer, nu ter hoogte van het perceel van cliënte een dubbel tracé komt te liggen met twee 380 kV-verbindingen en één 150 kV-verbinding. Cumulatie van magneetveldzones zal ongetwijfeld tot aanvullende belemmeringen/beperkingen voor cliënte leiden.

Op het effect van (de) magneetveldzones op de bouw- en gebruiksmogelijkheden van haar gronden zal cliënte nader ingaan bij haar bespreking van de planregels.

Pagina : 11
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

Rijksbeleid

- Barro

Het ontwerpinstallatieplan moet in strijd met het Barro worden geacht.

Op grond van artikel 2.8.6 Barro worden als hoogspanningsverbindingen aangewezen de op de kaarten in bijlage 5 aangeduide tracés:

r. Borssele – Kreekrak – Geertruidenberg;

De verbinding Rilland – Tilburg is niet als zodanig aangewezen.

Artikel 2.8.7 Barro bepaalt dat een bestemmingsplan geen ander tracé van de hoogspanningsverbinding aanwijst.

- SEV III

Het ontwerpbesluit moet eveneens in strijd met het SEV III worden geacht.

Op grond van artikel 6.1 van de Pkb SEV III staan bestaande en mogelijke nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer in tabel 2. Tabel 2 bevat echter enkel de lijn:

18 *Borssele – Kreekrak – Geertruidenberg* 380 kV

19 *Borssele – Geertruidenberg (g)* 380 kV

(g) De verbindingen 19a en 19b zijn elkaars alternatief en sluiten elkaar uit.

De lijn Rilland – Tilburg staat niet in tabel 2.

Op grond van artikel 6.3 van deze Pkb kan de aanleg van een hoogspanningsverbinding van 220 kV en meer op een niet in tabel 2 of in paragraaf 6.2 van het SEV III opgenomen traject alleen aan de orde zijn in uitzonderlijke gevallen en met toepassing van de rijkscoördinatieprocedure (de procedure als bedoeld in artikel 3.35 Wro). Gesteld noch gebleken is dat van een uitzonderlijk geval sprake is.

Artikel 6.4 biedt geen uitkomst, omdat Tilburg niet is aangewezen als vestigingsplaats in tabel 1.

Voor zover het SEV III wel een grondslag mocht bieden voor het ontwerpinstallatieplan, dan meent cliënte dat in dit ontwerp onvoldoende uitvoering is gegeven aan c.q. rekening is gehouden met de artikelen 6.7 – 6.10.

Pagina : 12
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

Cliënte is van mening dat in het ontwerpinpassingsplan onvoldoende integraal is afgewogen:

- ondergrondse aanleg, met name voor kortere trajecten (artikel 6.7);
- combinatie met bestaande 380 kV-verbindingen op één mast (artikel 6.8 onder a);
- bundeling met bestaande verbindingen (artikel 6.8 onder b);
- compensatie door bestaande bovengrondse verbindingen met een spanning van 110 kV of 150 kV ondergronds aan te leggen (artikel 6.9);
- het vigerende voorzorgsbeleid voor gezondheidsaspecten van elektromagnetische velden;
- dwingende redenen van groot openbaar belang (artikel 6.11).

Zij zal hier nog nader op ingaan bij de bespreking van de (dubbel)bestemmingen op haar perceel en aan die van percelen in de directe nabijheid.

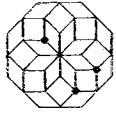
Verbeelding - planregels

Aan de gronden van cliënte wordt met het ontwerpinpassingsplan de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding 380 kV' toegekend met als maatvoering een maximum bouwhoogte van 80 meter. Het is cliënte niet duidelijk hoe deze dubbelbestemming tot stand is gekomen. Meer in het bijzonder is cliënte niet duidelijk hoe (de breedte van) deze bestemming is bepaald. Blijkbaar omvat deze 'strook' de gronden die benodigd zijn voor de hoogspanningsverbinding en de strook grond aan weerszijden daarvan, benodigd voor beheer en onderhoud (de zogeheten 'zakelijk rechtstrook'). Iedere onderbouwing van het ruimtebeslag van deze 'strook' ontbreekt echter.

De (bredere) magneetveldzone maakt blijkbaar geen deel uit van de strook met dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding 380 kV' (toelichting, pag. 112 van 166). Waar is de magneetveldzone dan precies gelegen? Deze zone belemmert cliënte in haar bedrijfsvoering. Zij heeft er dus op z'n minst recht op om te weten waar deze zone precies ligt.

Cliënte vraagt zich tevens af waarom de maximum bouwhoogte voor masten is bepaald op een hoogte van 80 meter. Op welke hoogte komen

Pagina : 13
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

de draden dan te hangen? Meer in het bijzonder: op welke hoogte boven haar perceel, bedrijfsbebouwing en betonmortelcentrale komen de draden precies te hangen? Dat is voor cliënte van groot belang, omdat de betonmortelcentrale 30 meter hoog is, en voor onderhoud met telescoopkranen een hoogte van 40 meter is benodigd. Bij vernieuwing en/of uitbreiding is een vrije hoogte van 70 meter vereist. En hoe is het gesteld met de gezondheid van werknemers of opdrachtnemers, indien op 40 meter hoogte onderhoud aan de betonmortelcentrale wordt uitgevoerd? Aan hoeveel microtesla worden deze mensen dan blootgesteld? Is dat verantwoord vanuit gezondheidsoverwegingen?

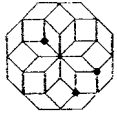
Op de gronden met deze dubbelbestemming bevindt zich de betonmortelcentrale, evenals (kantoor- en) bedrijfsbebouwing. Cliënte vraagt zich af waarom deze dubbelbestemming op haar perceel moet worden gelegd. Nut en noodzaak hiervoor ontbreken.

Voor dit deel van het tracé zijn verschillende betere alternatieven voor handen:

- ondergrondse aanleg, al dan niet in de ter plaatse gelegen buisleidingenstraat;
- combinatie met de bestaande 380 kV-verbinding op de reeds bestaande mast tezamen met de ondergrondse aanleg van de bestaande 150 kV-verbinding (al dan niet in de buisleidingenstaat);
- strakkere bundeling met de nieuwe verbinding en de bestaande infrastructuur (rijksweg A17), onder ander door herbouw op de locatie van de bestaande 380 kV-verbinding.

Met deze alternatieven behoeft de dubbelbestemming niet op het perceel van cliënte te rusten, en ondervindt cliënte geen overlast van deze bestemming én de magneetveldzone. Een zone, die (nog) niet is vastgesteld, en waarvan de gevolgen cliënte op dit moment (nog) volstrekt onduidelijk zijn. Een zone die bovendien niet is vastgelegd op de verbeelding!

Cliënte acht dit in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel. Zij heeft er recht op te weten waar de magneetveldzone precies komt te liggen en welke consequenties deze zone heeft voor de exploitatie van haar betonmortelcentrale alsmede de vernieuwing hiervan. Dat geldt ook voor de gekozen maatvoering 'maximum bouwhoogte: 80 m'.

Pagina : 14
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

Cliënte acht dit bovendien niet in lijn met het voorzorgsbeginsel. Waarom wordt in dit verband niet gewacht c.q. voorgesorteerd op het nieuwe in ontwikkeling zijnde voorzorgbeleid (toelichting, pag. 75 van 166)?

Ander voordeel van de aangedragen alternatieven is dat De Dintel niet met (extra) masten van 80 meter hoogte behoeft te worden gekruist. Dat leidt tot minder aantasting c.q. doorsnijding van het landschap. Bijkomend voordeel is dat de loskade bij het perceel van cliënte bruikbaar blijft. Met het huidige ontwerpplan wordt de loskade van cliënte in zijn geheel onbruikbaar. Op basis van het Binnenvaartpolitiereglement mogen immers geen ligplaatsen onder hoogspanningslijnen worden ingenomen. Daarmee staat feitelijk het voortbestaan van de betonmortelcentrale op het spel.

In combinatie met artikel 9.2, aanhef en onder c, van de planregels belemmert deze dubbelbestemming de vernieuwing en uitbreiding van de betonmortelcentrale van cliënte. Voor de andere (enkel)bestemming mag immers enkel worden gebouwd indien sprake is van vervanging, vernieuwing of verandering van een bestand bouwwerk, waarbij de oppervlakte en hoogte niet mag worden vergroot en gebruik gemaakt wordt van de bestaande fundering.

De afwijkingsbevoegdheid van artikel 9.3 biedt in dit verband geen soelaas, omdat deze regel in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel. Wat zijn immers 'de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding', en hoe onafhankelijk en objectief is het advies van de leidingbeheerder? Dat geldt ook voor artikel 9.4 van de planregels. Dit verbod is enkel relevant indien deze werken en/of werkzaamheden in de nabijheid van een mast worden verricht. Een dergelijke beperking ontbreekt echter in dit artikel, waardoor deze bepalingen onnodig belastend zijn voor cliënte.

Ook de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - hoogspanningsverbinding te vervallen' belemmert cliënte in haar bedrijfsvoering. Op grond van artikel 13.2 van de planregels komt de onderliggende dubbelbestemming of aanduiding ten behoeve van een bovengrondse 150kV- en 380 kV-hoogspanningsverbinding met bijbehorende voorzieningen, anders dan een dubbelbestemming uit dit inpassingsplan, pas te vervallen vanaf het

Pagina : 15
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

moment dat de hoogspanningsverbinding als bedoeld in artikel 9 in gebruik is genomen. Deze regel is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel. Het is immers onduidelijk wanneer de hoogspanningsverbinding als bedoeld in artikel 9 in gebruik wordt genomen. Dat kan nog wel even op zich laten wachten, waardoor het moment van verval onzeker is. Bovendien lijkt dit moment nog afhankelijk van een nadere (feitelijke?) handeling. Zie par. 7.4 van de toelichting bij het ontwerpplan.

Cliënte verzoekt nadrukkelijk om de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding 380 kV' niet aan haar perceel toe te kennen. Met deze bestemming wordt de exploitatie én vernieuwing van de betonmortelcentrale feitelijk onmogelijk gemaakt. De vraag is ook of de schade die dit tot gevolg heeft, in de integrale overwegingen is betrokken.

Externe veiligheid

In par. 6.8 van de toelichting bij het ontwerpplan wordt ingegaan op veiligheid, kabels en leidingen, in het bijzonder op externe veiligheid.

Cliënte vraagt zich af of dit aspect is beoordeeld in relatie tot haar bedrijfsactiviteiten en haar loskade. Alle vervoersbewegingen van en naar de betonmortelcentrale, zowel per as als per schip, zullen in dit verband ook in ogenschouw genomen moeten worden.

Landschapsplan

Cliënte stelt zich op het standpunt dat het Landschapsplan geen enkele bijdrage levert aan de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de 380 kV-verbinding. Het Landschapsplan is onvoldoende concreet en daarmee wordt onvoldoende rekening gehouden met de bedrijfsbelangen van cliënte. In het Landschapsplan zijn ten onrechte geen specifieke maatregelen opgenomen ter hoogte van het bedrijf van cliënte. Cliënte wordt op geen enkele wijze gecompenseerd voor het feit dat een hoogspanningsverbinding over haar bedrijf komt te liggen. Het Landschapsplan is bovendien, omdat het zo algemeen is, op geen enkele wijze handhaafbaar.

Pagina : 16
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Mark/380-KV Oost

IV. Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoekt Betonmortelcentrale De Mark B.V. de Ministers om haar zienswijze gegrond te verklaren en het ontwerp inpassingsplan "Zuid-West 380 kV Oost" aan te passen, in die zin dat haar perceel gevrijwaard blijft van dubbelbestemmingen 'Leiding – Hoogspanningsverbinding 380 kV' en bijbehorende magneetveldzones.

Namens Betonmortelcentrale De Mark B.V. behoud ik mij het recht voor om deze zienswijze zowel mondeling als schriftelijk nader aan te vullen en/of uit te breiden.

Deze zienswijze wordt u zowel per aangetekende post, gewone post als per e-mail toegezonden.

Met vriendelijke groet,

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp inpassingsplan en informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In dezelfde periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerp inpassingsplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: magnetevelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudenbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer: 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Willt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 69 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve Inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve Inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>.

Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 69 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

RASSERS

ADVOCATEN

Breda, 2 december 2021

AANGETEKEND
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. de Minister van Economische Zaken en
Klimaat en de Minister van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties
 Directoraat-generaal Klimaat en Energie
 Directie Warmte en Ondergrond
 Postbus 20401
 2500 EK DEN HAAG

Sophiastraat 24
 4811 EL Breda
 Postbus/PO BOX 3404
 4800 DK Breda

Per fax: [REDACTED]
 Per mail: [REDACTED];
 secretariaatwarmte&ondergrond@minezk.nl

Inzake: De Mark/380 kV Oost
 Onze ref.: 20210528/MW

[REDACTED]
 Advocaat
 E [REDACTED]
 W www.rassers.nl
 T [REDACTED]
 M [REDACTED]

Excellenties,

De besloten vennootschap Betonmortelcentrale De Mark B.V., gevestigd te 4751 SC Oud Gastel aan de St. Antoinedijk 7, heeft mij verzocht haar belangen te behartigen.

Cliënte exploiteert aan de St. Antoinedijk 7 te Oud Gastel sedert eind jaren '50 van de vorige eeuw een betoncentrale. Deze betoncentrale is gevestigd op een gezoneerd industrieterrein. Bovendien is het gelegen aan (vaar)water en in de directe nabijheid van (op- en afritten van) rijksweg A17. Gezoneerde watergebonden industrieterreinen, gelegen aan rijkswegen, zijn schaars. Deze betoncentrale is qua ligging van strategisch belang. Behoud en vernieuwing van deze betoncentrale heeft voor cliënte prioriteit, en dient derhalve als uitgangspunt te gelden.

Cliënte heeft kennis genomen van het (voorlopige) tracé voor een nieuwe hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland – Tilburg. Hiervoor worden momenteel twee (rijks)inpassingsplannen voorbereid.

Met TenneT heeft cliënte inmiddels meerdere gesprekken gevoerd over de ligging van het tracé en de gevolgen hiervan voor haar locatie en haar bedrijfsvoering. Hoewel TenneT cliënte reeds meermaals, laatstelijk tijdens een gesprek op 28 oktober jl., heeft verzekerd dat (het tracé van) de hoogspanningsverbinding niet tot beperkingen in haar bedrijfsvoering en tot beperkingen in haar uitbreidings- c.q. vernieuwingsplannen zal leiden, heeft cliënte hier tot op heden, ondanks diverse daartoe strekkende verzoeken, geen schriftelijke bevestiging van ontvangen.

2484337

Wij verrichten onze diensten uitsluitend op basis van een aan de naamloze vennootschap RASSERS N.V. te Breda verstrekte opdracht en onder toepasselijkheid van onze Algemene Voorwaarden voor de Rechtspraktijk. Deze voorwaarden zijn onder meer te raadplegen op onze website: www.rassers.nl/nl/algemene-voorwaarden.

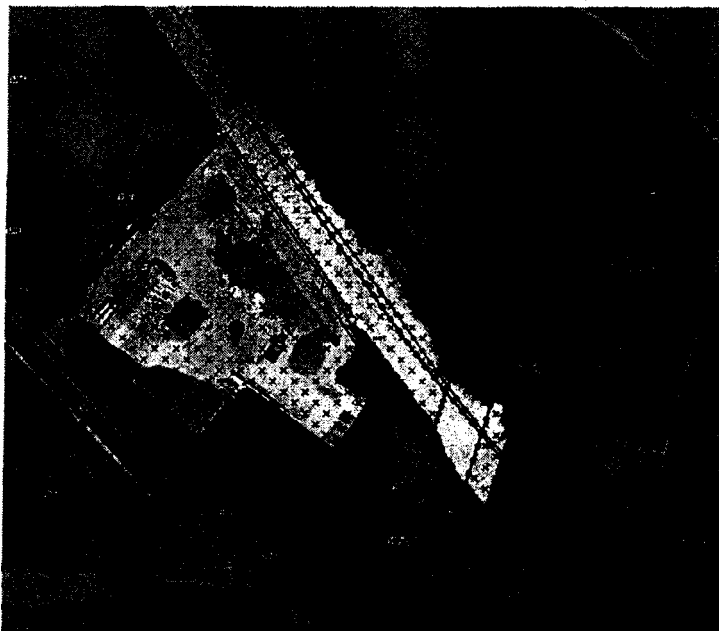
RASSERS

ADVOCATEN

Pagina : 2
 Datum : 2 december 2021
 Inzake : De Mark/380 kV Oost

Gelet op het uitblijven van een schriftelijke bevestiging hiervan, en een aantal mededelingen tijdens het laatste gesprek op 28 oktober jl., dat cliënte enigszins zorgen baart, ziet cliënte zich nu genoodzaakt om zich rechtstreeks tot u te wenden.

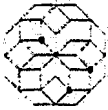
Blijkens het laatste voorbereidingsbesluit Zuid-West 380 kV Oost (Rilland – Tilburg) werpt het tracé van de hoogspanningsverbinding reeds zijn schaduw vooruit. Cliënte ondervindt nu reeds de gevolgen van het toekomstige tracé. Het werkingsgebied van dit besluit omvat immers het volledige terrein van cliënte:

Dit voorbereidingsbesluit belemmert cliënte reeds in haar (actuele) plannen tot vernieuwing van haar betoncentrale.

Uit informatie van TenneT blijkt dat het tracé over het bedrijfsterrein van cliënte, alsmede over de (afmeer)kade voor bevoorradingsschepen, zal lopen. De veiligheids- c.q. magneetveldzone zal nog verder over het bedrijfsterrein van cliënte, en zelfs direct over de betoncentrale, komen te liggen. Ook de (afmeer)kade voor bevoorradingsschepen zal voor een groot gedeelte binnen deze zone komen te liggen:

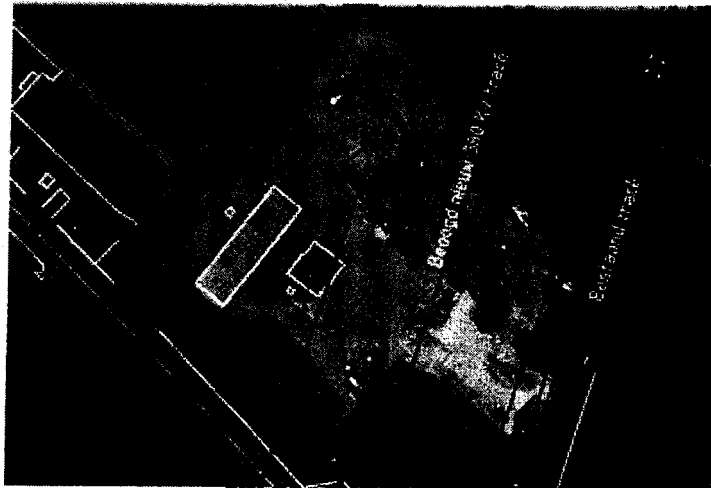

RASSERS

ADVOCATEN

Pagina : 3
 Datum : 2 december 2021
 Inzake : De Mark/380 kV Oost

Zonder de precieze gevolgen van dit tracé en de daarbij behorende zones te kennen, kan cliënte zich niet neerleggen bij dan wel verenigen met (de ligging van) dit tracé. Zij behoudt zich dan ook nadrukkelijk het recht voor om tegen het ontwerp-inpassingsplan zienswijzen kenbaar te maken, en tegen het vastgestelde inpassingsplan beroep in te stellen.

Alvorens zich daarop te richten, zou cliënte eerst graag nader en gedocumenteerd door u geïnformeerd willen worden over de consequenties van het gekozen tracé.

Er voorsnog vanuit gaande dat het hiervoor weergegeven tracé en de daarbij behorende zones opgenomen zullen worden in het (ontwerp)inpassingsplan, zou cliënte graag van u schriftelijk antwoord ontvangen op de navolgende vragen:

1. heeft (het tracé van) de nieuwe hoogspanningsverbinding gevolgen voor (de bedrijfsvoering van) haar huidige betoncentrale?
2. zo ja, welke? En op welke wijze zijn deze gevolgen te mitigeren?
3. zo nee, waarom niet?
4. hebben de (veiligheids- en/of magneetveld)zones gevolgen voor (de bedrijfsvoering van) haar huidige betoncentrale?
5. zo ja, welke? En op welke wijze zijn deze gevolgen te mitigeren?
6. zo nee, waarom niet?
7. heeft (het tracé van) de nieuwe hoogspanningsverbinding gevolgen voor (het gebruik van) de (afmeer)kade voor (bevoorrading)schepen?
8. zo ja, welke? En op welke wijze zijn deze gevolgen te mitigeren?
9. zo nee, waarom niet?

RASSERS

ADVOCATEN

Pagina : 4
 Datum : 2 december 2021
 Inzake : De Mark/380 LV Oost

10. hebben de (veiligheids- en/of magneetveld)zones gevolgen voor (het gebruik van) de (afmeer)kade voor (bevoorradings)schepen?
11. zo ja, welke? En op welke wijze zijn deze gevolgen te mitigeren?
12. zo nee, waarom niet?
13. heeft (het tracé van) de nieuwe hoogspanningsverbinding gevolgen voor de (concrete) uitbreidings- c.q. vernieuwingsplannen van de huidige betoncentrale?
14. zo ja, welke? En op welke wijze zijn deze gevolgen te mitigeren?
15. zo nee, waarom niet?
16. hebben de (veiligheids- en/of magneetveld)zones gevolgen voor de (concrete) uitbreidings- c.q. vernieuwingsplannen van de huidige betoncentrale?
17. zo ja, welke? En op welke wijze zijn deze gevolgen te mitigeren?
18. zo nee, waarom niet?
19. indien (het tracé van) de nieuwe hoogspanningsverbinding en/of de (veiligheids- c.q. magneetveld)zones in de weg staan aan dan wel van invloed zijn op de (concrete) uitbreidings- c.q. vernieuwingsplannen van cliënte, bent u dan bereid om -in overleg met de lokale overheden- een wijziging van de gebruiks- en bouwmogelijkheden op grond van het vigerende bestemmingsplan mogelijk te maken, zodat buiten het tracé en de zones tot een uitbreiding c.q. vernieuwing van de betoncentrale kan worden gekomen?

Graag zie ik uw schriftelijke antwoorden op de hiervoor gestelde vragen binnen 14 dagen na dagtekening van deze brief tegemoet.

Cliënte verzoekt u bij de definitieve keuze van het tracé nadrukkelijk rekening te houden met haar (gerechtvaardigde) belangen. Mochten de belangen van cliënte (te veel) in het gedrang komen, en de gevolgen van het tracé ook niet op een bevredigende wijze gemitigeerd kunnen worden, dan verzoek ik u namens cliënte om de keuze voor dit tracé in heroverweging te nemen.

Een kopie van deze brief is verzonden aan het bestuur van de provincie Noord-Brabant, de gemeente Halderberge en de gemeente Roosendaal alsmede aan Tennet.

Om er zeker van te zijn dat deze brief u bereikt, zend ik u deze brief zowel per aangetekende post, per fax als per e-mail.

Met vriendelijke groeten,

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220045 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)(D)

Uw ref. :

Behandelaar :

E-mail direct :

Geachte heer/mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED], gevestigd aan [REDACTED] te [REDACTED]
- [REDACTED], wonend aan de [REDACTED] te [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

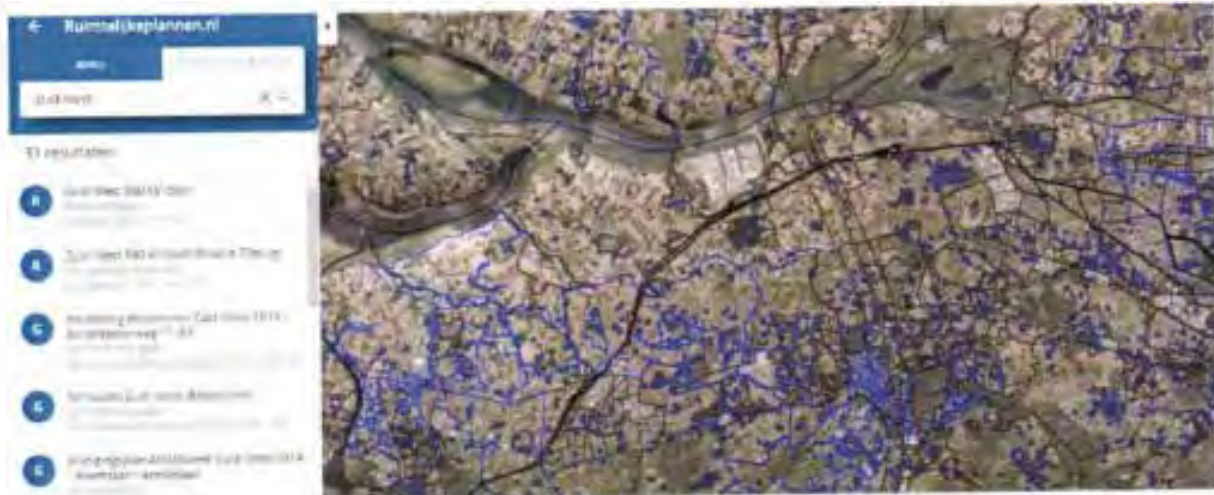
1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde

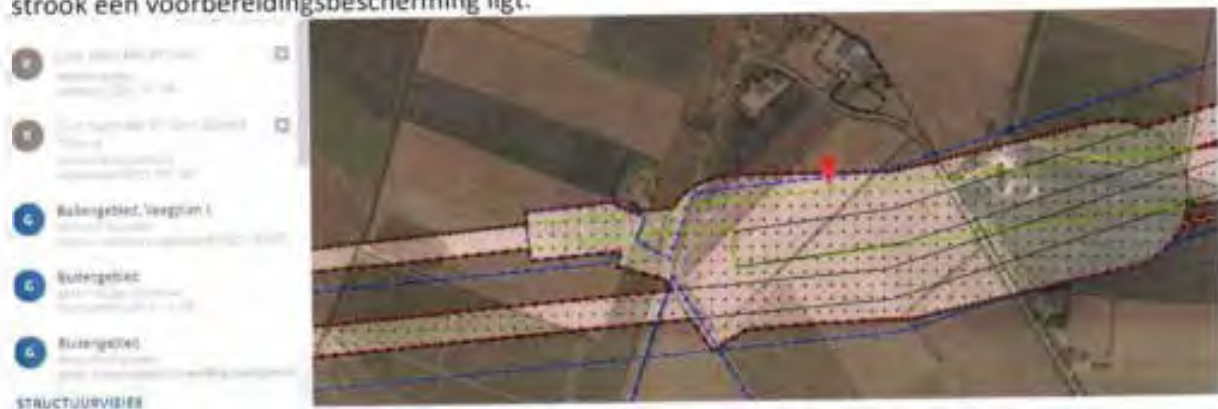
systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

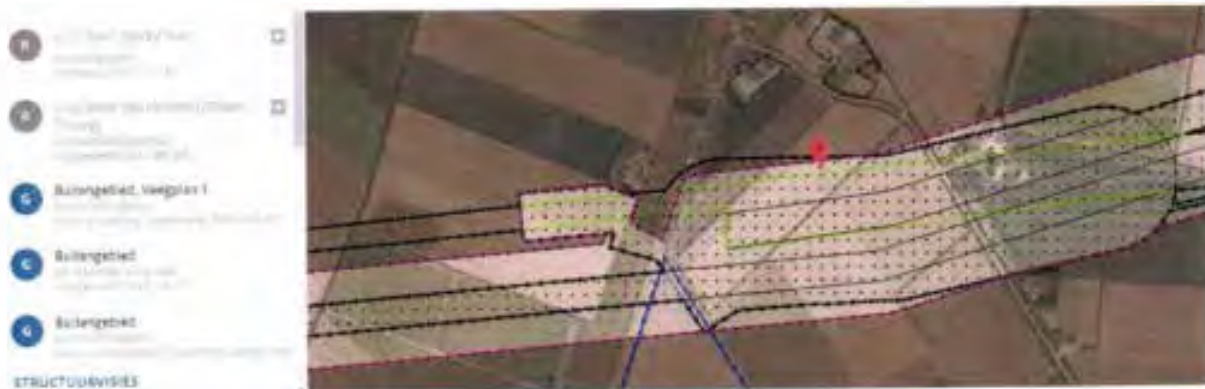
Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een andere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

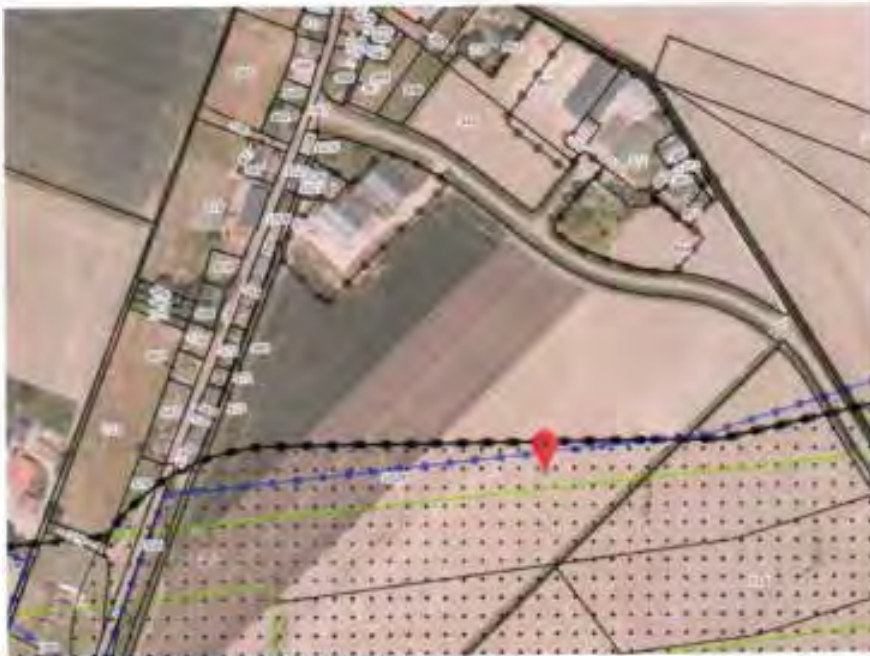
Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

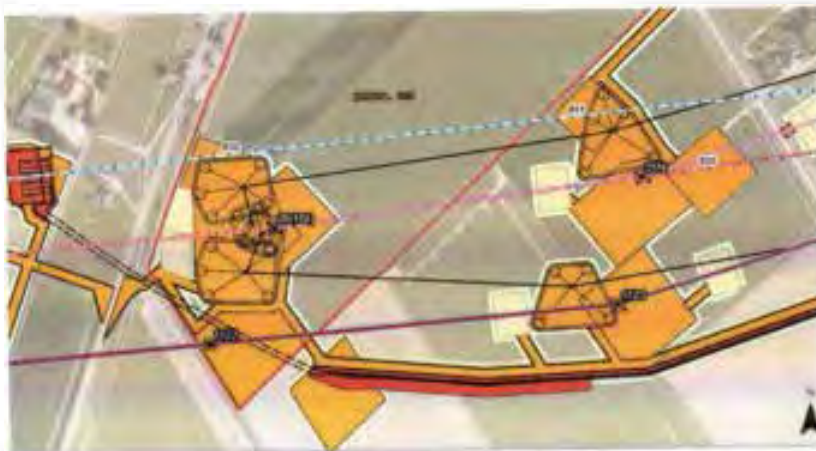
Mijn cliënten exploiteren een akkerbouwbedrijf en zijn onder meer eigenaar van een perceel aan [REDACTED] te [REDACTED] perceel [REDACTED]

Op dit perceel is voor een groot gedeelte het hoogspanningstracé gelegen. Cliënten zullen door de komst van dit hoogspanningstracé hinder en schade ondervinden.

Bouw- en onderhoudswerkzaamheden:

Cliënten verwachten forse hinder, overlast en daarmee schade voor de bouwwerkzaamheden en onderhoudswerkzaamheden als gevolg van het hoogspanningstracé. Tennet is voornemens bestaande masten te verplaatsen en nieuwe masten te projecten op de eigendommen van mijn cliënten. Cliënten vrezen jarenlang overlast van deze werkzaamheden. Bovendien zal door het plaatsen van de hoogspanningsmasten het drainagesysteem van cliënten schade worden toegebracht, hetgeen onontkoombaar is. Door de bouwactiviteiten zal het drainagesysteem worden doorbroken, hetgeen schade oplevert voor het gehele eigendom van cliënten. Daar is ten onrechte geen rekening mee gehouden. Bovendien zullen ten tijde van de bouwactiviteiten de percelen van cliënten lastig bereikbaar zijn, hetgeen ook de bedrijfsactiviteiten van cliënten schaadt. Op onderstaande schets die cliënten van Tennet hebben ontvangen, die overigens geen onderdeel is van het ontwerp-inpassingsplan, is de impact van het plan op de gronden van cliënten goed te zien:

Hoogspanningsleidingen en hoogspanningsmasten

Door de komst van het tracé worden de eigendommen van cliënten ernstig belemmerd. Het nu ter inzage liggen inpassingsplan doorsnijdt twee percelen van cliënten. De percelen kunnen als gevolg van de te realiseren hoogspanningsmasten en hoogspanningsverbindingen niet meer optimaal gebruikt worden, en in ieder geval niet meer gebruikt worden conform het huidige vigerende bestemmingsplan. In het huidige vigerende bestemmingsplan bestaat er voor de landbouwpercelen op geen enkele manier hinder of restricties (zoals spuit-, beregening- en drainageactiviteiten) voor de uitvoering van hun bedrijf. Onderhoud en beregening van de percelen wordt door de plannen bemoeilijkt, zie hierna meer. Cliënten ondervinden als gevolg van het inpassingsplan forse schade waar zij met het vigerende bestemmingsplan geen rekening mee behoeven te houden.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1 Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Clënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3.46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de mileuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's,

waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenhedenredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van

ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt. Cliënten opteren voor aanpassing van het tracé opdat hun eigendommen niet worden geraakt door het hoogspanningsmasten en hoogspanningsleidingen.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden

¹ O.J. ABRV5 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneemt, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurigevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

13. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

³ ADRvS 24 december 2008, (r.o.) NL: RVS/2008/048717

14. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt*

en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;

- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als niet schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding:

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet

worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde

werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het Inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

20. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijker rol. Clënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en

bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

21. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke Inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

AANTEKENEN

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (5)

Uw ref. :

Behandelaar : [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED], gevestigd aan [REDACTED],
- [REDACTED], wonende aan [REDACTED] te [REDACTED],
bedrijfsvoerende als [REDACTED], gevestigd aan [REDACTED],
- [REDACTED], wonende aan [REDACTED],
bedrijfsvoerende als de [REDACTED], gevestigd aan Heijnoort [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de bijbehorende milieueffectrapportage aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Overlegging stukken

Cliënten overleggen hierbij:

- een afschrift van de bekendmaking van het ontwerp-inpassingsplan (bijlage 1).

Zienswijzen

1. Geen goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen in een inpassingsplan moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een zorgvuldige voorbereiding en een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel moet het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot met het besluit te dienen doelen. Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een zorgvuldige voorbereiding van het besluit en een zorgvuldige belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming. Dit is in strijd met artikel 3:2 en artikel 3:4 Awb.

Het bevoegd gezag heeft verder niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met 3:46 en 3:47 Awb.

2. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een akkerbouwbedrijf op het adres [REDACTED]. Cliënten zijn gebruiker en eigenaar van de percelen die kadastraal bekend zijn onder de gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nr. [REDACTED]. Deze percelen zijn aldus in gebruik voor hun bedrijfsvoering. De hoogspanningsverbinding doorsnijdt fors deze in gebruik zijnde percelen van cliënten. Cliënten kunnen zich daarom niet verenigen met dit ontwerp-inpassingsplan. De percelen waar het omgaat zijn door ondergetekende met paars omlijnd op de volgende bladzijde.

Verbeelding I dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig op perceel cliënten
(kadastraal bekend zijn onder de gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nr. [REDACTED]
[REDACTED])

Cliënten krijgen te maken met een opstijgpunt te midden op hun perceel en een zal de hoogspanningsverbinding over hun percelen lopen. Er komt tevens een mast op de percelen van cliënten. In beginsel gingen cliënten er vanuit dat Tennet ca. 500 m verderop in een knik de masten omhoog zou laten komen. In dat geval zou de overlast zich beperken tot de uitvoeringstijd ondergronds. Niks is minder waar gebleken voor cliënten. Zonder deugdelijke participatie en goed overleg worden cliënten nu met een ingrijpend voorgenomen inpassingsplan geconfronteerd. Op een perceel van 6.5 ha komt een opstijgpunt te liggen en een mast. Cliënten worden hierdoor ernstig beperkt in hun bedrijfsvoering, welke beperking overigens ruimer moet worden gezien dan de ruimte die nodig is voor dit opstijgpunt en de mast. Overigens kan de mast in de gehele bestemming van de hoogspanningsverbinding worden gesitueerd. Cliënten gaan hier verderop nader op in. Door de situering van het opstijgpunt en de mast blijft ca. 2 hectare 'vrij'. Echter deze overblijvende grond is volledig onbruikbaar voor landbouw. Graafwerkzaamheden zorgen onder meer voor bredere onbruikbaarheid dan alleen onbruikbaarheid van de grond die noodzakelijk is voor het opstijgpunt. Immers de grond eromheen wordt onvruchtbaar en is niet te gebruiken. In 2009 zijn bijvoorbeeld al eens werkzaamheden verricht en op de locatie en omliggende grond, groeit niets meer. Daarnaast zal de rest van het perceel überhaupt lastig bereikbaar worden, zo niet onbereikbaar. Door de grootte van het opstijgpunt blijft er ook geen oppervlakte meer over om een degelijke bedrijfsvoering te voeren.

Kort en goed: de percelen worden voor cliënten volledig onbruikbaar. Dat betekent ook dat cliënten dus landbouwgrond moeten aankopen om hun bedrijfsvoering rendabel te kunnen voorzetten en dit grond zal betreffen die niet in nabijheid ligt van hun woonperceel. Tot op heden is door Tennet niet gecommuniceerd wat er met de rest van hun percelen gaat gebeuren, nu alle percelen volledig onbruikbaar worden. Het is van essentieel belang dat cliënt op zeer korte termijn verneemt wanneer TenneT eventueel zou willen beginnen met de werkzaamheden. De bedrijfsvoering van cliënt bestaat namelijk onder andere uit de teelt van bieten en aardappelen. In verband met rotatie van gewassen moet men tegenwoordig enige jaren van tevoren weten welk gewas op welk perceel kan worden geteeld. Het algemene voorschrift is dat slechts één keer in 3 jaar op hetzelfde perceel aardappelen geteeld mogen worden. Gelet op de voortzetting van de bedrijfsvoering is het dus van wezenlijk belang om te weten waar hij de komende jaren aan toe is. Cliënten vragen dan ook met klem om hier spoedig duidelijkheid over te verschaffen.

Voor mijn cliënten blijft er met het voorgenomen plan geen acceptabel landbouwkundig te gebruiken percelen over. Als er geen ander tracé wordt gekozen waardoor het perceel van mijn cliënten wordt ontzien, dient er compensatiegrond te worden aangeboden. Het perceel kan dan worden ingezet voor landschappelijke inpassing.

3. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Nationale Omgevingsvisie (Novi) is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur gezien moet worden als de opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Nationale Omgevingsvisie (Novi)

Vóorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer – waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen – op één mast worden gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort over dit uitgangspunt wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties zou worden gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. Met andere woorden; de bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden dus in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve vier circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek zou zijn gebleken dat meerdere 380 kV-verbindingen in een mast inhangen niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zouden leiden tot te grote nettechnische risico's.

Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus - conform de NOVI - een vier circuits verbinding van 380 kV dus tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met de bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

4. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. Het Rijk maakt in dit programma op strategisch beleidsniveau keuzes.

In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover verder aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur worden gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking: onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de totale planvorming is immers de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

5. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6 Barro. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen.

In artikel 2.8.6 zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen. Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 – waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder verder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

Afbeelding 1: kaart bijlage 5 waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro

6. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt.

Inconsistent en onnavolgbaar worden verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten. In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Het milieuaspect 'Ruimtebeslag', waaronder de passage van agrarische functies door het hoogspanningstracé, wordt kennelijk als 'niet onderscheidend' aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er een verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt op pagina 260 vervolgens aangegeven dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA heeft een sneeuwbal effect. In deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend zijn. De reden die wordt gegeven is dat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent aan de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding op agrarische percelen is echter dat betreffende situering permanente effecten heeft. Effecten welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook zijn te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect 'ruimtebeslag' zou als een belangrijke afwegingsfactor moeten gelden voor de bepaling van het voorkeustracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbal effect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

7. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van TenneT. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond.

Locatiespecifiek

Ook stellen cliënten dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek op detailniveau.

Meermaals is erop aangedrongen bij TenneT om het tracé op te schuiven, waardoor cliënten niet worden geconfronteerd met een opstijppunt. In reactie hebben zij vernomen dat de 10 kilometer maximaal is. Voor cliënten is dit onbegrijpelijk, gezien uit alle stukken blijkt dat dit maximaal nu juist is losgelaten. Cliënten citeren uit de toelichting het volgende:

"Op basis hiervan kwam TenneT tot de conclusie dat het technisch mogelijk zou zijn om behoedzaam meer 380 kV te verkabelen dan de 20 km die op dat moment als voorlopig landelijk maximum gold. Per geval zou bekeken moeten worden wat er in de betreffende hoogspanningsverbinding mogelijk zou zijn, zonder dat de leveringszekerheid in het geding zou komen."

Kort en goed: de harde eis van maximum is losgelaten. Gezien de impact van een opstijppunt op de percelen van cliënten en de traceringsprincipes die gehanteerd moeten worden, zal in het kader van een goede ruimtelijke ordening, een deugdelijke onderbouwing gegeven moeten worden waarom het doortrekken ondergronds niet tot de mogelijkheden zou behoren. Het lijkt cliënten onwaarschijnlijk dat het ietwat langer maken van de ondergronds verbinding niet meteen leidt tot leveringonzekerheid.

8. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

9. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Het plan voorziet in de mogelijkheid om werkterreinen en werkwegen aan te leggen binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften). Dit kan op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

Verder is eerder aangegeven aan cliënten dat zijn op hun percelen geen 'last' zullen krijgen van zwaar materieel, en er geen toegangsweg en/of terrein wordt aangelegd. Gezien de planregels is dit echter niet zodanig verankerd. Cliënten moeten in weerwil van hetgeen hen is medegedeeld dus nu rekening houden met de aanleg van een toegangsweg, en dus de omstandigheid dat zwaar materieel gebruik zal maken van deze weg/terrein.

¹ D.a. ABRVS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2762, r.o. 6)

10. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.³ Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

³ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid een status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

11. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurvoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

12. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1, aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

³ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

Deze belemmeringsstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringsstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*

- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming "Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV" zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringsstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. *is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

16. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

17. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

18. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

19. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

20. Het landschapsplan

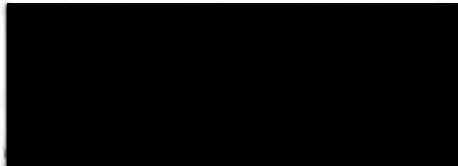
Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

BIJLAGE 1

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp inpassingsplan en Informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In dezelfde periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerp inpassingsplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: Algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp-inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162.
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudenbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp-inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>.

Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220048 [REDACTED] / TenneT-TraceZW380 (S)(D)

Uw ref. :

Behandelaar : [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer/mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED], gevestigd aan [REDACTED];
- De heer J. [REDACTED] wonend aan [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo

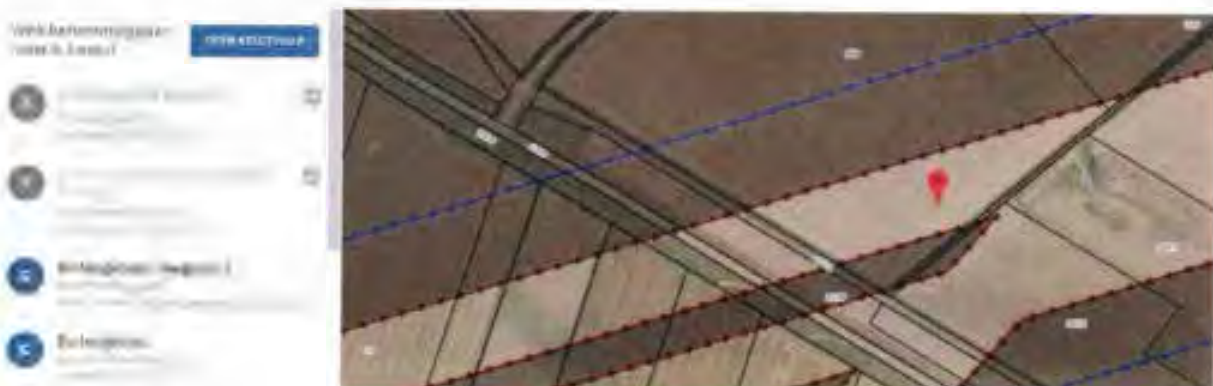
bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

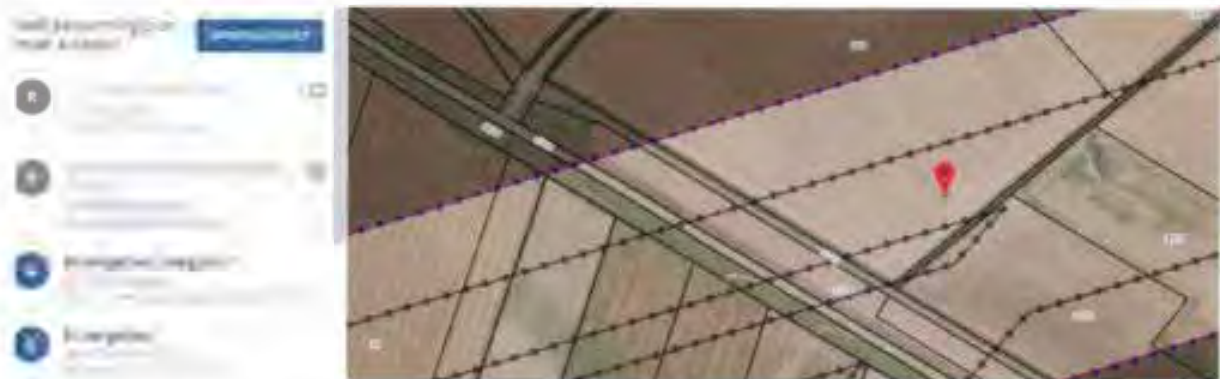
Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1, maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een landbouwbedrijf op het adres [REDACTED] te [REDACTED]. Uit de gesprekken die hebben plaatsgevonden met Tennet is duidelijk geworden dat er op de eigendommen van mijn cliënten een mast wordt geplaatst. Dit duidelijk tegen de wens in van cliënten. Cliënten ondervinden hinder en schade als gevolg van het inpassingsplan dat een hoogspanningstracé mogelijk maakt. Onderstaand een uitsnede uit de verbeelding.

De gronden/eigendommen van cliënten betreffen perceel [ ] en [ ] in altyddurende erfpacht en perceel [ ] als eigendom. Op onderstaande schets heeft Tennet duidelijk gemaakt waar de eigendommen van cliënten worden geraakt door het hoogspanningstracé.

Het nu ter inzage liggende inpassingsplan doorsnijdt twee percelen van cliënten. De percelen kunnen als gevolg van de te realiseren hoogspanningsmasten en hoogspanningsverbindingen niet meer optimaal gebruikt worden, en in ieder geval niet meer gebruikt worden conform het huidige vigerende bestemmingsplan. In het huidige vigerende bestemmingsplan bestaat er voor de landbouwpercelen op geen enkele manier hinder of restricties voor de uitvoering van hun bedrijf. Bovendien wensen cliënten hun landbouwbedrijf om te schakelen naar biologische teelt. Op dit moment zijn cliënten druk doende hiermee. De omschakeling vergt de nodige activiteiten, die met de komst van het hoogspanningstracé ernstig wordt belemmerd.

Bovendien: voor de aanleg van de hoogspanningsmasten en hoogspanningsverbindingen zullen de percelen van cliënten enkele jaren niet bruikbaar zijn. Dit heeft vergaande gevolgen voor de plannen en ook de gewasrotatie van cliënten. Cliënten dient hiertoe vervangende grond om het huidige areaal en gewasrotatie te behouden. Daarnaast wordt drainage en beregening onmogelijk gemaakt met de komst van het hoogspanningstracé. Ook hier is geen rekening mee gehouden met de vaststelling van het ontwerp-inpassingsplan.

Met Tennet hebben verschillende gesprekken plaatsgevonden, maar hebben niet geresulteerd in een concrete oplossing of schadeloosstelling voor cliënten. Onderstaand de schetsen die Tennet aan cliënten heeft overhandigd, waar de situering en de splitsing van de gronden goed te zien is. Er is door Tennet immer beloofd dat de hoogspanningsmast tussen dijk en fietspad zouden worden gesitueerd. De eerst geopteerde positie van de masten tussen dijk en fietspad zou voor cliënten een stuk minder overlast geven en zou zijn bedrijfsactiviteiten niet in gevaar komen.

Ik verwijs naar onderstaande uitsnede uit de mail van Tennet van 9 december 2021 gericht aan cliënten:

De afbeelding is een screenshot van een e-mail bericht van Tennet, d.d. 9 december 2021, gericht aan de cliënten. De afbeelding is een uitsnede uit de mail van Tennet van 9 december 2021 gericht aan cliënten. De afbeelding is een uitsnede uit de mail van Tennet van 9 december 2021 gericht aan cliënten.

Reactie Tennet

Met u is in april 2021 gesproken over een werkterrein op uw perceel dat nodig is voor de bouw van mast 20N. Mast 20N stond op het zuidelijke perceel (ten zuiden van het fietspad).

Mast 20N stond op het perceel ten zuiden van het fietspad, zodat de mast in de pas stond met mast T125 (mast aan de zuidzijde van de Horenhilsedijk).

De Horenhilsedijk is een waterkering op basis van de legger van het Waterschap Brabantse Delta. In eerste instantie waren de masten zodanig gepositioneerd dat de masten niet in de kernzone van de waterkering staan.

De masten nabij waterkeringen zijn ook met het Waterschap besproken. Naast de kernzone van de waterkering ligt nog een beschermingszone. Mast 20N stond in deze beschermingszone.

Omdat een mast in de beschermingszone vermeden moet worden, hebben wij de mast in dit geval tetaas moeten verplaatsen naar uw perceel aan de noordzijde van het fietspad (perceel [REDACTED]).

[REDACTED] De mast is daarbij zoveel als mogelijk tegen de zuidelijke perceelgrens geplaatst.

NB: Het is niet mogelijk om de mast aan de zuidzijde van de Horenhilsedijk te plaatsen. De maximale afstand tussen twee masten kan 400 meter zijn. Vanaf de knik in het tracé, bij mast 18N, is de afstand ca 820 meter tot de zuidzijde van de Horenhilsedijk.

Omdat wij de mast in dit geval op uw perceel moeten plaatsen, is het werkterrein ook gewijzigd. Aan de zuidzijde van uw perceel is een werkweg ingetekend naar de Vierendeelseweg. Daar sluit de werkweg aan op de weg. Daardoor wordt een stijle afrit bij mast 20N direct vanaf de Horenhilsedijk voorkomen. Het werkterrein op uw perceel hebben we zoveel als mogelijk in de bewerklingsrichting van het perceel ingetekend.

We kunnen begrijpen dat deze mastverplaatsing vervelend is. Onze rentmeester wil graag met u in gesprek over de achtergrond en het effect van deze mastverplaatsing.

Clënten voelen zich in de gesprekken met Tennet niet serieus genomen. Jarenlang wordt gesproken over een positionering van een hoogspanningsmast. En plots worden cliënten verrast eind 2021, vlak voor de terinzage legging van het ontwerp-inpassingsplan, dat de plannen omgegooid worden. Met als gevolg dat cliënten forse overlast en schade ondervinden door de hoogspanningsleidingen en hoogspanningsmasten. Dit klemt te meer nu cliënten, in de wetenschap en het vertrouwen dat Tennet heeft gegeven over de positie van de masten én dat de masten geen overlast zouden geven, forse investeringen hebben gedaan hun bedrijf om te zetten naar biologische teelt.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt

dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhang van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhang van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het

motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest

bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemmt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te

maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

Ook stellen cliënten dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek op detailniveau.

Op de gekregen detailtekeningen van Tennet zien cliënten dat met hun eerder aangegeven standpunt niets is gedaan, zonder enige onderbouwing. Cliënten stellen een minder bezwaard alternatief voor namelijk de mastposities zodanig plaatsen opdat cliënten hier geen overlast van ondervinden. De eerst geopteerde positie van de masten tussen dijk en fietspad zou voor cliënten een stuk minder overlast geven en zou zijn bedrijfsactiviteiten niet in gevaar komen. Zoals reeds aangegeven in deze zienswijzen is Tennet als een blad aan een boom van standpunt veranderd. Er is naar het oordeel van cliënten niet gekeken naar de belangen van cliënten en is er ook geen optie verder overwogen om de percelen van cliënten te ontzien. Cliënten hopen op begrip en aanpassing van de positie hoogspanningsmasten in het inpassingsplan.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

¹ D.a. ABBS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

13. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

³ ABRVS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS 2008:BG0312

14. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na in gebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt*

en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;

- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid

13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GP5

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden, beregening en drainage in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvalLEN van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij (spuit)werkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van de hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadellg zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. In het licht van de onlangs gedane investering om het bedrijf te muteren naar biologische teelt, wensen clënten dat hier rekening mee wordt gehouden. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

20. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Clënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige

belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatie-niveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

21. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANTEKENEN

Helmond, 27 januari 2022.

Onze ref. : D20220067 [REDACTED] / Tennet TraceZW380 (S) (D)

Uw ref. :

Behandelaar [REDACTED]

E-mail direct [REDACTED]

Geachte heer mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED] en [REDACTED], te [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

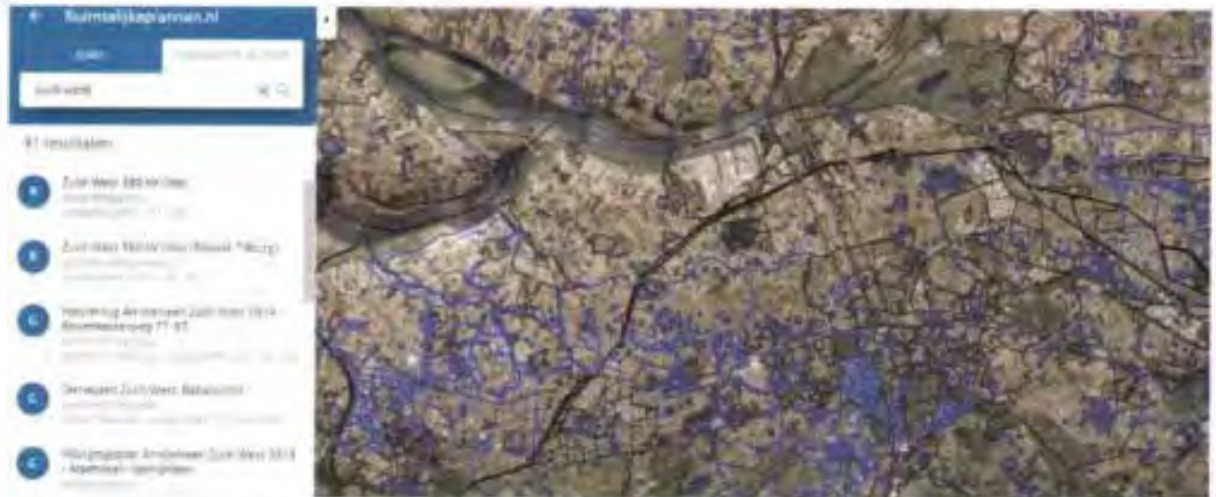
Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die

locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerpplan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënten via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Cliënten zijn eigenaar van de gronden en opstallen gelegen aan [REDACTED] te [REDACTED]. Op onderstaande uitsnede van de verbeelding ziet u de eigendommen van cliënten met kadastrale nummers [REDACTED].

De eigendommen van cliënten en het woon- en leefklimaat worden ernstig belemmerd door de door u geprojecteerde hoogspanningsverbinding. In het vigerende bestemmingsplan hebben de gronden een agrarische bestemming. Op dit moment loopt er een procedure tot bestemmingsplanwijziging ten behoeve van een woonbestemming voor de eigendommen van cliënten. De gemeente wenst hier medewerking aan te verlenen en cliënten verwachten op korte termijn besluitvorming omtrent de aanvraag voor de bestemmingsplanmutatie.

Met Tennet hebben gesprekken plaatsgevonden waarbij de volgende schets aan cliënten is overhandigd:

Volgens de "Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost" ligt de magneetveldzone volledige over de woning gelegen aan [REDACTED]

31. [REDACTED]

Voor wat betreft de woning [REDACTED] wordt gesteld dat de gevoelige bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven. Bij de planregels bevindt zich een bijlage waarop een lijst van alle gevoelige bestemmingen staat vermeld. De woning en tuin/erf van mijn cliënten worden ook als zodanig aangeduid. Ten aanzien van de gevoelige bestemming wordt in het plan als volgt gemotiveerd:

Afweging

De Ministers zijn van oordeel dat aan het voorzorgprincipe is voldaan door een zorgvuldige tracékeuze waarbij zoveel als redelijkerwijs mogelijk is getracht te voorkomen dat nieuwe gevoelige bestemmingen aan een magnetische veldsterkte boven de 0,4 microtesla zullen worden blootgesteld. Dit perceel kon daarbij niet worden ontweken.

Gezien de ligging van het perceel in het buitengebied kan het perceel worden aangemerkt als 'kleinschalige concentratie van gevoelige bestemmingen' als bedoeld in het voorzorgprincipe, zodat sprake is van een uitzonderingssituatie.

Het perceel is gelegen in een landelijke agrarische omgeving met verspreid voorkomende woonbebouwing en diverse agrarische bedrijven.

De woning ligt nabij afrit 25 - Zevenbergen van de A17. De woning komt terug in de Geluidmaatregelenkaart Meerjarenprogramma Geluidsanering (M/JPG) ²⁶. Het geluidniveau bij de buitenzijde van de woning ligt niet boven de saneringsdrempel.

Het perceel ligt deels in de vrijwaringszone - snelweg. De woning ligt buiten deze vrijwaringszone.

Door de toevoeging van de 380 kV-hoogspanningsverbinding ontstaat er naar de mening van de Ministers geen zodanige stapeling van milieufactoren dat de woning daardoor redelijkerwijs niet kan worden gehandhaafd.

De Ministers zijn tot slot nog van oordeel dat, in dit geval vanwege het feitelijk gebruik als woning, niet zijnde een bedrijfswoning, ook niet onvermeld mag blijven dat van de zijde van TenneT aan bewoners van de onderhavige woning een aanbod tot uitkoop wordt gedaan, waarbij TenneT met betrekking tot de hoogte van de financiële vergoeding bereid is zich te binden aan een uitspraak van een Commissie van drie deskundigen die de totale schade op basis van een vergoeding gebaseerd op het onteigeningsrecht vaststellen. Deze regeling stelt de huidige bewoners in staat met volledige schadeloosstelling te verhuizen als zij dat zouden willen. Een en ander past ook in het beleid zoals verwoord in de nota 'Nuchter omgaan met risico's (2003)'. Bewoners die er voor kiezen om niet te verhuizen krijgen een volledige vergoeding voor de waardevermindering van hun woning. Ook dit wordt in een overeenkomst vastgelegd en ingeschreven bij het Kadaster.

Conclusie

De Ministers zijn op grond van het bovenstaande van oordeel dat onderhavige gevoelige bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven.

Clienten kunnen zich hier niet mee verenigen aangezien niet voldaan is aan het voorzorgsbeginsel. Bovendien is er momenteel geen sprake van constructief overleg met Tennet.

In casu is sprake van een opeenstapeling van milieufactoren, waar ten onrechte geen rekening mee is gehouden. Zo is op korte afstand verschillende agrarische bedrijven, wegen en bedrijven- én industrieterreinen gelegen, die tevens direct of indirect invloed hebben op het woon- en leefklimaat aldaar.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Clienten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen clienten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het voorgenomen plan niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënt stelt dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het

Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie.*

Vóór cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen voorts dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Vóór cliënten hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro - hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten benadrukken dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld. Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Client beschouwt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de uiteindelijke tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid én meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënt. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënt dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over de eigendommen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering en ook toekomstplannen onmogelijk wordt gemaakt.

9. Stapelning van milieufactoren

In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er geen stapeling is van milieufactoren aan de orde is. In de brief van de toenmalig Staatssecretaris van VROM¹ wordt op pagina 2 aangegeven dat stapeling van negatieve milieufactoren een indicatie kan zijn voor het treffen van extra voorzorgen en maatregelen. In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er geen sprake is van een stapeling van milieufactoren. Cliënt is van mening dat er wel

¹ Brief van 2005 aan de bestuursorganen en netbeheerders met als onderwerp "Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen (ongedateerd) (<https://www.rvrm.nl/documenten/beleidsadvies-vrom-2005-wit-162-16-1>)

degelijk sprake is van een stapeling van milieufactoren waardoor er een maatwerkoplossing gevonden moet worden die recht doet aan deze stapeling van milieufactoren. Te denken valt aan de verschillende wegen in de nabije omgeving, alsmede de bedrijventerreinen en agrarische bedrijven. In het kader van een goede ruimtelijke ordening hadden de belangen van cliënten weg degelijk meegewogen dienen te worden en geplaatst moeten worden in een breder spectrum zodat alle gevolgen van het plan van cliënten ook in kaart worden gebracht én mee worden gewogen in het uiteindelijke besluitvorming.

10. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie² moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woningen van mijn cliënten gerealiseerd kan worden.

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat cliënt op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

² Q.8. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2702, r.o. 6)

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

11. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2, en 14.4.2, zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

12. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stelt cliënt dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het:

zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.³ Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënt volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

13. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de

---

³ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

rechtspraak over geurgevoelige objecten⁴, ook de bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen als gevoelige objecten worden beschouwd. Ten onrechte is hier geen rekening mee gehouden.

14. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

15. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

⁴ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:8G8312

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad,*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

17. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. dieploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen

omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

18. Schade

Met de komst van de hoogspanningsverbinding is geen rekening gehouden met de ondervonden waardedaling als gevolg van de mogelijkheden die het inpassingsplan biedt. Uit het plan blijkt niet dat rekening is gehouden met de uitbreidings- en toekomstige wensen van cliënten. Immers cliënten hebben de eigendommen verworven met als bedoeling op de locatie waar nu de hoogspanningslijnen over zijn geprojecteerd, nieuw leven in te blazen en gebruik te maken van planologische bouw- en gebruiksmogelijkheden. Hierdoor ondervindt client schade die niet voor zijn rekening dient te komen.

De waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van twee hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan hoe en op de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd. In het ontwerp-plan is hier ten onrechte geen rekening mee gehouden.

19. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledig schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid wil hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten wensen aldus volledig schadeloos te worden gesteld.

20. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

21. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Clënt stelt dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk

belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatie specifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

22. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

23. Economische en financiële uitvoerbaarheid

Uit de terinzage liggende stukken blijkt dat het plan economisch uitvoerbaar is, mede door maatwerkafspraken die worden gemaakt. Hoe en op welke wijze deze (maatwerk)afspraken worden vormgegeven en op welke termijn, is voor cliënten thans niet duidelijk. Ook is niet duidelijk of de te maken nadere afspraken wel voldoende zijn om ongestoord het eigendomsrecht uit te oefenen.

Clënten vrezen grote schade als gevolg van onderhavige plannen. Het besluitvoornemen beperkt cliënten in hun gewenste ontwikkeling van hun eigendommen. Onder andere zal cliënten nu al schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen besluitvorming in geval hij de gronden wensen te verkopen. Cliënten zijn van oordeel dat in de voorgenomen besluitvorming onvoldoende rekening is gehouden met de (financiële) gevolgen van het plan. In de onderbouwing van het inpassingsplan worden de financiële gevolgen niet in kaart gebracht. Cliënten benadrukken dat hierdoor de onderbouwing behorende bij het inpassingsplan niet volledig is, en daarmee gereede twijfels bestaan over de economische en financiële uitvoerbaarheid van het plan.

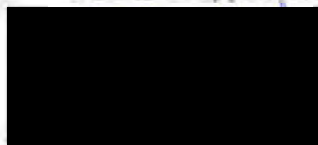
Voor cliënten is thans niet duidelijk noch inzichtelijk of het plan financieel haalbaar is. Dat het plan grote financiële gevolgen heeft voor cliënten is een voldongen feit. In het geval een plan grote financiële gevolgen heeft, is van belang dat de economische uitvoerbaarheid goed wordt onderbouwd door de planinitiatiefnemers. Voor cliënten is thans niet inzichtelijk of voldoende rekening is gehouden met de financiële gevolgen gelet op alle factoren en actoren in het plangebied.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op de zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

AANTEKENEN

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)

Uw ref. :

Behandelaar [REDACTED]

E-mail direct [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED], gevestigd aan [REDACTED]
- [REDACTED] wonende aan [REDACTED]
bedrijfsvoerende als [REDACTED]
- [REDACTED] wonende aan [REDACTED]
bedrijfsvoerende als [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de
bijbehorende milieueffectrapportage aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari
2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar
maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Overlegging stukken

Cliënten overleggen hierbij:

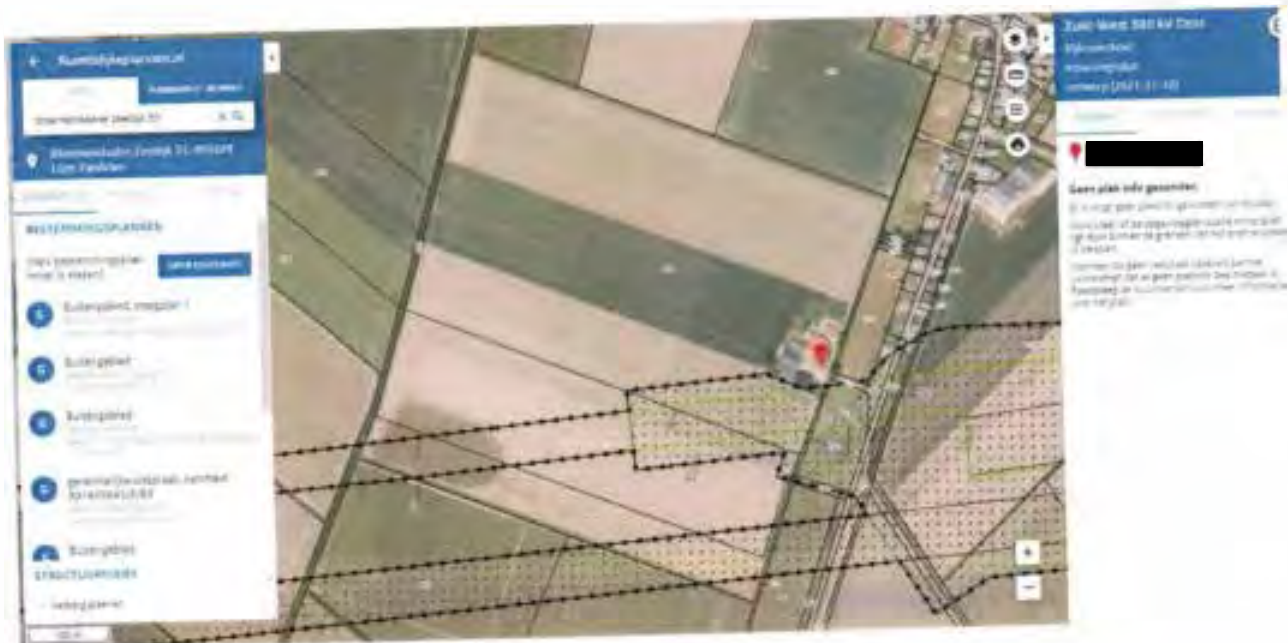
- een afschrift van de bekendmaking van het ontwerp-inpassingsplan (bijlage 1).

Zienswijzen

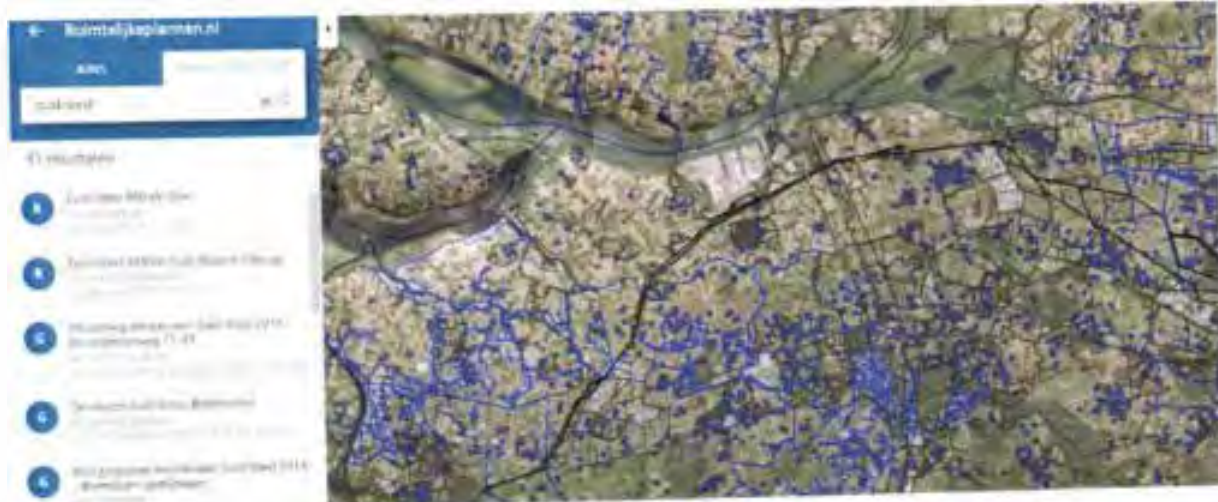
1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënten via het zoeken op adres, noch het voorbereidingsbesluit en noch het ontwerp-inpassingsplan naar voren komt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

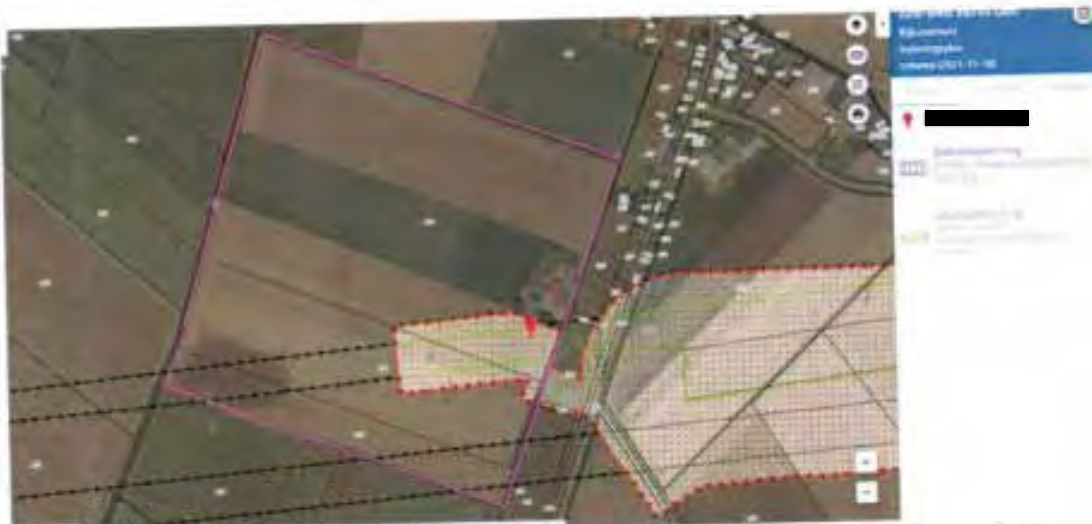
2. Geen goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen in een inpassingsplan moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een zorgvuldige voorbereiding en een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel moet het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot met het besluit te dienen doelen. Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een zorgvuldige voorbereiding van het besluit en een zorgvuldige belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming. Dit is in strijd met artikel 3:2 en artikel 3:4 Awb.

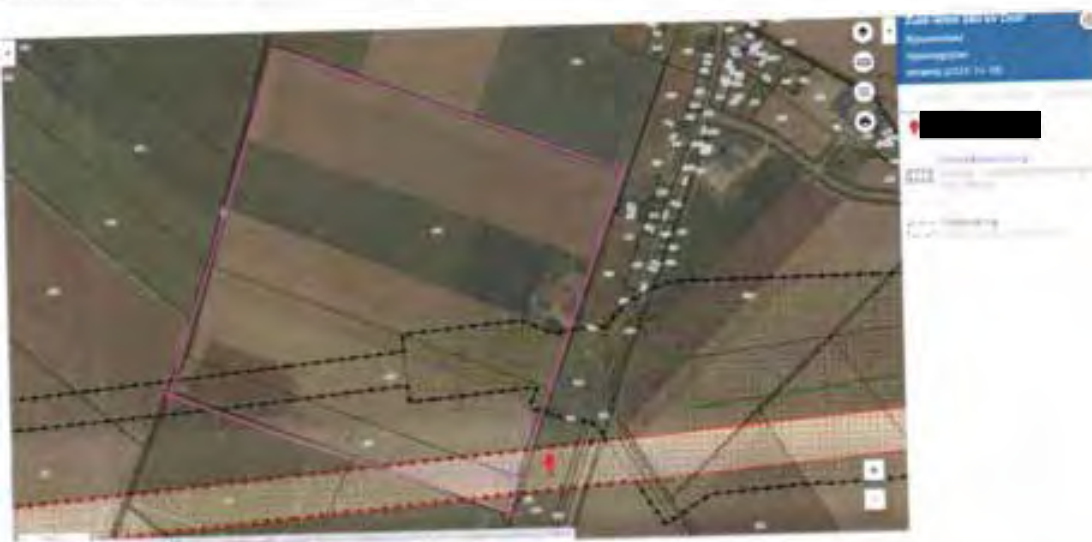
Het bevoegd gezag heeft verder niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met 3:46 en 3:47 Awb.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een akkerbouwbedrijf op het adres [REDACTED] te [REDACTED]. Cliënten zijn gebruiker en eigenaar van de percelen die kadastraal bekend zijn onder de gemeente [REDACTED], sectie [REDACTED] nrs. [REDACTED]. Deze percelen zijn aldus in gebruik voor hun bedrijfsvoering. De hoogspanningsverbinding doorsnijdt fors deze in gebruik zijnde percelen van cliënten. Cliënten kunnen zich daarom niet verenigen met dit ontwerp-inpassingsplan. De percelen waar het omgaat zijn door ondergetekende met paars omlijnd.

Verbeelding 1 dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig op perceel cliënten (kadastrale percelen de gemeente [REDACTED], sectie [REDACTED] nrs. [REDACTED])

Verbeelding 2 dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV op perceel cliënten (kadastrale percelen de gemeente [REDACTED], sectie [REDACTED] nrs. [REDACTED])

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (Seviii)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (Seviii). Alhoewel op pagina 37 van de Nationale Omgevingsvisie (Novi) is aangegeven dat de Seviii is komen te vervallen, blijkt dat de Seviii nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur gezien moet worden als de opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Nationale Omgevingsvisie (Novi)

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer – waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen – op één mast worden gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort over dit uitgangspunt wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties zou worden gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. Met andere woorden: de bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden dus in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve vier circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek zou zijn gebleken dat meerdere 380 kV-verbindingen in een mast inhangen niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zouden leiden tot te grote nettechnische risico's.

Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus - conform de NOV - een vier circuits verbinding van 380 kV dus tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met de bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter Inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. Het Rijk maakt

In dit programma op strategisch beleidsniveau keuzes.

In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover verder aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur worden gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking: onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de totale planvorming is immers de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Clënten stellen dat het Inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6 Barro. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen.

In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen. Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 – waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder verder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

Abbeelding 1: kaart bijlage 5 waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt.

Inconsistent en onnavolgbaar worden verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten. In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Het milieuaspect 'Ruimtebeslag', waaronder de passage van agrarische functies door het hoogspanningstracé, wordt kennelijk als 'niet onderscheidend' aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er een verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt op pagina 260 vervolgens aangegeven dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA heeft een sneeuwbaaleffect. In deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend zijn. De reden die wordt gegeven is dat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent aan de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding op agrarische percelen is echter dat betreffende situering permanente effecten heeft. Effecten welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook zijn te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenhedsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect 'ruimtebeslag' zou als een belangrijke afwegingsfactor moeten gelden voor de bepaling van het voorkeustracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

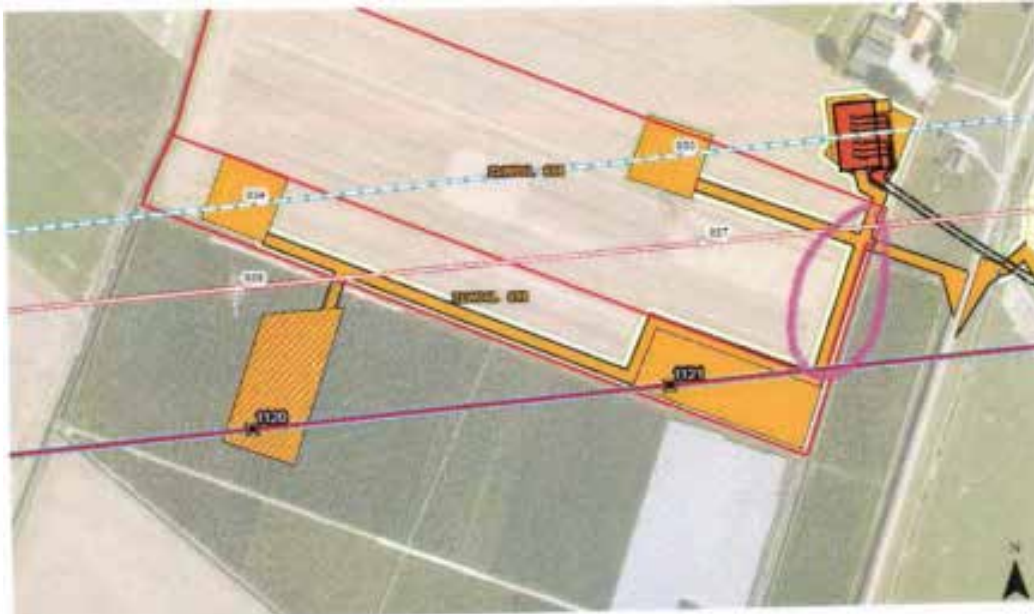
Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op éénzelfde stuk grond.

Locatiespecifiek

Ook stellen cliënten dat de plannen een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek op detailniveau. Hierbij zijn cliënten genoodzaakt af te gaan op de tekeningen die zij hebben ontvangen van Tennet, omdat de mast verder dus niet concreet is ingetekend in de verbeelding.

In de detailtekeningen van Tennet kunnen cliënten zich niet vinden omwille van twee redenen:

- In de detailtekeningen wordt een weg aangelegd over het perceel van cliënten, waardoor op onevenredige manier het perceel te maken krijgt met beperkingen. Cliënten hebben dit hieronder inzichtelijk gemaakt. Cliënten stellen dat het logischer is om een zo kort mogelijke verbinding aan te leggen richting een mast. Dat betekent concreet dat vanaf de openbare weg een toegangsweg wordt aangelegd. Dit is immers de kortste route. Zeker met het oog ook op de traceringsprincipes – cliënten verwijzen naar de zienswijzegrond die hierop ziet – is dit een belangrijk punt van aandacht. Gelet op de tekeningen van Tennet is hieraan onvoldoende aandacht besteed.

Afbeelding 1: tekening Tennet

- Voorts blijkt dat de mast niet in de hoek van het perceel wordt aangelegd, hetgeen voor cliënten ook onbegrijpelijk is. Wederom met het oog op de te hanteren traceringsprincipes moet dit anders volgens cliënten. De situering zoals deze nu is opgenomen in de tekeningen van Tennet is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Cliënten stellen dus concreet voor de mast in de hoek van het perceel te plaatsen.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

Voorts worden buiten de maximale mogelijkheden van het plan werkterreinen en wegen aangelegd. De verbeelding strookt in ieder geval niet met de tekeningen van Tennenet. Ook lijkt het erop dat het tracé conform de tekeningen van Tennenet meer het perceel van cliënten gaat doorsnijden dan waar het ontwerp inpasingsplan nu rekening mee houdt. Verwezen wordt naar de verbeeldingen en afbeelding 1. Het tracé komt – in afwijking van de verbeelding – meer noordelijker te liggen met tot gevolg dat het perceel onnodig wordt doorsneden.

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Cliënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novl. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid een status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

³ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

13. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

14. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*

- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een

zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;*
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;*
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;*
- d. diepploegen;*
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;*
- f. het verrichten van grandoeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;*
- g. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;*
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;*
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;*
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;*
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.*

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bavengrandse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet Informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het

schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

20. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

21. Het landschapsplan

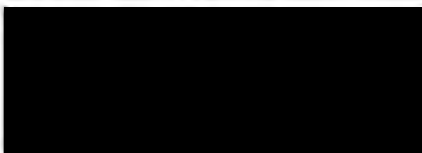
Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen", indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

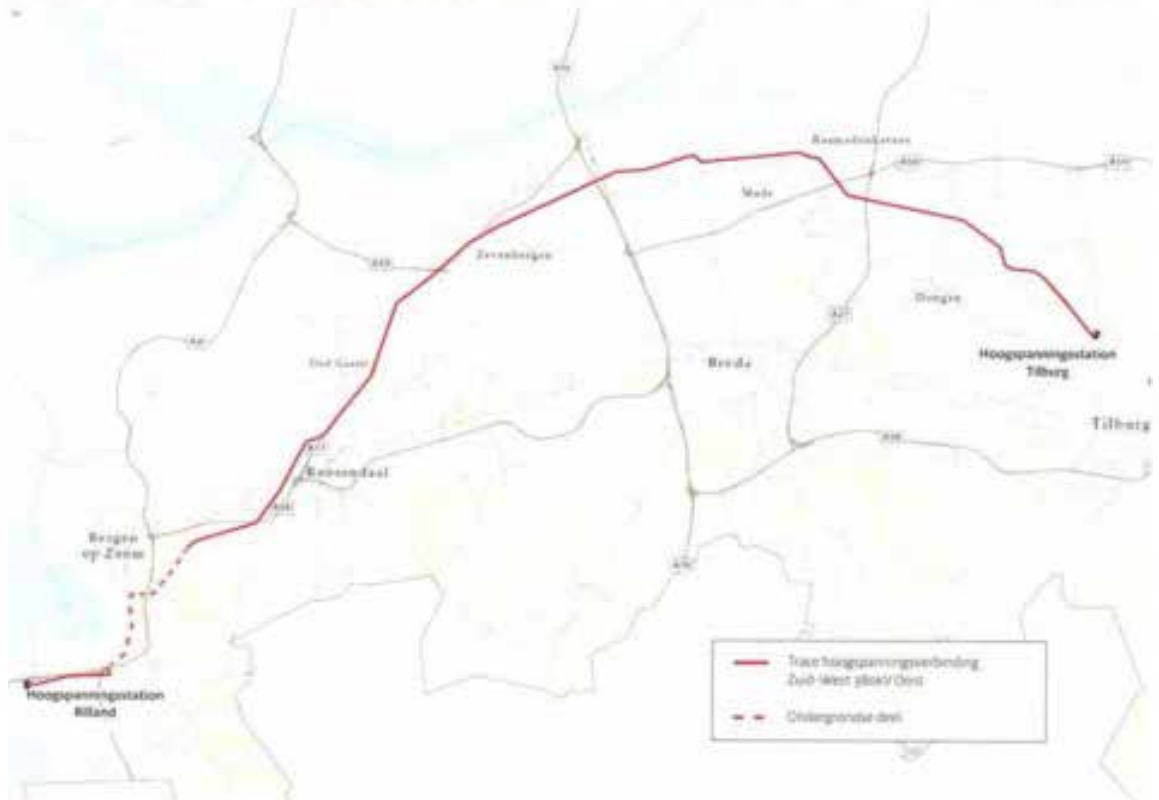
BIJLAGE 1

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp inpassingsplan en Informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In dezelfde periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerp inpassingsplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp(in)passingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162;
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudenbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer: 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp(in)passingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : D20220068 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)(D)

Uw ref. :

Behandelaar : [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënt,

- [REDACTED]

worden hierbij zijn zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de bijbehorende milieueffectrapportage aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënt kan derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënt kan zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

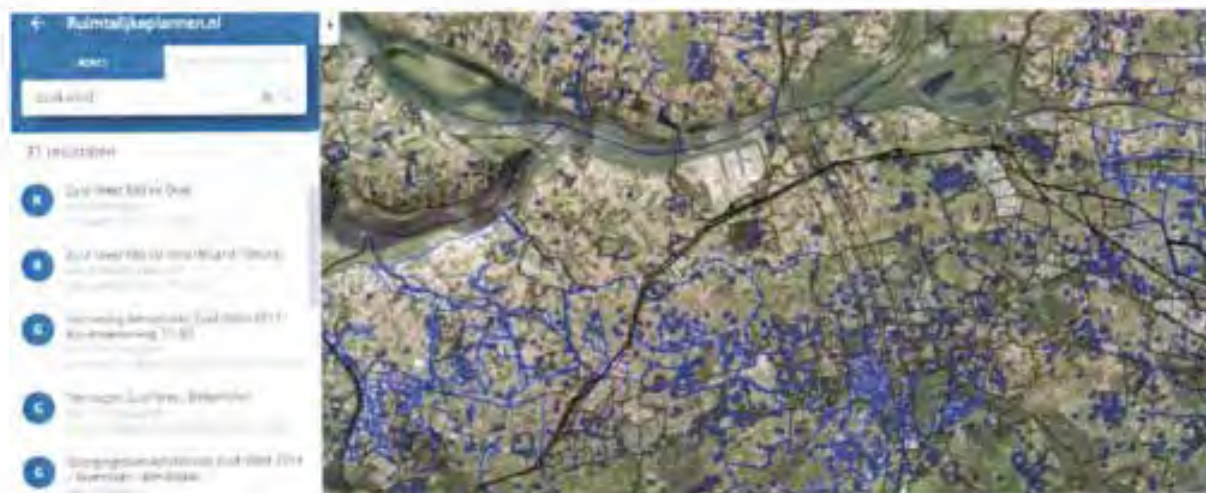
Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming "leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV" te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënt onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënt

Mijn cliënt exploiteert een akker- en tuinbouwbedrijf en beschikt daarvoor over meerdere percelen. Onder andere over een perceel aan [REDACTED] in [REDACTED].

Op dit moment bevindt zich al een hoogspanningsmast op het perceel van mijn cliënt maar die zou komen te vervallen als de nieuwe hoogspanningsverbinding wordt gerealiseerd.

Tot op heden is er vanuit TenneT nog geen contact geweest met mijn cliënt over het plaatsen van een mast of het aanleggen van een werkweg of werkterrein. Cliënt gaat er derhalve van uit dat er op zijn perceel geen werkzaamheden worden verricht en ook geen mast wordt geplaatst maar dat er alleen sprake is van een hoogspanningsleiding boven zijn perceel.

Mijn cliënt vreest dat hij vanwege het voorgenomen plan met beperkingen in het gebruik van zijn perceel te maken krijgt. Dit zal hieronder worden toegelicht.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënt stelt dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stelt cliënt dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat

nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NÖVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clíent stelt dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stelt cliënt ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënt stelt dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënt voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënt stelt dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben we ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Cléant stelt dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënt voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingsfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënt stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemmt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie³ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst

³ O.a. ABRVS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats.

indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënt op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clíent stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stelt cliënt dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clíent stelt dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd,

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënt.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënt volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming er/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

13. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouwen zijnde,*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. *de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de

mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben; ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;

- b. *betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;*
- c. *reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*
- d. *graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid

13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. *is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zie cliënt ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

15. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënt constateert dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënt wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van twee hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

16. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid; schadegids

Cliënt stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënt vreest dat hij niet volledige schadeloos wordt gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Cliënt is bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënt vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in zijn zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënt en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënt aldus volledig schadeloos wordt gesteld.

17. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

18. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënt stelt dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

19. Het landschapsplan

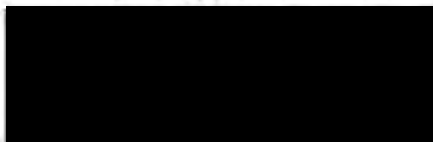
Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënt verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënt. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënt duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënt is bereid een nadere toelichting op zijn zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : D20220040 [redacted] / TenneT TraceZW380 (S)(D)

Uw ref. :

Behandelaar : [redacted]

E-mail direct [redacted]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- * [redacted] en [redacted]
- * [redacted] en [redacted]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

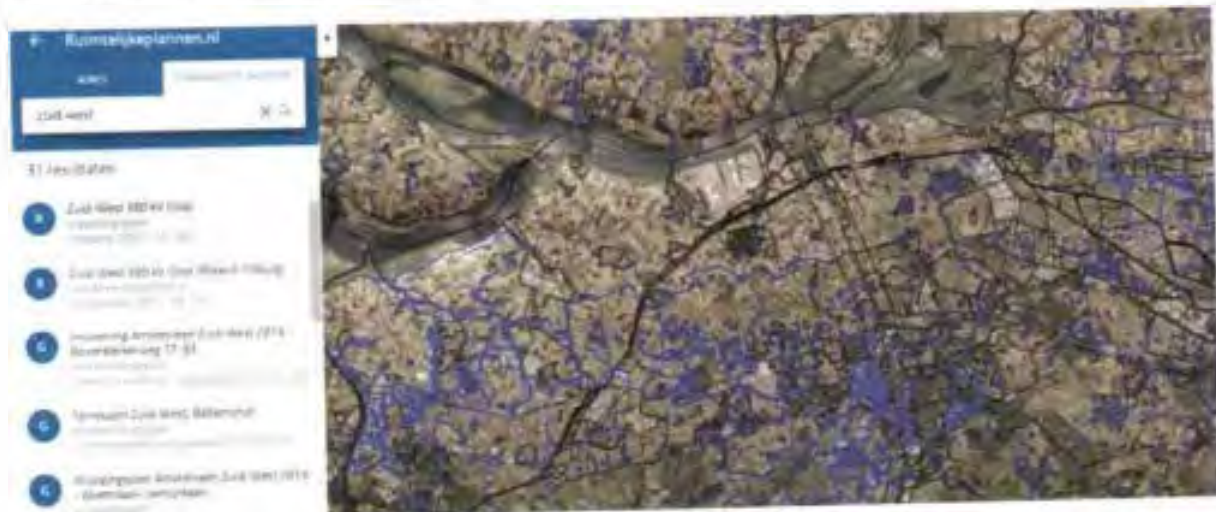
Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het

voorbereidingsbesluit wel op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te

wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een melkveehouderij, akkerbouwbedrijf en een ijsboerderij op het adres [redacted] in [redacted]

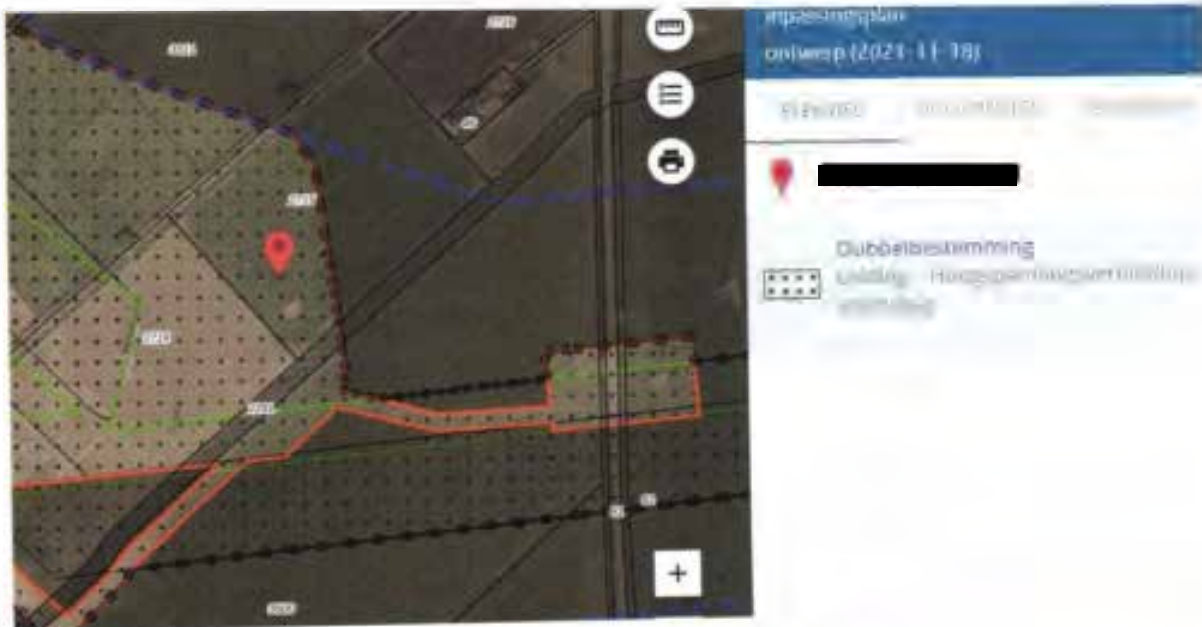
Ten behoeve van het melkveebedrijf en akkerbouwbedrijf hebben ze een aantal percelen in eigendom waarboven de voorgenomen hoogspanningsleiding komt te liggen en waarop een tijdelijke hoogspanningsverbinding is gepland.

De permanente hoogspanningsleiding ligt boven hun perceel aan [redacted] met nummer [redacted].

Mijn cliënten zijn ook pachter van het perceel met nummer [redacted] dat aansluit aan het perceel met nummer [redacted]

Op beide percelen wordt ook een dubbelbestemming voor een voorlopige hoogspanningsverbinding gelegd.

Hetzelfde geldt voor de aar [redacted] met de nummers [redacted] en [redacted]

Zoals de plannen er nu uitzien, komen er geen hoogspanningsmasten op zijn percelen maar wordt hij dus wel geconfronteerd met een permanente én een tijdelijke hoogspanningsvoorziening.

Op basis van de planregels (art. 10) is het mogelijk om binnen de bestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig' onder, op of boven maaiveld een tijdelijke 150 kV- en 380 kV- hoogspanningsverbinding aan te leggen met daarbij behorende bouwwerken, werkterreinen en toegangswegen. Op grond van artikel 10.5 geldt die mogelijkheid gedurende een periode van 5 jaar vanaf het in werking treden van het inpassingsplan.

De percelen met de nummer [redacted] en [redacted] betreffen in de praktijk één groot perceel dat nu doorsneden kan worden door een tijdelijke hoogspanningsverbinding waarbij ook een voorziening op het perceel kan worden gelegd. Als er voorzieningen op de grond worden gelegd, kan het land niet meer goed worden bewerkt en is het perceel niet meer bereikbaar. De bereikbaarheid van de percelen moet

gegarandeerd zijn en het moet voor cliënt op voorhand duidelijk zijn op welke wijze de tijdelijke voorziening wordt uitgevoerd.

Voor de percelen met de nummer [REDACTED] en [REDACTED] geldt dat er op voorhand duidelijkheid moet bestaan over de invulling van die locaties als het gaat om tijdelijke voorzieningen. Zoals het inpassingsplan nu is gepresenteerd kunnen de percelen worden doorsneden met de voorzieningen die nodig zijn om een tijdelijke hoogspanningsverbinding te realiseren. Vanuit een oogpunt van rechtszekerheid zal bij de planvaststelling duidelijk moeten zijn hoe de inrichting daadwerkelijk gaat plaatsvinden, rekening houdend met de landbouwkundige belangen van mijn cliënten.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen Inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 KV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2,

artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV-station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenoemde hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro - hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenoemde hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld. Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet

op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' een mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringsstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

12. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling

bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

13. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning
Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. *het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;*
- b. *het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;*
- c. *het indrijven van voorwerpen in de bodem;*
- d. *diepploegen;*
- e. *het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;*
- f. *het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;*
- g. *het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;*
- h. *het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;*
- i. *het permanent opslaan van goederen of stoffen;*
- j. *het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;*
- k. *werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.*

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet Informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

14. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft ultiem ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

15. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

16. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënten vrezen dat zij niet volledige schade loos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is

daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

17. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 14 februari 2022

Onze ref. : D20220040 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)(D)
Uw ref. : 202200109
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED] en E.J. [REDACTED]
- [REDACTED] en [REDACTED]
- [REDACTED]

heb ik zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

In aanvulling op die zienswijzen, wil ik nog het volgende onder uw aandacht brengen.

Eén van de onderdelen van het inpassingsplan, is de natuurcompensatie. Er is een landschapsplan opgesteld waarin de mitigerende en compenserende maatregelen zijn beschreven. Mijn cliënten hebben kennisgenomen van de voorgestelde maatregelen en constateren dat er langs 3 straten, waar hun percelen aan grenzen, maatregelen zijn voorzien. Dit is voor mijn cliënten niet gewenst, juist omdat onlangs bomen zijn verwijderd vanwege het feit dat er vanuit de landbouwpercelen geen uitzicht was op de weg. Bij het verlaten van het perceel met de trekker was het uitzicht zodanig slecht dat er is besloten om de aanwezige bomen te verwijderen terwijl nu weer is voorzien in het aanplanten van bomen. U zult begrijpen dat dit niet gewenst is. Men had dan immers net zo goed de bomen kunnen laten staan. Cliënten vertrouwen er op dat er bij het invullen van het landschapsplan ook aandacht is voor de belangen van de eigenaren van de aangrenzende percelen en dat er dus ook rekening wordt gehouden met de zienswijze die er op dat onderdeel wordt ingediend.

Ter verduidelijking worden hieronder de uitsnede getoond uit het landschapsplan die betrekking hebben op de betreffende locaties:

Met name de locatie aan de Zanddijk, het omcirkelde gebied, is voor mijn cliënten een probleem omdat dat de locatie is waar juist de beplanting vanwege verkeersveiligheidsoverwegingen is verwijderd.

Ik verzoek u deze aanvulling op de zienswijze te betrekken bij uw verdere besluitvorming:

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220059 Experience Island / TenneT TraceZW380 (S)
Uw ref. :
Behandelaar :
E-mail direct :

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- W.E.M. Exploitatie B.V. h.o. Experience Island, gevestigd aan de Baan achter de Plakken 1, 5175NP Loon op Zand
- De heer G. Bredt, wonend aan gemeente

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

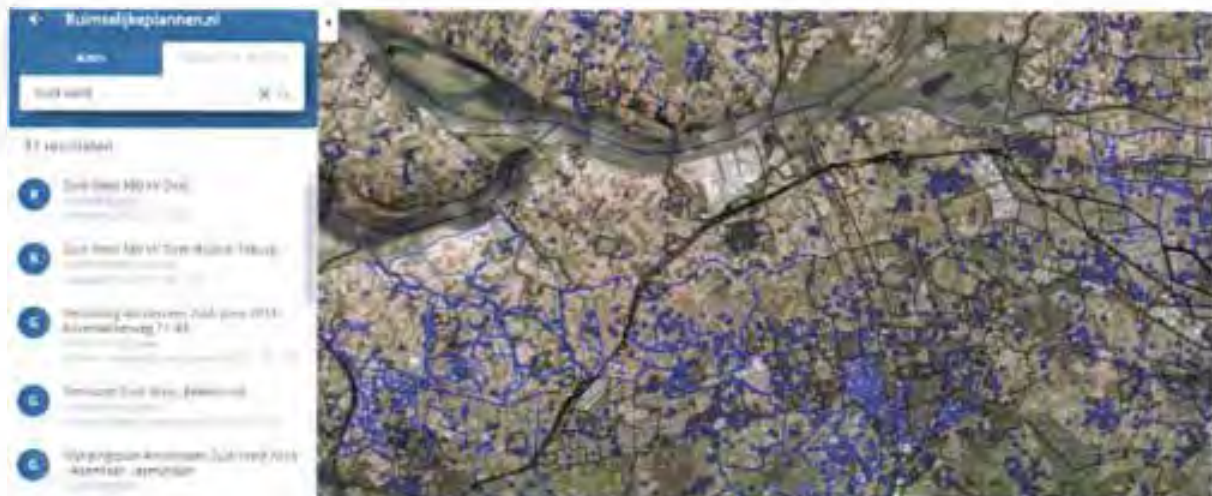
Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde

systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënten via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een bedrijf genaamd Experience Island te Loon op Zand op het adres Baan achter de Plakken 1, 5175 NP. Op deze locatie vindt dagrecreatieplaats, vergaderingen, klanten- en relatiedagen en (meerdaagse) events, Voor meer informatie over de bedrijfsactiviteiten verwijs ik u naar de website van cliënten: <https://www.experience-island.nl/>. Daarnaast is op het terrein tevens een woning gelegen.

Op onderstaande schets ziet u rood omkaderd de eigendommen aan van cliënten.

Door de komst van het hoogspanningstracé zo dicht bij en over de gronden van cliënten, lijden cliënten schade en zullen wij in hun bedrijfsvoering ernstige hinder ondervinden. Experience Island is volledig ingericht op recreatie en natuur. Door de komst van het tracé wordt de ligging en sfeer van het park in negatieve zin veranderd. Niet alleen de sfeer en Tevens kan het gasten afschrikken 'onder' de leidingen te gaan ontspannen. De sfeer van het park en met name de leisure van het strand wordt te niet gedaan door de komst van de hoogspanningsleiding zo dicht bij het recreatiepark. Bovendien is ten onrechte door u geen rekening gehouden met geluidsoverlast die de hoogspanningsleidingen veroorzaken, dat met name de naar rust zoekende gast zullen weghouden om bij het bedrijf van cliënten te komen ontspannen.

Bovendien is Experience Island te beschouwen als een verblijfsruimte waar op drukke dagen honderden gasten aanwezig zijn en gebruik maken van de faciliteiten die cliënten biedt. In de ruimtelijke onderbouwing behorende bij het ter inzage liggende plan is op geen enkele manier rekening gehouden met het verblijf van vele mensen zeven dagen in de week op een locatie zo dicht bij het hoogspanningstracé. In het kader van een goede ruimtelijke ordening hadden de belangen van cliënten mee moeten worden gewogen alsook de verblijfsruimtes die Experience Island biedt.

Uitbreidingswensen Experience Island

Cliënten wensen de huidige locatie uit te breiden. Cliënten wensen de huidige accommodatie te slopen en volledig opnieuw op te bouwen. De bedoeling is dat de accommodatie vier keer groter wordt dan de huidige locatie. Het nieuw te bouwen bouwwerk zal dezelfde functie hebben als het huidige bouwwerk, alleen wordt het groter wat betreft omvang. In 2018 en 2019 zijn deze plannen meer concreet geworden, dat uiteindelijk heeft geresulteerd in een businessmodel en het schetsontwerp dat aan de gemeente Loon op Zand is voorgelegd.

Cliënten hebben er voor gekozen de uitbreiding te realiseren in het bestaande bouwvlak om ook zo snel als mogelijk aan de slag te kunnen met de bouwwerkzaamheden. Het schetsontwerp d.d. 14 februari 2020 is ingediend bij de gemeente Loon op Zand. De uitbreiding is zodanig ingericht dat leisure en natuur samenkomen. De rol van de omgeving is een belangrijke factor bij de ontwikkeling van het plan. De gronden zijn midden tussen natuur en water gelegen, door cliënten is om die reden gezocht naar een ontwikkeling en uitbreiding die passend is in de naturomgeving. De gemeente Loon op Zand is en was enthousiast over de plannen, juist omdat dagrecreatie en het bevorderen daarvan een belangrijk speerpunt is in de gemeente en het Blauwe Meer dat uitermate geschikt voor is. Om een indruk te geven van de plannen, verwijs ik naar de bij de gemeente Loon op Zand ingediende ontwerptekening (**bijlage 1**).

Het maken van een goed businessmodel voor de nieuwe accommodatie van Experience Island was met name geënt op het vinden van investeerders. Alle investeerders waren enthousiast over de plannen en het te verwachten rendement. Investeerders hebben cliënten nu te kennen gegeven dat met de komst van het hoogspanningstracé zij niet meer genegen zijn te investeren in deze locatie waar Experience Island is gevestigd. Cliënten bieden nadrukkelijk bewijs hier van aan dat concrete investeerders zich als gevolg van de hoogspanningsverbinding op zeer korte afstand van de eigendommen van cliënten wordt geplaatst.

Tennet vanaf moment dat is gekozen voor de huidige tracézonering bekend met de uitbreidingswensen van cliënten. Met Tennet en de gemeente Loon op Zand hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden. Tijdens deze gesprekken heeft Tennet telkenmale aangegeven zo veel

als mogelijk rekening te houden met de belangen van cliënten. In het uiteindelijke ontwerp-inpassingsplan zijn de hoogspanningsverbindingen dichtbij de gronden van client geprojecteerd, met alle gevolgen van dien voor de huidige en toekomstige verblijfsruimtes en dagrecreatie. De dagrecreatie komt ernstig in gevaar aangezien gasten minder genegen zullen zijn een rustplek op het strand te kiezen waarbij naar boven kijkend de horizon is vervuld met hoogspanningsleidingen en hoogspanningsmasten.

U als minister en Tennet wisten van de uitbreidingswensen van cliënten, desondanks is hier geen rekening mee gehouden. Tijdens een van de gesprekken met Tennet is besloten te onderzoeken of een variant mogelijk is waarbij het zicht op de hoogspanningsleidingen wordt weggenomen (Email Gemeente **bijlage 2**) Echter hier is geen vervolg op gegeven.

In de bijlage bij de toelichting als onderdeel van het ontwerp rijksinpassingsplan staat vermeld: "*Met Experience Island wordt overlegd over de aanpassing van de uitbreidingswensen*". Het is cliënten onduidelijk waar u naar verwijst en welke overlegsituaties cliënten voor nu en in de toekomst kunnen verwachten. Cliënten hebben sinds het laatste overleg taal noch teken vernomen.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening had u rekening dienen te houden met de belangen van cliënten en de bedrijfsgevolgen als gevolg van een hoogspanningsverbinding dichtbij de recreatie- en verblijfsruimtes.

Dit voorgaande klemt te meer nu cliënten pas in 2021 worden verrast door de keuze van het tracé en de gewenste variant. Cliënten hebben noch nieuwsbrieven ontvangen, noch deel kunnen nemen aan de werkateliers. Juist in de cruciale fase bij de ontwikkeling van de plannen voor het hoogspanningstracé over de eigendommen van cliënten, hebben cliënten niet kunnen deelnemen. Om die reden hebben cliënten, pas nadat de (nieuws)brieven in deze cruciale fase van het project blijkbaar niet zijn ontvangen. Ook hebben ze niet deel kunnen nemen aan de werkateliers. Dit voorgaande klemt te meer, nu cliënten reeds sinds 2018 doende zijn met hun uitbreidingswensen, hoge kosten hebben moeten maken hiertoe en investeerders zijn gezocht om een goed businessmodel neer te zetten.

De keuze voor het verleggen van het tracé zodat de eigendommen van cliënten dichtbij de magneetveldzone komt te liggen, is een eenzijdige keuze van u c.q. Tennet.

Cliënten zijn momenteel blijvend in gesprek met de gemeente Loon op Zand over de gewenste ontwikkeling op de huidige locatie.

Kortom zowel gemeente als cliënten wensen dat ter plaatse een functie wordt gegeven die meer passend is bij de omgeving en bijdraagt aan een landschappelijke kwaliteit. Het voorgenomen tracé en de magneetveldzone staat deze gewenste ontwikkeling in de weg. Immers in geval het tracé over en dichtbij de gronden van cliënten wordt geprojecteerd heeft een leisure-locatie waar natuur, verblijf, recreatie en ontspannen gecentreerd worden een geheel ander aanzien en zal de locatie minder exploitabel zijn.

Cliënten opteren dan voor een variant waarin zijn eigendommen volledig worden ontzien, bijvoorbeeld door het tracé meer westelijk te plaatsen, verder weg van de verblijfsruimtes en stranden van Experience Island.

De impact van het hoogspanningstracé is op onderstaande schets goed te zien:

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen clënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort

hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast worden gehangen. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de NovI is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de NovI, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van

artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt, zie onder kopje "uitbreidingswensen".

Gebiedsniveau

Clënten stellen dat het ontwerpplan een onzorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert op deeltrajectniveau. Zo blijkt uit de toelichting dat de minister conform het advies van de SO voor variant Bosroute heeft gekozen,

Aankankelijk was voor variant 'oranje' gekozen.

De gemeente Loon op Zand heeft u hierop gewezen bij brief van 19 februari 2021, tevens onderdeel van de bijlagen van de toelichting behorende bij het nu ter inzage liggende ontwerp inpassingsplan.

De gemeente geeft, naast dat de omgeving niet is gehoord, weer dat het voorgestelde tracé "een grote impact heeft op de leefomgeving, de natuur en het landschap, mede omdat er sprake is van een nieuwe doorsnijding."

De eerder gekozen variant, hetgeen ook de voorkeur had voor cliënten, was voor cliënten geen reden om in actie te komen. Immers deze variant zou de eigendommen van cliënten niet raken. De toekomstplannen van cliënten zouden door deze variant ook niet in het gedrang komen. Dat is gekozen is voor de huidige variant, zonder dat rekening is gehouden met de belangen van cliënt en zonder dat de belangen van cliënten zijn meegewogen, houdt in dat er een onzorgvuldige belangenafweging heeft plaatsgevonden.

Zie variant onderbouwing. In het ontwerp inpassingsplan wordt vastgehouden aan de variant "Bruin plus", terwijl op basis van de mede ter inzage liggende effectenanalyses aantoonbare voor de omgeving meer passende varianten aanwezig zijn. Deze varianten "scoren" beter op onder andere leefomgeving en sparen de stuifduinen in Loon op Zand volledig (dat ook de wens was van de gemeente Loon op Zand, dan de huidige gekozen variant. Het geopperde argument dat met de huidige gekozen variant de stuifduinen worden ontzien, snijdt geen hout nu de uiteindelijke uitvoering van de plannen (zie hoofdstuk 'maximale mogelijkheden') net vaststaat waar de masten en hoogspanningslijnen binnen het inpassingsplanvlak worden gesitueerd. Er van uitgaande dat de masten en hoogspanningslijnen zo worden geprojecteerd zoals Tennet het voorhoudt (NB. Op tekeningen die géén onderdeel zijn van het inpassingsplan) dan zouden de genoemde stuifduinen in de meest zuidelijk punt wel geraakt worden.

Voor cliënten is het onbegrijpelijk waarom, gelet op de ook in de effectenanalyse genoemde voordelen, niet is gekozen voor een andere kleur-variant. Daarbij komt dat bij iedere andere variant, de eigendommen van mijn cliënten gespaard zouden blijven en client niet wordt belemmerd in het huidige gebruik van de gronden alsmede het gewenste toekomstige gebruik. Zoals uit de effectenanalyse steekt variant "Rood" met kop en schouder boven de andere variant uit.

Locatiespecifiek

Ook stellen cliënten dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek op detailniveau.

Op de gekregen detailtekeningen van Tennet zien cliënten dat met hun eerder aangegeven standpunt, bijvoorbeeld het aanpassen van de positie van de masten, niets is gedaan en zonder enige onderbouwing.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woningen van mijn cliënten gerealiseerd kan worden.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782; r.o. 6)

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

11. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijk, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

12. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Cliënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd.

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd.

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de NovI. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers één bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van één agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

13. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal of recreatieaccommodatie, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RV5:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RV5:2017:238.

rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen en recreatiegebouwen- en verblijfsruimtes als gevoelige objecten worden beschouwd.

14. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

15. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

16. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid; schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld als gevolg van de te lijden schade door de vaststelling van het inpassingsplan. Niet alleen hebben cliënten last van schade als gevolg van verminderde inkomsten,

³ ABRS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8317

tevens worden de eigendommen van cliënten minder waard door de komst van het hoogspanningstracé. Cliënten lijden forse (inkomens)schade, die met het wegdenken van het tracé zij niet zouden hebben geleden. Op geen enkele manier is in de belangenafweging rekening gehouden met de belangen en schade van cliënten.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten wensen aldus volledig schadeloos worden gesteld.

17. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoopplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

18. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. Te meer nu cliënten een bedrijf exploiteren waar gelijktijdig grote groepen aanwezig zullen zijn.

De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan. Mede gelet op de grote hoeveelheid mensen aanwezig op de terreinen van cliënten, dient hier specifiek aandacht aan te worden besteed.

19. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met “na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen”. Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

20. Economische en financiële uitvoerbaarheid

Uit de terinzage liggende stukken blijkt dat het plan economisch uitvoerbaar is, mede door maatwerkafspraken die worden gemaakt. Hoe en op welke wijze deze (maatwerk)afspraken worden vormgegeven en op welke termijn, is voor cliënten thans niet duidelijk. Ook is niet duidelijk of de te maken nadere afspraken wel voldoende zijn om ongestoord het eigendomsrecht uit te oefenen.

Cliënten vrezen grote schade als gevolg van onderhavige plannen. Het besluitvoornemen beperkt cliënten in hun gewenste ontwikkeling van hun eigendommen. Onder andere zal cliënt nu al schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen besluitvorming in geval hij de gronden wensen te verkopen. Cliënt is van oordeel dat in de voorgenomen besluitvorming onvoldoende rekening is gehouden met de (financiële) gevolgen van het plan. In de onderbouwing van het inpassingsplan worden de financiële gevolgen niet in kaart gebracht. Cliënt benadrukt dat hierdoor de onderbouwing behorende bij het inpassingsplan niet volledig is, en daarmee gereede twijfels bestaan over de economische en financiële uitvoerbaarheid van het plan.

Voor cliënten is thans niet duidelijk noch inzichtelijk of het plan financieel haalbaar is. Dat het plan grote financiële gevolgen heeft voor cliënten is een voldongen feit. In het geval een plan grote financiële gevolgen heeft, is van belang dat de economische uitvoerbaarheid goed wordt

onderbouwd door de planinitiatiefnemers. Voor cliënten is thans niet inzichtelijk of voldoende rekening is gehouden met de financiële gevolgen gelet op alle factoren en actoren in het plangebied.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

BIJLAGE 1

19-22 - Experience I:

Schetsontwerp 14-2-2020

land

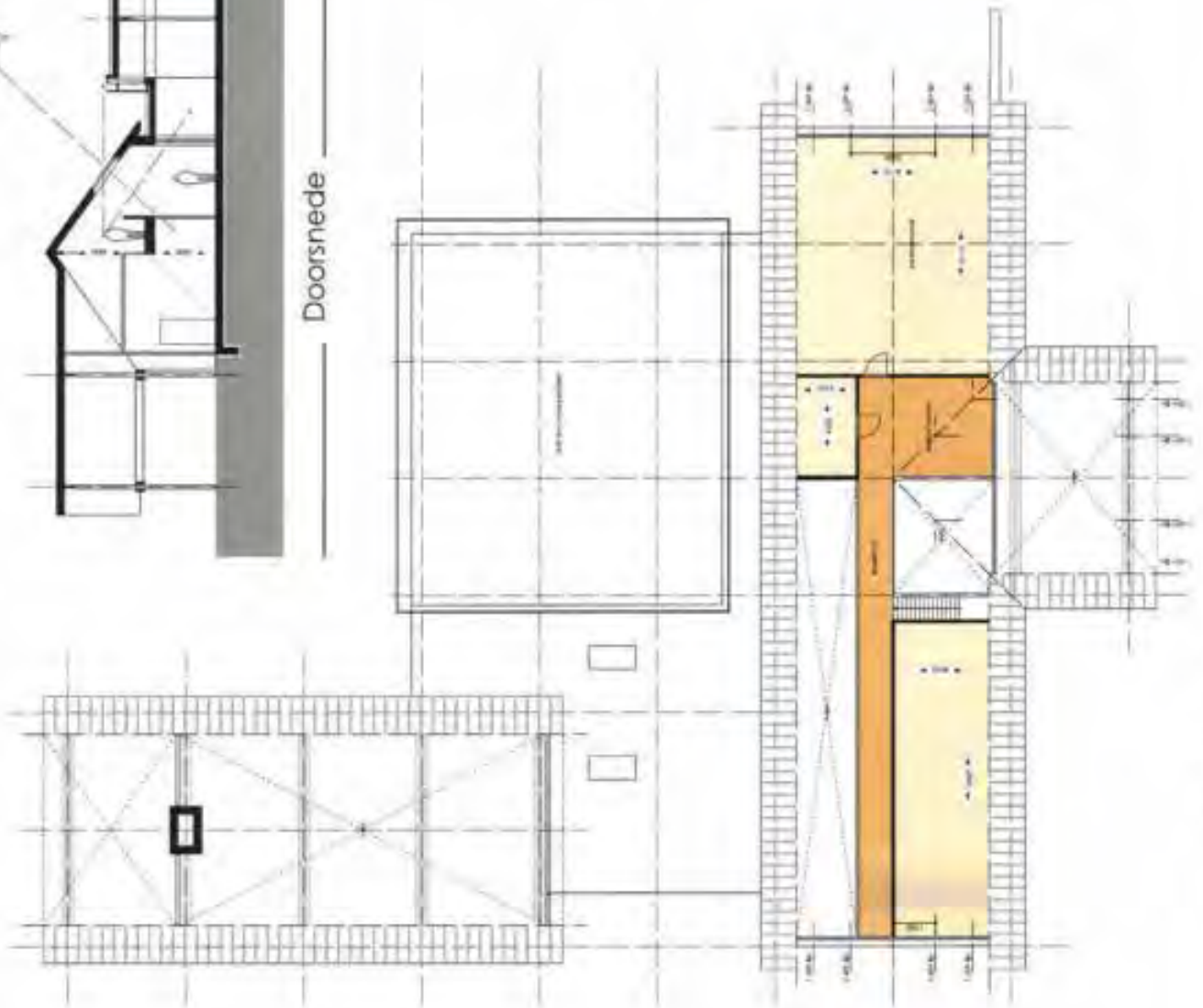
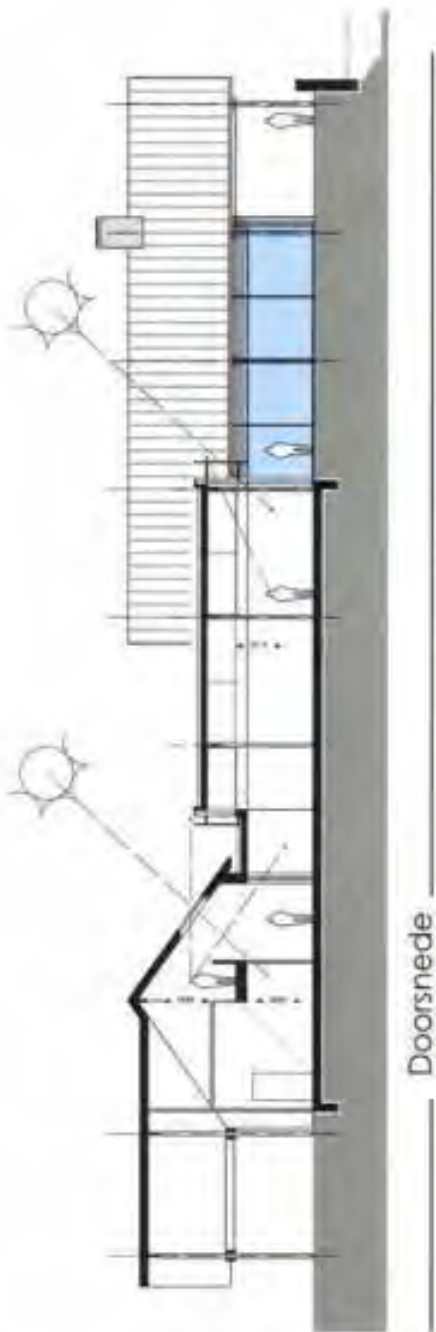

Begane grond

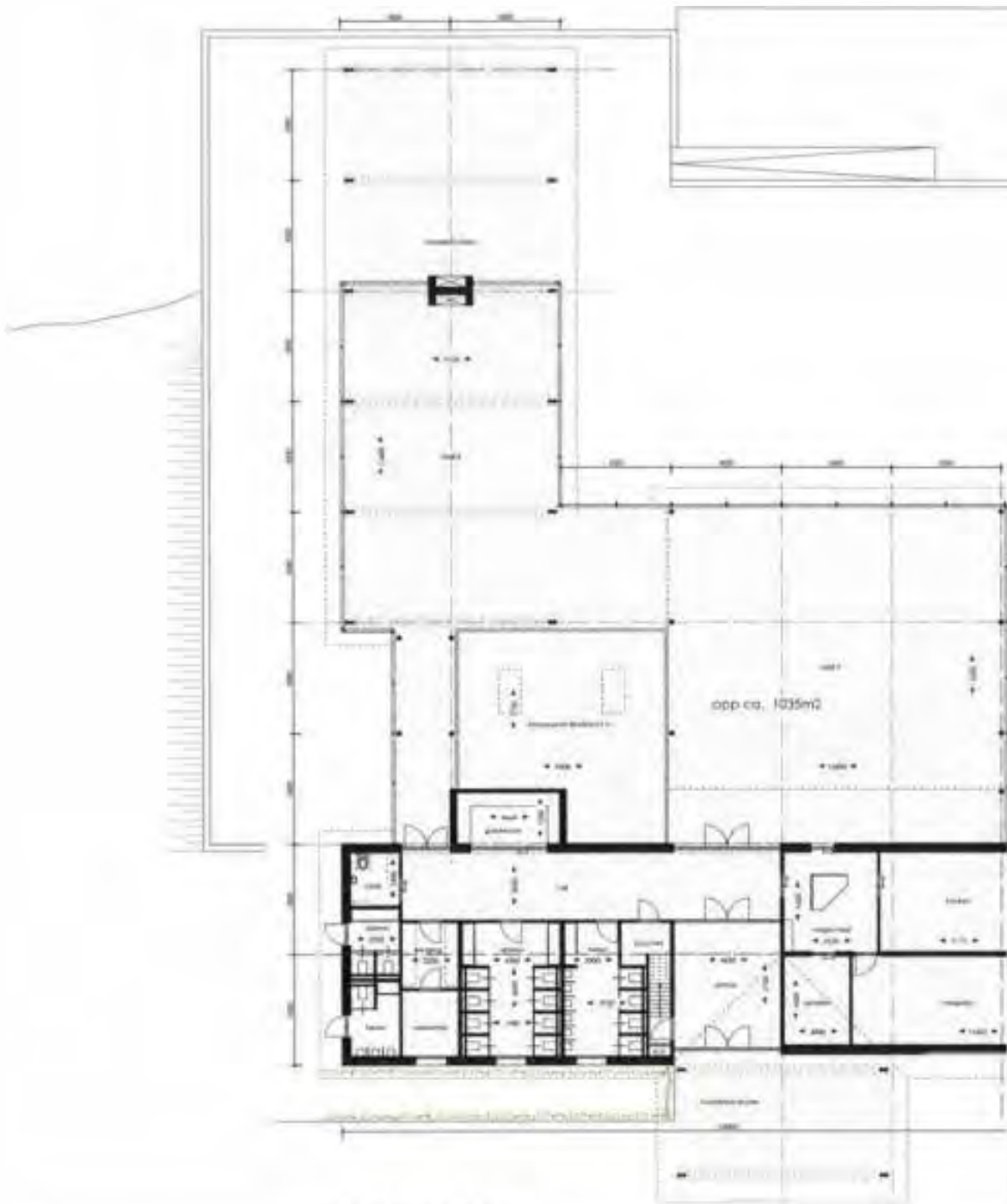

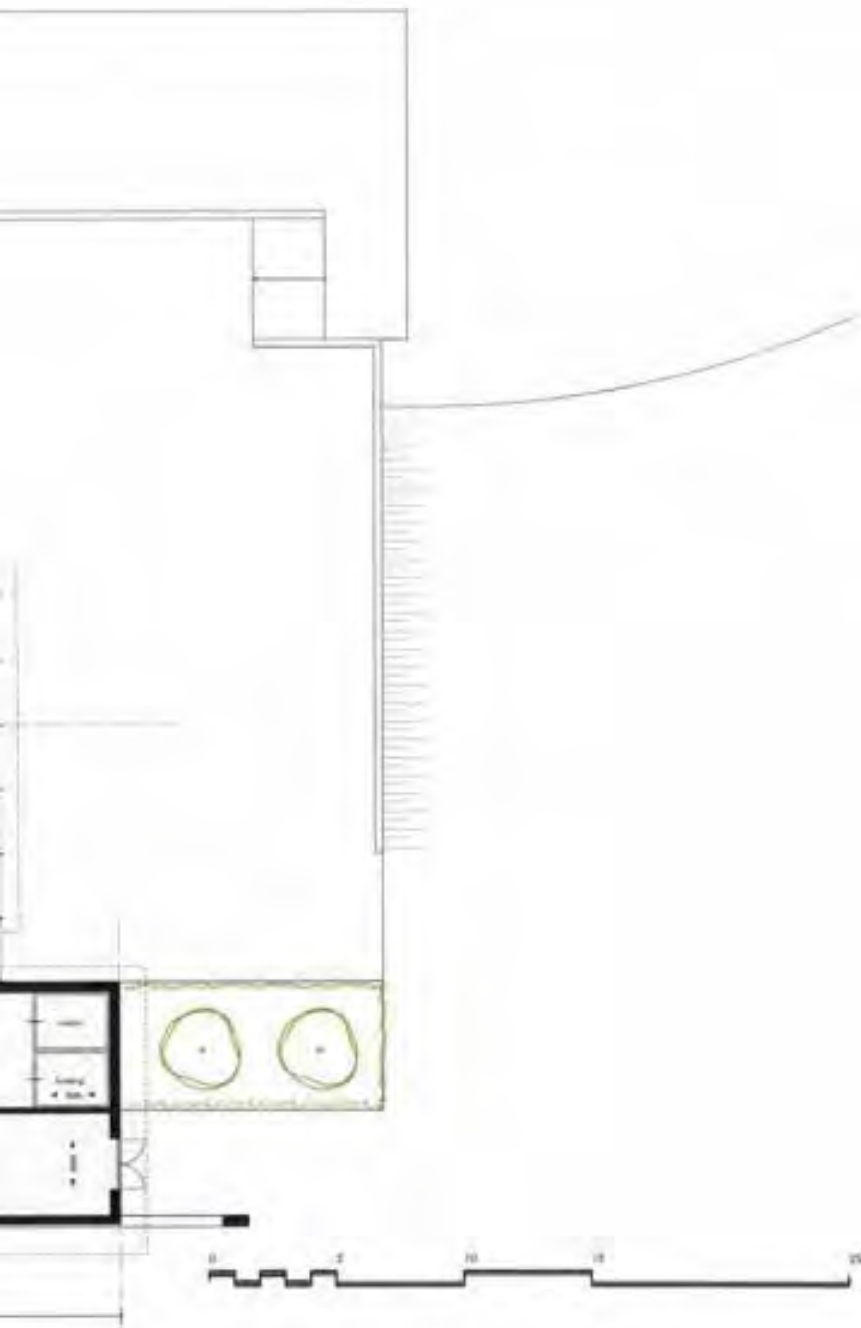

Schetsplan steenbouw Experience Island
 Bouwteam
 Architectuur

Verdieping

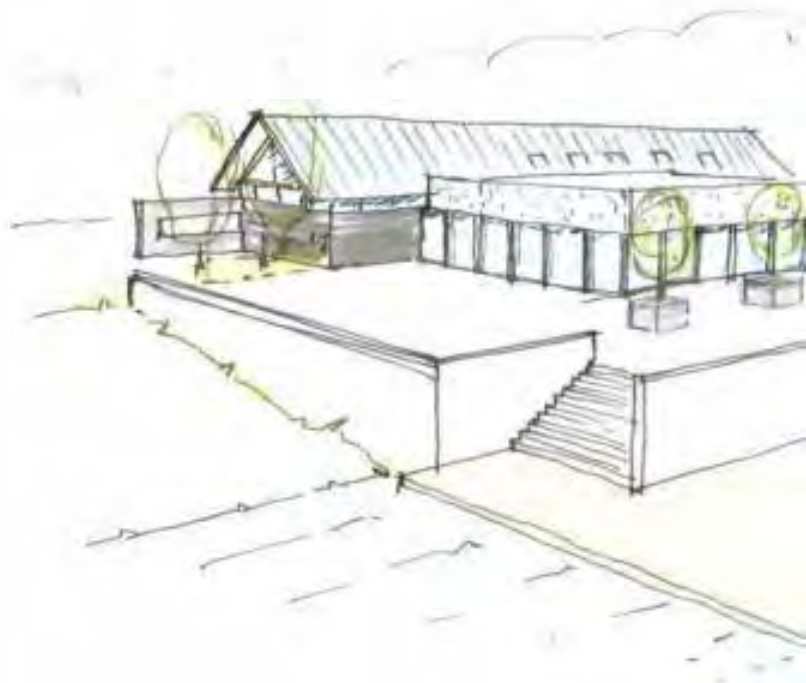

Schetsplan nieuwbouw Experience Island

0 5 10 15 25 M

682 van 1104

202200110

Schetsplan nieuwbouw Experience Island

686 van 1104

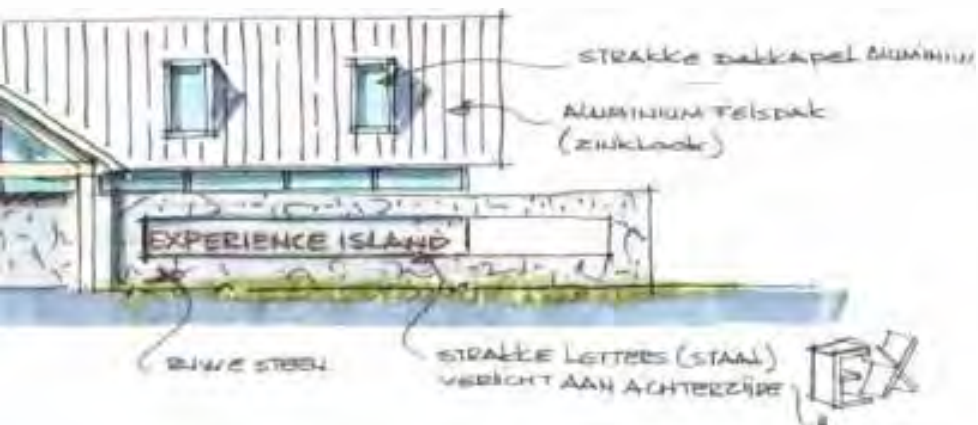
202200110

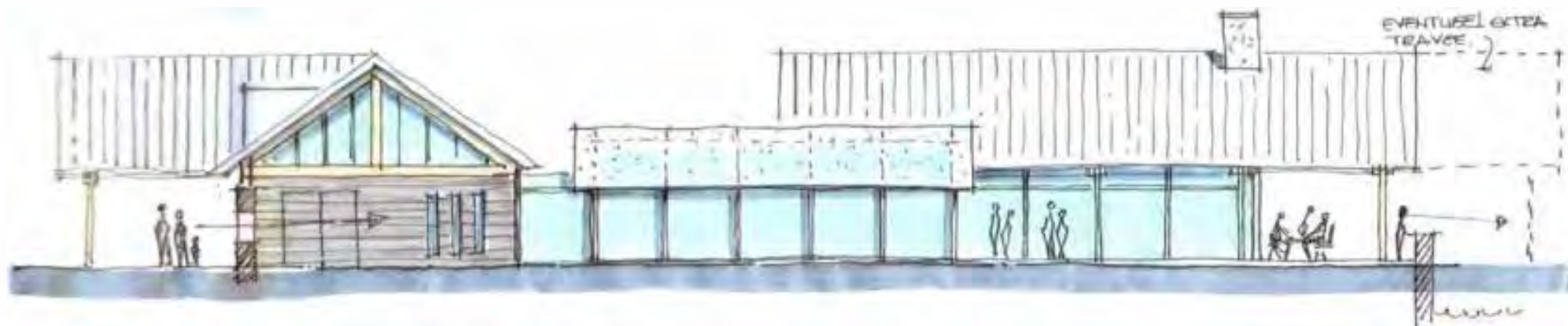
VOORZICHT

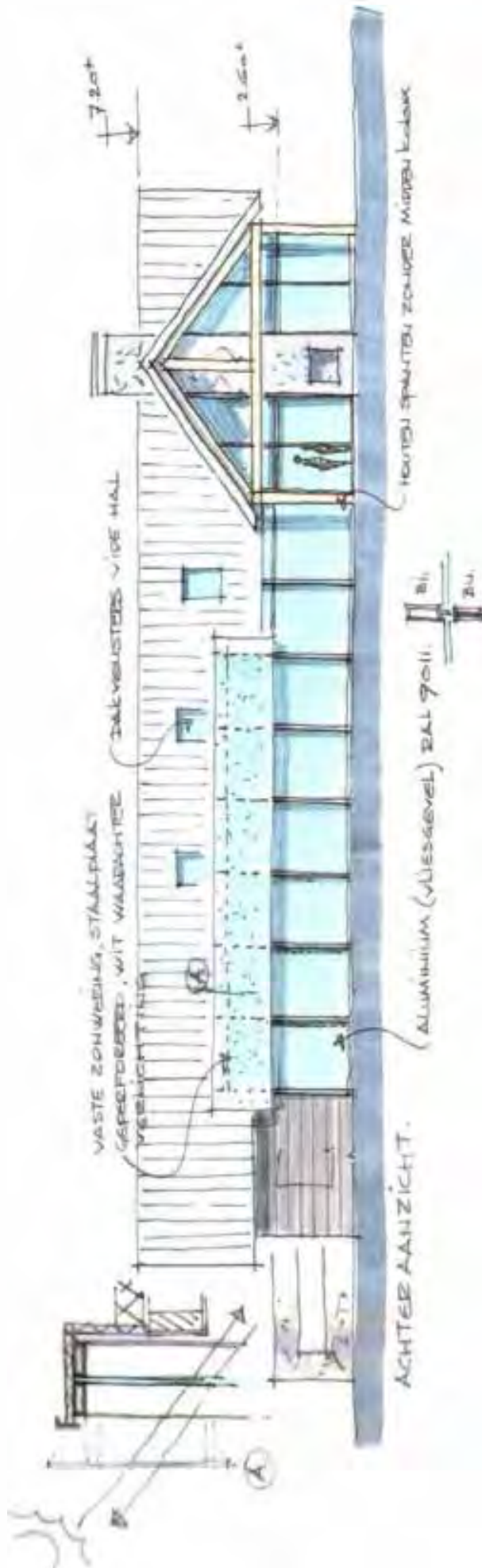
DIEPE WEGGE

ZWISSERISCH ZWART

Schetsplan nieuwbouw Experience Island

Van
Bouwen
Landschap

692 van 1104

202200110

Schetsplan nieuwbouw Experience (stand

10/11/2022)

695 van 1104

202200110

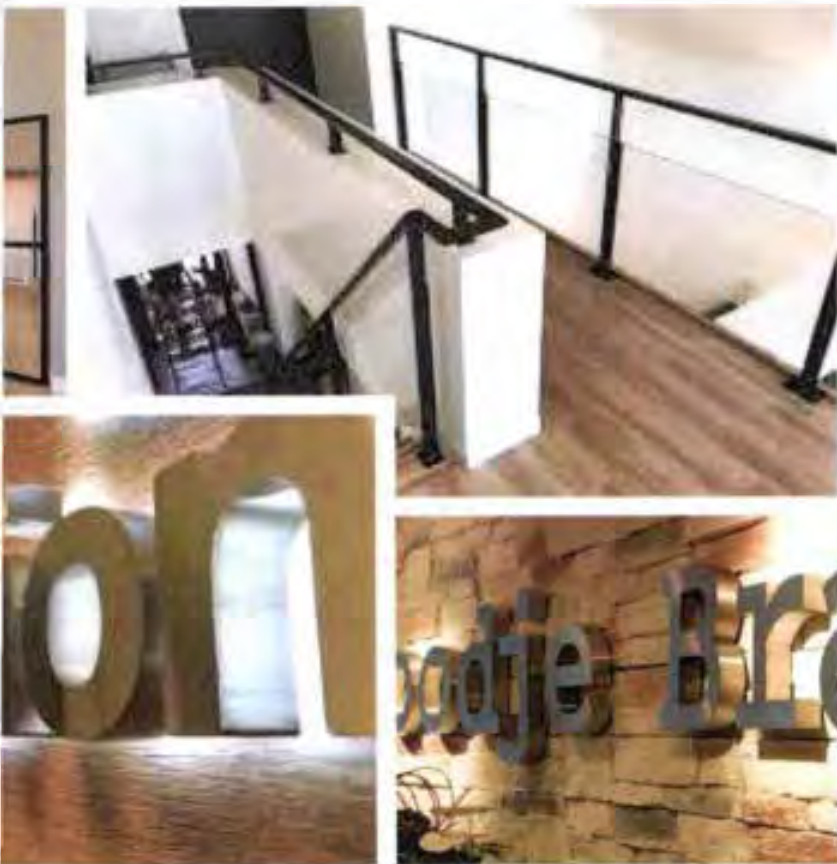
Schetsplan nieuwbouw Experience Island

1:1000
1:500
1:200

701 van 1104

202200110

Schebplan nieuwbouw Experience Island

1000
1000
1000 1.1 km

703 van 1104

202200110

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : D20210817 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)

Uw ref. :

Behandelaar : [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënt,

• [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënt kan derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënt kan zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

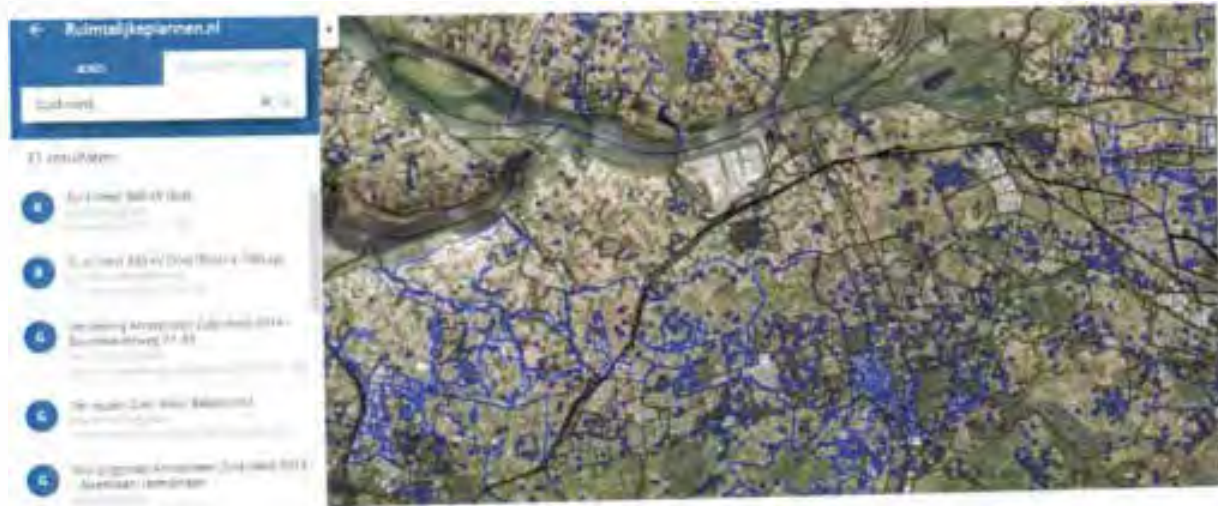
1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1, van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo

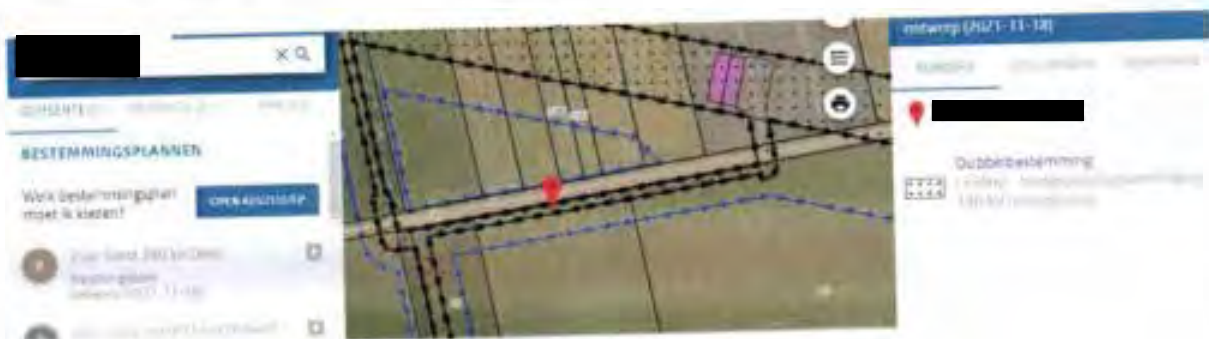

bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimteliikeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Het zoeken dient dan plaats te vinden via de naam van het plan en dan komt onderstaande kaart in beeld:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de voorbereidingsbescherming veel ruimer te zijn dan de plangrens.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene

beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blij gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënt

Mijn cliënt exploiteert een biologisch bedrijf en was pionier op dat gebied. Er is veel moeite getroost om te komen tot een mooi en rendabel biologisch bedrijf. Het mag als bekend worden verondersteld dat de samenstelling van de grond bij een biologisch bedrijf van groot belang is. Het duurt jaren voordat grond van een juiste kwaliteit kan worden bereikt. Zo ook bij mijn cliënt.

Mijn cliënt is eigenaar van de percelen met de kadastrale nummer [ ] en [ ]. Hieronder vindt u een uitsnede van de plankaart.

Op zijn percelen is een ondergrondse leiding voorzien die aan de rand van beide percelen komt te liggen. In de percelen bevindt zich drainage. Ook bevindt zich op de locatie waar de ondergrondse leiding is voorzien een dam/duiker waarmee cliënt op het perceel kan komen.

Voor mijn cliënt is, met name vanwege de aard van zijn bedrijf, van groot belang dat de grond die ten behoeve van het aanleggen van de ondergrondse leiding wordt weggenomen, ook weer op dezelfde plaats terug komt. Er moet dus geen grond van elders aangevoerd worden. Enkel en alleen de thans aanwezige grond mag worden gebruikt vanwege het feit dat deze grond thans van een zodanige kwaliteit is dat deze op die locatie behouden moet blijven. Door het wegnemen van grond wordt de structuur van de grond aangetast terwijl deze structuur in de biologische landbouw van zeer groot belang is. Met het terugbrengen van deze structuur is een langere periode dan drie jaar gemoeid zodat er sowieso sprake zal zijn van schade.

In dat kader wenst cliënt dan ook dat er vóór het uitvoeren van de werkzaamheden grondmonsters worden genomen, de samenstelling van de grond aan de hand van die monsters wordt vastgelegd en dat na afloop van het werk, als de grond weer wordt aangebracht, wederom grondmonsters worden genomen om na te gaan of ook daadwerkelijk dezelfde grond is aangebracht. De resultaten van die onderzoeken moeten aan mijn cliënt beschikbaar worden gesteld.

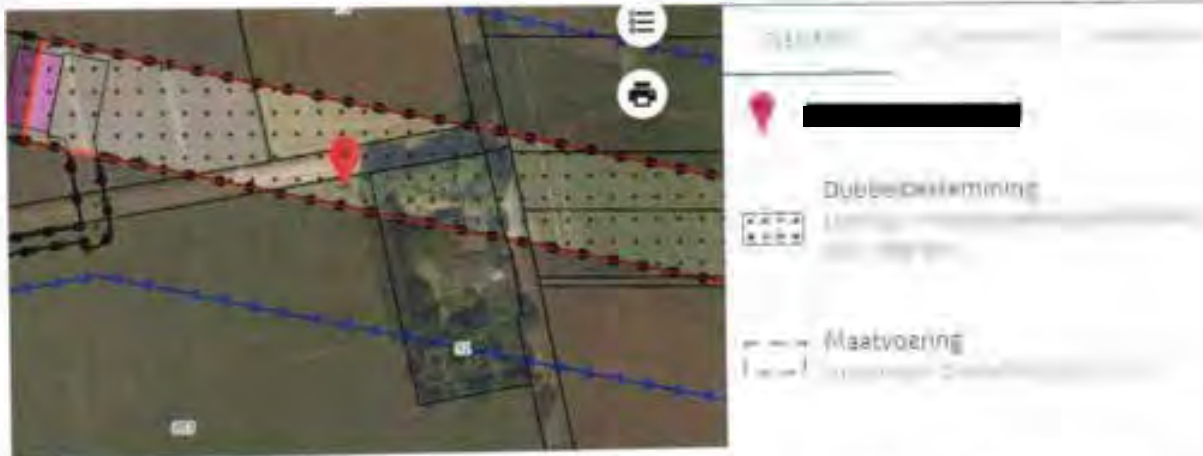
Contractueel zal vastgelegd moeten worden dat de grond die wordt weggenomen ook dezelfde grond is die wordt teruggebracht. Ook zal geregeld moeten worden dat de drainage niet wordt aangetast en, als er wel sprake is van beschadiging van de drainage, die op kosten van TenneT wordt hersteld. Uiteraard zal er ook overeenstemming bereikt moeten worden over een redelijke vergoeding voor het toestaan van de leiding.

4. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

Een deel van het perceel ligt binnen het plangebied:

¹ U.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënt op basis van het plan in het duister tast naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

5. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

6. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 *Bouwregels*

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouwen zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 *Afwijken van de bouwregels*

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. *de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de

mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

7. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;*
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwartelende beplanting en bomen;*
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;*
- d. diepploegen;*
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;*
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;*
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;*
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;*
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;*
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;*
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.*

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;*

- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;*
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid

13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de door genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

8. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clïent stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clïent vreest dat hij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clïent is bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clïent vooraf duidelijkheid wil hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in zijn zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clïent en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clïenten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

9. Maatwerkoplossing

Als er sprake is van een situatie waarbij de woning binnen het magneetveldzonegebied ligt, zal waarschijnlijk in de rapportage over de magneetveldzone iets zijn bepaald over het bieden van een maatwerkoplossing. Hier kan daar dan op worden ingegaan.

10. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

11. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

12. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKENDE

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : D20220039 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)(I)

Uw ref. :

Behandelaar : [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënt,

• [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de bijbehorende milieueffectrapportage aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënt kan derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënt kan zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

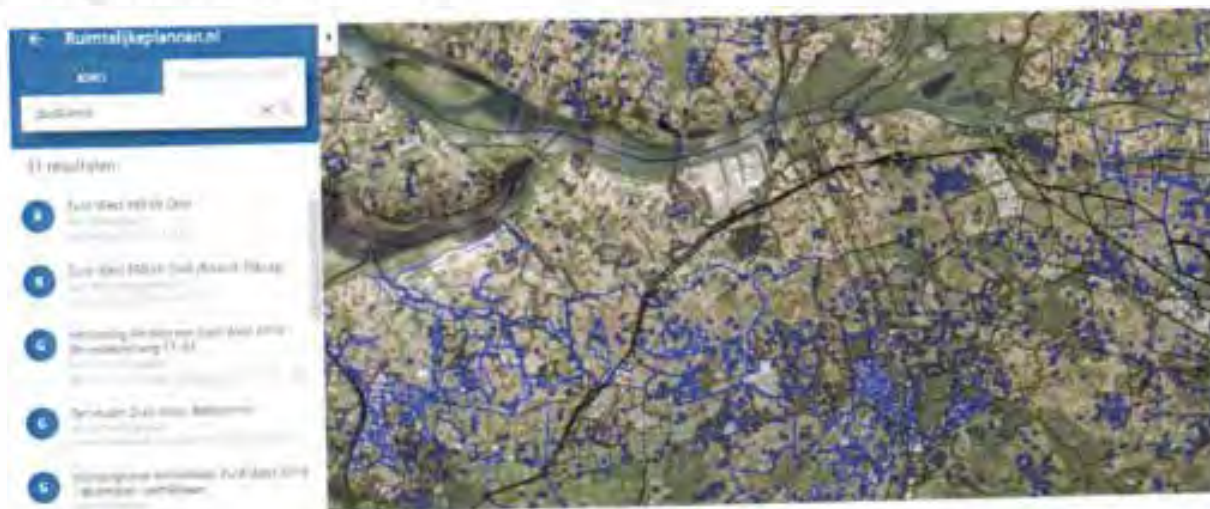
Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding - Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

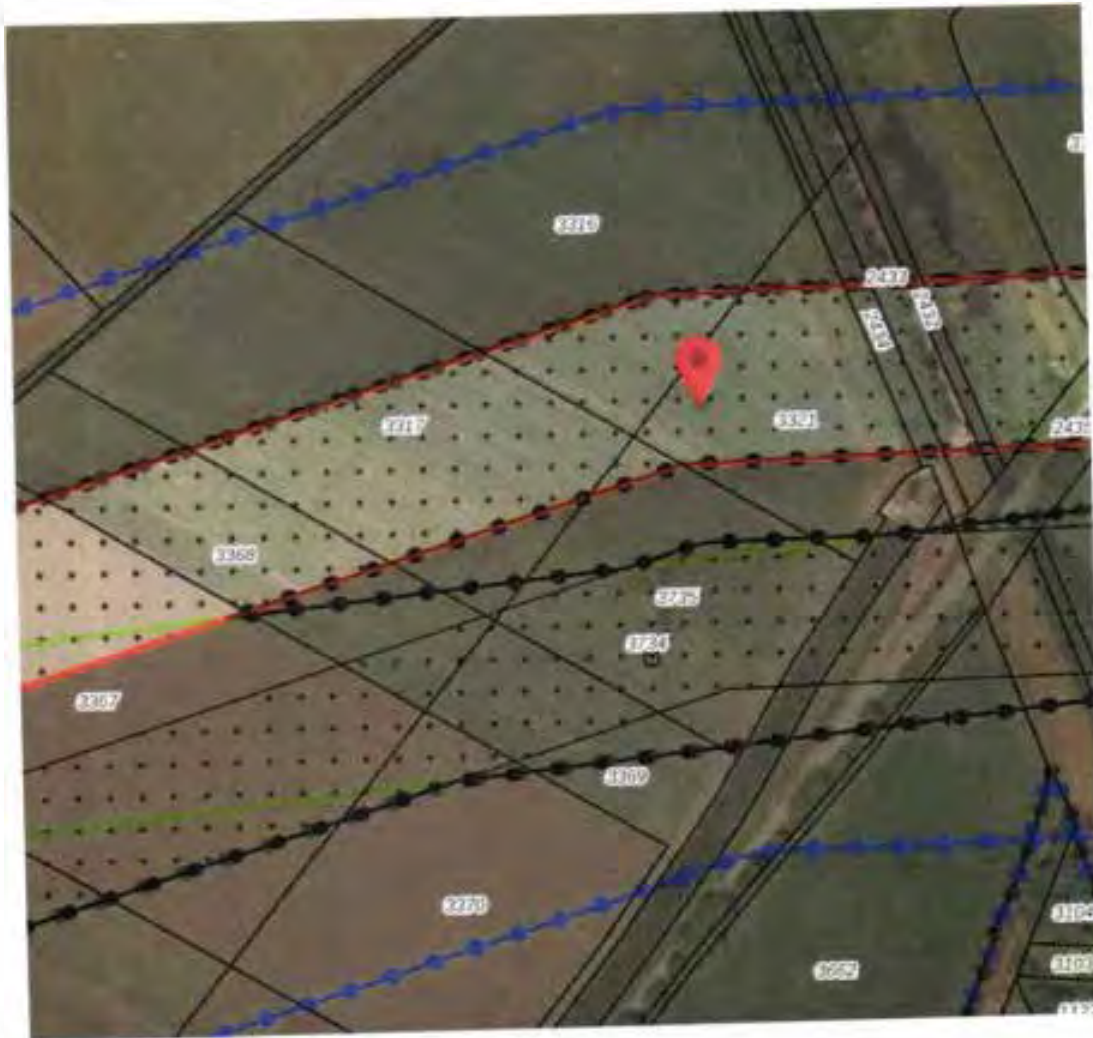
Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

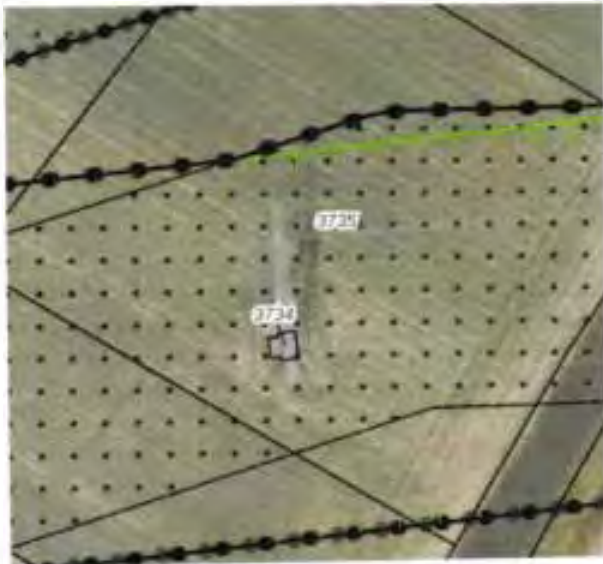
3. De belangen van cliënt

Mijn cliënt exploiteert een melkvee- en akkerbouwbedrijf en heeft daarvoor een aantal percelen in Hooge Zwaluwe in eigendom.

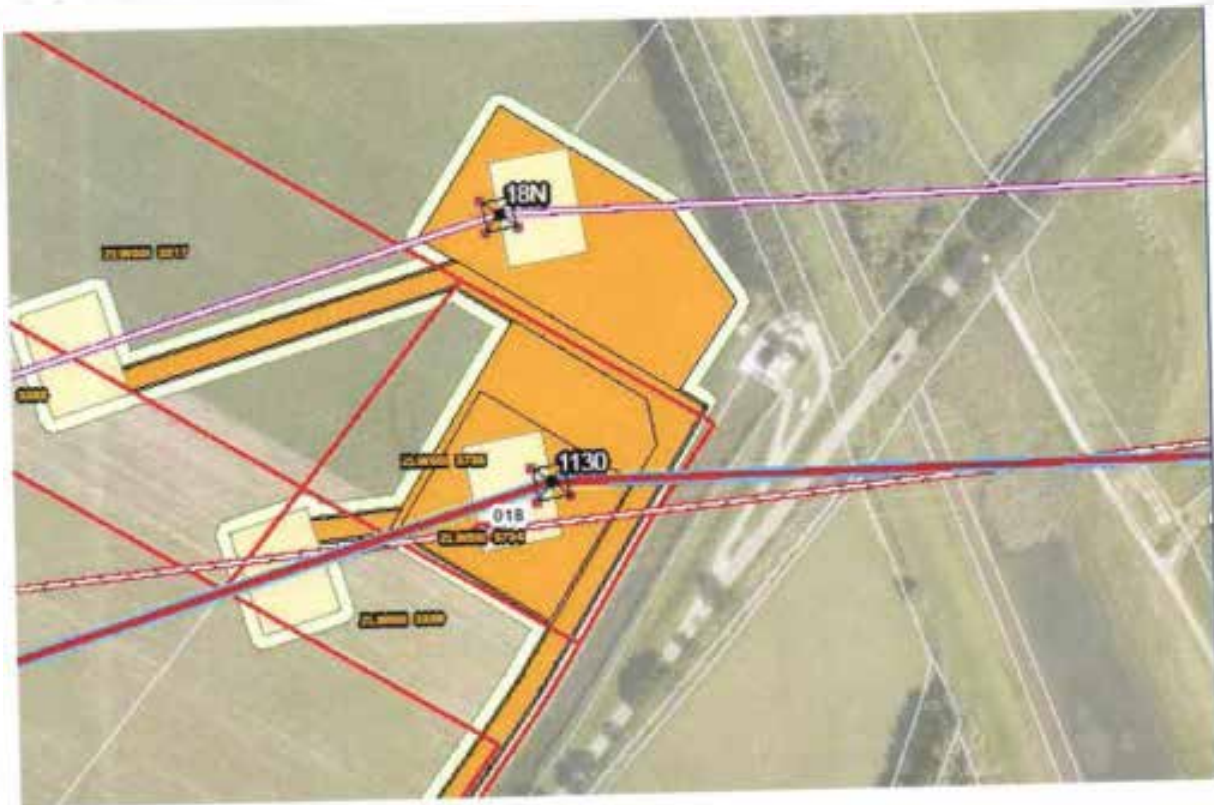
Het betreft dan de percelen met de kadastrale nummers [REDACTED] en [REDACTED] zoals aangeduid op onderstaande kaart:

Op dit moment bevindt zich één hoogspanningsmast in het bestaande tracé.

Maar volgens de voorgenoemen plannen komen er in de nieuwe situatie twee hoogspanningsmasten terug:

Er komt een werkterrein en een toegangsweg. Kortom, de percelen van cliënt worden in aanzienlijke mate aangetast door het voorgenoemen plan waardoor een goed landbouwkundig gebruik niet langer mogelijk. Dit is vooral een gevolg van het feit dat de masten op ongunstige plaatsen op het perceel staan geprojecteerd. Als de masten al aan de rand van de percelen geplaatst zouden worden, zou dit het landbouwkundig gebruik van de percelen ten goede komen. Als u er toch voor kiest om de masten op de hiervoor aangeduide plaatsen te plaatsen en een schadevergoeding niet leidt tot een oplossing waardoor een rendabele exploitatie niet mogelijk is, rest er niets anders dan de aankoop van de percelen met de nummer [redacted] en [redacted]

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als

tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro - hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënt op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringsstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

12. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling

bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

13. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. *het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;*
- b. *het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;*
- c. *het indrijven van voorwerpen in de bodem;*
- d. *diepplougen;*
- e. *het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;*
- f. *het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;*
- g. *het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;*
- h. *het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;*
- i. *het permanent opslaan van goederen of stoffen;*
- j. *het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;*
- k. *werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.*

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet Informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

14. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënt constateert dat er onder de bestaande hoogspanningsleiding vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat het er naar uitziet dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënt wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van twee hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

15. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

16. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

17. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al gerulme tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANTEKENEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20210074 [REDACTED] / advies (D)

Uw ref. :

Behandelaar [REDACTED]

E-mail direct [REDACTED]

Geachte heer mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED], wonend aan [REDACTED]
- [REDACTED] gevestigd aan [REDACTED] te
DONGEN

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

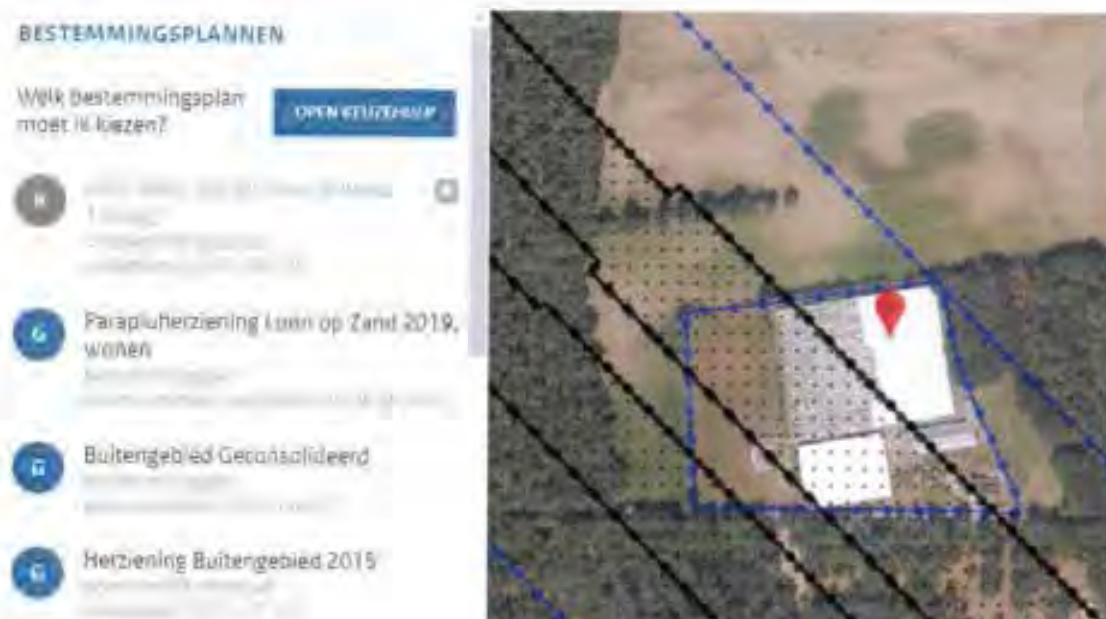
1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-

plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimteliijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

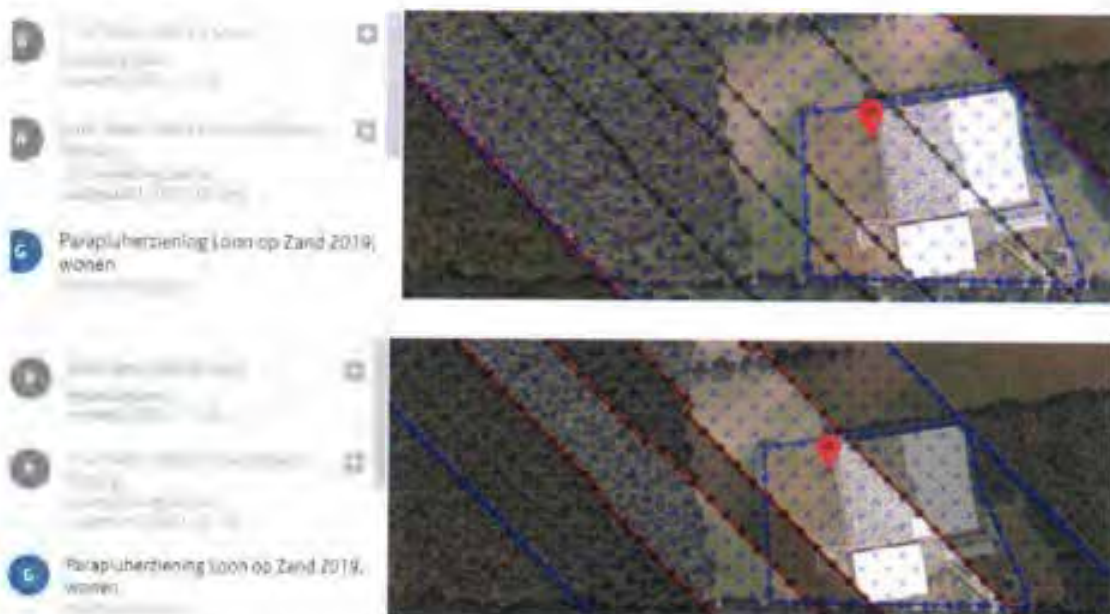
Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimteliijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënten via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van

strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3:1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Cliënten zijn eigenaar van de gronden en opstallen gelegen aan [REDACTED]

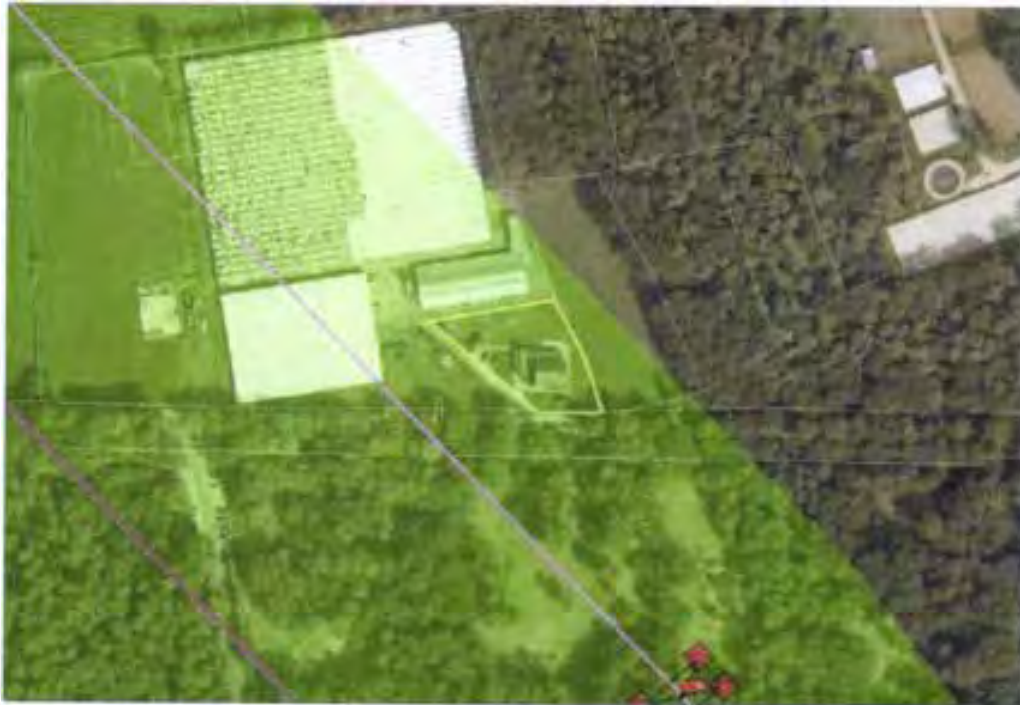

De eigendommen van cliënten worden ernstig belemmerd door de door u geprojecteerde hoogspanningsverbinding. Dwars over de eigendommen van cliënten wordt de dubbelbestemming "Leiding- Hoogspanningsverbinding 380 kV" geprojecteerd. En in de

hoek ten westen van de eigendommen van cliënten wordt de dubbelbestemming "Leiding-Hoogspanningsverbinding 150-380 kV".

Volgens de "Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost" ligt de magneetveldzone volledige over de woning gelegen aan [REDACTED]

59. [REDACTED]

Voor wat betreft de woning [REDACTED] wordt gesteld dat de gevoelige bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven. Bij de planregels bevindt zich een bijlage waarop een lijst van alle gevoelige bestemmingen staat vermeld. De woning en tuin/erf van mijn cliënten worden ook als zodanig aangeduid. Ten aanzien van de gevoelige bestemming wordt in het plan als volgt gemotiveerd:

"De Ministers zijn van oordeel dat aan het voorzorgprincipe is voldaan daar een zorgvuldige tracékeuze waarbij zoveel als redelijkerwijs mogelijk is getracht te voorkomen dat nieuwe gevoelige bestemmingen aan een magnetische veldsterkte boven de 0,4 microtesla zullen worden blootgesteld. Dit perceel kan daarbij niet worden ontweken. Gezien de ligging van het perceel in het buitengebied kan het perceel worden aangemerkt als 'kleinschalige concentratie van gevoelige

bestemmingen" als bedoeld in het voorzorgprincipe, zodat sprake is van een uitzonderingssituatie. Het perceel is gelegen in een landelijke agrarische omgeving met verspreid voorkomende woonbebouwing en diverse agrarische bedrijven. Het perceel ligt in de overige zone – beperkingen veehouderij, zoals opgenomen in het onderhavige bestemmingsplan. Door de toevoeging van de 380 kV-hoogspanningsverbinding ontstaat er naar de mening van de Ministers geen zodanige stapeling van milieufactoren dat de woning daardoor redelijkerwijs niet kan worden gehandhaafd.

De Ministers merken in dit geval op dat het perceel / de woning is aangekocht onder de werking van het Voorbereidingsbesluit Zuid-West 380kV Oost (Rilland-Tilburg) d.d. 1 oktober 2018. TenneT zal in dit geval geen aanbod tot aankoop doen. Wel zal TenneT een aanbod voor de waardevermindering van de woning doen als onderdeel van het aangaan van een zakelijk rechtsovereenkomst voor de nieuwe verbinding.

Conclusie

De Ministers zijn op grond van het bovenstaande van oordeel dat onderhavige gevoelige bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven."

Clënten kunnen zich hier niet mee verenigen immers is er momenteel geen sprake van een "kleinschalige concentratie van gevoelige bestemmingen" . Op dit moment wordt de woning gebruikt door arbeidsmigranten, en wordt een ander gebruik passend bij de locatie en in het bestemmingsplan niet uitgesloten. Het blijft een gevoelig object waar mensen verblijven en overnachten. Bovendien is de locatie van de hoogspanningsverbinding ten onrechte geen rekening gehouden met de uitbreidingswensen van cliënten, zie hierna.

In casu is sprake van een opeenstapeling van milieufactoren, waar ten onrechte geen rekening mee is gehouden. Zo is op korte afstand verschillende wegen en bedrijven- en industrieterreinen gelegen, die tevens direct of indirect invloed hebben op het woon- en leefklimaat aldaar. In het kader van een goede ruimtelijke ordening had u deze aspecten en de verblijfruimtes mee moeten nemen in uw afweging ten aanzien van de totstandkoming van het ontwerp-inpassingsplan.

Voorts wijzen cliënten u er op dat ten tijde van de aankoop van de eigendommen in 2018 op geen enkele wijze zicht bestond op het in negatieve zin veranderen van de bestemming op deze locatie. Sterker nog ten tijde van de aankoop van de gronden was voor cliënten, omgeving en de gemeente Loon op Zand klip en klaar dat een andere variant (Rood) de definitieve variant zou worden. Ten tijde van de aankoop van de gronden wisten cliënten dat er in de toekomst een hoogspanningsverbinding zou worden gerealiseerd in de gemeente Loon op Zand. Deze hoogspanningsverbinding zou zodanig worden geprojecteerd dat deze de eigendommen slechts op een zeer klein gedeelte zou raken. In ieder geval zou de destijds bekende locatie van het hoogspanningsverbindingstracé geen invloed op de

uitbreidingswensen van cliënten. Immers de magneetveldzone was buiten de eigendommen van cliënten gelegen in de versie die voor cliënten bekend was in 2018:

Uitwerking variant Rood:

Uitbreidingswensen locatie [REDACTED]

Cliënten wensen op de locatie [REDACTED] een verblijfsruimte te maken waar leisure en natuur samenkomen. De rol van de omgeving is een belangrijke factor bij de ontwikkeling van het plan. De gronden zijn midden tussen natuur gelegen, door cliënten zijn om die reden gezocht naar een ontwikkeling die passend is in de naturomgeving. Om een indruk te geven van de plannen, verwijs ik naar de bij de gemeente Loon op Zand ingediende ontwerptekening (**bijlage 1**).

Tennet is reeds lange periode bekend met de uitbreidingswensen van client. Met Tennet hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden. Tijdens deze gesprekken heeft Tennet telkenmale aangegeven zo veel als mogelijk rekening te houden met de belangen van cliënten. In het uiteindelijke ontwerp-inpassingsplan zijn de hoogspanningsverbindingen over de gronden van cliënten geprojecteerd, met alle gevolgen van dien.

Cliënten hebben geopteerd voor een aanpassing van het tracé, zodat zijn eigendommen niet worden geraakt. Cliënten verwijzen volledigheidshalve op de brief d.d.20 april 2021 (**bijlage 2**), het gespreksverslag d.d. 20 mei 2021 (**bijlage 3**), de brief 22 juli 2021 (**bijlage 4**) en november 2021. Op geen enkele wijze wordt de verzochte aanpassing van het tracé serieus overwogen. Enkel wordt aangegeven dat niet is gebleken dat cliënten worden beperkt door

uw keuze het tracé en magneetveldzone over en dichtbij de eigendommen van cliënten te projecteren. U als minister en Tennet wisten van de uitbreidingswensen van cliënten, desondanks is hier geen rekening mee gehouden.

Dit voorgaande klemt te meer nu cliënten pas begin 2021 worden verrast en geconfronteerd worden door de keuze van het tracé en de door uw ministerie gewenste variant. Cliënten hebben noch nieuwsbrieven ontvangen, noch deel kunnen nemen aan de werkateliers. Juist in de cruciale fase bij de ontwikkeling van de plannen voor het hoogspanningstracé over de eigendommen van cliënten, hebben cliënten niet kunnen deelnemen. Om die reden hebben cliënten, pas nadat de (nieuws)brieven in deze cruciale fase van het project blijkbaar niet zijn ontvangen door de bewoners. Ook hebben ze niet deel kunnen nemen aan de werkateliers.

De keuze voor het verleggen van het tracé zodat de eigendommen van cliënten in de magneetveldzone komt te liggen, is een eenzijdige keuze van u c.q. Tennet. Op geen enkele wijze is rekening gehouden met de belangen van client zoals verwoord in mijn brief d.d. 22 juli 2021. Cliënten zijn momenteel blijvend in gesprek met de gemeente Loon op Zand over de gewenste ontwikkeling op de locatie [REDACTED]. Hiertoe hebben cliënten een principeverzoek ingediend in maart 2021 waar de gemeente een positieve grondhouding heeft medewerking te verlenen aan het plan. De locatie aan [REDACTED] is een locatie waar voorheen een nertsenhoudery was gevestigd. Door eenzijdige beslissing van overheidswege is de nertsenhoudery ter plaatse gestopt. Een nieuwe ontwikkeling intensieve agrarische bestemming, die volgens het bestemmingsplan zou zijn toegestaan, is ook geen wenselijke ontwikkeling ter plaatse waar natuur en verblijf samenkomen.

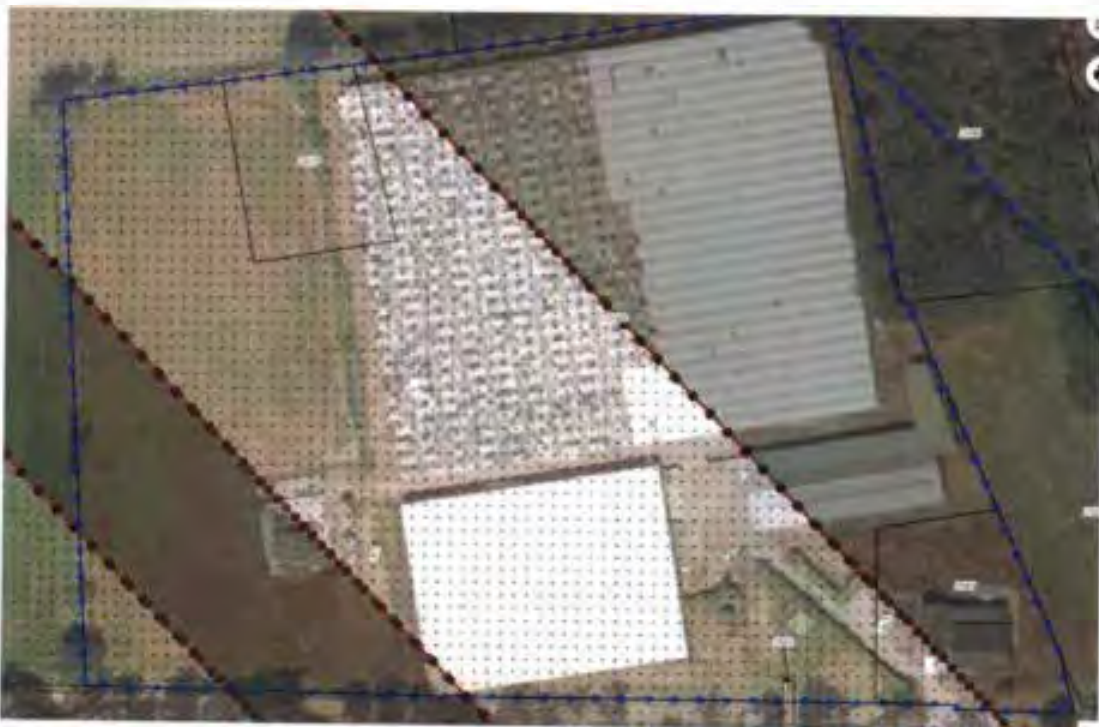
Momenteel zijn de stallen en gebouwen een doorn in het oog voor de omgeving. Cliënten zijn momenteel doende middels de bekende slopersregeling voor nertsenhouderyen op de locatie een nieuwe bestemming te geven aan de gronden. Cliënten en ook de gemeente Loon op Zand wensen dat een nieuwe geheel passende functie wordt gegeven aan het terrein die recht doet aan de omgeving. Een plan dat duurzaamheid, natuur en leisure met verblijfsruimtes voor personen voorop stelt. Om gebruik te maken van de vervroegde beëindigingsregeling voor nertsenhouderyen hebben cliënten de provincie verzocht om een sloop- en ombouwplan/regeling.

Kortom zowel gemeente, provincie als cliënten wensen dat ter plaatse een functie wordt gegeven die meer passend is bij de omgeving en bijdraagt aan een landschappelijke kwaliteit. Het voorgenomen tracé en de magneetveldzone staat deze gewenste ontwikkeling in de weg. Immers in geval het tracé over en dichtbij de gronden van cliënten wordt geprojecteerd heeft een leisure-locatie waar natuur, verblijf, recreatie en ontspannen gecentreerd worden een geheel ander aanzien en zal de locatie minder exploitabel zijn.

De flexibiliteit die u biedt ten aanzien van andere locaties zoals het Kraanven 22, wensen cliënten tevens voor zijn locatie. Immers ook ten aanzien van Kraanven 22 is door een omissie in het bestemmingsplan achteraf rekening gehouden met het perceel Kraanven 22. Ook in geval van cliënten, mede gelet op de leegstaande verloederende gebouwen, de principeaanvraag bij de gemeente Loon op Zand én het beroep op de vervroegde beëindigingsregeling voor nertsenhoudertijen, is voldoende aanleiding om ook voor de locatie [REDACTED] maatwerk te verrichten en het tracé dusdanig aanpassen dat de locatie [REDACTED] wordt ontzien.

Cliënten hebben dit tevens aan Tennet kenbaar gemaakt in het gesprek tussen client en vertegenwoordigers van Tennet op 20 mei 2021. Met Tennet is tevens besproken of het mogelijk is, mede gelet op de plannen van cliënten, het tracé aan te passen dat de magneetveldzone niet over het terrein van cliënten is gelegen. Cliënten hebben tot op heden taal noch teken vernomen over de uitwerking van een variant die met behoud van een tracé ter plaatse én wensen van de gemeente Loon op Zand respecteert alsmede de eigendommen van client ontziet. De gemeente Loon op Zand heeft te kennen gegeven en ook u bericht dat zij een variant die alle belangen tegemoetkomt ondersteunt. Cliënten opteren dan ook voor een variant waarin zijn eigendommen volledig worden ontzien.

De impact van het tracé is op onderstaande schets goed te zien:

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het voorgenomen plan niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van

2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënt stelt voorts dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten benadrukken dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervoigens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Client beschouwt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de uiteindelijke tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht

gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënt dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over de eigendommen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering en ook toekomstplannen onmogelijk wordt gemaakt (zie onder hoofdstuk ***Uitbreidingswensen locatie*** [REDACTED]).

Gebiedsniveau

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een onzorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert op deeltrajectniveau. Zo blijkt uit de toelichting dat de minister conform het advies van de SO voor variant Bosroute heeft gekozen, Aanvankelijk was voor variant 'oranje' gekozen.

De gemeente Loon op Zand heeft u hierop gewezen bij brief van 19 februari 2021, tevens onderdeel van de bijlagen van de toelichting behorende bij het nu ter inzage liggende ontwerp inpassingsplan. De gemeente geeft, naast dat de omgeving niet is gehoord, weer dat het voorgestelde tracé *"een grote impact heeft op de leefomgeving, de natuur en het landschap, mede omdat er sprake is van een nieuwe doorsnijding."*

De eerder gekozen variant, hetgeen ook de voorkeur had voor cliënten, was voor cliënten geen reden om in actie te komen. Immers deze variant zou de eigendommen van cliënt niet raken. De magneetveldzones zoals in vorige variantkeuze door Tennet is gepresenteerd in 2018 tot 2020 raakte niet het perceel van cliënten en ook niet de in- en uitbreidingswensen van cliënten. De toekomstplannen van cliënten zouden door deze variant ook niet in het gedrang komen. Dat is gekozen is voor de huidige variant, zonder dat rekening is gehouden met de belangen van cliënten en zonder dat de belangen van cliënten zijn meegewogen, houdt in dat er een onzorgvuldige belangenafweging heeft plaatsgevonden.

In het ontwerp inpassingsplan wordt vastgehouden aan de variant "Bruin plus", terwijl op basis van de mede ter inzage liggende effectenanalyses aantoonbare voor de omgeving meer passende varianten aanwezig zijn. Deze varianten "scoren" beter op onder andere leefomgeving en sparen de stuifduinen in Loon op Zand volledig (dat ook de wens was van de gemeente Loon op Zand, dan de huidige gekozen variant. Het geopperde argument dat met de huidig gekozen variant de stuifduinen worden ontzien, snijdt geen hout nu de uiteindelijke uitvoering van de plannen (zie hoofdstuk 'maximale mogelijkheden') net vaststaat waar de masten en hoogspanningslijnen binnen het inpassingsplanvlak worden gesitueerd. Er van uitgaande dat de masten en hoogspanningslijnen zo worden geprojecteerd zoals Tennet het voorhoudt (NB. Op tekeningen die géén onderdeel zijn van het inpassingsplan) dan zouden de genoemde stuifduinen in de meest zuidelijk punt wel geraakt worden.

Voor cliënten is het onbegrijpelijk waarom, gelet op de ook in de effectenanalyse genoemde voordelen, niet is gekozen voor een andere kleur-variant. Daarbij komt dat bij iedere andere variant, bijvoorbeeld de eerder gekozen variant "Rood" de eigendommen van mijn cliënten gespaard zouden blijven en cliënten niet wordt belemmerd in het huidige gebruik van de gronden alsmede het gewenste toekomstige gebruik. Zoals uit de effectenanalyse steekt variant "Rood" met kop en schouder boven de andere variant uit.

Locatiespecifiek

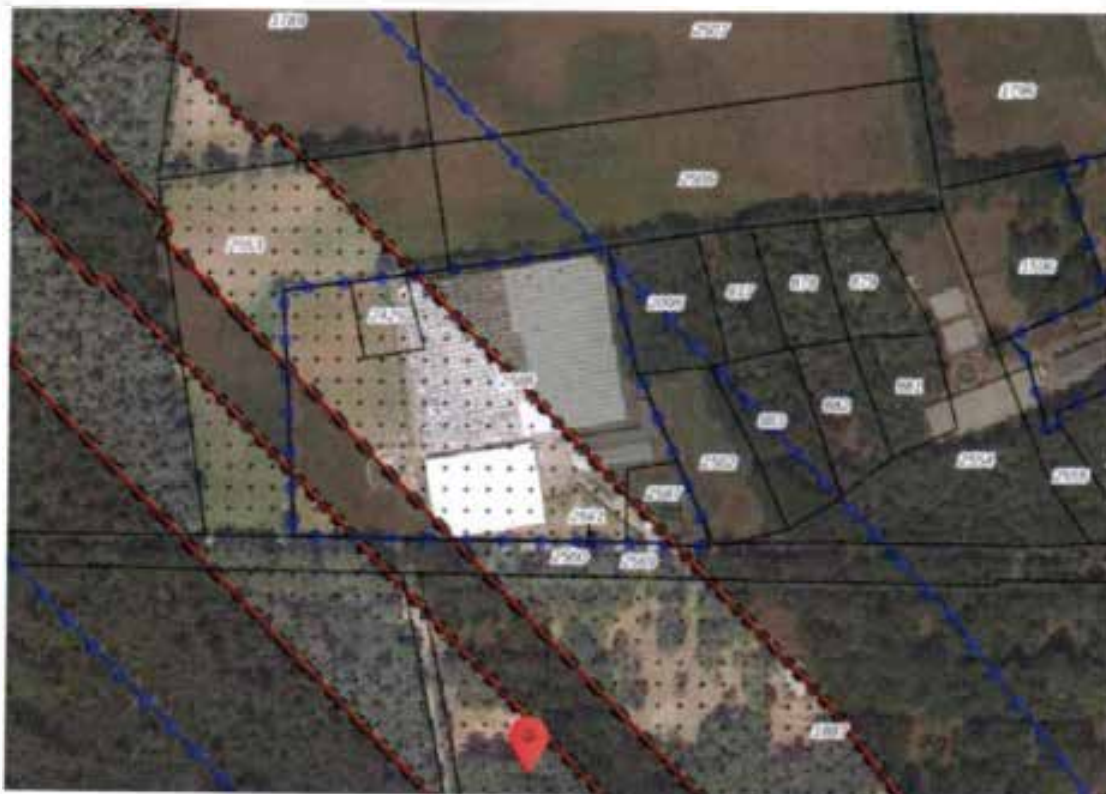
Ook stellen cliënten dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek op detailniveau.

Op de gekregen detailtekeningen van Tennet zien cliënten dat met de eerder aangegeven standpunt niets is gedaan, zonder enige onderbouwing. Cliënten stellen een minder bezwarend alternatief voor. Met aanpassing van het tracé zouden de eigendommen van cliënten namelijk kunnen worden ontzien, én komen de uitbreidingsplannen van client niet in het gedrang.

Met verschuiving van het tracé meer naar het westen van de eigendommen van client worden de percelen van clienten niet geraakt.

Daarbij wensen cliënten te benadrukken dat in de omgeving van de huidige geprojecteerde Bosroute iedereen voorstander is van aanpassing van het tracé.

Onderstaande uitsnede van het plan laat dat ook zien:

Daarnaast zou het tracé met een andere "kriek" in het traject er voor zorgdragen dat de eigendommen van client niet zouden worden geraakt. Deze optie is tevens besproken met Tennet. Aangegeven is in het gesprek d.d. 20 mei 2021 dat deze variant bekeken zou worden. Cliënten hebben echter taal noch teken vernomen.

Op onderstaande uitsnede met geel ingekleurd door ondergetekende, geeft een beeld van de door en namens cliënten geopteerde aanpassing van het hoogspanningstracé.

Huidige tracé:

Afwijking van tracé in geel:

9. Stapelning van milieufactoren

In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er geen stapeling is van milieufactoren aan de orde is. In de brief van de toenmalig Staatssecretaris van VROM¹ wordt op pagina 2 aangegeven dat stapeling van negatieve milieufactoren een indicatie kan zijn voor het treffen van extra voorzorgen en maatregelen. In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er geen sprake is van een stapeling van milieufactoren. Cliënt is van mening dat er wel degelijk sprake is van een stapeling van milieufactoren waardoor er een maatwerkoplossing gevonden moet worden die recht doet aan deze stapeling van milieufactoren. Te denken valt aan de verschillende wegen in de nabije omgeving, alsmede de bedrijventerreinen en agrarische bedrijven. In het kader van een goede ruimtelijke ordening hadden de belangen van cliënten weg degelijk meegewogen dienen te worden en geplaatst moeten worden in een breder spectrum zodat alle gevolgen van het plan van cliënten ook in kaart worden gebracht én mee worden gewogen in het uiteindelijke besluitvorming.

10. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie² moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woningen van mijn cliënten gerealiseerd kan worden.

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het

¹ Brief van 2005 aan de bestuursorganen en netbeheerders met als onderwerp "Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen" (ongedateerd) (<https://www.cvm.nl/documenten/beleidsadvies-vrom-2005-pdf-361-kb-1>)

² O.a. ABRvS 15 december 2021, R279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat cliënt op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

11. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aannem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

12. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stelt cliënt dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Cliënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen

naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.¹ Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënt volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

---

¹ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

13. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten⁴, ook de bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen als gevoelige objecten worden beschouwd. Ten onrechte is hier geen rekening mee gehouden.

14. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

15. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

---

⁴ ABRvS 24 december 2008. ECLI:NL:RVS:2008:BG8312.

Deze belemmeringsstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringsstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

in de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die valdoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;

- 6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- 7. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. *de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschoad;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast (landbouwkundig) lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

17. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal

onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;

- L. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

18. Schade

Met de komst van de hoogspanningsverbinding is geen rekening gehouden met de ondervonden waardedaling als gevolg van de mogelijkheden die het inpassingsplan biedt. Uit het plan blijkt niet dat rekening is gehouden met de uitbreidings- en toekomstige wensen van cliënten. Immers cliënten hebben de eigendommen verworven met als bedoeling op de locatie waar nu de hoogspanningslijnen over zijn geprojecteerd, nieuw leven in te blazen en gebruik te maken van planologische bouw- en gebruiksmogelijkheden. Hierdoor ondervindt client schade die niet voor zijn rekening dient te komen.

De waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van twee hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan hoe en op de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd. In het ontwerp-plan is hier ten onrechte geen rekening mee gehouden.

19. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënten vrezen dat hij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8,3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid wil hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënt aldus volledig schadeloos worden gesteld.

20. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

21. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

22. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die

termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Voorts wensen cliënten te benadrukken dat zij graag wensen mee te denken over de inrichting van het landschapsplan om en nabij zijn eigendommen. Cliënten gaan hierover graag in gesprek met u om te komen tot een voor alle partijen acceptabel landschapsplan.

23. Economische en financiële uitvoerbaarheid

Uit de terinzage liggende stukken blijkt dat het plan economisch uitvoerbaar is, mede door maatwerkafspraken die worden gemaakt. Hoe en op welke wijze deze (maatwerk)afspraken worden vormgegeven en op welke termijn, is voor cliënten thans niet duidelijk. Ook is niet duidelijk of de te maken nadere afspraken wel voldoende zijn om ongestoord het eigendomsrecht uit te oefenen.

Cliënten vrezen grote schade als gevolg van onderhavige plannen. Het besluitvoornemen beperkt cliënten in hun gewenste ontwikkeling van hun eigendommen. Onder andere zal cliënten nu al schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen besluitvorming in geval hij de gronden wensen te verkopen. Cliënten zijn van oordeel dat in de voorgenomen besluitvorming onvoldoende rekening is gehouden met de (financiële) gevolgen van het plan. In de onderbouwing van het inpassingsplan worden de financiële gevolgen niet in kaart gebracht. Cliënten benadrukken dat hierdoor de onderbouwing behorende bij het inpassingsplan niet volledig is, en daarmee gereede twijfels bestaan over de economische en financiële uitvoerbaarheid van het plan.

Voor cliënten is thans niet duidelijk noch inzichtelijk of het plan financieel haalbaar is. Dat het plan grote financiële gevolgen heeft voor cliënten is een voldongen feit. In het geval een plan grote financiële gevolgen heeft, is van belang dat de economische uitvoerbaarheid goed wordt onderbouwd door de planinitiatiefnemers. Voor cliënten is thans niet inzichtelijk of voldoende rekening is gehouden met de financiële gevolgen gelet op alle factoren en actoren in het plangebied.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande

standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

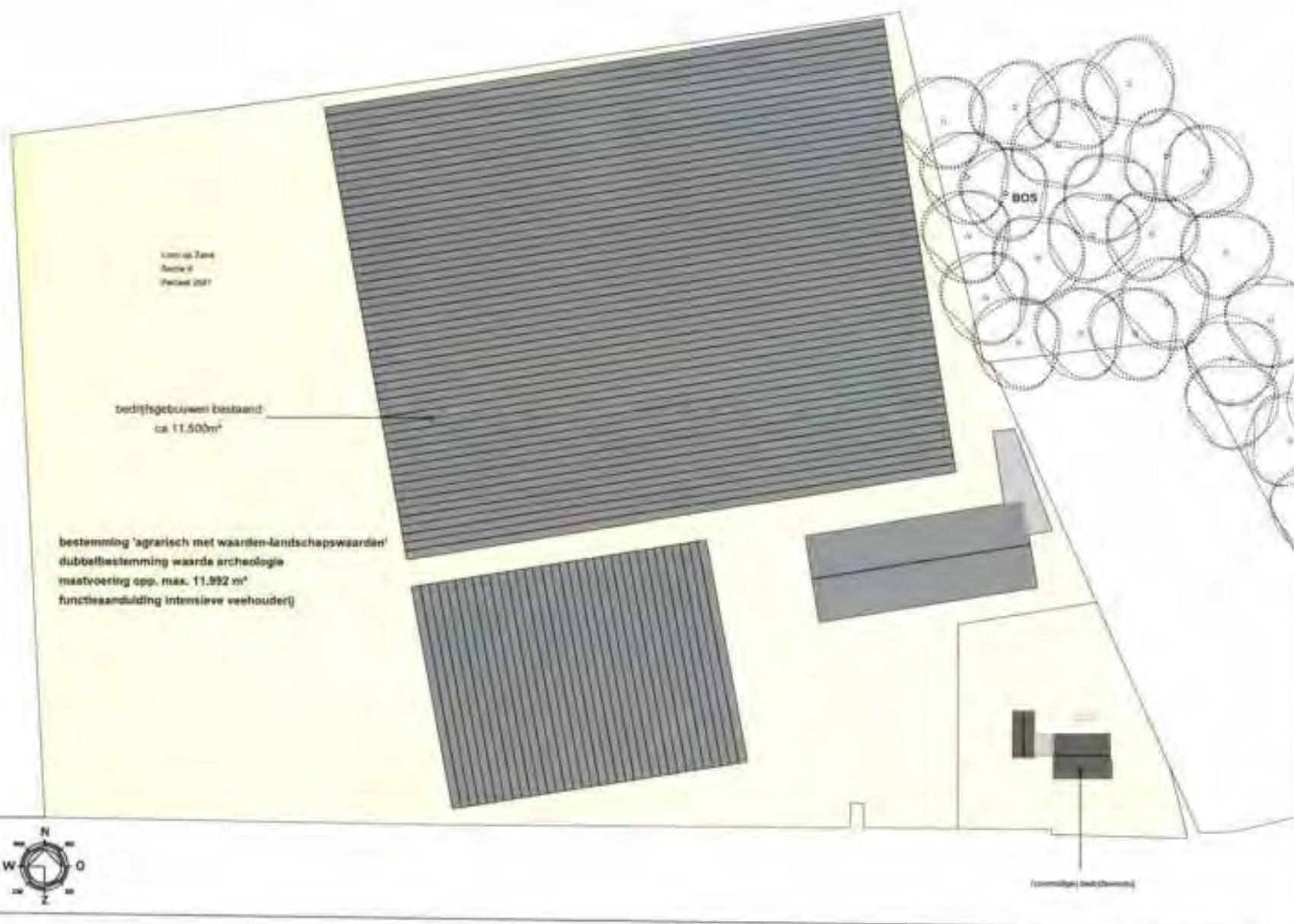
Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op de zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

advocaat

BIJLAGE 1

BIJLAGE 2

Burgemeester en Wethouders van de gemeente
Loon op Zand
Postbus 7
5170 AA LOON OP ZAND
info@loonopzand.nl
TEVENS PER FALK

Helmond, 20 april 2021

Onze ref. : D20210074 [REDACTED] / advies (D)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct : [REDACTED]

Geacht college,

Namens [REDACTED] hierna te noemen cliënte, wonende en tevens gevestigd met bedrijf te Loon op Zand, vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Cliënte is onder meer eigenaar van de gronden en opstallen gelegen aan [REDACTED] te Loon op Zand en daarmee nauwgezet betrokken bij de ontwikkeling van een tracé door Tennet dwars door (natuur)gebied van de gemeente Loon op Zand.

Met uw gemeente, Tennet en omwonenden heeft cliënte meerdere gesprekken gehad ten aanzien van het plan van Tennet een tracé aan te leggen in de gemeente Loon op Zand. Bij deze gesprekken was vertegenwoordiging van uw gemeente aanwezig. Tijdens de gesprekken met uw gemeente is te allen tijde benadrukt dat ten aanzien van het te kiezen tracé door Tennet voor de gemeente van belang is dat de natuur (de stuifduinen) niet wordt geraakt, maar ook dat de minst bezwarende route wordt gekozen ten aanzien van reeds aanwezige gevoelige objecten.

Namens cliënte wijs ik u, aangezien u tevens belang heeft bij een goede ruimtelijke ordening in uw gemeente, nog op het volgende. Cliënte is eigenaar van de gronden en opstallen gelegen aan [REDACTED]. Op de locatie [REDACTED] is thans een (plattelands)woning gevestigd die wordt bewoond door arbeidsmigranten. Op de locatie [REDACTED] staan de voormalige stallen van de nertsenfokkerij.

In alle varianten "Bosroute" die zijn en worden voorgesteld door Tennet, wordt telkenmale gesproken over de gevolgen van natuur, en met name de gevolgen van de woning gelegen aan Kraanven 22. Tijdens de verschillende gesprekken is de nut en noodzaak van iedere variant besproken. In een van de eerdere varianten, de variant rood, werd overigens wél recht gedaan aan de belangen van cliënte. Dee variant is helaas naar de achtergrond gegaan, en, zo begreep cliënte op dit moment geen optie om nader uit te laten werken.

Gelet op de meerdere varianten die thans de revue hebben gepasseerd is het van belang dat vóór de keuze van een tracé in uw gemeente, u als gemeente tevens rekening houdt met de belangen van cliënte. Cliënte ervaart dat op geen enkel moment uw gemeente de belangen en ontwikkelingsmogelijkheden van cliënte heeft geventileerd richting Tennet.

Cliënte doelt onder andere op de principeaanvraag 10 maart 2021 die op dit moment is voorgelegd bij uw gemeente om een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken op de locaties gelegen aan [REDACTED].

De locatie [REDACTED] dichtbij natuur leent zich er nadrukkelijk voor om in aanmerking te komen voor herontwikkeling. Hetgeen ook noodzakelijk is, nu met de nertsenhouders de stallen leeg staan en verloederen. Cliënte kan en mag volgens het vigerende bestemmingsplan de locatie opnieuw een agrarische functie geven. Gelet op de betreffende locatie en de omgeving, zou naar het oordeel van cliënte een andere, minder belastende bestemming voor de omgeving in de rede liggen. Om die reden heeft cliënte zich tot uw gemeente gericht met een voorstel de locatie te herontwikkelen. Cliënte heeft bewust gezocht naar een ontwikkeling die recht doet aan de eigenschappen van de omgeving, aan de rand van natuurgebied. Maar tevens is gekozen voor een ontwikkeling die ten goede komt aan de gemeenschap van Loon op Zand. Immers cliënte is voornemens een locatie te ontwikkelen die ziet op een gemengde, niet zijnde agrarisch functie, passend bij de omgeving. Ik verwijs hierbij volledigheidshalve naar het namens cliënte opgestelde document van BureauBroeders, dat ook onderdeel is van de ingediende principeaanvraag (bijlage).

Een tracé dat te dicht bij eigendommen van cliënte is gesitueerd, heeft grote gevolgen voor de herontwikkeling van [REDACTED]. Het tracé nabij de eigendommen van cliënte kan zelfs tot gevolg hebben dat de locatie niet ontwikkeld kan worden, en cliënte wordt geconfronteerd met een 'waardeloze' locatie waar alleen agrarische activiteiten mogelijk zijn.

Het tracé kent de laatste maanden wat betreft locatie verschuivingen richting de eigendommen van cliënte. De eigendommen van cliënte liggen volledig in de invloedssfeer van alle tracé dat Tennet wenst aan te leggen. Bij iedere variant Bosroute die wordt c.q. is besproken, wordt cliënte belemmerd in de herontwikkeling van het perceel.

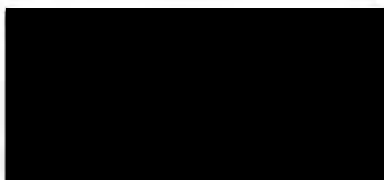
Clïente ziet kansen om een locatie te ontwikkelen die recht doet aan de omgeving, en wenst de spreekwoordelijke schouders er onder te zetten en te investeren om de locatie te herontwikkeling. Clïente heeft tevens hiertoe een gesprek aangevraagd met Tennet.

Clïente vertrouwt er op dat u het signaal van clïente in deze brief tevens nadrukkelijk verwoord in de reactie op de voorontwerpfase van de plannen en aan Tennet. Niet alleen namens clïente en de door haar gevreesde gevaren voor de ontwikkeling op haar eigendommen, maar tevens mede namens de inwoners van Loon op Zand, vertrouwt clïente er op dat u tevens druk uitoefent de locatie van het tracé aan te passen zodat conform de nadrukkelijke wens van uw gemeente enerzijds de stuifduinen en natuur zo veel mogelijk worden gespaard, maar ook dat gevoelige bestemmingen niet worden geraakt alsook de ontwikkelingsmogelijkheden op de locatie van clïente niet worden beperkt.

Clïente is en blijft te allen tijde bereid in overleg te treden met u als gemeente. Indien u vragen heeft, of nader overleg wenst met clïente of ondergetekende, kunt u vanzelfsprekend contact opnemen met mij.

Met vriendelijke groet,

Goorts + Coppens Advocaten

advocaat

BIJLAGE 3

PROJECT Zuid-West 380 kV Oost
DOSSIER 0873 [REDACTED]

DATUM BESPREKING 20-5-2021
LOCATIE BESPREKING Heimond Goorts + Coppens
AANWEZIG [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]

DOOR [REDACTED]
DATUM 20-5-2021

ONDERWERP ZWO: Bosroute

Overleg over de plannen van [REDACTED] op locatie [REDACTED] te [REDACTED].

Gespreksverslag:

IyG opent het overleg en geeft aan dat de insteek van het gesprek is om over de plannen die CV heeft op de locatie aan [REDACTED] te praten. ME is als toehoorder aanwezig.

[REDACTED] (adviseur CV) heeft namens CV een officieel verzoek ingediend bij de gemeente met de plannen die CV nu heeft. CV wil een expositie / veiling huis op de locatie realiseren met horeca. Daarnaast het liefst 2 woningen terug laten bouwen, waarvan 1 op de huidige woninglocatie (nieuwbouw). Doel is dus nog steeds herbesteden van de locatie.

GM geeft aan dat het huidige tracé alternatief Bruin plus is, aldus de beslissing van het ministerie van EZK. De woning blijft in de magneetveldzone liggen. CV geeft aan dat de gemeente geen akkoord zal geven op de plannen voor 2 nieuwe woningen wanneer deze in de magneetveldzone blijven liggen. CV vraagt of het mogelijk is om 1199 en 53N te verschuiven naar het westen. Hiermee zou de magneetveldzone wellicht ver genoeg op kunnen schuiven om de woningen uit de magneetveldzone te krijgen. TO geeft aan dit wijzigingsverzoek bij Ronald voor te kunnen leggen. Waarschijnlijk valt dit al binnen de eerder onderzochte alternatieven. Maar TO en GM geven aan dat voor de Bosroute zoveel varianten onderzocht zijn dat zij hier op dit moment geen uitsluitel kunnen geven. CV geeft aan dat hij niet kan begrijpen waarom het tracé niet opgeschoven kan worden. Dit zoals eerder besproken in de bijeenkomsten met de werkgroep Kraanven. Zo lang hij dit niet begrijpt, zal hij zich tegen het tracé blijven verzetten, wellicht tot en met de bezwarenprocedure. Met deze nieuwe plannen geeft CV aan dat er nu nieuwe belangen spelen die niet eerder in de effecten analyse zijn opgenomen. Het eerste voorkeursalternatief van TenneT uit 2017 was voor de locatie –én de toenmalige eigenaar- aan [REDACTED] geen bezwaar. Wel lag het object destijds al in de zone van het voorbereidingsbesluit. Later is het tracé verder opgeschoven tot de huidige variant. GM en TO geven aan waarom tot het huidige tracé is gekomen. In 2017 is een keuze gemaakt door de minister mde op basis van advies van de Samenwerkende overheden. De keuze op hoofdlijnen was een bosroute. De bosroute zou later verder en meer gedetailleerd uitgewerkt worden.

CV geeft 2 opties. Optie 1 is als er niets wijzigt. CV geeft dan aan dat hij blijft proberen het tracé zoals dat er nu ligt tegen te houden. Optie 2 is het tracé 'recht trekken' en zijn locatie zo veel als mogelijk vrij spelen. GM geeft aan dat het misschien handig is als TO schetst wat er vanuit TenneT wordt aangeboden als er niets wijzigt in het tracé. TO geeft aan dat TenneT dan een zakelijk recht wenst af te sluiten. Na ondertekening van het zakelijk recht krijgt CV de optie om een driesdeskundigen taxatie op te starten. Deze 3 (taxateur

TenneT, taxateur [REDACTED] en een derde onafhankelijke door beide taxateurs gekozen voorzitter) zullen dan een taxatie doen om de schade vast te stellen. Uitkomst hiervan is voor alle partijen bindend. TO geeft aan de concepten voor een dergelijke opzet alvast te kunnen delen.

CV geeft nog aan dat de plannen op deze manier lastig te realiseren zijn. Hij wil de 2 woningen er het liefst bij kunnen bouwen.

GM en TO geven aan Ronald te vragen wanneer hij denkt te kunnen reageren op het wijzigingsvoorstel.

Vervolgacties:

<i>Actie</i>	<i>Actiehouder</i>	<i>Voor datum</i>
[REDACTED] reageert op wijzigingsvoorstel	[REDACTED]	Half juni
Concept stukken sturen zro en 3dt	[REDACTED]	z.s.m.
Laatste tekeningen trace sturen	[REDACTED]	z.s.m.
Actuele plan [REDACTED] mailen	[REDACTED]	z.s.m.

BIJLAGE 4

De Minister van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EC DEN HAAG
Per fax
Tevens per falk

Helmond, 21 juli 2021

Onze ref. : D20210074 [REDACTED] / advies
Uw ref. : Zuid-West 380kV-Oost: Bosroute
Behandelaar [REDACTED]
E-mail direct [REDACTED]

Excellentie,

Namens cliënte [REDACTED], hierna te noemen cliënte, wonende en tevens gevestigd met bedrijf te Loon op Zand, vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Cliënte is onder meer eigenaar van de gronden en opstallen gelegen aan [REDACTED] te [REDACTED] en daarmee nauwgezet betrokken bij de ontwikkeling van een hoogspanningstracé dwars door (natuur)gebied van de gemeente Loon op Zand.

Inleiding

Met betrekking tot het voorgenomen tracé voor de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380kV-Oost (Rilland-Tilburg) heeft TenneT als initiatiefnemer op 8 februari 2021 aan u gevraagd om uw eerdere keuze en uitgesproken voorkeur voor variant "Oranje" te herzien en in plaats daarvan te kiezen voor variant met de werktitel "Bruin Plus".

Cliënte kan zich om moverende redenen verenigen dat initiatiefnemer TenneT niet meer de voorkeur heeft voor variant "Oranje". Aan de door TenneT nu naar voren geschoven variant "Bruin Plus" kleven echter dusdanig veel nadelen dat het voor cliënte, maar tevens voor meerdere omwonenden onbegrijpelijk is dat thans variant "Bruin Plus" wordt aangeboden aan u.

Met dit schrijven bericht ik u namens cliënte, mede omdat u naar het oordeel van cliënte met onjuiste informatie en motiveringen de keuze van variant "Bruin Plus" naar voren wordt geschoven. Cliënte heeft reeds sinds oktober 2018 het eigenaarschap van locatie [REDACTED]. Pas medio 2020 is cliënte op de hoogte gesteld van de plannen van TenneT. Cliënte is er van overtuigd dat in geval cliënte reeds eerder gehoord was dan medio 2020 en bekend was met de plannen van cliënte, TenneT andere keuzes zou hebben gemaakt die tevens recht doen aan de plannen en ontwikkelingsmogelijkheden van cliënte op zijn eigendommen.

Variant "Bruin Plus"

Ten eerste stelt cliënte voorop dat variant Bruin Plus betreft géén variant die in overleg met de belanghebbenden tot stand is gekomen. De keuze voor deze variant heeft cliënte verbaasd en verrast. Immers cliënte en omwonenden hebben meerdere gesprekken gevoerd, en nimmer is gesproken over de variant "Bruin Plus". De keuze voor deze variant is eenzijdig door TenneT aan u

voorgelegd. Anders dan TenneT heeft gesteld is met variant Bruin Plus géén passende invulling gegeven aan de verschillende belangen in de Bosroute. Meerdere gesprekken zijn gevoerd met initiatiefnemer TenneT, waarbij enkel het "gelijk" van TenneT werd besproken voor de keuze van variant "Bruin Plus". Een variant of aanpassing op een variant die zorg draagt voor een minder inperking van de leefkwaliteit én ontwikkelingsmogelijkheden van omwonenden was niet bespreekbaar.

Op grond van de effectenanalyse blijkt dat er passende varianten aanwezig zijn, die recht doen aan de belangen van omwonenden, de belangen van TenneT én de natuur zo min mogelijk wordt geschaad. Dit is tevens besproken met TenneT, waarbij TenneT zich koste wat kost, vasthoudt aan de minder geschikte routing "Bruin Plus".

Clïente maakt zich zorgen, immers TenneT heeft te kennen gegeven geen gesprekken meer te voeren over andere, en aantoonbaar betere, varianten. Clïente vreest dat er sprake is van een zogenaamde 'tunnelvisie' aan de zijde van initiatiefnemer, waardoor geen ruimte ontstaat voor een andere en tevens onderbouwde visie ten aanzien van de locatie van het tracé. Vanwege deze zorgen en de vrees dat vanwege de genoemde tunnelvisie naar een doel wordt geredeneerd, voelt clïente zich genoodzaakt deze brief tot u te richten met de hierna beschreven motivering.

Aangezien een gedeelte van het tracé over grondgebied gaat van de gemeente Loon op Zand is deze gemeente ook nauw betrokken bij de ontwikkeling van het tracé. De gemeente heeft nadrukkelijk twee criteria geuit. Enerzijds, het eerste criteria, dient de woning gelegen aan Kraanven 22 buiten de magneetveldzone komen te liggen. Het tweede criteria voor de gemeente was dat de waardevolle stuifduinen worden ontzien. Op geen enkele wijze mag een fysieke aantasting plaatsvinden aan de in het gebied gelegen stuifduinen. Clïente kan zich, naast de eigen persoonlijke belangen die meespelen, verenigen met dit standpunt van de gemeente Loon op Zand. Immers met deze door de gemeente geslagen piketpaaltjes kan nog steeds een tracé worden geprojecteerd op een locatie die geen dan wel minder hinder en beperkingen oplevert voor clïente.

Op basis van deze voornoemde criteria heeft de gemeente Loon op Zand kritisch naar de verschillende varianten gekeken, en voor zover mogelijk kunnen beoordelen. Of en in hoeverre voldaan wordt aan deze criteria is echter niet duidelijk. Er ligt thans geen berekening aan ten grondslag dat überhaupt wordt voldaan aan deze criteria. Zo worden in de huidige variant van Bruin Plus wél de randen van de stuifduinen geraakt. Tevens is er onduidelijk en thans nog geen opheldering gegeven over de grootte van de magneetveldzone en de impact daarvan op de verschillende bouwwerken (waaronder Kraanven 22 en de bedrijfswoning van clïente).

Daarbij wenst clïente te benadrukken dat clïente heeft aangeven en per brief heeft bevestigd (**bijlage**) dat niet alleen de huidige activiteiten van zijn bedrijf met de komst van het tracé worden aangetast, maar dat tevens zijn uitbreidingsmogelijkheden door de keuze van het tracé Bruin Plus ernstig in gedrang komt. Clïente raakt in een impasse als de variant "Bruin Plus" nader wordt uitgewerkt. Op geen enkele wijze is door initiatiefnemer TenneT rekening gehouden met de belangen van clïente. Ik verwijs u naar bijgaande brief die u als hier herhaald en ingelast mag beschouwen.

Voor clïente staat vast dat de keuze voor de variant "Rood", zowel wordt tegemoetgekomen aan de criteria die de gemeente Loon op Zand hanteert, maar tevens de belangen van clïente niet zouden worden geschaad. Op onverklaarbare wijze wenst TenneT niet meer de eerder hoog in het vaandel hebbende variant "Rood" te onderzoeken. Uit het dossier dat mij is aangereikt, blijkt op geen enkel punt waarom deze variant niet meer nader wordt onderzocht. Het enige argument dat ik in het

dossier aantrof is het argument dat met variant "Rood" om de stuifduinen te ontzien verhoogde reconstructiemasten nodig zouden zijn. Dit argument gaat echter niet op, aangezien variant "Rood" op geen enkele wijze in de buurt komt van de genoemde stuifduinen. Verder komt variant Rood voor in de effectentabel. Opmerkelijk is echter dat uit de effectentabel juist blijkt dat variant Rood juist op de minste bezwaren stuit.

Clïente tast in het duister waarom is gekozen voor variant Bruin Plus, geen aantoonbaar nader onderzoek is gedaan, maar ook waarom variant "Rood" die in ieder geval veel minder bezwarend is voor de omgeving, en daarmee ook voor cliënte, niet als voorkeurstracé is gekozen c.q. nader is uitgewerkt.

Namens cliënte vraag ik u om, naar aanleiding van deze brief, de op 8 februari 2021 door TenneT voorgestelde voorkeursvariant te heroverwegen en alsnog uw keuze te laten vallen op de variant Rood. Dan wel, nader onderzoek te doen naar alle varianten (inclusief variant 'Bruin Plus Plus') en met inachtneming van de eisen van de gemeente Loon op Zand en in overleg met cliënte (en de Werkgroep Kraanven) een nieuwe voorkeursvariant te kiezen.

Mocht u vragen hebben, dan is cliënte graag tot een nadere toelichting bereid.

Van deze brief wordt een afschrift verstuurd aan TenneT, de Samenwerkende Overheden en de gemeente Loon op Zand.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

advocaat

Kerksstraat 54
 3291 AM STRIJEN
 Tel. 078 6749494
 info@ovtr.nl
 www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
 Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Datum : 25 januari 2022
 Kenmerk : 60305011|B01|jba
 Mobilele nummer : [REDACTED]
 E-mail : [REDACTED]
 Betreft : zienswijze [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Voor u ligt de zienswijze op het ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost, zoals die op 17 december 2021 in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ter inzage is gelegd.

Ondergetekende doet u de onderhavige zienswijze toekomen namens [REDACTED], optredend voor zich in privé en/of als vertegenwoordiger van [REDACTED], gevestigd te [REDACTED], ingeschreven in het handelsregister van Kamer van Koophandel onder nummer [REDACTED] hierna te noemen [REDACTED], opdrachtgever of belanghebbende'.

Met deze zienswijze op het ontwerp Inpassingsplan wil opdrachtgever inhoudelijk reageren op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot hun bedrijfsvoering, gezondheidsrisico's voor mens, dier en natuur en de impact op zijn toekomst.

Algemeen

1. Periode ter inzagelegging ontwerp inpassingsplan
 Vooropgesteld staat dat publicatie van het plan in deze omvang voorafgaand aan de kerstperiode in schril contrast staat tot de zes wekentermijn die geldt voor het indienen van een zienswijze.

Opdrachtgever ervaart dat hij als belanghebbende niet serieus wordt behandeld en genoodzaakt is tot het maken van externe kosten voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze.

Alle belanghebbenden zullen ruimschoots voordat het beoogde tracé daadwerkelijk wordt gerealiseerd, toch serieus in de gelegenheid moeten zijn gesteld om te kunnen komen tot een inhoudelijke, volledig lading dekkende reactie? Dit wordt ernstig in twijfel getrokken, gezien het moment waarop het ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd.

Tijdens en na realisatie van het plan zullen de belanghebbenden dagelijks en meermaals per dag tot in de lengte der dagen, hinder van het tracé ervaren. In tegenstelling tot de belanghebbenden zullen de overheidsambtenaren geen hinder hebben (van de werkzaamheden ten behoeve) van het te plaatsen tracé. Het door de overheid aan de bevolking bieden van een redelijke termijn om (eventuele) onvolkomenheden uit het ontwerp inpassingsplan te kunnen filteren en hierop te reageren, is toch het minste dat de bevolking van haar overheid mag verlangen? Het zou de handelswijze van het ministerie in elk geval siëren.

Locatie

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld.

1. Locatie en bedrijfsvoering
2. Planologie
3. Ruimtelijke ordening
4. Onkostenvergoedingen

1. Omschrijving locatie en bedrijfsvoering

Opdrachtgever exploiteert een akker- en boomteeltbedrijf, gevestigd aan [REDACTED] te [REDACTED]. De veldkavel waarop het nieuwe tracé betrekking heeft is kadastraal bekend gemeente [REDACTED], sectie [REDACTED] nummers [REDACTED] en [REDACTED]. Dit perceel is gelegen ten westen van de A17 aan de Slotstraat. Het perceel is de laatste jaren in gebruik genomen voor de, voor agrarische begrippen zeer lucratieve, bomenteelt. De beoogde werkzaamheden ten behoeve van de 380 kV-hoogspanningsverbinding leiden tot (financiële) belemmeringen voor de bedrijfsmatige exploitatie van opdrachtgever.

2. Planologie

Opdrachtgever kan vanuit diverse beweegredenen niet instemmen met het ontwerp inpassingsplan, zoals deze reeds ter inzage is gelegd.

• Landbouwgrond en locatie toekomstige masten

Uit de plankaart is niet op te maken waar de hoogspanningsmasten in de zone worden ingepast. Door het niet bepaald zijn van de locatie van de masten is het voor opdrachtgever onduidelijk of de masten op een zo'n gunstig mogelijke wijze worden ingepast, bij voorkeur op fysieke perceelsgrenzen. Ook is niet uit de plankaart op te maken of er überhaupt masten op de eigendomspercelen worden geplaatst.

- **Ontbreken van mastlocatie**

In de magneetveldzone berekeningen is uitgegaan van locaties van de masten en de hoogte van de masten. In het inpassingsplan is de locatie niet aangeduid en belanghebbende is van mening dat door het ontbreken van de locaties van de masten een correcte aanduiding van de magneetveldzone niet mogelijk is.

- **Amoveren 150 kV-tracé en plaatsen 380 kV-tracé**

Op dit moment is er een 150 kV-mast gesitueerd op perceel H 491. Deze maakt onderdeel uit van het huidige 150 kV-tracé welke vanuit het zuidoosten bovenlangs de Rijksweg A17 oversteekt richting de betreffende mast ter plaatse. Het huidige 150 kV-tracé wordt geamoveerd. Hiervoor in de plaats komt een nieuwe mast die onderdeel uit zal gaan maken van het geplande 380 kV-tracé.

- **Handhaven 150 kV-tracé**

Het voorgestelde tracé leidt tot een grotere oppervlakte met bekabeling boven het perceel waardoor het beregenen van gewassen en algehele gewasverzorging zeer lastig is. Een en ander wordt bevestigd door collega-ondernemers die te kampen hebben (gehad) met het 380 kV-tracé Zuid-West West. Opdrachtgever beveelt het ministerie aan om het bestaande 150 kV-tracé te handhaven en dat tracé te upgraden naar 380 kV.

3. Ruimtelijke ordening

Voor wat betreft de planregels behorende bij het tracé wordt belanghebbende belemmerd in het agrarisch gebruik. Voor de grond onder het tracé dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor bijvoorbeeld het planten van bomen in de grond. De grond onder het tracé heeft geen invloed op de kabels die er 15 meter boven hangen, en waarom moet er dan een omgevingsvergunning (extra kosten, administratie) aangevraagd worden? Opdrachtgever ziet geen correlatie tussen een bovengronds hoogspanningstracé en de ondergrond.

4. Onkostenvergoedingen

Het amoveren van het 150 kV-tracé en het aanleggen van de 380 kV- tracé kan niet gelijktijdig plaatsvinden, waardoor het voeren van een redelijke bedrijfsvoering op het gehele perceel ernstig wordt belemmerd. Om zoveel als mogelijk schadebeperkend te willen handelen, zal het ministerie haar verantwoordelijkheid dienen te nemen en [REDACTED] tijdig een aanbod dienen te doen op basis van een volledige schadeloosstelling.

Namens Overwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Bijlage(n): als vermeld

Kopie: [REDACTED] n

VOLMACHT

BIJLAGE 1

OVERWATER

sinde 1804

VASTGOEDADVISEURS - TAXATEURS - HENTMEESTERS

OVERWATER

sinds 1804

RENTMEESTERSKANTOOR BV

VASTGOEDADVISEURS - TAXATEURS - RENTMEESTERS

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Kenmerk: 60305011/N01/dhu

VOLMACHT

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg

Ondergetekende:

De heer [REDACTED] geboren op [REDACTED] te [REDACTED]
[REDACTED] wonende aan [REDACTED] e [REDACTED],
in deze handelende voor zich in privé en/of als vertegenwoordiger van [REDACTED]
gevestigd te [REDACTED]

verklaart hierbij volmacht te geven aan:

een van de medewerkers van Overwater Rentmeesterskantoor BV,
gevestigd en kantoorhoudend aan de Kerkstraat 54 te Strijen,

speciaal om namens ondergetekende een zienswijze in te dienen tegen het ontwerp-
inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport van de **hoogspanningsverbinding
Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg**, voorts al datgene te doen wat gevolmachtigde
in verband met deze procedure daarmee nuttig of gewenst zal voorkomen, alles met de
macht van substitutie.

Aldus verklaard en getekend
te Oud Gastel op 24 januari 2022,

OVERWATER

sinds 1868

VASTGOEDADVISEURS | TAKMETERS | RENTMEESTERS

RENTMEESTERSKANTOOR BV

Kerkstraat 54
5291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 25 januari 2022
Kenmerk : 60266911(B01)ahu
Mobiele nummer : [REDACTED]
E-mail : [REDACTED]
Betreft : zienswijze [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Op 17 december 2021 heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg ter inzage gelegd.

Namens mijn opdrachtgever, [REDACTED], wonende [REDACTED] te [REDACTED], dien ik hierbij haar zienswijze in. Ze woont samen met haar twee zoons op de locatie, bestaande uit de monumentale boerderij met vrijstaand woonhuis, twee schuren, erf en weiland, groot 6.825 m², een en ander zoals hieronder is afgebeeld.

hierna te noemen 'opdrachtgever of mevrouw', heeft een volmacht verstrekt aan ondergetekende voor het indienen van de zienswijze, die als bijlage 1 is toegevoegd.

Bijlage 1: volmacht

Met deze zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan reageert opdrachtgever inhoudelijk op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot het woongenot, hun gezondheidsrisico's en de impact op hun toekomst.

Vooraf

Door het plan één week voor een Kerstperiode te plannen in deze omvang, is als zeer vervelend ervaren. Het ministerie vraagt van belanghebbenden binnen 6 weken na publicatie alle stukken te bestuderen en te beoordelen voor hun eigen omstandigheden in een periode dat ook het ministerie zelf twee weken met Kerstreces is.

Opdrachtgever ervaart dat ze als belanghebbende door deze handelswijze geen eerlijk procesrecht heeft en genoodzaakt is externe kosten te moeten maken voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze.

Het had het ministerie gesierd om de periode zonder algemene vakantieperiode te kiezen, dan wel de reeds beschikbare informatie eerder te publiceren.

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld.

1. Planologie
2. Gevoelige bestemming
3. Magneetveldzones
4. Uitvoering bij een ongewijzigd plan
5. Vervolg en onkostenvergoedingen

1. Planologie

Opdrachtgever kan zich om de nader omschreven redenen niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan zoals dat thans ter inzage is gelegd. Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijke voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

a. Locatie toekomstige masten

Uit de plankaart is niet op te maken waar de hoogspanningsmasten in de zone worden ingepast. Door het niet bepaald zijn van de locatie van de masten is het voor opdrachtgever onduidelijk of de masten op een zo'n gunstig mogelijke wijze worden ingepast en op welke afstand van de woning.

ii. Ontbreken van mastlocatie in relatie tot magneetveldzone

In de magneetveldzoneberekeningen is uitgegaan van locaties van de masten en de hoogte van de masten.

Mevrouw heeft uit de stukken niet exact kunnen opmaken welke masten (nummers) bij haar locatie zijn voorzien. En daarmee is ook niet te verifiëren welke magneetveldzone van toepassing is. Ondergetekende gaat ervan uit dat mastnummers 1043 -1044 zijn voorzien. Er is sprake van onvolledige informatievoorziening.

Door het ontwerp inpassingsplan is de locatie grotendeels in een magneetveldzone gelegen, temeer de magneetveldzone ter plaatse met ruim 75 -80 m breedte wordt aangeduid.

2. Gevoelige bestemming

Het voorgestelde tracé ter plaatse van de locatie [REDACTED] heeft een enorme impact op de boerderij. Zoals uit de plankaart valt op te maken, wordt over de locatie een combinatie van 150kV en 380 kV gerealiseerd. Het tracé gaat over de woning. De locatie is als gevoelige bestemming aangeduid.

Het ministerie van destijds EZ had vanaf 1 januari 2017 tot 1 oktober 2021 een uitkoopregeling voor woningen (=gevoelige bestemmingen) onder een bestaand 380 kV tracé, waarbij de restrictie is dat er geen woonfunctie toegestaan wordt op de aangekochte locatie.

En anno 2022 wordt in een nieuw te realiseren tracé de gevoelige bestemming van [REDACTED] gehandhaafd terwijl een goede gezondheid van de bewoners onder een dergelijk tracé niet gegarandeerd kan worden.

In de omschrijving van gevoelige bestemming onder nummer 8 ( ) is vermeld dat de Ministers van mening zijn dat ondanks de stapeling van milieufactoren de woning kan worden gehandhaafd. Opdrachtgever is zich bewust van de gedane deskonderzoeken maar wil zich niet verenigen om haar woon- en leefgenot naar de algemene mening van Ministers te laten voorschrijven. Het is onbegrijpelijk dat het Ministerie kiest voor de meest eenvoudige en waarschijnlijk voordeligere methode om de gevoelige bestemming zoals de onderhavige niet weg te bestemmen. Het Ministerie van EZK, althans het Kabinet, is wel bereid om 25 miljard euro vrij te maken voor de uitkoop/verplaatsing van bedrijven ten behoeve van natuur en stikstofdepositie maar voor dit tracé is een verplaatsing niet noodzakelijk. Opdrachtgever kan dat niet begrijpen. Doordat de woning onlosmakelijk is verbonden met de overige aanwezige gebouwen dient de uitkoop van de gehele locatie tegen een volledige schadeloosstelling plaats te vinden. Opdrachtgever ziet dat als enige maatwerkoplossing.

3. Magneetveldzone

Opdrachtgever kan zich niet verenigen met het behoud van de volledige locatie die grotendeels in de magneetveldzone van de 150-380 kV-tracé gesitueerd is. Er is in dit kader geen sprake van het gebruik van een goed voorzorgbeginsel. De gedane berekeningen van het RIVM, zoals vermeld in het document 'Afwegingsnotitie, gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' zijn deels gebaseerd op een beleidsadvies van 2005 wat in 2015 voor het laatst geactualiseerd is. Uit de voorgestelde berekening zoals verwoord in artikel 1.3 is niet op te maken hoe de magneetveldzone is bij een gecombineerd tracé in één mast als voorgesteld op onderhavige locatie.

Uit het magneetveldonderzoek blijkt dat in de modelberekeningen is uitgegaan van een richtlijn van het RIVM die voor het laatst is geactualiseerd in 2015. En ook is gemodelleerd met een bepaalde locatie en hoogte van de mast, terwijl die in het inpassingsplan niet zijn bepaald.

De kabels van de 150kV en 380 kV worden bij de locatie gebundeld in één mast. Mevrouw stelt zich op het standpunt dat de gegevens van het onderzoek op basis van meting dienen plaats te vinden in plaats van modelleringen, omdat in de omgeving er meerdere actoren zijn die invloed hebben op de magneetveldzone.

En omdat niet bekend is op welke afstand de masten worden gesitueerd kan niet worden gegarandeerd dat de norm van 0,4 microtesla magneetveldsterkte op jaarbasis niet wordt overschreden.

4. Ruimtelijke ordening

Aan het toepassen van een goede ruimtelijke ordening in het ontwerp-inpassingsplan, zijnde een hoogspanningstracé zonder gevoelige bestemmingen, is in het onderhavige geval volledig voorbij gegaan.

Een alijdurend tracé voor hoogspanningsleidingen lijkt in optiek van de Ministers evidenter dan de gezondheid en het woon- en leefgenot van de belanghebbenden in relatie tot de beperkingen die het tracé met zich meebrengt.

De concept MER rapportage voor wat betreft de leefomgeving is gebaseerd op een onderzoek uit 2014, waarin diverse scenario's zijn benoemd. Opdrachtgever kan uit dit MER onderzoek niet opmaken welke effecten het onderhavige tracé heeft op de leefomgeving.

Er is in de optiek van opdrachtgever daarom geen sprake van een goede inpassing van het tracé, er is te weinig oog voor het voorzorgbeginsel en daarmee is er ook geen sprake van een goede ruimtelijke ordening en kan het inpassingsplan niet op de huidige basis worden voorgesteld.

5. Uitvoerbaar plan

██████████ wil vooruitlopend op de aanleg en realisatie van het hoogspanningstracé op basis van een volledige schadeloosstelling in aanmerking komen voor een totale verplaatsing van de locatie. Een aankoop tegen de marktwaarde is onacceptabel en onrechtvaardig. Het is het Ministerie van EZK of diens opdrachtnemer dat de hinder veroorzaakt en aanspraak maakt op het eigendomsrecht. Dan is redelijk en billijk dat de financiële consequenties ook volledig voor diens rekening komen.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Opdrachtgever is bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat opdrachtgever vooraf duidelijkheid wil hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd wil worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in haar zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor opdrachtgever en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: opdrachtgever moet aldus volledig schadeloos worden gesteld.

Resumé

Opdrachtgever verzoekt het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het concept-inpassingsplan niet vast te stellen in de huidige hoedanigheid, het concept aan te passen op de hiervoor genoemde punten, de locatie ██████████ volledig weg te bestemmen bij dit plan en met de eigenaresse in gesprek te gaan over de algehele verplaatsing op basis van een volledige schadeloosstelling.

Het bovenstaande wordt met alle rechten en wren voorbehouden uitgebracht.

Namens Overwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

██████████
Bijlage(n): als vermeld

Kopie: ██████████

VOLMAGT

BIJLAGE 1

OVERWATER

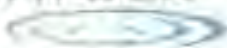
sinds 1804

VASTGOEDADVISEURS - TAXATEURS - RENTMEESTERS

OVERWATER

sinds 1894

RENTMEESTERSKANTOOR BV

VASTROEGADVISORIEK | TAXATEURS | RENTMEESTERS

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Kenmerk: 60666911/N301/dhu

VOLMAGT

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg

Ondergetekende:

Mevrouw [REDACTED], geboren op [REDACTED]
te [REDACTED], wonende aan [REDACTED] te [REDACTED],

verklaart hierbij volmacht te geven aan:

een van de medewerkers van Overwater Rentmeesterskantoor BV,
gevestigd en kantoorhoudend aan de Kerkstraat 54 te Strijen,

speciaal om namens ondergetekende een zienswijze in te dienen tegen het ontwerp-
inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport van de **hoogspanningsverbinding
Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg**, voorts al datgene te doen wat gevolmachtigde
in verband met deze procedure daarmee nuttig of gewenst zal voorkomen, alles met de
macht van substitutie.

Aldus verklaard en getekend
te [REDACTED] op 25 januari 2022,

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 26 januari 2022
Kenmerk : 60315011|B02|jba
Mobiele nummer : ██████████
E-mail : ██████████

Betreft : zienswijze ██████████

Geachte heer, mevrouw,

Voor u ligt de zienswijze op het ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost, zoals die op 17 december 2021 in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ter inzage is gelegd.

Ondergetekende doet u de onderhavige zienswijze toekomen namens ██████████, optredend voor zich in privé en wonende ██████████ hierna te noemen ██████████, opdrachtgever of belanghebbende'. Een volmacht van ██████████ voor het indienen van deze zienswijze voeg ik hierbij.

Met deze zienswijze op het ontwerp inpassingsplan wil opdrachtgever inhoudelijk reageren op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot hun bedrijfsvoering, gezondheidsrisico's voor mens, dier en natuur en de impact op hun toekomst.

Algemeen

Periode ter inzagelegging ontwerp inpassingsplan

Vooropgesteld staat dat publicatie van het plan in deze omvang voorafgaand aan de kerstperiode in schril contrast staat tot de zes wekentermijn die geldt voor het indienen van een zienswijze.

Opdrachtgever ervaart dat ze als belanghebbende niet serieus wordt behandeld en zijn genooddaakt tot het maken van externe kosten voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze.

Belanghebbende zal ruimschoots voordat het beoogde tracé daadwerkelijk wordt gerealiseerd, toch serieus in de gelegenheid moeten zijn gesteld om te kunnen komen tot een inhoudelijke, volledig lading dekkende reactie? Dit wordt ernstig in twijfel getrokken, gezien het moment waarop het ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd.

Tijdens en na realisatie van het plan zal de belanghebbende dagelijks en meermaals per dag tot in de lengte der dagen, hinder van het tracé ervaren. In tegenstelling tot de belanghebbende zullen de overheidsambtenaren geen hinder hebben (van de werkzaamheden ten behoeve) van het te plaatsen tracé. Het door de overheid aan de bevolking bieden van een redelijke termijn om (eventuele) onvolkomenheden uit het ontwerp inpassingsplan te kunnen filteren en hierop te reageren is toch het minste dat de bevolking van haar overheid mag verlangen? Het zou de handelswijze van het ministerie in elk geval sieren.

Locatie

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld:

1. Locatie en bedrijfsvoering
2. Planologie
3. Gevoelige bestemming
4. Magneetveldzones
5. Uitvoering bij ongewijzigd plan
6. Vervolg en onkostenvergoedingen
7. Resumé

1. Locatie en bedrijfsvoering

Opdrachtgever exploiteert en woont op de locatie [REDACTED] in [REDACTED]. Hij exploiteert een melkveebedrijf en loonbedrijf (grond-, groen- en infrawerkzaamheden) op de locatie. Tot de boerderij behoren de vrijstaande woning, ligboxenstal, mestsilos, werktuigenberging en erf, alles met ondergrond.

Bij het melkveebedrijf behoort circa 23 ha eigendomsparcelen. Het melkveebedrijf bestaat uit circa 90 stuks melkvee, circa 65 stuks jongvee en 100 schapen. Het bedrijf kenmerkt zich door het onlosmakelijk met elkaar verbonden karakter tussen privé en zakelijk, doordat wonen én werken op één erf plaatsvinden.

Het belang van de woon-en werkbestemming op dezelfde locatie wil ik hierbij extra benadrukken. Door het voorgestelde tracé is het noodzakelijk om de woning te moeten verplaatsen wat tot gevolg heeft dat de huidige bedrijvigheid (loonbedrijf en veehouderijactiviteiten) niet op dezelfde locatie kan blijven plaatsvinden.

De steeds terugkerende werkzaamheden op de locatie omvatten onder andere het navolgende:

- Continue (24u) controle op tochtigheid van vee.
- Continue (24u) controle op afkalven van drachtig vee.
- Voedingsmomenten binnen melkveehouderij normaaliter 2 x per dag en in de zomer 3 x per dag.
- Afspraken met leveranciers, afnemers en andere stakeholders binnen dit bedrijf op locatie op onregelmatige tijden.
- Flexibiliteit werkuren in verband met grote afhankelijkheid van het weer, werk op afroep en het vee.
- Hoeveelheid werkuren die men doorbrengt in de werktuigenloods en kantine.

De vele activiteiten op het bedrijf worden door belanghebbende en diens werknemers uitgevoerd, waarbij de opvolging door (één van) de kinderen in de lijn der verwachtingen ligt. Op de hierna afgebeelde GIS-kaart zijn de eigendomspercelen én de boerderij (inclusief woning) op de percelen [REDACTED] aangeduid.

Figuur 1: eigendom belanghebbende

2. Planologie

Opdrachtgever kan zich om de nader omschreven redenen niet verenigen met het ontwerp Inpassingsplan, zoals dat thans ter inzage is gelegd. Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het Inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbende nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van [REDACTED] onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. Gevoelige bestemming

Het voorgestelde tracé ter plaatse van de locatie [REDACTED] heeft een enorme impact op de boerderij. Zoals uit de plankaart op te maken wordt over de locatie een combinatie van 150kV en 380 kV gerealiseerd. Het tracé gaat volledig over de woning met siertuin en aanbouw. De locatie is als gevoelige bestemming aangeduid. Opdrachtgever is van mening dat naast de woning ook de alle overige bij het bedrijf behorende bebouwing als gevoelige bestemming moet worden beschouwd, wegens het feit dat daar langdurig mensen (en ook (klein)kinderen) aanwezig (kunnen) zijn. Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip 'gevoelige bestemming'. Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005, maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten, zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt. Gelet op de situatie en de activiteiten bij de belanghebbende zal, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten¹, de gehele locatie als gevoelige bestemming moeten worden beschouwd.

Het ministerie van destijds EZ had vanaf 1 januari 2017 tot 1 oktober 2021 een uitkoopregeling voor woningen (=gevoelige bestemmingen) onder een 380 kV tracé, waarbij de restrictie is dat er geen woonfunctie toegestaan wordt op de aangekochte locatie. En anno 2022 in een nieuw te realiseren tracé worden de gevoelige bestemming van opdrachtgever gehandhaafd, terwijl een goede gezondheid van de bewoners onder een dergelijk tracé niet gegarandeerd kan worden.

In de omschrijving van gevoelige bestemming [REDACTED] is vermeld dat de Ministers van mening zijn dat er ondanks de stapeling van milieufactoren de woning én het bedrijf kan worden gehandhaafd. In de brief van de toenmalig Staatssecretaris van VROM² wordt op pagina 2 aangegeven dat stapeling van negatieve milieufactoren een indicatie kan zijn voor het treffen van extra voorzorgen en maatregelen. In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er wel sprake is van een stapeling van milieufactoren maar dat er geen zodanige stapeling van milieufactoren ontstaat dat de woning daardoor niet gehandhaafd kan blijven.

¹ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

² Brief van 2005 aan de bestuursorganen en netbeheerders met als onderwerp "Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen" (ongedateerd) (<https://www.rivm.nl/documenten/beleidsadvies-vrom-2005-pdf-361-kl-1>)

Opdrachtgever is van mening dat er wel degelijk sprake is van een stapeling van milieufactoren, waardoor er een maatwerkoplossing gevonden moet worden die recht doet aan deze stapeling van milieufactoren. Uw conclusie dat de stapeling van milieufactoren niet zodanig is dat de woning niet gehandhaafd kan blijven kan dan ook niet worden gevolgd.

Opdrachtgever is zich bewust van de gedane deskonderzoeken, maar kan zich niet verenigen om zijn woon- en leefgenot naar de mening van Ministers te laten voorschrijven. Het is onbegrijpelijk dat het Ministerie kiest voor de meest eenvoudige en waarschijnlijk voordeligere methode om gevoelige bestemming zoals de onderhavige niet weg te bestemmen.

Het Ministerie van EZK, althans het Kabinet, is wel bereid om 25 miljard euro vrij te maken voor de uitkoop/verplaatsing van bedrijven ten behoeve van natuur en stikstofdepositie, maar voor dit tracé is een verplaatsing niet noodzakelijk. Opdrachtgever kan dat niet begrijpen.

4. Magneetveldzones

In de Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost staat de locatie van opdrachtgever vermeld en blijkt dat de woning onder de beoogde kabel gelegen is. Tevens ligt volledige locatie binnen het magneetveldzonegebied:

51. [REDACTED]

Opdrachtgever kan zich dan ook niet verenigen met het behoud van het complete bedrijf grotendeels gesitueerd onder het 150-380 kV-tracé. Er is in dit kader geen sprake van een juiste toepassing van het voorzorgbeginsel. De gedane berekeningen van het RIVM, zoals vermeld in het document 'Afwegingsnotitie, gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', zijn deels gebaseerd op een beleidsadvies van 2005 wat in 2015 voor het laatst geactualiseerd is. Uit de voorgestelde berekening, zoals verwoord in artikel 1.3, is niet op te maken hoe de magneetveldzone is bij een gecombineerd tracé in één mast als voorgesteld op onderhavige locatie.

Uit het magneetveldonderzoek blijkt dat in de modelberekeningen is uitgegaan van een richtlijn van het RIVM die voor het laatst is geactualiseerd in 2015. En ook is gemodelleerd met een bepaalde locatie en hoogte van de mast, terwijl die in het inpassingsplan niet zijn bepaald.

De kabels van de 150 kV en 380 kV worden bij de locatie gebundeld in één mast. Belanghebbende stelt zich op het standpunt dat de gegevens van het onderzoek op basis van meting(en) dienen plaats te vinden in plaats van modelleringen, omdat in de omgeving er meerdere factoren zijn die invloed hebben op de magneetveldzone. En omdat niet bekend is op welke afstand de masten worden gesitueerd kan niet worden gegarandeerd dat de norm van 0,4 microtesla magneetveldsterkte op jaarbasis niet wordt overschreden.

En door het ontstaan van de magneetveldzone op het bedrijf zal het houden van rundvee moeten worden beëindigd. Omdat het verblijf van mensen gedurende langere periode onder het voorgestelde tracé aan de orde is. Daar komt bij dat niet onderzocht is, dan wel niet gepubliceerd, wat het effect van een magneetveld op het vee is. Niet is uit te sluiten dat ook dieren (ernstige) hinder ondervinden van een magneetveldzone.

5. Uitvoering bij ongewijzigd plan

Aan het toepassen van een goede ruimtelijke ordening in het ontwerp inpassingsplan, zijnde een hoogspanningstracé zonder gevoelige bestemmingen, is in het onderhavige geval volledig voorbijgegaan.

Een altijdurend tracé voor hoogspanningsleidingen lijkt in optiek van de Ministers evidenter dan de gezondheid en het woon-, werk- en leefgenot van de belanghebbende in relatie tot de beperkingen die het tracé met zich meebrengt.

De concept MER-rapportage voor wat betreft de leefomgeving is gebaseerd op een onderzoek uit 2014, waarin diverse scenario's zijn benoemd. Opdrachtgever kan uit dit MER-onderzoek niet opmaken welke effecten het onderhavige tracé heeft op de leefomgeving.

Er is in de optiek van de opdrachtgever daarom geen sprake van een goede inpassing van het tracé, er is te weinig oog voor het voorzorgbeginsel en daarmee is er geen sprake van een goede ruimtelijke ordening en kan het inpassingsplan niet op de huidige basis worden voorgesteld.

6. Vervolg en onkostenvergoedingen

Zoals hiervoor vermeld, zijn vele individuele gevolgen van het inpassingsplan nog onbenoemd gelaten en is het plan gericht op algemene hoofdlijnen. Dat geeft voor opdrachtgever een grote mate van rechtsonzekerheid.

Hoe de Minister van EZK de 'maatwerkoplossing' of 'passende oplossing' verder gaat duiden zal in verdere planvorming/afsprakenkaders gespecificeerd moeten worden. Op basis van de (zeer omvangrijke) stukken is het voor belanghebbende namelijk volstrekt onduidelijk wat dit besluit voor hun toekomst betekent. Het ontbreekt aan tijdige, heldere en persoonlijke communicatie en informatie vanuit het bedrijf TenneT. Het is volstrekt onduidelijk welke maatregelen er zullen worden getroffen om de persoonlijke gevolgen (mentale belasting, verhuizing familiebedrijf, stressfactoren, financiële situatie en psychische gevolgen) van mogelijke uitkoop en verplaatsing van de bedrijven voor eigenaar en werknemers te beperken.

Er is een hoge mate van onzekerheid voor de bedrijfsvoering de komende jaren of, hoe en wanneer het plan wordt uitgevoerd. Belanghebbende ondervindt inmiddels materiële en immateriële schade. Door onder andere het voorbereidingsbesluit, het nu pas in procedure brengen van het inpassingsplan (ruim vijf maanden later dan eerder aangekondigd), alsmede beperkt informatievoorziening aanleveren in het voortraject heeft de overheid het bedrijf inmiddels op slot gezet, waardoor de normale bedrijfsvoering en investeringsplannen zwaar worden belemmerd. En door de materiële schade ontstaat stress, onzekerheid, angst en irritatie, waardoor het ondernemerschap enorm op de proef wordt gesteld.

Het onderhavige plan is voor opdrachtgever de komende jaren aan de orde van de dag, vergt veel (negatieve) energie en opdrachtgever moet met een handrem op het bedrijf ondernemen, omdat ontwikkelingen onmogelijk worden gemaakt door het uitblijven van duidelijkheid. Een volledige bedrijfsverplaatsing vergt ook een behoorlijke tijd en die willen ze dan ook nu zo spoedig als mogelijk benutten.

Het Ministerie van EZK kan de immateriële en materiële schade grotendeels oplossen door TenneT op te dragen de locatie aan te kopen tegen een volledige schadeloosstelling in plaats van aan te sturen om de gehele locatie met woning met bedrijven met alle beperkingen te behouden. Dat zal door de vele beperkingen uiteindelijk leiden tot het moeten beëindigen van het bedrijf, waardoor ook de toekomst van de kinderen door dit inpassingsplan wordt ontnomen. En dat zal onder geen beding worden toegestaan.

Belanghebbende realiseert zich dat de noodzaak voor een extra stroomnet vanuit Klimaatdoelstellingen noodzakelijk zijn. Opdrachtgever wil onder geen enkele voorwaarde door de uitvoering van de plannen gedupeerd worden en dat is met het onderhavige tracé en voorschriften wel aan de orde.

Daarnaast is opdrachtgever van mening dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Opdrachtgever vreest dat hij niet volledig schadeloos wordt gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Opdrachtgever is bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat belanghebbende vooraf duidelijkheid wil hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd wil worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak. Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor opdrachtgever en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: opdrachtgever aldus volledig schadeloos wordt gesteld.

7. Resumé

Opdrachtgever verzoekt het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het concept inpassingsplan niet vast te stellen in de huidige hoedanigheid, het concept aan te passen met de voornoemde punten, de locatie [REDACTED] volledig weg te bestemmen bij dit plan en met hen in gesprek te gaan over de algehele bedrijfsverplaatsing tegen een volledige schadeloosstelling.

Om zoveel als mogelijk schadebeperkend te willen handelen zal het Ministerie haar verantwoording dienen te nemen en de belanghebbende tijdig een aanbod dienen te doen van een algehele bedrijfsverplaatsing.

Het voornoemde wordt met alle rechten en wesen voorbehouden uitgebracht.

Namens Overwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

Bijlage(n): als vermeld

Kopie: [REDACTED]

VOLMACHT

BIJLAGE 1

OVERWATER

sinds 1804

VASTGOEDADVISEURS - TAXATEURS - REENTMEESTERS

OVERWATER

1995 BPH

RENTMEESTERSKANTOOR BV

Kerkstraat 54 - 5251 SM STRIJEN - TEL: 078 6749494 - info@over.nl - www.over.nl

Kerkstraat 54
5251 SM STRIJEN
Tel: 078 6749494
info@over.nl
www.over.nl

Kantoor: 0031531 (079)0000

VOLMACHT

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg

Ondergetekende:

De heer [REDACTED], geboren op [REDACTED]
in deze handelende voor zich in privé en/of als vertegenwoordiger van
[REDACTED]
P [REDACTED] gevestigd te [REDACTED]
[REDACTED], ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel
(respectievelijk) onder nummers [REDACTED]

verklaart hierbij volmacht te geven aan:

een van de medewerkers van Overwater Rentmeesterskantoor BV,
gevestigd en kantoorhoudend aan de Kerkstraat 54 te Strijen,

speciaal om namens ondergetekende een zienswijze in te dienen tegen het ontwerp
inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport van de **hoogspanningsverbinding
Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg voor de locaties aan de Rijdsijk 20 in
Oosteind en de locatie Borstlappenweg 7 in Raamsdonk**, voorts al datgene te doen
wat gevolmachtigde in verband met deze procedure daarmee nuttig of gewenst zal
voorkomen, alles met de macht van substitutie.

Aldus verklaard en getekend

[REDACTED] op 26 januari 2022,

[REDACTED]

OVERWATER

sinds 1894

WATTOEGADADVISEURS – TAXATEURS – RENTMEESTERS

RENTMEESTERSKANTOOR BV

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum : 26 januari 2022
Kenmerk : 60266611|B02|ahv
Mobiele nummer : ██████████
E-mail : ██████████
Betreft : zienswijze ██████████

Geachte heer, mevrouw,

Op 17 december 2021 heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het ontwerp inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg ter inzage gelegd.

Namens opdrachtgevers, ██████████ en hun kinderen, ██████████ en ██████████, optredend voor zich in privé en/of als vennoot van ██████████ gevestigd ██████████ te ██████████, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer ██████████ hierna te noemen '██████████', opdrachtgevers of belanghebbenden', dien ik hierbij hun zienswijze in, ██████████ heeft een volmacht verstrekt aan ondergetekende voor het INDIENEN van de zienswijze, die als bijlage 1 is toegevoegd.

Bijlage 1: volmacht

Met deze zienswijze op het ontwerp inpassingsplan wil opdrachtgever inhoudelijk reageren op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot hun bedrijfsvoering, hun gezondheidsrisico's en de impact op hun toekomst.

Vooraf

Door het plan één week voor een Kerstperiode te plannen in deze omvang is als zeer vervelend ervaren. Het Ministerie vraagt van belanghebbenden binnen 6 weken na publicatie alle stukken te bestuderen en te beoordelen voor hun eigen omstandigheden in een periode dat ook het Ministerie zelf twee weken met Kerstreces is.

■■■■■ ervaart dat ze als belanghebbende niet serieus behandeld worden, dat ze door deze handelswijze geen eerlijk procesrecht hebben en ze zijn genoodzaakt externe kosten te moeten maken voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze. Het had het Ministerie gesierd om de periode zonder algemene vakantieperiode te kiezen, dan wel de reeds beschikbare informatie eerder te publiceren.

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld.

1. Omschrijving locatie en bedrijfsvoering
2. Planologie
3. Gevoelige bestemming
4. Magneetveldzones
5. Uitvoering bij een aangewezen plan
6. Vervolg en onkostenvergoedingen
7. Resumé

1. Omschrijving locatie en bedrijfsvoering

Opdrachtgevers exploiteren en wonen op de locatie ■■■■■ (in ■■■■■). Zij exploiteren een akkerbouwbedrijf met als nevenactiviteit een paardenhouderij op de locatie. De boerderij omvat de vrijstaande woning, een werkplaats, bewaarschuren, werktuigenberging, en paardenstalling met een rijhal. Bij het akkerbouwbedrijf behoort 40.69.45 ha eigendomspercelen en wordt jaarlijks circa 10 ha grond extra gepacht. De exploitatie bestaat uit de teelt en bewaring van aardappelen, knolselderij, suikerbieten, granen, conserven en grasland ten behoeve van de ruwvoerwinning en uitloop voor de paardenhouderij. De paardenhouderij omvat totaal 15 boxen, waarvan circa 5-10 boxen worden benut door paarden van derden, die gebruik maken van de rijhal, de buitenbak en de uitloop. Het bedrijf betreft een echt familiebedrijf waar privé en zakelijk onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn op één erf.

Het belang van de woon- en werkbestemming op dezelfde locatie wil ik hierbij extra benadrukken.

Door het voorgestelde tracé is het noodzakelijk om de woning te moeten verplaatsen wat tot gevolg heeft dat de huidige bedrijvigheid (landbouw én paardenhouderij) niet op dezelfde locatie kan blijven plaatsvinden.

De steeds terugkerende werkzaamheden op de locatie omvatten onder andere het navolgende:

- Continue (24u) controle opslagomstandigheden voedingsmiddelen;
- Continue (24u) controle op vochtstatus aangrenzende percelen (in de droge zomerperiode en in geval van hevige regenbuien);
- Flexibiliteit werkuren in verband met grote afhankelijkheid van het weer (kunstmest strooien direct voor een regenbui en gewasbeschermingsmiddelen spuiten juist niet);
- Continue (24u) controle op geschiktheid voor oogsten (bijvoorbeeld vochtpercentage tarwe);
- Afspraken met leveranciers, afnemers en andere stakeholders binnen dit bedrijf op locatie op onregelmatige tijden;
- Voedingsmomenten binnen paardenhouderij 6x per dag;
- Continue (24u) controle van drachtige merrie(s).

De vele activiteiten op het bedrijf worden door de vennoten uitgevoerd, waarbij de opvolging door (één van) de kinderen in de lijn der verwachting ligt. Op de hierna afgebeelde GIS-kaart zijn de eigendomspercelen én de boerderij op perceel H 1665 aangeduid.

2. Planologie

Opdrachtgevers kunnen zich om de nader omschreven redenen niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan zoals dat thans ter inzage is gelegd. Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van belanghebbende onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

a. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Opdrachtgevers stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen, is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

b. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd.

¹ D.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782; f.o. 5)

Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woningen van [REDACTED] gerealiseerd kan worden.

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn opdrachtgevers op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan. Dit wordt hieronder nog nader toegelicht.

- Landbouwgrond en locatie toekomstige masten

Uit de plankaart is niet op te maken waar de hoogspanningsmasten in de zone worden ingepast. Door het niet bepaald zijn van de locatie van de masten is het voor opdrachtgevers onduidelijk of de masten op een zo'n gunstig mogelijke wijze worden ingepast, bij voorkeur op fysieke perceelsgrenzen. Ook is niet uit de plankaart op te maken of er überhaupt masten op de eigendomspercelen worden geplaatst.

- Ontbreken van mastlocatie

In de magneetveldzoneberekeningen is uitgegaan van locaties van de masten en de hoogte van de masten. In het inpassingsplan is de locatie niet aangeduid en belanghebbenden zijn van mening dat door het ontbreken van de locaties van de masten een correcte aanduiding van de magneetveldzone niet mogelijk is. Het is conform het ontwerp inpassingsplan mogelijk dat de boerderij grotendeels in een magneetveldzone is gelegen, temeer de magneetveldzone ter plaatse met 75 m breedte wordt aangeduid. De magneetveldzone is niet aangeduid op de plankaart, de mastlocaties zijn niet bekend en daardoor is de magneetveldzone niet te duiden.

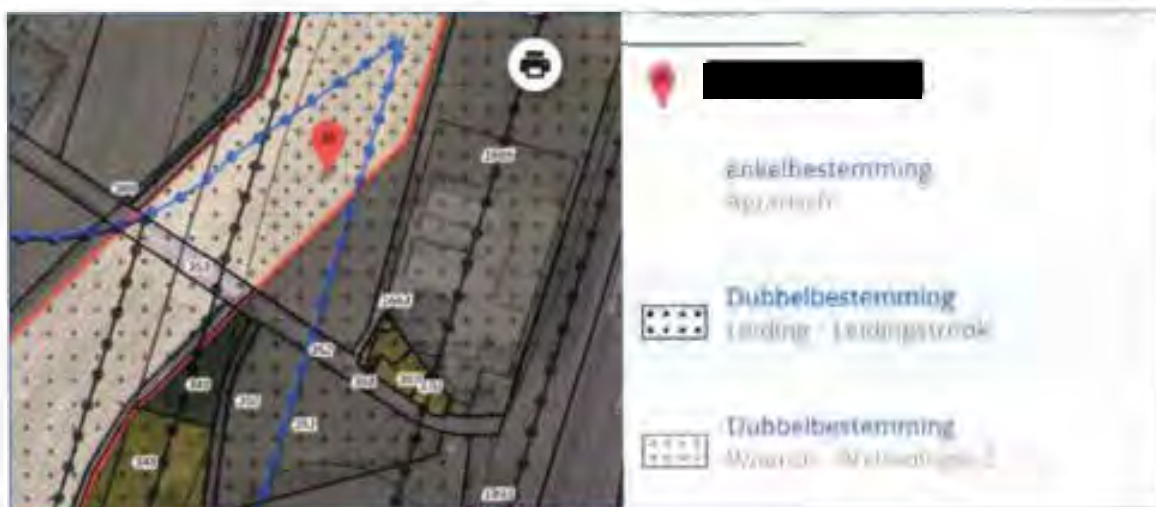
- Mastlocaties

De masten op de percelen grond van [REDACTED] komen mogelijk op (te) korte afstand te staan van de locatie waardoor het risico niet uitgesloten kan worden dat bij een omvallende mast het erf en/of gebouwen worden geraakt. De maximale hoogte van de mast is gesteld op 67 m, wat inhoudt dat de mast op minimaal 80 meter van het bedrijf gesitueerd dient te worden. In de concept MER-rapportage is vermeld dat door weersomstandigheden masten kunnen bezwijken.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Opdrachtgevers stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang bij de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatie specifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

In de situatie van [REDACTED] bevindt zich op korte afstand van het voorgenomen tracé een leidingstroom zodat er in ieder geval aandacht had moeten zijn voor externe veiligheid.

Tracé percelen [REDACTED] nummers [REDACTED] tot en met [REDACTED] en sectie [REDACTED] en [REDACTED].

Het voorgestelde tracé 380 kV over/op de kadastrale percelen gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nummers [REDACTED] tot en met [REDACTED] is op ruim 72 m afstand vanaf de oostelijke kadastrale grens tot hart van het tracé ingetekend. Het reeds aanwezige tracé 150 kV is juist op de oostelijke grens van de percelen gesitueerd.

Door het nieuwe tracé veel verder uit de oostelijke perceelgrens in te passen worden de percelen landbouwkundig zeer slecht bewerkbaar.

Op de kadastrale percelen gemeente [REDACTED] Gastel sectie [REDACTED] nummers [REDACTED] en [REDACTED] is de oostelijke grens van het tracé gelijk aan de oostelijke grens van de kadastrale percelen, waardoor de masten circa 15 – 30 meter uit de grens komen staan. Daardoor is het voor de percelen onmogelijk om de stroken tussen de masten en de oostelijke grens met landbouwspruit en oogstmachines te passeren. Deze strook is gelegen over de gehele lengte waardoor er een aanzienlijke onbeteelbare oppervlakte ontstaat. Opdrachtgevers verzoeken de masten op de oostelijke kadastrale grens in te passen om schade te voorkomen.

Ook veroorzaakt het voorgestelde tracé een veel groter oppervlak bekabeling boven de percelen waardoor het beregenen van gewassen en algehele gewasverzorging met onder andere toepassing van GPS-apparatuur zeer lastig tot onmogelijk is. De voorgestelde tracés belemmeren het toepassen van smartfarming met dronetechnieken en verdere robotisering door storing van stuurprogramma's vanwege elektriciteits- en magneetvelden. Uit ervaringen van collega-ondernemers in het Zeeuwse tracé (Borsele – Rilland) wordt deze extra belemmering bevestigd.

Opdrachtgevers bevelen het Ministerie aan om het bestaande 150 kV tracé te handhaven en dat tracé te upgraden naar 380 kV.

Voor wat betreft de Vrijwaringszone – hoogspanningsverbinding te vervallen merkt opdrachtgever op dat niet met enige maat van zekerheid bepaald is dat ook alle aanwezige masten in deze zone worden verwijderd. Dat geeft voor hen een grote mate van onzekerheid, temeer omdat de locaties niet zijn benoemd en niet weg zijn bestemd met de restrictie dat alle voorzieningen worden verwijderd.

3. Gevoelige bestemming

Het voorgestelde tracé ter plaatse van de locatie [REDACTED] heeft een enorme impact op de boerderij. Zoals uit de plankkaart op te maken valt, wordt over de locatie een combinatie van 150kV en 380 kV gerealiseerd. Het tracé gaat volledig over de woning, de siertuin, de werkplaats, de kantine bij de paardenstalling en over de rijbakken op het bedrijf. De locatie is als gevoelige bestemming aangeduid. Opdrachtgevers zijn van mening dat naast de woning ook het erf rondom de boerderij, de buitenruimten o.a. de tuin bij de loods, de twee rijbakken, de loods, de werkplaats, de kantine bij de stallen en de paardenstalling als gevoelige bestemming moet worden beschouwd omdat ook daar langdurig mensen (en ook (klein)kinderen) aanwezig zijn c.q. kunnen zijn. Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

Gelet op de situatie en de activiteiten bij [REDACTED] zal, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten, de gehele locatie als gevoelige bestemming moeten worden beschouwd.

Doordat het kabeltracé vol over de boerderij heen komt, zal er sprake zijn van corona, waardoor geluidsoverlast, drupschade en ijspegels ontstaan en daardoor is het niet meer veilig wonen en werken op de locatie.

Het Ministerie van destijds EZ had vanaf 1 januari 2017 tot 1 oktober 2021 een uitkoopregeling voor woningen (=gevoelige bestemmingen) onder een 380 kV tracé, waarbij de restrictie is dat er geen woonfunctie toegestaan wordt op de aangekochte locatie.

En anno 2022 in een nieuw te realiseren tracé wordt de gevoelige bestemming van [REDACTED] gehandhaafd terwijl een goede gezondheid van de bewoners onder een dergelijk tracé niet gegarandeerd kan worden.

In de omschrijving van gevoelige bestemming onder nummer [REDACTED] is vermeld dat de Ministers van mening zijn dat er ondanks de stapeling van milieufactoren de woning én het bedrijf kan worden gehandhaafd. In de brief van de toenmalig Staatssecretaris van VROM¹ wordt op pagina 2 aangegeven dat stapeling van negatieve milieufactoren een indicatie kan zijn voor het treffen van extra voorzorgen en maatregelen. In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er wel sprake is van een stapeling van milieufactoren maar dat er geen zodanige stapeling van milieufactoren ontstaat dat de woning daardoor niet gehandhaafd kan blijven. Opdrachtgevers zijn van mening dat er wel degelijk sprake is van een stapeling van milieufactoren waardoor er een maatwerkoplossing gevonden moet worden die recht doet aan deze stapeling van milieufactoren. De woning ligt tussen een leidingenstrook en naast de Rijksweg A17 en vervolgens wordt er een hoogspanningsleiding pal boven hun locatie geprojecteerd. Uw conclusie dat de stapeling van milieufactoren niet zodanig is dat de woning niet gehandhaafd kan blijven, kan dan ook niet worden gevolgd.

Opdrachtgevers zijn zich bewust van de gedane deskonderzoeken maar kunnen zich niet verenigen om hun woon- en leefgenot naar de mening van Ministers te laten voorschrijven. Het is onbegrijpelijk dat het Ministerie kiest voor de meest eenvoudige en waarschijnlijk voordeligere methode om de gevoelige bestemming zoals de onderhavige niet weg te bestemmen.

Het Ministerie van EZK, althans het Kabinet, is wel bereid om 25 miljard euro vrij te maken voor de uitkoop/verplaatsing van bedrijven ten behoeve van natuur en stikstofdepositie maar voor dit tracé is een verplaatsing niet noodzakelijk. Opdrachtgevers kunnen dat niet begrijpen.

¹ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312.

² Brief van 2005 aan de bestuursorganen en netbeheerders met als onderwerp "Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen" (ongedateerd) (<https://www.rvrm.nl/documenten/beleidsadvies-vrom-2005-pdf-361-kb-1>)

4, Magneetveldzones

In de Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost staat de locatie van opdrachtgevers vermeld en blijkt dat de volledige locatie binnen het magneetveldzonegebied ligt:

Opdrachtgevers kunnen zich dan ook niet verenigen met het behoud van het complete bedrijf grotendeels gesitueerd onder het 150-380 kV-tracé. Er is in dit kader geen sprake van een juiste toepassing van het voorzorgbeginsel. De gedane berekeningen van het RIVM zoals vermeld in het document 'Afwegingsnotitie, gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' zijn deels gebaseerd op een beleidsadvies van 2005 wat in 2015 voor het laatst geactualiseerd is. Uit de voorgestelde berekening zoals verwoord in artikel 1.3 is niet op te maken hoe de magneetveldzone is bij een gecombineerd tracé in één mast als voorgesteld op onderhavige locatie.

Uit het magneetveldonderzoek blijkt dat in de modelberekeningen is uitgegaan van een richtlijn van het RIVM die voor het laatst is geactualiseerd in 2015. En ook is gemodelleerd met een bepaalde locatie en hoogte van de mast, terwijl die in het inpassingplan niet zijn bepaald.

De kabels van de 150kV en 380 kV worden bij de locatie gebundeld in één mast. [REDACTED]

[REDACTED] stelt zich op het standpunt dat de gegevens van het onderzoek op basis van meting dienen plaats te vinden in plaats van modelleringen, omdat in de omgeving er meerdere actoren zijn die invloed hebben op de magneetveldzone.

En omdat niet bekend is op welke afstand de masten worden gesitueerd, kan niet worden gegarandeerd dat de norm van 0,4 microtesla magneetveldsterkte op jaarbasis niet wordt overschreden.

En door het ontstaan van de magneetveldzone op het bedrijf zal het houden van (pensioen)paarden moeten worden beëindigd. Omdat (a) het verblijf van kinderen en volwassenen gedurende langere periode onder het voorgestelde tracé aan de orde is. Daar komt bij dat niet onderzocht is, dan wel niet gepubliceerd, (b) wat het effect van een magneetveld op paarden en/of pony's heeft. Niet is uit te sluiten dat ook dieren (ernstige) hinder ondervinden van een magneetveld zone.

5. Uitvoering bij een ongewijzigd plan

Aan het toepassen van een goede ruimtelijke ordening in het ontwerp-inpassingsplan, zijnde een hoogspanningstracé zonder gevoelige bestemmingen, is in het onderhavige geval volledig voorbij gegaan.

Een altijddurend tracé voor hoogspanningsleidingen lijkt in optiek van de Ministers evidentier dan de gezondheid en het woon-, werk- en leefgenot van de belanghebbenden in relatie tot de beperkingen die het tracé met zich meebrengt.

De concept MER rapportage voor wat betreft de leefomgeving is gebaseerd op een onderzoek uit 2014, waarin diverse scenario's zijn benoemd. Opdrachtgevers kunnen uit dit MER onderzoek niet opmaken welke effecten het onderhavige tracé heeft op de leefomgeving.

Er is in de optiek van [REDACTED] daarom geen sprake van een goede inpassing van het tracé, er is te weinig oog voor het voorzorgbeginsel en daarmee is er geen sprake van een goede ruimtelijke ordening en kan het inpassingsplan niet op de huidige basis worden voorgesteld.

Voor wat betreft de planregels behorende bij het tracé worden opdrachtgevers belemmerd bij het agrarisch gebruik. Voor de grond onder het tracé dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor bijvoorbeeld het woelen van de grond. De grond onder het tracé heeft geen invloed op de kabels die er 15 meter boven hangen, en waarom moet er dan een omgevingsvergunning (extra kosten, administratie) aangevraagd worden. Opdrachtgever ziet geen correlatie tussen een bovengronds hoogspanningstracé en de ondergrond. Opdrachtgever wenst in de voorschriften te hebben opgenomen dat in verband met werkzaamheden van machines de kabels op minimaal 20 meter afstand van het maaiveld hangen. Met landbouwwerktuigen en ook beregeningshaspels is een hoogte van 15 m boven maaiveld zeker aan de orde. En mocht de hoogte niet kunnen worden behaald dan zullen de machines voor rekening en risico van Tennet moeten worden aangepast.

In de overwegingen van de Ministers wordt aangegeven dat het besluit is genomen met inachtneming van het verplaatsen van de Dow leiding en de plannen voor geluidssanering (voor het geluid afkomstig van de snelweg). Het plan voor geluidssanering houdt in dat het huidige asfalt zal worden vervangen door geluidsabsorberend asfalt maar ter plaatse houdt dit mogelijk gevelisolatie in. Wij zien niet in hoe dat in deze zaak een rol speelt bij onderhavige locatie en waarom de extra geluidsoverlast van de hoogspanningsverbinding daardoor buiten beschouwing gelaten kan worden. Het verlagen van de geluidshinder van de Rijksweg A17 wordt juist verlaagd voor een beter woon- en leefgenot, maar speelt op deze locatie geen rol.

Ook wordt vermeld dat de DOW-leiding verplaatst wordt naar de buisleidingenstraat. Dat houdt in dat met het verplaatsen van de DOW-leiding de risico's voor de woon- en werkomstandigheden en de veiligheid voor opdrachtgevers nauwelijks verder afnemen.

6. Vervolg en onkostenvergoedingen

Zoals hiervoor vermeld zijn vele individuele gevolgen van het inpassingsplan nog onbenoemd gelaten en is het plan gericht op algemene hoofdlijnen. Dat geeft voor [REDACTED] een grote mate van rechtsonzekerheid.

Hoe de Minister van EZK de 'maatwerkoplossing' of 'passende oplossing' verder gaat duiden zal in verdere planvorming/afsprakenkaders gespecificeerd moeten worden. Op basis van de (zeer omvangrijke) stukken is het voor belanghebbenden namelijk volstrekt onduidelijk wat dit besluit voor hun toekomst betekent. Het ontbreekt aan tijdige, heldere en persoonlijke communicatie en informatie vanuit het bedrijf TenneT. Het is volstrekt onduidelijk welke maatregelen er zullen worden getroffen om persoonlijke gevolgen voor [REDACTED] (onder andere mentale belasting/psychologische gevolgen, impact gedwongen verplaatsing familiebedrijf, overige stressfactoren en financiële situatie) van mogelijke uitkoop en verplaatsing van het familiebedrijf voor alle vennoten van de VOF te beperken. Als het Ministerie het plan ongewijzigd vaststelt, de realisatie van het tracé uit gaat laten voeren en het huidige 150 kV tracé gaat verwijderen, betekent dit dat [REDACTED] met 6 nieuwbouw masten te maken krijgt en dat er 4 aanwezige masten verwijderd zullen worden. Doordat op- en afbouw niet tegelijkertijd plaats kan vinden, zal hun exploitatie vele jaren geschaad worden, waardoor een normale bedrijfsvoering voor hen onmogelijk zal zijn. Daarbij komt de hoge mate van onzekerheid voor de bedrijfsvoering de komende jaren op, hoe en wanneer het plan wordt uitgevoerd. [REDACTED] ondervindt inmiddels materiële en immateriële schade. Door onder andere het voorbereidingsbesluit, het nu pas in procedure brengen van het inpassingsplan (ruim 5 maanden later dan eerder aangekondigd) en ook beperkt informatievoorziening aanleveren in het voortraject heeft de overheid het bedrijf inmiddels op slot gezet waardoor de normale bedrijfsvoering en investeringsplannen zwaar worden belemmerd. En door de materiële schade ontstaat stress, onzekerheid, angst en irritatie waardoor het ondernemerschap enorm op de proef wordt gesteld. Het onderhavige plan is voor [REDACTED] de komende jaren aan de orde van de dag, vergt veel (negatieve) energie en ze moeten met een handrem ondernemen op hun bedrijf omdat ontwikkelingen onmogelijk worden gemaakt door het uitblijven van duidelijkheid. Een volledige bedrijfsverplaatsing vergt ook een behoorlijke tijd en die willen ze dan ook nu zo spoedig als mogelijk benutten.

Het Ministerie van EZK kan de immateriële en materiële schade grotendeels oplossen door Tennet op te dragen de locatie aan te kopen tegen een volledige schadeloosstelling in plaats van aan te sturen om het gezinsbedrijf met alle beperkingen te behouden. Dat zal door de vele beperkingen uiteindelijk leiden tot het moeten beëindigen van het bedrijf waardoor ook de toekomst van de kinderen door dit inpassingsplan wordt ontnomen. En dat zal onder geen beding worden toegestaan.

Belanghebbenden realiseren dat de noodzaak voor een extra stroomnet vanuit Klimaatdoelstellingen noodzakelijk zijn. Ze willen onder geen enkele voorwaarden door de uitvoering van de plannen gedupeerd worden wat met het onderhavige tracé en voorschriften wel aan de orde is.

Daarnaast zijn opdrachtgevers van mening dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Opdrachtgevers vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Opdrachtgevers zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat opdrachtgevers vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor opdrachtgevers en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: opdrachtgevers aldus volledig schadeloos worden gesteld.

7. Resumé

Opdrachtgevers verzoeken het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het concept-inpassingsplan niet vast te stellen in de huidige hoedanigheid, het concept aan te passen met de voornoemde punten, de locatie [REDACTED] volledig weg te bestemmen bij dit plan en met hen in gesprek te gaan over de algehele bedrijfsverplaatsing tegen een volledige schadeloosstelling.

De plannen voor inpassing van het tracé hebben zoals eerder aangegeven voor de familie de afgelopen jaren, nu en in de toekomst grote gevolgen aangaande hun persoonlijke leven en de bedrijfsvoering. De persoonlijke gevolgen en frustratie aangaande de onzekerheid over de plannen en de noodzakelijke uitkoop en verplaatsing van het familiebedrijf zijn enorm. Zij wensen graag duidelijkheid over welke maatregelen er zullen worden getroffen om deze gevolgen voor alle vennoten van de VOF te minimaliseren.

Om zoveel als mogelijk schadebeperkend te willen handelen, zal het Ministerie haar verantwoording dienen te nemen en [REDACTED] tijdig een aanbod dienen te doen van een algehele bedrijfsverplaatsing op basis van een volledige schadeloosstelling.

Het voornoemde wordt met alle rechten en wesen voorbehouden uitgebracht.

Namens Overwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Bijlage(n): als vermeld

Kopie: [REDACTED]

VOLMACHT

BIJLAGE 1

OVERWATER

sinds 1804

VASTGOEDADVISEURS - TAKSATEURS - RENTMEESTERS

OVERWATER

1844 8831

AARDGERINGENDELEN | FAALTRUK | REINTMEESTERS

RENTMEESTERSKANTOOR BV

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Kenmerk: 60266611/N01/dhu

VOLMAGT

Ondergetekenden:

[REDACTED] geboren op [REDACTED] te [REDACTED]
gehuwd met [REDACTED] geboren op [REDACTED] te [REDACTED]
[REDACTED] beiden wonende te [REDACTED].
In deze handelende voor zich in privé en/of als vennoot van
[REDACTED], gevestigd aan [REDACTED] te [REDACTED].
Ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer
[REDACTED].

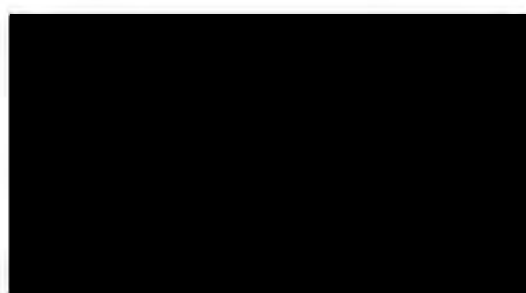
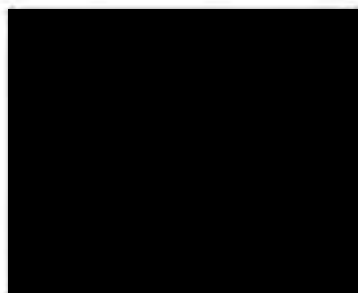
en in deze mede handelende namens hun kinderen:

[REDACTED] geboren op [REDACTED] te [REDACTED]
[REDACTED] mevrouw [REDACTED],
geboren op [REDACTED] te [REDACTED] mevrouw [REDACTED]
[REDACTED] geboren op [REDACTED] te [REDACTED] en
mevrouw [REDACTED] geboren op [REDACTED] te [REDACTED]
zijnde medevennoten van [REDACTED].

verklaren hierbij volmacht te geven aan: een van de medewerkers van Overwater
Rentmeesterskantoor BV, gevestigd en kantoorhoudend aan de Kerkstraat 54 te Strijen,

speciaal om namens ondergetekenden een zienswijze in te dienen tegen het ontwerp-
inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport van de **hoogspanningsverbinding
Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg**, voorts al datgene te doen wat gevolmachtigde
in verband met deze procedure daarmee nuttig of gewenst zal voorkomen, alles met de
macht van substitutie.

Aldus verklaard en getekend te [REDACTED] op __ januari 2022.

OVERWATER

sinds 1809

VASTGOEDADVISEURS TAXATEURS - RECHTMEESTERS

RENTMEESTERSKANTOOR BV

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 26 januari 2022
Kenmerk : 60315011|801|jba
Mobiele nummer [REDACTED]
E-mail [REDACTED]

Betreft : zienswijze [REDACTED] en [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Voor u ligt de zienswijze op het ontwerp inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost, zoals die op 17 december 2021 in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ter inzage is gelegd.

Ondergetekende doet u de onderhavige zienswijze toekomen namens [REDACTED] optredend voor zich in privé en/of als vertegenwoordiger [REDACTED] en [REDACTED], gevestigd te [REDACTED] ingeschreven in het handelsregister van Kamer van Koophandel (respectievelijk) onder nummers [REDACTED], hierna te noemen [REDACTED], opdrachtgevers of belanghebbenden'. De door [REDACTED] verstrekte volmacht voeg ik als bijlage hierbij.

Met deze zienswijze op het ontwerp inpassingsplan wil opdrachtgever inhoudelijk reageren op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot hun bedrijfsvoering, gezondheidsrisico's voor mens, dier en natuur en de impact op hun toekomst.

Algemeen

1. Periode ter inzagelegging ontwerp inpassingsplan
Vooropgesteld staat dat publicatie van het plan in deze omvang voorafgaand aan de kerstperiode in schril contrast staat tot de zes weken termijn die geldt voor het indienen van een zienswijze.

Opdrachtgevers ervaren dat ze als belanghebbenden niet serieus worden behandeld en zijn genoodzaakt tot het maken van externe kosten voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze.

Alle belanghebbenden zullen ruimschoots voordat het beoogde tracé daadwerkelijk wordt gerealiseerd, toch serieus in de gelegenheid moeten zijn gesteld om te kunnen komen tot een inhoudelijke, volledig lading dekkende reactie? Dit wordt ernstig in twijfel getrokken, gezien het moment waarop het ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd.

Tijdens en na realisatie van het plan zullen de belanghebbenden dagelijks en meermaals per dag tot in de lengte der dagen, hinder van het tracé ervaren. In tegenstelling tot de belanghebbenden zullen de overheidsambtenaren geen hinder hebben (van de werkzaamheden ten behoeve) van het te plaatsen tracé. Met door de overheid aan de bevolking bieden van een redelijke termijn om (eventuele) onvolkomenheden uit het ontwerp inpassingsplan te kunnen filteren en hierop te reageren is toch het minste dat de bevolking van haar overheid mag verlangen? Het zou de handelswijze van het ministerie in elk geval sieren.

Locatie

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld:

1. Locatie en bedrijfsvoering
2. Planologie
3. Gevoelige bestemming
4. Magneetveldzones
5. Uitvoering bij ongewijzigd plan
6. Vervolg en onkostenvergoedingen
7. Resumé

1. Locatie en bedrijfsvoering

Opdrachtgever exploiteert en woont op de locatie [REDACTED]. Hij exploiteert een melkveebedrijf en loonbedrijf (grond-, groen- en infrawerkzaamheden) op de locatie. Tot de boerderij behoren de vrijstaande woning, ligboxenstal, mestsiro, werktuigenberging en erf, alles met ondergrond.

Bij het melkveebedrijf behoort circa 23 ha eigendomspercelen. Het melkveebedrijf bestaat uit circa 90 stuks melkvee, circa 65 stuks jongvee en 100 schapen. Het bedrijf kenmerkt zich door het onlosmakelijk met elkaar verbonden karakter tussen privé en zakelijk, doordat wonen én werken op één erf plaatsvinden.

Het belang van de woon- en werkbestemming op dezelfde locatie wil ik hierbij extra benadrukken. Door het voorgestelde tracé is het noodzakelijk om de woning te moeten verplaatsen wat tot gevolg heeft dat de huidige bedrijvigheid (loonbedrijf én veehouderijactiviteiten) niet op dezelfde locatie kan blijven plaatsvinden.

De steeds terugkerende werkzaamheden op de locatie omvatten onder andere het navolgende:

- Continue (24 uur) controle op tochtigheid van vee.
- Continue (24 uur) controle op afkalven van drachtig vee.
- Voedingsmomenten binnen melkveehouderij, normaliter 2 x per dag en in de zomer 3 x per dag.
- Afspraken met leveranciers, afnemers en andere stakeholders binnen dit bedrijf op locatie op onregelmatige tijden.
- Flexibiliteit werkuren in verband met grote afhankelijkheid van het weer, werk op afroep en het vee.
- Hoeveelheid werkuren die men doorbrengt in de werktuigenloods en kantine.

De vele activiteiten op het bedrijf worden door belanghebbenden en haar werknemers uitgevoerd, waarbij de opvolging door (één van) de kinderen in de lijn der verwachtingen ligt. Op de hierna afgebeelde GIS-kaart zijn de eigendomspercelen én de boerderij (inclusief woning) op de percelen [REDACTED] en [REDACTED] aangeduid.

Figuur 1: eigendommen belanghebbenden

2. Planologie

Opdrachtgevers kunnen zich om de nader omschreven redenen niet verenigen met het ontwerp inpassingsplan, zoals dat thans ter inzage is gelegd. Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. Gevoelige bestemming

Het voorgestelde tracé ter plaatse van de locatie [REDACTED] heeft een enorme impact op de boerderij. Zoals uit de plankaart op te maken, wordt over de locatie een combinatie van 150 kV en 380 kV gerealiseerd. Het tracé gaat volledig over de woning met siertuin en aanbouw. De locatie is als gevoelige bestemming aangeduid. Opdrachtgevers zijn van mening dat naast de woning ook de alle overige bij het bedrijf behorende bebouwing als gevoelige bestemming moet worden beschouwd, wegens het feit dat daar langdurig mensen (en ook (klein)kinderen) aanwezig (kunnen) zijn. Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip 'gevoelige bestemming'. Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005, maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten, zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt. Gelet op de situatie en de activiteiten bij de belanghebbenden zal, in navolging van de rechtspraak over 'geur- en geur-gevoelige objecten', de gehele locatie als gevoelige bestemming moeten worden beschouwd.

Het ministerie van destijds EZ had vanaf 1 januari 2017 tot 1 oktober 2021 een uitkoopregeling voor woningen (=gevoelige bestemmingen) onder een 380 kV tracé, waarbij de restrictie is dat er geen woonfunctie toegestaan wordt op de aangekochte locatie. En anno 2022 in een nieuw te realiseren tracé worden de gevoelige bestemming van opdrachtgever gehandhaafd, terwijl een goede gezondheid van de bewoners onder een dergelijk tracé niet gegarandeerd kan worden.

In de omschrijving van gevoelige bestemming [REDACTED] is vermeld dat de Ministers van mening zijn dat er ondanks de stapeling van milieufactoren de woning én het bedrijf kan worden gehandhaafd. In de brief van de toenmalig Staatssecretaris van VROM wordt op pagina 2 aangegeven dat stapeling van negatieve milieufactoren een indicatie kan zijn voor het treffen van extra voorzorgen en maatregelen. In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er wel sprake is van een stapeling van milieufactoren, maar dat er geen zodanige stapeling van milieufactoren ontstaat dat de woning daardoor niet gehandhaafd kan blijven.

¹ ABRV5 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

² Brief van 2005 aan de bestuursorganen en netbeheerders met als onderwerp "Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen" (ongedateerd) (<https://www.rivm.nl/documenten/beleidsadvies-vromi-2005-pdf-361-kb-1>)

Clënten zijn van mening dat er wel degelijk sprake is van een stapeling van milieufactoren, waardoor er een maatwerkoplossing gevonden moet worden die recht doet aan deze stapeling van milieufactoren. Uw conclusie dat de stapeling van milieufactoren niet zodanig is dat de woning niet gehandhaafd kan blijven kan dan ook niet worden gevolgd.

Opdrachtgevers zijn zich bewust van de gedane deskonderzoeken, maar kunnen zich niet verenigen om hun woon- en leefgenot naar de mening van Ministers te laten voorschrijven. Het is onbegrijpelijk dat het Ministerie kiest voor de meest eenvoudige en waarschijnlijk voordeliger methode om gevoelige bestemming zoals de onderhavige niet weg te bestemmen.

Het Ministerie van EZK, althans het Kabinet, is wel bereid om 25 miljard euro vrij te maken voor de uitkoop/verplaatsing van bedrijven ten behoeve van natuur en stikstofdepositie, maar voor dit tracé is een verplaatsing niet noodzakelijk. Opdrachtgevers kunnen dat niet begrijpen.

4. Magneetveldzones

In de Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost staat de locatie van opdrachtgevers vermeld en blijkt dat de woning onder de beoogde kabel gelegen is. Tevens ligt volledige locatie binnen het magneetveldzonegebied:

51. [REDACTED]

Opdrachtgevers kunnen zich dan ook niet verenigen met het behoud van het complete bedrijf grotendeels gesitueerd onder het 150-380 kV-tracé. Er is in dit kader geen sprake van een juiste toepassing van het voorzorgbeginsel. De gedane berekeningen van het RIVM, zoals vermeld in het document 'Afwegingsnotitie, gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', zijn deels gebaseerd op een beleidsadvies van 2005 wat in 2015 voor het laatst geactualiseerd is. Uit de voorgestelde berekening, zoals verwoord in artikel 1.3, is niet op te maken hoe de magneetveldzone is bij een gecombineerd tracé in één mast als voorgesteld op onderhavige locatie.

Uit het magneetveldonderzoek blijkt dat in de modelberekeningen is uitgegaan van een richtlijn van het RIVM die voor het laatst is geactualiseerd in 2015. En ook is gemodelleerd met een bepaalde locatie en hoogte van de mast, terwijl die in het inpassingsplan niet zijn bepaald.

De kabels van de 150 kV en 380 kV worden bij de locatie gebundeld in één mast. Belanghebbenden stellen zich op het standpunt dat de gegevens van het onderzoek op basis van meting(en) dienen plaats te vinden in plaats van modelleringen, omdat in de omgeving er meerdere factoren zijn die invloed hebben op de magneetveldzone. En omdat niet bekend is op welke afstand de masten worden gesitueerd kan niet worden gegarandeerd dat de norm van 0,4 microtesla magneetveldsterkte op jaarbasis niet wordt overschreden.

En door het ontstaan van de magneetveldzone op het bedrijf zal het houden van rundvee moeten worden beëindigd. Omdat het verblijf van mensen gedurende langere periode onder het voorgestelde tracé aan de orde is. Daar komt bij dat niet onderzocht is, dan wel niet gepubliceerd, wat het effect van een magneetveld op het vee is. Niet is uit te sluiten dat ook dieren (ernstige) hinder ondervinden van een magneetveldzone.

5. Uitvoering bij ongewijzigd plan

Aan het toepassen van een goede ruimtelijke ordening in het ontwerp inpassingsplan, zijnde een hoogspanningstracé zonder gevoelige bestemmingen, is in het onderhavige geval volledig voorbijgegaan.

Een altijd durend tracé voor hoogspanningsleidingen lijkt in optiek van de Ministers evidenter dan de gezondheid en het woon-, werk- en leefgenot van de belanghebbenden in relatie tot de beperkingen die het tracé met zich meebrengt.

De concept MER-rapportage voor wat betreft de leefomgeving is gebaseerd op een onderzoek uit 2014, waarin diverse scenario's zijn benoemd. Opdrachtgevers kunnen uit dit MER-onderzoek niet opmaken welke effecten het onderhavige tracé heeft op de leefomgeving.

Er is in de optiek van de opdrachtgevers daarom geen sprake van een goede inpassing van het tracé, er is te weinig oog voor het voorzorgbeginsel en daarmee is er geen sprake van een goede ruimtelijke ordening en kan het inpassingsplan niet op de huidige basis worden voorgesteld.

6. Vervolg en onkostenvergoedingen

Zoals hiervoor vermeld zijn vele individuele gevolgen van het inpassingsplan nog onbenoemd gelaten en is het plan gericht op algemene hoofdlijnen. Dat geeft voor opdrachtgevers een grote mate van rechtsonzekerheid.

Hoe de Minister van EZK de 'maatwerkoplossing' of 'passende oplossing' verder gaat duiden zal in verdere planvorming/afsprakenkaders gespecificeerd moeten worden. Op basis van de (zeer omvangrijke) stukken is het voor belanghebbenden namelijk volstrekt onduidelijk wat dit besluit voor hun toekomst betekent. Het ontbreekt aan tijdige, heldere en persoonlijke communicatie en informatie vanuit het bedrijf TenneT. Het is volstrekt onduidelijk welke maatregelen er zullen worden getroffen om de persoonlijke gevolgen (mentale belasting, verhuizing familiebedrijf, stressfactoren, financiële situatie en psychische gevolgen) van mogelijke uitkoop en verplaatsing van de bedrijven voor eigenaar en werknemers te beperken.

Er is een hoge mate van onzekerheid voor de bedrijfsvoering de komende jaren of, hoe en wanneer het plan wordt uitgevoerd. Belanghebbenden ondervinden inmiddels materiële en immateriële schade. Door onder andere het voorbereidingsbesluit, het nu pas in procedure brengen van het inpassingsplan (ruim vijf maanden later dan eerder aangekondigd), alsmede beperkt informatievoorziening aanleveren in het voortraject heeft de overheid het bedrijf inmiddels op slot gezet, waardoor de normale bedrijfsvoering en investeringsplannen zwaar worden belemmerd. En door de materiële schade ontstaat stress, onzekerheid, angst en irritatie, waardoor het ondernemerschap enorm op de proef wordt gesteld.

Het onderhavige plan is voor opdrachtgevers de komende jaren aan de orde van de dag, vergt veel (negatieve) energie en ze moeten met een handrem op hun bedrijf ondernemen, omdat ontwikkelingen onmogelijk worden gemaakt door het uitblijven van duidelijkheid. Een volledige bedrijfsverplaatsing vergt ook een behoorlijke tijd en die willen ze dan ook nu zo spoedig als mogelijk benutten.

Het Ministerie van EZK kan de immateriële en materiële schade grotendeels oplossen door TenneT op te dragen de locatie aan te kopen tegen een volledige schadeloosstelling in plaats van aan te sturen om de algehele locatie met woning met bedrijven met alle beperkingen te behouden. Dat zal door de vele beperkingen uiteindelijk leiden tot het moeten beëindigen van het bedrijf, waardoor ook de toekomst van de kinderen door dit inpassingsplan wordt ontnomen. En dat zal onder geen beding worden toegestaan.

Belanghebbenden realiseren zich dat de noodzaak voor een extra stroomnet vanuit Klimaatdoelstellingen noodzakelijk is. Ze willen onder geen enkele voorwaarde door de uitvoering van de plannen gedupeerd worden en dat is met het onderhavige tracé en voorschriften wel aan de orde.

Daarnaast zijn opdrachtgevers van mening dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Opdrachtgevers vrezen dat zij niet volledig schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

7. Resumé

Oprachtgevers verzoeken het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het concept inpassingsplan niet vast te stellen in de huidige hoedanigheid, het concept aan te passen met de voornoemde punten, de locatie Rijdsijk 20 volledig weg te bestemmen bij dit plan en met hen in gesprek te gaan over de algehele bedrijfsverplaatsing tegen een volledige schadeloosstelling.

Om zoveel als mogelijk schadebeperkend te willen handelen zal het Ministerie haar verantwoording dienen te nemen en de belanghebbenden tijdig een aanbod dienen te doen van een algehele bedrijfsverplaatsing.

Het voornoemde wordt met alle rechten en wesen voorbehouden uitgebracht.

Namens Oyerwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet.

Bijlage(n): als vermeld

Kopie:

VOERNACHT

BIJLAGE 1

OVERWATER

sinds 1804

VASTGOEDADVISEURS - TAXATEURS - REENTMEESTERS

Kerkstraat 54
 1291 AM STRIJEN
 Tel: 078-6740464
 info@ovtr.nl
 www.ovtr.nl

Kantoor: 0111 71 1701/011

VOLMACHT

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg

Ondergetekende:

De heer [REDACTED], geboren op [REDACTED]
 in deze handelende voor zich in privé en/of als vertegenwoordiger van [REDACTED]
 [REDACTED] gevestigd te [REDACTED]
 [REDACTED] ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel
 (respectievelijk) onder nummers [REDACTED] en [REDACTED]

verklaart hierbij volmacht te geven aan:

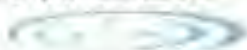
een van de medewerkers van Overwater Rentmeesterskantoor BV,
 gevestigd en kantoorhoudend aan de Kerkstraat 54 te Strijen,

speciaal om namens ondergetekende een zienswijze in te dienen tegen het ontwerp-
 inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport van de **hoogspanningsverbinding
 Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg voor de locaties aan de [REDACTED] in
 [REDACTED] en de locatie [REDACTED] in [REDACTED]** voorts al datgene te doen
 wat gevolmachtigde in verband met deze procedure daarmee nuttig of gewenst zal
 voorkomen, alles met de macht van substitutie.

Aldus verklaard en getekend

te [REDACTED] op 16 januari 2022.

[REDACTED]

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tef. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 26 januari 2022
Kenmerk : 60277011|801|jba
Mobiele nummer : [REDACTED]
E-mail : [REDACTED]
Betreft : zienswijze [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Op 17 december 2021 heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg ter inzage gelegd.

Namens mijn opdrachtgever [REDACTED], wonende te [REDACTED] dien ik hierbij zijn zienswijze in [REDACTED] woont op de locatie, bestaande uit de vrijstaande woning, bedrijfsloods, erf weiland, paardenrijbak, alles met ondergrond, groot 10.040 m².

[REDACTED], hierna te noemen [REDACTED], belanghebbende of opdrachtgever, heeft volmacht verstrekt aan ondergetekende voor het indienen van de zienswijze. Deze volmacht zullen we nog nazenden,

Met deze zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan reageert opdrachtgever inhoudelijk op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot het woongenot en de onvolledige informatievoorziening ten aanzien van het plan.

Vooraf

Door het plan één week voor een Kerstperiode te plannen in deze omvang is als zeer vervelend ervaren.

Het ministerie vraagt van belanghebbenden binnen 6 weken na publicatie alle stukken te bestuderen, te beoordelen voor hun eigen omstandigheden in een periode dat ook het ministerie zelf twee weken met Kerstreces is.

Opdrachtgever ervaart dat hij als belanghebbende door deze handelwijze geen eerlijk procesrecht heeft, en genoodzaakt is externe kosten te moeten maken voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze. Het had het ministerie gesierd om de periode zonder algemene vakantieperiode te kiezen, dan wel de reeds beschikbare informatie eerder te publiceren.

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld.

1. Planologie
2. Uitvoering bij een ongewijzigd plan
3. Vervolg en onkostenvergoedingen

1. Planologie

Opdrachtgever kan zich om de nader omschreven redenen niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan zoals dat thans ter inzage is gelegd.

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijke voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van belanghebbende onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

Gebrekkig alternatievenonderzoek

██████████ stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet.

Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 380 kV' en 'Leiding-Hoogspanningsverbinding tijdelijk' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woning van [REDACTED] gerealiseerd kan worden. Uit de plankaart is niet op te maken waar de hoogspanningsmasten in de zone worden ingepast. Door het niet bepaald zijn van de locatie van de masten is het voor opdrachtgever onduidelijk of de masten op een zo'n gunstig mogelijke wijze worden ingepast en op welke afstand van de woning.

Magneetveldzone

In de magneetveldzoneberekeningen is uitgegaan van locaties van de masten en de hoogte van de masten. Opdrachtgever heeft uit de stukken niet exact kunnen opmaken welke masten (nummers) bij zijn locatie zijn voorzien. En daarmee is ook niet te verifiëren welke magneetveldzone van toepassing is. En ook is niet inzichtelijk gemaakt dat door het tijdelijke tracé er wel/geen sprake is van een gevoelige bestemming. Ondanks dat het tracé een tijdelijk karakter heeft had dit ook inzichtelijk gemaakt moeten worden. Er is sprake van onvolledige informatievoorziening.

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn opdrachtgever op basis van het plan in het duister tast naar de juiste invulling van het plan.

Dubbelbestemming voorlopig hoogspanning

Met de bestemming voorlopig hoogspanning is in de planregels opgenomen dat het tijdelijk karakter een periode van 5 jaar kent na de inwerkingtreding van het inpassingsplan. Uit het tijdelijke karakter van de voorlopige hoogspanning is op te maken dat de op te richten bouwwerken, die op basis van een overgangsrechtperiode langer kunnen blijven staan, op de eigendommen van opdrachtgever ook daadwerkelijk na die 5 jaar worden verwijderd. Dat geeft voor opdrachtgever rechtsonzekerheid en hij verzoekt dan ook in de planregels op te nemen dat de tijdelijke bouwwerken na ingebruikname van het definitieve tracé binnen 1 jaar zijn verwijderd.

Ontbreken van (tijdelijk) opstijgpunt

In het ontwerp-inpassingsplan is in tegenstelling tot de eerder door TenneT aangereikte situatieschets/projecttekening geen rekening gehouden met de situering van het (tijdelijk) opstijgpunt dat blijkens voormelde stukken voorzien is op het eigendomsperceel van [REDACTED]. Het aanreiken van voormelde stukken aan belanghebbende, maar de inhoud ervan vervolgens niet opnemen in het ontwerp-inpassingsplan wekt wantrouwen en leidt eveneens tot rechtsonzekerheid voor opdrachtgever.

2. Uitvoering bij een ongewijzigd plan

Aan het toepassen van een goede ruimtelijke ordening in het ontwerp-inpassingsplan, zijnde een hoogspanningstracé zonder gevoelige bestemmingen, is in het onderhavige geval volledig voorbij gegaan. Een altijddurend tracé voor hoogspanningsleidingen lijkt in optiek van de Ministers evidentier dan de gezondheid en het woon- en leefgenot van de belanghebbende in relatie tot de beperkingen die het tracé met zich meebrengt. En over het tijdelijke karakter van het tracé is veel onduidelijkheid omtrent het ruimtebeslag. Wel worden diverse beperkingen op basis van gebruik van de ondergrond voorschreven, en is geen rekening gehouden met de weidegang van pensioenpaarden op de locatie van opdrachtgever.

De termijn van uitvoering van het plan en de persoonlijke gevolgen voor opdrachtgever zijn niet in kaart gebracht en niet overzienbaar op basis van dit plan.

De concept MER rapportage voor wat betreft de leefomgeving is gebaseerd op een onderzoek uit 2014, waarin diverse scenario's zijn benoemd. Opdrachtgever kan uit dit MER onderzoek niet opmaken welke effecten het onderhavige tracé heeft op de leefomgeving.

Opdrachtgever maakt zich ernstige zorgen over de uitvoerbaarheid en de hinder met de te lijden schade van het plan. Belanghebbende realiseert zich dat de noodzaak voor een extra stroomnet vanuit Klimaatdoelstellingen noodzakelijk is. Hij wil onder geen enkele voorwaarden door de uitvoering van de plannen gedupeerd worden wat met het onderhavige tracé en voorschriften wel aan de orde kan zijn.

Daarnaast is [REDACTED] van mening dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Opdrachtgever vreest dat hij niet volledige schadeloos wordt gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Opdrachtgever is bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat opdrachtgever vooraf duidelijkheid wil hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd wil worden met gewijzigde versies die nadelig is in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor opdrachtgever en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: opdrachtgever moet volledig schadeloos worden gesteld.

3. Resumé

Er is in de optiek van opdrachtgever geen sprake van een goede inpassing van het tracé, er is te weinig oog voor het voorzorgbeginsel, er is te weinig/geen onderzoek verricht omtrent het effect van het tijdelijke karakter van het tracé op de onderhavige locatie en daarmee is er ook geen sprake van een goede ruimtelijke ordening en kan het inpassingsplan niet op de huidige basis worden voorgesteld.

Opdrachtgever verzoekt het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het concept-inpassingsplan niet vast te stellen in de huidige hoedanigheid, het concept aan te passen op voornoemde punten en opdrachtgever volledig schadeloos te stellen.

Het voornoemde wordt met alle rechten en wesen voorbehouden uitgebracht.

Namens Overwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

Kopie: opdrachtgever

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 28 januari 2022
Kenmerk : 60277011|B02|dhu
Mobiele nummer : [REDACTED]
E-mail : [REDACTED]
Betreft : volmacht zienswijze Ontwerpinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Geachte heer, mevrouw,

Op 26 januari 2022 hebben we u zowel per gewone post als per aangetekende post de zienswijze toegezonden van onze opdrachtgever, [REDACTED] uit [REDACTED].

Bij deze zienswijze ontbrak nog de betreffende volmacht van onze opdrachtgever. De door [REDACTED] getekende volmacht treft u hierbij alsnog aan. Voor de goede orde stuur ik ook een kopie mee van de ingediende zienswijze.

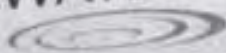
Vriendelijk verzoek ik u zowel de ontvangst van de eerder ingediende zienswijze als van deze volmacht schriftelijk te bevestigen aan ondergetekende.

Namens Overwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

Bijlage(n): als vermeld

OVERWATER

Sinds 1804

VASTGOEDADVISEURS - TAXATEURS - RENTMEESTERS

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

RENTMEESTERSKANTOOR BV

Kenmerk: 60277011/N01/dhu

VOLMACHT

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg

Ondergetekende:

[REDACTED], geboren op [REDACTED] te [REDACTED]
wonderende aan de [REDACTED] te [REDACTED]

verklaart hierbij volmacht te geven aan:

een van de medewerkers van Overwater Rentmeesterskantoor BV,
gevestigd en kantoorhoudend aan de Kerkstraat 54 te Strijen,speciaal om namens ondergetekende een zienswijze in te dienen tegen het ontwerp-
inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport van de **hoogspanningsverbinding**
Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg, voorts al datgene te doen wat gevormachtigde
in verband met deze procedure daarmee nuttig of gewenst zal voorkomen, alles met de
macht van substitutie.Aldus verklaard en getekend
te [REDACTED] op 26 januari 2022,

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 26 januari 2022
Kenmerk : 60297211|B01|jba
Mobiele nummer : [REDACTED]
E-mail : [REDACTED]

Betreft : zienswijze [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Voor u ligt de zienswijze op het ontwerp inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost, zoals die op 17 december 2021 in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ter inzage is gelegd.

Ondergetekende doet u de onderhavige zienswijze toekomen namens [REDACTED] en [REDACTED], optredend voor zich in privé en/of als vertegenwoordiger van [REDACTED] en [REDACTED], ingeschreven in het handelsregister van [REDACTED] onder nummer [REDACTED] hierna te noemen 'opdrachtgevers of belanghebbenden'. De volmacht van opdrachtgevers zullen wij nog nazenden.

Met deze zienswijze op het ontwerp inpassingsplan wil opdrachtgever inhoudelijk reageren op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot hun bedrijfsvoering, gezondheidsrisico's voor mens, dier en natuur en de impact op hun toekomst.

Algemeen

1. Periode terinzagelegging ontwerp inpassingsplan
Vooropgesteld staat dat publicatie van het plan in deze omvang voorafgaand aan de kerstperiode in schril contrast staat tot de zes weken termijn die geldt voor het indienen van een zienswijze.

Opdrachtgevers ervaren dat ze als belanghebbenden niet serieus worden behandeld en zijn genoodzaakt tot het maken van externe kosten voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze.

Alle belanghebbenden zullen ruimschoots voordat het beoogde tracé daadwerkelijk wordt gerealiseerd, toch serieus in de gelegenheid moeten zijn gesteld om te kunnen komen tot een inhoudelijke, volledig lading dekkende reactie? Dit wordt ernstig in twijfel getrokken, gezien het moment waarop het ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd.

Tijdens en na realisatie van het plan zullen de belanghebbenden dagelijks en meermaals per dag tot in de lengte der dagen, hinder van het tracé ervaren. In tegenstelling tot de belanghebbenden zullen de overheidsambtenaren geen hinder hebben (van de werkzaamheden ten behoeve) van het te plaatsen tracé. Het door de overheid aan de bevolking bieden van een redelijke termijn om (eventuele) onvolkomenheden uit het ontwerp inpassingsplan te kunnen filteren en hierop te reageren is toch het minste dat de bevolking van haar overheid mag verlangen? Het zou de handelswijze van het ministerie in elk geval sieren.

Locatie

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld.

1. Locatie en bedrijfsvoering
2. Planologie
3. Magneetveldzones
4. Ruimtelijke ordening
5. Onkostenvergoedingen

1. Omschrijving locatie en bedrijfsvoering

Opdrachtgevers exploiteren een grondgebonden vleesvee- en zoogkoelienhouderijbedrijf, gevestigd aan de [REDACTED] te [REDACTED]. Het vee wordt volledig geweid op de huiskavel, ter grootte van circa 20 ha, waarvan 12.18.90 ha eigendomspercelen betreft. De beoogde werkzaamheden ten behoeve van de 380 kV-hoogspanningsverbinding leiden tot ernstige belemmeringen voor de bedrijfsmatige exploitatie van opdrachtgevers veehouderijbedrijf.

2. Planologie

Opdrachtgevers kunnen vanuit diverse beweegredenen niet instemmen met het ontwerp inpassingsplan, zoals deze reeds ter inzage is gelegd.

• Landbouwgrond en locatie toekomstige masten

Uit de plankaart is niet op te maken waar de hoogspanningsmasten in de zone worden ingepast. Door het niet bepaald zijn van de locatie van de masten is het voor opdrachtgevers onduidelijk of de masten op een zo'n gunstig mogelijke wijze worden ingepast, bij voorkeur op fysieke perceelsgrenzen. Ook is niet uit de plankaart op te maken of er überhaupt masten op de eigendomspercelen worden geplaatst.

- **Ontbreken van mastlocatie**

In de magneetveldzone berekeningen is uitgegaan van locaties van de masten en de hoogte van de masten. In het inpassingsplan is de locatie niet aangeduid en belanghebbenden zijn van mening dat door het ontbreken van de locaties van de masten een correcte aanduiding van de magneetveldzone niet mogelijk is.

- **Vorbereiding tracé**

De huiskavel is op dit moment niet voorzien van masten. Uit het ontwerp inpassingsplan is op te maken dat een aanzienlijke oppervlakte van de huiskavel benodigd is ten behoeve van de voorbereiding, alsmede de uitvoering van het plan. Dit heeft grote gevolgen voor de bedrijfsvoering van belanghebbenden.

Opdrachtgever exploiteert namelijk een grondgebonden veehouderijbedrijf. Zijn bedrijf is uniek. Dit is vooral zo door de in het bedrijf aanwezige speciale foklijnen én de wijze waarop zijn afzet is geregeld (twee sterren Beter Leven Keurmerk). De huiskavel die opdrachtgever tot zijn beschikking heeft, is daarom van onmiskenbaar groot belang voor zijn bedrijf(svoering).

Als of het voormelde nog niet ingrijpend genoeg is voor belanghebbenden, zal het verleggen (dus verwijderen en opnieuw plaatsen) van de DOW-leiding vanuit diens eigendomsperceel naar de buisleidingstraat (waarvan opdrachtgever pachter is), eveneens een enorme impact hebben op haar bedrijf(svoering). De werkzaamheden omtrent de DOW-leiding zijn niet los te zien van (de voorbereidende werkzaamheden in het kader van) het 380 kV tracé Zuid-West Oost, welke in opdracht van het ministerie wordt uitgevoerd.

Belanghebbenden stellen zich op het standpunt dat het ministerie (plan)regels opneemt in het ontwerp inpassingsplan waaraan in het veld werkzame partijen zich dienen te houden waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de individuele belangen van belanghebbenden.

- **Handhaven 150 kV-tracé**

Het voorgestelde tracé leidt tot een groter oppervlak bekabeling boven het perceel waardoor het beregenen van gewassen en algehele gewasverzorging zeer lastig is. Een en ander wordt bevestigd door collega ondernemers die te kampen hebben (gehad) met het 380 kV- tracé Zuid-West West. Opdrachtgever beveelt het ministerie aan om het bestaande 150 kV-tracé te handhaven en dat tracé te upgraden naar 380 kV.

3. Magneetveldzones

Opdrachtgevers kunnen zich niet verenigen met de inhoud van het ontwerp inpassingsplan, omdat het vee wordt geweid (natuurlijke begrazing) op de huiskavel. In het onderzoeksrapport van het magneetveldonderzoek is vermeld dat wordt uitgegaan van een richtlijn van het RIVM (voor het laatst geactualiseerd anno 2015). Er is bij modelberekeningen uitgegaan van een bepaalde mastlocatie- en hoogte, terwijl deze niet als zodanig zijn opgenomen in het ontwerp inpassingsplan. Opdrachtgevers stellen zich op het standpunt dat er meerdere factoren in de omgeving van invloed (kunnen) zijn op de magneetveldzone. Tevens zijn ook de mastlocatie- en hoogte onbekend. Derhalve kan niet zonder meer worden uitgegaan dat op basis van modelberekeningen de norm van 0,4 microtesla magneetveldsterkte op jaarbasis niet wordt overschreden.

Hoe kan het ministerie zonder feitelijke metingen uit te (laten) voeren, overige negatieve effecten voor mens, dier en gewassen (voor dierlijke en menselijke consumptie) uitsluiten? De berekeningen voor magneetveldzones zijn slechts gebaseerd op de veldsterkten ter hoogte van 1 meter boven maaiveld.

Voordat met zekerheid kan worden gesteld dat schadelijke effecten voor vee en vlees (voor humane consumptie) zijn uitgesloten, zullen er feitelijke metingen dienen te plaats vinden. Opdrachtgevers maken zich ernstige zorgen om het feit dat het ministerie hen geen zekerheid verschaft ten aanzien van het voorkomen van negatieve (gezondheids)effecten voor mens, dier en natuur.

4. Ruimtelijke ordening

Aan het toepassen van een goede ruimtelijke ordening in het ontwerp-inpassingsplan, zijnde een hoogspanningstracé zonder gevoelige bestemmingen, is in het onderhavige geval totaal voorbij gegaan.

Een altijddurend tracé voor hoogspanningsleidingen lijkt in optiek van de Ministers evidentier dan de gezondheid en het woon-, werk- en leefgenot van de belanghebbenden in relatie tot de beperkingen die het tracé met zich meebrengt. De concept MER rapportage voor wat betreft de leefomgeving is gebaseerd op een onderzoek uit 2014, waarin diverse scenario's zijn benoemd.

Voor wat betreft de planregels behorende bij het tracé worden opdrachtgevers belemmerd voor het agrarisch gebruik. Voor de grond onder het tracé dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor bijvoorbeeld het woelen van de grond. De grond onder het tracé heeft geen invloed op de kabels die er 15 meter boven hangen. Waarom moet er dan een omgevingsvergunning (extra kosten, administratie) aangevraagd worden?

Opdrachtgever ziet geen correlatie tussen een bovengronds hoogspanningstracé en de ondergrond.

5. Onkostenvergoedingen

Om zoveel als mogelijk schadebeperkend te willen handelen, zal het ministerie haar verantwoordelijkheid moeten nemen en [REDACTED] tijdig een aanbod tot volledige schadeloosstelling dienen te doen.

Namens Oyerwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

Kopie: opdrachtgevers

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 28 januari 2022
Kenmerk : 60297211|B02|dhu
Mobile nummer : [REDACTED]
E-mail : [REDACTED]

Betreft : volmacht zienswijze Ontwerpinpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost.

Geachte heer, mevrouw,

Op 26 januari 2022 hebben we u zowel per gewone post als per aangetekende post de zienswijze toegezonden van onze opdrachtgevers, [REDACTED] beiden optredende voor zich in privé en/of als vertegenwoordigers [REDACTED].

Bij deze zienswijze ontbrak nog de betreffende volmacht van onze opdrachtgevers. De door de beide [REDACTED] getekende volmacht treft u hierbij alsnog aan. Voor de goede orde stuur ik ook een kopie mee van de ingediende zienswijze.

Vriendelijk verzoek ik u zowel de ontvangst van de eerder ingediende zienswijze als van deze volmacht schriftelijk te bevestigen aan ondergetekende.

Namens Overwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Bijlage(n): als vermeld

OVERWATER

RENTMEESTERSKANTOOR BV

1888-1881

— 020 640 0000 — 020 640 0000 — 020 640 0000 —

Kerkstraat 54
5291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Kamerkl. 00292211/NGS/dhu

VOLMAGT

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg

Ondergetekenden:

[REDACTED] geboren op [REDACTED] te [REDACTED]
[REDACTED], geboren op [REDACTED] te [REDACTED]

belden optredende voor zich in privé en/of als vertegenwoordiger van
[REDACTED], gevestigd te [REDACTED]
[REDACTED], ingeschreven in het handelsregister van Kamer van Koophandel onder
nummer [REDACTED]

verklaren hierbij volmacht te geven aan:

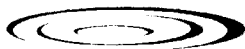
een van de medewerkers van Overwater Rentmeesterskantoor BV,
gevestigd en kantoorhoudend aan de Kerkstraat 54 te Strijen,

speciaal om namens ondergetekenden een zienswijze in te dienen tegen het ontwerp-
inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport van de **hoogspanningsverbinding
Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg**, voorts al datgene te doen wat gevolmachtigde
in verband met deze procedure daarmee nuttig of gewenst zal voorkomen, alles met de
macht van substitutie.

Aldus verklaard en getekend
te [REDACTED] op 26 januari 2022.

[REDACTED]

[REDACTED]

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 26 januari 2022
Kenmerk : 60297211|B01|jba
Mobiele nummer : [REDACTED]
E-mail : [REDACTED]
Betreft : zienswijze [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Voor u ligt de zienswijze op het ontwerp inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost, zoals die op 17 december 2021 in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ter inzage is gelegd.

Ondergetekende doet u de onderhavige zienswijze toekomen namens [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] voor zich in privé en/of als vertegenwoordiger van [REDACTED] gevestigd te [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED] ingeschreven in het handelsregister van Kamer van Koophandel onder nummer [REDACTED] 9001 te [REDACTED] als 'opdrachtgevers of belanghebbenden'. De volmacht van opdrachtgevers zullen wij nog nazenden.

Met deze zienswijze op het ontwerp inpassingsplan wil opdrachtgever inhoudelijk reageren op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot hun bedrijfsvoering, gezondheidsrisico's voor mens, dier en natuur en de impact op hun toekomst.

Algemeen

1. Periode terinzagelegging ontwerp inpassingsplan

Vooropgesteld staat dat publicatie van het plan in deze omvang voorafgaand aan de kerstperiode in schril contrast staat tot de zes wekentermijn die geldt voor het indienen van een zienswijze.

Opdrachtgevers ervaren dat ze als belanghebbenden niet serieus worden behandeld en zijn genoodzaakt tot het maken van externe kosten voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze.

Alle belanghebbenden zullen ruimschoots voordat het beoogde tracé daadwerkelijk wordt gerealiseerd, toch serieus in de gelegenheid moeten zijn gesteld om te kunnen komen tot een inhoudelijke, volledig lading dekkende reactie? Dit wordt ernstig in twijfel getrokken, gezien het moment waarop het ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd.

Tijdens en na realisatie van het plan zullen de belanghebbenden dagelijks en meermaals per dag tot in de lengte der dagen, hinder van het tracé ervaren. In tegenstelling tot de belanghebbenden zullen de overheidsambtenaren geen hinder hebben (van de werkzaamheden ten behoeve) van het te plaatsen tracé. Het is voor de overheid aan de bevolking bieden van een redelijke termijn om (eventuele) aankomsten uit het ontwerp inpassingsplan te kunnen filteren en hierop te reageren. Het is het minste dat de bevolking van haar overheid mag verlangen? Het zou de handelswijze van het ministerie in elk geval sieren.

Locatie

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld.

1. Locatie en bedrijfsvoering
2. Planologie
3. Magneetveldzones
4. Ruimtelijke ordening
5. Onkostenverminderingen

1. Omschrijving locatie en bedrijfsvoering

Opdrachtgevers exploiteren een grondgebouwen vleesvee- en zoogkoeienhouderijbedrijf, gevestigd aan de Middensloot 13 te Oud-Postel. Het vee wordt volledig geweid op de huiskavel, ter oppotte van circa 20 ha waarvan 12.18.90 ha eigendomspercelen betreft. De beoogde werkzaamheden ten behoeve van de 380 kV-hoogspanningsverbinding leiden tot ernstige overlast voor de bedrijfsmatige exploitatie van opdrachtgevers veehouderijbedrijf.

2. Planologie

Opdrachtgevers kunnen vanuit diverse beweegredenen niet instemmen met het ontwerp inpassingsplan, zoals deze reeds ter inzage is gelegd.

- Landbouwgrond en locatie toekomstige masten

Uit de plankaart is niet op te maken waar de hoogspanningsmasten in de zone worden ingepast. Door het niet bepaald zijn van de locatie van de masten is het voor opdrachtgevers onduidelijk of de masten op een zo'n gunstig mogelijke wijze worden ingepast, bij voorkeur op fysieke perceelsgrenzen. Ook is niet uit de plankaart op te maken of er überhaupt masten op de eigendomspercelen worden geplaatst.

- **Ontbreken van mastlocatie**

In de magneetveldzone berekeningen is uitgegaan van locaties van de masten en de hoogte van de masten. In het inpassingsplan is de locatie niet aangeduid en belanghebbenden zijn van mening dat door het ontbreken van de locaties van de masten een correcte aanduiding van de magneetveldzone niet mogelijk is.

- **Vorbereiding tracé**

De huiskavel is op dit moment niet voorzien van masten. Uit het ontwerp inpassingsplan is op te maken dat een aanzienlijke oppervlakte van de huiskavel benodigd is ten behoeve van de voorbereiding, alsmede de uitvoering van het plan. Dit heeft grote gevolgen voor de bedrijfsvoering van belanghebbenden.

Opdrachtgever exploiteert namelijk een grondgebonden veehouderijbedrijf. Zijn bedrijf is uniek. Dit is vooral zo door de in het bedrijf aanwezige specifieke foklijnen en de wijze waarop zijn afzet is geregeld (twee sterren Beter Leven Keurmerk). De huiskavel die opdrachtgever tot zijn beschikking heeft, is daarom van onmiskenbaar groot belang voor zijn bedrijf(svoering).

Alsof het voormelde nog niet ingrijpend genoeg is voor belanghebbenden, zal het verleggen (dus verwijderen en opnieuw plaatsen) van de DLO-leiding vanuit diens eigendomsperceel naar de buisleidingstraat (waarvan opdrachtgever plichter is), eveneens een enorme impact hebben op haar bedrijf(svoering). De werkzaamheden omtrent de DLO-leiding zijn niet los te zien van (de voorbereidende werkzaamheden in het kader van) het 380 kV tracé Zuid-West Oost, welke in opdracht van het ministerie wordt uitgevoerd.

Belanghebbenden stellen op het standpunt dat het ministerie (plan)regels opneemt in het ontwerp inpassingsplan waaraan in het veld waarbinnen partijen zich dienen te houden waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de individuele belangen van belanghebbenden.

- **Handhaven 150 kV-tracé**

Het voorgestelde tracé leidt tot een groot oppervlak bekabeling boven het perceel waarvoor het beleggen van gewassen en algehele gewasverzorging zeer lastig is. Een en ander wordt bevestigd door collega ondernemers die te kampen hebben (gehad) met het 380 kV-tracé. Opdrachtgever beveelt het ministerie aan om het bestaande 150 kV-tracé te handhaven en dat tracé te upgraden naar 380 kV.

3. Magneetveldzones

Opdrachtgevers kunnen zich niet verenigen met de inhoud van het ontwerp inpassingsplan, omdat het vee wordt geweid (natuurlijke begrazing) op de huiskavel. In het onderzoeksrapport van het magneetveldonderzoek is vermeld dat wordt uitgegaan van een richtlijn van het RIVM (voor het laatst geactualiseerd anno 2015). Er is bij modelberekeningen uitgegaan van een bepaalde mastlocatie- en hoogte, terwijl deze niet als zodanig zijn opgenomen in het ontwerp inpassingsplan. Opdrachtgevers stellen zich op het standpunt dat er meerdere factoren in de omgeving van invloed (kunnen) zijn op de magneetveldzone. Tevens zijn ook de mastlocatie- en hoogte onbekend. Derhalve kan niet zonder meer worden uitgegaan dat op basis van modelberekeningen de norm van 0,4 microtesla magneetveldsterkte op jaarbasis niet wordt overschreden.

Hoe kan het ministerie zonder feitelijke metingen uit te (laten) voeren, overige negatieve effecten voor mens, dier en gewassen (voor dierlijke en menselijke consumptie) uitsluiten? De berekeningen voor magneetveldzones zijn slechts gebaseerd op de veldsterkten ter hoogte van 1 meter boven maaiveld.

Voordat met zekerheid kan worden gesteld dat schadelijke effecten voor vee en vlees (voor humane consumptie) zijn uitgesloten, zullen er feitelijke metingen dienen te plaats vinden. Opdrachtgevers maken zich ernstige zorgen om het feit dat het ministerie hen geen zekerheid verschaft ten aanzien van het voorkomen van negatieve (gezondheids)effecten voor mens, dier en natuur.

4. Ruimtelijke ordening

Aan het toepassen van een goede ruimtelijke ordening in het ontwerp-inpassingsplan, zijnde een hoogspanningstracé zonder gevoelige bestemmingen, in het onderhavige geval totaal voorbij gegaan.

Een altijddurend tracé voor hoogspanningsleidingen lijkt op het gebied van de gezondheid dan de gezondheid en het woon-, werk- en leefmilieu van de belanghebbenden in relatie tot de beperkingen die het tracé met zich meebrengt. Het concept-OR rapportage voor wat betreft de leefomgeving is gebaseerd op een onderzoek uit 2014, waarin diverse scenario's zijn benoemd.

Voor wat betreft de planregels behorende bij het tracé worden opdrachtgevers belemmerd voor het agrarisch gebruik voor de grond onder het tracé dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor bijvoorbeeld het woelen van de grond. De grond onder het tracé heeft geen invloed op de kabels die 15 meter boven hangen. Waarom moet er dan een omgevingsvergunning (extra kosten, administratie) aangevraagd worden? Opdrachtgevers ziet geen correlatie tussen een bovengronds hoogspanningstracé en de ondergrond.

5. Omkostenvoegingen

Om zoveel als mogelijk schadebeperkend te willen handelen, zal het ministerie haar verantwoordelijkheid nemen en [REDACTED] tijdig een aanbod tot volledige schadeloosstelling dienen te doen.

Namens Overwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

Kopie: opdrachtgevers

Kerkstraat 54
3291 AM STRLIEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 26 januari 2022
Kenmerk : 60315111|B01|ahu
Mobiele nummer : ██████████
E-mail : ██████████

Betreft : zienswijze ██████████ en ██████████

Geachte heer, mevrouw,

Op 17 december 2021 heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg ter inzage gelegd.

Namens opdrachtgevers, ██████████ en ██████████ ongen optredend voor zich in privé en/of als vennoot van ██████████ gevestigd ██████████ te ██████████, ingeschreven in het handelsregister van Kamer van Koophandel onder nummer ██████████ hierna te noemen ██████████ opdrachtgever of belanghebbenden' dien ik hierbij hun zienswijze in. Zij hebben een volmacht verstrekt aan ondergetekende voor het indienen van de zienswijze, die als bijlage 1 is toegevoegd.

Bijlage 1: volmacht

Met deze zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan wil opdrachtgever inhoudelijk reageren op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot hun bedrijfsvoering, hun gezondheidsrisico's en de impact op hun toekomst.

Vooraf

Door het plan één week voor een Kerstperiode te publiceren in deze omvang is als zeer vervelend ervaren. Het Ministerie vraagt van belanghebbenden binnen 6 weken na publicatie alle stukken te bestuderen, te beoordelen voor hun eigen omstandigheden in een periode dat ook het Ministerie zelf twee weken met Kerstreces is.

■■■■■ ervaart dat ze als belanghebbenden niet serieus behandeld worden, dat ze door deze handelswijze geen eerlijk procesrecht hebben en ze zijn genoodzaakt externe kosten te moeten maken voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze. Het had het Ministerie gesierd om de periode zonder algemene vakantieperiode te kiezen, dan wel de reeds beschikbare informatie eerder te publiceren.

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld.

1. Omschrijving locatie en bedrijfsvoering
2. Planologie
3. Ruimtelijke ordening
4. Uitvoering bij een ongewijzigd plan
5. Vervolg en onkostenvergoedingen
6. Resumé

1. Locatie en bedrijfsvoering

■■■■■ exploiteren en wonen op de locatie ■■■■■ in ■■■■■. Zij hebben een modern tuincentrum en kwekerij op de locatie. De locatie omvat een vrijstaande woning, een warenhuis met tuincentrum, een loods, erf en ondergrond met aangrenzend totaal 9,11.95 ha eigendomspercelen. Op de landerijen worden bloemen, planten, heesters en bomen opgekweekt die deels in het tuincentrum aan particulieren worden verkocht.

Op de hierna afgebeelde GIS-kaart zijn de eigendomspercelen met het tuincentrum aangeduid.

2. Planologie

Belanghebbenden kunnen zich om de nader omschreven redenen niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan zoals dat thans ter inzage is gelegd. Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van belanghebbende onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

a. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Opdrachtgever stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen, is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

b. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, NZ79 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, f.o. 6)

Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast(en) en de leidingen ook elders op de kwekerij kunnen komen te staan wat van invloed is op de werkbaarheid van de percelen na de realisatie. En daardoor is ook niet te bepalen welke magneetveldzone aan de orde is. Uit geen enkel document blijkt duidelijk welke mast waar komt te staan.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn opdrachtgevers op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan. Dit wordt hieronder nog nader toegelicht.

- Boomkwekerijgrond en locatie toekomstige masten

Uit de plankaart is niet op te maken waar de hoogspanningsmasten in de zone worden ingepast. Door het nog niet bepaald zijn van de locatie van de masten is het voor opdrachtgevers onduidelijk of de masten op een zo'n gunstig mogelijke wijze worden ingepast, bij voorkeur zo kort als mogelijk bij fysieke perceelsgrenzen.

Tennet heeft benoemd om mastnummer 1045 op perceel [REDACTED], sectie [REDACTED] nummer [REDACTED] te willen verplaatsen. Uit het ontwerp inpassingsplan is de toezegging niet te herleiden waardoor geen zekerheid uit de toezegging kan worden herleid.

Ook blijkt tot op heden uit geen gepubliceerd document welke omvang de voetprint van een mast heeft. Voor belanghebbenden is dat in verband met de situatie in de kwekerij relevant om te weten in verband met het inrichten van de kwekerij.

- Kwekerij beperkingen

Door het ontwerp tracé worden de percelen landbouwkundig slechter bewerkbaar. Het tracé heeft op het grondgebied van opdrachtgevers een lengte van ruim 250 m², met voorlopig voor zover bekend één of meerdere masten.

Ze worden door het inpassingsplan behoorlijk benadeeld, omdat de kwekerij thans een volledig open terrein betreft zonder belemmeringen.

De bewerkingskosten zullen jaarlijks hoger zijn dan thans het geval door de extra bewerkingen, en ook zullen de gebieden rondom de masten niet meer geëxploiteerd kunnen worden voor de kwekerij. En mogelijke overhoeken zullen extra tijdsinvestering vragen voor het onderhoud en beheer.

Ook veroorzaakt het voorgestelde tracé een groot oppervlak bekabeling boven de percelen waardoor het beregenen van gewassen en algehele gewasverzorging met onder andere toepassing van GPS-apparatuur zeer lastig tot onmogelijk is. De voorgestelde tracés belemmeren het toepassen van smartfarming met dronetechnieken en verdere robotisering door storing van stuurprogramma's vanwege elektriciteits- en magneetvelden.

Doordat het kabeltracé over hun volledige kwekerij heen komt, zal er sprake zijn van corona, waardoor geluidsoverlast, drupschade en ijspegels ontstaan en daardoor schade optreedt. Door schade van de kabels aan planten is het onmogelijk die als volwaardig en als kwaliteitsproduct te verkopen, wat leidt tot structurele schade in de vorm van verlies van opbrengst.

3. Ruimtelijke ordening

Aan het toepassen van een goede ruimtelijke ordening in het ontwerp-inpassingsplan, zijnde een hoogspanningstracé zonder belemmeringen, is in het onderhavige geval volledig voorbij gegaan.

Een alijdurend tracé voor hoogspanningsleidingen lijkt in optiek van de Ministers evidenter dan de gezondheid en het woon-, werk- en leefgenot van de belanghebbenden in relatie tot de beperkingen die het tracé met zich meebrengt.

Het moge duidelijk zijn dat een kwekerij veel (hand)arbeid vraagt en daardoor zal het verblijf onder de kabels gedurende langere perioden onvermijdelijk zijn wat vanuit gezondheidsredenen niet acceptabel is. In het kader van goede ruimtelijke ordening had het voor de hand gelegen om de landerijen van opdrachtgever, die minimaal gelijkwaardig zijn aan natuurterreinen, als open gebied te behouden door het ondergronds aanleggen van de hoogspanningsverbinding.

Met het ontwerp-inpassingsplan wordt door het Ministerie de mogelijkheid genomen om het volledige tracé te benutten met groenvoorzieningen, toegangswegen, nutsvoorzieningen, waterlopen en waterpartijen. Uit geen document, bijvoorbeeld het Landschapsplan, is op te maken hoe de inrichting van het tracé onder de kabels na realisatie eruit komt te zien. [REDACTED] kunnen zich niet verenigen met de veel te ruime invulling op basis van de planregels op hun percelen grond en vinden dat deze mogelijkheid volledig moet worden ontnomen c.q. sterk beperkt.

Voor wat betreft de overige planregels behorende bij het tracé worden opdrachtgevers belemmerd bij de kwekerijdoeleinden. Voor de grond onder het tracé dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor bijvoorbeeld het woelen van de grond of het kweken van diepwortelende planten. De grond onder het tracé heeft geen invloed op de kabels die er 15 meter boven hangen, en waarom moet er dan een omgevingsvergunning (extra kosten, administratie) aangevraagd worden? Opdrachtgever ziet geen correlatie tussen een bovengronds hoogspanningstracé en de ondergrond.

Opdrachtgever wenst in de voorschriften te hebben opgenomen dat in verband met werkzaamheden van machines de kabels op minimaal 20 meter afstand van het maaiveld hangen. Met landbouwwerktuigen en ook beregeningshaspels is een hoogte van 15 m boven maaiveld zeker aan de orde. En mocht de hoogte niet kunnen worden behaald dan zullen de machines voor rekening en risico van Tennet moeten worden aangepast.

4. Uitvoering bij een ongewijzigd plan

Zoals hiervoor vermeld, zijn vele individuele gevolgen van het inpassingsplan nog onbenoemd gelaten en is het plan gericht op algemene hoofdlijnen. Dat geeft voor [REDACTED] een grote mate van rechtsonzekerheid.

Hoe de Minister van EZK de 'maatwerkoplossing' of 'passende oplossing' verder gaat duiden, zal in verdere planvorming/afsprakenkaders gespecificeerd moeten worden. Op basis van de (zeer omvangrijke) stukken is het voor belanghebbenden namelijk volstrekt onduidelijk wat dit besluit voor hun toekomst betekent. Het ontbreekt aan tijdige, heldere en duidelijke communicatie en informatie vanuit het Ministerie en/of bedrijf TenneT.

Het is volstrekt onduidelijk welke maatregelen er zullen worden getroffen om de persoonlijke gevolgen voor [REDACTED] te minimaliseren.

5. Vervolg en onkosten

Belanghebbenden realiseren dat de noodzaak voor een extra stroomnet vanuit Klimaatdoelstellingen noodzakelijk is. Ze willen onder geen enkele voorwaarde door de uitvoering van de plannen gedupeerd worden, wat met het onderhavige tracé en voorschriften wel aan de orde is.

Daarnaast zijn opdrachtgevers van mening dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Opdrachtgevers vrezen dat zij niet volledig schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat TenneT een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Opdrachtgevers zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat opdrachtgevers vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor opdrachtgevers en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: opdrachtgevers moeten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

6. Resumé

Op basis van het voornoemde is er in de optiek van [REDACTED] geen goede inpassing van het tracé, er is te weinig oog voor het voorzorgbeginsel en daarmee is er geen sprake van een goede ruimtelijke ordening en kan het inpassingsplan niet op de huidige basis worden vastgesteld. Opdrachtgevers verzoeken het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het concept-inpassingsplan niet vast te stellen in de huidige hoedanigheid, het concept aan te passen met de voornoemde punten en met hen in gesprek te gaan over de best passende invulling en de schade te vergoeden tegen een volledige schadeloosstelling.

Het bovenstaande wordt met alle rechten en wesen voorbehouden uitgebracht.

Namens Overwater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet

Bijlage(n): als vermeld

Kopie:

VOLMACHT

BIJLAGE 1

OVERWATER

sinds 1804

VASTGOEDADVISEURS - TAXATEURS - RENTMEESTERS

OVERWATER

RENTMEESTERSKANTOOR BV

Overwater
 1701 AM - STRIJEN
 T +31 (0)76 6744444
 info@overwater.nl
 www.overwater.nl

Kontroloc: 30313111/NO1/afw

KONTOLOC

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg

Ondergetekende,

[REDACTED], geboren op [REDACTED] te [REDACTED]
 en [REDACTED], geboren op [REDACTED] te [REDACTED]

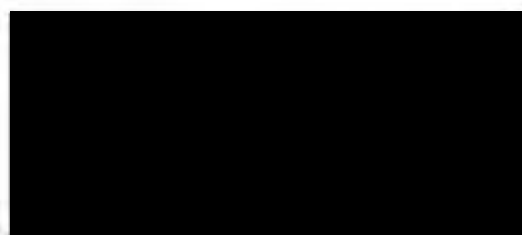
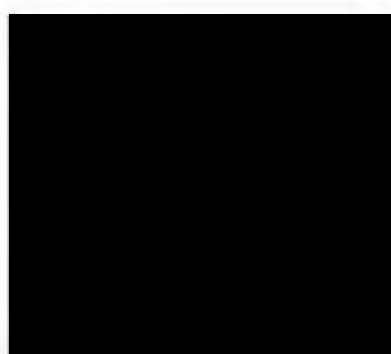
In deze handelende namens zich in privé en namens [REDACTED] b/a
 [REDACTED] te [REDACTED],

verklaren hierbij volmacht te geven aan:

aan van dit medewerkers van Overwater Rentmeesterskantoor BV,
 gevestigd en kantoorhoudend aan de Kerkstraat 54 te Strijen,

speciaal om namens ondergetekende één zienswijze in te dienen tegen het ontwerp-
 inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport van de **hoogspanningsverbinding
 Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg**, voorts al datgene te doen wat gevolmachtigde
 in verband met deze procedure daarmee nuttig of gewenst zal voorkomen, alles met de
 macht van substitutie.

Aldus verklaard en getekend
 te Roosendaal op 25 januari 2022,

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

Aangetekend en per gewone post
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum : 26 januari 2022
Kenmerk : 60314911|B01|ahu
Mobiele nummer : [REDACTED]
E-mail : [REDACTED]

Betreft : zienswijze [REDACTED] en [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Op 17 december 2021 heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het ontwerp inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg ter inzage gelegd.

Namens opdrachtgevers, [REDACTED] en [REDACTED], optredend voor zich in privé en/of als vennoot van [REDACTED], gevestigd aan [REDACTED] te [REDACTED], ingeschreven in het handelsregister van Kamer van Koophandel onder nummer [REDACTED] hierna te noemen [REDACTED], opdrachtgevers of belanghebbenden' dien ik hierbij hun zienswijze in. Zij hebben een volmacht verstrekt aan ondergetekende voor het indienen van de zienswijze, die als bijlage 1 is toegevoegd.

Bijlage 1: volmacht

Met deze zienswijze op het ontwerp inpassingsplan willen opdrachtgevers inhoudelijk reageren op de planologie en de uitvoering van het plan in ongewijzigde vorm in relatie tot hun bedrijfsvoering, hun gezondheidsrisico's en de impact op hun toekomst.

Vooraf

Door het plan één week voor een Kerstperiode te plannen in deze omvang is als zeer vervelend ervaren. Het Ministerie vraagt van belanghebbenden binnen 6 weken na publicatie alle stukken te bestuderen en te beoordelen voor hun eigen omstandigheden in een periode dat ook het Ministerie zelf twee weken met Kerstreces is. [REDACTED] ervaart dat ze als belanghebbende niet serieus behandeld worden en dat ze door deze handelswijze geen eerlijk procesrecht hebben. Daarnaast zijn ze genoodzaakt externe kosten te moeten maken voor het bestuderen en opstellen van de onderhavige zienswijze.

Het had het Ministerie gesierd om de periode zonder algemene vakantieperiode te kiezen, dan wel de reeds beschikbare informatie eerder te publiceren.

In deze zienswijze worden de volgende punten aan de orde gesteld.

1. Omschrijving locatie en bedrijfsvoering
2. Planologie
3. Ruimtelijke ordening
4. Uitvoering bij een ongewijzigd plan
5. Vervolg en onkostenvergoedingen
6. Resumé

1. Locatie en bedrijfsvoering

exploiteren en wonen op de locatie in . Zij hebben een moderne melkveehouderij op de locatie. De boerderij omvat een vrijstaande woning, een tweetal ligboxenstallen, een werktuigenberging, voeropslagplaatsen, erf en ondergrond met aangrenzend totaal 49.63,45 ha eigendomspercelen. Ook wordt jaarlijks circa 8 ha grond extra gepacht. Het melkveebedrijf heeft circa 160 stuks hoogproductieve melkkoeien met 110 stuks jongvee en wordt volledig door k geëxploiteerd.

Op de hierna afgebeelde GIS-kaart zijn de eigendomspercelen én de boerderij aangeduid met een gele omlijning.

2. Planologie

Belanghebbenden kunnen zich om de nader omschreven redenen niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan zoals dat thans ter inzage is gelegd. Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijke voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming genoemde belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van belanghebbenden onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

a. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Opdrachtgevers stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

b. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd.

¹ O.g. ABRvS 15 december 2021, (2021) 4279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782), r.o. 6)

Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen, maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de masten met de leidingen ook elders op de landerijen kunnen komen te staan, wat van invloed is op de werkbaarheid van de percelen na de realisatie.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn opdrachtgevers op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan. Dit wordt hieronder nog nader toegelicht.

c. Landbouwgrond en locatie toekomstige masten

Uit de plankaart is niet op te maken waar de hoogspanningsmasten in de zone worden ingepast. Wel is op het kadastrale perceel gemeente [REDACTED], sectie [REDACTED] nummer [REDACTED] het opstijgpunt bestemd. Het opstijgpunt is midden op het perceel grond gelegen en dat resulteert in een zeer incurante vorm en slechte werkbaarheid van het perceel grond.

Voor de aanwezige woning [REDACTED] kadastraal bekend [REDACTED] sectie [REDACTED] nummer [REDACTED] zijnde een gevoelige bestemming, onder de 380 kV-150 kV-tracé is het niet aannemelijk om die te handhaven in het kader van het voorzorgbeginsel.

Als deze woning weg bestemd wordt, kan het opstijgpunt opgeschoven worden naar de fysieke plaats van de woning waardoor er sprake is van een goede ruimtelijke ordening met veel minder ruimtebeslag dan in het ontwerp inpassingsplan beoogd is.

[REDACTED] realiseren zich terdege dat ze geen belanghebbende zijn in het kader van [REDACTED] maar denken met het Ministerie mee naar een best passende invulling van het tracé. Er is dan namelijk een win-win situatie te realiseren en het draagt bij aan een betere landelijke inpassing.

Door het nog niet bepaald zijn van de locatie van de masten is het voor opdrachtgevers onduidelijk of de masten op een zo'n gunstig mogelijke wijze worden ingepast, bij voorkeur zo kort als mogelijk bij fysieke perceelsgrenzen.

d. Kavelvorm overblijvende

Door het ontwerp tracé worden de percelen landbouwkundig zeer slecht werkbaar. Het tracé heeft op het grondgebied van opdrachtgevers een lengte van ruim 1.000 m¹, met voorlopig voor zover bekend 3 masten én een opstijgpunt. Ze worden door het inpassingsplan behoorlijk benadeeld, omdat de huiskavel van ruim 49 ha thans volledig een open terrein betreft zonder belemmeringen.

De bewerkingskosten zullen jaarlijks hoger zijn dan thans het geval is door de extra tijdrovende bewerkingen, en ook zullen de gebieden rondom de masten niet meer geëxploiteerd kunnen worden voor de veehouderij. Daarnaast zullen de overhoeken extra tijdsinvestering vragen voor het onderhoud en beheer.

Ook veroorzaakt het voorgestelde tracé een groot oppervlak bekabeling boven de percelen waardoor het beregenen van gewassen en algehele gewasverzorging met onder andere toepassing van GPS-apparatuur zeer lastig tot onmogelijk is. De voorgestelde tracés belemmeren het toepassen van smartfarming met drone-technieken en verdere robotisering door storing van stuurprogramma's vanwege elektriciteits- en magneetvelden.

Doordat het kabeltracé volledig over hun landerijen heen komt zal er sprake zijn van corona, waardoor geluidoverlast, drupschade en ijspegels ontstaan waardoor schade optreedt.

3. Ruimtelijke ordening

Aan het toepassen van een goede ruimtelijke ordening in het ontwerpinpassingsplan, zijnde een hoogspanningstracé zonder belemmeringen, is in het onderhavige geval volledig voorbij gegaan.

Een altijd durend tracé voor hoogspanningsleidingen lijkt in optiek van de Ministers evidentier dan de gezondheid en het woon-, werk- en leefgenot van de belanghebbenden in relatie tot de beperkingen die het tracé met zich meebrengt. In het kader van goede ruimtelijke ordening had het voor de hand gelegen om de landerijen van opdrachtgever, die minimaal gelijkwaardig zijn aan natuurterreinen, als open gebied te behouden door het ondergronds aanleggen van de hoogspanningsverbinding, dan wel het bestaande 150 kV tracé te upgraden.

Met het ontwerpinpassingsplan wordt door het Ministerie de mogelijkheid genomen om op basis van de planregels het volledige tracé te benutten met groenvoorzieningen, toegangswegen, nutsvoorzieningen, waterlopen en waterpartijen. Uit geen enkel document, bijvoorbeeld het Landschapsplan, is op te maken hoe de inrichting van het tracé onder de kabels na realisatie eruit komt te zien. [REDACTED] kunnen zich niet verenigen met de veel te ruime mogelijkheid zoals voorgeschreven in de planregels op hun percelen grond en vinden dat deze mogelijkheden moet worden ontnomen c.q. sterk worden beperkt.

Voor wat betreft de overige planregels behorende bij het tracé worden opdrachtgevers belemmerd in het agrarisch gebruik. Voor de grond onder het tracé dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor bijvoorbeeld het woelen van de grond. De grond onder het tracé heeft geen invloed op de kabels die er 15 meter boven hangen, en waarom moet er dan een omgevingsvergunning (extra kosten, administratie) aangevraagd worden? Opdrachtgevers zien geen correlatie tussen een bovengronds hoogspanningstracé en de ondergrond.

Opdrachtgevers wensen in de voorschriften te hebben opgenomen dat in verband met werkzaamheden van machines de kabels op minimaal 20 meter afstand van het maaiveld hangen. Met landbouwwerktuigen en ook beregeningshaspels is een hoogte van 15 m boven maaiveld zeker aan de orde. En mocht de hoogte niet kunnen worden behaald, dan zullen de machines voor rekening en risico van Tennet moeten worden aangepast.

4. Uitvoerbaar plan

Zoals hiervoor vermeld, zijn vele individuele gevolgen van het inpassingsplan nog onbenoemd gelaten en is het plan gericht op algemene hoofdlijnen. Dat geeft voor [REDACTED] een grote mate van rechtsonzekerheid.

Hoe de Minister van EZK de 'maatwerkoplossing' of 'passende oplossing' verder gaat duiden zal in verdere planvorming/afsprakenkaders gespecificeerd moeten worden. Op basis van de (zeer omvangrijke) stukken is het voor belanghebbenden namelijk volstrekt onduidelijk wat dit besluit voor hun toekomst betekent. Het ontbreekt aan tijdige, heldere en duidelijke communicatie en informatie vanuit het Ministerie en/of het bedrijf TenneT.

Het is volstrekt onduidelijk welke maatregelen er zullen worden getroffen om de persoonlijke gevolgen voor [REDACTED] te minimaliseren.

5. Vergoedingen

Belanghebbenden realiseren zich dat de noodzaak voor een extra stroomnet vanuit Klimaatdoelstellingen noodzakelijk is. Ze willen onder geen enkele voorwaarde door de uitvoering van de plannen gedupeerd worden, wat met het onderhavige tracé en voorschriften wel aan de orde is.

Daarnaast zijn opdrachtgevers van mening dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Opdrachtgevers vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Opdrachtgevers zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat opdrachtgevers vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor opdrachtgevers en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: opdrachtgevers aldus volledig schadeloos worden gesteld.

6. Resumé

Op basis van het voornoemde is er in de optiek van [REDACTED] geen goede inpassing van het tracé, er is te weinig oog voor het voorzorgbeginsel en daarmee is er geen sprake van een goede ruimtelijke ordening en kan het inpassingsplan niet op de huidige basis worden vastgesteld.

Opdrachtgevers verzoeken het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het concept-inpassingsplan niet vast te stellen in de huidige hoedanigheid, het concept aan te passen met de voornoemde punten, het opstijgpunt te verplaatsen en met hen in gesprek te gaan over de best passende invulling en hun schade te vergoeden tegen een volledige schadeloosstelling.

Het voornoemde wordt met alle rechten en wesen voorbehouden uitgebracht.

Namens OverWater Rentmeesterskantoor BV,
met vriendelijke groet,

Bijlage(n): als vermeld

Kopie

VOLMACHT

BIJLAGE 1

Kerkstraat 54
3291 AM STRIJEN
Tel. 078-6749494
info@ovtr.nl
www.ovtr.nl

WITBLAD

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg

Ondergetekenden:

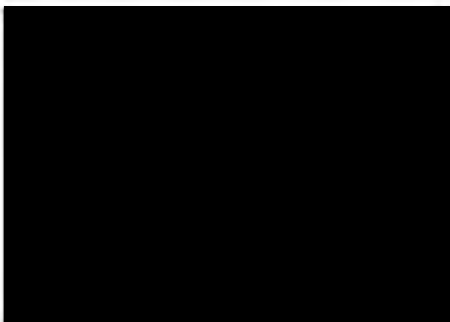
[REDACTED], geboren op [REDACTED] te [REDACTED] en [REDACTED], geboren [REDACTED] op [REDACTED], beiden wonende aan de [REDACTED] te [REDACTED], in deze handelende voor zich in privé en als vertegenwoordigers van [REDACTED], gevestigd te [REDACTED]

verklaren hierbij volmacht te geven aan:

een van de medewerkers van Overwater Rentmeesterskantoor BV,
gevestigd en kantoorhoudend aan de Kerkstraat 54 te Strijen,

speciaal om namens ondergetekenden een zienswijze in te dienen tegen het ontwerp-inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport van de **hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost Rilland-Tilburg**, voorts al datgene te doen wat gevolmachtigde in verband met deze procedure daarmee nuttig of gewenst zal voorkomen, alles met de macht van substitutie.

Aldus verklaard en getekend
te [REDACTED] op 25 januari 2022,

AfE, Parklaan 21, 5261 LR Vught

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Aelmans Vastgoedadvies &
Bemiddeling B.V.

Vestiging 1 te Ubachsberg,
Voerendaal, Margraten,
Baexem, Panningen en Vught

Parklaan 21
5261 LR Vught
T (073) 303 27 00

info@aelmans.com
www.aelmans.com

Kvk 34064807
BTW NL8095 06 071 B 01
Bankrekening 15.48.05.890
BIC RABONL2U
IBAN NL38 RABO 0154 8058 00

datum: 25 januari 2022

betreft: Zienswijze Ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380kV Oost

Opdrachtnummer: R200747.004/EBR

Geachte heer, mevrouw,

Namens [REDACTED] eigenaar van het perceel kadastraal aangeduid als gemeente [REDACTED], sectie [REDACTED] nummer [REDACTED] dien ik een zienswijze in tegen het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost dat tot en met 27 januari 2022 ter visie ligt.

[REDACTED] woont met zijn gezin aan [REDACTED] te [REDACTED] en exploiteert op de achtergelegen landbouwgrond aan huis een boomkwekerij, gespecialiseerd in laan- en terrasbomen. Het beoogde tracé van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost loopt over het hiervoor gemelde kadastrale perceel dat bij hem in eigendom is. Op deze teeltgrond voor bomen is eveneens een mastlocatie voorzien.

Op een aanzienlijk deel van deze teeltgrond, waar thans al bomen staan, ligt het tracé. Zodra de hoogspanningsverbinding is aangelegd en gebruik wordt genomen geeft dat aanmerkelijke beperkingen voor de boomkwekerij. De boomkwekerij is een tien jaar gelden op deze locatie opgezet na een gedwongen bedrijfsverplaatsing voor het bedrijventerrein Borchwerf vanuit het oogpunt daar te kunnen ontwikkelen en groeien.

Uitsnede van de boomkwekerij met ingetekende tracé

De ligging van de teeltgrond aan huis is destijds bewust gekozen voor de efficiënte arbeidsinzet en de minimalisering van verkeersbewegingen over de openbare weg (verkeersveiligheid). Thans werken zonen van [REDACTED] mee in de kwekerij.

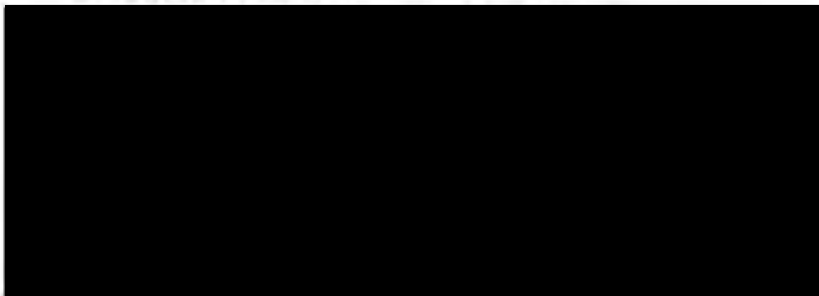
De bezwaren tegen het gekozen tracé richten zich op twee punten.

- Het tracé beperkt de kweekoppervlakte met ruim 1 ha, incurante hoeken nog buiten beschouwing gelaten. Dit is meer dan 1/6 deel van de aanwezige teeltoppervlakte. De beoogde ontwikkeling en groei van de boomkwekerij komt hierdoor in het gedrang.
- In deze boomkwekerij moeten de bomen vaak worden gesnoeid en gebonden om het juiste model en de juiste vorm te krijgen. Dat is handwerk dat met regelmaat in het veld moet worden uitgevoerd. De personen die deze werkzaamheden nabij de hoogspanningsverbinding uitvoeren, worden blootgesteld aan straling. Hierover bestaat bij [REDACTED] grote zorgen over de negatieve gevolgen van de gezondheid van hemzelf en zijn kinderen. Hoewel uit onderzoeken niet blijkt dat deze straling negatief uitwerkt op de menselijke gezondheid, blijkt eveneens niet dat het niet negatief uitwerkt, kortom: we weten het gewoonweg nog niet.

Om deze redenen verzoekt [REDACTED] om het tracé voor de hoogspanningsverbinding te verschuiven of te verplaatsen naar een omgeving waar niet of nauwelijks sprake is van negatieve invloed op bedrijvigheid en menselijke aanwezigheid.

Met vriendelijke groet,

Aelmans Vastgoedadvies & Bemiddeling B.V.

c.c: [REDACTED]

Bijlage: 1) Machtiging [REDACTED]
2) Bovenaanzicht tracé en werkkerrein

KWIK (2022) 2024

Machtiging

Ondergetekende

[Redacted signature block]

verleent hierbij volmacht, met de macht van substitutie aan

Aelmans Vastgoedadvies & Bemiddeling B.V.
in deze vertegenwoordigd door:
[Redacted name]
Parklaan 21
5261 LR Vught

om alle handelingen te verrichten, stukken te ondertekenen en in te dienen, alsmede procedures te voeren, welke hij noodzakelijk acht in het kader van de vaststelling van het Rijksovernameplan Zuid-West 380 kV Oost.

Aldus verleend en getekend d.d. 25 januari 2022

[Redacted signature block]

© De afbeeldingen en afbeeldingen zijn vervaardigd voor de Coöperatie B.V., Datum: 2018

Naam eigenaar / pachter: [REDACTED]

Dossiernummer: 101

Legenda

Volgnummer: 1

1065 Kadastraal perceel

Tracé VKA 1.1

- 95 Masthoogte
- Beveiligings Zone 360 / 150kV
- Beveiligings Zone 250kV
- Ondergrondse Lijn 380kV
- Ondergrondse 150kV lijn
- Ondergrondse 150kV open omringing
- Gatlijn / Oostgevel

Werkterreinen

Watergang permanent ontgepen	Te kappen boom
Watergang tijdelijk dempen	Masthoogte
Watergang tijdelijk ontgepen	Duiker
Cultuuroeschermings Zone	Stalen jukken
Werkterrein / leegingeweg	Groen verwijderen
Uitgegraven gebied	Lichtreus
Opwering	Oostgevel
	Oostgraving

Tijdelijke verbindingen

- Tijdelijke verbinding
- Lijn
- Werkterrein / leegingeweg

Bestaande verbindingen

- 380kV beveiligingszone
- 150kV beveiligingszone
- Reconstructie 380kV beveiligingszone
- Te verwijderen Masthoogte

Zuid - West 380kV oost

Betredingskaart

0 30 60 90 120 150 m.

Formaat: A3

Datum: 26-10-2021

1: 2500

Akkoord Eigenaar / Zakelijke Gerechtigde Datum akkoord:

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend. © TenneT TSO B.V.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-
West
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : D20220032 Lazeroms / TenneT TraceZW380 (S)(D)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënt,

- [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het
bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari
2022 ter inzage gelegd. Cliënt kan derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënt kan zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op
basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als
doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een
gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen
bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen
is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een
goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan
bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te

wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënt onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

2. De belangen van cliënt

Mijn cliënt exploiteert een tuinbouwbedrijf waar asperges en aardbeien worden geteeld en waar hij tevens een boerderijwinkel bij heeft. Volgens de "Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost" ligt de magneetveldzone volledig over zijn woning en bedrijf.

7. [REDACTED]

Voor wat betreft de woning wordt gesteld dat de gevoelige bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven en dat van de zijde van TenneT aan mijn cliënten een maatwerkoplossing voor de bedrijfswoning wordt geboden. Bij de planregels bevindt zich een bijlage waarop een lijst van alle gevoelige bestemmingen staat vermeld. De woning en tuin/erf van mijn cliënt worden ook als zodanig aangeduid.

Het is voor mijn cliënt onvoorstelbaar dat er een hoogspanningsleiding recht boven zijn woning wordt geprojecteerd en dan toch wordt gesteld dat de gevoelige bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven. Dat strookt ook niet met de Uitkoopregeling voor woningen onder een

hoogspanningslijn¹ die tot 1 oktober 2021 openstond en waarmee eigenaren van woningen onder een hoogspanningslijn aan de gemeente konden verkopen. Dus, van de ene kant wordt een subsidieregeling in het leven geroepen om bestaande situaties op te lossen omdat er geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat gegarandeerd kan worden en van de andere kant wordt een nieuwe conflictsituatie gecreëerd en wordt gesteld dat de woning redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven. U zult waarschijnlijk wel begrijpen dat dit weinig vertrouwen geeft.

In ieder geval is het strijdig met het voorzorgsbeginsel om in de situatie van mijn cliënt een hoogspanningsleiding pal boven zijn woning te projecteren en vervolgens te stellen dat de woning redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven.

1. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënt stelt dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stelt cliënt dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

¹ Staatscourant 15-12-2016, nr. 680302 en Staatscourant 23-10-2018, nr. 59031

2. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clïent stelt dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novl is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novl, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stelt cliënt ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënt stelt dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV-station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënt voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

3. Strijdigheid met Barro

Clïent stelt dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben we ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

4. Gebrekkige MER

Clïent stelt dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënt voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

5. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

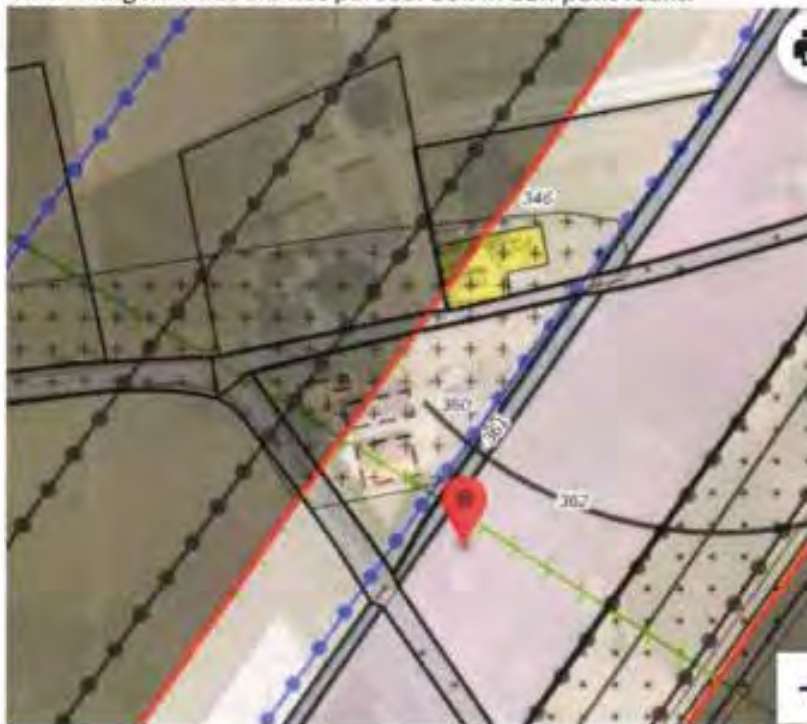
Cliënt stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

6. Stapeling van milieufactoren

In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er geen stapeling is van milieufactoren aan de orde is. In de brief van de toenmalig Staatssecretaris van VROM² wordt op pagina 2 aangegeven dat stapeling van negatieve milieufactoren een indicatie kan zijn voor het treffen van extra voorzorgen en maatregelen. In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er geen sprake is van een stapeling van milieufactoren. Cliënt is van mening dat er wel degelijk sprake is van een stapeling van milieufactoren waardoor er een maatwerkoplossing gevonden moet worden die recht doet aan deze stapeling van milieufactoren. Op steenworp afstand van de woon- en bedrijfslocatie ligt een buisleidingstraat die het perceel ook in een punt raakt:

Overigens is de stapeling van milieufactoren in deze situatie nog niets eens van doorslaggevend belang omdat de woning en het bedrijf al pal onder de hoogspanningsleiding komen te liggen.

7. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie³ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er

² Brief van 2005 aan de bestuursorganen en netbeheerders met als onderwerp "Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen" (ongedateerd) (<https://www.vrom.nl/documenten/bedrijfsadvies-vrom-2005-adv-291-kl-1>)

³ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woning van mijn cliënt gerealiseerd kan worden.

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënt op basis van het plan in het duister tast naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

8. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

9. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

10. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clïent stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stelt cliënt dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clïent stelt dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.⁴ Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënt.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënt volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

11. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende

⁴ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten⁵, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

In het geval van mijn cliënt liggen de woning én de bedrijfsgebouwen precies binnen de plangrenzen en zal de hoogspanningsleiding dwars over de woning, tuin en bedrijfsgebouwen lopen. Het leefgebied houdt niet op bij de woning en de tuin maar behelst meer, zoals de bedrijfsvoering. Als er een maatwerkoplossing wordt geboden, zal die ook betrekking moeten hebben op de bedrijfsgebouwen. Cliënt exploiteert een aspergebedrijf en in dat kader worden er ook sorteerkoplossingen verricht waarbij geruime tijd onder de hoogspanningsleiding wordt verbleven, gelijk aan een woonsituatie.

12. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

⁵ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:8G8312

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;

- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. *de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringsstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden

ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, ziet cliënt ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

16. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënt constateert dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

17. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clïent stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clïent vreest dat hij niet volledig schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clïent is bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clïent vooraf duidelijkheid wil hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clïent en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clïent aldus volledig schadeloos wordt gesteld.

18. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

19. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Clïent stelt dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven.

Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

20. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënt verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënt. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënt duidelijk is.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënt is bereid een nadere toelichting op zijn zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

AANTEKENEN

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : ██████████ TenneT TraceZW380 (S)
Uw ref. :
Behandelaar : ██████████
E-mail direct : ██████████

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- ██████████, gevestigd ██████████ te ██████████
- ██████████, wonende aan ██████████ te ██████████
- ██████████, wonende aan ██████████ te ██████████

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen daarom tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Overlegging stukken

Cliënten overleggen hierbij:

- een afschrift van de bekendmaking van het ontwerp-inpassingsplan (**bijlage 1**).

Zienswijzen

1. Geen goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen in een inpassingsplan moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een zorgvuldige voorbereiding en een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel moet het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot met het besluit te dienen doelen. Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een zorgvuldige voorbereiding van het besluit en een zorgvuldige belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming. Dit is in strijd met artikel 3:2 en artikel 3:4 Awb.

Het bevoegd gezag heeft verder niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met 3:46 en 3:47 Awb.

2. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een akkerbouwbedrijf en gebruiken hiervoor de percelen die kadastraal bekend zijn onder de gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nr. [REDACTED] en sectie [REDACTED] nr. [REDACTED]. Deze percelen zijn aldus in gebruik voor hun bedrijfsvoering. Tevens hebben cliënten het eigendom van deze percelen. De voorziene hoogspanningsverbinding conform het inpassingsplan doorsnijdt fors deze in gebruik zijnde percelen van cliënten. Cliënten kunnen zich daarom niet verenigen met dit ontwerp-inpassingsplan. De percelen waar het omgaat zijn door ondergetekende met paars omlijnd.

Verbeelding 1 dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV op perceel cliënten
(kadastraal perceel gemeente [redacted] sectie [redacted] nr. [redacted])

Verbeelding 2 dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV op perceel cliënten
(kadastraal perceel gemeente [redacted] sectie [redacted] nr. [redacted])

Verbeelding 3 dubbelbestemming Leiding – Hoogspanning (bestaande verbinding)
(kadastraal perceel gemeente [redacted] sectie [redacted] nr. [redacted])

Verbeelding # dubbelbestemming Leding – Hoogspanning (bestaande verbinding)
(kadastraal perceel gemeente [redacted] sectie [redacted] nr. [redacted])

3. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Nationale Omgevingsvisie (Novi) is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur gezien moet worden als de opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Nationale Omgevingsvisie (Novi)

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer – waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen – op één mast worden gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort over dit uitgangspunt wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties zou worden gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. Met andere woorden: de bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden dus in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve vier circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek zou zijn gebleken dat meerdere 380 kV-verbindingen in een mast inhangen niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zouden leiden tot te grote nettechnische risico's.

Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus - conform de NOVI - een vier circuits verbinding van 380 kV dus tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met de bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

4. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. Het Rijk maakt in dit programma op strategisch beleidsniveau keuzes.

In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover verder aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur worden gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking: onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2

Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige

elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de totale planvorming is immers de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

5. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6 Barro. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen.

In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen. Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 – waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder verder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

Abbeelding 1: kaart bijlage 5 waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro

6. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt.

Inconsistent en onnavolgbaar worden verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten. In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Het milieuaspect 'Ruimtebeslag', waaronder de passage van agrarische functies door het hoogspanningstracé, wordt kennelijk als 'niet onderscheidend' aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er een verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt op pagina 260 vervolgens aangegeven dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA heeft een sneeuwbaaleffect. In deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend zijn. De reden die wordt gegeven is dat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent aan de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding op agrarische percelen is echter dat betreffende situering permanente effecten heeft. Effecten welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook zijn te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Iust het milieueffect 'ruimtebeslag' zou als een belangrijke afwegingsfactor moeten gelden voor de bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

7. Gebrekkelijk alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemmt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een

extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

Locatiespecifiek

Ook stellen cliënten dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdlijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek op detailniveau. Dit gedeelte van de zienswijzegrond moet in samenhang worden gezien met de zienswijzegrond over de maximale mogelijkheden van het plan. Verwezen wordt daarom naar hetgeen hierover verderop is opgemerkt in deze zienswijze onder voornoemde zienswijzegrond. Cliënten volstaan hier met een herhaling naar het kernpunt. Dit betreft de vaststelling dat in het ontwerp-inpassingsplan weliswaar is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen, maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst. De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid. Cliënten moeten op basis van het ontwerp-inpassingsplan in het duister tasten naar de invulling van het plan.

Tot op heden zijn cliënten in het voortraject wel summier geconfronteerd met diverse tekeningen waarin wel de hoogspanningsmasten staan ingetekend en merken cliënten dat de voorbereidingen aan de zijde van Tennet in volle gang zijn

Op de onderstaande tekening is zichtbaar dat op het perceel kadastraal bekend onder gemeente [REDACTED] sectie [REDACTED] nr. [REDACTED] de mast zodanig wordt gepositioneerd, waardoor het voor cliënten onmogelijk is om met gebruikmaking van een landbouwspuïtmachine om de mast heen te rijden. Immers cliënten moeten voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voldoen aan de verplichtingen uit het Activiteitenbesluit. Concreet in deze situatie moeten cliënten onder meer naast de watergang een teeltvrije zone aanhouden (artikel 3.79 lid 1 Activiteitenbesluit milieubeheer). De huidige ingetekende positionering betekent kort en goed voor cliënten dat het gedeelte van de akkers rechts van de mast niet meer gebruikt kan worden. Cliënten hebben met een rood vlak dit gedeelte ingetekend (zie afbeelding 2). De voor ogen zijnde positionering van de mast heeft dus concreet tot gevolg dat cliënt onevenredig in zijn bedrijfsvoering wordt belemmerd. Voor dit laatste punt verwijzen cliënten u naar de volgende zienswijzegrond.

Afbeelding 2

Een locatiespecifiek alternatief is er in de ogen van cliënten voor handen. Om doorsnijding van hun agrarische percelen zoveel mogelijk te voorkomen, en het verlies van gebruiksoppervlakte van hun perceel zo beperkt mogelijk te houden, zou mast 1086 – conform de recente Tennet tekening (opgesteld in verband met de boringen) – zoveel mogelijk in oostelijke richting moeten worden opgeschoven. In samenhang met de geldende traceringsprincipes is dit ook passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Zoals reeds aangegeven verwijzen cliënten mede ook naar de volgende zienswijzegrond.

8. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Cliënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.¹ Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid een status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

9. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden

¹ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

10. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie² moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt temeer gelet op het voortraject waaraan cliënten actief hebben deelgenomen.

11. Gevoelige bestemming

Cliënten stellen dat het begrip 'gevoelige bestemming' te rechtsonzeker is en uit wordt gegaan van een te beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Het begrip 'gevoelige bestemming' is gedefinieerd, echter wordt niet concreet aangegeven op welk beleidsadvies wordt gedoeld.

Cliënten vermoeden dat het uit 2005 wordt bedoeld. Echter de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

² O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, F.0. 6)

De praktijk is echter dat cliënten vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal of loods, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurigevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

12. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermijden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

³ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. *de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling*

bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden;

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;*
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;*
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;*
- d. diepploegen;*
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;*
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;*
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;*
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;*
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;*

- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;*
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.*

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;*
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;*
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding. Dit maakt dat het onnodig is om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat de noodzaak ontbreekt voor een aantal werkzaamheden om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

16. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten, en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van alle machinale werkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via gps-gestuurde voertuigen cq. werktuigen, bijvoorbeeld spuitapparatuur, werkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij alle mechanische bewerkingen. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet. Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van meerdere hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

17. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

18. Onuitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

19. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen, terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

advocaat

BIJLAGE 1

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp inpassingsplan en Informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In deze periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerp inpassingsplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kV-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp-inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kV-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162;
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudtbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer: 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kV-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp-inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kV-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/post/>. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : D20220081 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S) (D)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënt,

• [REDACTED]

worden hierbij zijn zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de bijbehorende milieueffectrapportage aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënt kan derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënt kan zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

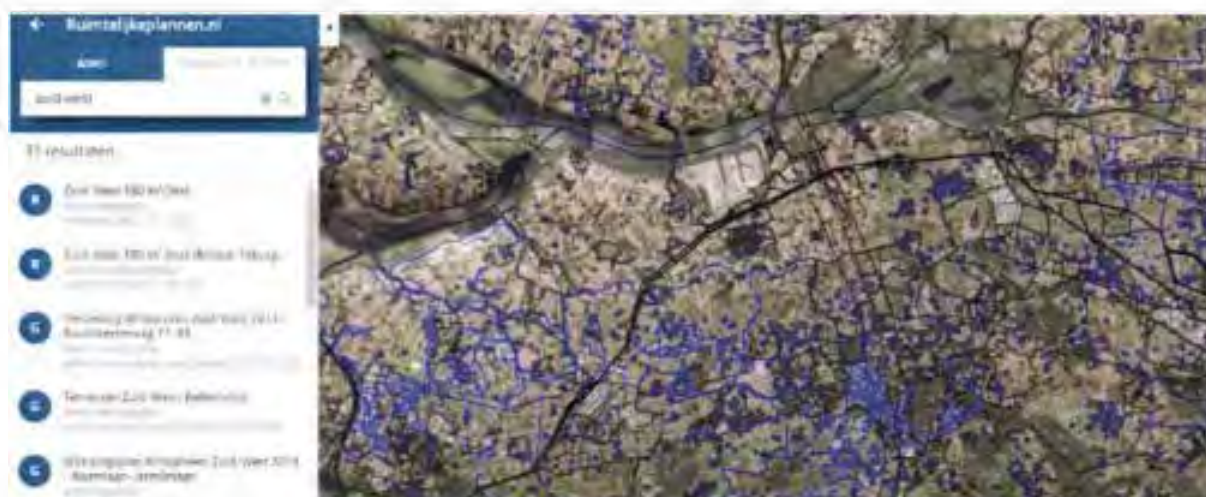
Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

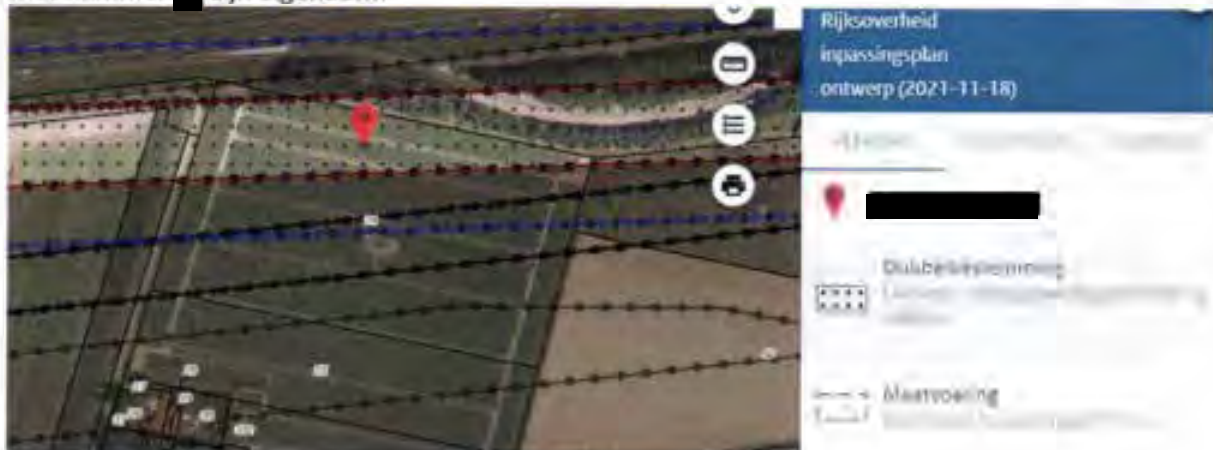
Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënt

Mijn cliënt exploiteert een akkerbouwbedrijf op het adres [REDACTED] en heeft, ten behoeve van de agrarische activiteiten, een aantal percelen in eigendom. Zo is onder andere onderstaand perceel met nummer [REDACTED] zijn eigendom:

Op dat perceel is een hoogspanningsmast, een werkerrein en een toegangsweg voorzien:

[REDACTED] is pas op de hoogte gesteld van het project nadat de andere betrokkenen al hun reactie kenbaar hebben kunnen maken en er dus al rekening werd gehouden met de belangen van anderen zonder rekening te houden met de belangen van [REDACTED]. [REDACTED] begrijpt dat alle belangen gewogen moeten worden maar dan moeten de belanghebbenden ook worden gehoord om tot een gedegen belangenafweging te kunnen komen. Cliënt heeft in de gesprekken die er met TenneT zijn gevoerd, al aangegeven dat hij graag ziet dat de mast in noordelijke richting zal

worden verplaatst in de richting van parkeerplaats De Rakt dan wel met 2 mastpoeren over de sloot geplaatst kan worden.

Op dat verzoek is gereageerd met de mededeling dat dit niet mogelijk is omdat:

- a. Hoogspanningsmasten enige afstand van snelwegen gebouwd moeten worden en dat dit ook geldt voor de parkeerplaats en
- b. Er sprake is van verlaagde masten vanwege vliegbasis Woensdrecht en

Onduidelijk blijft echter welke afstanden tot snelwegen en de parkeerplaats in acht moet worden genomen. Cliënt constateert dat hoogspanningsmasten op parkeerplaatsen langs autowegen veelvuldig voorkomen en ziet niet in waarom dat in dit geval niet zou kunnen. Als het gaat om de hoogte van de masten in relatie tot de vliegbasis constateert cliënt dat 1 kilometer ten westen van de voorgenomen locatie, over het Schelde-Rijn-kanaal, wel een hogere mast aanwezig is terwijl vliegbasis Woensdrecht op grotere afstand ligt dan die mast. Ook ten oosten van de voorgenomen mast op het perceel van [REDACTED] bevinden zich hogere masten om snelwegknooppunt het Markiezaat te doorkruisen. De betreffende masten liggen dichterbij vliegbasis Woensdrecht en vormen blijkbaar geen belemmering voor de vliegbasis terwijl een verder weg gelegen mast dat wel zou doen. De reden waarom niet is meegegaan in het voorstel van cliënt, kan dan ook niet worden gevolgd. Met het plaatsen van de mast wordt ook een groot deel van zijn perceel gebruikt als werkterrein en werkweg waarbij het hem stoort dat, zonder enig overleg, het werkterrein ten opzichte van een eerder ontwerp wordt uitgebreid. Hieronder treft u een foto aan van het oorspronkelijke plan waarbij er aan de oostkant nog geen sprake was van een werkweg.

Met het voorgenomen plan en de voorgenomen locatie van de mast op de hiervoor aangegeven plaats wordt het landbouwkundig gebruik van zijn perceel aanzienlijk aangetast terwijl er geen reden zijn aan te voeren waarom niet gekozen kan worden voor een mast op de parkeerplaats naast de autoweg.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het Inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als

tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1 Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6, zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rlt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed! het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Clnt stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Eén zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënt op basis van het plan in het duister tast over de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Cliënt stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Cliënt stelt dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op

het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënt.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliëntevolkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

13. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouwen zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na (ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. *de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschood;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de

mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. dieploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grandroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;

- b. *betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;*
- c. *reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*
- d. *graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. *is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

15. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem,

tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

Dit geldt ook voor de werkterreinen en werkwegen op de bestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig'. De geldigheidstermijn van deze voorlopige bestemming bedraagt 5 jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan. Dit is een te lange duur. Passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening is om deze termijn zo kort mogelijk te houden, immers deze bestemming werk in bijzondere mate beperkend voor cliënten. Cliënten kunnen op deze wijze jarenlang overlast ondervinden vanwege de aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbindingen. Voor cliënten is het onbegrijpelijk waarom een termijn van 5 jaar nodig is voor de realisatie van de nieuwe verbinding. Cliënten stellen dat de termijn een meer maatwerkbestemming moet krijgen. Het gaat immers om een beperkt aantal locatie waar sprake is van tijdelijke verbindingen.

16. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënt constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënt wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van de hoogspanningsmast en de hoogspanningsleiding waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

17. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clïent stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clïent vreest dat hij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clïent is bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënt vooraf duidelijkheid wil hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënt en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënt aldus volledig schadeloos wordt gesteld.

18. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

19. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : D20210820 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (5)

Uw ref. :

Behandelaar :

E-mail direct :

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

1. [REDACTED] t en [REDACTED]
[REDACTED] en [REDACTED]
2. [REDACTED] en [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het

voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

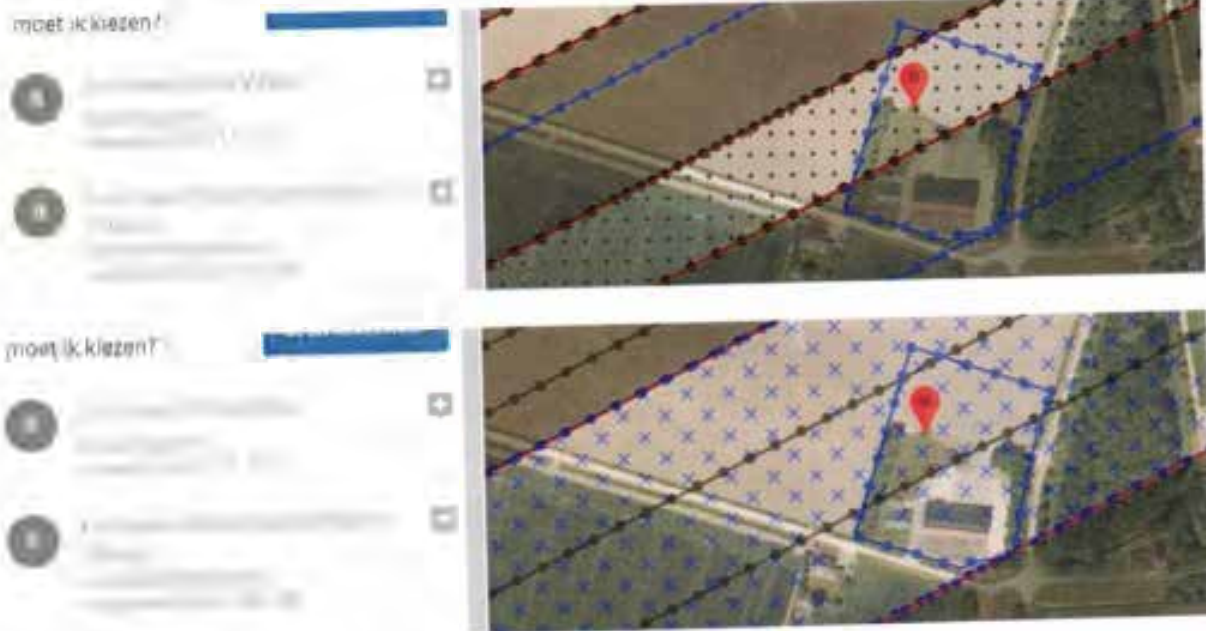
Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen

is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een akkerbouwbedrijf op het adres [REDACTED] en zij verhuren hun woning [REDACTED] aan de zoon. Volgens de "Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost" ligt de magneetveldzone volledige over beide woningen:

33. [REDACTED]

34.

In de genoemde afwegingsnotitie wordt, over de woning [REDACTED] aangegeven dat de woning niet (meer) bewoond wordt en dat om die reden geen aanbod tot aankoop wordt gedaan maar dat een aanbod voor waardevermindering zal worden gedaan.

De woning [REDACTED] is eigendom van [REDACTED] en was voorheen eigendom van de vader en moeder van [REDACTED]. Door vererving is [REDACTED] eigenaar geworden van deze woning en na het overlijden van de moeder is de woning verhuurd aan de zoon van [REDACTED]. De woning heeft slechts korte tijd leeggestaan maar het is altijd de intentie geweest om deze woning te laten bewonen. De woning heeft ook een bestemming die wonen toestaat en de waarde van de woning is nihil nu deze binnen de magneetveldzone ligt.

Voor wat betreft [REDACTED] wordt gesteld dat de gevoelige bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven en dat van de zijde van TenneT aan mijn cliënten een maatwerkoplossing voor de bedrijfswoning wordt geboden. Bij de planregels bevindt zich een bijlage waarop een lijst van alle gevoelige bestemmingen staat vermeld. De woning en tuin/erf van mijn cliënten worden ook als zodanig aangeduid.

4. Stapelning van milieufactoren

In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat er geen stapeling is van milieufactoren aan de orde is. In de brief van de toenmalig Staatssecretaris van VROM¹ wordt op pagina 2 aangegeven dat stapeling van negatieve milieufactoren een indicatie kan zijn voor het treffen van extra voorzorgen en maatregelen. In de afwegingsnotitie wordt aangegeven dat Logistiek Park Moerdijk op circa 0,9 kilometer afstand van het perceel van cliënten ligt maar dat er geen sprake is van een stapeling van milieufactoren omdat voor categorie 3.2-bedrijven een richtafstand van 100 meter geldt.

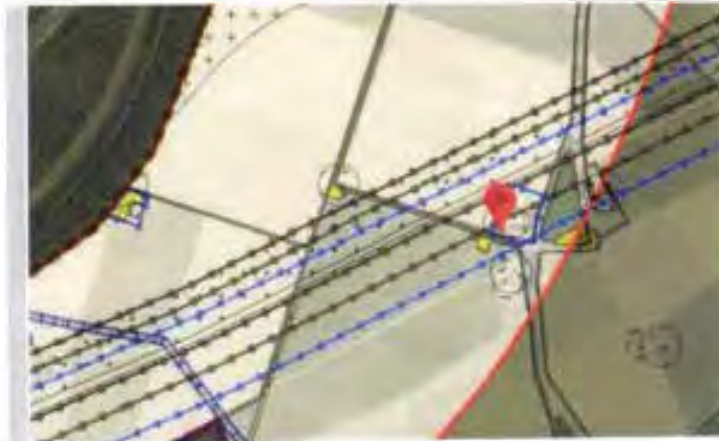
In het kader van het zoeken naar een maatwerkoplossing, hebben mijn cliënten aangegeven dat ze een vervangende woning wensen te bouwen op het aangrenzende perceel achter hun woning, buiten de magneetveldzone maar daarvan wordt gesteld dat dit niet mogelijk is omdat dan de afstand tot het Logistiek Park Moerdijk wordt verkleind. Los van het feit dat die verkleining slechts marginaal is, valt dat standpunt ook niet te rijmen met de conclusie dat er geen stapeling van milieufactoren aan de orde is. Anders gezegd, bij het beoordelen van de aanvaardbaarheid van de woning binnen de magneetveldzone speelt het Logistiek Plan Moerdijk geen rol maar het speelt wel een rol als mijn cliënten een voorstel voor een maatwerkoplossing doen. Ter verduidelijk is de door cliënten gewenste locatie hieronder aangegeven:

Overigens liggen de huidige woningen binnen de geluidzone van het industrieterrein Moerdijk dus is de conclusie over de stapeling van milieufactoren gebaseerd op onjuiste uitgangspunten:

¹ Brief van 2005 aan de bestuursorganen en notbehouders met als onderwerp "Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen"(ongedateerd) (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/andere-publicaties/2005/pdf/2005-09-14-advies-1>)

-
- Buitengebied Moerdijk
- Buitengebied Zeelandse Oostvaarders
- Buitengebied Bemerden

5. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het (in ontwikkeling zijnde) Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhang van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhang van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

6. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebestag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreeping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV-station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stellen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

7. Strijdigheid met Barro

Clënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

B. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

9. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

10. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie² moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen terwijl er een 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' is opgesteld waarbij wordt uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats. Zie de tekeningen onder punt 3.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woningen van mijn cliënten gerealiseerd kan worden.

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

11. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aannem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

12. Gevoelige bestemming

² D.v. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2762, r.o. 6)

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten⁵, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

13. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels. De woning van mijn cliënten is opgenomen in de bijlage.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding terwijl wel wordt gesteld, via bijlage 1, dat de woning met tuin/erf als een bestaande gevoelige bestemming binnen de zone wordt beschouwd.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

14. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

⁵ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouwen zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. *de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de

mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Zo zal het u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grandroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van grandbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;

- c. *reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*
- d. *graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid

13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. *is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Maatwerkoplossing

Mijn cliënten hebben, via hun adviseur van ZLTO, een voorstel voor een maatwerkoplossing gedaan waarbij hun voorstel is aan de gemeente Moerdijk is voorgelegd. Het voorstel behelst het realiseren van een nieuwe bedrijfswoning op de hiervoor onder punt 4 aangegeven locatie waarbij de bestaande bedrijfsruimte blijft behouden op de huidige locatie en er een gekoppeld bouwvlak wordt gecreëerd tussen het bouwvlak met de nieuwe woning en het bestaande bedrijfsgebouw. De huidige locatie heeft een oppervlakte van ongeveer 1,1 hectare zodat er binnen een ruimte van 1,5 hectare nog altijd voldoende ruimte is voor het realiseren voor een nieuwe woning. Daarbij moet niet uit het oog worden verloren dat ook voor de bestaande woning [REDACTED] een maatwerkoplossing geboden moet worden en op de nieuwe locatie de mogelijkheid moet worden geboden voor het realiseren van twee woningen. Dan wel het realiseren van één woning op de nieuwe, gekoppelde, locatie en de andere woning op een kavel in de directe nabijheid omdat de vervangende woning voor [REDACTED] minder gebonden is aan het akkerbouwbedrijf.

Tot nu toe is nog geen medewerking aan deze maatwerkoplossing toegezegd omdat de nieuwe locatie aan een zandpad ligt, de woningen binnen de geluidzone liggen en de provincie zou hebben aangegeven dat ze geen gekoppelde bouwblokken meer in het buitengebied toe willen staan.

Het bestemmingsplan waarin de geluidzone is vastgesteld, betreft het bestemmingsplan 'Buitengebied Moerdijk'. In artikel 42.1.1. en 42.1.2. het volgende bepaald over het bouwen van woning in de geluidzone:

42.1.1 Aanduidingsomschrijving

Binnen de als 'geluidzone - industrie' aangegeven gronden mogen geen nieuwe woningen of andere geluidgevoelige functies worden gebouwd, tenzij een hogere waarde is vastgesteld.

42.1.2 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 42.1.1 ten behoeve van het realiseren van nieuwe woningen of andere geluidgevoelige functies, mits:

- a. voldaan wordt aan het bepaalde in de Wet geluidhinder;
- b. sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

Uit dat planvoorschrift volgt dus dat er wel woningen mogen worden gebouwd binnen de geluidzone als er een hogere waarde is vastgesteld en dat het vaststellen van een hogere waarde niet nodig is als wordt voldaan aan de Wet geluidhinder en er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Uit het akoestisch onderzoek dat als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan 'Zeehaven- en industrieterrein Moerdijk' is gevoegd, maak ik op dat de woning [REDACTED] geen maatgevende woningen zijn en dat een lichte verkleining van de afstand ten opzichte van de huidige situatie niet leidt tot een hogere grenswaardenbesluit, dat wordt voldaan aan het bepaalde in de Wet geluidhinder en ook een goed woon- en leefklimaat is gegarandeerd.

Voor wat betreft de drempel die wordt opgeworpen omdat er sprake zou zijn van een zandpad moet worden opgemerkt dat daar sprake is van een betonpad en niet van een zandpad. Overigens verbaast het cliënten dat een verharding blijkbaar zo bepalend is terwijl de woning [REDACTED] ook niet aan een verharde weg zijn gelegen.

Dan blijft over het bezwaar van de provincie om een gekoppeld bouwvlak toe te staan. In de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant vindt ik geen specifieke bepaling terug waaruit zou blijken dat een gekoppeld bouwvlak niet mogelijk zou zijn. Vanuit ruimtelijk oogpunt is er ook geen belemmering om een dergelijk gekoppeld bouwvlak toe te staan. Zeker niet nu de locaties op steenworp afstand van elkaar zijn gelegen.

Kortom de opgeworpen belemmeringen kunnen allemaal worden weggenomen.

Clënten verwachten dat door TenneT het initiatief wordt genomen voor de maatwerkoplossing.

20. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

21. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : D20220035 [REDACTED] / TenneT Trace ZW380 (S)(D)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënt,

• [REDACTED]
worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het
bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari
2022 ter inzage gelegd. Cliënt kan derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënt kan zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

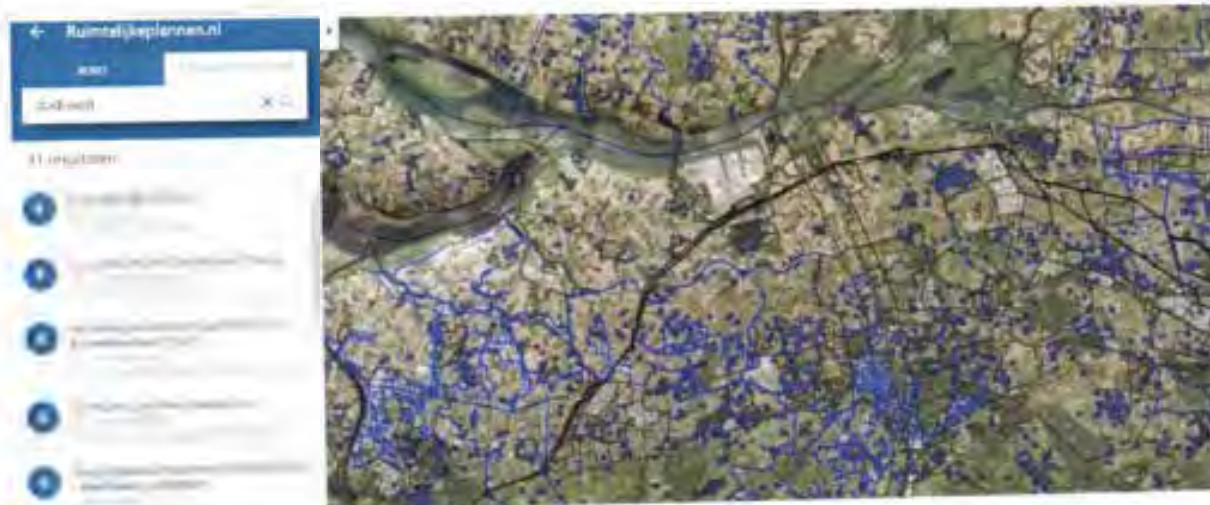
Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is
waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website
www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat
het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat
betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-
)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld
met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste
naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde
systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het
voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo

bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3.2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid.2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënt

Mijn cliënt exploiteert een melkveehouderij en akkerbouwbedrijf en hebben in dat kader een aantal percelen in eigendom. Onder andere het perceel met als kadastraal nummer [REDACTED] zoals aangeduid op onderstaande tekening.

Een deel van de hoogspanningsverbinding loopt dus boven het perceel van cliënt. Op dit moment staat op die plaats geen hoogspanningsmast ingetekend maar het plan biedt wel die mogelijkheid. Ik kom daar nog op terug.

Daarnaast beschikt cliënt nog over een perceel met nummer [REDACTED] dat grenst aan een bestaand kassenbouwgebied:

De beide percelen lenen zich voor een toekomstige invullen als glastuinbouwgebied en er zijn ook concrete initiatieven ontplooid om te komen tot de uitbreiding van het bestaande glastuinbouwgebied. Een aantal tuinders zijn samen met de ZLTO een overleg gestart met de gemeente Drimmelen om aan de andere kant van de weg het glastuinbouwgebied verder te ontwikkelen. Met de komst van de hoogspanningsverbinding zouden deze plannen gefrustreerd kunnen worden. In ieder geval mag het inpassingsplan niet aan de ontwikkeling van een glastuinbouwgebied in de weg staan.

Daarbij komt dat in de omgevingsvisie voor de gemeente Drimmelen met betrekking tot het huidige glastuinbouwgebied Plukmade is beschreven dat er restwarmte vanuit Industriegebied Moerdijk zal worden ingezet voor verwarming van de kassen. Hieronder treft u de tekst aan uit de Omgevingsvisie:

Ook gaan we aan de slag met het verduurzamen van de energievoorziening in dit glastuinbouw gebied. In 2040 willen we een klimaatneutrale glastuinbouw realiseren. De eerste stap is inzetten op besparing en vervolgens kijken we naar de opwek. We hopen over 10 jaar over te stappen op restwarmte, bijvoorbeeld uit het industriegebied bij Moerdijk. Daarvoor is dan wel een warmteleiding noodzakelijk.

De plannen met betrekking tot de hoogspanningsleiding mogen deze ontwikkeling niet in de weg staan.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transportinfrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV-station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met één of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie.*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro - hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde drie milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenhedsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding op elke plaats binnen de bestemming mogelijk wordt gemaakt.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënt op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

11. Veiligheid

Clïent heeft vernomen dat bij de aanleg van deze hoogspanningsverbinding de hoogspanningsmasten dicht op elkaar worden geplaatst waardoor de leiding, in vergelijking met andere hoogspanningsverbindingen, vrij strak zal komen te staan. Ook is hem bekend dat door temperatuurverschillen in de buitentemperatuur de leiding aan kan spannen en kan verslappen. De vraag die zich dan voordoet is of, bij de toepassing van strakkere leidingen, de veiligheid in voldoende mate is gegarandeerd.

12. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

13. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de*

hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;

- b. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad,*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden. Hetzelfde moet gelden voor de mogelijke toekomstige uitbreiding van het glastuinbouwgebied.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald.

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden

ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

Verder wenst cliënt duidelijkheid te verkrijgen over de mogelijkheden voor het beregenen van zijn percelen onder een hoogspanningsleiding. Het water komt zo'n 7 tot 8 meter hoog en de hoogspanningsleiding mag geen beperkingen stellen aan die beregeningsmogelijkheid.

15. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënt constateert dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is

niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft ultiem ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid de hoogspanningsleiding waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

16. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

17. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

18. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 18 februari 2022

Onze ref. : D20220035 [REDACTED] / TenneT Trace ZW380 (S)(D)

Uw ref. : 202200129.

Behandelaar : [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënt,

• [REDACTED]

heb ik worden zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en het bijbehorende milieueffectrapport aan u kenbaar gemaakt.

In aanvulling op die zienswijzen, wil ik nog het volgende onder uw aandacht brengen.

Een van de onderdelen van het inpassingsplan, is de natuurcompensatie. Er is een landschapsplan opgesteld waarin de mitigerende en compenserende maatregelen zijn beschreven. Mijn cliënten hebben kennisgenomen van de voorgestelde maatregelen en constateren dat er tegen een locatie die zij als pachter gebruiken, landschappelijke invulling is voorzien. Het gaat dan om de omcirkelde locatie op onderstaande kaart.

Op de dijk is zichtbaar iets van groene aanplant voorzien. De legenda geeft niet de gewenste duidelijkheid. Die vermeldt:

GROENSTRUCTUUR

●●●● hoofdstuctuur

||||| nevenstructuur

■ bos

— dijken

NATUUR

Het lijkt er op dat er natuurcompensatie is voorzien maar dat is niet duidelijk. Mijn cliënt exploiteert de grond die grenst aan de dijk en hij zou graag willen weten of er natuurcompensatie is voorzien en, als dit het geval is, in welke vorm dat dan plaatsvindt. In ieder geval wenst hij niet dat er in een zodanige compensatie wordt voorzien dat dit negatieve gevolgen voor de bewerking van zijn land heeft.

Mijn cliënt vertrouwt er op dat er bij het invullen van het landschapsplan ook aandacht is voor de belangen van de eigenaren van de aangrenzende percelen en dat er dus ook rekening wordt gehouden met de zienswijze die er op dat onderdeel wordt ingediend.

Ter verduidelijking worden hieronder de uitsnede getoond uit het landschapsplan die betrekking heeft op de locatie aan de Zanddijk, het omcirkelde gebied, is voor mijn cliënten een probleem omdat dat de locatie is waar juist de beplanting vanwege verkeersveiligheidsoverwegingen is verwijderd.

Ik verzoek u deze aanvulling op de zienswijze te betrekken bij uw verdere besluitvorming.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKEND

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : D20220038 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënt,

• [REDACTED]

worden hierbij zijn zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de
bijbehorende milieueffectrapportage aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari
2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar
maken.

Cliënt kan zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is
waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website
www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat
het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat
betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-
)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld
met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste
naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde
systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het

voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënt

Mijn cliënt exploiteert een akkerbouwbedrijf, loonwerkbedrijf en grondverzetbedrijf. Ten behoeve van deze bedrijfsvoering heeft hij landbouwgrond in eigendom (25 hectare) en in pacht (13 hectare).

In het geval van cliënt komt er een opstijgpunt op zijn perceel:

Het gaat dan om de volgende locatie op de plankaart:

-
- Enkelbestemming
 040101 - Landbouwgrond
- Dubbelbestemming
 040101 - Landbouwgrond
 040102 - Landbouwgrond

Bij het opstijgpunt wordt tevens een werkterrein en toegangsweg aangelegd.

In het verleden is gesproken over het aanleggen van een ondergrondse hoogspanningsleiding en was het plan zodanig ingevuld dat er op het perceel van cliënt geen opstijgpunt zou worden aangelegd. Vanwege bezwaren van bewoners van een aantal woningen in de omgeving is vervolgens, zonder mijn cliënt daar in te kennen of om een mening te vragen, het opstijgpunt op zijn perceel gelegd.

Mijn cliënt is eigenaar van het perceel met nummer [REDACTED] en met het voorgenomen plan komt de hoogspanningsleiding dwars over zijn perceel te liggen en komt het opstijgpunt op een plaats te liggen waardoor goed landbouwkundig gebruik niet mogelijk is:

Dwars op de hoogspanningsleiding loopt ook nog een persleiding van het riool.

Voor mijn cliënt blijft er met de voorgenomen plannen geen acceptabel landbouwkundig gebruik over. Als er geen ander tracé wordt gekozen waardoor het perceel van mijn cliënt wordt ontzien, dient er compensatiegrond te worden aangeboden. Het perceel kan dan worden ingezet voor landschappelijke inpassing. Een reden om tot verwerving over te gaan en vervangende grond aan te bieden, is ook gelegen in het feit dat er sprake is van een stapeling van belemmeringen vanwege de aanwezigheid van de persleiding.

Hieronder in deze zienswijze wordt nog ingegaan op de beleidsuitgangspunten die door u worden gehanteerd maar op deze plaats wordt tevens aandacht gevraagd voor de doorwerking van die uitgangspunten naar de situatie van cliënt.

Een van de uitgangspunten die wordt aangehouden, is dat het ondergrondse traject niet meer dan 10 kilometer mag bedragen. De afstand van het voorgenomen opstijgpunt op het perceel van cliënt tot het opstijgpunt achter Bergen op Zoom bedraagt 9,5 kilometer. Dat betekent dat een verschuiving naar voren moet mogelijk zijn. Verder kan het opstijgpunt achter Bergen op Zoom ook naar voren worden gehaald, zodat er meer ruimte komt aan de kant van cliënt waardoor het opstijgpunt voor hun kavel kan worden gerealiseerd. Kortom, als het uitgangspunt van 10 kilometer

zo'n hard gegeven is en wordt aangevoerd om de ligging van het opstijppunt op het perceel van cliënt te motiveren, dan biedt deze stelregel nog voldoende mogelijkheden om het opstijppunt op een andere plaats te projecteren.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhang van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhang van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen,

binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV-station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1, Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro - hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld. Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

wordt gesitueerd. Ook kan op basis van de planvoorschriften overal binnen het plangebied een werkterrein worden aangelegd.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding, de mast(en) en het werkterrein leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënt op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3:1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

12. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

14.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd; bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

14.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 14.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de

mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

13. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

14.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

14.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 380kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrandse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophiogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

14.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 14.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrandse 380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;

- b. *betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;*
- c. *reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;*
- d. *graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.*

14.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 14.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. *is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Dok valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

14. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënt heeft vernomen dat er onder de bestaande hoogspanningsleiding vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat het de bedoeling is dat er een opstijgpunt in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van het opstijgpunt en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

15. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

16. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

17. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf B.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

18. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

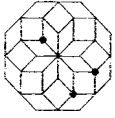
Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Breda, 26 januari 2022

Aangetekend

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid/West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

Sophiastraat 24
4811 EL Breda
Postbus/PO BOX 3404
4800 DK Breda

██████████
Advocaat
E ██████████
W www.rassers.nl
T ██████████
M ██████████

Per e-mail: ██████████

Inzake: Borchwerf/ 380 kv
Onze ref.: 20170744/MW/EW
Betreft Zienswijze ontwerpinstallatieplan "Zuid-West 380 kV Oost"

Excellenties,

Namens mijn cliënte, de **Coöperatieve vereniging van vestigende bedrijven "Borchwerf II" U.A.** (hierna: Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II), gevestigd te Roosendaal, kantoorhoudende te Tilburg aan het Reitseplein 1, maak ik hierbij een zienswijze kenbaar tegen het ontwerpinstallatieplan "Zuid-West 380 kV Oost".

Blijkens de publicatie in de Staatscourant (nr. 49684, **productie 1**) ligt het ontwerpinstallatieplan van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 ter inzage. Binnen deze periode kunnen zienswijzen worden ingediend.

I. Inleiding

Vereniging bedrijvenpark Borchwerf behartigt de belangen van haar leden, zulks in de ruimste zin des woords. Lid van Borchwerf II zijn (natuurlijke en/of rechts)personen, die eigenaar zijn van dan wel zakelijk gerechtigd zijn op een kavel c.q. bouwterrein op het bedrijvenpark Borchwerf II in de gemeenten Roosendaal en Halderberge. De leden van Vereniging bedrijvenpark Borchwerf exploiteren allen een onderneming, die is gevestigd op het bedrijvenpark Borchwerf II.

Bedrijvenpark Borchwerf II is gelegen op grondgebied van de gemeenten Roosendaal en Halderberge. Ligging en omvang van (een deel van) het

Pagina : 2
Datum : 26 januari 2022
inzake : Borchwerf/ 380 kv

bedrijvenpark is zichtbaar op onderstaande uitsnede van de verbeelding op ruimtelijkeplannen.nl.

Het bedrijvenpark wordt door de beoogde 380 kV-verbinding doorsneden. Met name daar waar de 380 kV-verbinding wordt gebundeld met Rijksweg A17 gaat dit ten koste van de ter plaatse aan weerszijden van de Rijksweg gevestigde bedrijven aan onder andere Argon en Emmerblok te Oud-Gastel en hun (duur betaalde) zichtlocaties.

Pagina 3
Datum 25 januari 2022
Inzake Borchwerf/ 380 kv

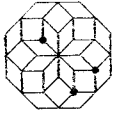
II. Onjuiste tracékeuze 'grijsblauw'

Het in het ontwerp-inpassingsplan gekozen tracé, variant 'grijsblauw', doorsnijdt het bedrijvenpark Borchwerf II in de gemeenten Roosendaal en Halderberge. Het tracé volgt hier Rijksweg A17. Daarmee komt het tracé tegen/over de aldaar langs Rijksweg A17 gevestigde bedrijven te liggen.

Vereniging bedrijvenpark Borchwerf kan zich niet met (de ligging van) dit tracé verenigen. Niet alleen gaat (de aanleg van) dit tracé op deze locatie ten koste van het zicht op de aldaar gevestigde bedrijven, ook komen deze bedrijven te liggen binnen de magneetveldzone van de hoogspanningsverbinding, zulks met alle nadelige gevolgen voor (de gezondheid van) werknemers, klanten, ICT-netwerken en productieprocessen van dien. Dit tracé komt veel te dicht bij de bedrijven van de leden van de Vereniging te liggen. Om die reden ontbreekt ieder draagvlak voor dit tracé.

Door de Vereniging is in de afgelopen jaren meermaals contact gezocht met de betrokken grondgemeenten, de provincie, TenneT en het ministerie van EZK. Zowel schriftelijk als tijdens diverse overleggen met de gemeenten en TenneT heeft de Vereniging toegelicht dat de gekozen tracévariant dwars door bedrijvenpark Borchwerf niet het beste alternatief betreft. In dat kader heeft de Vereniging diverse (andere) alternatieven aangedragen.

Uitdrukkelijke opmerking verdient dat pas in een later stadium de keuze van de Ministers van Economische Zaken en Klimaat en van

Pagina : 4
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Borchwerf/ 380 kv

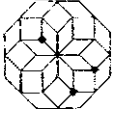
Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (hierna: de Ministers) is gevallen op de in het ontwerpplan neergelegde variant 'Grijsblauw'. Variant 'Grijsblauw' is in een andere vorm namelijk aan de orde gesteld tijdens een informatiebijeenkomst op 3 oktober 2018. Diverse leden van de Vereniging waren bij deze bijeenkomst aanwezig. Van de variant die toen werd gepresenteerd, zouden de leden van Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II niet of beperkt hinder ondervinden. Uit het niets hebben de Ministers de ligging van het tracé gewijzigd. Noch de Vereniging noch haar leden zijn hierover geïnformeerd. Zelfs niet de leden die eerder bij de informatiebijeenkomst op 3 oktober 2018 aanwezig waren en waar aldus is gesproken over een ander tracé.

In een brief d.d. 17 maart 2021 (**productie 2**) heeft de Vereniging een tweetal varianten aangedragen, namelijk het tracé ter hoogte van bedrijvenpark Borchwerf II ondergronds inpassen (in de reeds aanwezige buisleidingenstraat) en het realiseren van een tracé ten westen van de reeds aanwezige leidingstraat ('variant paars'), waarbij bedrijvenpark Borchwerf wordt vermeden. Deze laatste variant 'paars' heeft als bijkomend voordeel dat wordt voldaan aan de wens om zoveel mogelijk te 'bundelen' en 'rechtstanden' te creëren. Als **productie 3** wordt een kaart overlegd waarop voornoemde tracés zijn ingetekend.

De door de Vereniging aangedragen varianten hebben ten opzichte van de gekozen variant 'Grijsblauw' de volgende positieve effecten:

- aanzienlijk minder gedupeerde bedrijven (grotere afstanden, geen EMC-maatregelen, minder kosten, minder schadeclaims, etc.);
- geen aantasting van zichtlocaties;
- geen woningen in de indicatieve magneetveldzone;
- de DOW-leiding hoeft niet te worden verlegd;
- de bestaande 150 kV-leiding hoeft niet te worden verlegd;
- goedkoper (ca. € 18.000.000,-);
- de bedrijven op het bedrijvenpark ondervinden geen hinder in de aanlegfase.

De Vereniging heeft tot op heden, zelfs nadat zij hierom per brief d.d. 21 oktober 2021 (**productie 4**) nogmaals expliciet heeft verzocht, geen inhoudelijke reactie mogen ontvangen op de door haar aangedragen alternatieven. Dit terwijl door TenneT tijdens een overleg op 9 februari

Pagina : 5
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Borchwerf/ 380 kv

2021¹ is toegezegd dat als concrete alternatieven worden aangedragen TenneT deze alternatieven serieus zal onderzoeken en in overweging zal nemen. De Vereniging is niet de enige die om een nadere toelichting heeft gevraagd op het gekozen tracé en alternatieven naar voren heeft gebracht. Grondgemeente Roosendaal heeft in haar vooroverlegreactie naar voren gebracht dat zij de omwonenden en bedrijven steunt bij hun vraag voor een nadere toelichting waarom een westelijke omleiding achter het bedrijvenpark niet mogelijk is.

De gemeente Roosendaal heeft in haar voorontwerpreactie ook uitdrukkelijk aangegeven dat op tracévariant 'grijsblauw' een zeer belangrijke verbetering mogelijk/noodzaak is. De gemeente Roosendaal heeft expliciet verzocht de mogelijkheid te onderzoeken om voor dit deel van het tracé over te gaan tot het ondergronds aanleggen van de verbinding, bijvoorbeeld door de buisleidingenstraat (variant 'paars'). De gemeente Roosendaal is met de Vereniging van oordeel dat dit de meest optimale wijze is waarop aan alle bezwaren en zorgen van betrokken bewoners en bedrijven tegemoet kan worden gekomen. Ook de gemeente Halderberge heeft aandacht gevraagd voor de beeldkwaliteit van het bedrijvenpark Borchwerf II en de zichtlocaties aan de Rijksweg A17.

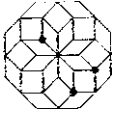
In de "antwoordnota BRO-overlegreacties" is vermeld dat is gekozen voor het voorkeursalternatief 'grijsblauw', nu daarmee wordt voldaan aan de uitgangspunten die in SEV III² zijn opgenomen. Deze voorwaarden houden volgens de Ministers in dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220kV en meer in beginsel bovengronds worden aangelegd en dat teneinde geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk te voorkomen, geldt dat de nieuwe hoogspanningsverbinding waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur gebundeld wordt.

Ten onrechte wordt in deze reactie niet aangegeven dat op grond van onderdeel 6.8 sub a van het SEV III ook een van de uitgangspunten is dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast worden gecombineerd. Dit wordt met de keuze voor het tracé

---

¹ Bij dit overleg was TenneT/het Ministerie vertegenwoordigd door [REDACTED].

² Kamerstukken II, 2008 – 2009, 31 410, nr. 3.

RASSERS

ADVOCATEN

Pagina : 6
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Borchwerf/ 380 kv

'grijsblauw' ten onrechte nagelaten. Voorts behoeft de nieuwe hoogspanningsverbinding niet per definitie aan te sluiten bij de Rijksweg A17.

In het ontwerpplan wordt überhaupt eraan voorbij gegaan dat het SEV III toepassing mist. Op grond van onderdeel 6.1 van het SEV III staan bestaande en mogelijke nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer in tabel 2. Tabel 2 bevat echter enkel de lijn:

18	<i>Borssele – Kreekrak – Geertruidenberg</i>	380 kV
19	<i>Borssele – Geertruidenberg (g)</i>	380 kV

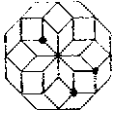
De lijn Rilland – Tilburg staat niet in tabel 2.

Op grond van artikel 6.3 van het SEV III kan de aanleg van een hoogspanningsverbinding van 220 kV en meer op een niet in tabel 2 of in paragraaf 6.2 van het SEV III opgenomen traject alleen aan de orde zijn in uitzonderlijke gevallen en met toepassing van de rijkscoördinatieregeling (de procedure als bedoeld in artikel 3.35 Wro). Gesteld noch gebleken is dat van een uitzonderlijk geval sprake is.

Voor zover het SEV III wel grondslag zou bieden, geldt voorts op grond van onderdeel 6.8 sub b van het SEV III dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen worden gebundeld. Dit betekent dat een nieuwe hoogspanningsverbinding ook gebundeld kan worden met de bestaande buisleidingenstraat.

De Ministers vermelden uitsluitend die voorwaarden uit het SEV III waaraan variant 'Grijsblauw' voldoet. Het SEV III wordt hiermee door de Ministers willekeurig toegepast. De Ministers gaan voorts eraan voorbij dat op grond van onderdeel 6.7 van het SEV III het ondergronds aanleggen van een hoogspanningsverbinding mogelijk is. De Ministers hebben geen enkel onderzoek verricht naar de mogelijkheden om het tracé ter hoogte van het bedrijvenpark ondergronds in te passen. Dat het ondergronds inpassen van het tracé op deze locatie niet mogelijk is of te risicovol wordt geacht, omdat elders de hoogspanningsverbindingen al onder de grond wordt aangelegd, is niet onderbouwd. Hierbij wordt bovendien niet in ogenschouw genomen dat ter plaatse reeds een buisleidingenstaat is gelegen, waarin de verbinding eenvoudig kan

Pagina : 7
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Borchwerf/ 380 kv

worden gebundeld, en dat dit alternatief aanzienlijk goedkoper is dan de gekozen variant. Voorts is niet onderbouwd dat vanuit technisch oogpunt sprake is van enige belemmering. Er lijkt simpelweg geen bereidheid te bestaan bij de Ministers om met de Vereniging en haar leden het aangedragen alternatief te onderzoeken.

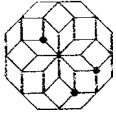
Indien de Ministers daarnaast bepalen dat de hoogspanningsverbinding bovengronds wordt aangelegd, zal op grond van onderdeel 6.9 van het SEV III compensatie dienen plaats te vinden door bestaande bovengrondse verbindingen ondergronds aan te leggen. Niet is gemotiveerd dat aan deze voorwaarde wordt voldaan.

Het in het ontwerpplan gekozen tracé verdraagt zich ook niet met het bepaalde in onderdeel 6.10 van het SEV III. Op grond van dit onderdeel wordt bij de vaststelling van nieuwe tracés van hoogspanningsverbindingen of wijziging in bestaande hoogspanningsverbindingen steeds het vigerende voorzorgbeleid voor gezondheidsaspecten van elektromagnetische velden in acht genomen. Verwezen wordt in dit onderdeel naar het beleid voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen, zoals uitgewerkt in het VROM advies van oktober 2005 en nader toegelicht in november 2008. Uit dit – overigens verouderde – beleid volgt onder meer dat het voorzorgbeginsel nooit het nemen van een willekeurig besluit rechtvaardigt. Daarbij dient betrokken te worden dat de tijd die werknemers op de werkvloer doorbrengen veelal niet anders is dan de tijd die werknemers thuis doorbrengen. Om die reden dient geen onderscheid gemaakt te worden tussen bedrijfsbestemmingen en woonbestemmingen. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de veiligheid van de werknemers van de leden van de Vereniging.

Gelet op het vorenstaande dient geconcludeerd te worden dat in het ontwerpbesluit de keuze voor de ligging van het tracé onvoldoende is onderbouwd en ten onrechte een deugdelijk alternatievenonderzoek achterwege is gelaten.

III. Onrechtmatige besluitvorming

De Vereniging stelt zich voorts op het standpunt dat het ontwerpbesluit niet op deze wijze kan worden vastgesteld, doordat daaraan, alsmede aan de onderzoeken die ten grondslag liggen aan het ontwerpbesluit, gebreken kleven.

Pagina : 8
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Borchwerf/ 380 kv

Het Barro

Het ontwerpingsplan moet in strijd met het Barro worden geacht. Op grond van artikel 2.8.6, onder r, van het Barro wordt als hoogspanningsverbinding aangewezen het op de kaart in bijlage 5 aangeduide tracé: Borssele – Kreekrak – Geertruidenberg. De verbinding Rilland – Tilburg is niet als zodanig aangewezen. Artikel 2.8.7 van het Barro bepaalt dat een plan geen ander tracé van de hoogspanningsverbinding aanwijst.

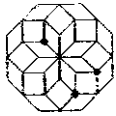
Nut en noodzaak

Nut en noodzaak van de aanleg van het tracé op de locatie ter hoogte van bedrijventerrein Borchwerf ontbreekt. Nut en noodzaak van dit tracé staat wat de Vereniging betreft überhaupt ter discussie. Die lijkt in ieder geval niet te rijmen met nut en noodzaak van de verbinding 380 kV West.

Hoewel – naar gesteld – deze plannen samenhang hebben, dient 'nut en noodzaak' van ieder plan zelfstandig te zijn onderbouwd en vast te staan. Nut en noodzaak van het plan Zuid West 380 kV West is door de Afdeling beoordeeld en voldoende gemotiveerd geacht.³ Met dit plan is het knelpunt in het net tussen Borssele en Rilland opgelost. Nut en noodzaak van het plan Zuid West 380 kV West lijken echter niet op te gaan voor het (ontwerp)plan Zuid West 380 kV Oost. Afgezien van het feit dat de hoeveelheid te transporteren elektriciteit in het ontwerpbesluit niet overeenkomt met de hoeveelheid genoemd in het besluit Zuid West 380 kV West, lijkt een uitbreiding van het 380 kV-net tussen Rilland en Geertruidenberg dan wel Tilburg enkel ingegeven door onderhoudsoverwegingen. Niet onderzocht is evenwel of onderhoud op een andere manier kan worden uitgevoerd zonder uitbreiding van het 380 kV-netwerk, bijvoorbeeld middels tijdelijke verbindingen. Die worden nu ook aangelegd om de nieuwe 380 kV-verbinding te bouwen op de huidige locatie van de bestaande 380 kV-verbinding (zie par. 4.8). Zelfs indien het bestaande 150 kV-net overbelast zou raken, hetgeen verder niet wordt onderbouwd, dan nog valt niet in te zien waarom onderhoud (welk onderhoud overigens?), niet op een andere en minder ingrijpende wijze zou kunnen plaatsvinden. 'Onderhoud' komt de Vereniging als ondeugdelijke reden voor nut en noodzaak voor.

---

³ ABRvS 8 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2672, r.o. 12.

Pagina : 9
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Borchwerf/ 380 kv

Onderhoud kan op diverse andere manieren worden uitgevoerd. De alternatieven hiervoor lijken in het geheel niet onderzocht.

MER-rapportage

Zo geldt dat in de aan het ontwerpbesluit ten grondslag gelegde MER-rapportage ten onrechte het gehele project niet wordt onderzocht, zijnde de realisatie van de nieuwe 380 kV-verbinding tussen Borssele en de landelijke ring bij Tilburg. Omdat de inpassingsplannen – naar eigen zeggen – samenhang vertonen, moet het opknippen van het project c.q. tracé in vier verschillende delen en vier verschillende besluiten in strijd met de Richtlijn MER, de Wet milieubeheer, het besluit MER, de Wet natuurbescherming en de Wet geluidhinder worden geacht. Het project dient in zijn geheel beoordeeld te worden. Zoals volgt uit vaste jurisprudentie van de Afdeling geldt dat voor de beoordeling van de m.e.r.(-beoordelings)plicht de ontwikkeling integraal beoordeeld dient te worden.⁴ Achtergrond hiervan is dat de keuzen die worden gemaakt in een eerste project gevolgen kunnen hebben voor het volgende project. Er dient sprake te zijn van een integrale beoordeling van de mogelijke nadelige gevolgen van een ontwikkeling. De omstandigheid dat over de overige drie projecten al besluitvorming heeft plaatsgevonden, doet aan het vorenstaande niet af.

Masttype

Voorts is het de Vereniging niet duidelijk waarom is gekozen voor een nieuwe vakwerkmast, de zogeheten Moldaumast. Uitgangspunt was immers de 'wintrackmast'. Wintrackmasten hebben een beperkter ruimtebeslag en daarmee ook een beperktere magneetveldzone. Onduidelijk is ook op welke afstand de mast van de A17 wordt geplaatst.

De keuze voor de Moldaumast wordt in par. 3.11.1 en 4.6 van de toelichting bij het ontwerpbesluit niet gemotiveerd. Er is zelfs een extra gevoelige bestemming bijgekomen door de keuze voor deze mast, hoewel dat voorkomen had moeten worden.

Magneetveldzones

Voorts wordt opgemerkt dat voor een deel van de leden van de Vereniging niet duidelijk is waar op haar percelen (de) magneetveldzones zijn gelegen en wat de omvang (breedte) en

---

⁴ ABRvS 5 november 2003, ECLI:NL:RVS:2003:AN7220. Zie voorts ABRvS 29 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1333, JM 2015/86, met noot A. Wagenmakers.

Pagina : 10
Datum : 26 januari 2022
Inzake : Borchwerf/ 380 kv

oppervlakte hiervan is. Onduidelijk is ook welk effect deze magneetveldzones hebben op de bedrijfsvoering van deze leden.

Landschapsplan

De Vereniging stelt zich tot slot op het standpunt dat het Landschapsplan geen enkele bijdrage levert aan de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de 380 kV-verbinding. Het Landschapsplan is onvoldoende concreet en daarmee wordt onvoldoende rekening gehouden met de (bedrijfs)belangen van de leden van de Vereniging. Enkel is vermeld dat de nieuwe verbinding ter plaatse van het bedrijvenpark Borchwerf II en de A17 zal worden heringericht als een bloemrijk grasland. De leden van de Vereniging worden op geen enkele wijze gecompenseerd voor het feit dat zij een (zicht)locatie hebben gekocht aan de Rijksweg A17 en de waarde van deze locatie verloren gaat. Het Landschapsplan is bovendien, omdat het zo algemeen is, op geen enkele wijze handhaafbaar.

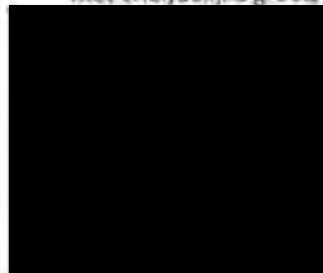
IV. Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoekt de Vereniging de Ministers om deze zienswijze gegrond te verklaren en het ontwerp inpassingsplan "Zuid-West 380 kV Dost" niet (op deze wijze) vast te stellen, en bij handhaving aan te passen.

Namens de Vereniging behoud ik mij het recht voor om deze zienswijze zowel mondeling als schriftelijk nader aan te vullen en/of uit te breiden.

Deze zienswijze wordt per aangetekende post en per e-mail verzonden.

Met vriendelijke groet,

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerp-inpassingsplan en informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerp-inpassingsplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In dezelfde periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerp-inpassingsplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en Tennet organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur; algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur; algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur; magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp-inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162;
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudenbosch, www.haldertierge.nl, telefoonnummer 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp-inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

RASSERS

ADVOCATEN

Breda, 17 maart 2021

Per gewone post
TenneT TSO E.V.
i.v.v. [REDACTED]
Postbus 718
6800 AS Arnhem

Sophiastraat 24
4811 EL Breda
Postbus/PO BOX 3404
4800 DK Breda

[REDACTED]
Advocaat
E [REDACTED]
W www.rassers.nl
T [REDACTED]
M [REDACTED]

Per e-mail: [REDACTED]

Inzake: Borchwerf/380 kV
Onze ref.: 20170744/MW/EW
Betreft: 380kV Zuid-West

Geachte [REDACTED]

Graag wil ik u nogmaals bedanken voor uw mondelinge toedichting en dat van uw collega's van TenneT tijdens de bijeenkomst op 9 februari jl. De Coöperatieve Vereniging van Vestigende Bedrijven "Borchwerf II" U.A. (hierna: Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II) heeft thans beter zicht op de wijze waarop het alternatief voor de ligging van het tracé van de nieuwe hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, meer specifiek het uitwerkingsgebied Roosendaal-Halderberge ter hoogte van bedrijvenpark Borchwerf II, tot stand is gekomen.

Namens Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II kom ik graag terug op een tweetal punten.

1. Het verrichten van taxaties

U heeft namens TenneT Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II verzocht aan te geven of een door TenneT ingeschakelde (onafhankelijke) taxateur, [REDACTED], op locatie een taxatie kan uitvoeren van de bedrijfspanden van de leden. Hierdoor zou ten opzichte van een geveltaxatie een nauwkeurigere waardevermindering van (de panden van) de bedrijven van de leden van Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II bepaald kunnen worden.

Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II heeft haar leden op 12 februari jl. geïnformeerd over het verzoek tot het verrichten van taxaties op locatie. Daarbij heeft cliënte haar leden geadviseerd hieraan medewerking te

Pagina : 2
 Datum : 17 maart 2021
 Inzake : Borchwerf/380 kV

verlenen. De leden van Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II bepalen uiteindelijk zelf of zij een taxateur willen ontvangen. Voor een verzoek een taxatie te verrichten, kan TenneT/ [REDACTED] zich rechtstreeks tot de leden van Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II wenden.

2. Keuze voor het tracé

Door Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II is in het overleg op 9 februari jl. toegelicht dat zij is overvallen door de keuze voor het deeltracé 380 kV Zuid-West aan de westzijde van bedrijvenpark Borchwerf II. Het gaat hier om variant 'Grijsblauw' uit het uitwerkingsgebied 4: Roosendaal-Halderberge. Ook de beide grondgemeenten hebben nimmer contact opgenomen met Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II over de ligging van het tracé. Door TenneT is in reactie hierop aangegeven dat de keuze voor variant 'Grijsblauw' tot stand is gekomen na een zorgvuldige analyse van alle effecten. Hierbij is meermaals verwezen naar de door TenneT aan het Ministerie van Economische Zaken aangeboden integrale effectenanalyse.

Voor zover wij hebben kunnen nagaan, maakt variant 'Grijsblauw' geen onderdeel uit van de integrale effectenanalyse die is aangeboden aan het Ministerie. De integrale effectenanalyse die wij hebben kunnen raadplegen, dateert van 30 maart 2017. Dat variant 'Grijsblauw' hiervan geen onderdeel uitmaakt, is logisch gezien het feit dat deze variant op dat moment nog niet bestond. Mocht in een (andere) integrale effectenanalyse variant 'Grijsblauw' wel zijn betrokken, ontvangt Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II graag de documentatie hiervan.

Variant 'Grijsblauw' is in een andere vorm aan de orde gesteld tijdens een bijeenkomst op 3 oktober 2018. Diverse leden waren bij deze bijeenkomst aanwezig. Van de variant die toen werd gepresenteerd, zouden de leden van Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II niet of beperkt hinder ondervinden. Indien dat namelijk wel het geval zou zijn geweest, zouden de (betreffende) leden van Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II reeds in een eerder stadium in overleg met TenneT zijn getreden. De bedrijven langs rijksweg A17 hebben namelijk hoge prijzen betaald voor hun gronden met zichtlocatie. De aanleg van een hoogspanningsverbinding direct naast, of zelfs over hun percelen, heeft negatieve effecten op de bedrijfsvoering van deze bedrijven, alsmede op de waarde van hun eigendommen. Doordat – klaarblijkelijk – uit de

RASSERS

ADVOCATEN

Pagina : 3
Datum : 17 maart 2021
Inzake : Borchwerf/380 kV

omgeving geluiden zijn gekomen over de nadelige gevolgen van een eerdere variant 'Grijsblauw', is deze variant op een andere wijze vormgegeven en is dit gedeelte van het tracé thans beoogd op steenworp afstand van een deel van de bedrijven van de leden van Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II.

Volgens Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II is de keuze voor de huidige variant 'Grijsblauw' niet het beste alternatief. Volgens haar zijn alternatieven aanwezig, waarbij minder nadelige effecten optreden. In reactie op de mededeling van TenneT tijdens het overleg op 9 februari jl., dat indien concrete alternatieven worden aangedragen TenneT deze alternatieven zal onderzoeken, draagt Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II de volgende twee alternatieven aan.

1. Het tracé ter hoogte van bedrijvenpark Borchwerf II ondergronds inpassen;
2. Het tracé realiseren ten westen van de reeds aanwezige leidingstraat, waarbij bedrijvenpark Borchwerf II wordt vermeden.

Bij de nadere detaillering van het tracé dient rekening gehouden te worden met de invloed van de straling van de elektromagnetische velden waarbij een afstand tot de perceelsgrenzen geldt van minimaal 150 meter. Als **bijlage 1** bij deze brief wordt een aantal kaarten overgelegd waarop de alternatieven zijn weergegeven. Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II verzoekt TenneT vriendelijk de mogelijkheid voor het aanleggen van voornoemde alternatieven volledig door te rekenen, onderzoek te doen naar de effecten van deze alternatieven en deze effecten af te wegen tegen de bestaande variant 'Grijsblauw'. Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II gaat ervan uit dat TenneT de aangedragen alternatieven nauwkeurig betreft teneinde na afweging van alle betrokken belangen bij het Ministerie van Economische Zaken een keuze voor het tracé aan te dragen.

Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II behoudt zich nadrukkelijk het recht voor om rechtsmiddelen aan te wenden tegen het (ontwerp)inpassingsplan.

Uw reactie zie ik met belangstelling tegemoet.

RASSERS

ADVOCATEN

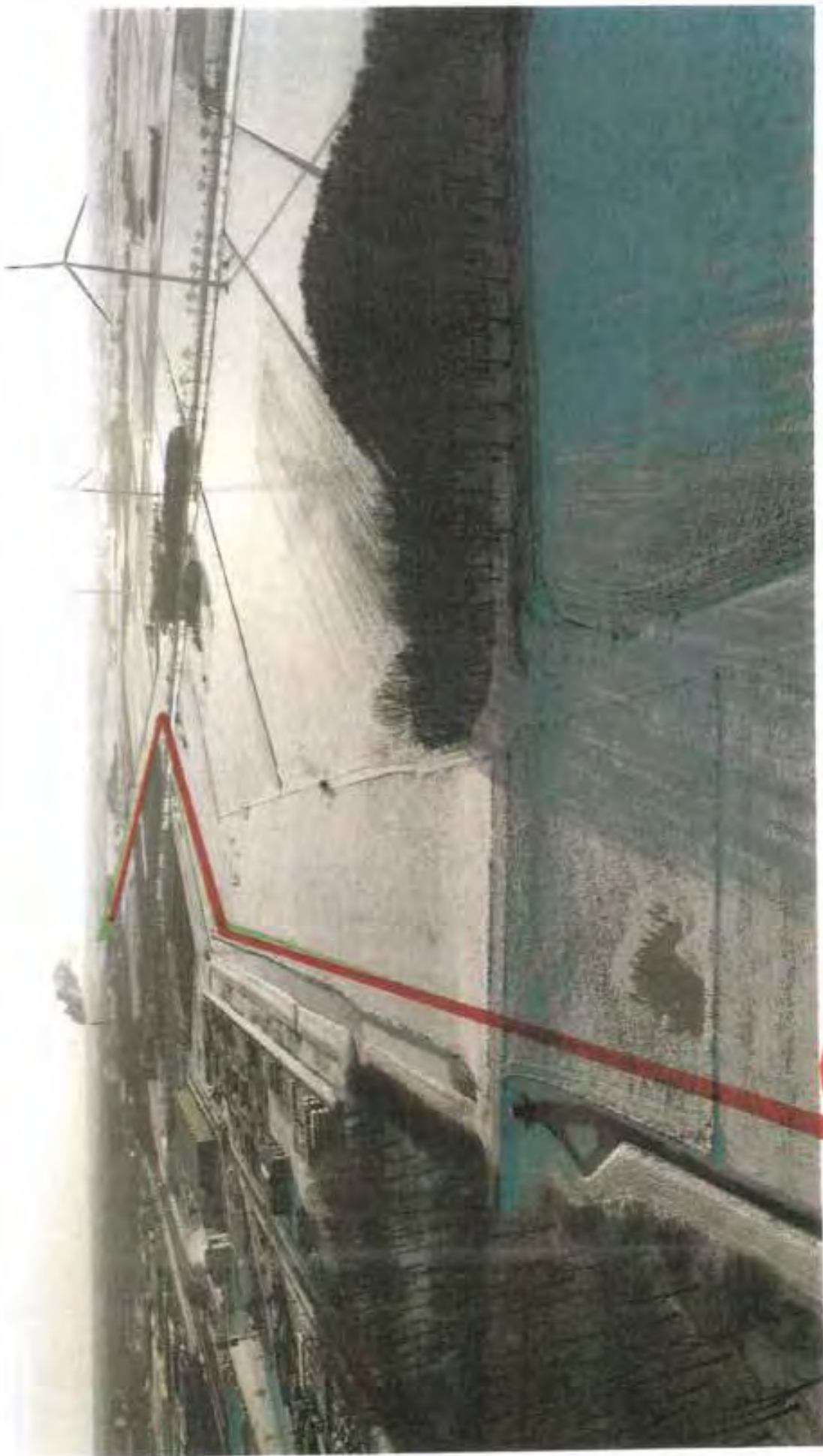
Pagina : 4
Datum : 17 maart 2021
inzake : Borchwerf/380 KV

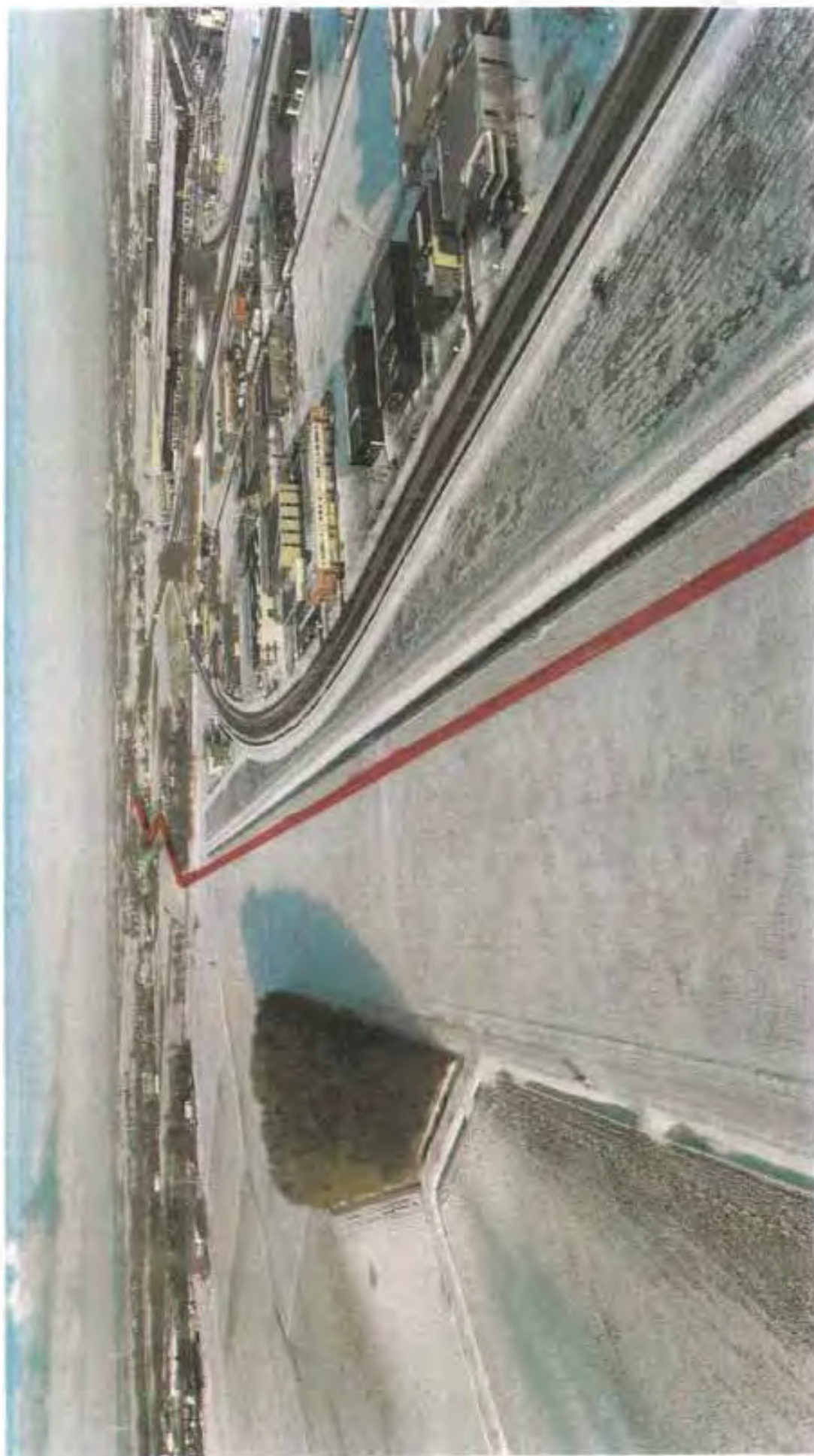
Deze brief wordt zowel per e-mail als gewone post verzonden.

Een kopie van deze brief wordt verzonden aan de gemeente Halderberg
([redacted]) en de gemeente Roosendaal
(info@roosendaal.nl) met daarbij het vriendelijke verzoek voor
doorgeleiding aan de raadsleden zorg te dragen. Een kopie wordt tevens
verzonden aan de provincie Noord-Brabant ([redacted])
en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
([redacted]).

Met vriendelijke groet,

[redacted signature block]

RASSERS

ADVOCATEN

Breda, 21 oktober 2021

Aangetekend

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 i.a.v. de Minister
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

Sophasstraat 24
 4811 EL Breda
 Postbus/PO BOX 3404
 4800 DK Breda

Advocaat

E

W www.rassers.nl

T

M

Per e-mail: [REDACTED]

inzake: Borchwerf/380-leiding
 Onze ref. 20170744/MW/EW
 Betreft: Voorontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost (Rilland -
 Tilburg)

Excellentie,

Namens de coöperatie **Coöperatieve Vereniging van Vestigende Bedrijven "Borchwerf II" U.A.**, (hierna: Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II) bericht ik u het volgende aangaande het (voorontwerp) rijksinpassingsplan 'Zuid-West 380 kV'.

In april 2021 hebben diverse overheden, waaronder de gemeenten Roosendaal en Halderberge, een reactie gegeven op het voorontwerp rijksinpassingsplan 'Zuid-West 380 kV' Bedrijvenpark Borchwerf II is zowel op grondgebied van de gemeente Halderberge als op grondgebied van de gemeente Roosendaal gelegen.

Beide gemeenten wijzen u in hun reactie erop dat ter hoogte van bedrijventerrein Borchwerf een verbetering van (de ligging van) het tracé mogelijk/noodzakelijk is. De keuze voor variant 'Grijsblauw' in het voorontwerp inpassingsplan loopt dwars door bedrijventerrein Borchwerf II heen en heeft een groot aantal negatieve effecten. Verzocht wordt om het inpassingsplan zodanig vorm te geven dat de ondernemers op het bedrijvenpark niet worden beperkt in hun bedrijfsvoering, alsook in hun zichtlocatie.

Beide gemeenten vragen in hun reactie uw aandacht voor het alternatief dat reeds eerder door Vereniging bedrijvenpark Borchwerf II naar voren

RASSERS

ADVOCATEN

Pagina : 2
 Datum : 21 oktober 2021
 Inzake : Borchwerf/380 leiding

is gebracht, namelijk het aanleggen van de hoogspanningsverbinding in de nabijgelegen buisleidingenstraat (variant 'Paars'). Een motivering dat de aanleg van de hoogspanningsleiding op deze locatie (in de toekomst) technisch niet mogelijk zou zijn, ontbreekt vooralsnog. Ook andere alternatieven blijven onderbelicht.

Vereniging Bedrijvenpark Borchwerf II heeft in de fase voorafgaand aan de ter inzagelegging van het voorontwerp rijksinpassingsplan diverse keren haar belangen aan TenneT en de beide grondgemeenten kenbaar gemaakt.

De Vereniging meent echter dat zij, zelfs nadat de beide grondgemeenten uitdrukkelijk hebben gewezen op de bedrijfsbelangen van de op bedrijvenpark Borchwerf II gevestigde bedrijven, onvoldoende wordt gehoord. In een laatste overleg met TenneT op vrijdag 8 oktober jl., met onder andere [REDACTED], is aan de vereniging kenbaar gemaakt dat TenneT, anders dan in opdracht, geen wijzigingen in het tracé zal aanbrengen. Hiermee wordt aan de belangen van de Vereniging en daarmee ook de belangen van de gemeenten Halderberge en Roosendaal volledig voorbij gegaan.

De vereniging hecht er waarde aan nogmaals de positieve effecten van variant 'Paars' ten opzichte van variant 'Grijsblauw' te benadrukken:

- er zijn aanzienlijk minder gedupeerde bedrijven (grotere afstanden, geen EMC-maatregelen, minder kosten, minder schadeclaims, etc.);
- geen aantasting van zichtlocaties;
- geen woningen in de indicatieve magneetveldzone;
- de DOW-leiding hoeft niet te worden verlegd;
- de bestaande 150 kV-leiding hoeft niet te worden verlegd;
- goedkoper (ca. € 18.000.000,-).

Met variant 'Paars' wordt ook voldaan aan de wens om zoveel mogelijk te 'bundelen' en 'rechtstanden' te creëren. Dat kan met de achterliggende infrastructuur. Qua ruimtebeslag verdient variant 'Paars' ook de voorkeur boven bundeling met rijksweg A17. De ruimte tussen de bedrijven aan Argon en rijksweg A17 is dermate krap, dat de verbinding hier feitelijk niet kan worden ingepast.

De vereniging vraagt ook uitdrukkelijk aandacht voor andere alternatieven die niet dwars door het bedrijventerrein lopen.

RASSERS

ADVOCATEN

Pagina 3
Datum 21 oktober 2021
Zaak Borchwerf/380 leiding

Uw keuze voor tracévariant 'Grijsbleuw' is op geen enkele wijze te verklaren. De Vereniging wenst te voorkomen dat zij op korte termijn voor veldongeen feiten komt te staan. Dit terwijl zowel de Vereniging als beide gemeenten in een vroeg stadium kenbaar hebben gemaakt zich niet te kunnen verenigen met het gekozen voorkeursalternatief van het tracé.

Namens de Vereniging verzoek ik u alsnog kritisch te kijken naar het door de vereniging aangedragen alternatief en de door u gemaakte keuze voor tracévariant 'Grijsblauw'. Daarbij verzoek ik u in het ontwerp rijksinpassingsplan dat binnenkort ter inzage wordt gelegd de gekozen tracévariant te herzien ten faveure van variant 'Paars', dan wel een ander alternatief dat niet dwars door het bedrijventerrein loopt.

Een kopie van deze brief is verzonden aan het college van B&W van Roosendaal en het college van B&W van Halderberge, evenals aan TenneT en Gedeputeerde Staten

Met vriendelijke groet,

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

AANTEKENEN

Helmond, 26 januari 2022

Onze ref. : ████████ TenneT Trace2W380 (S)
Uw ref. :
Behandelaar : ██████████
E-mail direct : ██████████

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten,

- ██████████, gevestigd aan ██████████ te ██████████
- ██████████ gevestigd aan ██████████ te ██████████
- ██████████; gevestigd aan ██████████ te ██████████
- ██████████ wonende aan ██████████ te ██████████;
- ██████████, wonende aan ██████████ te ██████████

Worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen daarom tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het voornoemde ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Overlegging stukken

Cliënten overleggen hierbij:

- een afschrift van de bekendmaking van het ontwerp-inpassingsplan (**bijlage 1**).

Zienswijzen

1. Geen goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen in een inpassingsplan moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een zorgvuldige voorbereiding en een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoelde belangen is noodzakelijk. Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel moet het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot met het besluit te dienen doelen. Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een zorgvuldige voorbereiding van het besluit en een zorgvuldige belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming. Dit is in strijd met artikel 3:2 en artikel 3:4 Awb.

Het bevoegd gezag heeft verder niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met 3:46 en 3:47 Awb.

2. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een akkerbouwbedrijf en gebruiken hiervoor de percelen die kadastraal bekend zijn onder de gemeente ██████████, sectie ██████ nr. ██████ en ██████. Deze percelen zijn aldus in gebruik voor hun bedrijfsvoering. De hoogspanningsverbinding doorsnijdt fors deze percelen. Cliënten kunnen zich daarom niet verenigen met dit ontwerp-inpassingsplan. De percelen zijn door ondergetekende in de onderstaande verbeeldingen met paars omlijnd.

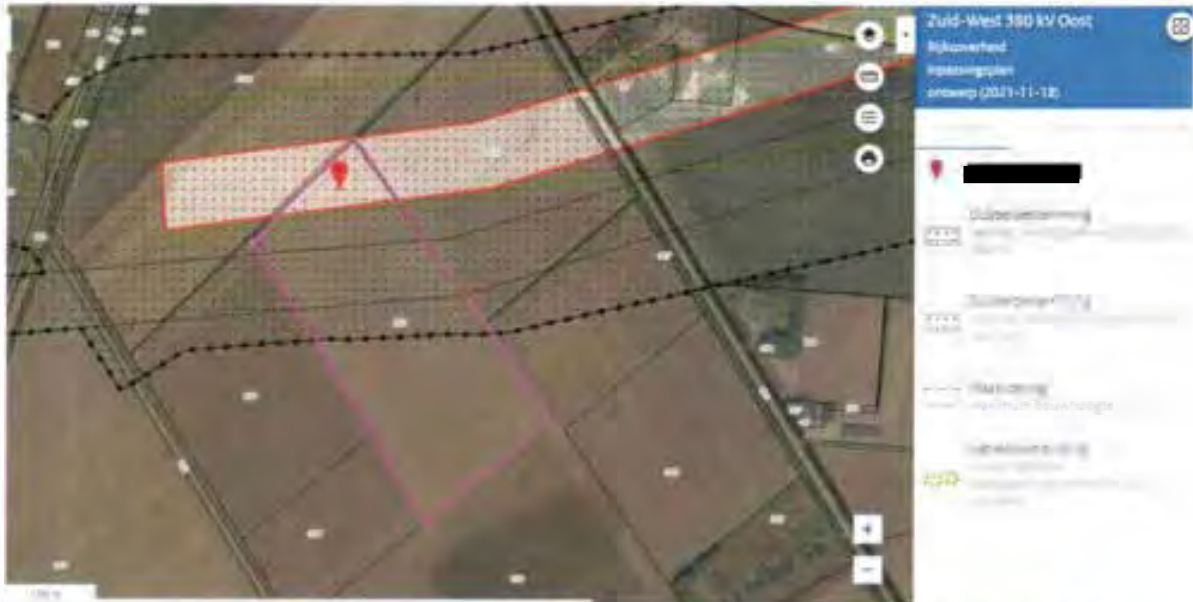
Verbeelding 1: dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV op perceel cliënten (perceel [REDACTED], sectie [REDACTED] nr. [REDACTED] en [REDACTED])

Verbeelding 2: dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV op perceel cliënten (perceel [REDACTED], sectie [REDACTED] nr. [REDACTED] en [REDACTED])

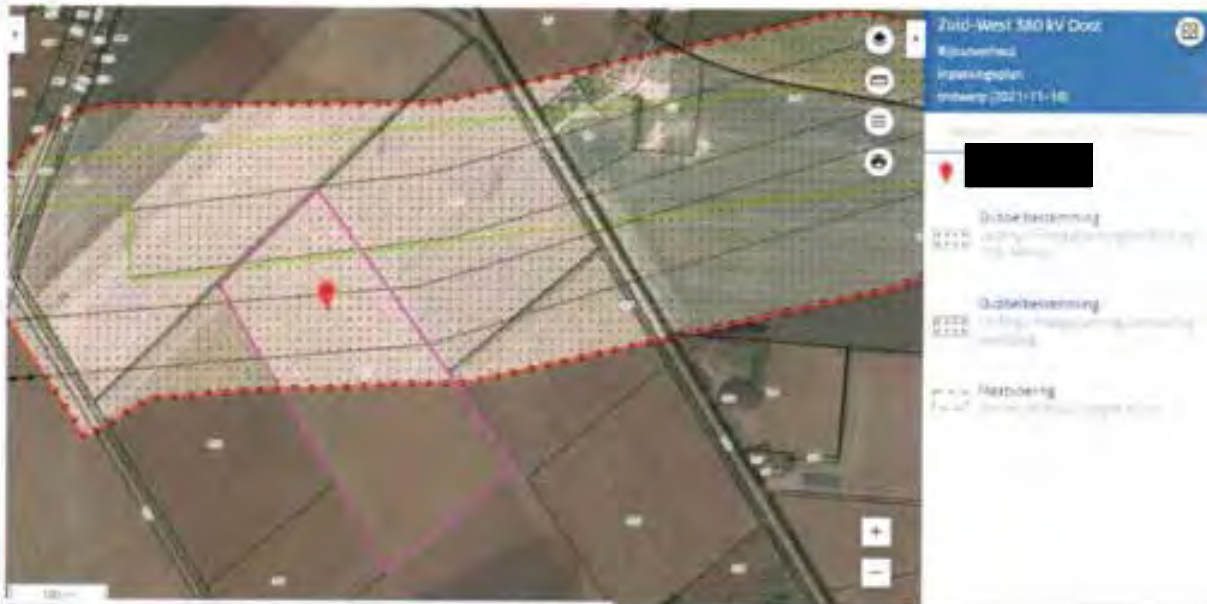
Verbeelding 3: dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig op perceel cliënten (perceel [REDACTED], sectie [REDACTED] nr. [REDACTED] en [REDACTED])

Verbeelding 4: dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV perceel op cliënten (perceel [redacted], sectie [redacted] nr. [redacted])

Verbeelding 5: dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig op perceel cliënten (perceel [redacted], sectie [redacted] nr. [redacted])

Verbeelding 6: dubbelbestemming Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig op perceel cliënten (perceel [redacted], sectie [redacted], nr [redacted])

3. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (Sevill)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (Sevill). Alhoewel op pagina 37 van de Nationale Omgevingsvisie (Novi) is aangegeven dat de Sevill is komen te vervallen, blijkt dat de Sevill nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur gezien moet worden als de opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Nationale Omgevingsvisie (Novi)

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en méér – waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen – op één mast worden gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort over dit uitgangspunt wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties zou worden gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. Met andere woorden: de bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden dus in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve vier circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek

zou zijn gebleken dat meerdere 380 KV-verbindingen in een mast inhangen niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zouden leiden tot te grote nettechnische risico's.

Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus - conform de NOVI - een vier circuits verbinding van 380 kV dus tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met de bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

4. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspannings tracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. Het Rijk maakt in dit programma op strategisch beleidsniveau keuzes.

In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover verder aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur worden gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking: onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel (ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuw hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de totale planvorming is immers de aanleg van een 380 kV-station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

5. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6 Barro. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen.

In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen. Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 – waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder verder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

Abbeelding 1: kaart dijlage 5 waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro

6. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt.

Inconsistent en onnavolgbaar worden verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten. In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Het milieuaspect 'Ruimtebeslag', waaronder de passage van agrarische functies door het hoogspanningstracé, wordt kennelijk als 'niet onderscheidend' aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er een verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt op pagina 260 vervolgens aangegeven dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA heeft een sneeuwbaaleffect. In deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend zijn. De reden die wordt gegeven is dat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent aan de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding op agrarische percelen is echter dat betreffende situering permanente effecten heeft. Effecten welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook zijn te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect 'ruimtebeslag' zou als een belangrijke afwegingsfactor moeten gelden voor de bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

7. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie (Novi) en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van TenneT. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een

extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

Locatiespecifiek

Ook stellen cliënten dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek op detailniveau. Dit gedeelte van de zienswijzegrond moet in samenhang worden gezien met de zienswijzegrond over de maximale mogelijkheden van het plan. Verwezen wordt daarom naar hetgeen hierover verderop is opgemerkt in deze zienswijze. Cliënten volstaan hier met een herhaling van het kernpunt. Dit betreft de vaststelling dat in het ontwerp-inpassingsplan weliswaar is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen, maar er niet is bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst. De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid. Cliënten moeten op basis van het ontwerp-inpassingsplan in het duister tasten naar de invulling van het plan.

Tot op heden zijn cliënten in het voortraject wel summier geconfronteerd met diverse tekeningen waarin wel de hoogspanningsmasten staan ingetekend. Hier komen cliënten verderop terug.

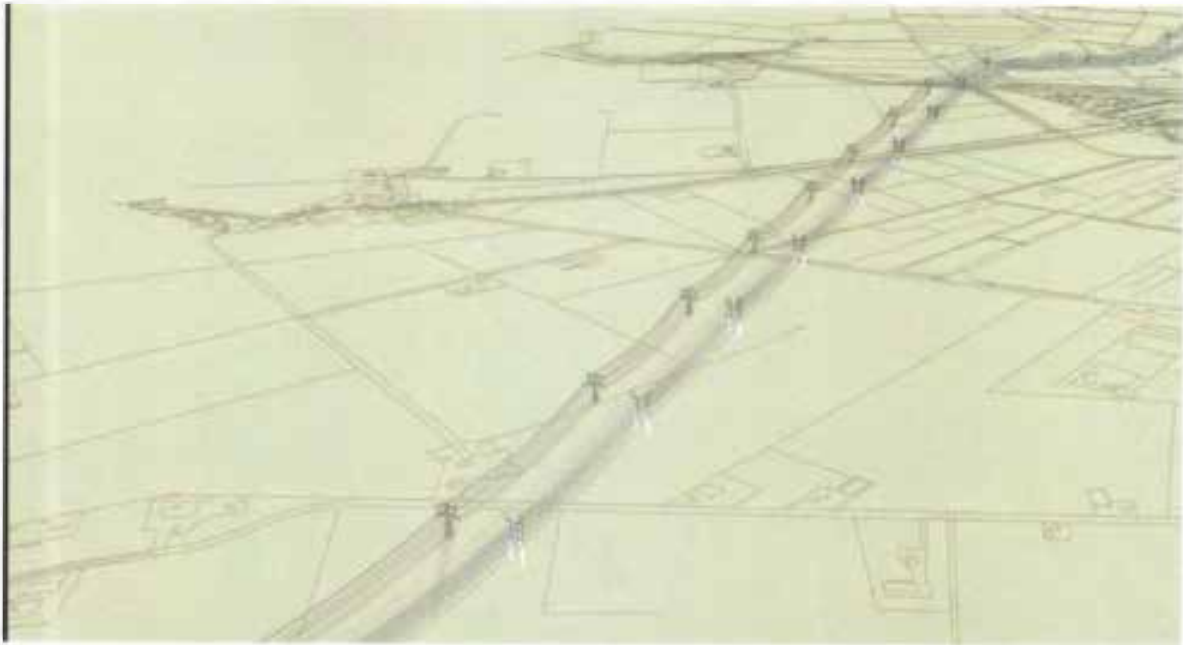
Werkatelier

Cliënten hebben actief geparticipeerd in het voortraject. Zij hebben deelgenomen aan de werkateliers. Tijdens de werkateliers zijn diverse varianten onderzocht. Tijdens het werkatelier zijn tekeningen getoond van alle varianten en de exacte locaties waar de masten zouden komen te staan. Uitkomst van het atelier was dat er een duidelijke voorkeur lag voor een van de blauwe varianten. Cliënten destijds binnen die variant, wel een duidelijk voorkeur aangegeven. Concreet hebben cliënten aangegeven dat indien het niet anders kan, dan de voorkeur ligt bij de donkerblauwe variant. Zo valt in het verslag te lezen van het werkatelier dat *'de bewoners van de Pootweg aan de noordzijde hebben aangegeven de voorkeur te hebben voor een tracé dat ten westen van de Zwaluwse Pootweg de knik maakt. Dit vanwege mastposities op hun grond. Dit is variant Donkerblauw het geval'*.

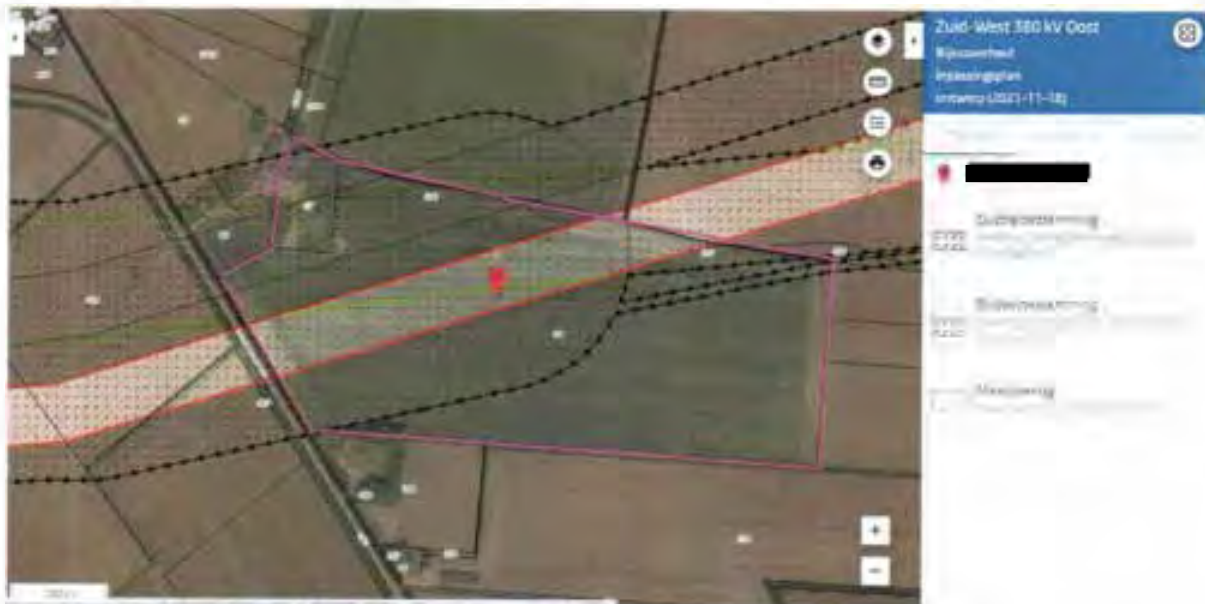
Afwijkende verbeelding plan ten opzichte van gekozen variant

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een onzorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert op deeltrajectniveau. Zo blijkt uit de toelichting van het voorgenomen inpassingsplan dat de minister conform het advies van de SO voor de variant donkerblauw heeft gekozen, hetgeen ook de voorkeur is van cliënten. Echter de verbeelding laat zien dat niet precies conform deze gekozen variant het tracé nu is ingetekend in de verbeelding van het inpassingsplan. Met andere woorden: de verbeelding strookt niet met de gekozen variant. De verbeelding van het voorgenomen inpassingsplan is in strijd met de variantkeuze die is gemaakt. Cliënten hebben dit hieronder verder inzichtelijk gemaakt. Hieronder hebben cliënten eerst de relevante tekening gezet,

welke is getoond tijdens het werkatelier. De tekening betreft een concrete uitwerking van de donkerblauwe variant. Daaronder hebben cliënten wederom de verbeelding opgenomen.

Afbeelding 2: concrete voorgestelde uitwerking van de donkerblauwe variant (perspectief Oost)

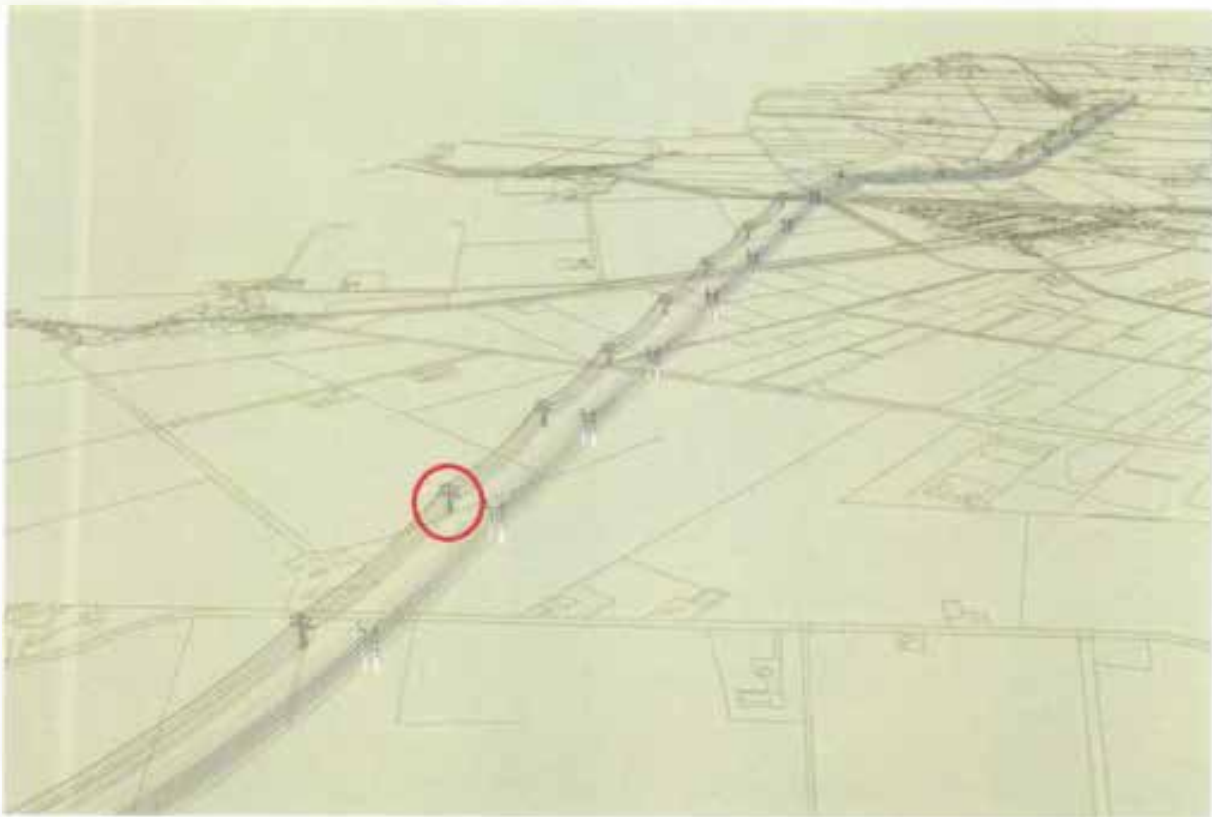
Afbeelding 3: tracé nieuwe hoogspanningsverbinding in de verbeelding

Zoals u kunt zien wordt het tracé conform de verbeelding afwijkend neergelegd. Immers het tracé komt nu meer op het perceel van cliënten te liggen. Anders geformuleerd: het tracé wordt zuidelijker neergelegd – en dus anders – dan ten opzichte van de gemaakte variantkeuze. Cliënten stellen aldus dat in de verbeelding in strijd is met de gemaakte variantkeuze.

Detailtekeningen Tennet

Los van de bovengenoemde strijdigheid van de verbeelding met de gemaakte variantkeuze, stellen cliënten nog het volgende. Na de werkateliers hebben cliënten tekeningen onder ogen gehad van Tennet. De tekeningen wijken echter af van de tekeningen die zijn gepresenteerd in het werkatelier. Er zijn wezenlijke afwijkingen te zien, waarbij de belangrijkste is dat cliënten nu geconfronteerd worden met twee masten in plaats van een mast op het perceel. Cliënten kunnen zich dan ook niet vinden in deze gepresenteerde tekeningen. Overigens hadden cliënten dus verwacht dat de gepresenteerde tekeningen een meer detailtekening zou zijn van de verbeelding van het inpassingsplan, maar dit blijkt dus niet het geval. De masten zijn zoals aangegeven immers niet ingetekend.

Cliënten lichten hun bevindingen over het verschil tussen de tekening werkatelier en de tekeningen die zijn nu hebben gezien van Tennet toe. Hieronder treft u de tekening afkomstig uit het werkatelier en een foto van de tekening die zij onder ogen hebben gekregen van Tennet. In rood hebben cliënten een voor hun belangrijke mast omcirkeld.

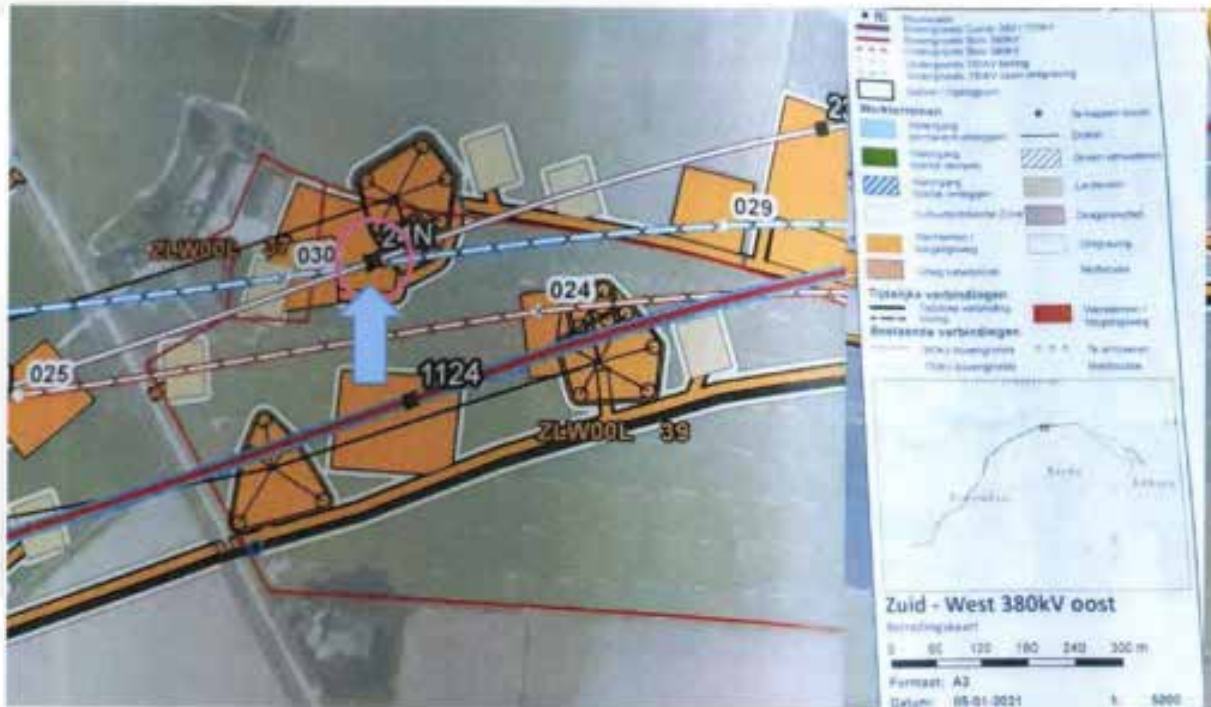

Afbeelding 4: tekeningsituatie conform werkatelier

Afbeelding 5: tekeningsituatie conform werkatelier Ingezoomd

Zoals zichtbaar op de tekening (en blijkt uit het verslag van het werkatelier), is de omcirkelde mast geplaatst op een van de buurtpercelen van cliënten. Het perceel behoort bij de bedoelde grondeigenaar van de Oudlandse Reeweg. In de tekeningen die Tennet nu heeft laten zien aan mijn cliënten staat de betreffende mast ingetekend op hun perceel. Verwezen wordt naar de afbeelding 6 (volgende bladzijde). De betreffende mast heeft ondergetekende met paars omcirkeld en aangewezen met een ingetekende blauwe pijl. Zonder adequaat overleg is de mast dus nu anders gesitueerd dan aan cliënten is voorgehouden bij het werkatelier. Tijdens het werkatelier is aangegeven – dit is ook terug te vinden in het verslag – dat het voor de grondeigenaar aan de Oudlandse Reeweg de variantkeuze (donker)blauw of lichtblauw niet uitmaakte. Daar cliënten dus hebben begrepen dat het voor de grondeigenaar van de Oudlandse Reeweg niet problematisch is als de mast zo wordt gesitueerd zoals is aangegeven conform de tekening afkomstig uit het werkatelier, stellen cliënten dat bij de intekening van de masten, de mast gesitueerd moet worden conform deze tekening. Dit betekent concreet: deze mast wordt niet gesitueerd op de gronden van cliënten.

Afbeelding 6: tekeningsituatie conform tekening Tennet d.d. 5 januari 2021

Aanleg weg; onevenredige nadelige gevolgen

Clënten hebben voorts grote moeite met de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig'. Uit de doeleinden blijkt dat deze bestemming behalve tijdelijke verbindingen, ook de aanwezigheid van werkterreinen en toegangswegen toelaat. Clënten achten deze wijze van bestemming te vergaand en onevenredig. De vrees is ook werkelijkheid geworden voor clënten, omdat zoals blijkt uit afbeelding 3, Tennet een toegangsweg gaat aanleggen die diagonaal hun percelen doorsnijdt. Hiervoor is absoluut geen noodzaak indien bekend is waar concreet de masten komen. Minder bezwarend zou zijn om een toegangsweg te situeren via de openbare weg tot de betreffende mastlocatie (aldus via de kortste route). Deze wijze van bestemmen werkt minder perceel doorsnijdend, hetgeen een belangrijk traceringsprincipe is. Over dit laatste punt verwijzen clënten u naar de volgende zienswijzegrond.

8. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen clënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het

landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.¹ Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid een status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

9. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Cliënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het

¹ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

schadebeleid is vastgelegd. Cliënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat cliënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor cliënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: cliënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

10. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie² moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

Dit klemmt temeer gelet op het voortraject waaraan cliënten actief hebben deelgenomen.

² O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

11. Gevoelige bestemming

Clënten stellen dat het begrip 'gevoelige bestemming' te rechtsonzeker is en uit wordt gegaan van een te beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Het begrip 'gevoelige bestemming' is gedefinieerd, echter wordt niet concreet aangegeven op welk beleidsadvies wordt bedoeld.

Clënten vermoeden dat het uit 2005 wordt bedoeld. Echter de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat cliënten vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal of loods, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

12. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Dost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

³ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringsstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. *binnen de dubbelbestemming 'Leding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. *op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die valdoen aan de volgende criteria:*
  - 1. *de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  - 2. *hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;*
  - 3. *de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  - 4. *de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  - 5. *uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*
  - 6. *hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. *ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande*

fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet

worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding. Dit maakt dat het onnodig is om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat de noodzaak ontbreekt voor een aantal werkzaamheden om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

16. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

Dit geldt ook voor de werkterreinen en werkwegen op de bestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding voorlopig'. De geldigheidstermijn van deze voorlopige bestemming bedraagt 5 jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan. Dit is een te lange duur. Passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening is om deze termijn zo kort mogelijk te houden, immers deze bestemming werkt in bijzondere mate beperkend voor cliënten. Cliënten kunnen op deze wijze jarenlang overlast ondervinden vanwege de aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbindingen. Voor cliënten is het onbegrijpelijk waarom een termijn van 5 jaar nodig is voor de realisatie van de nieuwe verbinding. Cliënten stellen dat een meer maatwerkbestemming moet worden gegeven aan locaties met een dergelijke bestemming, waarbij de duur zo kort mogelijk is opgenomen in de planregels. Het gaat immers om een beperkt aantal locaties waar sprake is van tijdelijke verbindingen, en de beperkingen zijn te ingrijpend om een duur van 5 jaar te rechtvaardigen.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten, en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet. Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van meerdere hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven.

Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

19. Onuitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

20. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen, terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

.advocaat

BIJLAGE 1

Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving terinzagelegging ontwerpinstallatieplan en informatiebijeenkomsten

Van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 liggen voor het project Zuid-West 380 kV Oost het ontwerpinstallatieplan en het bijbehorende milieueffectrapport ter inzage. In deze periode kunt u hierop reageren.

Project

Het project Zuid-West 380 kV Oost is de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding die loopt van hoogspanningsstation Rilland naar het nieuw te bouwen 380 kV station Tilburg. Het 380 kV station Tilburg doorloopt een aparte procedure.

Waarom is project Zuid-West 380 kV Oost nodig?

De huidige hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg heeft te weinig capaciteit om de duurzame elektriciteit te transporteren die in de toekomst wordt opgewekt door bijvoorbeeld windparken op zee. Daarnaast is onderhoud aan de bestaande verbinding niet mogelijk zonder de hoeveelheid elektriciteit die over de lijn wordt getransporteerd, te verminderen. Een dergelijke ingreep brengt een betrouwbare energievoorziening in gevaar.

Informatiebijeenkomsten

Heeft u vragen over het ontwerpinstallatieplan of het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost? Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en TenneT organiseren drie online informatiebijeenkomsten op de volgende data:

- Dinsdag 21 december 2021 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé
- Dinsdag 11 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: algemene bijeenkomst over het tracé

- Donderdag 13 januari 2022 van 19:00 tot 20:30 uur: magneetvelden en gezondheid.

Meld u aan voor de online bijeenkomsten via onderstaande website. Wij stellen het op prijs als u uw vragen van tevoren doorgeeft.

Indien de coronamaatregelen het toestaan organiseren wij in januari 2022 ook inloopbijeenkomsten. Check de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost voor de meest actuele informatie over de locatie en het doorgaan van de inloopbijeenkomsten.

Wilt u reageren?

U kunt van 17 december 2021 tot en met 27 januari 2022 reageren op het ontwerp-inpassingsplan en het milieueffectrapport van de hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost. Dit heet het indienen van een zienswijze. In deze periode kunt u ook de documenten bekijken op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost.

Op papier kunt u de documenten tijdens openingstijden bekijken op onderstaande locaties. Maak uw afspraak online of bel het telefoonnummer van de gemeente.

- Gemeente Dongen, Hoge Ham 62, 5104 JJ Dongen, www.dongen.nl, telefoonnummer: 14 0162.
- Gemeente Halderberge, Parklaan 15, 4731 GJ Oudtbosch, www.halderberge.nl, telefoonnummer 14 0165.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal via de website www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost
- Post: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wat is het vervolg

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over het milieueffectrapport. De ontvangen reacties en het advies van de Commissie worden bekeken bij het opstellen van het definitieve inpassingsplan. Wanneer u niet reageert op het ontwerp-inpassingsplan, kunt u later alleen reageren op het definitieve inpassingsplan als dat tegen uw belangen ingaat.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Zuid-West 380kV Oost en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/zuid-west-380kv-oost en <https://www.zuid-west380kv.nl/oost/>. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79. Of stel uw vragen tijdens een van de informatiebijeenkomsten.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220047 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)(D)

Uw ref. :

Behandelaar : [REDACTED]

E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer/mevrouw,

Namens cliënt, [REDACTED], wonend aan de [REDACTED] te [REDACTED] hierna te noemen (cliënten)

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

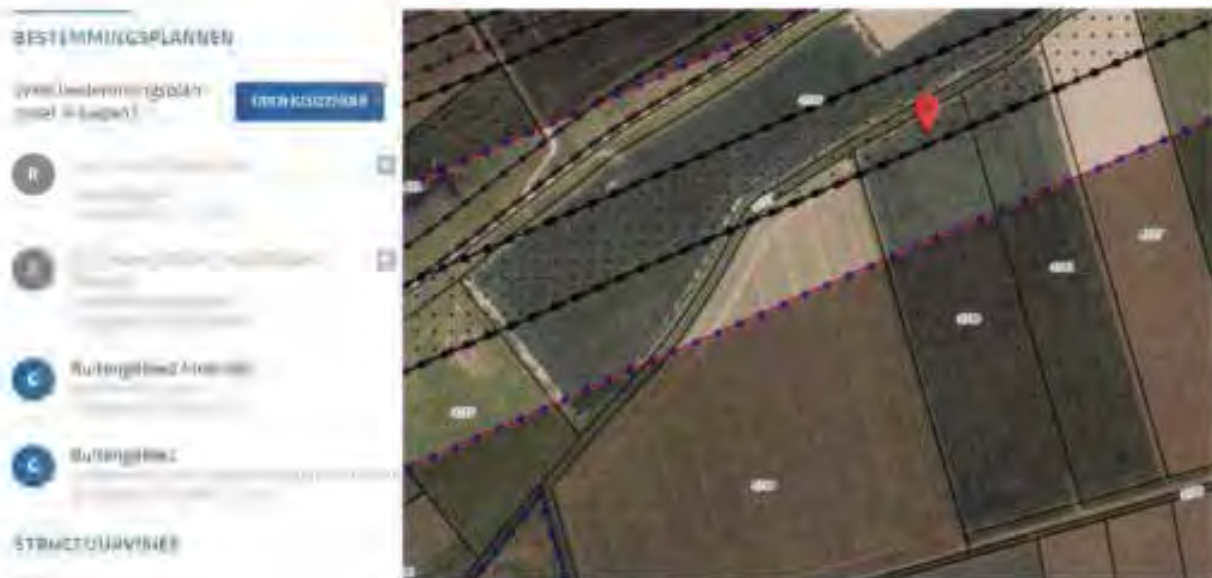
Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimteliijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

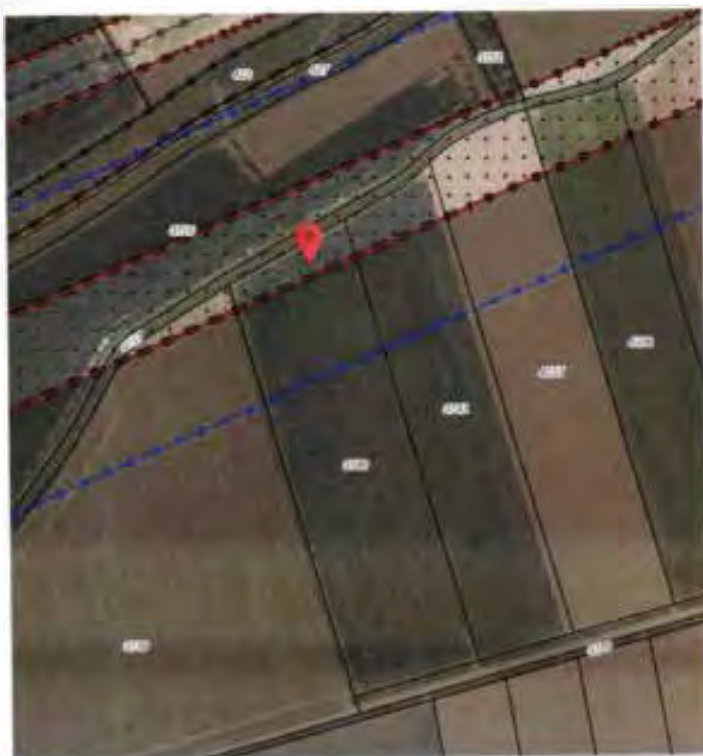
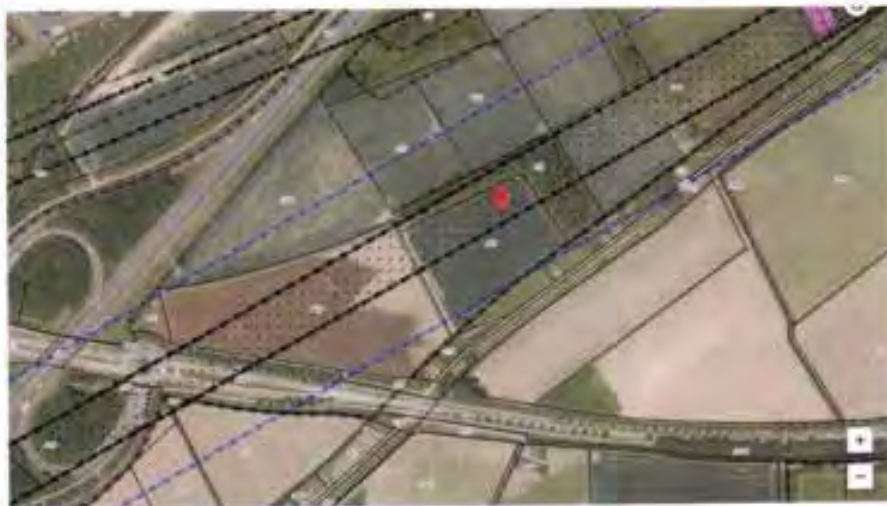
Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Cliënten zijn eigenaar van de gronden kadastraal bekend [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] allen gelegen nabij [REDACTED] te [REDACTED].
Mijn cliënten exploiteren een akkerbouwbedrijf op alle genoemde gronden.

Door de komst van het hoogspanningstracé worden cliënten geconfronteerd met hoogspanningsverbindingen boven hun eigendommen. Onderstaand treft u de voor dit trace geraakte eigendommen van cliënten op onderstaande uitsnede van de verbeelding:

De percelen kunnen als gevolg van de te realiseren hoogspanningsmasten en hoogspanningsverbindingen niet meer optimaal gebruikt worden voor cliënten, en in ieder geval niet meer gebruikt worden conform het huidige vigerende bestemmingsplan. In het huidige vigerende bestemmingsplan bestaat er voor de landbouwpercelen op geen enkele manier hinder of restricties voor de uitvoering van het bedrijf. Drainage en beregening wordt onmogelijk gemaakt met de komst van het hoogspanningstracé. Ook hier is geen rekening mee gehouden met de vaststelling van het ontwerp inpassingsplan.

Bovendien; voor de aanleg van de hoogspanningsmasten en hoogspanningsverbindingen zullen de percelen van cliënten enkele jaren mogelijk niet bruikbaar zijn. Dit heeft vergaande gevolgen voor de plannen en ook de gewasrotatie van cliënten.

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het Inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed; uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een Inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe traces hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1 Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbal effect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbal effect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten te maken bij hoogspanningsverbindingen over hun percelen.

Ook stellen cliënten dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek op detailniveau.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

¹ T.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondelgenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.³ Of en

³ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiting bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

13. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

³ ABFVS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG8312

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

14. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*
  - 1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;*
  - 2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast,*
  - 3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;*
  - 4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;*
  - 5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;*

- b. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringsstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding: Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden, beregening en drainage in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoopplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

20. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Clënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige

belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
380 kV Oost
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
AANGETEKENDE

Helmond, 27 januari 2022
Onze ref. : D20210815 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct [REDACTED]

Betreft: zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënt,

1. [REDACTED]

worden hierbij zijn zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënt kan zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het

voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

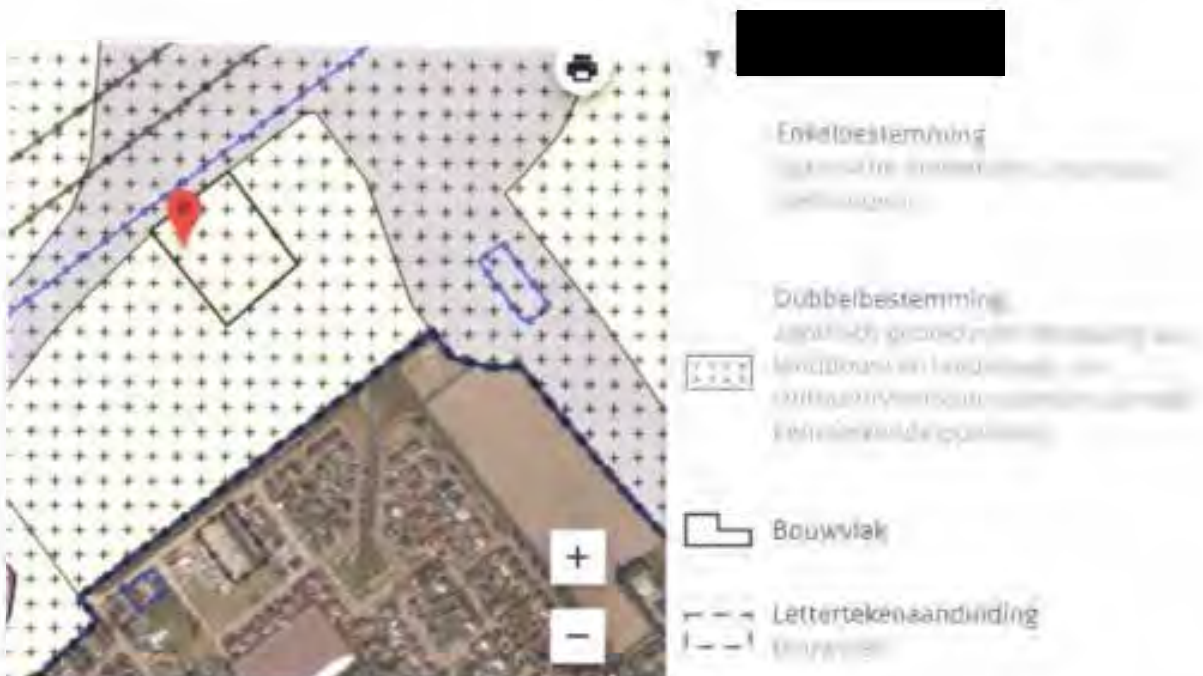
Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënt onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënt exploiteert een akkerbouwbedrijf en pluimveehouderij op het adres [REDACTED] in [REDACTED]

Op basis van het bestemmingsplan geldt voor die locatie een bestemming "agrarische doeleinden, intensieve veehouderij" en een dubbelbestemming "agrarisch gebied met verweving van landbouw en landschaps- en cultuurhistorische waarden alsmede kenmerkende openheid":

De woon- en bedrijfsgebouwen liggen tegenover de voorgenomen hoogspanningsleiding:

De locatie komt niet voor als gevoelige bestemming in de Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost.

Zoals gezegd, exploiteert cliënt een akkerbouwbedrijf en pluimveehouderij en beschikt daarvoor over twee pluimveestallen en 87 hectare akkerland. Dat wordt bewerkt voor de teelt van aardappelen, uien, suikerbieten, boontjes en tarwe. Hij is de 5^e generatie die op deze boerderij zit.

Tegenover de woning en het bedrijf, aan de andere kant van de weg, is de nieuwe hoogspanningsleiding geprojecteerd. Een bestaande leiding komt te vervallen maar de leiding schuift op in de richting van het bedrijf en de woning van cliënt.

Ook wordt ook op een groot deel van zijn percelen de dubbelbestemming "Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig" gelegd:

Mijn cliënt is eigenaar van een groot aantal percelen in het plangebied.

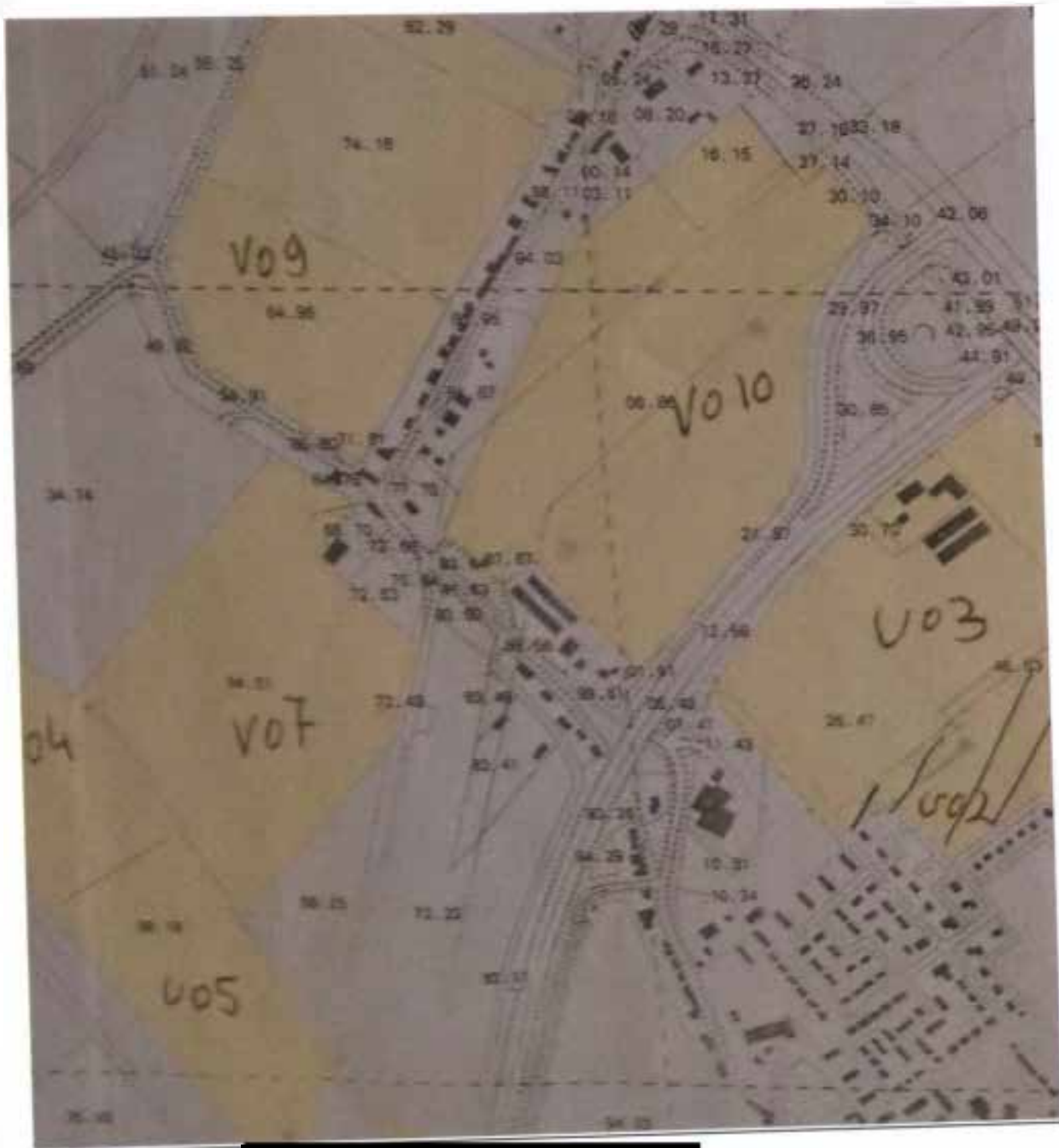
Het betreft de percelen met de kadastrale nummers [REDACTED]

De betreffende percelen maken onderdeel uit van de hieronder op de kaart aangeduide grotere vlakken met de nummers [REDACTED]

Bij die percelen, met name bij de vlakken met de nummers [REDACTED], komen bestaande inritten te vervallen vanwege het de voorgenomen plannen.

Met de voorgenomen plannen worden de percelen van mijn cliënt aanzienlijk aangetast in die zin dat er hoogspanningsleidingen over zijn percelen komen te liggen en hoogspanningsmasten worden geplaatst. Daarnaast wordt een groot deel van zijn percelen voor een tijdelijke hoogspanningsverbinding gebruikt. Volgens de planvoorschriften (art. 10.5) kan er gedurende vijf jaar gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden die de dubbelbestemming "Leiding-Hoogspanningsverbinding voorlopig" biedt. Met die voorlopige bestemming creëert u de mogelijkheid om gedurende vijf jaar onder, op of boven het maaiveld een tijdelijke hoogspanningsverbinding te realiseren. Daarnaast wordt het agrarisch gebruik van die percelen aan banden gelegd via een vergunningplicht als bedoeld in artikel 10.4.1 van de planvoorschriften.

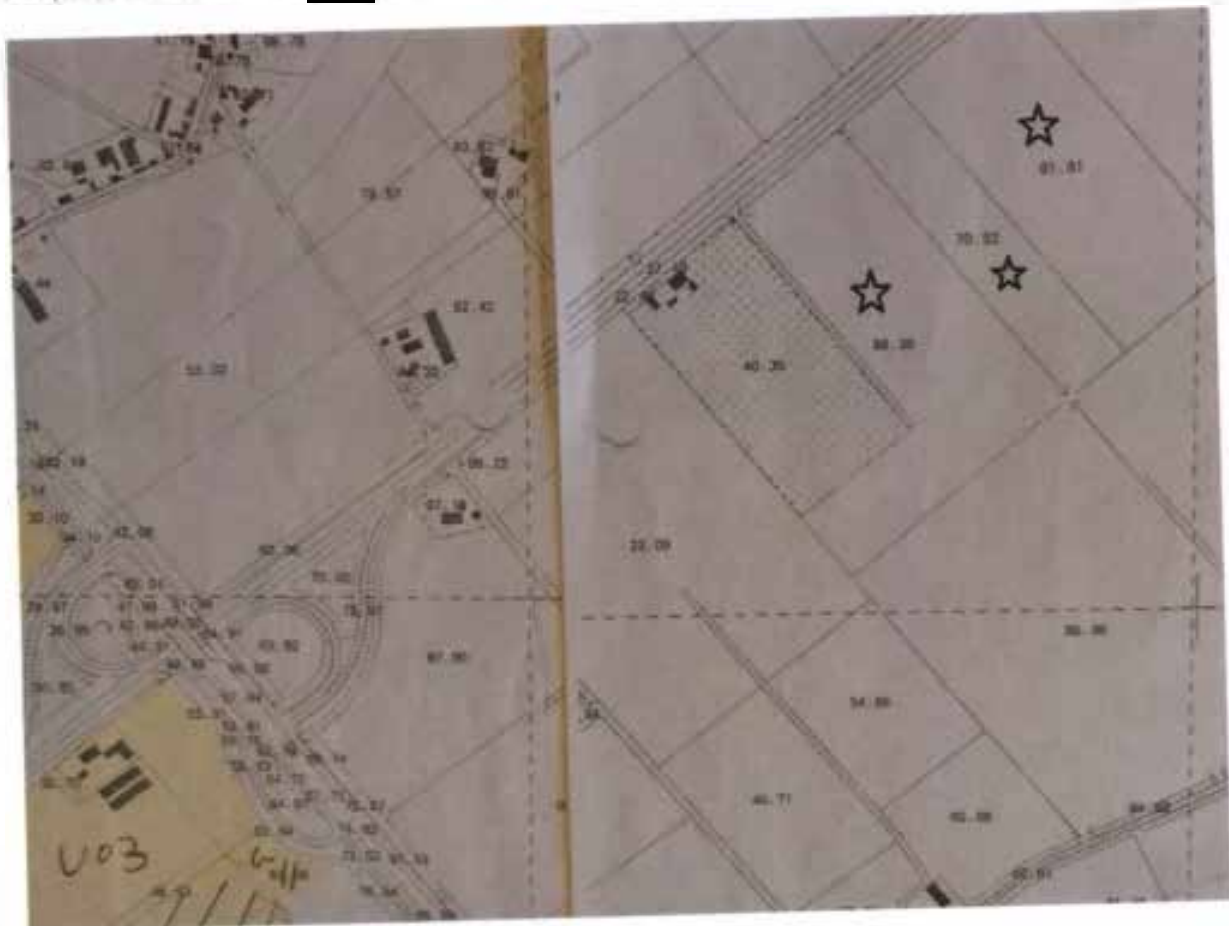

Kortom, de impact van [redacted] is enorm en derhalve kan er niet worden volstaan met [redacted] maatregelen die genomen gaan worden hebben gevolgen [redacted] waardoor hij geconfronteerd zal worden met [redacted] heden. Op de locatie die hieronder staat aangeduid met [redacted] ve situatie komen er wederom masten op die locatie. Daarbij komt dat er ook al een buisleidingenstraat in het perceel aanwezig is.

Met deze zienswijze doet cliënt derhalve ook het voorstel om te zorgen voor vervangende grond. Daarvoor komen een drietal percelen in de direct nabijheid van de woning in aanmerking. Het gaat om de percelen die met een ster zijn aangeduid. Qua grootte zijn deze percelen ongeveer gelijk aan het perceel met nummer [REDACTED]

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde

is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stellen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie,*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6, zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro - hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Cliënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt.

Inconsistent en onnavolgbaar worden verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten. In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld. Het milieuaspect 'Ruimtebeslag', waaronder de passage van agrarische functies door het hoogspanningstracé, wordt kennelijk als 'niet onderscheidend' aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er een verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt op pagina 260 vervolgens aangegeven dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA heeft een sneeuwbal effect. In deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend zijn. De reden die wordt gegeven is dat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent aan de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding op agrarische percelen is echter dat betreffende situering permanente effecten heeft. Effecten welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook zijn te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect 'ruimtebeslag' zou als een belangrijke afwegingsfactor moeten gelden voor de bepaling van het voorkeurs tracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbal effect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Client stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen. Zo is in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost' uitgegaan van een mast en leiding op een bepaalde plaats terwijl niet vaststaat waar de leiding komt te liggen. Het inpassingsplan biedt de mogelijkheid om de leiding aan de rand van het plangebied te realiseren waardoor er een magneetveldzone over de woning van mijn cliënt komt te liggen.

Er zijn geen inrichtingstekeningen via planvoorschriften aan het plan verbonden zodat de mast en de leiding ook dicht bij de woning van mijn cliënt gerealiseerd kan worden.

Indien er onderzoek wordt gedaan naar de magneetvelden zal dit moeten gebeuren aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan of er moet exact worden vastgelegd waar de mast en leiding komt. Nu is dat niet vastgelegd zodat ten onrechte in het magneetveldonderzoek wordt uitgegaan van de ligging van de leiding op een bepaalde plaats.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënt op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

¹ O.a. ABRvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, r.o. 6)

11. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

12. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid een status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

13. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

14. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;*
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:*

1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden

verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepplagen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben; ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringsstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid

13.4.1 wordt pas verleend, indien;

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

16. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënt constateert dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Zo valt elke keer de gps-verbindingen van de telefoon weg als [REDACTED] onder het

laagste punt van de hoogspanningsleiding staat. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Daarbij komt dat, vanwege de hoogspanningsleiding, er regelmatig geen goede telefoonverbinding is waardoor hij geen signaal krijgt van het alarmsysteem van de vleeskuikenstal als hij op het land, in de nabijheid van de hoogspanningsleiding, aan het werk is. Als hij een alarmsignaal mist, bijvoorbeeld als tijdens een warme zomerdag het ventilatiesysteem uitvalt, heeft dat desastreuze gevolgen. Daarom wordt nogmaals gepleit voor aankoop van vervangende grond zodat dit risico wordt weggenomen.

17. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clïent stelt dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade. Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clïent vrezen dat hij niet volledige schadeloos wordt gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clïent is bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clïent vooraf duidelijkheid wil hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd wil worden met gewijzigde versies die nadelig is in zijn zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clïent en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clïent aldus volledig schadeloos wordt gesteld.

18. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

19. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220044 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer/mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED], gevestigd aan [REDACTED] te [REDACTED]
- [REDACTED], [REDACTED] te [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde

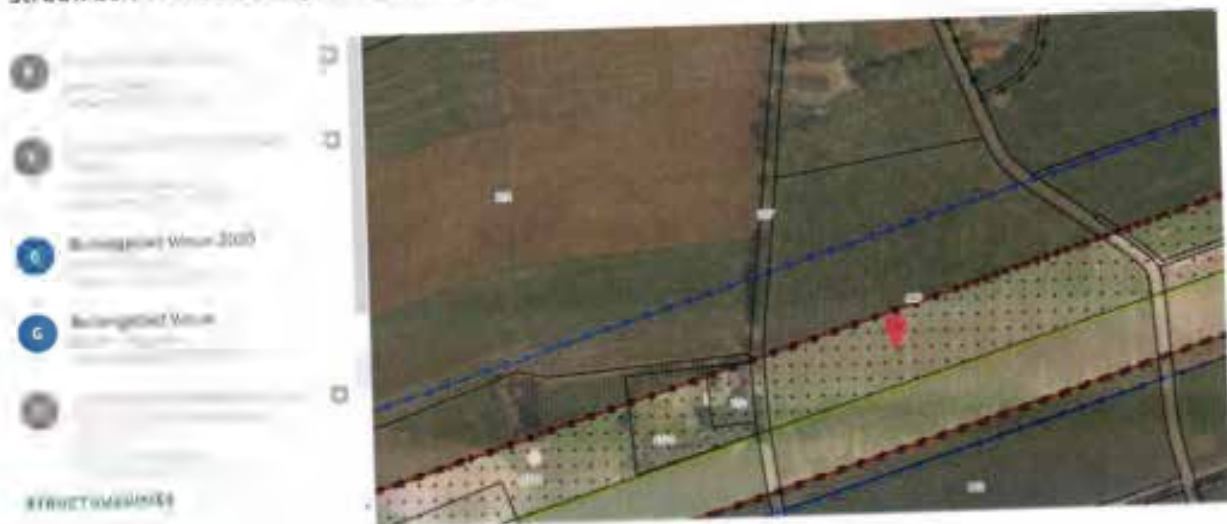
systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het voorbereidingsbesluit wel op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimteliikeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimteliikeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënt via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

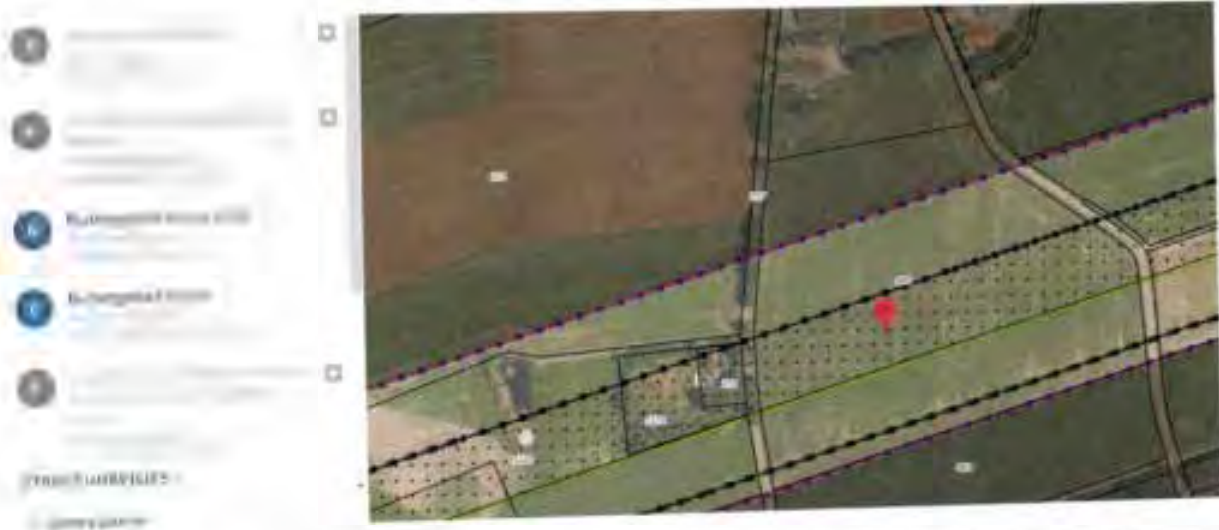
Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming "leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV" te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blij gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Mijn cliënten exploiteren een landbouwbedrijf op het adres [redacted] te [redacted]. Cliënten zijn voor het inpassingsplan relevant, eigenaar van de gronden, kadastraal bekend [redacted] en [redacted].

Door de komst van het tracé worden de eigendommen van cliënten ernstig belemmerd. Het nu ter inzage liggende inpassingsplan doorsnijdt twee percelen van cliënten. De percelen kunnen als gevolg

Van de te realiseren hoogspanningsmasten en hoogspanningsverbindingen niet meer optimaal gebruikt worden, en in ieder geval niet meer gebruikt worden conform het huidige vigerende bestemmingsplan. In het huidige vigerende bestemmingsplan bestaat er voor de landbouwpercelen op geen enkele manier hinder of restricties voor de uitvoering van hun bedrijf.

Bovendien: voor de aanleg van de hoogspanningsmasten en hoogspanningsverbindingen zullen de percelen van cliënten enkele jaren niet bruikbaar zijn. Dit heeft vergaande gevolgen voor de plannen en gewasrotatie van cliënten. Cliënten dient hiertoe vervangende grond om het huidige areaal en gewasrotatie te behouden. Ook hier is geen rekening mee gehouden met de vaststelling van het ontwerp inpassingsplan. Onderhoud en beregning van de percelen wordt door de plannen bemoeilijkt, zie hierna meer. Cliënten ondervinden als gevolg van het inpassingsplan forse schade waar zij met het vigerende bestemmingsplan geen rekening mee behoeven te houden. Op onderstaande uitsnede van de verbeelding is goed te zien dat de eigendommen van cliënten worden doorsneden voor de plannen van Tennet:

4. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII)

Cliënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SeVIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SeVIII is komen te vervallen, blijkt dat de SeVIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhangen van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed: uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhangen van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

5. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV- station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

6. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro - hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

7. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport I is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld.

Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest

bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gefet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten - waaronder ruimtebeslag - zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

8. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Cliënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te

maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

Ook stellen cliënten dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek op detailniveau.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie² moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen.

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

¹ Uitspraak ABRO 13 december 2021, S/279 (ECLI:NL:RVS:2021:1782, r.o. 6)

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.³ Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

³ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten⁵, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

13. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

14. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

⁵ ABRvS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS 2008:BC1812

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het duidelijk wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
  6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande

fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder af in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;*
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;*

- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. dieploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal split- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van groundbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringsstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet Informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid

13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te dieploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en dieploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en dieploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder een hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Bovendien is door de hoogspanningsleidingen het beregenen met haspelinstallaties onmogelijk geworden. Onder de hoogspanningsleidingen de percelen beregenen, zo is door Tennet aangegeven is verboden. Voor cliënten is er met de komst van het hoogspanningstracé ene onmogelijke situatie ontstaan om het akkerbouwbedrijf te exploiteren. In het inpassingsplan is hier ten onrechte geen rekening mee gehouden.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

20. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijkere rol. Clënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven.

Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatie-niveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

21. Het landschapsplan

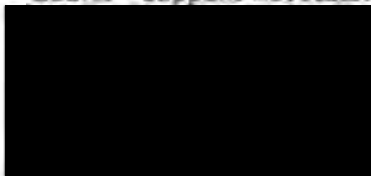
Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Zuid-West
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Helmond, 27 januari 2022

Onze ref. : D20220043 [REDACTED] / TenneT TraceZW380 (S)(D)
Uw ref. :
Behandelaar : [REDACTED]
E-mail direct : [REDACTED]

Geachte heer/mevrouw,

Namens cliënten,

- [REDACTED] gevestigd aan [REDACTED] te [REDACTED]
- [REDACTED] en [REDACTED], wonend aan [REDACTED]
te [REDACTED]

worden hierbij hun zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost aan u kenbaar gemaakt.

Het ontwerp-besluit is met ingang van vrijdag 17 december 2021 tot en met donderdag 27 januari 2022 ter inzage gelegd. Cliënten kunnen derhalve tot en met 27 januari 2022 zienswijzen kenbaar maken.

Cliënten kunnen zich niet verenigen met het ontwerp-inpassingsplan. Ik zal dat hierna toelichten.

Zienswijzen

1. Beschikbaarstelling van het ontwerp-plan langs elektronische weg

Artikel 1.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat er een landelijke voorziening is waar visies, plannen, besluiten en verordeningen raadpleegbaar zijn. Daarmee is de website www.ruimtelijkeplannen.nl bedoeld. Dat de stukken raadpleegbaar moeten zijn, betekent ook dat het voor een belanghebbende duidelijk moet zijn welk plan op zijn locatie betrekking heeft. Dat betekent in de praktijk dat via het zoeken op adres, de op die locatie van toepassing zijnde (ontwerp-)planregels beschikbaar komen. Daar is in dit geval geen sprake van zodat er in strijd is gehandeld met het bepaalde in artikel 1.2.1. van het Bro. Weliswaar kan via het zoeken op naam (door de juiste naam in te voeren) het ontwerp-plan worden geraadpleegd maar door te kiezen voor een gewijzigde systematiek van raadplegen, is het plan onvoldoende kenbaar. Daarbij komt dat het

voorbereidingsbesluit wél op die wijze te raadplegen is zodat belanghebbenden, die niet zo bedreven zijn in het raadplegen van www.ruimtelijkeplannen.nl, de indruk hebben dat het voorbereidingsbesluit gelijk is aan het ontwerp-inpassingsplan.

Ter verduidelijking vindt u hieronder een uitsnede van www.ruimtelijkeplannen.nl waaruit blijkt dat bij het raadplegen van de locatie van mijn cliënten via het zoeken op adres, alleen het voorbereidingsbesluit te raadplegen valt. Overigens komt hetzelfde beeld naar voren als tabblad "Rijk" wordt aangeklikt. Dat blijkt uit de foto die daar onder staat.

Als vervolgens op de naam van het plan wordt gezocht, komt het ontwerp-inpassingsplan wel tevoorschijn maar is het vervolgens zoeken naar de juiste locatie en dat is bijzonder lastig als op de kaart geen plaatsnamen te vinden zijn:

Als dan uiteindelijk het juiste perceel is gevonden, blijkt de helft van het perceel de dubbelbestemming 'leiding – Hoogspanningsverbinding 150-380 kV' te krijgen terwijl op een bredere strook een voorbereidingsbescherming ligt.

Kortom, met de wijze waarop het plan elektronisch beschikbaar is gesteld, wordt niet voldaan aan het bepaalde in artikel 1.2.1. maar daarnaast kan worden gesteld dat er in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld. Zo is er sprake van strijdigheid met het beginsel van fair play door belanghebbenden met deze wijze van raadplegen op het verkeerde been te zetten.

2. Een goede ruimtelijke ordening

Bestemmingen moeten ingevolge artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in het inpassingsplan op basis van een goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het bevoegd gezag heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is in strijd met artikel 3:2, 3:46 en 3:47 Awb.

Op grond van het in artikel 3:2 Awb opgenomen zorgvuldigheidsbeginsel dient het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit alle nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen, te vergaren. De voor de belanghebbenden nadelige gevolgen mogen op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

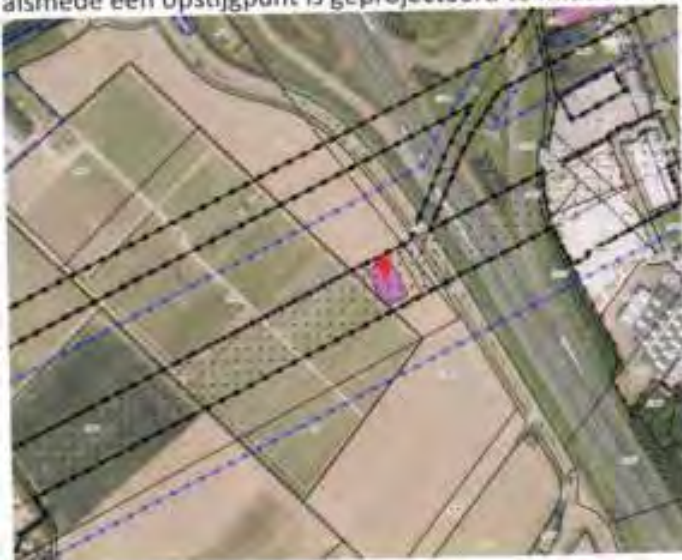
Het bevoegd gezag heeft in het inpassingsplan onvoldoende blijk gegeven van een deugdelijke belangenafweging. Het bevoegd gezag heeft de belangen van cliënten onvoldoende onderkend en meegewogen in zijn besluitvorming.

3. De belangen van cliënten

Cliënten exploiteren een melkvee en akkerbouwbedrijf op het adres [REDACTED]. De [REDACTED] en tevens eigendommen van cliënten (kadastraal bekend [REDACTED] en [REDACTED]) is een nieuwe hoogspanningsmast en hoogspanningsleidingen geprojecteerd.

Clënten worden in het nieuwe plan geconfronteerd met een nieuw te plaatsen hoogspanningsmast, alsmede een opstijgpunt is geprojecteerd te midden van hun eigendommen.

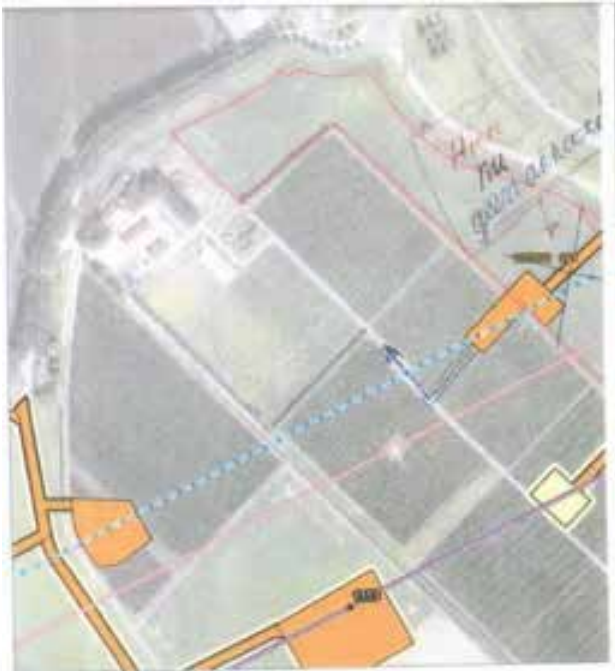
Het nu ter inzage liggende inpassingsplan doorsnijdt twee percelen van cliënten. De percelen kunnen als gevolg van de te realiseren hoogspanningsmasten en hoogspanningsverbindingen niet meer optimaal gebruikt worden, en in ieder geval niet meer gebruikt worden conform het huidige vigerende bestemmingsplan. In het huidige vigerende bestemmingsplan bestaat er voor de landbouwpercelen op geen enkele manier hinder of restricties voor de uitvoering van hun bedrijf.

Met de splitsing van de eigendommen in tweeën, blijft er een niet-exploiteerbaar perceel over. Dat geldt met name aan de westzijde van de eigendommen.

Bovendien: voor de aanleg van de hoogspanningsmasten en hoogspanningsverbindingen zullen de percelen van cliënten enkele jaren niet bruikbaar zijn. Dit heeft vergaande gevolgen voor de plannen en gewasrotatie van cliënten. Cliënten dient hiertoe vervangende grond om het huidige areaal en gewasrotatie te behouden. Ook hier is geen rekening mee gehouden met de vaststelling van het ontwerp-inpassingsplan.

Met Tennet hebben verschillende gesprekken plaatsgevonden, maar hebben niet geresulteerd in een concrete oplossing of schadeloosstelling voor cliënten. Onderstaand de schetsen die Tennet aan cliënten heeft overhandigd, waar de situering en de splitsing van de gronden goed te zien is.

4. Gebrekkig alternatievenonderzoek

Ondergronds

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft het alternatievenonderzoek. Afgelopen jaren heeft het ondergronds aanleggen van hoogspanningsverbindingen de bijzondere aandacht gekregen. De Nationale omgevingsvisie en de toelichting op deze visie geeft aandacht aan de aanleg van ondergrondse hoogspanningsverbindingen. In de toelichting op deze visie is te lezen dat zodra het vanuit leveringszekerheid en meerkosten verantwoord is, nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 KV en meer ondergronds worden aangelegd, daar waar de maatschappelijke meerwaarde van ondergrondse aanleg evident is. Dit is ook terug te lezen in het document genaamd 'Landschap en hoogspanningsnet' van Tennet. Op pagina 12 in dit document wordt aangegeven dat steeds meer onderdelen van het hoogspanningsnet onder de grond zullen worden gebracht.

Een zorgvuldige en concrete afweging om het tracé bovengronds of ondergronds aan te leggen is noodzakelijk in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit klemt te meer daar waar het om agrarische gronden gaat. Zeker op locaties waar reeds een bestaande 380 kV-verbinding ligt kan een extra 380 kV-verbinding leiden tot onevenredige nadelen. Immers zo ontstaan er feitelijk gezien twee tracés op eenzelfde stuk grond. Zo ook voor mijn cliënten. Op hun percelen ligt al een 380 kV-verbinding. Met de keuze tot bovengrondse aanleg van het nieuwe tracé, krijgen mijn cliënten dus te maken met twee hoogspanningsverbindingen over hun percelen. Een bundeling is ongewenst, omdat het gebruik van de percelen in ernstige mate wordt belemmerd, en een adequate bedrijfsvoering onmogelijk wordt gemaakt.

5. Strijdigheid beleid

Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII)

Clënten stellen dat het voorgenomen inpassingsplan onterecht niet is getoetst aan het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SevIII). Alhoewel op pagina 37 van de Novi is aangegeven dat de SevIII is komen te vervallen, blijkt dat de SevIII nog steeds als beleid wordt gezien. Immers op pagina 37 wordt aangegeven dat het in ontwikkeling zijnde Programma Energiehoofdstructuur kan gezien worden als opvolger van de Structuurvisie Buisleidingen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en de Structuurvisie Wind op Land. Hieruit blijkt dat het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening nog steeds als beleidsdocument heeft te gelden.

Novi

Voorts stellen cliënten dat het voorgenomen inpassingsplan in strijd is met de uitgangspunten van de Novi ten aanzien van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat daarbij om het uitgangspunt dat nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd. Dit uitgangspunt is terug te lezen op pagina 39 van de Novi. In de toelichting van het inpassingsplan, paragraaf 3.5, is kort hierover wat opgenomen. Kort en goed blijkt daaruit dat in het VKA 2011 de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties werd gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. De bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding zouden in één mast gehangen worden. Op de betreffende locaties zouden er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast worden gehangen. Op basis van stabiliteitsonderzoek is zou zijn gebleken dat 380 kV-verbindingen in een mast niet realistisch is. De reden is dat vier circuits zou leiden tot te grote nettechnische risico's. Hieruit volgt evengoed dat een vier-circuit dus wel degelijk mogelijk is en dus conform de NOVI op deze locaties dus een vier circuits dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Dat er meer nettechnische risico's zijn, kan niet tot de conclusie leiden dat inhang van de nieuwe hoogspanningsverbinding met bestaande hoogspanningsverbindingen niet op een mast kunnen worden gecombineerd.

Kort en goed, uit de toelichting blijkt onvoldoende dat inhang van de nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen niet mogelijk (onmogelijk) is. Louter een risicoargument is onvoldoende om een dergelijke conclusie te staven.

6. Ter inzagelegging te voorbarig

Programma in voorbereiding

Clënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. Het in procedure brengen van het inpassingsplan is te voorbarig, omdat een programma – dat de status heeft van structuurvisie – in voorbereiding is. In dit programma wordt op strategisch beleidsniveau keuzes gemaakt. In de Novi is hierover terug te lezen dat het programma ziet op de ruimtelijke planning van het energiesysteem. De ambitie van het Programma Energiehoofdstructuur is tijdig te zorgen voor voldoende ruimte voor de nationale energiehoofdstructuur, op basis van een integrale afweging met andere opgaven en belangen, binnen een (inter)nationale context en waarbij een goede leefomgevingskwaliteit randvoorwaarde is. Het programma heeft betrekking op ruimtelijk beleid op land en de grote wateren en hanteert als

tijdshorizon 2030-2050. Het gaat dus over het gehele Nederlandse grondoppervlak, uitgezonderd de Noordzee. Bij deze afwegingen wordt tevens rekening gehouden met het fysieke ruimtebeslag en milieu- en risicocontouren. De vitale energie-infrastructuur moet klimaatbestendig worden aangelegd en bestand zijn tegen overstromingen.

In de toelichting van de Novi, pagina 93, wordt hierover concreet aangegeven dat in het Programma Energiehoofdstructuur de energyhubs worden aangewezen, de aansluiting op de nationale transport infrastructuur gewaarborgd en de ontwikkelrichtingen worden aangegeven voor nieuwe tracés hoogspanningsnetten (110kV en hoger) en nationale buisleidingen (opmerking onderstreping door ondergetekende).

Hoogspanningsstation Tilburg

Verder stellen cliënten ook nog om een andere reden dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel ingevolge artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb, om nu al een inpassingsplan ter inzage te leggen voor een nieuwe hoogspanningstracé. De plaats Tilburg is nog niet is aangewezen als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking in de zin van artikel 2.8.2 Barro. Cliënten stellen dat het niet passend is in het kader van een goede ruimtelijke ordening om eerst een hoogspanningstracé vast te stellen, terwijl de situering van het hoogspanningsstation Tilburg als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking nog niet is verankerd in het Barro. Onderdeel van de planvorming totaal is de aanleg van een 380 kV-station in Tilburg. Op het station komen transformatoren te staan met een buiten op te stelen vermogen van 500 mVA. Hiermee kwalificeert dit station zich als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking. Immers onder 'grootschalige elektriciteitsopwekking' in de zin van 2.8.1. Barro wordt verstaan: *elektriciteitsproductie met een of meer elektriciteitsproductie-installaties met een gezamenlijk vermogen van ten minste 500 MW en de daarmee verbonden werken en infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door splijting of versmelting van atoomkernen en uitgezonderd elektriciteitsproductie-installaties die elektriciteit opwekken door middel van windenergie;*

Voor cliënten voelt het alsof een weg wordt aangelegd, terwijl het begin en eindpunt nog niet vastligt.

7. Strijdigheid met Barro

Cliënten stellen dat het inpassingsplan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, omdat sprake is van strijd met het Barro. In ieder geval is sprake van strijd met artikel 2.8.6. Gezien deze strijdigheid is het plan eveneens in strijd met artikel 3:2, artikel 3:4, artikel 3:46 en artikel 3:47 Awb genomen. In artikel 2.8.6. zijn alle hoogspanningsverbindingen aangewezen.

Zoals blijkt uit het Barro is de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet zodanig aangewezen als hoogspanningsverbinding in de zin van het Barro. Volledigheidshalve hebben cliënten ook de relevante kaart van bijlage 5 - waarnaar wordt verwezen in artikel 2.8.6 lid 1 Barro – hieronder opgenomen. Daarop is goed zichtbaar dat de voorgenomen hoogspanningsverbinding niet is opgenomen in het Barro.

8. Gebrekkige MER

Clënten stellen dat de milieueffectrapportage gebreken vertoont in het kader van de vereiste zorgvuldigheid en onderbouwing. In de onderbouwing van het MMA in deelrapport 1 is onterecht alleen aandacht besteed aan de milieuthema's Leefomgevingskwaliteit, Landschap & cultuurhistorie en Natuur. Voor die thema's is een MMA gemaakt per deelgebied. Voor de andere thema's, waaronder 'ruimtebeslag', is deze niet gemaakt. Inconsistent en onnavolgbaar wordt verschillende redenen gegeven waarom de MMA zich beperkt tot voornoemde drie milieuaspecten.

In het hoofdrapport wordt aangegeven dat, omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA is ontwikkeld. Ruimtebeslag, waaronder de passage van agrarische functies, wordt kennelijk als niet onderscheidend aangemerkt. Een verdere onderbouwing is echter niet terug te vinden, terwijl gelet op de inhoud van hoofdstuk 13 van deelrapport 1 wel degelijk bij de varianten er verschil bestaat. Waarom ruimtebeslag als niet onderscheidend milieueffect is gekwalificeerd is volstrekt onduidelijk.

In deelrapport 1 wordt vervolgens aangegeven op pagina 260 dat bij de MMA rekening is gehouden met de bovengenoemde de milieuthema's, omdat die gezien de voorgenomen activiteit het meest bepalend zijn. De reden waarom deze thema's als meest bepalend worden beschouwd is volstrekt onduidelijk.

De beperkte beschouwing van milieueffecten in de MMA rolt als een sneeuwbaaleffect door in deelrapport 2 dat ziet op de tracékeuze. In deelrapport 2 wordt op pagina 274 aangegeven dat voor de tracékeuze de milieuaspecten leefomgevingskwaliteit, landschap en cultuurhistorie en natuur het meest maatgevend, omdat de nieuwe hoogspanningsverbinding voor deze milieuaspecten de meeste permanente effecten veroorzaakt, die daarbij niet of slechts deels beperkt kunnen worden. Ook deze stelling wordt verder niet onderbouwd. Inherent als bij de situering van de nieuwe hoogspanningsverbinding is dat de situering op agrarische percelen permanente effecten heeft, welke gelet op traceringsprincipes (zo min mogelijk doorsnijden van agrarische percelen) wel degelijk ook te beperken. Voor cliënten voelt het dat bij wijze van gelegenheidsredenering – gelet op de eerdere conclusies van deelrapport 1 – u de onderbouwing voor de tracékeuze heeft ingestoken. Door aansluiting te zoeken bij deelrapport 1 heeft u getracht de tracékeuze zo logisch mogelijk voor te stellen. De logica ontbreekt echter gelet op het voornoemde over permanente effecten. Juist het milieueffect ruimtebeslag zou hier een ook belangrijke afwegingfactor hebben moeten gelden voor bepaling van het voorkeurstracé.

Kort en goed: het mer is onvolledig opgesteld, omdat vertrekpunt vanaf de MMA te beperkt is geweest zonder een deugdelijke onderbouwing. Veel milieuaspecten – waaronder ruimtebeslag – zijn in de MMA niet verder meegenomen zonder deugdelijke onderbouwing. Dit is als een sneeuwbaaleffect doorgerold in deelrapport 2. Dit maakt dat de milieueffecten, waaronder ruimtebeslag, onvoldoende is betrokken in de tracékeuze.

9. Maximale mogelijkheden van het plan

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en het beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het inpassingsplan. Dat is in dit geval niet gebeurd. Volgens de planregels is het toegestaan om binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' hoogspanningsmasten te bouwen. Er is vastgelegd welke onderlinge afstanden er tussen de masten in acht moet worden genomen maar er is niet bepaald op welke locatie binnen de strook met de aanduiding 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' de mast wordt geplaatst en de leiding wordt gesitueerd ten opzichte van de gevoelige bestemmingen

De onduidelijkheid over de exacte plaats van de hoogspanningsleiding en de mast(en) leidt tot rechtsonzekerheid omdat mijn cliënten op basis van het plan in het duister tasten naar de juiste invulling van het plan.

Gelet op het vorenstaande is er sprake van strijdigheid met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen moet vergaren.

Ook is er sprake van strijdigheid met artikel 3:1 van de Wet ruimtelijke ordening waarin is bepaald dat er sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening.

¹ O.a. ABNvS 15 december 2021, N279 (ECLI:NL:RVS:2021:2782, (o.a.))

10. Maximale mogelijkheden van het plan in relatie tot de aanleg van werkterreinen en -wegen

Door TenneT worden betredingstekeningen gepresenteerd waarop werkterreinen en werkwegen worden getoond die op agrarische percelen worden aangelegd. Deze werkterreinen en werkwegen worden aangelegd binnen de bestemming voor de hoogspanningsverbinding (art. 13 en 14 van de planvoorschriften) en kunnen op basis van de artikelen 13.4.2. en 14.4.2. zonder vergunning worden gerealiseerd. In de planvoorschriften is echter nergens bepaald hoe lang deze, naar ik aanneem, tijdelijke voorzieningen aanwezig zullen zijn. Op basis van de planvoorschriften kunnen deze voorzieningen aangelegd worden en daar ook blijven liggen. Het verwijderen van deze voorzieningen binnen een, zo kort mogelijke, termijn moet in de planvoorschriften worden geborgd.

11. Onvolledige en onzorgvuldige toepassing traceringsprincipes

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de gehanteerde traceringsprincipes. Meer specifiek stellen cliënten dat onvoldoende rekening is gehouden met de belangen van de individuele grondeigenaren en -gebruikers door onder meer zoveel mogelijk te voorkomen dat agrarische percelen ingrijpend (verder) worden doorsneden.

Clënten stellen dat ten onrechte slechts is aangesloten bij de beleidsmatige traceringsprincipes. De traceringsprincipes waarmee rekening moet worden gehouden zijn breder dan de beleidsmatige traceringsprincipes. In de toelichting wordt slechts verwezen naar traceringsprincipes die volgen uit de Nationale omgevingsvisie (Novi). Daaruit volgt dat geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Uit de Novi volgt dat daarom bij de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning van 220 kV en hoger achtereenvolgens de volgende uitgangspunten moeten worden gehanteerd:

- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bestaande hoogspanningsverbindingen op één mast gecombineerd;
- Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer worden waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur of met bestaande hoogspanningsverbindingen gebundeld.

Zoals aangegeven zijn de traceringsprincipes breder dan bovengenoemde beleidsmatige principes uit de Novi. Een van de traceringsprincipes die uit de Elektriciteitswet volgt is het zoveel mogelijk voorkomen van doorsnijding van agrarische percelen. Uit de rechtspraak volgt dat met het oog op het algemene belang uit artikel 16 van de Elektriciteitswet 1998, bij het vaststellen van een tracé in redelijkheid moet worden gebaseerd op een aantal traceringsprincipes. Daartoe behoort het traceringsprincipe om zoveel als mogelijk doorsnijding van agrarische percelen te voorkomen.² Of en op welke wijze aandacht is besteed aan dit traceringsprincipe is onduidelijk. Voor zover gesteld zou worden dat bundeling met de bestaande infrastructuur is gezocht, en dat zou leiden tot vermindering van doorsnijding van agrarische percelen, gaat deze redenering niet op. Immers een

² ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:419; ABRvS 1 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:238.

bundeling zorgt in veel gevallen voor onevenredige doorsnijding van een agrarisch perceel. Een agrariër krijgt te maken met een optelsom van doorsnijdingen over zijn perceel, hetgeen ook het geval is bij cliënten.

Individuele belangenafweging ontbreekt

Daarbij volgt uit de rechtspraak dat de toepassing traceringsprincipes vraagt om een individuele belangenafweging. Een individuele belangenafweging op dit punt ontbreekt in het ontwerp-inpassingsplan.

Ondeugdelijke beleidsmatige motivering

Hierbij nog opgemerkt dat verwezen wordt naar beleid van Tennet. Welk concreet beleid mee wordt bedoeld is voor cliënten volkomen onduidelijk. Evenmin kan aan dit beleid geen status worden ontleend, gezien het feit dat Tennet geen bestuursorgaan is. De verwijzing naar vermeend beleid van Tennet is dus onbegrijpelijk. Het aansluiten bij beleid zonder status, afkomstig van een niet-bestuursorgaan, is niet passend in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

12. Gevoelige bestemming

Er wordt bij de planvorming uitgegaan van een beperkte invulling van het begrip "gevoelige bestemming". Hierbij wordt aangesloten bij het beleidsadvies uit 2005 maar de vraag is of daarmee in voldoende mate invulling is gegeven aan een goede ruimtelijke ordening. Op basis van het beleidsadvies worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met daarbij behorende tuinen/erven en buitenruimten zoals speelplaatsen bij een school, als een gevoelige bestemming aangemerkt.

De praktijk is echter dat een bewoner vaak meer of net zoveel tijd doorbrengt in zijn bedrijfsruimte, zoals een stal, dan in zijn woning. Derhalve moeten, in navolging van de rechtspraak over geurgevoelige objecten³, ook de bedrijfsgebouwen als gevoelige objecten worden beschouwd.

13. 'Overige zone-magneetveldzone'

In artikel 4 'Algemene aanduidingsregels', is onder 4.1. aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone – magneetveldzone' bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet is toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Hoewel er in de planregels wordt verwezen naar de magneetveldzone en die zone ook zichtbaar is gemaakt in de 'Afwegingsnotitie Gevoelige bestemmingen in magneetveldzone Zuid-West 380 kV Oost', komt deze zone niet terug op de verbeelding.

³ ABF/VS 24 december 2008, ECLI:NL:RVS 2008:BD8312

Kortom, de planvoorschriften sluiten niet aan bij de verbeelding zodat er sprake is van strijdigheid met het beginsel van rechtszekerheid.

14. Belemmeringenstrook

In de planvoorschriften is onder 15.6 een definitie gegeven van "belemmeringenstrook". Dat is een strook ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen

Deze belemmeringenstrook is niet specifiek benoemd op de plankaart of in de planvoorschriften. Wat wel specifiek in de planvoorschriften is benoemd, is de "Overige zone – magneetveldzone". Daarvan is in de algemene aanduidingsregels gesteld:

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

Op de plankaart is deze magneetveldzone echter nergens aangeduid terwijl het blijkbaar wel de bedoeling is om deze zone op de plankaart te vermelden. Anders was het immers niet nodig om deze in de planvoorschriften aan te duiden. In ieder geval moet het niet zo zijn dat de magneetveldzone een onderdeel van de belemmeringenstrook wordt. Zoals het nu in de planvoorschriften is aangeduid leidt het tot verwarring en rechtsonzekerheid.

15. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot bouwen

In de planvoorschriften is het volgende over bouwen geregeld:

13.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 15.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;

- 6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;*
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag –met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels– uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;*
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bestemming alleen ten behoeve van de hoogspanningsleiding bouwwerken, geen gebouwen, worden gerealiseerd. Daarmee worden de mogelijkheden van het perceel onevenredig belemmerd. Het zal u niet zijn ontgaan dat er, in het kader van de energietransitie, veel initiatieven worden ontplooid die zien op het realiseren van een zonnepark op landbouwgrond. Deze initiatieven kunnen zich ook voordoen onder hoogspanningsleidingen, zeker als een perceel door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast landbouwkundig lastiger te bewerken is. De aanwezigheid van een hoogspanningsleiding mag niet in de weg staan aan dergelijke initiatieven. Immers, als de hoogspanningsmasten en -leidingen zijn geplaatst, komt het nog maar zeer sporadisch voor dat er onderhoud moet worden gepleegd waarbij men op het perceel onder de hoogspanningsleiding moet zijn. Als er al werkzaamheden worden verricht, dan vinden die doorgaans plaats vanuit een mast en hoeft men de grond onder de hoogspanningsleiding niet te betreden.

Het nu opgenomen voorschrift leidt tot onevenredige beperkingen van het grondgebruik en derhalve moet worden opgenomen dat de aanwezigheid van zonnepanelen niet wordt gezien als het schade van de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding.

16. Toekomstige mogelijkheden op het perceel met betrekking tot uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, is in het ontwerp-inpassingsplan het volgende bepaald:

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding-Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

13.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 13.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

13.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid

13.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;

- b. *vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.*

Met het voorgenomen plan worden werken en werkzaamheden aan een vergunningplicht verbonden die niet in verband kunnen worden gebracht met een hoogspanningsleiding. Zo is het niet mogelijk om zonder vergunning diepwortelende beplanting en bomen aan te brengen of te diepploegen. Los van het feit dat niet is gedefinieerd wat onder diepwortelend en diepploegen moet worden verstaan, zien cliënten ook niet in, in hoeverre het aanbrengen van diepwortelende beplanting en diepploegen van invloed is op de hoogspanningsleiding die meters boven het perceel hangt. De noodzaak om deze werkzaamheden aan een vergunningplicht te verbinden, ontbreekt.

Ook valt niet in te zien waarom het indrijven van voorwerpen in de bodem onder één hoogspanningsverbinding aan een vergunningplicht wordt gekoppeld. Dat zou immers betekenen dat het aanbrengen van drainage alleen mogelijk is met een vergunning.

Het valt overigens op dat er alleen uitzonderingen voor toekomstige werkzaamheden worden gemaakt die betrekking hebben op de hoogspanningsleidingen maar geen enkele uitzondering wordt gemaakt voor het agrarische gebruik.

In ieder geval kan voor een groot aantal werkzaamheden die nu aan een vergunningplicht zijn verbonden, al worden bepaald of deze strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding en is het dus niet nodig om er een vergunningplicht voor in het leven te roepen. Daarbij komt dat voor een aantal werkzaamheden de noodzaak om er iets over te regelen in het kader van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding, ontbreekt.

17. Schade aan percelen, precisielandbouw en GPS

Mijn cliënten constateren dat onder de bestaande hoogspanningsleiding er vaker sprake is van schade door hagel en heftige regenval. De bodemcultuur en het bodemleven is onder de hoogspanningsleiding anders dan daarbuiten en ziekte in de gewassen doet zich ook meer voor onder de hoogspanningsleiding. De groei blijft onder een hoogspanningsleiding ook achter ten opzichte van de rest. Dit zijn directe gevolgen van de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

Daarbij komt dat de verwachting bestaat dat er een hoogspanningsmast en het opstijppunt in het perceel van cliënten wordt geplaatst waardoor het bewerken van het perceel en het verrichten van spuitwerkzaamheden in ernstige mate wordt belemmerd.

Verder komt het regelmatig voor dat de gps-verbinding onder en nabij een hoogspanningsleiding wegvalt. Er worden via onbemande apparatuur spuitwerkzaamheden verricht zodat het wegvallen van de gps-verbinding directe gevolgen heeft voor de mogelijkheden om het land te bewerken. Of dit wordt veroorzaakt door de spanning vanaf de leiding of door de schaduwwerking van de mast, is onduidelijk maar het feit is wel dat de gps-verbinding wegvalt bij spuitwerkzaamheden. Hiervoor zal een oplossing gevonden moeten worden.

Daarbij komt dat heden ten dage drones steeds vaker worden ingezet.

Het maken van taakkaarten voor de spuit is vrijwel onmogelijk omdat hiervoor beelden met behulp van een drone gemaakt moeten worden. Het gebruik van drones onder een hoogspanningsleiding is niet toegestaan zodat ook om die reden precisielandbouw niet mogelijk is. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gebruiksmogelijkheden en de waarde van de percelen.

Kortom, de waarde van het perceel wordt ernstig aangetast door de aanwezigheid van hoogspanningsmasten en de hoogspanningsleiding dwars over het perceel waardoor bepaalde werkzaamheden niet meer uitgevoerd kunnen worden en er ook nog in de voorschriften van het inpassingsplan restricties worden gesteld aan het gebruik.

Op voorhand dient duidelijkheid te bestaan over de wijze waarop deze waardevermindering wordt gecompenseerd.

18. Onevenredige schade en rechtsonzekerheid: schadegids

Clënten stellen dat het ontwerpplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft de omgang met schade.

Ook getuigt het ontwerpplan van rechtsonzekerheid. Clënten vrezen dat zij niet volledige schadeloos worden gesteld.

In paragraaf 8.3 van de toelichting wordt aangegeven dat Tennet een schadegids heeft waarin het schadebeleid is vastgelegd. Clënten zijn bekend met het feit dat er diverse (versies) van schadegidsen zijn. In het verleden is zonder deugdelijk overleg de schadegids geactualiseerd. Het is daarom in het kader van rechtszekerheid dat clënten vooraf duidelijkheid willen hebben over de wijze waarop met schade wordt omgegaan en niet geconfronteerd willen worden met gewijzigde versies die nadelig zijn in hun zaak.

Gezien het feit dat het schadeaspect van invloed is op de beoordeling van een besluit ten aanzien van de belangenafweging en onderbouwing, betekent het bovenstaande dat voor moet worden gehouden dat het ontwerpplan vanwege deze rechtsonzekerheid, onevenredige gevolgen kan hebben voor clënten en daarom niet kan worden vastgesteld zonder dat er klip-en-klaar duidelijkheid bestaat over de wijze waarop wordt omgegaan met schade. Meer specifiek: clënten aldus volledig schadeloos worden gesteld.

19. Uitvoerbaarheid van het plan

Uitvoering van het plan heeft tot gevolg dat er op zeer veel plaatsen in het tracé gronden verworven moeten worden, gedoogplichten moeten worden opgelegd, woningen moeten worden verplaatst etc. Uitvoeringsactiviteiten die aanzienlijke gevolgen hebben voor de bewoners, bedrijven en grondeigenaren in het gebied. Zonder dat er zekerheid bestaat over het verwerven van gronden en andere onderdelen waarvoor overeenstemming moet worden bereikt, kan nog niet worden gesteld dat het plan uitvoerbaar is.

20. Externe veiligheid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening speelt externe veiligheid (in toenemende mate) een steeds belangrijker rol. Cliënten stellen dat het ontwerp-inpassingsplan een zorgvuldige belangenafweging en deugdelijke onderbouwing ontbeert voor wat betreft externe veiligheid. Externe veiligheid in relatie tot hoogspanningsmasten is een belangrijk belang dat afgewogen moet worden in de besluitvorming. De situering van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven kunnen risicoverhogend zijn. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het hoogspanningstracé worden gegeven. Hiervoor is inzicht van belang in aan de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

De risicoverhogende werking van hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wordt slecht onderkend in de toelichting op het ontwerp-inpassingsplan. Echter meer dan de bevestiging van deze risicoverhogende werking is niet te vinden in de toelichting en de onderliggende stukken. De situering van hoogspanningsmasten in de nabijheid van buisleidingen en bedrijven vraagt om een afweging op locatieniveau, waarbij aandacht moet worden besteed aan in ieder geval de richt- en grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dat locatiespecifiek onderzoek heeft plaatsgevonden op dit aspect blijkt – ten onrechte – nergens uit het ontwerp-inpassingsplan.

21. Het landschapsplan

Er is een landschapsplan opgesteld dat als concept als bijlage bij de planregels is gevoegd. In de planregels wordt in artikel 3 aangegeven dat er sprake is van strijdig gebruik van de gegeven bestemmingen, als er niet binnen vijf jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing (art. 3.1 onder b). Met toepassing van artikel 3.2 onder c kan die termijn met vijf jaar worden verlengd. Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met "na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen". Indien daarmee wordt bedoeld dat het gehele tracé gereed moet zijn, dan zou dat betekenen dat het daarna nog gedurende een periode van 10 jaar mogelijk is om het aanplanten van de landselementen uit te stellen terwijl het landschap wel al geruime tijd wordt ontsierd door de hoogspanningsmasten. Deze periode is te lang en moet gekoppeld worden aan het van kracht worden van het inpassingsplan.

Conclusie

Gelet op de zienswijzen van cliënten verzoek ik u om het Inpassingsplan niet vast te stellen, dan wel zodanig gewijzigd vast te stellen dat rekening is gehouden met vorenstaande standpunten van cliënten. Ik reken er op dat de zienswijzen c.q. standpunten van cliënten duidelijk zijn.

Mocht dat niet zo zijn, verzoek ik u dat schriftelijk kenbaar te maken. Cliënten zijn bereid een nadere toelichting op hun zienswijzen te geven.

Met vriendelijke groet,
Goorts + Coppens Advocaten

Advocaat

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
Postbus 111
9200 AC Drachten

[REDACTED], 15 januari 2022

Betreft: Zienswijze ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Geachte heer, mevrouw,

Het ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost is door u ter inzage gelegd. Tot 28 januari 2022 kan een ieder een zienswijze indienen op dit ontwerp-Inpassingsplan. Via deze weg ontvangt u de zienswijze van het buurtgemeenschap de Kattenkraam.

Allereerst wil ik u wijzen op het feit dat uit het *'definitief verslag uitwerkingsgebied 6 Moerdijk, Zevenbergschen Hoek'* blijkt dat op basis van het advies van de Samenwerkende overheden (gemeente, provincies en waterschappen) een keuze gemaakt dient te worden voor het al dan niet uitvoeren van een bepaald tracé. Voor het uitwerkingsgebied 6 heeft u gekozen om af te wijken van het advies van de Samenwerkende overheden. Tijdens de overleggen met het buurtgemeenschap, de planstudiegroep en de Samenwerkende overheden is gebleken dat de betrokken partijen het met elkaar eens waren, dat de 'gele variant' de meest wenselijke variant is voor het betreffend uitwerkingsgebied. Bij toepassing van de gele variant bleek immers onder andere dat zo min mogelijk betrokkenen geraakt zouden worden en dat zo veel mogelijk huizen buiten het magnetisch veld blijven. U bent aan dit advies voorbij gegaan, omdat u stelt dat de 'voorkeursvariant' van TenneT het minste effect op de omgeving heeft. Wij kunnen deze mening helaas niet met u delen.

De minister van Economische Zaken heeft destijds gevraagd om in een planstudie te onderzoeken of en op welke wijze de tracéoptimalisaties van de 380kV-verbinding bij kunnen dragen aan het verlichten van de ruimtelijke druk op het gebied. Wij zien dat de planstudie deugdelijk aantoont dat er gedegen mogelijkheden zijn, waardoor de ruimtelijke druk op het gebied verminderd wordt. Wij zijn echter niet meegenomen in het proces door TenneT om tóch te kiezen voor de minst wenselijke variant. Wij zijn van mening dat u onvoldoende deugdelijk beargumenteerd heeft waarom de voorkeursvariant van TenneT het minste effect op het landschap heeft. Tijdens de planstudies is immers gebleken dat de gele variant beter scoort dan de voorkeursvariant. Naast het landschapsaspect bleek ook dat door toepassing van de gele variant er minder gevoelige bestemmingen geraakt zullen worden. In meerdere brieven en zo ook de planstudie is benoemd dat het zo min mogelijk betrekken van gevoelige bestemmingen van belang is, zodat de leefbaarheid en leefomgeving behouden blijft. In uw keuze voor het voorkeurstraject gaat u hier alsmede aan voorbij. Daarnaast is door het buurtgemeenschap aangegeven dat de tijdelijke (extra) overlast die de gele variant met zich meebrengt opweegt tegen de voordelen, zoals minder gevoelige bestemmingen en verbeterde leefbaarheid van het gebied, op langere termijn.

Indien definitief gekozen wordt voor de voorkeursvariant van TenneT vragen wij ons af waar u in uw keuze de gevoelige bestemmingen, de leefbaarheid en het zwaar belaste gebied heeft betrokken. U geeft aan dat welke variant ook gekozen wordt, niet één variant bijdraagt aan verlichting van de ruimtelijke druk in het gebied. Daarnaast benoemt u 'dat de maatschappelijke meerwaarde niet opweegt tegen de meerkosten'. In de planstudie wordt echter duidelijk aangetoond dat er meerdere

varianten zijn welke wél bijdragen aan verlichting van de ruimtelijke druk in het gebied. Op diverse locaties in het tracé is uiteindelijk ook gekozen voor een aanpassing in het plan, waaruit blijkt dat aanpassingen dus wél mogelijk kunnen zijn. Wij zijn ons ervan bewust dat een 380kV-verbinding noodzakelijk is en hebben om deze redenen ook graag met u meegedacht gedurende het traject. Wij hebben u al vaker aangegeven dat het gebied te kampen heeft met een zware infrastructurele belasting, mede hierom zouden de maatschappelijke grenzen nog beter bewaakt dienen te worden.

Tevens willen wij u wijzen op de voortzettende krimp en sociale ontwrichting van een hechte gemeenschap, indien er gekozen wordt voor de voorkeursvariant van TenneT. U geeft aan dat u verwacht dat de aangekochte woningen vrij snel zullen worden verkocht.

Beseft u ook dat woningeigenaren zich gedwongen voelen om hun woning te verkopen als zij niet in de magneetveldzone willen wonen, en in dat geval een andere woning moeten zoeken in een woningmarkt waarin nauwelijks aanbod is, laat staan aanbod in een soortgelijke omgeving?

Daarnaast zal de woningwaarde dalen van de omliggende woningen gelet op het magnetisch veld en de horizonvervuiling die de 380kV- hoogspanningsverbindingmasten met zich meebrengen. Daarnaast is in 2018 afgesproken dat er een nul moment-taxatie plaats zal vinden, waarover het buurtschap hierna niets meer vernomen heeft.

Ook maken wij ons zorgen dat de masten bij extremen weersomstandigheden gevaar met zich mee kunnen brengen door de geringe afstand tot de huizen, lees omvalgevaar.

Het buurtschap heeft meerdere malen mogelijkheden aangedragen en heeft meegedacht over een variant welke voor een ieder acceptabel is. Uiteindelijk is door TenneT voorbij gegaan aan afspraken welke beschreven staan in het proces.

Wij vragen ons ten eerste af of de maatschappelijke waarde daadwerkelijk niet zwaarder weegt dan de meerkosten voor de gele variant. Door uw dusdanig algemene onderbouwing voor de keuze van het voorkeurstraject, waarin voorbij wordt gegaan aan diverse, relevante aspecten en overwegingen in het proces vragen wij ons ten eerste af of er sprake is geweest van een objectieve, zuivere belangenafweging. Om deze reden voelen wij ons niet serieus genomen door TenneT, wat ons betreft.

In afwachting van uw reactie, verblijven wij,

Hoogachtend,

Buurtgemeenschap de Kattenkraam

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Zuid-West 380kV Oost
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Uw kenmerk:	Uw brief van:	Behandelend ambtenaar:	Ons kenmerk:	Telefoonnr:	Verzonden datum:
-	-	██████████	342068	14 0165	- 4 JAN. 2022

Onderwerp: Zienswijze ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs heeft u het ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost ter inzage gelegd. Tot 28 januari 2022 kan een ieder een zienswijze op het ontwerp-Inpassingsplan (hierna: ontwerp-IP) indienen. Graag maken wij van deze mogelijkheid gebruik.

De planvorming rond deze nieuwe hoogspanningsverbinding die door onze gemeente loopt, speelt al jaren. Hoewel wij niet volledig achter het Inpassingsplan staan, zijn wij blij dat nu het ontwerp-IP ter inzage ligt en het plan voor bewoners en bedrijven concreter wordt. Eerder hebben wij een vooroverlegreactie op het concept-Inpassingsplan ingediend. In een antwoord-nota, die als bijlage bij het ontwerp-IP ter inzage is gelegd, gaat u op de door ons genoemde punten in. Een aantal van onze reacties heeft tot aanpassingen in het Inpassingsplan geleid, een aantal echter ook niet. Later in deze brief komen wij hier op terug.

Wij hebben het ontwerp-IP aandachtig doorgenomen. De inhoud van het plan maakt het voor ons noodzakelijk een zienswijze in te dienen. Wij zullen puntsgewijs onze argumenten naar voren brengen.

Invulling uitwerkingsgebied 5

Voor uitwerkingsgebied 5 (Oud Gastel – Standdaarbuiten) is het eindbeeld, na uitvoering van dit Inpassingsplan, naar onze mening een situatie die voor de omgeving het meest gunstig is, doordat zoveel mogelijk gebundeld wordt met bestaande voorzieningen zoals de Rijksweg en de buis-leidingenstrook.

Wel maken wij ons voor dit uitwerkingsgebied zorgen over de tijdelijke situatie gedurende de bouwperiode. In deze omgeving zijn veel tijdelijke maatregelen nodig in de bouwfase. Om overlast voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken, verzoeken wij u de bouwperiode zoveel mogelijk te bundelen, zodat de periode van tijdelijke maatregelen zo kort mogelijk duurt.

Daarnaast verzoeken wij u om eventuele maatregelen die nodig zijn voor de bereikbaarheid in het gebied vooraf te bespreken met de gemeente, maar vooral ook met de bewoners en bedrijven in het gebied. Een heldere en blijvende communicatie ruim vooraf is noodzakelijk om begrip te krijgen en overlast tot een minimum te beperken. Wij gaan er van uit dat bewoners en bedrijven een vast aanspreekpunt bij TenneT houden, waar eventuele knelpunten tijdens de bouwfase neergelegd kunnen worden en die ervoor zorgt draagt dat de knelpunten snel opgelost worden.

Invulling uitwerkingsgebied 6

Voor uitwerkingsgebied 6 (Moerdijk – Zevenbergschen Hoek) heeft u een variant gekozen die afwijkt van het advies van de Samenwerkende overheden.

U geeft aan deze keuze gemaakt te hebben vanwege de effecten op landschap, tijdelijke overlast voor bewoners/omgeving, nettechniek en kosten.

U stelt dat de gekozen variant het minste effect op de omgeving heeft. Wij blijven daarover met u van mening verschillen. In een uitgebreide planstudie met de omgeving en betrokken overheden is een variant ontwikkeld die als beter werd beoordeeld, óók op het gebied van landschap. Wij vinden het bijzonder dat u de mening van alle partijen die in het gebied wonen, werken én de bevoegde gezagen in het gebied, naast u neerlegt met de opmerking dat uw voorkeursvariant het minste effect op het landschap zou hebben.

In de planstudiesessies is ook gesproken over een eventuele extra tijdelijke overlast tijdens van de bouwfase van variant Geel. De overgrote meerderheid van de aanwezigen vonden deze tijdelijke overlast echter niet opwegen tegen de grote voordelen die variant Geel voor de langere termijn geeft.

In de Antwoordnota op de vooroverlegreacties geeft u aan dat onze argumenten over een verdere aantasting van het gebied rondom Zevenbergschen Hoek door de realisatie van een opstijgpunt, niet van toepassing zijn. Het opstijgpunt is nodig, ongeacht de gekozen variant. Om die reden zijn het naar uw mening geen onderscheidende elementen en draagt geen van beide varianten bij aan een verlichting van de ruimtelijke druk in het gebied.

Onze stelling is ook niet dat één van beide varianten een verlichting van de ruimtelijke druk met zich meebrengt. Wel stellen wij dat variant Geel, vanwege de ligging en de gunstiger effecten op leefbaarheid, minder extra ruimtelijke druk in dit gebied met zich mee zal brengen. Dat is een significant verschil. Wij beseffen terdege dat er bepaalde aantasting van het gebied onontkoombaar is, door de aanleg van deze nieuwe verbinding. Wij zijn echter wel van mening dat Variant Geel op een aantal punten (minder gevoelige bestemmingen, beter voor de leefbaarheid, meer afstand tot het toch al druk belaste gebied) veel beter scoort voor de leefbaarheid en leefomgeving dan Variant Rood.

Wij begrijpen dat het toepassen van een extra knik een grotere uitdaging in nettechniek en bouwfase oplevert. Echter er zijn meer situaties aan te wijzen in het hele tracé van Borssele tot Tilburg waar uitdagingen bestaan die worden opgelost.

Wij vermoeden daarom dat de werkelijke reden voor uw keuze ligt in de hogere kosten die het voorkeursalternatief Variant Geel met zich meebrengt. Uw beantwoording van onze vooroverlegreactie lijkt dit vermoeden te onderbouwen. U schrijft dat de maatschappelijke meerwaarde van Variant Geel niet opweegt tegen de meerkosten.

Daarmee laat u zien dat er geen afweging op basis van 'een goede ruimtelijke ordening' heeft plaatsgevonden, maar dat vooral een financiële afweging is gemaakt. Eén van de uitgangspunten die bij de start van dit hele proces door één van uw voorgangers is bepaald – zo weinig mogelijk gevoelige bestemmingen – wordt nu ondergeschikt gemaakt aan een financiële afweging. Dat doet naar onze mening geen recht aan de belangen van landschap, leefbaarheid en het belang van de betrokken bewoners en bedrijven.

In het Inpassingsplan wordt de toevoeging gedaan, dat het de ervaring is dat door TenneT aangekochte woningen veelal snel weer worden verkocht. U verwacht geen leegstand. Een afweging met betrekking tot de persoonlijke omstandigheden van de betrokken woningeigenaren en het bestaande buurtschap ontbreekt echter. Weegt het aspect geld zoveel zwaarder dan het fundamentele recht van een woningeigenaar? Naar onze mening ontbreekt in dit geval een zorgvuldige afweging over een goede ruimtelijke ordening en de belangafweging uit het gevolgde participatieproces.

Landschapsplan

Als bijlage bij het ontwerp-IP is een Landschapsplan gevoegd. Voor het grondgebied van onze gemeente zijn de te nemen maatregelen nog vrij vaag omschreven. Daardoor kunnen wij niet goed inschatten of de landschappelijke inpassing voldoende is. Als voorbeelden:

- Bij de 'Verbetering inpassing Noordelijke Randweg' wordt aangegeven dat een zinvolle bijdrage wordt geleverd aan de inrichting van deze weg en de Landschapsvisie. Wat moet onder een zinvolle bijdrage verstaan worden? Welke maatregelen worden genomen en hoe passen die binnen het gemeentelijk Landschapskwaliteitsplan?

- Eenzelfde vraag ontstaat bij de bijdrage die geleverd wordt aan de geplande reconstructie van de Koekoekendijk.

Het ontwerp-IP is naar onze mening op dit punt onvoldoende onderbouwd. Tot slot is het wat pijnlijk dat de naam van het buurtschap waar u al zolang mee in overleg bent, in dit Landchapsplan consequent verkeerd geschreven wordt.

(Corona)geluid

De toelichting beschrijft dat, onder andere bij Langeweg-Noord Za, een overschrijding van de limietwaarde voor Corona-geluid zal plaatsvinden. U acht de overschrijding aanvaardbaar omdat het om een bedrijfswoning gaat. De paragraaf geeft geen informatie over de precieze overschrijding en de gevolgen daarvan voor de bewoners. Wordt voor deze woning nog wel steeds voldaan aan een goed woon- en leefklimaat? Het ontwerp-IP geeft hierop onvoldoende antwoord. Ook laat het ontwerp-IP in het midden, in hoeverre met de bewoners van deze bedrijfswoning is gesproken over deze overschrijding van de limietwaarden en over mogelijke oplossingen.

In paragraaf 6.7.2 wordt ingegaan op de resultaten van het akoestisch onderzoek langs het hoogspanningstracé. Verwezen wordt naar het toetsingskader dat is gehanteerd in het akoestisch onderzoek "EU-204 Planologie en omgeving Zuid-West 380 kV Oost", Projectnummer TenneT: 002.678.20, Meridiannummer: 002.678.00 0855149, referentie D10012071.17, waarop wij in onze vooroverlegreactie zijn ingegaan. In onze vooroverlegreactie hebben wij geadviseerd om voor het toetsingskader aansluiting te zoeken bij het reguliere toetsingskader voor ruimtelijke procedure, namelijk: de VNG-publicatie bedrijven en milieuzonering. In de toelichting geeft u niet aan waarom u dit advies niet heeft gevolgd.

Magneetvelden

De magneetvelden vormen een zorgpunt vanuit het oogpunt van gezondheid. Binnen de berekende specifieke magneetvelzone van de verbinding liggen 58 gevoelige bestemmingen, waarvan 20 objecten in de gemeente Moerdijk.

Een deel van deze woningen ligt al binnen de een bestaande magneetveldzone. Het Inpassingsplan geeft geen inzicht in de gevolgen op de (cumulatieve) magnetische straling op deze 20 gevoelige bestemmingen. Neem deze hoeveelheid straling bijvoorbeeld (significant) toe? Het magneetveldonderzoek dat als bijlage is toegevoegd geeft geen duidelijkheid wat de exacte gevolgen zijn voor de gevoelige bestemmingen.

Wij verzoeken u meer duidelijkheid te geven in de berekende hoeveelheid MicroTesla op de woningen en andere gerealiseerde en niet-gerealiseerde gevoelige bestemmingen onze gemeente in zowel de nieuwe als de bestaande situatie. Deze informatie is nodig om te bepalen wat de potentiële gevolgen zijn voor de inwoners van onze gemeente.

Tijdelijke verbindingen

In paragraaf 6.9 wordt gesproken over tijdelijke opstijgpunten tijdens de bouwfase. Uit het ontwerp-IP wordt niet duidelijk waar deze tijdelijke opstijgpunten precies gerealiseerd worden, hoe zij er uit zien en hoe de belangen van de omgeving worden gewaarborgd. In de paragraaf landschap bij de tijdelijke verbindingen wordt alleen ingegaan op de tijdelijke masten, maar niet op alle andere tijdelijke voorzieningen, zoals deze tijdelijke opstijgpunten, die voor de bouwfase nodig zijn. Het ontwerp-IP is op dit punt onvoldoende onderbouwd.

Archeologie

In onze vooroverlegreactie hebben wij opmerkingen gemaakt met betrekking tot het aspect archeologie. Verschillende van de opmerkingen zijn niet verwerkt in het ontwerp-IP.

Wij hebben eerder uiteindelijk ingestemd met het archeologisch rapport. De gekozen, zeer globale onderzoeksmethode, heeft niet gezorgd voor een verfijning van de bestaande gemeentelijke verwachtingskaarten. De archeologisch uitvoerder schuift de bijstelling van de verwachting vooruit naar het vervolgonderzoek, waardoor er naar onze mening teveel vervolgonderzoek plaats dient te vinden. Dit is een keuze waar u als opdrachtgever kennelijk mee instemt.

Maar, het definitieve rapport is nog niet beschikbaar en wordt pas. De meest recente informatie daaruit is daarom nog niet verwerkt in het ontwerp-IP. Deze volgorde verbaast ons. De door u gekozen werkwijze zorgt voor discrepanties tussen toelichting en rapport en daaraan gerelateerd, verwarring of verschil in verwachtingen.

In het ontwerp-IP geeft u aan dat u, indien aan de orde, in samenspraak met het bevoegd gezag (de gemeenten) invulling zal geven aan het vervolgonderzoek voorafgaand aan de bouw. U heeft hiervoor een bouwregel opgenomen in het ontwerp-IP. De mogelijke aantasting van waarden, is natuurlijk niet alleen het gevolg van bouwen, maar ook van andere bodemingrepen, bijvoorbeeld graafwerkzaamheden etc. Een bouwregel is daarvoor niet afdoende. De bescherming van archeologische waarden is daardoor in dit ontwerp-IP naar onze mening niet voldoende.

Wij kunnen tot slot niet instemmen met de volgende passage uit het archeologisch onderzoek (paragraaf 2.2): *'Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV verbinding, de nieuwe 380 kV verbinding en de stationslocaties. Voor het amoveren van bestaande kabels en masten is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk. De bodem is hier immers al verstoord.'*

Het amoveren van bestaande kabels en masten kan voor een bredere strook graafwerkzaamheden met zich meebrengen, waardoor ook voor een nieuwe verstoring plaats kan vinden. In de regels in artikel 7 en 11 zou naar onze mening óók regels ten aanzien van het uitvoeren van werken opgenomen moeten worden. De inhoud van het artikel zoals het in het ontwerp-IP is opgenomen, borgt niet het goedkeuringsvereiste van de bevoegde overheden ten aanzien van toetsing van rapporten, plannen van aanpak en programma's van eisen). Onze opmerkingen ten aanzien van de aanpassingen die nodig zijn in de regels om onderzoek bij werkzaamheden te waarborgen en de toetsende rol van het bevoegd gezag een correcte plaats te geven zijn niet verwerkt. Wij verzoeken u daarom onze opmerkingen uit de vooroverlegreactie op dit punt als ingevoegd en herhaald te beschouwen.

Toelichting ontwerp-IP

In de toelichting vallen ons een aantal zaken op:

- Paragraaf 3.10: in deze beschrijving ontbreekt het proces van de planstudie die in opdracht van de Minister voor de omgeving Zevenbergschen Hoek is uitgevoerd. Wij verzoeken u deze nog toe te voegen, om recht te doen aan dat gevoerde proces.
- Paragraaf 3.11: de omschrijving van de opdracht van de Minister uit 2019 is onvolledig. Er wordt slechts naar een uitwerking van het landschapsplan verwezen, maar de opdracht van de Minister was breder en richtte zich ook op maatregelen die de leefbaarheid in het gebied kunnen versterken. Een onderbouwing hoe dit onderdeel van de opdracht van de Minister is ingevuld, ontbreekt.
- Paragraaf 4.3.2: hier ontbreekt een toelichting op het verkabelen van de bestaande 150kV verbinding naar Port of Moerdijk.
- Pagina 74: de beschrijving van de effecten op de deelgebieden is erg globaal. Deelgebied 3 omvat een groot deel van het plangebied, maar toch wordt bij de onderwerpen 'landschap', 'gebiedskarakteristiek' en 'samenhang van elementen' slechts in enkele zinnen bepaald dat er licht positieve of negatieve effecten zijn.

Bij de beschrijving van mitigerende maatregelen wordt voor onze gemeente slechts verwezen naar de extra maatregelen rondom Zevenbergschen Hoek. Het ontbreekt aan een totaalbeeld van alle maatregelen voor landschappelijke inpassing die in onze gemeente genomen zullen worden. Hierdoor kunnen wij onvoldoende beoordelen in hoeverre de mitigerende maatregelen voor onze gemeente afdoende zijn om deze ingreep in onze gemeente te compenseren. Als voorbeeld: de verkabeling van de bestaande 150 kV verbinding naar Port of Moerdijk loopt voor een deel door een groenstrook die onderdeel is van de groene inpassing van dit havengebied. Wij missen in deze paragraaf en in het landschapsplan hoe dat groen gecompenseerd wordt in deze omgeving.

Regels ontwerp-IP

De regels van het ontwerp-IP roepen bij ons enkele vragen op:

- Bij het hoogspanningsstation bij Zevenbergschen Hoek zijn op grond van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied gebouwen met een oppervlakte van maximaal 150 m² en een bouwhoogte van maximaal 6 meter toegestaan. In dit Inpassingsplan wordt, zonder een verdere onderbouwing of belangenafweging de bouwmogelijkheden uitgebreid naar een totaal toegestaan bebouwingsoppervlak van circa 4.500 m² (80% van bestemmingsvlak) en een bouwhoogte van maximaal 12,5 meter.
Ook de bouwhoogte van overige bouwwerken wordt met in het ontwerp-IP verhoogd van maximaal 15 meter naar maximaal 25 meter.
Het gaat hier om forse afwijkingen van de vigerende regeling, die in de toelichting niet worden onderbouwd, waarbij geen belangenafweging van de belangen van omliggende percelen en daarnaast ook geen overleg met de gemeente heeft plaatsgevonden. Wij hebben bij herhaling gewezen op de ruimtelijke druk in deze omgeving en onze wens de extra bebouwing in dit gebied zoveel mogelijk te beperken. U schuift deze bestuurlijke wens ter zijde, zonder daar verdere woorden aan vuil te maken. Vanwege het ontbreken van een onderbouwing van deze extra bouwmogelijkheden, is het ontwerp-IP op dit punt onvoldoende gemotiveerd.
- Het ontwerp-IP wijzigt de bestemming van het hoogspanningsstation Zevenbergschen Hoek van Verkeer- Railverkeer naar Bedrijf – Nutsvoorziening. In de toelichting wordt niet ingegaan op de vraag of een bedrijfsbestemming wel passend is op deze locatie en wat de effecten van de bestemmingswijziging op de omgeving zijn? In het verleden heeft de spoorwegbeheerder ons specifiek verzocht dit hoogspanningsstation te bestemmen met de bestemming Verkeer – Railverkeer, vanwege het gebruik ten behoeve van de nabijgelegen hogesnelheidslijn. Het ontwerp-IP benoemt als toegestaan gebruik binnen de enkelbestemming niet langer het gebruik ten behoeve van deze hogesnelheidslijn. Is dit gebruik niet langer nodig? Zijn de belangen van de spoorwegbeheerder in dit ontwerp-IP voldoende geborgd? Het ontwerp-IP is op dit punt onvoldoende onderbouwd.
- In de toelichting en in uw antwoord op onze vooroverlegreactie geeft u aan, dat een opstijgpunt een installatie is die op gaat in de omgeving. De invloed die dit bouwwerk op de omgeving heeft, zou gering zijn. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwd zijnde die u binnen deze opstijpunten mogelijk maakt, is maximaal 20 meter. Dit op locaties waar op dit moment geen bebouwing toegestaan is. Uw stelling dat dit opstijgpunt op gaat in de omgeving begrijpen wij niet, aangezien de impact van bouwwerken van 20 meter in een verder open landschap fors zijn. Het ontwerp-IP is op dit punt onvoldoende onderbouwd.
- Artikel 1.16: in deze begripsbepaling wordt verwezen naar een niet gespecificeerd beleidsadvies. Wij verzoeken u in de begripsbepaling op te nemen aan welk beleidsadvies toetsing plaats moet vinden.
- Artikel 5: dit artikel noemt de bestemming "Leiding – Hoogspanningsverbinding voorlopig". Deze bestemming komt op de verbeelding niet voor. Op de verbeelding staan wel twee bestemmingen die niet in de regels voorkomen ("Leiding – Hoogspanningsverbinding 150kV tijdelijk" en "Leiding – Hoogspanningsverbinding 380kV tijdelijk"). De regeling in het ontwerp-IP is op deze manier niet sluitend.

Verbeelding

- Op de verbeelding is een luchtvaartverkeerszone -4 aangeduid, maar deze zone komt in de regels niet terug. Welke regels gelden hier?
- Op de legenda van de verbeelding staat een wetgevingszone – omgevingsvergunning openheid. Ons is niet duidelijk waar deze zone geldt. Daarnaast lijkt deze in de regels niet terug te komen. Wat is de bedoeling van deze wetgevingszone?
- Bij Standdaarbuiten is een groot gebied bestemd als hoogspanningsverbinding 150kV tijdelijk. Wat is hier precies de bedoeling? Wordt dit hele gebied gebruikt voor de tijdelijke hoogspanningsverbinding? Of wordt binnen dit gebied ook de aanleg van werkterreinen etc mogelijk gemaakt? Omdat regels voor deze bestemming ontbreken (artikel 10 gaat immers over de bestemming "hoogspanningsverbinding – voorlopig"), is het ontwerp-IP op dit punt onvoldoende concreet en onderbouwd.

Antwoordnota vooroverleg

Wij zijn blij te lezen dat onze vooroverlegreactie tot een aantal aanpassingen in het ontwerp-IP heeft geleid. Uw antwoord komt op andere punten niet tegemoet aan onze reactie. Ook lijkt op sommige onderdelen uw antwoord niet helemaal aan te sluiten op onze vraag, of lijkt er in het antwoord tegenstrijdigheden te staan. Wij doelen dan op de volgende punten uit de Antwoordnota:

- Punt 6 op pagina 23: u geeft aan dat de toelichting op dit punt wordt aangevuld in paragraaf 3.10. De aanvulling is in het ontwerp-IP echter niet terug te vinden.
- Punt 12 op pagina 24: onze oproep was om goed overleg te voeren met de grondeigenaar van het perceel dat door de verkabeling geraakt wordt. In uw reactie geeft u aan gesproken te hebben met het Havenbedrijf. Het Havenbedrijf is echter niet de grondeigenaar van alle betrokken percelen. Wij roepen u nogmaals op om met alle grondeigenaren van betrokken percelen, óók de individuele bedrijven, in gesprek te gaan over de door u gewenste aanpassingen.
- Punt 29 op pagina 35: bij deze opmerking gaan wij onder andere in op de extra verkeersbewegingen in de omgeving Oudendijk en Sluissedijk bij Standdaarbuiten tijdens de bouwperiode. Op verzoek van bewoners hebben wij eerder besloten maatregelen te treffen voor het gebruik van deze wegen voor zwaar verkeer. In het IP of de bijbehorende MER zien wij, in tegenstelling tot uw reactie, niets terug over de vraag of de wegen in dit gebied wel geschikt zijn voor de extra verkeersbewegingen met groot materieel gedurende de bouwperiode.
- Punt 63, pagina 45: in uw antwoord geeft u aan dat de regels in het Inpassingsplan zullen worden aangevuld met regels over beheer en instandhouding conform het landschapsplan. Allereerst merken wij op dat dit inderdaad is gebeurd voor het aspect 'instandhouding'. Voor het beheer is echter geen regeling opgenomen. Daarnaast sluit de conclusie in de 3^e kolom niet aan op uw antwoord.
- Punt 70, pagina 48: in deze reactie stellen wij de vraag of de belangen van derden voldoende juridisch geborgd worden nu het Inpassingsplan geen mastlocaties bevat. De mast-locatie kan van grote invloed zijn op de woon- en leefomgeving. Als die locatie niet vast staat, kan een inwoner niet inschatten in hoeverre zijn belang wordt geschaad. Uw antwoord op dit punt geeft geen reactie op deze vraag. Wij verzoeken u het IP alshog op dit punt aan te vullen.
- Punt 71, pagina 48: u geeft in uw antwoord aan dat het onderzoek naar aanleiding van onze reactie wordt aangepast. Het onderzoek vormt onderbouwing van het Inpassingsplan, is bijgevoegd bij de toelichting en daarmee onderdeel van het IP. Uw conclusie in de 3^e kolom is daarmee niet terecht.
- Punt 72, pagina 48: u geeft aan dat het akoestisch onderzoek naar aanleiding van onze vooroverlegreactie is aangepast. Ook het akoestisch onderzoek is een bijlage bij de toelichting en daarmee onderdeel van het IP. Uw conclusie in kolom 3 is daarmee niet terecht.

Conclusie

In deze zienswijze sommen wij diverse punten op die naar onze mening nog onvoldoende onderbouwd zijn in dit ontwerp-Inpassingsplan. Daarnaast constateren wij dat de verbeelding en regels niet met elkaar in overeenstemming zijn en dat in de regels nog steeds onderdelen niet kloppen. Tot slot is onze conclusie dat de landschappelijke inpassing onvoldoende is uitgewerkt. Het ontwerp-Inpassingsplan is daarmee naar onze mening nog niet rijp voor vaststelling. Wij verzoeken u alle onderdelen uit deze zienswijze mee te nemen in uw verdere besluitvorming. Wij zien graag een schriftelijke reactie van uw zijde tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

A.J. Moerkörke

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Zuid-West 380 kV Oost
 Postbus 111
 9200 AC DRACHTEN

Noordeinde 2A
 2311 CD Leiden

Postbus 2020
 2301 CA Leiden

T. 071-5124443
 F. 071-5120481
 I. www.lagrogeelkerken.nl
 KvK 74331158

datum: 27 januari 2022
 ons dossier: 10222005
 inzake: [REDACTED] npassingsplan Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg)
 e-mail: [REDACTED]
 telefoon: 071-5124443
 betreft: **Indiening zienswijze tegen ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost en de concept MER, ihb bijlage 2**

Geachte heer, mevrouw,

Namens mijn cliënten, [REDACTED] en [REDACTED] (hierna gezamenlijk aan te duiden als: "[REDACTED] wonende aan [REDACTED] te [REDACTED] [REDACTED] maak ik hierbij een zienswijze kenbaar naar aanleiding van het ontwerp Inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost (hierna: het "**ontwerp-inpassingsplan**") alsmede tegen de concept MER, i.h.b. bijlage 2. Gelet op de omvang van de bestanden zijn het ontwerp-inpassingsplan en de concept MER niet bijgevoegd. Ik vertrouw erop dat u duidelijk is tegen welk besluiten deze zienswijze zich richt.

Het ontwerp-inpassingsplan en de concept MER liggen van vrijdag 17 december 2021 t/m donderdag 27 januari a.s. ter inzage. Deze zienswijze is derhalve tijdig ingediend.

Het ontwerp-inpassingsplan maakt het mogelijk een deel van de nieuw te realiseren 380 kV verbinding aan te leggen op gronden die [REDACTED] in eigendom heeft en pacht. [REDACTED] kan zich met het voorgestelde tracé niet verenigen. Dit wordt als volgt toegelicht.

1. Situatie

[REDACTED] en [REDACTED] wonen aan [REDACTED] te [REDACTED] [REDACTED]. Zij exploiteren ter plaatse een akkerbouwbedrijf met bedrijfsopstallen.

In totaal hebben zij ca 85 ha in gebruik. [REDACTED] heeft circa de helft van die gronden in eigendom en de andere helft wordt gepacht. Over de gronden van [REDACTED] lopen reeds twee bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Het betreffen de bestaande 380 kV leiding en de bestaande 150 kV leiding. Blijkens het ontwerp-inpassingsplan is TenneT voornemens om daar nog een nieuwe 380 kV verbinding aan toe te voegen. Deze komt dicht bij het erf met de woning en de bedrijfsopstallen van [REDACTED] te liggen. Een en ander is op onderstaande luchtfoto weergegeven.

De woning van [REDACTED] is gelegen in [REDACTED]. De bedrijfspercelen die [REDACTED] in eigendom heeft, zijn [REDACTED]. Ten noordoosten van de eigendomsgronden liggen nog gronden die door [REDACTED] worden gepacht.

De bestaande en de nieuw aan te leggen hoogspanningsverbindingen zijn op de verbeelding weergegeven. Deze lopen diagonaal in een rechte lijn over de afbeelding. De meest noordelijk gelegen lichtblauwe lijn is de bestaande 150 kV verbinding, iets ten zuiden daarvan is met de rode lijn de bestaande 380 kV verbinding weergegeven.

TenneT wil een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding aanleggen tussen de energiecentrales in Vlissingen en Borssele en de aansluiting bij Tilburg. Het plan is om aan de zuidkant parallel aan de bestaande verbindingen een nieuwe 380 kV verbinding te realiseren. Deze is met een donkerrode lijn met lichtblauwe randen ingetekend. Deze komt veel dichterbij de woning en de bedrijfsopstallen van [REDACTED] te lopen. In een later stadium zal de bestaande 150 kV worden verwijderd en in de masten bij de nieuwe 380 kV verbinding worden gehangen. Er ontstaat dan een zogenaamde bovengrondse combi 150 / 380 kV hoogspanningsverbinding.

De plannen van TenneT baren [REDACTED] grote zorgen. [REDACTED] kan zich dan ook niet verenigen met het plan van TenneT. De redenen waarom, zullen hierna worden toegelicht.

2. De bezwaren van [REDACTED]

Deijkers is om te beginnen van mening dat zeker moet zijn dat de veiligheid ter plaatse van zijn woning en zijn bedrijfsgebouwen is gewaarborgd.

Er is onvoldoende aangetoond dat de woning niet in de magneetveldzone van de hoogspanningsverbindingen zal komen te liggen

Het beleidsadvies van de rijksoverheid is om zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden met een jaargemiddelde sterkte van meer dan 0,4 microtesla. In de huidige situatie wonen [REDACTED] en [REDACTED] samen in de woning aan de [REDACTED]. Zij hebben drie zoons van 25, 23 en 21 jaar oud. Het ligt in de lijn der verwachting dat een van hen het bedrijf in de toekomst zal willen overnemen, en dan is het ook goed mogelijk dat een van hen in de toekomst misschien met kinderen in de woning zal komen te wonen. [REDACTED] is dan ook van mening dat het magneetveldvoorzorgsbeleid in zijn situatie onverkort moet worden toegepast en dat ervoor gezorgd moet worden dat zijn woning buiten de magneetveldzone van de hoogspanningsverbindingen blijft liggen, in verband met de gezondheidsrisico's die de aanwezigheid van de hoogspanningsverbindingen anders met zich mee kunnen brengen.

Bij het ontwerp-inpassingsplan is ook een 'Afwegingsnotitie gevoelige bestemmingen – Zuid-West 380 kV Oost' (hierna: de "Afwegingsnotitie") gepubliceerd.

In deze notitie zijn de gevoelige bestemmingen gelegen binnen de specifieke magneetveldzone van de 380 kV-hoogspanningsverbinding Zuidwest-Oost geïnventariseerd en van een beoordeling voorzien in verband met de vraag of de betreffende bestemming redelijkerwijs gehandhaafd kan blijven in het licht van het beleidsadvies inzake magneetvelden. De bevindingen ten aanzien van de woning van [REDACTED] zijn toegelicht in paragraaf 39 van de notitie.

In die paragraaf is op p. 94 van het document de volgende verbeelding opgenomen:

39. [REDACTED]

Deze verbeelding suggereert dat de woning van [REDACTED] net buiten de magneetveldzone zou blijven. In de tekst wordt vermeld dat de feitelijke woning + tuin zijn meegenomen in de begrenzing van de gevoelige bestemming, en dat de specifieke magneetveldzone van de ZW 380 kV-Oost de meest noordelijke punt van de tuin schampt.

[REDACTED] betwijfelt om een aantal redenen of het juist is dat de norm van 0,4 microtesla als gevolg van de komst van de nieuwe 380 kV verbinding niet overschreden zal worden ter plaatse van zijn woning. De redenen daarvan zijn als volgt.

De begrenzing van het woonperceel is niet juist weergegeven op de kaart

Om te beginnen wordt opgemerkt dat de feitelijke situatie onjuist is ingetekend. Het woonperceel is op de verbeelding die op p. 94 van de Afwegingsnotitie is opgenomen geel omlijnd. Het werkelijke woonperceel is echter groter, en loopt verder door richting het noorden. Welke gronden tot het woonperceel behoren is met een rode lijn weergegeven op de onderstaande luchtfoto.

Vanaf het begin is steeds gezegd dat de woning van [REDACTED] wel in de magneetveldzone zou komen te liggen

Tot voor kort is in de gesprekken met TenneT steeds aangenomen dat de woning in de magneetveldzone zou komen te liggen en dat deze dus verplaatst zou moeten worden uit de magneetveldzone. Dat de woning in de magneetveldzone ligt, blijkt ook uit bijlage 1 bij de regels van het ontwerp-inpassingsplan ('Gevoelige bestemmingen') onder nummer [REDACTED] te lezen in combinatie met de toelichting als gegeven in paragraaf 6.2.2 'Effecten voorkeurstracé', onder het kopje '**Specifieke magneetveldzone**' op blz 80.

Nu stelt TenneT zich inéens op het standpunt dat de woning net buiten de magneetveldzone blijft. Gesteld is dat de specifieke magneetveldzone 10 meter smaller is dan de indicatieve magneetveldzone. Op de vraag hoe het kan dat deze magneetveldzone ineens smaller is geworden heeft [REDACTED] Tennet bij e-mail van 24 december 2021 laten weten dat de magneetveldzone van een hoogspanningsverbinding afhankelijk is van diverse zaken, zoals de wijze waarop de draden in de mast hangen, de hoogte van de masten en het type verbinding. Aangegeven is dat de breedte van het magneetveld in eerste instantie indicatief wordt bepaald omdat de masthoogte en de mastlocatie bij het zoeken naar een tracé nog niet bepaald zijn. [REDACTED] gaf aan dat de mastlocaties inmiddels wel specifiek zijn bepaald en dat de juiste masthoogte nu bekend is om de draden op voldoende hoogte te hebben om wegen, het spoor, akkers/weilanden en bebouwing over te gaan. Aangegeven is dat de magneetveldzone nu specifiek is berekend en dat nu bekend is dat de masten 1115-1116 en 1117 69,2 meter hoog worden terwijl de normale masthoogte 57,2 meter is vanwege de kruising van bebouwing op het bedrijventerrein aan de westzijde van het spoor en de HSL, en de kruising van de Landekensdijk. Gesteld is dat vanwege de hogere masten het magneetveld tussen de masten 1116 en 1117 smaller is dan de indicatieve magneetveldzone.

[REDACTED] heeft zijn twijfels bij deze verklaring. Ook in de ontwerpfase was immers reeds bekend dat de verbinding nabij de bedrijfslocatie van [REDACTED] over de bebouwing op het bedrijventerrein aan de westzijde van het spoor en de HSL, en de kruising van de Landekensdijk zou komen te lopen. [REDACTED] vindt het moeilijk te geloven dat met deze reeds bekende omstandigheden nog geen rekening zou zijn gehouden bij het bepalen van de indicatieve magneetveldzone.

De precieze wijze waarop de hoogspanningsverbinding wordt aangelegd is niet dwingend voorgeschreven in het Inpassingsplan

Misschien nog wel belangrijker is echter dat gesteld wordt dat de specifieke magneetveldzone afhankelijk is van de locatie van de masten, de hoogte van de masten en de wijze waarop de draden erin worden gehangen. Doordat ter plaatse van het bedrijf van [REDACTED] hogere masten geplaatst zouden worden, zou de specifieke magneetveldzone smaller uitvallen. De exacte locatie van de masten, de hoogte van de masten en de wijze waarop de draden erin zullen worden gehangen zijn echter niet dwingend vastgelegd in het inpassingsplan. De regeling van het inpassingsplan garandeert derhalve niet dat de verbinding zodanig zal worden aangelegd dat de magneetveldzone zo smal wordt als gesteld.

Ook uit een door de ZLTO gehouden webinar is cliënten duidelijk geworden dat de precieze mastlocaties niet vast liggen, en dat er een bepaalde bandbreedte is waarbinnen deze geplaatst kunnen worden. Omdat een en ander niet dwingend vastgelegd is in het inpassingsplan, kan de magneetveldzone (die het huisperceel nu al schampt) zomaar wel over de woning van [REDACTED] komen te liggen.

Overigens is wel heel opvallend dat de masthoogte bij [REDACTED] 69,2 meter wordt. Het lijkt erop dat dit niets te maken heeft met het overkluzen van de kruising van de Landekensdijk etc, maar veeleer met het zodanig uitkienen van de magneetveldzone dat de woning van [REDACTED] daar niet meer binnen valt.

Op z'n minst mag worden verwacht dat nader wordt gemotiveerd waarom de masten 1116 en 1117 de bewuste hoogte moeten krijgen, en dat in het inpassingsplan wordt vastgelegd dat ze deze hoogte moeten krijgen.

Bij de berekening van de magneetveldzone is uitgegaan van een te lage belasting van het net

Bij de berekening van de magneetveldzone wordt op grond van de gehanteerde systematiek van het RIVM uitgegaan van een jaargemiddelde belasting van 30% van de maximale transportcapaciteit van een 380 kV leiding [REDACTED] heeft echter gehoord dat de leidingen nu al 70% worden belast, en hij leest in het nieuws ook steeds berichten over de dreigende overbelasting van het elektriciteitsnet in Nederland. Ook uit het feit dat het nu al niet mogelijk is om alle opgewekte stroom (o.a. wind- en zonne-energie) af te voeren, zal de belasting in werkelijkheid veel hoger worden. Dat de leiding gemiddeld slechts voor 30% zou worden belast, vindt [REDACTED] dan ook volstrekt ongeloofwaardig. Hij vreest dat de magneetveldzone ook een stuk groter is als gerekend wordt met een hogere belasting van de leiding.

De berekening van de magneetveldzone gaat ten onrechte niet uit van werkelijke gegevens

Voorts is [REDACTED] van mening dat uit de Afwegingsnotitie niet kan worden afgeleid dat op basis van de gemaakte berekening kan worden uitgesloten dat de norm van 0,4 microtesla ter plaatse van zijn woning niet overschreden zal worden. Er zijn namelijk geen metingen verricht en er is geen berekening gemaakt van de specifieke zone ter plaatse van de woning van [REDACTED] [REDACTED] is van mening dat er wel metingen op zijn perceel verricht hadden moeten worden.

Er is geen rekening gehouden met cumulatie

Voorts blijkt op geen enkele wijze uit de Afwegingsnotitie dat rekening is gehouden met cumulatie. Sterker nog, bij het gedeelte dat gaat over de situatie van [REDACTED] is onder het kopje 'Feitelijke situatie en toepasselijkheid van het voorzorgprincipe' vermeld dat de **specifieke magneetveldzone van ZW380kV-Oost** de noordelijke punt van de tuin schampt. Dit doet vermoeden dat slechts rekening is gehouden met de magneetveldzone van de nieuwe verbinding.

Ten onrechte, want zoals hiervoor reeds is vermeld zijn er in de bestaande situatie al twee hoogspanningsverbindingen. Bovendien wordt de bestaande 150 kV verbinding geamoveerd en tevens in de masten van de nieuw aan te leggen 380 kV verbinding gehangen, die pal langs het bedrijf van [REDACTED] komt te lopen. Het is bekend dat indien sprake is van meerdere stralingsbronnen, deze elkaar kunnen beïnvloeden. Dit kan ertoe leiden dat de totale magneetveldzone breder wordt. Nergens blijkt uit dat met de gevolgen van cumulatie rekening is gehouden. [REDACTED] vreest echter dat mede als gevolg van cumulatie van meerdere stralingsbronnen sprake zal zijn van overschrijding van de norm van 0,4 microtesla. [REDACTED] is in ieder geval van mening dat ten onrechte is nagelaten om te onderzoeken of de norm van 0,4 microtesla ter plaatse van zijn woning overschreden zal worden als gevolg van cumulatie van stralingsbronnen. Nu dit niet is onderzocht is het plan onvoldoende gemotiveerd. Bovendien kan een goed woon- en leefklimaat niet gegarandeerd worden en is er derhalve geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.

De veiligheid ten aanzien van de bedrijfsopstallen is in het geding

Voorts maakt [REDACTED] zich grote zorgen over de veiligheid ter plaatse van de bedrijfsgebouwen. De nieuw aan te leggen 380 kV verbinding komt immers veel dichterbij de bedrijfsopstallen en de woning van [REDACTED] te lopen. Mast 1116 is geprojecteerd op gronden die eigendom zijn van [REDACTED] en mast 1117 is geprojecteerd op gronden die gepacht worden door [REDACTED].

Grote veiligheidsrisico's als een of meerdere masten zouden omvallen

Deze masten 1116 en 1117 worden volgens opgave van Tennet 69,2 meter hoog. De vraag is wat er gebeurt als een of meerdere masten zouden omvallen. Er is niet direct gevaar dat een van de masten op de bedrijfsgebouwen van [REDACTED] zou vallen, aangezien de mast 69,2 meter hoog wordt en de dichtstbijzijnde mast 1117 op ca. 125 meter afstand van de

bedrijfsgebouwen komt te staan, maar de kabels die tussen mast 1116 en 1117 hangen komen veel dicht bij de bedrijfsopstallen te hangen, op ca. 20 meter afstand. Als een van de masten zou omvallen is er derhalve een groot risico dat de draden op de bedrijfsgebouwen en/of de woning van [REDACTED] zouden komen te liggen. Dit zou tot levensgevaarlijke situaties kunnen leiden. Dat het omvallen van een mast een reëel risico en niet slechts een denkbeeldige situatie is, wordt geïllustreerd door het feit dat op 19 juni 2021 in het Gelderse Oosterwolde 4 masten zijn omgevallen.

Gelet op het voorgaande is [REDACTED] van mening dat minimaal 70 meter afstand gehouden zou moeten worden tussen de hoogspanningsleidingen en zijn bedrijfsgebouwen

Werknemers worden blootgesteld aan magneetveld

Voorts is duidelijk dat de bedrijfsgebouwen sowieso wel binnen de magneetveldzone komen te liggen. In dit kader wordt opgemerkt dat [REDACTED] een akkerbouwbedrijf heeft waarbinnen onder andere aardappelen, sulkerbieten en uien worden geteeld. In de schuren werken mensen om te sorteren. Deze mensen worden langdurig blootgesteld aan het magneetveld, met alle mogelijke gezondheidsrisico's van dien.

Risico van blikseminslag

Ten slotte vreest [REDACTED] voor schade aan gebouwen en apparatuur door blikseminslag. Hij heeft nu al twee keer meegemaakt dat de bliksem insloeg op de nabijgelegen (bestaande) mast, er een vuurbal over de draden liep en gelijktijdig de bliksem insloeg in de bedrijfsopstallen. Dit heeft ertoe geleid dat de printplaten van de koelinstallatie, die zich in de schuren bevindt, zijn doorgebrand en moesten worden vervangen. Als de nieuwe verbinding zoveel dichterbij komt te lopen, vreest [REDACTED] dat dit vaker zal gaan gebeuren.

Er is onvoldoende onderzoek verricht ten aanzien van Flora- en fauna

Bovendien is [REDACTED] van mening dat ter plaatse van zijn perceel onderzoeken naar flora- en fauna gedaan hadden moeten worden. In een boomnestkast en in de schuur bij de burens zitten steenuiltjes en onder het dak van de schuur van [REDACTED] zitten regelmatig kerkullen. Deze worden regelmatig gecontroleerd door een natuurvereniging. Er wordt vermoed dat er ook vleermuizen zitten.

De vraag is of deze niet verstoord worden door de komst van de nieuwe hoogspanningsverbinding, nu deze zoveel dichterbij de bedrijfsopstallen van [REDACTED] zal komen te lopen.

Er is onvoldoende gemotiveerd waarom niet is gekozen voor het alternatieve tracé

Vele van de hiervoor genoemde problemen kunnen wellicht voorkomen worden als er meer afstand wordt gehouden tussen de woning en bedrijfsgebouwen van [REDACTED] en de nieuwe 380 kV verbinding.

In aanloop naar de vaststelling van dit ontwerp-inpassingsplan is de afgelopen jaren een planstudie verricht waaraan vele partijen uit de omgeving, bewoners en samenwerkende overheden hebben samengewerkt.

Ondanks het geadviseerde alternatieve tracé ('variant geel') is toch gekozen voor de huidige route pal langs het erf van [REDACTED]

[REDACTED] begrijpt dat de argumenten voor het vasthouden aan de keuze voor 'variant rood' (= gelijk aan het Voorgenomen Voorkeursalternatief uit 2017) de volgende zijn:

1. de effecten op het landschap (geen 'knik' in het tracé), nettechniek (complexiteit en tijdelijke overlast) en kosten;
2. beperking van het aantal gevoelige bestemmingen is belangrijk, maar niet het enige effect waar rekening mee moet worden gehouden;
3. uit het advies van TenneT blijkt dat een extra knik niet voor minder ruimtelijke druk zorgt, maar zou de lijn hierdoor juist nog nadrukkelijker in het landschap aanwezig zijn;
4. door TenneT aangekochte woningen worden veelal snel weer verkocht. Dus er zal geen sprake zijn van leegstand.

[REDACTED] vindt deze argumenten niet zodanig overtuigend en/of zwaarwegend dat deze de keuze voor de variant rood boven die voor variant geel rechtvaardigen. [REDACTED] wijst in dit verband op het volgende:

Ad 1.

In variant geel is de gedachte dat het bestaande tracé van de te verwijderen 150 kV hoogspanningsverbinding wordt gevolgd. De bestaande 380 kV leiding wordt gelegd op het tracé van de te verwijderen 150 kV leiding en de nieuwe combi 150/380 kV leiding wordt gelegd op het bestaande 380 kV tracé.

Aldus is er geen sprake van een verslechtering van de effecten voor het landschap. Dit wordt ook door de Minister erkend. Er is een minimaal verschil in de ruimtelijke druk tussen de door de samenwerkende overheden voorgestane variant geel, en de door de Minister gekozen variant rood.

Voor wat betreft het aspect tijdelijke overlast voor de bewoners/omgeving zij opgemerkt dat de variant geel de gedragen voorkeur is van bewonersgroepen, ondernemers en de samenwerkende overheden. Allen hebben zich gerealiseerd dat er bij deze variant sprake zal zijn van tijdelijke overlast, maar toch heeft men gekozen voor deze variant vanwege de positieve effecten ervan op de lange termijn.

Tenslotte is er het aspect nettechniek en kosten. Gesteld wordt dat nettechniek en kosten in de aanlegfase complex zijn. Daarmee is echter niet gezegd dat de aanleg volgens variant geel onmogelijk is. Integendeel, het aanleggen van de leidingen in deze variant is alleen ingewikkelder en daardoor duurder. Hoeveel duurder dan in de variant rood is echter onduidelijk.

Ad 2.

In variant geel worden 7 gevoelige bestemmingen meer ontzien dan in variant rood. Op een totaal van 59 is dat een kleine 12%. Dus, bepaald een substantieel aantal.

Ad 3.

Zie hierboven het opgemerkte onder punt 1 tav de wijze waarop het tracé in variant geel zou komen te lopen. Overigens wenst [REDACTED] de kanttekening te plaatsen dat hij sterk de indruk heeft dat 'de slager hier zijn eigen vlees keurt'. Het is immers TenneT die de hoogspanningsverbinding tzt zal gaan realiseren en exploiteren. Uiteraard zal TenneT niet positief adviseren over een voorkeursvariant waar zij niet achterstaat en die alleen maar meer geld kost. Het verbaast dan ook niet dat TenneT vooral de nadelige ruimtelijke aspecten van variant geel benadrukt. Het reële verhaal is echter dat in variant rood niet minder sprake is van 'verlichting van de ruimtelijke druk', maar wellicht zelfs van meer!

Ad 4.

Dit argument pleit niet voor een keuze voor variant rood. Integendeel. Immers, als het zo is dat door TenneT aangekochte woningen toch weer snel verkocht worden dan maakt het kennelijk niet uit dat in variant geel 7 gevoelige bestemmingen (lees: (bedrijfs)woningen) meer worden ontzien. Bovendien gaat het er niet om of het mogelijk is om de woningen snel

te verkopen, maar of ter plaatse van de woningen een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

Het bovenstaande overziend, kan maar één conclusie getrokken worden en dat uitsluitend en alleen op grond van het argument 'kosten' is gekozen voor variant rood. Zulks naar de mening van [REDACTED] ten onrechte!

[REDACTED] stelt zich op het standpunt dat de belangenafweging van de keuze voor de variant rood niet genoegzaam is gemotiveerd en ondeugdelijk is. Zijn inziens is in het kader van de belangenafweging voor de te maken keuze voor de variant rood of variant geel onvoldoende gewicht toegekend aan de volgende aspecten:

- het belang van de gezondheid van de bewoners/bedrijven en hun werknemers langs het tracé;
- het belang van de veiligheid van de bewoners/bedrijven en hun werknemers langs het tracé;
- het gegeven dat variant geel de gedragen keuze was van alle bewonersgroepen/ondernemers en samenwerkende overheden.

[REDACTED] stelt de keuze voor variant rood hier dan ook nogmaals uitdrukkelijk aan de orde

Slotsam

Onder verwijzing naar het bovenstaande stelt [REDACTED] zich op het standpunt dat onvoldoende is gemotiveerd en onderbouwd waarom gekozen is voor het in het ontwerp-inpassingsplan vastgelegde tracé van de hoogspanningsverbinding (variant rood) en niet voor het alternatieve tracé (variant geel).

Als het tracé niet gewijzigd wordt dan zal op zijn minst gewaarborgd moeten worden dat er ten opzichte van de huidige situatie geen verslechtingen optreden. Dat geldt niet alleen voor de woning van [REDACTED] maar ook voor diens bedrijfsvoering. Daartoe zal een 0-meting moeten worden verricht. Er moet aangetoond worden dat de huidige bedrijfsvoering zonder verdere belemmeringen kan worden voortgezet.

3. Tot slot

Om de hiervoor genoemde redenen is [REDACTED] van mening dat het ontwerp-inpassingsplan in strijd is met het zorgvuldigheidsbeginsel, met het motiveringsbeginsel en met de eisen

van een goede ruimtelijke ordening. Ook vermoedt [REDACTED] dat is uitgegaan van feitelijke onjuistheden. [REDACTED] vreest dat de magneetveldzone in werkelijkheid veel groter is dan zoals die nu door TenneT wordt voorgesteld.

Gelet op het voorgaande verzoekt [REDACTED] primair om de nieuwe combi 150/380 kV hoogspanningsverbinding op een zodanig grote afstand van hun woning en bedrijfsopstallen te projecteren dat hun gezondheid en veiligheid kan worden gewaarborgd.

Voor het geval hier uwerzijds niet aan mee gewerkt wordt, verzoekt [REDACTED] subsidiair om een nieuwe – realistische – berekening van de specifieke magneetveldzone te laten maken waarbij rekening wordt gehouden met de in deze zienswijze benoemde aandachtspunten.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]